

DIE
ORIENTALISCHEN HANDSCHRIFTEN

DER
HERZOGLICHEN BIBLIOTHEK ZU GOTHA.

AUF BEFEHL
SR. HOHEIT DES HERZOGS ERNST II. VON SACHSEN-COBURG-GOTHA

VERZEICHNET
VON
DR. WILHELM PERTSCH.

DRITTER THEIL:
DIE ARABISCHEN HANDSCHRIFTEN.
FÜNFTER BAND.

GOTHA.
FRIEDR. ANDR. PERTHES.
1892.

DIE
ARABISCHEN HANDSCHRIFTEN

DER
HERZOGLICHEN BIBLIOTHEK ZU GOTHA.

AUF BEFEHL
SR. HOHEIT DES HERZOGS ERNST II. VON SACHSEN-COBURG-GOTHA

VERZEICHNET
VON
DR. WILHELM PERTSCH.

FÜNFTER BAND.

GOTHA.
FRIEDR. ANDR. PERTHES.
1892.

AM 82560 P469-3,5

Buch 8° 60/8a

Landes-
Bibliothek
Gotha

~~~~~  
Druck von Friedr. Andr. Perthes in Gotha  
~~~~~

HERRN

DR. FERDINAND WÜSTENFELD

GEH. REGIERUNGSRATH UND PROFESSOR IN GÖTTINGEN

ZUM 7. JULI 1892

IN HERZLICHER VEREHRUNG

ZUGEEIGNET

VON DEM

VERFASSER.

VORWORT.

Mit der Vollendung des vorliegenden, fünften Bandes des Kataloges unserer arabischen Handschriften löse ich ein Versprechen ein, welches ich in der Vorrede zum vierten Bande (1883) gegeben habe. Zwischen dem Erscheinen dieser beiden Bände liegen Ausarbeitung und Druck meiner Berliner Kataloge; möge dieser Umstand die späte Veröffentlichung des vorliegenden Bandes entschuldigen.

Die Nachträge und Verbesserungen rühren nicht alle von mir selbst her; zum guten Theile verdanke ich dieselben vielmehr öffentlichen oder privaten Mittheilungen einer Anzahl von Freunden und Collegen, deren Namen ich überall gewissenhaft genannt habe. Ihnen allen, besonders auch denjenigen, deren persönlicher Bekanntschaft ich mich nicht erfreue, spreche ich hiermit für das fruchtbare Interesse, welches sie meiner Arbeit zugewandt haben, meinen aufrichtigen Dank aus.

Über die Einrichtung der Register brauche ich kaum etwas zu sagen. Sie ist dieselbe wie bei meinen Berliner Katalogen; nur habe ich jetzt auch die Personennamen mit arabischen Buchstaben, nicht mit Umschrift drucken lassen. Den Ansáb habe ich Vocale beigefügt, soweit ich dies nach guten Autoritäten thun konnte; nach eigenem Gutdünken habe ich Vocalisation kaum jemals, und selbst dann nicht immer beigesetzt, wenn über die Richtigkeit derselben durchaus kein Zweifel obwalten konnte. Wenn in den Re-

gintern auf die Seiten der Nachträge verwiesen ist, mag innerhalb des vierten Bogens hie und da um eine Seite zu niedrig citirt sein. Dies hat seinen Grund in dem Umstande, dafs dieser Bogen später gedruckt ist, als die Register.

Es war erst meine Absicht, ein kurzes Verzeichnifs derjenigen orientalischen Handschriften, welche die Herzogl. Bibliothek aufer den persischen, türkischen und arabischen besitzt, als Anhang dem vorliegenden Bande beizugeben; bei näherer Überlegung aber habe ich vorgezogen, dieses Verzeichnifs, welches druckfertig vorliegt, als ein Heft für sich erscheinen zu lassen, damit nicht Käufer, welche sich nur für arabisch-persisch-türkische Litteratur interessieren, gezwungen werden, eine Beschreibung ihnen gleichgültiger Handschriften mit zu kaufen und zu bezahlen. Auch würde durch die Beigabe des Anhanges das Erscheinen des vorliegenden, gewifs nützlichen und, wie ich weifs, längst erwarteten Bandes noch um einige Monate verzögert worden sein.

Die Vorreden der sämtlichen früheren Bände habe ich mit einem Danke an Heinrich Thorbecke geschlossen; dafs ich dies nicht mehr thun kann, bewegt mich von neuem schmerzlich. Seine liebenswürdige und fruchtbare Theilnahme würde gewifs auch diesem Bande nicht gefehlt, wohl aber vielfach genützt haben.

ثُلْمَةُ الْعِلْمِ مِنْ مَوْتِ الْعُلَمَاءِ.

Gotha, den 7. Juni 1892.

W. P.

INHALT.

	Seite
Nachträge und Verbesserungen zum Kataloge der arabischen Handschriften	1
Register	63
I. Concordanz der alten und neuen Nummern	65
II. Titel	86
III. Verfasser und erwähnte Schriftsteller	237
IV. Schreiber und frühere Besitzer	399
V. Geographische Namen	424
VI. Ansâb	434
VII. Chronologisches Verzeichnifs der datierten Handschriften	473
Nachträge und Verbesserungen zu den Katalogen der persischen und der türkischen Handschriften . . .	479
I. Die persischen Handschriften	481
II. Die türkischen Handschriften	530
Noch weitere Verbesserungen und Nachträge	555

Nachträge und Verbesserungen

zum

Kataloge der arabischen Handschriften.

Leet (S.2)

Erster Band ¹⁾.

S. 1 Nr. 1,1: Die **حاتمية** ist auch in der Sammlung von siebzehn kleinen Abhandlungen, welche unter dem Titel **التكفة البهية، والطرفة الشهية** im Jahre 1302 = 1885 in Konstantinopel (8°) erschienen ist, auf S. 144—159 enthalten. Der Verfasser wird dort **ابو على محمد بن الحسن بن** **المظفر الحاتمي** genannt. Eine Handschrift ist auch in der Auction C. C. da Cunha (Lisbonne 1883) II, 32, 414 zum Verkauf gekommen. — S. 2 Z. 4: **غنية ذوى الاحكام** **ابن هانى** 1. **ابن الهانى** **الح** ist nach Journ. Asiat. 1885, I, 238 im Jahre 1300 in Konstantinopel gedruckt worden, nachdem es schon früher in Cairo erschienen war. Vgl. auch Ahlwardt I S. 21 Nr. 55. — das. Z. 8: **الحكام** 1. **الحكام**. — S. 9 Al. 36 (und auch sonst mehrfach): Ghazzâlî l. Ghazâlî; s. ZDMG. XVI, 691 Anm. 1. — S. 11 Z. 3: 529 l. 530; das.: **الجزومى**. H. Ch. ed. Flügel liest dafür **الحدومى**, ed. Bül. I, 282 **الجزومى**; das Richtige wird wohl **الجزومى** sein (vgl. Register VI und Lubb al-lubâb ed. Veth S. ۳۳۹ u. d. W.) — S. 12 Z. 5 v. u.: **الخطابى**; so steht in der Handschrift; es ist aber **الخطابى** zu lesen nach H. Ch. ed. Flügel III, 623 und ed. Bül. I, ۴۷۸ Z. 10. Vgl. auch unsere Nr. 602. — S. 19 Z. 9: **المتعالم**; sic! 1. **المتعالمى**. — S. 22 Z. 5 v. u.: **تجمع**; so, nicht **يجمع**, steht in der Handschrift. — S. 26 Al. 18: Dasselbe Ghazel mit derselben (von La'âlî verfafsten) türkischen Paraphrase steht in den Leipziger Handschriften Nr. 118 fol. 200 (p. 434^b) und Nr. 298 fol. 6 (p. 535^a des Fleischer'schen Kataloges); das Ghazel mit

1) Die bereits auf S. XII—XIV des ersten Bandes mitgetheilten „Nachträge, Verbesserungen, Druckfehler“ sind hier nicht wiederholt.

einer anderen türkischen Paraphrase, in welcher jedes Bait auf **طلب ايله** einer anderen türkischen Paraphrase, in welcher jedes Bait auf **طلب ايله** **بني بولورسك** endigt, in der Bamberger Handschrift V, 15 fol. 160^b; endlich das Ghazel blofs arabisch in der Kopenhagener Handschrift Nr. 242,⁵ bei Mehren. — Das. Al. 19: Die Worte **اشبو سورة الخ** beziehen sich vielmehr auf das vorhergehende Gedicht (Al. 18), welches als eine aus den Psalmen genommene Sûrah bezeichnet zu werden pflegt; s. Fleischer, Cat. Lips. p. 434^b. — das. Al. 20 Z. 20: Hammer l. Hammer. — S. **27** Al. 25: Die Sprüche des 'Alî mit derselben türkischen Paraphrase sind in der Berliner türkischen Handschrift Nr. 5*,⁴ (SS. 13 und 580 des Kataloges) enthalten. — S. **38** Nr. 11,2: **الفواكة** l. **الفواكة**. — Vgl. Nr. 95 fol. 103^b, wo sich eine ähnliche, aber verschiedene Sammlung von Dichterstellen findet. — S. **39**, Nr. 12,2: Das ganze Schriftchen des Ḥasan al-Ṭûlûnî ist in dem oben erwähnten Konstantinopeler Druck (**التحفة البهية الخ**) auf S. 115—143 herausgegeben. — S. **42** Z. 13: **نبض**; **بنص** l., vgl. al-Damiri s. v. **الورقاء**, ed. Bûlâq 1275, II, 495“ (Dr. I. Goldziher, Brief vom 7. Mai 1883). — S. **46** Nr. 16,1: Ḥ. Ch., welchem die ausführlichere Form vom Namen des Verfassers entnommen ist, schreibt III, 189, 4867 = Bûl. I, 347 **عماد**, dagegen IV, 317 = Bûl. II, 3 **عمار**. Die Form **عماد** wird durch unsere Handschriften Nr. 768 und 1033 bestätigt. — Über die Nisbah **الشُّرْبَلَالِي** vgl. Ḥ. Ch. ed. Flügel VII, 718, letzte Zeile und unsere Nr. 1033. — S. **48** Anm.: **خمسائة** l. **خمسائة**. — S. **51** Nr. 21,1 Z. 2: **ابو مدين** l. **ابن مدين** (vgl. IV, 266 Anm.); ferner: in unserer Handschrift Nr. 2254,2 l. in unseren Handschriften 2254,2 und 2258 fol. 4a. — S. **52** Z. 3: Raihâni l. Raihâni. — das. Nr. 22,13: Dasselbe Gedicht mit demselben Tachmis steht auch in unserer Handschrift Nr. 2313, wo man vgl. — S. **56**, Text Z. 3 v. u.: **عبد الله** l. **عبد لله**. — S. **62** Nr. 27,1: Die Fabeln des Jûsîfûs finden sich, gleichfalls karschtnisch geschrieben, auch in der Berliner Handschrift Petermann I, 24; s. Sindban oder die sieben weisen Meister. Syrisch und deutsch von Fr. Baethgen. Leipzig 1879. (8°) S. 4. — S. **65** Al. 17 Z. 2: **فصال** l. **خصال**. — S. **70** Al. 7 Z. 2: **بخوجا** l. **بخوجا جلبي** l. **القرآن** l. **القرآن**. — S. **74** Nr. 32,1 Z. 1: **بخوجا جلبي**. — S. **76** Nr. 34,1: Dasselbe Lehrgedicht steht auch in der Handschrift Escorial Nr. 636,2 (bei Derenbourg) und — wie Derenbourg dort

mittheilt — in Paris, Anc. fonds Nr. 1608. — S. **77** Anm. ist hinzuzufügen: und besonders 499, 3861. — S. **82** Z. 10 v. u.: 3. l. 8. — das., letzte Zeile, l.: Vgl. auch oben Al. 1 dieser Hs. und Nr. 1350,3. — S. **84** Nr. 41,1: Vgl. hierzu Nr. 2759,2 (verschieden). — S. **85** Z. 3 v. u.: zusammengefügten l. zusammengefügten. — S. **86** Al. 2 Z. 8: القرآن l. القرآن. — S. **90** Al. 30: مفردان l. مفردات. — das. Al. 33: العزاري; sic! l. العذارى oder العزاري? vgl. Lubb al-luhâb ed. Veth p. tvv (auch unsere Nr. 1554) und tva. — S. **92** Nr. 46,3: Dasselbe Werk ist in den Hss. Nr. 2398 und 2399 enthalten. — das. Nr. 47,1: Über den Verfasser vgl. Nr. 1892. Eine weitere Hs. ist Vat. 267 (Assem. 44); s. Gildemeister in Götting. Nachrichten 1882 nr. 15 S. 432 Anm. — S. **93** Nr. 47,3: Eingefügt in diese Schrift ist die Taktik des Aelianus. S. „Das Heerwesen der Muhammedaner und die Arabische Übersetzung der Taktik des Aelianus. Aus einer Arabischen Handschrift der Herzogl. Bibliothek zu Gotha [herausgegeben und] übersetzt von Ferd. Wüstenfeld“, in: Abhandl. der Gött. Ges. d. Wiss. Bd. 26 (1880). Der Text des Aelianus steht auf S. 10, die Übersetzung auf S. 41. Über eine Geheimschrift, mit welcher in diesem Theile der Handschrift einzelne Wörter geschrieben sind, handelt Wüstenfeld in den Götting. Nachrichten Nr. 15 vom 12. November 1879. — S. **94** Nr. 48,2 Z. 5: Nr. 1248 l. Nr. 1243. — S. **95** Nr. 49,2: Dasselbe Gedicht s. bei Ahlwardt Nr. 119f. und bei Chanykov Nr. 161,r. Ein Tachmis darauf steht in unserer Hs. Nr. 4,2. — S. **96** Nr. 50,2: Es sind die عقائد des Nasafi = Nr. 55,1. — S. **99** Al. 6: Dieses Schriftchen des Ibn Sinâ (في علم النفس) ist auch von Johannes Hispanus in das Lateinische übersetzt worden; s. Wüstenfeld, Die Übersetzung Arabischer Werke in das Lateinische seit dem XI. Jahrhundert (in Götting. Abhandl. Bd. 22 [1877]) S. 25. Verschieden ist die von S. Landauer in ZDMG. 29,335—418 herausgegebene und übersetzte Schrift des Ibn Sinâ über denselben Gegenstand, welche in den von Landauer benutzten Handschriften Leiden Nr. 1467 (oder, wie Landauer angiebt, 1968 des neuen [noch nicht so weit gedruckten] Kataloges) und Ambrosiana Nr. 320,c, und außerdem in den zwei Handschriften des Brit. Museums Nr. 426,22 und 978,31 enthalten ist. — S. **100** Nr. 53,1 Z. 5: Nr. 2660 l. Nr. 2660 und 2661. — S. **102** Anm.: Die von Kremer gemeinte Übersetzung von Mouradgea d'Ohsson steht in dessen Tableau de l'Empire Ottoman I, 60 der Octav-Ausgabe von 1788 (= I, 22 der Folio-Ausgabe = I, 42 der deutschen Übersetzung von Beck). — Dieselben عقائد des Nasafi sind auch in unserer

Hs. Nr. 50,2 enthalten. — S. **104** Nr. 56,2: Über die Namen Gottes vgl. man Fundgruben IV, 161; Tychsen, Elementale Arabicum p. 22; Reinaud, *Monuments du Duc de Blacas* II, 16; Schier, Arabische Inschriften in Dresden S. 19; Redhouse in *Journal of the Royal Asiatic Society* N. S. XII,1. Ein Gedicht über dieselben hat Edwin Arnold geschrieben. — Die erwähnte Wiener Hs. Nr. 1893 enthält dasselbe Schriftchen, wie die hiesige Nr. 716. — S. **108** Al. 3 Z. 6: Ḥaġr l. Ḥaġar. — S. **111** Al. 3 Z. 3: بعنوان l. بعنوان. — S. **115** Nr. 64: Möll. 423 l. arab. 423. — S. **117** Z. 1: Lips. 117,2,6 l. Lips. 117,2,0. — S. **124** Al. 3 Z. 2: des Propheten l. der Propheten. — das. Al. 6 Z. 3: Qaçide; füge hinzu: von al-Tauzari. — S. **126** Nr. 70,1: Über eine persische Bearbeitung des Vocabulars s. Bacher in ZDMG. 34, 597. — S. **129** Al. 9 Z. 3: Taftazâni l. Taftâzâni. — S. **138** Nr. 74,1: Mit demselben Verse wie hier beginnt das Gedicht auch in der Leipziger Handschrift Nr. CXVIII,12 (p. 435, Anfang). — das. Z. 3 الفرجى l. فرجى. — S. **140** Nr. 76 Z. 3 v. u.: der Tachmîs l. des Tachmîs. — S. **141** Nr. 78,2: vgl. Nr. 85,5. — S. **145** Nr. 81,2 Z. 5: Nr. 2292 l. Nr. 2291. — S. **148** Nr. 83, vorletzte Zeile: Nr. 83 l. Nr. 73. — S. **149**: im Columnentitel l. 84 statt 85. — S. **151** Al. 3 Z. 2/3: Φυσιογνωμικόν l. Φυσιογνωμονικόν. — das. Z. 6: sich genauer l. sich, was die Reihenfolge der Capitel betrifft, genauer. — Vgl. Rich. Förster, *De Polemonis Physiognomicis dissertatio*. Kiliae 1886. (4°) p. 2. — das. Z. 7: Nr. 1706 l. Nr. 1206. — das. Al. 5: Vgl. Nr. 78,2. — S. **156** Al. 7: Weitere Hss. dieser Abhandlung von Ġâmî sind auch in Leiden vorhanden als Nr. 2272—74. Die Abhandlung ist (mit Benutzung unserer Hs.) herausgegeben u. d. T.: Ġâmîi de Dei existentia et attributis libellus حط رحلك „stratum solve!“ sive الدرّة الفاخرة „unio pretiosus“. Pars prior — scripsit — Jacobus Ecker —. Bonnae 1879. (8°) Unsere Hs. wird p. XXIV besprochen; über den Titel حط رحلك wird p. XXVI gehandelt. — S. **157** Al. 9: Vgl. auch Ḥ. Ch. III, 392, 6113. — das. Al. 10 Z. 2 v. u.: „ein anderer von محمد العلوى in Wien a. a. O.“ Diese Angabe Flügel's scheint falsch zu sein. Es ist, wie die Anfangsworte beweisen, derselbe Commentar, welcher in der Petersburger Handschrift enthalten ist, und also wahrscheinlich der des Dauwâni; vgl. Escorial Nr. 706,1 (Derenbourg). — S. **160** Z. 3 v. u.: der Familie Zainab l. der Zainab, Tochter des Propheten und Gattin des Abû 'l 'Aç. — S. **163** Nr. 93,1: Dasselbe Werk ist auch in Leiden Nr. 816 (vgl. dazu V, 204) und

in Paris Nr. 823 vorhanden. — S. 163 letzte Zeile: **وسكنا** (sic) **بها** I. **وسكنا** **بها**? — S. **165** Al. 13: dasselbe Schriftchen ist in unserer türkischen Handschrift Nr. 1,21,e (S. 6 des Kataloges) enthalten. — S. **170** Al. 8: **ابن قلاقس**; füge hinzu: († 567, Ahlwardt Nr. LXIX). — Das. Al. 9 Z. 3: Nr. 2118 l. Nr. 2108. — Das. Anmerkung: **ابو المواهب** ist etwas älter, als **ابو بكر محمد** (s. Nr. 2326—29) und dessen Bruder **احمد** (s. Nr. 95 fol. 28^b und Nr. 102,3). Von diesen starb Abū Bakr Muḥammad nach Ahlwardt Nr. CXCv im Jahre 1087, während Al. 10 unserer vorliegenden Handschrift Nr. 94 ein Lobgedicht auf Abū 'l-mawāhib aus dem Jahre 1014 enthält. — S. **172** Z. 2: Amīr al-dawlah l. Amin al-daulah. — das. Nr. 95 Z. 3: l. Nr. 1740; 2736 u. s. w. (s. IV, 453 Anm.). — S. **173** Z. 9 v. u.: Zur Geschichte von den sieben Schläfern vgl. aufser den angeführten Hss. auch Nr. 110*,1 (s. die nächste Seite), 777,8 und 2763,3. Nachweisungen sind gegeben zu Nr. 110*,1 u. 2759,1. — S. **174** Nr. 95 fol. 103^b: Vgl. die (von der vorliegenden verschiedene) Sammlung ähnlicher Dichterstellen, welche in Nr. 11,2 enthalten ist. — S. **179** Z. 8 v. u.: Herr H. Sauvairé schlägt mir in einem Briefe vom 9. März 1883 vor, für **وزن** zu lesen **ورق**. Diese Emendation scheint mir sicher richtig zu sein; in der Handschrift aber steht deutlich **ورق**. — S. **180** Z. 2: **الشماع** l. **الشماع**. — Eine von einem Schüler des Verfassers geschriebene Handschrift des Werkes von Sachāwī befindet sich in der Sammlung arabischer Hss., welche, auf der Amsterdamer Ausstellung von 1885 feilgeboten, erst von E. J. Brill und dann für die Leidener Bibliothek angekauft worden ist. In dem damals vertheilten, autographierten Verzeichnisse der Sammlung heifst es (erste Seite, letzte Spalte links, Z. 19 v. u.): **تاريخ القرن التاسع للسجوى بخط تلميذه محمد بن فهد الهاشمى**; in dem von Carlo Landberg redigierten, die gleiche Sammlung behandelnden „Catalogue de manuscrits arabes provenant d'une bibliothèque privée à El-Medīna“ (Leide 1883, 8°) ist dieselbe Handschrift als Nr. 4 beschrieben. — S. **181** Z. 1: Dieser Commentar ist vollständig in unserer Nr. 2770 enthalten. — Das. Z. 7 v. u.: Perthes N. 116 ist in Cairo 1286 erschienen; auch von Cairo 1295 soll (nach einer Mittheilung meines verstorbenen Freundes H. Thorbecke) eine Ausgabe existieren. — S. **182** Al. 13: Der Commentar wurde, wie der Verfasser selbst am Ende sagt, am 11. Raġab 859 vollendet (fol. 104* **وكان الفراغ من تأليفه في اليوم** (الحادى عشر من شهر رجب عام تسعة وخمسين وثمانماية

In Nr. 661 fehlt diese Angabe. — Für **قاضى عجلون** ist zu lesen **ابن قاضى عجلون**. — S. 189 Anm.: Nach H. Derenbourg in *Revue critique* 1882, I, p. 204 Note 3 ist die Handschrift des Escorials datiert vom Jahre 679 und giebt an, mit einem Exemplare, welches vom Autograph des Verfassers abgeschrieben war, collationiert zu sein. — S. 191 Nr. 106, 2: **يا باهريرة** d. i. **هريرة**; **يا ابا هريرة**; s. Ign. Guidi, *Catalogo dei codici Siriacci, Arabi, Turchi e Persiani della Biblioteca Vittorio Emanuele* (= *Cataloghi dei codici orientali di alcune biblioteche d'Italia*. Fasc. I). Firenze 1878. (8°) p. 23 Anm. 1. — Das. Al. 3, Anfangsworte: **الشرق** l. **الشرف** (in der Hs. unpunctiert). — S. 194 Z. 1: **بروء** l. **برؤ**. — S. 195: Nach Nr. 110 ist einzufügen:

110*.

1. Auf Fol. 1^a stehen, neben unbedeutenden Schreibereien, die Namen der sieben Schläfer, und zwar in folgender Form: **ييليخا**, **مكشلينا**, **مشلينا**, **مرنوش**, **ديرنوش**, **شاذنوش**, **كفشطيطوش**, nebst dem ihres Hundes **قطمير**; vgl. Reinaud, *Monuments du Duc de Blacas*, II, 59.

2. Fol. 1^b: ein arabisches Gebet mit türkischer Paraphrase¹⁾; das Arabische größer geschrieben, als das Türkische, beides vocalisiert.

Anfang: **اللهم انت ربى لا اله الا انت يا الهى سن بنم ربم**
سن اكا يوق كمان, **سندن اوزكه تكرى يوق معبود**
بالحقسين همان

3. Fol. 2^a: ein arabisches Gebet, dessen Anfang dem Qur'an (XXXIX, 47) entnommen ist. Es beginnt nämlich mit den Worten: **اللهم فاطر السموات والارض عالم الغيب والشهادة اتى اعهد اليك بانى اشهد ان لا اله الا انت وحدك لا شريك لك**.

4. Fol. 2^b: eine anonyme Abhandlung über Erbtheilung, **الفرائض**; hier und da, besonders auf der ersten Seite, sind zwischen den Zeilen arabische Glossen beigefügt.

1) Herr Dr. Goldziher macht mich darauf aufmerksam, daß diese Paraphrase die Form eines im Metrum Ramal (_ _ _ | _ _ _ | _ _ _ | _ _ _) abgefaßten Ghazels hat.

Anfang: (sic) قال رسول الله صلى الله عليه وسلم تعلموا الفرائض وعلموها الناس فانها نصف العلم بتركة الميت حقوق اربعة

5. Fol. 5^a: ein kurzer türkischer Abschnitt mit der Überschrift وجودك und dem Anfange: مدح رسول الله صلى الله عليه وسلم. نورى وجه لم يزل دور.

6. Fol. 5^b: Aus den verschiedenen Notizen, welche auf der letzten Seite stehen, ist eine metrologische Zusammenstellung hervorzuheben. Nach derselben ist صاع = 12,400 درهم, قفيز = 1040 درهم, رطل = 130 درهم, مثقال = 20 درهم, قراط = 260 درهم, وسق = 62,400 درهم, شعرات = 5 قراط, قراط = 14 درهم, درهم, endlich افراق = 4080 درهم.

5 beschriebene Blätter von 20 × 14,6 cm. Verschiedene, durchweg deutliche Hände.

S. 197, letzte Zeile: „Ein Chronogramm“. Dasselbe lautet زدها الله من عظم und giebt 1183 = 1769/70. — S. 202: Nach Nr. 156 ist einzufügen:

156*.

(Chart. B. 462.)

Ein Band, bezeichnet als „Collectaneorum MSS. Pars XIII“ aus dem Nachlasse des Joh. Ern. Gerhardt († 1668), dessen Bibliothek, ebenso wie die seines im Jahre 1637 verstorbenen Vaters Johann, in die Herzogl. Bibliothek übergegangen ist (s. S. 118 Anm. des persischen Kataloges). Auf arabische Sprache beziehen sich die folgenden Theile des Inhalts: 1) Prodrum trium linguarum: Ebraicae, Syriacae, Arabicae; — 2) Tituli precatum Arabicarum: die hebräischen Zahlbuchstaben, welche einzelnen der alphabetisch geordneten Gebetstitel beigeschrieben sind, beziehen sich auf unsere, aus J. E. Gerhardt's Bibliothek stammenden Handschriften Nr. 780 und 783; Mißverständnisse, welche sich, wie دعاء اون oder دعاء اكي

1) So steht da, statt قال.

statt **دعاء** **دعاء اعظم** **بو در**, oder **دعاء** **اون ايكي امام اعظم**, aus des Verfassers Unkenntnifs der türkischen Sprache erklären, fehlen nicht ¹⁾; — 3) ein erst alphabetisches, dann der Reihenfolge im Qur'ân nach angeordnetes Verzeichnifs der Süren-Titel; den Titeln der ersten Süren sind kurze Erläuterungen beigegeben; — 4) eine Zusammenstellung arabischer Wörter nach ihren Endbuchstaben; scheint von anderer Hand als der des J. E. Gerhard geschrieben zu sein. Alles werthlos. — Auf einem vorgehefteten, sonst leeren Blatte ist der Inhalt der Handschrift von J. H. Möller angegeben. — Gröfse der Blätter: 20,5 × 16,5 cm; Schrift gut und deutlich.

S. **205** Nr. 159, 1, Anfangsworte: **يُنَجِّو**; in der Handschrift scheint vielmehr **يَتَنَجِّو** zu stehen. — S. **223** Nr. 184 Z. 3: **العبّاس** l. **العبّاس**. — Eine alte, vollständig vocalisierte Handschrift des Kâmil von al-Mubarrad ist auch Nr. 221 des Escorials; s. H. Derenbourg in *Revue critique* 1882, I p. 204 Anm. 6. — S. **224** Nr. 185: Die Durrah des Ḥarîrî ist, mit dem Commentare des Chafâgî, Konstantinopel 1299 erschienen; s. Brill, *Catalogue périodique de livres orientaux* II p. 18 nr. 93. — Die Handschrift de Sacy Nr. 115 ist dann wieder in der von C. C. da Cunha in Lissabon 1883 veranstalteten Bücherauction aufgetaucht (s. II, S. 30 nr. 391). — S. **231** Nr. 194, 1: Eine Abschrift der **شافية** mit türkischer Übersetzung ist in der Berliner Hs. Or. 8°. 66 an erster Stelle enthalten. — S. **233** Al. e Z. 8: **ابن عكاسة** l. **ابن عكاشة**. — S. **239** Nr. 204: Nach H. Derenbourg in *Revue critique* 1882, I, 204 Note 5 enthält die Handschrift Casiri 86, 1 vielmehr einen Commentar desselben Verfassers zur Schâfîjah. — S. **241**: Nach Nr. 205 ist einzufügen:

205*.

(arab. 1770.)

مختصر في صناعة الصرف (so in der Überschrift genannt), ein kurzes, in nicht gezählte Bâb eingetheiltes Lehrbuch der arabischen

1) Dafs auch **ايمام** statt **امام** geschrieben ist (und zwar erst durch Correctur), beruht auf einem Fehler der Vorlage.

الحمد لله الذى [القوى] الذى عجزت عن ادراك) verglichen mit H. Ch. IV, 279 ergibt sich, daß wir den an letzterer Stelle gleichfalls ohne Angabe eines Verfassers nur mit den Worten وفى اعرابه كتاب erwähnten Commentar vor uns haben. — Derselbe Commentar ist, wie mir Herr Prof. E. Fagnan mittheilt, auch in der Bibliothek zu Algier als Nr. 549,1 vorhanden, und zwar mit der Einleitung. Weitere Handschriften: München Nr. 763,1 und vielleicht auch Krafft Nr. 51. — S. 252, im Columnentitel: 120 l. 220. — Das. Nr. 220,3, in den Anfangsworten: من حبّ. — S. 254: der Anfang unserer Hs. Nr. 222 fällt in Jahn's Ausgabe auf I, ۷۴۲ Z. 10, das Ende auf II, ۱۰۰۲ Z. 12. — S. 255 Nr. 224: Der **انموذج** des Zamachschari ist von Broch, dem Herausgeber des Mufaḥḥal, autographirt worden; diese Ausgabe scheint aber im Buchhandel nicht erschienen zu sein (s. Nöldke im Centralblatt 1879 S. 170^b, Ende). — S. 258 Z. 4 v. u.: باقرزاده l. باقى زاده (vgl. Nr. 217). — S. 261 Z. 2 v. u.: الفا [لازمة] لها l. الفها لها; das Wort لازمة ist am Ende einer Zeile ausgerissen. — S. 264 Nr. 246: Derselbe Commentar in St. Petersburg, Dorn Nr. 193,1 und in Bologna, v. Rosen Nr. 265,2. — S. 265 Z. 1: ضوء l. ضوء. — S. 272 Nr. 261: „261 n'est pas le **افصاح**, lequel porte ici [c'est-à-dire dans la bibliothèque d'Alger] le Nr. 710 et a pour inc. الحمد لله الذى رفع السموات بغير عمد; l'inc. du commentaire propr. dit de la **الحمد لله على الافتتاح والاختتام كافية**. — Votre 261 = notre 728, qui est sans titre ni nom d'auteur et commence comme votre 261“. (Prof. E. Fagnan, Brief d. d. Alger 10 Juin 1889). — S. 279 Nr. 273: Eine Hs. auch in Bonn, Nr. 13. — S. 283 Nr. 280: Dies ist, wie mir Herr Prof. Fagnan mittheilt, der in der Bibliothek zu Algier mehrfach vorhandene Commentar des **ابن امّ قاسم** († 749 = 1348/9); s. H. Ch. I, 406 und Sprenger 1034—36. — S. 286 Nr. 283, Anfangsworte: **منياً** l. منسياً. — S. 289: Nach Nr. 286 ist einzufügen:

286*.

(arab. 1775.)

Eine zweite Handschrift des bloßen Textes der **Agurrūmijah**.
Anfang (nach der Basmalah): **الكلام هو اللفظ (sic) المركب الح**

16 beschriebene Blätter; 33,5 × 22 cm. Sehr schönes, großes, nicht vollständig vocalisiertes Naschî mit 7 Zeilen auf der Seite; in die breiten Zwischenräume zwischen den Zeilen sollten vermuthlich Noten eingeschrieben werden. Die Abschrift wurde von **الحاج محمد جواد ابن المرحوم الحاج على بغدادى** am 16. Ġumâdâ I 1238 = 29. Januar 1823 vollendet.

S. **289** Nr. 287: Auch die Bibliothek der DMG. besitzt eine Handschrift von al-Azharî's Commentar zur Ġurûmijah; s. den Katalog II, 13, g, a, 2. — Ein Fragment dieses Commentars ist auch in unserer Nr. 1157, 1 enthalten; s. II, S. 364 Anm. 1. — S. **297** Nr. 303: Dieser Commentar ist zweimal bei E. Leroux in Paris erschienen; erst in 4° und zum Preise von Frs. 15 im Jahre 1885 (Lorenz, Catalogue général XI, 282, Spalte 1), und dann in 8° und zum Preise von Frs. 10 im Jahre 1886. Die letztere Ausgabe, welche mir vorliegt, trägt den Titel: Cheikh Djebril, Syntaxe Arabe. Commentaire sur la Djaroumiya avec une glose marginale, par G. Delphin —. (Édition revue et corrigée). — S. **301** Nr. 313: Auch eine Ausgabe von Bairût 1841 existiert (Mittheilung des Herrn Prof. Dr. Aug. Müller). — In demselben Jahre (1841) ist in Malta unter gleichem Titel die arabische Grammatik des Germanus Farhât erschienen, welche sonst den Titel **بحث المطالب** trägt (Herzogl. Bibliothek). — S. **304** Anm. 2: Den vollständigen Namen des Zain al-din s. in Nr. 952. — Z. 4 v. u.: l. als Jurist, Grammatiker, Geschichtschreiber (vgl. oben Nr. 93, 6) und Dichter. — S. **321** Nr. 345 Z. 3: (??) **غليز** l. **غنيمة**; s. Nr. 2785. — S. **322** Nr. 347, Überschrift: 1338 l. 1388. — S. **325** Nr. 351: Der Text ist der der **شذور الذهب**, der Commentar aber nicht der von Ibn Hischâm selbst verfasste, welcher z. B. in der Berliner Handschrift Sprenger 1042 enthalten ist; welchen Commentar (vgl. H. Ch. IV, 19) wir vor uns haben, kann ich nicht sagen. Der Anfang unseres Fragmentes entspricht Fol. 30^b der Berliner, aus 84 Blättern bestehenden Handschrift, und am Ende fehlt nur ein Blatt; das Ende des Textes ist vorhanden. — S. **329** Nr. 358, 2: Derselbe Verfasser kehrt in Nr. 2255 wieder; dort steht auf dem von fremder Hand geschriebenen Titelblatte deutlich **فاصح الدين** statt **فاصح الدين**, im Texte selbst aber scheint auch dort **فاصح** zu stehen, nur nicht ganz deutlich geschrieben, so daß

der Schreiber des Titelblattes allerdings wohl **ناصح** lesen konnte. — S. **335** Z. 2: **علی** l. **علی**. — Der **کافی** des Qinä't mit dem Commentare des Damanhûrî ist gedruckt in Cairo 1281 und in Bûlâq 1285. — Vgl. auch Nr. 376, 2. — S. **336** Nr. 369, Anfang des Commentars: **خلق** l. **حلقه**. — S. **338** Nr. 373: Der Verfasser starb nach Ahlwardt Nr. CXXXVI im Jahre 841. — Für **مفتن** ist wohl **مفتن** zu lesen. J. Gildemeister hat mich zu diesem Worte auf Catal. Bodl. II, 437^b Anm. Z. 13 verwiesen: „مفتن is est, qui varias scientiarum partes probe amplexus est“. — S. **339** Anm.: Die Änderung ist nicht nöthig, da die Nisbah **نفرای** häufig vorkommt; s. Register VI. — S. **340** Z. 5: **البنوانی** l. **البتوانی**. — Der Verfasser ist nicht „ungenannt“; am Ende (Fol. 120^b u. 121^a) nennt er sich vielmehr selbst **الشیخ احمد الدریش المالکی مذهباً الاحمدی طریقة البرلسی** **الشیخ احمد الدریش** erklärt sich auch der Titel seiner vorliegenden Schrift **العقیده الدریشیة**. — Das. Al. 2: **الكافی**; vgl. auch Nr. 368. — Das. Al. 3 Z. 1: 137^a l. 135^a. — Z. 6: l. **ابن یوسف**, denn es ist dies offenbar diejenige Schrift, nach welcher der Verfasser von Al. 1 gearbeitet hat. „Es geht dies aus einer Reihe von Citaten und der ganzen Anordnung hervor“ (Brief des Herrn Prof. Prätorius vom 17. April 1889). — S. **341**: Als Schreiber von Nr. 376 nennt sich **موسی الوکیل ابو صابر الشبلیخی الدارداشی الشافعی الشاذلی**. — S. **342** Nr. 378: Die Ausgabe von Tibriz ist nach H. Derenbourg zu Escorial Nr. 579 (I p. 402 seines Kataloges) „complètement et excellemment vocalisée“. — Das. letzte Zeile: die Bonner Hs. Nr. 17 enthält allerdings Auszüge aus dem Wörterbuche des Ġauhârî; Nr. 12 aber ist ein ganzer, zusammenhängender Band desselben, welcher die Buchstaben **ث — ذ** umfaßt. — S. **350**: Nach Nr. 398 ist einzufügen:

398*.

(arab. 1760.)

اقتطاف الأزاهر، والتقاط الجواهر, eine Zusammenstellung aller arabischen Wurzeln, deren Mittelbuchstabe im Mâdhî Fath̄ hat, im Mudhârî aber sowohl Dhamm als Kasr haben kann, von **شهاب الدین ابو جعفر احمد بن یوسف بن مالک الرعینی الاندلسی**

الغرناطي, welchem sowohl auf dem Titelblatte als auch in den Anfangsworten der vorliegenden Handschrift unter anderen Ehrentiteln auch der eines سيمويه الزمان beigelegt wird. Er starb nach H. Ch. entweder 777 (II, 222 = Bûl. I, 199) oder 779 (II, 36 = Bûl. I, 149). Die angeführten Wurzeln sind nach den Anfangsbuchstaben alphabetisch geordnet; innerhalb der einzelnen Buchstaben kommen zuerst die starken Verba, dann die verschiedenen Arten der schwachen, und innerhalb dieser Abtheilungen wieder gehen voraus diejenigen Wurzeln, deren Bedeutung, mag nun ihr Mudhârî u oder i haben, gleich bleibt, während diejenigen, deren Bedeutung sich mit der Vocalisation des Mudhârî ändert, nachfolgen. Der Verfasser spricht sich hierüber in der Vorrede folgendermaßen aus: فصنفتُ هذا الكتاب جمعاً فيه ما جاء من فعلٍ بفتح العين والمضارع منه بالضم والكسر مع اختلاف المعنى واتفاقة، وبوئته على حروف المعجم فجاء كالسبك الحكيم، وابدأ كل باب بما هو متفق المعنى ليكون اسهل للناظر واهنى، وبدأته بمقدمة في احكام فعل ونقله وصححه ومعنته وختمته بفصل فيما يتعدى من الافعال ونقله وصححه ومعنته وختمته بفصل فيما يتعدى من الافعال مرة دون مرة. In diesen Worten ist also zugleich der Inhalt der Muqaddimah und der Châtimah angegeben. — Ich finde das Werk nirgends erwähnt.

Anfang: قال شيخنا الاستاذ . . . . . حمد الله خالق الافعال، ومصوّر الانام، ومنطق الالسنه بالاقوال، الدالة على تفاريع الكلام،

85 beschriebene Blätter (18 × 13 cm); gutes, verständig mit einzelnen Vocalen versehenes Naschi; Abschrift von محمد بن موسى (علقه لنفسه) zu eigenem Gebrauche angefertigt (ابن محمد بن محمود) und am 28. Raġab 779, also zu Lebzeiten oder kurz nach dem Tode des Verfassers, beendet. — Auf dem letzten, nicht mehr zum Werke gehörigen Blatte ist noch eine gröfsere Anzahl von ähnlich aussehenden, aber verschiedenen Wörtern paarweise zusammengestellt;

Anfang: **قَبَلٌ قَبَلٌ يَرَاكَ تَرَاكَ عَبْدٌ عِنْدَ الْحِ**. — Im Jahre 1878 für 20 Mark gekauft.

S. **351** Nr. 399, Anfang des Lexikons: **آلِيَهُ** l. **آلِيَهُ**. — S. **354** Nr. 402, Anfang: **الآيَةُ**; sic! l. **آلِيَهُ**. — S. **363** Nr. 413 Z. 1: **مَثَلَات** l. **مَثَلَات**. — S. **365** Nr. 417: Ibn Duraid's **كتاب الملاحن** ist von H. Thorbecke in der Festschrift für die oriental. Section der XXXVI. Versammlung deutscher Philologen und Schulmänner in Karlsruhe (Heidelberg 1882, 8°) nach unserer Hs. herausgegeben worden. Statt **المَطْهَر** steht vielmehr in der Hs. **المَطْهَدُ**, und dies ist **المُطْهَدُ** für **المُضْطَهَدُ** (Thorbecke). — S. **366** Z. 2: Casiri Nr. 440,2 l. Escorial (Derenbourg) Nr. 442,5 und 467,4. — Das. Z. 7: Muḥammad l. Aḥmad b. Muḥammad. — S. **371** Anfang: Die Schrift des Aḡdābi (von welcher jetzt in Leiden eine zweite Handschrift, Landberg Nr. 196, vorhanden ist) ist bereits wenigstens zweimal in Cairo gedruckt worden; s. Brill, Catalogue périodique I nr. 43. — S. **374**: Nach Nr. 426 ist einzufügen:

426*.

(Chart. A. 969.)

Ein französisch-arabisches Wörterbuch mit besonderer Berücksichtigung des maghribinischen Dialekts. Das ganze französische Alphabet wird zweimal durchgenommen, und zwar enthält die zweite Serie nicht durchaus, aber doch wesentlich solche Wörter und Ausdrücke, welche in der ersten fehlen. Zwischen den beiden Wörterbüchern (Fol. 236—246) stehen 1) Tabellen, um die arabische und die französische (und zwar sowohl die Schreib- als auch die Druckschrift) zu lehren; 2) eine kurze arabische Conjugationstabelle; 3) Aufzählung der sieben Sacramente und der fünf Sinne; 4) als arabische Texte ein paar kurze diplomatische Actenstücke. Unter den letztgenannten finden sich (Fol. 242^b und 243^a) drei, auf die Korallenfischerei **اصطياد المرجان** der Franzosen an der Küste von **جيجل**¹⁾

1) Diese Aussprache schreiben Jāqūt II, 170 und nach ihm die Marāçid I, 277 vor; übrigens vgl. man Marāçid V, 129. Es ist das „Dachidschelli“ unserer Karten, an der algerischen Küste zwischen Algier und Philippeville gelegen.

bezügliche Schreiben, welche aus den Jahren 1130 und 1132 (1718 bis 1720 n. Chr.) datiert sind. Die Entstehungszeit des Buches dürfte hierdurch wenigstens ungefähr bestimmt sein. Nach dem Ende des zweiten Wörterbuches folgen noch: 1) Die erste Sûrah und Qur. II, 59; dann, nach einigen leeren Blättern, 2) zwei Zeilen, überschrieben „Des Accents“, was heißen soll „von den Vocalzeichen“; 3) die Abwandlung des regelmässigen Zeitwortes (نصر) in der ersten Form; 4) auf 2½ Seiten allerhand Redensarten, arabisch und französisch, welche offenbar den Zweck verfolgen, die Art, wie verschiedene Formen von den einfachen Wurzeln abgeleitet werden, den Gebrauch der Pronominalsuffixe, der Präpositionen u. s. w. zu zeigen.

Anfang:	m	عصر	سن	حال	Aage
	m	سن	الصبا	والصبيان	Aage puerile
		m	سن	الطفليه	Bas aage
	f	m	سن	الفتا	Age de jeunesse.
		m	سن	الشيوخيه	age de Vieillesse.
	m	سن	كامل	بالغ تام	age de Maturité
		m	سن	الصغر	age tendre
m		سن	فتير	(فتى sic, statt مزهر)	aage frais

371 beschriebene Blätter; 29 × 18 cm. Gute Schrift, das Arabische ist durchaus mit maghribinischem Zuge, aber erst im zweiten Wörterbuche mit Bezeichnung des **ف** und **ق** in der maghribinischen Weise geschrieben. — Auf der Innenseite des Vorderdeckels steht: Donum Serenisimi (sic) A. C. CIOICCCXCIX; auf einem vorne eingeklebten Doppelblatte eine lateinisch abgefasste Inhaltsangabe, wie ich glaube von Wilken's Hand¹⁾. — In Schweinsleder gebunden.

1) Dieselbe lautet:

S. **375**: „Die Casseler Koranfragmente sind bis auf ein Blatt, wenn ich nicht irre, modern und auf Papier. . . Einige — 5? — Blätter eines pergamentenen kufischen Koran, nicht große Schrift, ohne irgendwelche diakrit. Zeichen und Punkte, in quer Quart, gewiß alt (etwa wie Möller 12,2 = Nr. 458), sah ich in der archäologischen Sammlung in Würzburg“ (Briefliche Mittheilung von J. Gildemeister, d. d. 30. Juli 1878). — S. **376** Al. 15: „Picturis ornatus“, auch Franck Nr. 83. — S. **404**: Nach Nr. 514 ist einzufügen:

514*.

(arab. 1765.)

Der elfte der dreißig جزء, in welche der Qur'ân zu liturgischen Zwecken eingetheilt wird, nämlich Sûr. IX, 95 bis XI, 7.

Anfang: يعتذرون اليكم اذا رجعتم اليهم

Ende: وما يعلنون انه عليهم بذات الصدور

13 beschriebene Blätter; 25,5 × 17,5 cm. Schönes, großes, vollständig vocalisiertes Naschî mit 11 Zeilen auf der Seite; die Seiten sind mit rothen Linien umzogen. — Auf einem außen aufgeklebten Zettelchen steht اون برنجي, auf einem innen eingeklebten „ex libris“: Ad. Wilh. Neumann. Nr. 1345. 26.

S. **406**: Nach Nr. 519 ist einzufügen:

476. auctoris nullum vestigium; fuit ille fortasse Missionarius. in fine subiectae sunt tabulae verborum irregularium.

tabula pronunciationis literarum gallicarum

de VII. sacramentis et V. sensibus

epistolae aliquot arabicae, in quibus anni nota ١١٣٠.

١١٣٢. 1130. 1132 (Hegirae) p. Chr. 1719. 1720 ostendit

circa hos annos consarcinatum esse hoc opus.

Tum sequitur vocabularium Mauro-gallicum, sive lexicon arabico-gallicum, dialecti arabicae, quae in Mauritania s. regno Maroccoano viget. adiecta est Corani Sura I. et IIdae initium, cum paradigmate coniugationis. porro phrases aliquot arabicae quarum quae pagina ultima leguntur, scripturam mauritanam sequuntur.

519*.

(arab. 1777.)

Ein auf weiße Seide aufgezogener Papierstreif von 3 m 32,5 cm Länge und 4,7 cm Breite. Der Anfang des beschriebenen Papierstreifens ist verloren gegangen, so daß die ersten 41,5 cm leer sind. Der Inhalt ist eine Abschrift der sechsten Sûrah (سورة الانعام), und zwar beginnt das Vorhandene mit v. 32 [الحِكْيَةُ الدُّنْيَا]. Am Ende steht صاحب ومالك ع. . . آ. Der Streif ist mit einer rothen Linie umzogen. Kleines, gutes, vocalisiertes Naschl.

Eine Abschrift der sechsten Sûrah steht auch in Türk. 51,2.

S. 408 Nr. 522: Hss. dieses Werkes finden sich auch noch in Berlin in Petermann 397 (= Pers. 161) am Rande von Fol. 8^bf. (unvollständig), und in Paris, Suppl. arabe 1982 (letzteres nach H. Derenbourg in Revue critique 1882 I, 206 note 1). — S. 412 Nr. 529: Über das Zeitalter des Sahl ibn 'Abdallâh al-Tustarî vgl. auch Wüstenfeld, Chroniken von Mekka II, xxii, 14. — S. 415 Nr. 532: Diese Ausdrücke des Baidhâwî († 685) werden darauf zurückgeführt, daß er sich mit ihnen dem Zamachscharî († 538) anschloß: وقد أردت أن أجمع في هذه الرسالة ما تبع فيه الرخشي وجرى به القلم. — S. 418 Z. 15: Nöldeke will für جوينده lesen خوينده (s. Centralblatt 1879 S. 1706); in der Hs. steht aber deutlich خوينده. — Eine Seite, Fol. 144^b, dieser Hs. ist als Plate LXXIII der Oriental Series der Palaeographical Society nachgebildet. — S. 421 Nr. 538, 2: Vgl. Berlin, Pers. Nr. 14, 21 und 75, 1. — Das. ist nach 538 hinzuzufügen: Die Sûrah I mit persischem Commentare steht in Pers. 3, 3. — S. 422 Z. 13: Nr. 879, 38 l. Nr. 879, 39. — S. 423 Z. 9: Sûr. CXII mit persischem Commentar ist in Pers. 3, 3 enthalten. — S. 426 Nr. 545: Von dem Werke des ابن الحشّاب findet sich auch in Paris eine Hs. als Suppl. arabe 191 (s. H. Derenbourg in Revue critique 1882, I p. 206 note 2). — S. 427 Z. 11: Ḥağr l. Ḥağar. — S. 433 Nr. 554: Eine Hs. desselben Commentars befindet sich auch im Escorial, Derenbourg Nr. 244, 1. — In den Anfangsworten ist für ومفتى

zu lesen **ومنشى**. — S. **437**: „561 est un fragment du **مورد الظمان** (Cureton Nr. 92; Aumer, 890, f. 54) correspondant aux ff. 59—66 du 302 Alger, c. à d. fin de l'ouvrage cité et commencement d'un poème analogue d'Ibn Berri, Abou ḥ Hasan 'Ali b. M^a“ (Prof. E. Fagnan, Brief vom 10. Juni 1889). — Im Brit. Mus. ist (p. 133 Nr. CCL, viii) noch eine zweite Handschrift des **عبد الرحمن بن مورد الظمان** vorhanden (s. p. 769^a, mit Comm. des **ابن الاغيش**), während die Berliner Hs. Sprenger 146 unter demselben Titel eine Biographie des Propheten von **فائد اليبباري** enthält. — S. **438**: Über Aussprache beim Lesen des Qur'ān vgl. E. Sell, 'Ilm-i-tajwid, or the Art of reading the Qurān, with an account of the Rules for the Rasm-ul-khat, and a List of the various Readings of the last Sura. Madras 1882. 8°. — S. **446** Nr. 575: Aufser in den beiden folgenden Hss. ist dasselbe Gedicht mit demselben Commentare auch in Nr. 631,2 enthalten. Beide, Gedicht und Commentar, sind mit Benutzung unserer Hs. herausgegeben von Friedrich Risch (Leiden 1885. 8°). — S. **447** Nr. 578: Es ist derselbe Commentar des **شمس الدين ابو عبد الله محمد بن عبد الهادي** **المقدسى**, welcher in der Leidener Hs. Nr. 1749 (IV, 87) enthalten ist; s. das oben angeführte Buch von Fr. Risch S. V. — S. **449** Z. 19: Saidt l. Saijidi. — S. **456** Z. 2: Ibn al-dahhān † 569 oder 566; s. Nr. 2255. — S. **461** Nr. 595 Z. 3 v. u.: Wittniardy l. Wittniaedy; s. II S. 299 Anm. 1. — S. **462** Z. 2: **أعزّ** l. **أعزّ**, „ich führe (die angeführten Sprüche) nur auf eine Autorität zurück“ (Dr. I. Goldziher, Brief vom 7. Mai 1883). — S. **467** Nr. 600: Auch die Pariser Hss. Nr. 354 und 518 des alten Kataloges enthalten das Werk des Ibn Dā'ūd; s. H. Derenbourg in Revue critique 1882, I p. 206 Note 4. — Vgl. auch oben Nr. 2, 64—66. — S. **473** Nr. 610: „N° 160 Alger dit, 10,000 ḥadīth, et parle de 47 auteurs, au lieu de 44“ (Prof. E. Fagnan, Brief vom 10. Juni 1889). — S. **475** Nr. 612: In Paris sind vier Hss. dieses Werkes, Suppl. arabe 500—503 (H. Derenbourg in Revue critique 1882, I p. 206 Note 4). — Das. Anm. 1: vgl. H. Derenbourg a. a. O. — S. **480** Z. 2: (vielleicht ein Sohn des Nawawi?) l. (vermuthlich ein Enkel des bekannten, im Jahre 926 verstorbenen **ابو يحيى زكرياء بن محمد** **الانصارى الشافعى**).

Zweiter Band.

S. VIII Z. 8 v. u.: 1398 l. 1298. — S. 1 Nr. 640: Der Schreiber, welcher zugleich der Besitzer der Hs. war (في نوبة كاتبه), hieß **محمد** (مرتمضى الحسيني (?); s. eine Randbemerkung auf Fol. 1^a. Verschieden, weil viel jünger, ist der **محمد مرتضى الحسيني**, von welchem in Nr. 1862 die Rede ist. — Herr Dr. I. Goldziher, welcher die vorliegende Hs. zu seinem Werke „Die Zāhiriten“ (Leipzig 1884. 8°) benutzt hat (s. S. VI, letzte Zeile), schreibt mir über dieselbe (d. d. Bpest, den 18. Juni 1882): „Schade, daß der Codex incomplet ist. So viel ist sicher, daß nach Bl. 8^b unmittelbar 18^a zu folgen hat und daß alles dazwischen liegende einem anderen Capitel angehört, und von anderer, weniger zuverlässiger Hand herrührt“. — S. 9 Z. 6 v. u.: **البلقسي** scheint dazustehen, jedenfalls nicht — woran man denken könnte — **البلقيني**. — S. 19 Nr. 667 Z. 6: Die Meininger Handschrift Nr. 120 (vgl. Berlin Türk. 354) vocalisiert (in der türkischen Übersetzung) **أوشى**. — S. 22 Anm. 1: Eine „Ifslambul und Genf 1790“ erschienene Ausgabe ohne den Beisatz „von Joh. Traugott Plant“, besaß J. Gildemeister (laut Brief vom 6. September 1879). Derselbe hat mich darauf aufmerksam gemacht, daß „das Ding, nur mit Umstellungen aus Mouradgea d'Ohsson, Tableau, dessen erster Band eben die Übersetzung des Nasafi (p. 60 der Oktavausgabe von 1788) enthält, genommen ist“. Vgl. oben S. 5, Nachtrag zu I, 102 Anm. — S. 26 Nr. 679: Aus Nr. 339 ergibt sich, daß der Verfasser im Jahre 1079 lebte. — S. 27 Nr. 682, Überschrift: Stz. Kah. 641 l. Stz. Kah. 1550. — S. 28 Nr. 683: Zur Bestimmung der Zeit, in welcher der Verfasser lebte, mag es dienen, daß ein **محمد العشماوى** (also der Sohn eines Lehrers des Verfassers?) unsere Nr. 1634 im Jahre 1045 geschrieben hat. — S. 36 Nr. 696: Vgl. ZDMG. XXXVIII, 570, 24. — **عبد السلام اللقاني** † 1078. — S. 44 Nr. 713 Z. 5: Das Fragezeichen hinter **ازهرنا** ist zu tilgen; es heißt: „unserer Akademie al-Azhar“ (Dr. Goldziher, Brief vom 7. Mai 1883). — S. 46 Nr. 716: Über die Namen Gottes vgl. oben den Nachtrag zu I S. 104 Nr. 56,2. — Die Hs. des Escorials Nr. 1100,2 enthält vielmehr die **مقاصد الفلاسفة** genannte Schrift des Ghazālī, während desselben Commentar über die Namen Gottes in Casiri Nr. 1125 der-

selben Sammlung enthalten ist; s. H. Derenbourg in Revue crit. 1882, I p. 207 note 1. — S. 47 Nr. 717: Vgl. die Berliner Handschrift Pers. Nr. 217. — S. 48: Nach Nr. 718 ist einzufügen:

718*.

(arab. 1763.)

احمد بن بن جوامع الكلم، في مشرب أرباب الهمم¹ (sic) محمد بن ابى سعيد الحسينى الكالىوى verfafster Commentar zu den Namen Gottes، الأسماء الحسنة. Voraugeschickt ist eine Einleitung مقدمة، welche wieder in zwei ركن zerfällt: der erste enthält بيان سبب تأليف الكتاب، der zweite einen تفسير تفسيح؛ darauf folgen die Erläuterungen der einzelnen Namen، welche durchaus vom çûfischen Standpunct على مذهب الصوفية gegeben werden. Für jeden der behandelten Namen Gottes — es sind deren 101 — ist ein، كلمة genannter Abschnitt bestimmt. Eine Châtimah endlich wird in der Vorrede als مشتملة للمعذرة bezeichnet. Über die Zeit، zu welcher die Schrift entstand، ist aus der Vorrede nichts zu erfahren.

Anfang: الحمد لله الذى كان واحدا ولم يكن معه شى فى هوية اللاهوت

72 beschriebene Blätter; 15,5 × 8,5 cm. Gutes Nasta'liq mit 16 Zeilen auf der Seite. Der Schreiber nennt sich am Ende فقير حقيير عاصى علا معلى ولد محمد احسن. Die Seiten sind mit rothen, auf den ersten und letzten Blättern mit rothen und blauen Linien umzogen. — In einer Leipziger Auction für 5 Mark gekauft.

1) So in der Vorrede genannt; am Ende steht: تمّت تمام شد رسالته وجونيه.

S. 52 Nr. 725: Vgl. auch Steinschneider, Polemische und apologetische Literatur S. 24 nr. 7. — S. 71 Z. 2: betitelte l. betitelten. — S. 72: Eine persische Übersetzung dieser Schrift des Sujāfi über Tod und Jenseits ist in Lahore 1871 gedruckt worden; s. Trübner's Record Nr. 94/95 p. 155^b. — S. 81 Nr. 768 Z. 2: **عماد**; s. den Nachtrag zu I S. 46 Nr. 16,1. — S. 84 Anfang: Auch in Berlin, Diez A. 8°. 123,1. — S. 88, letzte Zeile: **دعاء قنوت** ist auch in unserer Nr. 786 enthalten; vgl. dazu die Berliner Hs. Türk. 13,2. — S. 89 Z. 8/9: zu **دعاء رجال الغيب** vgl. die Berliner Hs. Türk. 92,11; das.: **آية الكرسي** ist Qur. II, 256. — S. 91 Nr. 780: Diese Handschrift stammt aus der Bibliothek des Joh. E. Gerhard (vgl. den Katalog der persischen Handschriften, S. 118 Anm.), von dessen Hand auf der Innenseite des Vorderdeckels steht: „Comparavit sibi librum hunc, preces Arabicas continentem, Altdorffi è bibl. Cl. Schwenterii Anno 1641 M. J. E. Gerh. MStum VI“. — S. 97 Nr. 790 Z. 2 v. u.: P. I. Jo. — S. 103: Nach Nr. 805 sind einzufügen:

805*.

(arab. 1776.)

Ein Gebetbuch, defect am Anfang, nach Fol. 6, und mehrfach gegen das Ende. Zuerst kommen Qur'ān-Sûren (36,12—30; 48, von Vers 15 an; 55; 67; 78; 112—114; 1; 2,1—4); darauf folgen Gebete (von Fol. 20^a an), arabisch mit türkischer Erläuterung, meist ohne Titel¹⁾; zuletzt (nach **شرح دلباغی** und **دعاء خلیف**) werden allerhand Phantasie-Siegel **مهر** (des Idris, des Mikâ'il u. s. w.) mitgeteilt; danach noch ein paar Talismane.

Anfang: **إن جاءها المرسلون، ان ارسلنا اليهم اثنين فكذبوهما**

135 beschriebene Blätter; 14 × 8,5 cm. Gewöhnliches, in den arabischen Abschnitten vocalisiertes Naschî von türkischem Zuge; auf der Seite stehen 8 Zeilen. — Von der Königl. Landesbibliothek zu Wiesbaden eingetauscht.

1) Die Seiten 70^a—73^a sind ganz und gar mit den Wörtern **هو** und **اليها** vollgeschrieben.

Goldziher) in Bûlâq 1292, auf dem Rande des Commentars von الفشنى zu den اربعين النورى, und dann ebenso in Cairo 1305 (Oriental. Bibliographie II, für 1888, Nr. 2677) gedruckt worden. — S. 129 Nr. 845 Z. 3: السجوكى l. السلجوكى. — S. 133 Nr. 849 Z. 4: المرجية l. المرجية. — S. 137 Z. 5 v. u.: Nach Bourg fehlt der Punct (Bourg. = Bourgogne). — Das. Anm.: Der Punct nach Maio ist zu tilgen. — S. 141 Nr. 860 Z. 8: nach l. noch. — Nach einer Mittheilung des Herrn Dr. H. Zotenberg (Brief vom 17. Oct. 1879) hat auch das Pariser Exemplar Suppl. ar. Nr. 285 die Widmung an Sultân Aḥmad. — S. 147 Z. 3 v. u.: عبد الغنى l. عبد الغنى اسماعيل. — S. 149 Z. 5: Mathnawi-Gedicht l. Maṭnawi-Gedicht. — S. 154 Z. 5 v. u.: ابن اسماعيل. — S. 163 im Columnentitel: 833 l. 883. — S. 170 Z. 12: Die Handschrift Casiri 736 enthält vielmehr den Commentar des Ibn 'Abbâd al-Nafazî; s. H. Derenbourg in Revue critique 1882, I, 207 note 2. — S. 171 Nr. 891 Z. 10: Berlin l. Tübingen. — S. 174 Anm. 1 Z. 3: Abd l. 'Abd. — S. 175 Nr. 898 Z. 2: ausgearbeitet l. aus gearbeitet. — S. 184 Nr. 908: In Berlin ist jetzt noch eine dritte Handschrift, Landberg 236. — S. 187 Nr. 914: Dasselbe Schriftchen findet sich in Leiden als Nr. 2245 (V, 13). — S. 188 Al. 3: Dieses Schriftchen ist — und zwar gleichfalls mit dem Titel الامر الحكيم المربوط الخ — in dem schon mehrfach erwähnten Sammelband 'التحفة البهية' والطرفة (Reuther Nr. 38) auf S. 222—228 gedruckt. — S. 189 Nr. 915, 2: Eine persische Übersetzung dieser Schrift von Ghazâlî, in welcher die Anrede stets 'أى فرزند' lautet, ist in der Berliner Hs. Pers. 14,30 enthalten. — S. 193, zweiter Absatz Z. 7: al-Arabi's l. al-'Arabi's. — S. 195 Nr. 920 Z. 1: أبو l. بو. — S. 197 Nr. 922: Diese Handschrift ist von I. Goldziher in seinem Buche „Die Zāhiriten“ (Leipzig 1884. 8°) benützt; s. S. VI Z. 8 v. u. — S. 203 Nr. 930 Z. 3: البركات l. البركان. — S. 208, vorletzte Zeile: پک steht da, es soll aber wohl بيک gelesen werden. — S. 211 Nr. 940: 'Abd al-għaffār, ein Sohn des 'Abd al-karīm al-Qazwīnī, verfaßte unsere Nr. 950. — S. 222 Z. 10: (?) الجبرى. In der Handschrift steht الحبرى ohne alle Puncte; in Nr. 1830, welcher Codex von demselben Manne geschrieben ist, scheint الحبرى zu stehen; doch ist der Punct über dem ز

nicht ganz sicher. — S. **223** Nr. 955: **منهاج الطالبين** ist, mit französischer Übersetzung und Anmerkungen, herausgegeben worden von L. W. C. van den Berg, Batavia, gr.-8° (I: 1882, 474 pp.; II: 1883, 498 pp.; III: 1884, 564 pp.). — S. **228** Nr. 963, Anfangsworte: **جمع ا. جمع**. — S. **231** Nr. 966: Ein anderes Exemplar befindet sich in Leipzig, Ref. § 2 Nr. 260. — In der Endschrift steht allerdings dreimal **الارصیلی**. — S. **233** Nr. 969: Eine **فائدة** aus diesen Glossen s. auch in Nr. 2757,1. — S. **239** Nr. 378 Z. 3: Schuhnah l. Schihnah. — S. **243**, letzte Zeile: al-Ançari l. al-Ançari. — S. **248** Nr. 991: Auch in Paris vorhanden, Suppl. arabe Nr. 381; s. H. Derenbourg in *Revue critique* 1882, I, 207 note 4. — S. **249** Nr. 994: **ختصر القدوري** ist auch im Jahre 1880 in der Universitätsdruckerei in Kasan gedruckt worden (gr.-8°, 144 Seiten). — S. **251** Z. 9: Nr. 568 l. Nr. 258. — Das. Z. 15: Paris Nr. 500 enthält vielmehr den Commentar des Râzi zu seiner **تكملة** zum **ختصر** (s. H. Derenbourg in *Revue critique* 1882, I, 208 note). — S. **253** Nr. 998: Auch in Paris vorhanden, Anc. fonds 521 und Suppl. arabe 378 (s. H. Derenbourg das.). — S. **255**, Ende der Beschreibung von Nr. 1000: Zum **تحرير** des Ibn al-Hammâm vgl. unten S. 352 Anm. 2,4. — An der citierten Stelle in Flügel's Ausgabe des H. Ch. steht unrichtig **ابن همام**; es muß mit ed. Bûl. I, 19v und unserer Hs. Nr. 1142 (II, 352 Anm. 2,4) vielmehr **ابن الهمام** heißen, und **الهمام** dürfte Abkürzung für **همام الدين** sein. Vgl. Flügel, H. Ch. VII, 615 (zu I, 414,14). — S. **267** Z. 4 v. u.: Nr. 1043 l. Nr. 1013. — S. **274** Nr. 1030 Z. 11: hinzufügt l. hinzugefügt hat. — Das. Anm.: In Casiri 302,3 ist allerdings dasselbe Werk enthalten; s. H. Derenbourg a. a. O. p. 208 Anm. — S. **276** Nr. 1032: Eine Lithographie von Konstantinopel 1271, enthaltend den arabischen Text des **ملتنقى البحر** mit Randglossen von Ibrâhim al-Halabi, wird in Sitz.-Ber. d. Wiener Akademie Phil.-hist. Cl. XX, 464 besprochen. Eine türkische Übersetzung von Hamîdi s. bei Râghib Pascha Nr. 459; eine türkische Übersetzung mit Commentar, von Muḥammad al-Mauqûfâtî, ist in München Nr. 51 und in Lund Nr. 65/66 handschriftlich vorhanden, und gedruckt in Bûlâq 1254 = 1839 (*Journ. Asiat.* 1843, II, 51, 164) und in Konstantinopel 1269 = 1853 (*Wiener Sitz. Ber.* XVII, 157). — S. **281** Z. 3: Vaters l. Urgroßvaters. — In der Endschrift nennt sich der Schreiber und Redactor: **محمد بن علي بن محمد بن المؤلف المرحوم الشيخ**

شهاب الدين احمد الخ. Vgl. übrigens auch Nr. 1087. — S. **283** Nr. 1041: Vgl. v. Rosen, Bologna (Marsigli) p. 52 Nr. 196, t. — S. **288** Nr. 1048: „1048 doit être placé dans les **اصول الفقه**“ (Prof. E. Fagnan, Brief vom 10. Juni 1889). — S. **295** Nr. 1058, Überschrift: arab. 200; Stz. Hal. 381, t. l. Möll. 200; Stz. Hal. 318, t. — Das. Anm. 1: „1058, note 1. Je crois qu'il faut lire **محمد بن**. Le 248 Br. Mus. a pour auteur le fils d'Ibn 'Âçim, ainsi qu'on le voit par notre Nr. 658; Aboû Yahya b. Aboû Bekr M^d b. M^d b. 'Âçim Kaysi, commentateur, est le fils de l'auteur du poème Aboû Bekr M^d b. M^d dit Ibn 'Âçim“ (Prof. E. Fagnan, im eben citierten Briefe). — S. **298** Z. 2: vor uns haben l. enthalten. — S. **308** Nr. 1078: Dieselbe Schrift steht in dem Berliner Codex Petermann 542; im Titel liest diese Hs. gleichfalls **العين**, nicht **العينين**. — S. **314** Nr. 1087: Der Urenkel des Verfassers lebte und schrieb im Jahre 1038; s. Nr. 1038. — S. **327** Z. 7: **شهاب** احمد l. **شهاب الدين احمد**. — Das. Anm. 2: Vgl. Nr. 1484. — S. **330** Nr. 1111: **الارجوزة الرحبية** ist auch gedruckt auf S. 160—169 der wiederholt citierten Sammlung **التكفة البهية** (Reuther Nr. 38). Der Verfasser heisst dort **موفق الدين ابو عبد الله محمد بن علي بن محمد الرحبي**. — S. **331** Nr. 1112 Z. 3: **الذ . . . ونى** ist wahrscheinlich zu **الذجونى** zu ergänzen; s. Nr. 681 und 1123. — S. **339**, Absatz nach Nr. 1126: Über Erbtheilung handelt auch Pers. 2,9. — Das.: Fol. 182^a l. Fol. 184^b. — S. **341**: Nach Nr. 1128 ist einzufügen:

1128*.

(arab. 1736; Stz. Kah. 1483.)

Eine aus vier Stücken (Fellen) zusammengenähte Pergamentrolle von 2 m 63,5 cm Länge und 33 cm Breite; am Anfang ist wenigstens ein Stück oder Fell verloren gegangen. Den Inhalt bildet eine ausführliche, gerichtlich beglaubigte Waqf-Urkunde aus dem Jahre 806 (= 1403/4), nebst Nachträgen aus den Jahren 869 (= 1464/5) und 890 (= 1485). Die Schrift ist groß und derb, aber sehr flüchtig, und entbehrt häufig der diakritischen Punkte, so dass sie nicht immer leicht zu lesen ist.

S. **351** Nr. 1142 Z. 5: الفتاوى 1. لفتاوى. — S. **352** Anm. 2,4: Vgl. oben Nr. 1000, Fol. 2. — S. **358**, Überschrift des Abschnittes: 5 l. 6. — Das. Nr. 1149: كمش, der Name der Schreiberin, ist offenbar mit Nöldeke im Lit. Centralblatt 1881 S. 258 als türkisch گُمش „Silber“ zu deuten, nicht mit H. Derenbourg in Rev. crit. 1882, I, 208 note 1 als „une transcription et traduction d'un nom grec Καμση (?) ή θυγατήρ Θεοδούλου“; also الرومىة = die kleinasiatische Türkin, nicht = die Griechin. — Eine Seite (Fol. 33*) dieser Handschrift ist von der Palaeographical Society, Oriental Series, Plate LXXXIII nachgebildet. — S. **359** Nr. 1149, letzte Zeile: Zwischen لله und ومصلىة ist تعالى ausgelassen. — S. **362**, Überschrift: 6 l. 7. — S. **365** Al. 6: Gedruckt in Reuther Nr. 19 (تسع رسائل في الحكمة والطبيعات) تأليف الشيخ الرئيس ابي على . . . بن سينا . . . طبعت بمطبعة الجوائب، قسطنطينية سنة 1298. — S. **369** Al. 19: تصورہ und الحق sic! l. الخلقة (Thorbecke). — Das. Al. 24: تصورہ und الحق l. وتزول. — S. **370** Al. 29 ist allerdings gleichfalls von Ibn Sinâ und gedruckt in der soeben citierten Konstantinopeler Ausgabe auf S. 71—80; dort lautet der Titel في اقسام العلوم العقلية. — S. **374** Z. 3 v. u.: غليظة 1. غليظة. — S. **377** Anm. 2: Wird bestätigt von H. Derenbourg in Revue critique 1882, I, 208 note 4. — Im Jahre 1303 (= 1885/6) ist in Cairo (بالمطبعة الاعلامية) ein Buch in Gr.-8° erschienen, welches folgende drei Schriften in Typendruck enthält: 1) تهافت الفلاسفة von Ghazâlî, 92 und 3(4) Seiten; 2) التهافت von Ibn Ruschd, 141 und 3 Seiten; und 3) تهافت الفلاسفة von Chwâgah-zâdah, 134 und 2 Seiten; s. E. J. Brill, Catalogue périodique VI (1886) Nr. 462. — S. **379** Nr. 1167 Z. 3: Uçaiḃîah 1. Uçaiḃîah. — S. **381** Z. 4 v. u.: طبيعته 1. طبيعة. — S. **384** Nr. 1175 Z. 4: منفصلة 1. منفصلة. — S. **386** Z. 4: l. Dorn Nr. 98,1, 105,4 u. 5 und 106. — S. **387** Nr. 1181, Ende: خلا 1. دخلا. — S. **389** Nr. 1184: Von dem لوامع الاسرار genannten Commentare des Râzî befinden sich Hss. auch im Escorial als Nr. 683,2 und 686,2 (Derenbourg), und ein Prachtexemplar ist in Leiden als Landberg Nr. 158 vorhanden; die Glossen des Ġurgâni sind in den Escorialhandschriften Nrr. 642, 682 und 685 (Der.) enthalten. — S. **391** Anm.: Zu سجاعى vgl. Register VI. — S. **392** Nr. 1189: Diese Erläuterungsschrift des Ġurgâni zur Scham-

stjah ist nach Loth Nr. 507 und H. Derenbourg, Escorial Nr. 639 im Jahre 1261 = 1845 in Calcutta gedruckt worden. — S. **394** Nr. 1193: Ein persischer Muchtaṣar aus dem تَهذِيبُ des Taftāzāni ist, mit englischer Übersetzung, gedruckt in Asiat. Researches VIII, 89—135; der تَهذِيبُ selbst mit persischem Commentar in Lakhnau 1869 (Trübner, Catalogue p. 90). — S. **397** Nr. 1196 Z. 1: So steht der Name des Verfassers allerdings in der Handschrift; es muß aber heißen: ابو عبد الله محمد بن يوسف السنوسى; s. Nr. 1159 und H. Ch. VII, 1013, 419. — S. **416** Z. 12: الشرعية l. الشعرية. — S. **421** Z. 1: خُرَجَ l. خُرَجَ (H. Thorbecke, Brief vom 12. April 1880). — S. **423** Z. 6: واخبار l. واخبار. — S. **424** Nr. 1234 Z. 4: الاسم l. الاسم. — S. **432** Nr. 1246: Auch das Buch von Weston, Nr. 384 bei Zenker, enthält dieselbe Sammlung, und die Berliner Bibliothek besitzt wenigstens noch eine dritte Handschrift, nämlich Petermann 479 Fol. 94* (s. den Katalog der persischen Handschriften, S. 693). — S. **434** Nr. 1250: Der Verfasser, محمد بن علي العراقي, starb nach H. Ch. II, 186 und V, 514 um (تقريباً) 510, nach IV, 415 und VI, 60 im Jahre 561. — S. **435** Z. 4: ما له l. ماله (Thorbecke a. a. O.). — Das.: Über geheime Wissenschaften der Muhammedaner im allgemeinen vgl. man „The evil Eye, Amulets, Recipes, Exorcisation, etc. By E. Rehatsek“, in: Journal of the Bombay Branch of the Roy. As. Society, Nr. XXX, Vol. X p. 299 (Bombay 1875. 8°). — S. **441**, letzte Zeile: بعض l. بعض (Thorbecke a. a. O.; in der Hs. steht بَض). — S. **442** Z. 7: ايا طالب l. ايا طالبا. — Das. Al. 6, Anfangsvers: l. الحاظ — وجيد (so auch die Hs.). — Das. Al. 7 = Nr. 1288,2 oder الأغبِرِ? (Thorbecke). — Das. Al. 7 = Nr. 1288,2 und 1289. — S. **444** Z. 6: اعز l. اعن (d. i. اَعْنُ). — S. **448** Z. 2: يهد „vielleicht بهز“ (Thorbecke). — S. **450** Nr. 1262,4: Vgl. besonders Nr. 1869. — S. **451** Nr. 1265: Dieses Schriftchen ist auch in Berlin vorhanden als Wetzstein II, 1725,1; eine türkische Bearbeitung daselbst als Türk. 1,10. — S. **458** Nr. 1272 Z. 4: برد او قرا l. برد او قرا (Thorbecke). — S. **459**: In der Leidener Hs. Landberg 386 heißt der Mann ابو القاسم بن احمد العراقي. — S. 460 Nr. 1276 Z. 3: lautet l. lauten. — Das. Nr. 1277: Vgl. die Berliner Hs. Türk. 159. — S. **464** Z. 14:

جاري; in der Hs. steht natürlich, da die betreffende Endschrift ohne alle Punkte geschrieben ist, حارى. — S. 467 Nr. 1288,2: Dasselbe Gedicht steht auch in Nr. 1257,7. — S. 469 Nr. 1291: Derselbe Commentar auch im Escorial Nr. 652 bei Derenbourg. — S. 473 Al. 5 Z. 2: خروج l. والخروج. — S. 476 Nr. 1299 Z. 1: المأرب, so die Handschrift; l. المآرب (Thorbecke). — S. 482 Nr. 1307 Z. 4: الحوايج l. الحوايج ويحتاج. — S. 484 Nr. 1311 f.: Über die Kunst der Traumdeutung bei den Muhammedanern im allgemeinen s. den Aufsatz von Nath. Bland im Journ. Roy. As. Society XVI, 118 f. — S. 487 Nr. 1314 f.: Über علم الرمل vgl. auch Flügel's Wiener Katalog II, 585, Steinschneider in ZDMG. XXXI, 762, und besonders: Alaeddin and the enchanted Lamp — done into English — by John Payne (London 1889. 8°) p. 199 note 2. — S. 495, am Ende ist hinzuzufügen: 2173 Fol. 95^b (تفسير المنامات) von Ibn Sirin, versificiert.

D r i t t e r   B a n d .

S. 3 Nr. 1330: Über Entfernung von Schmutzflecken aus Kleidern handeln auch Nr. 1906,3, sowie die Berliner Handschriften Türkisch Nr. 41,7 und 166. — Das. Nr. 1331 Z. 5: والاقاق l. والآفاق. — S. 4 Z. 5: الذهب l. الذهب. — Die Pariser Handschrift Nr. 114,3 des alten Kataloges erscheint in dem neuen Kataloge (p. 52^b) als Nr. 206,10. Die Lücken der Pariser Handschrift sind nach unserer Handschrift (Nr. 1331) von H. Sauvairé ergänzt in Journ. Roy. As. Soc. XII, 110—125. — S. 5 Z. 8: 204 l. 294. — S. 7 Nr. 1335 Z. 7: حجة l. حجة. — S. 8 Nr. 1336 Z. 3: بذلك l. يذلك. — Über الصرلجان vgl. Schier, Arabische Inschriften in Dresden (Leipzig 1869. Gr.-8°) S. 29. — Das. letzte Zeile: Çaulağan l. Çaulağân. — S. 19 Anm.: الماكدونى l. المكدونى. — S. 20 Nr. 1349: Über die Söhne des Mûsâ und ihre Werke (darunter auch das vorliegende) vgl. Fihrist I, ٢٧١ und II, 126; ferner die Artikel von Steinschneider in Ztschr. f. Math. u. Phys., herausg. von Schlömilch, Kahl u. Cantor X (Leipzig 1865. 8°), 486, und besonders in Bibliotheca mathematica, herausg. von Gustaf Eneström. N. F. I (Stockholm 1887. 8°), 44—48 und 71—75. — Was andere

Hss. des كتاب الحيل betrifft, so findet sich zunächst eine, wie es scheint, vollständige in der Vaticana (A. Mai, Scriptorum veterum nova collectio T. IV [Romae 1831. 4°] p. 463 nr. cccxvii = Biblioteca Italiana XLVII p. 11 nr. 166); ferner ist eine unvollständige, vom Freitag, 15 Ġum. I 607, datierte neuerdings von der Berliner Bibliothek aus Wien erworben und als Cod. orient. 4°. 739 bezeichnet worden (s. das Ende der Vorrede von Val. Rose zu W. Ahlwardt, Kurzes Verzeichnis der Landberg'schen Sammlung arabischer Handschriften. Berlin 1885. 8°). Diese Berliner Fragmente nun sind, wie ich mich durch Augenschein überzeugt habe, demselben Exemplare entnommen, wie — natürlich mit Ausnahme des ersten, ergänzten Blattes — unsere Hs. Nr. 1349; und zwar vertheilen sich die Blätter der ursprünglichen Handschrift in folgender Weise: 1—10 Berlin, 11—19 fehlen, 20—79 Gotha (doch ohne 49. 50. 59. 60. 71. 74. 75, welche fehlen), 80—143 Berlin. Die beiden Handschriften von Berlin und Gotha bilden also zusammen ein bis auf 16 fehlende Blätter vollständiges Exemplar. — S. 21 Z. 6: 19 ist zu streichen. — Das. Nr. 1350f.: Über arabische Musik im allgemeinen vgl., aufser den bekannten Werken von Hammer-Kiesewetter und von Kosegarten, besonders auch Villoteau in Description de l'Égypte. État moderne, T. XIII (Paris 1823. 8°) p. 221 und T. XIV (P. 1826), Mich. Meshâkah transl. by Eli Smith in Journ. Amer. Oriental Soc. I, 171—217, und A. Christianowitsch, Esquisse historique de la musique arabe aux temps anciens avec dessins d'instruments et 40 mélodies notées et harmonisées. Cologne 1863. Fol. Außerdem verweist mich Herr Dr. Goldziher auf Land's Bearbeitung des Fârâbi in den Verhandlungen des Leidener Orientalistencongresses, Semit. Section S. 35—168, sowie auf „Ibrahim Bey Moustapha, De la valeur des intervalles dans la musique arabe“ in: Bulletin de l'Institut égyptien, 2de Série, Nr. 8 (1887) p. 247—259. — S. 25 Z. 4: الماردنيى 1. الماردينيى. — Das., Absatz nach Nr. 1353, Z. 1: Nr. 14,35 l. Nr. 14,36. — Das. Nr. 1354—1356: Vgl. Karabacek in Mittheilungen aus der Sammlung der Papyrus Erzherzog Rainer IV (Wien 1888. Gr.-4°), 75f. — S. 27 Z. 10 u. 11: elf, X, fünf l. zwölf, XI, vier. — S. 32 Nr. 1371 ist wohl ohne Zweifel Stz. Kah. 1489 (s. Rosenmüller S. 30). — S. 34 Nr. 1373: Ein Stück Baumalphabet s. auch in Nr. 2758 (IV, 466); über Baumalphabete hat auch Richard F. Burton geschrieben (Jahresbericht der DMG. 1879 S. 164 nr. 227). — Das., Absatz nach Nr. 1373, Z. 3: 2009 l. 2010; Z. 4: Ansdruck l. Ausdruck. — S. 38 Nr. 1378,1, Anfangsworte: اياما . . . ايا ما . . . الفضا (?). — das. Nr. 1378,2 Anfang: ابرع l. ابرع.

التبصرة في علم الهيئة (Thorbecke); sonst steht so da. — S. 45 Nr. 1384: التبرسة في علم الهيئة ist auch in der Handschrift Nr. CCXCIII der Mediceo-Laurentiana enthalten; s. F. Lasinio in ZDMG. XXVI, 806. — S. 58 Nr. 1404 Z. 10: التادى 1. التادى; vgl. Nr. 102,7 und 1773. — Das. Z. 13: سر 1. سير = pers. روش (s. den Katalog der persischen Hss. in Berlin S. 357 Anm. 1, wo auch noch eine andere arabische Bearbeitung erwähnt wird). — S. 59 Nr. 5: ein Qaçide l. eine arabische Qaçide. — Das. Nr. 1405: „D’après notre 901 (inscription au f. 1 v. de la même main que le reste du volume) l’auteur serait ابن ابي الفتح الصوفي“. (Prof. E. Fagnan, Brief vom 10. Juni 1889). — S. 71 Nr. 1421,2, Anfang: عدّ d. i. عدّ, wie auch in der Handschrift vocalisiert ist. — S. 89, Absatz am Ende, Z. 6: jedes Jahres l. jedes Monates in einem beliebigen Jahre. — S. 90 Nr. 1456, Überschrift: arab. 293,2 l. arab. 293,2 u. s. — Das. Al. 1: „C’est un traité astronomique“ (E. Fagnan a. a. O.); das ist richtig. — S. 102: Zur Mathematik, besonders der griechisch-arabischen, vgl. Steinschneider, Die „mittleren“ Bücher der Araber und ihre Bearbeiter, in Ztschr. f. Math. u. Physik, herausgeg. von Schlömilch, Kahl und Cantor X (1865) S. 456—498. Die „mittleren“ Bücher sind diejenigen, welche zwischen den Elementen des Euklid und dem Almagest des Ptolemäus gelesen werden sollen. — S. 107 Nr. 1477 Z. 2 v. u.: عادلى 1. عادلى. — S. 110 Nr. 1482 Z. 2: beiden l. drei. — S. 111 Nr. 1483: Grundwerk und Commentar werden besprochen von H. Ch. V, 331, 11,179. — Das.: Nach Nr. 1483 ist einzufügen:

1483*.

(arab. 1774).

Die Handschrift Nr. 1483 enthält den Commentar des Sibṭ al-Māridīni zu der *علم الحساب من سيرة* genannten Schrift des Ibn al-hā'im (H. Ch. V, 331, 11 179). Bei Beschreibung jener Handschrift wird auch ein anderer, von Zain al-‘ābidīn al-Durrī verfaßter Commentar zu derselben Schrift des Ibn al-hā'im erwähnt; und dieser Commentar ist es, welcher in der vorliegenden Handschrift — vermuthlich derselben, welche bei Franck als Nr. 458 beschrieben wird — enthalten ist. Eine andere Handschrift findet sich, wie gleichfalls bereits bei Beschreibung von Nr. 1483 erwähnt ist, in

der Rifā'ijah (§ 13 nr. 121). Der Commentator wird hier (Fol. 1^b Z. 11) vollständig **زيد العابدین بن سرى الدين بن احمد** genannt.

Anfang: **الحمد لله الذى لا يعبد الا اياه الاول الاخر الذى لا يدرك منتهاه**

79 beschriebene Blätter; 20,5 × 14,6 cm. Gutes, ziemlich neues, vocalloses Naschî mit 23 Zeilen auf der Seite; der Text roth geschrieben. Auf dem Titelblatte stehen neben der Inhaltsangabe folgende zwei Bemerkungen: 1) **مما استكتبه افقر العبيد عثمان بن ابراهيم بن المرحوم احمد اغا نعمت (sic) الله زاده عفى الله ملكه هذا الكتاب بلمشترى (sic) الفقير الى ربى (sic) عنهم**, und 2) **القدير عبده حنا وارسى ١٢٠٨**. Auf Fol. 1^a ist zweimal ein Stempel mit V. L. abgedruckt.

S. 112 Anm.: **السُّمِّيَتِي** — oder **السُّمَّكَنِي**; vgl. Nr. 1106. — S. 114 Anm. Z. 2 v. u.: **السُّخَاوِيَه** l. **السُّخَاوِيَه**. — S. 115: Nr. 1489 hat 139 beschriebene Blätter. — S. 119 im Columnentitel: 1493 l. 1492. — S. 121: Die Abhandlung des **حساب اليد** über **شرف الدين على يزدي** steht im **فرهنگ جهانگيرى** im 12ten Â'in der Einleitung, I, 40 der Ausgabe von Lakhnau 1293 = 1876; in Splieth's Ausgabe der Einleitung des **فرهنگ رشيدى** ist diese Abhandlung weggelassen. — Die Übersetzung des Gedichtes des **شمس الدين الموصلى** von A. Marre steht (nach Dizionario biografico degli scrittori contemporanei, diretto da Ang. de Gubernatis, Firenze 1879, 8°, p. 691^b) in Bolletino di bibliografia e di storia delle scienze matematiche e fisiche, Tomo I. — Über dieselbe Kunst vgl. auch J. Mohl in Livre des Rois II p. II. — S. 123 Nr. 1498: Das Werk befindet sich, nach Sédillot, Oloug-Beg p. 225, auch „à la bibliothèque Bodleyenne p. 119 et 227“. Ich kann diese Handschriften bei Uri-Nicoll-Pusey nicht finden. — Das.: Journ. As. l. Journ. Roy. As. Soc. — S. 125 Nr. 1501: Von demselben Verfasser, in dessen Namen **محمد بن عبد الرحيم** (statt **محمد بن عبد**) zu lesen ist, rührt auch 1539 her (vgl. H. Derenbourg

in *Revue critique* 1882, I, 210 Note 9). — Über das Werk vgl. man Dorn in *Bull. de l'Acad. de St.-Petersbourg*, Tome XVIII p. 150, 321 und besonders 299 (= *Mélanges Asiatiques* VI, 675, 717 und 685). Eine Handschrift besafs auch A. v. Kremer; s. *Sitz.-Ber. d. Wiener Akad., Hist.-phil. Cl., CIX*, 209, 137, wo auch citiert wird: de Goeje, *Mededeling betr. den Zwaardcultus*, in den Schriften der Königl. Akademie zu Amsterdam, Bd. 5. — S. **126** Nr. 1502 ist offenbar Stz. Kah. 1252 (s. Rosenmüller S. 10). — S. **127** Z. 16: *Brit. Museum* 5603; s. jetzt *Rieu* II, 462f. — Über eine osmanisch-türkische Bearbeitung s. Berlin, *Türk. Nr. 177* (S. 197 des Kataloges). — S. **131** Nr. 1509. 1510: Beide Handschriften sind nicht nur von Möller verfafst, sondern auch von seiner Hand geschrieben. — S. **135** Nr. 1514 fol. 136^b: Von dem Gedichte *قلادة الدرّ المنثور الخ* findet sich eine Abschrift auch in dem Berliner Codex Wetzstein II, 1758 fol. 36^b (= Ahlwardt 533). — Der Verfasser starb im Jahre 694; s. unsere Hs. Nr. 648; *H. Ch.* II, 486 und IV, 12; Ahlwardt nr. CV. Die irrthümliche Angabe, dafs al-Dīrīnī im Jahre 885 verstorben sei, habe ich offenbar dem Oxforder Kataloge (p. II, 654^b resp. 578^b) entnommen. Pusey hinwieder führt als seine Autorität *H. Ch.* s. v. *طهارة القلوب الخ* an; in den gedruckten Ausgaben aber wird an dieser Stelle (wo obendrein der Beiname des Verfassers nicht *الديرينى*, sondern *الدهرى* lautet) sein Todesjahr gar nicht angegeben (s. Flügel IV, 172, 8005 = *Bûlaq* II, ما). In der Handschrift Casiri 747 lautet der Beiname des Verfassers wie gewöhnlich *الديرينى*, in *Ref.* § 29 Nr. 409 *الدميرى*. Den Beinamen *الديرينى* führt er auch in unseren Hss. 408,3 und 1737 fol. 29^b. — S. **139** Z. 1: *صقلية* l. *صقلية*. — S. **140** Nr. 1518 Z. 8 v. u.: aus St. Germain l. aus der Bibliothek der Abbaye de St.-Germain-des-Prés (H. Derenbourg in *Revue critique* 1882, I, 210 Note 3). — S. **143** Z. 5: Ich bin jetzt anderer Meinung und halte es zum mindesten für sehr wahrscheinlich, dafs der Name des Ibn Challikān auf dem Titelblatte von Nr. 1521 von dessen eigener Hand geschrieben ist. — S. **149** Anm. 2: Al-Bīrūnī, nicht al-Bērūnī, zu schreiben halte ich für richtig. Sobald das Wort durch Vorsetzung des arabischen Artikels seine Qualität als persisches Wort verloren hat, muß auch die persische *Maghūl*-Aussprache wegfallen. — Über das Leben des Bīrūnī († 440) vgl. man jetzt besonders E. Sachau in der Einleitung zu seiner Ausgabe der „*Chronologie orientalischer Völker*“ (Leipzig 1878, 4°). — S. **153** Z. 4: Über Escorial Nr. 1632 vgl. H. Derenbourg in

Revue crit. 1882, I, 210 Note 7. — S. **160** Nr. 1533, Überschrift: arab. 395 l. Möller 395. — S. **163** Nr. 1539: Der Verfasser dieses Werkes ist, wie schon bemerkt, derselbe wie der von Nr. 1501. Die Angabe von Gråberg de Hemsö (S. 164 Z. 2) beruht vermutlich auf einer Verwechslung dieser beiden Werke desselben Verfassers. — S. **164** Z. 2: Graberg de Hemso l. Gråberg de Hemsö. — das. Z. 2 v. u.: dasselbe l. dieselbe. — Über das Todesjahr des Tazari (513 oder 505) vgl. die Berliner Handschrift Türk. 5*,11 (S. 14 des Kataloges). Wenn Ahlwardt Nr. LXXVI sagt, al-Tazari sei „um 590“ gestorben, so beruht diese Angabe vielleicht auf der Annahme, daß er ein Zeitgenosse des im Jahre 590 verstorbenen محمد بن أحمد بن إبراهيم (Ahlwardt Nr. LXXVII), welchem die Munfarigah gleichfalls zugeschrieben wird, sei. Aus einem analogen Grunde dürfte ihn übrigens die angeführte Berliner Handschrift Türk. 5*,11 in demselben Jahre wie Ghazali sterben lassen: denn auch diesem wird das Gedicht zugeschrieben (Ahlwardt Nr. LXXVII und Gotha Nr. 2242). — S. **165** Z. 1 ist hinzuzufügen: Nr. 74,1. — das. Z. 13: Escorial 488; vgl. H. Derenbourg in Revue critique 1882, I, 211 Note und dessen Katalog Nr. 440. — das. Z. 2 v. u.: على قافية حروف l. على حروف المجمع المجمع. — S. **166** Nr. 1540: Auf der Innenseite des Umschlages der zweiten Lieferung von „Primeurs arabes présentées par le Comte de Landberg“ Leyde 1889, 8°) findet sich die Notiz „Sous presse: Voyage d'el-Balawi d'après les Mss. de Berlin, de Paris et de Gotha“. Mit der Berliner Hs. ist jedenfalls gemeint Landberg Nr. 23. — Die Handschrift, von welcher Cherbouneau spricht (vgl. S. 169 Z. 3), befindet sich in der „djema'a Zeitounah“ in Tunis, und eine Abschrift davon in der Bibliothèque de l'École des Lettres in Algier. Eine weitere Hs. ist in Fa's; s. René Basset im Bulletin de Correspondance Africaine, fasc. VI (Alger 1883. 8°) p. 375 nr. 52. Über Hss. dieser Reisebeschreibung überhaupt s. Tome II (1884), p. 35 nr. 141, und in seinem an mich gerichteten Briefe von Alger 10 Juin 1889 bemerkt Herr Prof. E. Fagnan zu Nr. 1540: „Autre exemplaire porté ici (à tort) sous le N^o des imprimés 10,541“. — S. **166** Anm. 1 Z. 7: alkhatib l. alchaṭib. — S. **167** Z. 3 v. u.: Fol. 133^b l. Fol. 132^b. — S. **169** Nr. 1541: Über Ibn Baṭūṭah und seine Reisebeschreibung vgl. auch W. v. Tiesenhausen, Sammlung von Materialien zur Gesch. der goldenen Horde (Сборникъ матеріаловъ, относящихся къ исторіи Золотой Орды. Т. I. Санктпет. 1884. 8°.) S. 278. — S. **175**: Nach Nr. 1545 ist einzufügen:

1545 * u. **.

(arab. 1766 und 1767.)

Beschreibung einer Pilgerreise, welche der Verfasser ابو سالم عبد الله بن محمد بن ابي بكر الغياشى¹⁾ المغربى المالكى zu den heiligen Orten und wieder zurück machte. Er verließ seine Heimath, welche sechs Tagereisen jenseits Sigilmásah lag²⁾, an einem Donnerstag, den 1. Rabîc II 1073 = 13. November 1662 (fol. 7^a Z. 4 v. u.) und kehrte dahin zurück an einem Mittwoch, den 17. Shawwâl 1074 = 13. Mai 1664. Der Verfasser ist offenbar derselbe, welcher in der Reisebeschreibung des Aḥmad al-Darî (Nr. 1546 und 1546* u. **) häufig als ابو سالم citiert wird. Näheres über die Reisebeschreibung mitzutheilen, ist nicht nöthig, da dieselbe in dem Buche „Voyages dans le sud de l'Algérie et des États barbaresques de l'ouest et de l'est par El-'Aïachi et Moula-Aḥmed, traduits . . . par Adrien Berbrugger . . . (= Exploration scientifique de l'Algérie. Sciences historiques et géographiques, IX). Paris 1846. 8°“ ausführlich behandelt wird; diejenigen Theile der Reisebeschreibung, welche den Weg zwischen der Heimath des Verfassers und Tripolis hin und dann wieder zurück behandeln, sind daselbst p. 5—113 und 114—164 in allerdings stark verkürzter Form übersetzt. Über den Verfasser wird p. VIII f. gehandelt.

Die Handschrift, nach welcher Berbrugger gearbeitet hat, befindet sich in der Bibliothek zu Algier (s. p. XV, XVII); eine weitere Handschrift wird in der Bibliothek der „mosquée de l'Olivier (Djama^c Zitouna)“ zu Tunis aufbewahrt (s. Bulletin de Correspondance Africaine II, 1884, p. 35 nr. 139).

Anfang: [الحمد لله] الذى قرن ممدوح السفر بحمود الظفر:

1) So steht hier (Fol. 2^a Z. 3 v. u.); die Hs. Nr. 1546* u. ** aber und Berbrugger lesen العياشى. Über die Bedeutung dieser Nisbah s. Berbrugger p. VII.

2) Fol. 9^a, Mitte. Er kam in Sigilmásah am Mittwoch, also sechs Tage nach seiner Abreise, an. Ich finde nicht, daß er seine Heimath anders als mit بلادنا bezeichnete.

239¹⁾ und 208 beschriebene Blätter; 22,5 × 17,5 cm. Verschiedene neue, gute, maghribinische Hände mit 25—27 Zeilen auf der Seite; Schlagwörter roth, blau oder grün, bisweilen auch (wie gleich am Anfang الحمد لله) gar nicht eingeschrieben. Die Abschrift des ersten Bandes wurde vollendet an einem Sonntag, 21. Ġafar 1290 = 20. April 1873; der zweite ist nicht datiert. Hübscher, orientalischer Einband von grünem Saffian. — Zu Paris in der Auction Dastugue (3 juin 1881) für 60 Fres. gekauft.

S. 176, Columnentitel: 1547 l. 1546. — Das. Z. 3: al-Dar'ah l. Dar'ah. — Das. Z. 16: „einen Commentator der Burdah“; wahrscheinlich eben den Ibn Marzûq (vgl. oben Nr. 2,95). — Das.: Nach Nr. 1546 ist einzufügen:

1546* u. **.

(arab. 1768 u. 1769.)

Dieselbe, hier am Ende ²⁾ الرحلة الناصرية genannte Reisebeschreibung des ³⁾ ابو العباس احمد بن محمد بن ناصر الدرعي vollständig, von welcher in Nr. 1546 nur ein Fragment (entsprechend Nr. 1546* fol. 129^b Z. 13 bis 1546** fol. 18^b Z. 14) enthalten ist. Wie aus den vorliegenden Handschriften zu ersehen ist, verließ der Verfasser seine Heimath an einem Donnerstage, 24. Ġumâdâ I 1121 (fol. 5^b) = 1 August 1709, erreichte Makkah an einem Donnerstage, 6 Dû 'lhiġġah (Anfang von Nr. 1546**) = 6 Februar 1710, und kam an einem Mittwoch, 5 Ramadhân 1122 = 28 October 1710, in seine Heimath zurück. Aus verschiedenen Stellen seines

1) Fol. 212^b und ein Stück von 212^a sind vom Schreiber leer gelassen.

2) Auch bei Berbrugger p. XII Anm. wird der Reisebeschreibung dieser Titel gegeben. Vermuthlich spielt derselbe auf den Namen des Großvaters des Verfassers an.

3) In der roth geschriebenen Überschrift des ersten Bandes steht dafür الدرعي; in der Endschrift dieses Bandes heißt der Verfasser gar محمد بن ناصر الدرعي. — Über die Ableitung der Nisbah الدرعي s. oben III, 175 Anm. 1. Dagegen sagt Berbrugger p. XI von unserem Reisenden, er sei gewesen „des environs de Tamkrout, ville importante, capitale de l'Ouadi-Darâ“; das. p. XII lautet die Nisbah „Ed-Darâ“.

vorliegenden Werkes ergibt sich, daß der Verfasser in den Jahren 1096 und 1097 bereits eine ähnliche Pilgerreise gemacht hatte; so heisst es z. B. Nr. 1546* fol. 94^b Z. 9 v. u.: وقد كُنّا وجدنا بها [يعنى بالقاهرة] فى رجعتنا من الحرمين الشريفين عام سبعة وتسعين وبناءً شنيعاً وموتاً ذريعاً وفى عام سنة وتسعين التقينا بمكة واكرمنا بها 17^b, letzte Zeile: الشيخ الحسين الجسمى الخ. Dem Anfange der Handschrift hat der Schreiber eine Bemerkung beigefügt, in welcher als Todestag des Verfassers der Freitag, 19 Rabî II 1129 = 2 April 1717, als sein Geburtstag der Donnerstag, 18 Ramadhân 1069 = 9 Juni 1659, genannt wird. Näheres über ihn giebt Berbrugger in dem zu Nr. 1545* u. ** citierten Buche, p. Xf.; eine abgekürzte Übersetzung der Beschreibung seiner Reise von seiner Heimath bis Tripolis und dann wieder zurück wird ebenda p. 165—256 und 257—344 mitgetheilt.

Die Handschrift, nach welcher Berbrugger arbeitete, befindet sich in der Bibliothek zu Algier als Nr. 163 C (s. p. XVI); eine weitere Handschrift ist mir nicht bekannt.

Anfang: الحمد لله الذى جعل الرحلة لبيته الحرام من اعظم القرباة (sic) وجعل التردد لتلك المشاعر العظام زيادة فى الدرجات وتكفير السيئات

147 und 213 beschriebene Blätter; 30 × 23 cm. Schöne, grofse, gleichmäfsige, deutliche maghribinische Schrift mit 21 Zeilen auf der Seite. Der erste Band ist datiert von einem Sonntag, 13 Dû 'lqa-'dah 1289 = 12 Januar چانفى 1873, der zweite von einem Sonnabend, 9. Muharram 1290 = 9 März مارس 1873. Gebunden in rothen Halbfranzband von europäischer Arbeit. — Gekauft in derselben Auction wie Nr. 1545* u. **, für 70 Frs.

S. 177 Nr. 1547: Über die vorliegende Hs. vgl. jetzt besonders Gilde-meister in ZDMG. XXXVI, 385—400. Eine Hs. dieser mittleren Reise-

beschreibung des 'Abd alghani al-Näbulusi besitzt auch Ch. Schefer; s. dessen Sefer-namèh p. 58 Z. 9 v. u. — S. **170** Nr. 1549 Z. 3: Bairut l. Bairüt. — Das. Z. 9 v. u.: früheren l. früher. — S. **181** Nr. 1551,1: Eine Hs. des *كتاب الوسائل الى معرفة الأوائل* befindet sich auch in Tunis; s. Bull. de corresp. Africaine II, 13 nr. 31; eine weitere, als „très beau spécimen de calligraphie orientale“ bezeichnete wurde mit der Bibliothek „de feu M. Alfred Clerc, interprète principal de l'armée (vente le vendredi 8 juin 1888)“ ausgedoten. — S. **182** Anm.: *الشبراوى* ist das Richtige; derselbe Mann schrieb auch Nr. 1131. — S. **183** Nr. 1553: Die Jahre vertheilen sich auf die einzelnen Blätter in folgender Weise: fol. 1—5: Jahr 64; 6—10: 66; 11, 12: 68; 13—17: 73—75; 18—24: 76—78; 25: 82; 26—37: 83—86; 38: 87; 39—49: 88—93; 50—63: 94—99; 64—71: 116, 117; 72—75: 123, 124; 76, 77: 148, 149; 78—87: 150, 151; 88—124: 153—161; 125—137: 163, 164. — S. **188**, Anfang: Auch Casiri 1660, „qui renferme un 14me volume de 145 feuilles, sans titre et sans commencement, se rapportant aux années 235—270 de l'H. (849—883 ap. J.-C.).“ H. Derenbourg in *Revue critique* 1882, I, 221 note 3. — S. **193** Nr. 1563: Vgl. auch W. v. Tiesenhäusen, *Goldene Horde* I, 193. — Das. Anm. Z. 2 v. u.: Duqmaq l. Duqmâq. — S. **196** Nr. 1567: Ein Theil dieses Werkes, umfassend die Jahre 261—305, ist auch in Leiden, und zwar als Nr. 234 der von Landberg beschriebenen Sammlung. Dies ist durch Vergleichung eines mir von Herrn Prof. Houtsma übersandten Auszuges aus der Leidener Hs. mit der unsrigen festgestellt. — S. **198** Nr. 1568: Vgl. auch W. v. Tiesenhäusen, *Goldene Horde* I, 272. — Die türkische Übersetzung ist als Nr. 192 meines Kataloges auch in Berlin vorhanden. — S. **199** Nr. 1570 f.: Vgl. W. v. Tiesenhäusen a. a. O. S. 315. Auszüge aus Nr. 1571 werden dort mitgetheilt. — S. **200** Nr. 1570: Über Ibn Duqmâq s. auch *Recueil des historiens des croisades* T. I (Paris 1872, Fol.) p. LI. — S. **202** Z. 13: *Gesch. l. Ges.* — Das. Z. 16: Die Handschrift Escorial Nr. 1833 ist verschwunden; s. H. Derenbourg a. a. O. p. 222 note 1. — Das. Z. 19: Paris 617 trägt im neuen Kataloge (I, 290) die Nummer 1537; auch 1538 und 1539—1541 enthalten dasselbe Werk, 1539—1541 mit einer französischen Übersetzung von Galland, „jeune de langues“; dieses Exemplar führt aber die Erzählung nur bis zum Jahre 584. — S. **204** Z. 11 v. u.: Nr. 1772; füge hinzu: und 1850. — S. **206** Anm.: *مرج* l. *مرج*. — S. **208** Nr. 1579 Z. 3: 1009 l. 1019. — S. **213** Nr. 1584: Von der Chalifengeschichte des Sujûti ist in der Bibliotheca Indica auch eine englische Übersetzung (by H. S. Jarrett. Calcutta 1881. 8°) erschienen. — S.

223 Z. 2, 3: In der Handschrift Casiri 1722,¹ wird der Verfasser (nach H. Derenbourg a. a. O. p. 222 note 2) **ابو الحسن علي بن عبد** genannt. — Das. Z. 11: „seinem Vater“? Das Verwandtschaftsverhältniss der verschiedenen Tanûchi unter einander ist nicht klar. Fol. 43^a heisst es: **قال القاضي ابو القاسم علي** ابن الحسين بن علي التنوخى قرأت في كتاب الفرح حدثني قال القاضي ابو علي القاسم بن الحسين (welches Buch gemeint ist, wird nicht gesagt). — S. **225**: Von den Schriften des Pseudo-Wâqidi sind **فتوح** und **فتوح الشام** auch in Lakhnau, und zwar mit hindustanischer Übersetzung, erschienen; s. Trübner, Catalogue p. 94. — Eine Hs. der türkischen Übersetzung wird auch aufgeführt in Bull. hist.-phil. de St. Pét. X, 80, 37 = Mél. Asiat. II, 59, 37. — S. **226** Z. 7: Übersetzungen l. Übersetzungen. — S. **229** Nr. 1606: Derjenige Abû 'l-Ḥasan al-Bakrî, welcher im 10. Jahrh. d. Fl. lebte, hiefs Muḥammad ibn 'Abd al-raḥmân; ein anderer Abû 'l-Ḥasan al-Bakrî mit den Namen Aḥmad ibn 'Abd allâh, welcher die bekannte romanhafte Biographie des Propheten und also wahrscheinlich auch das vorliegende Buch schrieb oder geschrieben haben soll, lebte wenigstens 200 Jahre früher; s. unsere Hss. Nr. 1788—1790. — S. **236** Nr. 1619: Ich habe ein ziemlich großes Stück unserer Hs. mit einer Abschrift des Herrn H. Sauvaire aus der Oxforder Hs. Nr. 366 verglichen und beide wörtlich (natürlich mit Varianten) übereinstimmend gefunden. Es folgt hieraus, dafs beide entweder das ausführliche Original oder den Muchtaṣar enthalten, dafs unsere Handschrift nicht ein Muchtaṣar aus dem in den Oxforder Hss. enthaltenen Werke ist. — Über das Werk des Qalqaschandi vgl. auch W. v. Tiesenhausen in Зап. вост. отдѣл. арх. общ. I, 208 und Goldene Horde I, 395. — S. **237** Z. 7: beginnt mit l. enthält nur. — Bd. 3—6 ist auch in Cairo vorhanden; s. ZDMG. XXX, 315. — S. **239** Nr. 1622: Auszüge aus diesem Werke des 'Asqalâni werden, und zwar nach unserer Hs., von W. v. Tiesenhausen in seinem Buche über die goldene Horde I, S. 449f. mitgetheilt. — S. **249** Nr. 1633: Gedruckt in Cairo 1296 = 1878; s. Trübner's Record Nr. 157/8 p. 140^a. — S. **262** Nr. 1652 Z. 4 u. 5: **يتيم** (zweimal) l. **تميم**; s. S. 353 Anm. 1. — S. **265** Nr. 1654: Jetzt glaube ich die Endschrift so lesen zu dürfen: **بالقاهرة الحروسه لعشرين (?) خلت من شهر رمضان** الشريف سنة ست وعشرين وستماية. — S. **266** Nr. 1655: Aus-

züge aus dieser Handschrift werden mitgeteilt von W. v. Tiesenhäusen, Goldene Horde I, 70—75. — das. Z. 2 v. u.: 40^a l. 39^a. — S. 267 Nr. 1655, letzte Zeile: *جلّة ابن جلّة* l. *جلّة ابي*. — S. 267, letzte Zeile: *ملكة* l. *ملكة*. — Die Handschrift Nr. 1657 ist ein Fragment des Werkes *شهاب الدين احمد ابن يحيى* von *التعريف* ' *بالمصطلح الشريف* *ابن فضل الله العمري* († 749). Über dieses Werk, welches von H. Ch. II, 318, 3092 besprochen wird, berichtet nach einer P. de Gayangos gehörenden Hs. Hammer in Wiener Sitz.-Ber. XII, 533 (543) und 592. Andere Hss. finden sich in Oxford (Uri 427; vgl. Pusey p. 581), im Brit. Museum p. 350 Nr. 780, in Leiden Nr. 1944, bei Casiri Nr. 1634 u. 1635, und in Leipzig, Ref. § 10 Nr. 577; vgl. auch unsere Hs. Nr. 2826. Auch von diesem Werke hat Graf Landberg auf dem Umschlage zu Heft 2 seiner „Primeurs arabes“ eine Ausgabe versprochen. — S. 269 Z. 4: Die Hs. ist ziemlich alt. — S. 271 Nr. 1660: Zu dem Gedichte von *العناياتي* vgl. auch Nr. 2211, 2318 u. 2322. — S. 273 Nr. 1667: Vgl. H. Derenbourg in *Revue critique* 1882, I, 223, Note, und denselben in seinem Kataloge der Escorial-Handschriften p. 315 Nr. 470, 10. Mit dem dort als Verfasser der vorliegenden Fortsetzung genannten *جمال الدين المصري* ist doch wohl kein anderer, als eben Ibn al-gazzār gemeint. — S. 275 Nr. 1669: Nach Rieu, *Turkish Mss.* p. 59^b lautet der Titel dieses Werkes *انفصال دولة الاوان* ' *وانتصال دولة بنى عثمان*. — S. 278 Nr. 1675: Vgl. auch W. v. Tiesenhäusen, *Goldene Horde* I, 417. — S. 279 Anm.: In Bamberg befinden sich zwei Bände dieses Werkes, der Anfangs- und der Endband zweier verschiedener Exemplare. — S. 280 Anm. Z. 6: *المقريزي* l. *مقريزي*. — S. 290 Z. 7 f.: Die von mir vermuthete Identität wird bestätigt von H. Derenbourg in *Revue crit.* 1882, I, 224, Note 1. Die Hs. des Escorials hat in der That 28 Capitel, wie die unsrige. Ein anderes, im Escorial vorhanden gewesenes Exemplar (Casiri 1757) ist verschwunden und durch ein Exemplar der *انوار سهيلي* ersetzt. — S. 291 Nr. 1693: Die Hs. des Escorials Casiri Nr. 1759 enthält die beiden erwähnten Schriften des Sujūṭī (s. H. Derenbourg a. a. O. p. 224, Note 2). — S. 293 Z. 5 v. u.: Das Exemplar Casiri 1706 ist verschwunden; dafür ist aber ein anderes als Nr. 1872 im Escorial vorhanden; s. H. Derenbourg a. a. O. p. 224, Note 3. — S. 294 Nr. 1697 Z. 2: *الاندلس* l. *اندلس*. — S. 300 Nr. 1707: „Nr. 108 Alger fournit un autre exemplaire intitulé *الجامع اللطيف في فضل مكة واهلها*“

“وَبِنَاءِ الْبَيْتِ الشَّرِيفِ” (Prof. E. Fagnan, Brief vom 10. Juni 1889). — S. **301** Nr. 1708: Die Kasaner Ausgabe, welche ich selbst besitze, ist erschienen Mitte Muḥarram 1286 = Ende April 1869 (257 Seiten, kl.-4°). — S. **305** Nr. 1714: Auch al-Samḥūdī († 911) verfasste ein Schriftchen über diesen Brand; vgl. die Berliner Handschrift Pers. 533. Von Ḥ. Ch. (s. VII, 1190, 7097) wird dieselbe nicht erwähnt. — S. **310**: Nach Nr. 1719 ist einzufügen:

1719*.

(arab. 1773.)

Zwei Fragmente desselben, **إتحاف الأخصا، بفضائل المسجد** betiteltten Werkes, welches vollständig in den Handschriften Nr. 1718 und 1719 enthalten ist. Zu den Nachweisungen, welche zu Nr. 1718 beigebracht sind, ist jetzt noch hinzuzufügen ein Aufsatz von Guy le Strange in dem Journal of the Roy. As. Society, N. S., XIX, 247 f. — Das erste Fragment (Fol. 1—24) entspricht Fol. 113^a Z. 6 v. u. bis Fol. 130^b Z. 6 v. u., das zweite (Fol. 25—33) Fol. 136^a Z. 8 bis Fol. 143^b Z. 4 v. u. in der Handschrift Nr. 1718. Zwischen Fol. 14 und 15 ist nicht, wie es nach dem Custos scheinen könnte, eine Lücke vorhanden (s. Nr. 1718 Fol. 126^b Z. 8).

Anfang: **واتخذة خليلا ثم اثبت له حسن الخلق وصحة الاعتدلال**

Ende: **قال فرسم دمشق المدينة الداخلة**

33 beschriebene Blätter; 22 × 15 cm. Deutliches, derbes Naschi mit 17 Zeilen auf der Seite.

Zur Geschichte von Jerusalem vgl. auch oben Nr. 1536 f. — S. **314**: Vor „Biographien“ l. 4) statt 3). — S. **315** Z. 3: **ابن أبي بن أبي**. — Das. Z. 11: Bûlâq 1275; füge hinzu: und 1299 (Reuther Nr. 150). — Das. Z. 12: Mit den Ibn-Challikân-Hss. des Escorial's verhält es sich, nach H. Derenbourg in Revue critique 1882, I, 224 Note 5, folgendermaßen: 1718 ist ein dritter Band, 1775 ist „un abrégé en un volume“, 1719 und 1774 „tous deux appartiennent à un même exemplaire du Fawât al-wafayât, supplément et complément au dictionnaire biographique d'Ibn Khalli-

kân“ (H. Ch. IV, 466, 9203). — S. **319**, Zeile zwischen Nr. 1731 und 1732: Ibn al-Hāni l. Ibn Hāni. — S. **320** Nr. 1733: Die Hs., welche P. de Gayangos besitzt, ist ein Band desselben autographen Exemplares; noch ein weiterer Band ist Casiri 1717 (H. Derenbourg a. a. O. p. 224 Note 6). — S. **324** Nr. 1738 Z. 1: عبد الرحمن بن ا. عبد الرحمن بن علي; s. die Anfangsworte. — S. **326** Z. 1: الفقير ا. الفقيه. — S. **330** Z. 7: Casiri Nr. 1740,6; vgl. H. Derenbourg a. a. O. p. 225 Note 1. — S. **333**: Die Größe von Nr. 1752 beträgt $21 \times 15,5$ cm. — Das. Nr. 1753 Z. 4: الاصغر ا. الاصفر. — „Der Text [der Hs. Nr. 1753] ist gänzlich durcheinander gerathen, vielleicht aus einer falsch eingebundenen Hs. copiert“ (Mittheilung des Herrn Dr. C. Snouck Hurgonje vom Dec. 1887). — S. **336** Nr. 1756 Z. 10: منه ا. عنه. — Das in dieser Hs. enthaltene Werk ist, wie A. v. Kremer nachgewiesen hat, das كتاب الأعيان والأمائل von هلال ابو الحسين هلال بن محسن العياني¹⁾ († 448; s. über ihn Ibn Challikān ed. Wüstenfeld Nr. 789, transl. by Slane III, 628, und Chwolsohn, Die Sabier I, 606). Ibn Challikān führt in der Lebensbeschreibung Nr. 498 bei Wüstenfeld (S. 99 Z. 3 v. u.) eine Stelle aus dem genannten Werke des Hilāl al-Çabi an, welche sich in der vorliegenden Hs. auf Fol. 82^a Z. 5 wiederfindet, so dafs an der Identität des letzteren nicht zu zweifeln ist. Man vgl. über das Werk und unsere Handschrift jetzt: A. v. Kremer, Über das Einnahmehudget des Abbasiden-Reiches vom Jahre 306 H. (918—919), im 36. Bande der Denkschr. d. hist.-philos. Classe d. Wiener Akad., S. 283—362 (auch separat erschienen Wien 1887. Gr.-4°). — S. **337** Nr. 1757: Der تهذيب des Dahabi ist vollständig enthalten in den Berliner Handschriften Sprenger 271—274. Vgl. Aug. Fischer, Biographien von Gewährsmännern des Ibn Ishāq, hauptsächlich aus ad-Dahabi. Leiden 1890, 8°. — S. **338** Z. 5: في ist zu tilgen; Z. 7 v. u.: 13 l. 23. — S. **341** Nr. 1760 Z. 6: unsere l. unserer. — S. **342** Nr. 1762: Ein erster Band der „rédaction in extenso“ der طبقات الشافعيين von al-Subki ist die Handschrift des Escorials Casiri Nr. 1664; s. H. Derenbourg a. a. O. p. 225 Note 3. — S. **345** Nr. 1765: Das Werk طاشكپرى زاده الشقائق النعمانية الح ist am Rande der Ausgabe des Ibn Challikān von Bûlâq 1299 gedruckt (Reuther Nr. 150). —

1) العياني ed. Bûl. II, 138; vgl. Flügel, VII, 847 und Jâqût III, 750.

S. **347** Nr. 1767 Z. 1 u. Z. 5 v. u.: **لوائح** 1. **لوائح**. — Das. Anm. 2: Vgl. jetzt auch Vollers in ZDMG. XLIV (1890), 390. — S. **359** Z. 8 v. u.: Nr. 1772; füge hinzu: und 1850. — S. **363** Nr. 1781: Diese Hs. enthält zwei größere Fragmente des Werkes von Ibn Hischâm, beide mit gelegentlichen Lücken. Das erste entspricht S. 416,9 bis 515,3 v. u. der Wüstenfeld'schen Ausgabe, das zweite S. 949,3 v. u. bis zu Ende des Werkes. Was zwischen beiden Fragmenten liegt, ist in der Berliner Hs. Sprenger 97 enthalten. — Unsere Hs. ist jetzt umgebunden. Für jede Lücke ist ein Blatt Papier eingefügt, auf welchem verzeichnet steht, was fehlt. Da diese eingebundenen Blätter mitgezählt sind, geht die Folierung jetzt bis 358. — Eine Hs. dieses Werkes von Ibn Hischâm ist auch Casiri 1682 (H. Derenbourg a. a. O. p. 226 Note 1). — S. **365** Nr. 1784: Im Texte (Fol. 9^a) lautet der Titel: **عيون الاثر في فنون المغارى والشمائل والسير**. — In diesem Werke wird auch die Qaçide des Ka'b ibn Zuhair (**بانة سعاد**) mitgeteilt; s. den Nachtrag zu IV, 241 Nr. 2225. — Das. Z. 5 v. u.: **الشراى**; das ist doch wohl **الشراى** (vgl. den Namen des Schreibers von Nr. 2663). — S. **371** Z. 5: Über die türkische Übersetzung vgl. die Berliner Hs. Türk. 5*,10. — S. **373** Z. 9: al-Dijarbakri l. al-Dijârbakrî. — S. **388** Nr. 1828: Für die Hs. des Escorials Casiri 1781 ist jetzt ein „volume de philologie“ substituiert, und Cas. 1784,1 ist nicht = 1809,1, sondern = 1789,1; außerdem enthalten auch noch die Hss. Nr. 1740 (= Cas. 1735) und 1870 die Schamâ'il des Tirmidî (s. H. Derenbourg a. a. O. p. 226 Note 1). — S. **389** Z. 14: **ابن حجر**, nämlich **الهيشى**. — S. **391** Z. 1: **الحبرى**; vgl. den Nachtrag zu II, 222 Z. 10. — S. **396** Nr. 1838,1: Dieses Werk ist von F. Wüstenfeld unter dem Titel „Der Tod des Husein ben 'Ali und die Rache“ übersetzt worden (Göttingen 1883. 4°; auch enthalten in Bd. XXX der Abhandlungen der Göttinger Ges. d. W.). — S. **397** Al. 2 Z. 3: **عبيدة** l. **عبيد**. — S. **398** Nr. 1840: Über Ibn 'Arabschâh und seine Geschichte des Timûr vgl. auch W. v. Tiesenhausen, Goldene Horde I, 455. — S. **404** Z. 4: Bulqaini; nach Lubb al-lubâb ed. Veth p. 43^b vielmehr Bulqini. — S. **405** Z. 10: Auch Escorial Nr. 1687, nach H. Derenbourg a. a. O. p. 226 Note 2. — Das. Nr. 1849 Z. 4: 691 l. 791 (H. Derenbourg a. a. O. Note 3). — S. **411** Z. 8 ist hinzuzufügen: 951, des Mâlik b. Anas. — S. **419** Nr. 1867,2: „Fol. 96—99 enthalten ein Namensverzeichnis aus Ibn Challikân Nr. 1—360 mit wenigen Auslassungen, bis

Nr. 61 mit dem Todesjahre“ (Wüstenfeld). — Das. Nr. 1867,3: „In Classe 25 ist auch das Leben des Schihâb ed-din Ahmed ben Eibek el-Dimyâti hinzugekommen, welches der Schreiber des Cod. 1763 vermuthlich aus Versehen ausgelassen hat“. (Wüstenfeld, Der Imâm el-Schâfi'i, Göttingen 1890, 4°, S. 26). — S. **420** Nr. 1867,4: Dieses Werk handelt über **علم الجرح والتعديل** d. h. über die Unterscheidung unzuverlässiger und zuverlässiger Überlieferer; s. H. Ch. II, 590, 4009, wo (resp. auf p. 591) auch das Werk des Dahabi citiert wird. Die Stelle, welche H. Ch. aus diesem Werke anführt (**أول من جمع الخ**), steht in der vorliegenden Hs. auf Fol. 150^b Z. 2 v. u. — S. **421** Nr. 1869: Vgl. zu dieser Handschrift A. Jourdain, Recherches critiques sur l'âge et l'origine des traductions latines d'Aristote. Nouvelle édition. Paris 1843. 8°. p. 185 § xx; deutsch von Ad. Stahr (Halle 1831. 8°) S. 194 § xix; M. Steinschneider in Ebert-Lemcke, Jahrbuch f. roman. und engl. Lit. XII (1871), 366; Rich. Foersteri de Aristotelis quae feruntur secretis secretorum commentatio. Kiliae 1888. 4°; denselben in Centralblatt für Bibliothekswesen VI, 1—22. — Das Buch ist auch in das Russische übersetzt worden (s. Dorn, Asiat. Museum S. 363 Anm.), und die Herzogl. Bibliothek besitzt jetzt auch die Ausgabe der lateinischen Übersetzung Bononiae 1516, Fol. — S. **426** Z. 2: Die türkische Übersetzung ist auch in Berlin vorhanden (Nr. 257 meines Kataloges), während die Wiener Hss. Nr. 1884 u. 1885 ein ganz anderes Werk enthalten (s. den Berliner Katalog S. 280 Anm. 4). — S. **430** Nr. 1880: „Je suppose que le ms. 1880 a été attribué à Ibn Al-Djauzi par une confusion avec les derniers mots du titre placé en tête *min aldjaur*. Il y a là une ressemblance extérieure si frappante qu'elle a pu amener l'erreur évidente“ (H. Derenbourg a. a. O. p. 227, Note 2). — S. **432** Nr. 1882: In der Hs. des Escoriais (Cas. 717) heisst der Verfasser **شمس الدين ابو** **عبد الله محمد بن طلحة الشافعي**. — S. **435** Z. 4: politischen Rathschlägen l. politische Rathschläge. — S. **437** Anm. Z. 3: Casiri 502—504; füge hinzu: und in dem Drucke JAs. 1885, I, 249, 76 (3). — S. **440** Nr. 1890 Z. 9: „Casiri sagt“ u. s. w. Es steht in der Hs. des Escoriais hiervon so wenig etwas, wie in der hiesigen. Der Verfasser, den H. Ch. V, 337 = Bül. II, 213 einen König von Jaman nennt, wird „le sultan puissant, qui réunit les deux supériorités de l'épée et du kalam“ genannt. (H. Derenbourg a. a. O. p. 227 Note 4). — S. **441** Nr. 1891 Z. 4: 537—548 l. 637—647 (s. ZDMG. XLIII S. 106 Z. 7). — S. **443** Nr. 1894/95: „Le T. II de ce commentaire d'Ibn al Koff (= makâla 4—7) existe à Alger, Nr. 282

B“ (Prof. E. Fagnan, Brief vom 10. Juni 1889). — S. **446** Nr. 1899: Vgl. M. Klamroth in ZDMG. XL, 201, 10 und besonders S. 203 Anm. 2. — S. **447** Z. 2: Bandes I. Blattes. — S. **451** Z. 3 v. u.: (sic) الحوالقى
I. الجوالقى (Lubb al-lubâb ed. Veth p. 49). — S. **456** Nr. 1910 Z. 4: Razi I. Râzi. — S. **457** Nr. 1911: „Le Nr. 342 Alger contient un autre exemplaire de la quatrième partie (fenn 1–5), très ancien, VIe s. hégire“ (Prof. E. Fagnan, Brief vom 10. Juni 1889). — S. **468** Nr. 1928: Auch eine aus einer persischen Bearbeitung geflossene englische Übersetzung des قانونچه ist in Calcutta 1782, kl.-4°, erschienen; s. George Rivers, London, Catalogue Nr. 15 (July 1883) p. 14^b, wo der Titel folgendermaßen mitgeteilt wird: „Terjuma Canoonché Mahmood Cheghmeny De [sic! I. der] Elm Tebb. Short Canons of the Art of Physic, being a Compendium both of Theory and Practice, written originally in Arabic by Mahmood Cheghmendy [sic], and now done into English from a Persian Translation. Small 4to. Calcutta 1782.“ — S. **478** Z. 2: (sic) ابو المعانى I. ابو للعانى. Vgl. D. Kaufmann in Revue des études Juives Nr. 13 (Juillet — Septembre 1883), Paris 8°, p. 152. — S. **483** Anm. 5: Über den Namen des Verfassers vgl. auch unsere Hs. Nr. 2025 (IV, 57). — S. **484** Z. 4: Dasselbe Werk ist auch in der Hs. Nr. CDLIV des Brit. Museums an dritter Stelle enthalten p. 223^b des Kataloges).

Vierter Band.

S. **2** Nr. 1952: Ein Fragment einer Selbstbiographie des Ibn Ridhwân s. in Nr. 2035,10. — S. **9** Z. 1: الشبراخيتى ist richtig; vgl. Nr. 62,4 und 1083. — S. **16** letzte und S. **17** erste Zeile: († 606; s. Wüstenfeld, Arab. Ärzte Nr. 200, Leclerc II, 20) I. († 311 oder 320; s. Wüstenfeld, Arab. Ärzte Nr. 98, Leclerc I, 337). — Der Mançûri ist ja bekanntlich vom älteren Râzi. — S. **17**, letzte Zeile: 2171; füge hinzu: auch 2302. — S. **18** Nr. 1979 Z. 3: محمد I. حميد. — S. **23** Nr. 1986 Z. 3, zweimal: عبيد الله I. عبد الله. — S. **34** Nr. 1999,1: Eine Hs. dieser Abhandlung (نجيب الدين السمرقندى اصول التركيب) findet sich auch in Berlin, Or. 4. 114 fol. 85^b. — S. **36** Nr. 2001: So wird der Verfasser auf dem von fremder Hand geschriebenen Titelblatte der vorliegenden Hs. ge-

nannt; im Kolophon von Nr. 2002 heißt er ضياء الدين ابو محمد عبد الله بن احمد الملقى المعروف بابن البيطار, im Texte von Nr. 2004 عبد الله بن أحمد بن محمد الملقى العشاب المعروف بابن البيطار. — Zu der Übersetzung von Sontheimer vgl. Dozy in ZDMG. XXIII, 183. — Soeben ist erschienen: Ernest Sickenberger, Les plantes égyptiennes d'Ibn el Beïthar. Le Caire, Imprimerie Nationale, 1890. 8°, 38 pp. (Separatabdruck aus: Bulletin de l'Institut égyptien, 2me série, n° 10, 2me partie). — S. 44 Z. 8: einen Auszug l. Auszüge. — S. 49 Nr. 2015 Z. 3: Muqqadimah l. Muqaddimah. — S. 51 Z. 7 v. u.: und Sontheimer l. von Sontheimer. — S. 55 Nr. 2023,2: Es ist allerdings die Übersetzung des Hunain; s. M. Klamroth in ZDMG. XL, 197 Anm. 3. — Das. Al. 3: Die Prognostica des Hippokrates sind, nach unseren Hss. Nr. 1899, 1900 und 2023,3, von M. Klamroth in ZDMG. XL, 204—233 herausgegeben. Über andere Hss. des bloßen Textes der Prognostica vgl. das. S. 203 Anm. 1. — S. 56 Z. 8: Tarâbulus l. Ṭarâbulus. — Das. Z. 9: Nr. 2 l. Nr. 3. — Das. Z. 10: Jûsuf ibn 'Abd-allâh hieß ein Schwestersonn des Maimonides; vgl. Nr. 1937. — S. 57 Nr. 2025,1: Dieses Werk ist auch in das Französische übersetzt worden (Zenker II, 931, wo Bertherand statt Bertheraud zu lesen ist), und in dieser Übersetzung wird als Verfasser al-Sujûtî genannt. — Das. letzte Zeile: Qaljûni; Fleischer schreibt Kaljûni, nicht Ķaljûni, die Nisbah muß also (wenn nicht ein Druckfehler vorliegt) كليوني, nicht قليونى heißen. — S. 61 Nr. 2027,3 Z. 2: وعلاج l. والعلاج. — S. 63 Z. 4 v. u.: ابو منصور الحسن l. الحسن. — S. 72 Z. 2 v. u.: Sarâbijûn l. Sarâbijûn. — S. 75 Nr. 2040: Eine Handschrift findet sich auch in Berlin, Petermann II, 173 fol. 20^b, und in Cairo ist das Werk lithographiert worden (Brill Nr. 256); in dieser Ausgabe wird al-Sujûtî als Verfasser genannt. — Auszüge aus einem ähnlichen Werke des 'Abd al-raḥmân al-Schirâzi s. in Nr. 29,1. — S. 79 Nr. 2047, Überschrift: arab. 168,1 l. arab. 168. — S. 81 Nr. 2049,2 Z. 1: والحلال l. الحلال. — S. 83 Nr. 2052: „Le 484 Alger, en 11 façl et intitulé مرشد المتاهل, a exactement, pour ses façl 1—9, les mêmes têtes de chapitres que votre نزهة الخ“ (Prof. E. Fagnan, Brief von Alger 10 Juin 89). Vgl. auch Brit. Mus. Nr. 420,4 مرشد المتاهل in 11 Façl, von محمد بن قطب الدين الزينقي; H. Ch. V, 493, 11798 = Bûlâq II, ٢٥٤ giebt nur 6 Façl an) und Med.-Laur. Nr. 171

(مرشد المتأهلين على تسعة فصول) — S. **85** Nr. 2055: Das Buch ist auch persisch vorhanden; s. Rieu, *Persian Manuscripts II*, 471. — Der Verfasser war wahrscheinlich أحمد بن يوسف التيفاشي († 651), welcher auch das bekannte, in unseren Hss. Nr. 2110 ff. enthaltene Werk über Edelsteine schrieb; s. K. Vollers in *ZDMG. XLIV*, 386. — S. **88** Z. 3: detail l. détail. — Das. Nr. 2059: Das Werk, von welchem hier Fragmente vorliegen, ist im Jahre 1850 von Monsieur le Baron R***, Capitaine d'État-Major, in das Französische übersetzt worden und im Jahre 1876 „à 35 exemplaires, avec 15 figures hors de texte et de nombreuses vignettes dans le texte“ autographiert worden¹⁾. Dieselbe Übersetzung ist dann auch in Typendruck erschienen u. d. T. „Le jardin parfumé du cheikh Nefzaoui. Manuel d'érotologie arabe (XVIe siècle). Traduction revue et corrigée. Gr. in 8°, (Paris 1886; XV u. 298 Seiten); s. A. Twietmeyer, *Catalogue mensuel*, 11e Année, Mars 1886, p. 24. Eine nach der autographierten Übersetzung gearbeitete Analyse des Werkes ist auch dem Buche „Les Kama Sutra de Vatsyayana. Manuel d'érotologie hindoue, rédigé en Sanscrit vers le cinquième siècle de l'ère chrétienne. Traduit sur la première version anglaise (Benares, 1884) par Isidore Liseux —. Paris 1885. 8° (XV, 274 pp.)“ beigegeben. Dieser Analyse sind die obigen Angaben über die autographierte Übersetzung entnommen. — Vor dem Texte der Übersetzung enthält die Autographie auf sechs Blättern eine (in der gedruckten Ausgabe wiederholte) „Notice sur le cheikh Nefzaoui“, in welcher aber, aufser einer wenig glaubhaften Anekdote über die Entstehung des vorliegenden Buches, eigentlich nichts steht. In dem Titel des von demselben Verfasser früher geschriebenen Buches hat der Franzose offenbar mit unserer Hs. تنوير البقاع, nicht mit der Kopenhagener الوقاع, gelesen, denn er übersetzt „Flambeau de l'Univers“. — S. **91**, Absatz nach Nr. 2063: Statt 2002,3 u. 2019 l. 2003,3 u. 2020; und füge hinzu: Nr. 29,1 (روضة القلوب في نزهة الحبوب) u. 29,2 (منازل) (الاحباب) في منازة الالباب. — S. **94** Anm. 1 Z. 2: Haijâm l. Haijân. — S. **101** Anm., letzte Zeile: al-auwâm l. al'auwâm. — S. **123**, Columnentitel: 2101 l. 2102. — S. **126** Z. 1,2 ist hinzuzufügen: Nr. 2201 Fol. 36^a und Türk. Nr. 80 Fol. 121^a. — S. **129**: Über Gedichte zum Lobe des Kaffees s. Nr. 94,9. — S. **152**, Buchstabe ع, letzte Zeile: ابن بن عقيل. — S. **171** Z. 6 v. u.: المذهبي (d. i. المدَّهبي? vgl. Sujûti-Veth

1) „Ce volume se paye (quand on le trouve) de 5 à 600 Francs“.

p. ۲۴۰^a) steht in der Hs., nicht المذهب. — Das. Anm.: „Dies ist eine lithographierte Ausgabe in zwei Bänden“ (Goldziher). — S. 180 Z. 1: Das Werk كشف اللثام الخ ist in unserer Hs. Nr. 2824 enthalten. — Das. Z. 3: in vorigen l. in den vorigen. — Das. Z. 17: Zwischen 3 u. 4 eine Lücke l. zwischen 3 u. 4, 49 u. 50, 58 u. 59, 91 u. 92, 113 u. 114 Lücken. — Das. Nr. 2157: Auch gedruckt in Bairût; s. Journ. Asiat. 1880, II, 437, 179. — S. 196 Nr. 2174 Fol. 21^b: Das Gedicht فرائد السلوك في مصائد الملوك steht auch in der Châtimah von Nr. 2776, t. — S. 211 Z. 16: Hârit l. Hâriṭ. — S. 212 Z. 7 v. u.: Imruu'lqais l. Imruu'lqais. — S. 221 Nr. 2197, 3: Vgl. Nöldeke im Lit. Centralblatt 1891 Nr. 5 S. 141. — S. 223 Nr. 2200, Z. 3: الصرخدى l. القرخدى (vgl. Nr. 2196, 8; in der vorliegenden Hs. steht الصرخدى, was bei der undeutlichen Schrift leicht als القرخدى verlesen werden konnte) und القيراطى l. القيراطى. — S. 225 Z. 3: العزازى l. الغزازى. — S. 228 Nr. 2207: Die Blätter 14 und 15 sind als Nr. 2243 besonders aufgestellt. — S. 231: Das Comma am Ende (resp. Anfang) von Zeile 6 ist zu streichen. — Das. Z. 6: غالب بن المكناس l. المكناس (vgl. Nr. 2309). — Das. Z. 12/13: المنارى غالب; in der Handschrift steht المنارى غالب. — Das. Z. 9 v. u.: الاسيطى (?); in der Handschrift steht الاسيطى. — S. 233 Z. 3: „und war ein Zeitgenosse des Tauzari“; vgl. vielmehr den Nachtrag zu III S. 164 (oben S. 35). — S. 236 Z. 4: قراوزه l. قراوزه. — S. 237 Nr. 2219 Z. 4: Nr. 2708 l. Nr. 2242. — Das. Nr. 2220: 102 „maouals arabes“ sind auch übersetzt in: J. Agoub, Mélanges de littérature orientale et française (Paris 1835, 8°), p. 1—59. — S. 238 Nr. 2221: Am Ende ist hinzuzufügen: 32) ein Blatt mit Gedichten von جمال الدين ابن شهاب الدين الحجازى († 764), الصفدى († 768), نباتة († 841; s. Ahlwardt Nr. cxxxvi) und فى ملىح ينظر الادرى (überschrieben فى ملىح ينظر الادرى). — S. 240 Nr. 2224: Über die Qaçide des Schanfarâ vgl. besonders auch Nöldeke, Beiträge zur Kenntniß der Poesie der alten Araber (Hannover 1864. 8°) S. 200—222. — Die Übersetzung von Rückert ist auch abgedruckt bei Wollheim da Fonseca, National-Literatur sämtlicher Völker des Orients. Bd. II (Berlin 1873. Gr.-8°) S. 326; die von Reufs bei Jolowicz, Polyglotte der orientalischen Poesie (2. Aufl. Leipzig 1856. 8°)

S. 346. Außerdem ist die *Qaḍīde* auch von Hammer, *Literaturgeschichte I*, 250 übersetzt: eine Arbeit, bei deren Lectüre man unwillkürlich an das erinnert wird, was Graf v. Schack (*Ein halbes Jahrhundert. Erinnerungen und Aufzeichnungen. Bd. I, Stuttgart u. Leipzig 1888, 8°, S. 224*) über Hammer's Art, arabische Gedichte zu übersetzen, mittheilt. — S. 241 Z. 1: Frenkel l. Fresnel. — Seine Übersetzung ist, nach Hammer, *Literaturgesch. I*, 249 Anm., auch (erweitert?) gedruckt in seinen „*Lettres sur l'Arabie*“ (genauer: *Lettres sur l'histoire des Arabes avant l'islamisme. Paris 1836, 8°*) p. 87—108. — Das. Z. 9 u. 10: „im Escorial (Casiri Nr. 460,3)“ ist zu streichen, da dies vielmehr (s. Derenbourg Nr. 462,4) der Commentar des Zamachschari ist, welcher sich jetzt auch in Gotha findet; nach Nr. 2224 ist nämlich einzufügen:

2224*.

(arab. 1778.)

Commentar zu der in Nr. 2224 enthaltenen *لامية العرب* des Schanfarā; Verfasser des Commentars ist al-Zamachschari († 538), welcher hier *الشيخ الامام الاوحد شيخ الاسلام استاذ الزمان* *نادر خوارزم ابو القاسم محمود بن عمر الخوارزمي الزمخشري* genannt wird. Nach H. Ch. V, 295, 11025 = *Bûlâq II*, 202, wo dieser Commentar erwähnt wird, soll demselben der Titel *عجب العجب* zukommen; in unserer Handschrift steht davon nichts, und in denen der *Rifâ'ijah* (§ 9^b Nr. 32) und des Escorials (Derenbourg Nr. 462,4) scheint es ebenso zu sein, da Fleischer und Derenbourg von jenem Titel nichts erwähnen. — Mit Hülfe des vorliegenden Commentares verfaßte Fresnel seine Übersetzung der *Qaḍīde*; die von ihm benutzte Handschrift gehörte einem gewissen Jahjâ Efendi (s. *Journ. As.* 1834, II, 250).

Anfang: *سبحانك اللهم وبحمدك¹⁾ معرب الافهام، بقيد الافهام*

68 beschriebene Blätter; 22 × 16 cm. Kräftiges, deutliches Naschî mit 19 Zeilen auf der Seite. Nicht datiert; etwa 200 bis 300 Jahre alt; auf Fol. 1^a nennt sich ein Besitzer aus dem Jahre

1) sic! H. Ch. und Escorial *نحمدك*.

1201. Feiner europäischer Lederband. — Von C. F. Spittler in Basel für *M* 15 gekauft. Als früherer Besitzer hat sich auf der Innenseite des Vorderdeckels C. F. Schlienz eingeschrieben (vgl. ZDMG. XXX, 734); derselbe hat auf Fol. 1^a unten seinen Namen mit arabischer Schrift wiederholt (شلينتز).

Das. Nr. 2225: Die Qaçide des Ka'b ibn Zuhair steht auch in dem Werke *عيون الأثر الخ*, welches in unseren Hss. Nr. 1784—1787 enthalten ist; s. Nr. 1784 fol. 190^a, Nr. 1785 fol. 326^a, Nr. 1786 fol. 154^a (mit vielen Glossen am Rande und zwischen den Zeilen) und Nr. 1787 fol. 109^b. — S. 243

Nr. 2227^a: Der Diwân des 'Alî ist auch „avec un commentaire traduit de l'arabe en turc par سعد الدين بن سليمان“ in Bûlâq 1255 (1840) erschienen; s. Journ. Asiat. 1843, II, 54, 186. — S. 245 Z. 3: Auch in der persischen Hs. Add. 7536 des Brit. Museums (s. Rieu, Persian Catalogue I p. 19^a). — Das., Mitte: Zu *ابن المعتز* ist noch hinzuzufügen: Nr. 26, I fol. 20^b, 47^{ab}, 106^b, 131^a; Nr. 2211; 2214. — S. 250 Nr. 2235,1: Zu *ابن الحجاج* vgl. auch Nr. 26, I fol. 46^b (wo der Dichter *ابن حجاج* genannt wird) und Nr. 2697 fol. 203^a. — S. 251 Nr. 2236: Über die Qaçide, welcher der Titel *عنوان الحلم* zukommt, vgl. die Berliner türkische Handschrift Nr. 354, 4. — S. 257 Nr. 2243 Z. 6: *النیشابوری* 1. *النيسابوری*. — Das. Z. 8: *الشرنبالی*; so steht in der Hs.: soll es etwa *الشرنبالی* (vgl. den Index der Ansâb) heißen? — Das. Z. 9: (?) *البحيرمی*. Der anlautende Buchstabe ist in der Handschrift ganz deutlich ein b; trotzdem ist wohl zu lesen *البحيرمی* (s. Sujûti-Veth S. ۳۶۰ und Jâqût IV, ۷۶۴). Es wäre dann also *بحيرمی* auf S. 438 dieses Bandes zu streichen und *بحيرمی* auf S. 470 nachzutragen. — Das. Z. 6 v. u.: Taschmis l. Tachmis. — S. 259 Z. 4: Cas. 472,1 enthält allerdings das vorliegende Werk; s. Derenbourg Nr. 474,1. — Das. Nr. 2246: Diese Handschrift enthält, wie eine Vergleichung mit der Berliner Handschrift Wetzstein II, 181 = Ahlwardt Nr. 276 beweist, Fragmente des Diwâns von Al-Ṭughrâ'i, und zwar entsprechen die einzelnen Fragmente der hiesigen in folgender Weise der Berliner Handschrift: Gotha Fol. 1—20 = Berlin fol. 46^b Z. 3 v. u. — 69^a Z. 6 v. u.; G. 21—36 = B. 80^a, 6 v. u. — 98^a, 2; G. 37—45 = B.

32^a, 4 v. u. — 42^a, 2 v. u.; G. 46 und 47 = B. 20^a, 6 — 22^a, letzte Zeile; G. 48 u. 49 = B. 30^{b,4} — 32^a, 6 v. u.; G. 50 = B. 24^b, letzte Zeile — 26^a, 3; G. 51 u. 52 = B. 69^a, 4 v. u. — 71^b, 3; G. 53 = B. 73^b, 4 v. u. — 74^b, letzte Zeile. Die richtige Folge der Blätter unserer Hs. ist also diese: 46, 47; 50; 48, 49 und 37—45; 1—20 und 51, 52; 53; 21—36. — Hss. desselben Diwāns finden sich auch im Brit. Museum Nr. 603, im Asiat. Museum zu St. Petersburg (Dorn S. 206) und im Escorial (Casiri Nr. 318 = Derenbourg Nr. 320). — S. **267** Nr. 2255: S. den Nachtrag zu I S. 329 Nr. 358,2. — S. **281** Z. 6: Escorial Nr. 361,1; füge hinzu: und Derenbourg Nr. 466. — S. **284** Nr. 2275: Eine Ausgabe der Burdah mit französischer Übersetzung von Jean-Baptiste Albengo ist in Jerusalem 1872 (46 Seiten, 8°) erschienen (liegt mir vor); eine Ausgabe mit Commentar des شيخ حسن العدوى u. d. T. شرح البردة في شرح الشاذلية، النسخات الشاذلية، البوصيرية in Cairo 1297, drei Bände, I u. II Lithographie, III Typendruck (Dr. Goldziher). — S. **294** Nr. 2295 ist benutzt in: Disputatio pro religione Mohammedanorum adversus Christianos . . . ed. J. J. van den Ham. Lugd. Bat. 1890. 8°. — S. **297** Nr. 2300: Der Diwān des Çafi al din al Hilli ist auch in Damascus 1297—1300, 8°, 572 Seiten, gedruckt erschienen (liegt mir vor). — S. **299**, Absatz nach Nr. 2303: Verse von al-Çafadi († 764) in Nr. 2221,32 (s. den Nachtrag auf S. 49 dieses Bandes). — S. **300**: Verse von Ibn Nubātah († 768) ebenda. — S. **303** Z. 9: الادكاوى ist richtig; vgl. Nr. 1455. — S. **305** Z. 2: والزوائد l. الزوائد. — Das. Nr. 2313: Das Gedicht ist auch in Konstantinopel erschienen; s. ZDMG. XXX, 161,5. — S. **306**, Absatz nach Nr. 2313: Verse von شهاب الدين الحجازي († 841) s. in Nr. 2221,32 (Nachtr.). — S. **315** Z. 3 v. u.: . . . ولد; es muß heißen ولد حنا (s. Nr. 1548). — S. **316** Nr. 2326: Der Verfasser wird in dieser Handschrift vielmehr (unter Beifügung zahlreicher Ehrentitel) ابو بكر محمد ابن محمد تاج العارفين . . . . . الاشعري سبط آل حسن genannt. — S. **323** Nr. 2335: Der Diwān des Nicolaus ist gedruckt in Bairūt 1881 (s. Brill, Catalogue périodique Nr. 90); bereits 1883 ist die fünfte Auflage erschienen. — S. **329** Nr. 2345: Vgl. jetzt auch K. Vollers in ZDMG. XLI, 370f. — S. **333** Nr. 2352: الدلتجاري steht auch in Nr. 2215 und Nr. 2332, und ist also doch wohl richtig. — S. **353** Z. 4 v. u. ist einzufügen: 1497 fol. 1^a (ein Doppelbait, überschrieben لقاضي القضاة ابن الحجر

العيني الشافعي تعريضا بالحنفى العيني, mit Antwort des letzteren). — S. 357 Nr. 2398/9: Der Anfang von Nr. 2398 fällt in Nr. 46 auf Fol. 42^a Z. 6, der von Nr. 2399 dort auf Fol. 42^a Z. 3 v. u. und in Nr. 2398 auf Fol. 1^a Z. 10. — Vgl. jetzt über diese Bearbeitung: Th. Nöldeke, Beiträge zur Geschichte des Alexanderromans. Wien 1890. 4° (aus Bd. 38 der Denkschriften der Kaiserl. Akademie, Phil.-hist. Classe), S. 54. — Das. Anm. 1 Z. 2: 1677 l. 1687; s. Prinsep, Useful Tables II, 7 der Original-Ausgabe. Über das ganze Datum vgl. Nöldeke im Centralblatt 1884 S. 214. — S. 363 Nr. 2435—2475: „Al-Ašmaʿi wird an vielen Stellen des Romanes sowohl مصنف oder مؤلف (z. B. ed. Cair. XIII, 123 وهو المصنف), als auch راوى oder ناقل genannt. Bald ist er als Zeitgenosse der erzählten Begebenheiten eingeführt (z. B. XXIX, 39. 97 قال الاصمعي ولقد سألت شيبوب بنفسى u. a. m.), bald läßt er sich von Augenzeugen berichten (z. B. XI, 38 قال الاصمعي لقد اخبرنى من ائف به واعتمد في الكلام الصدق عليه وهو ائى صادق في حديثى هذا ولا قلت آلا حقا ولا تكلمت آلا صدقا قال وقال لى يا اصمعي ائى كنت في هذه الواقعة الخ). Es sind aber noch andere Leute als Rāwī's oder Verfasser genannt, und dies muß besonders hervorgehoben werden, da gewöhnlich nur al-Ašmaʿi allein als der angebliche Rāwī des Romanes genannt zu werden pflegt. Als solche, und zwar sowohl als Verfasser wie auch als Rāwī's, habe ich aufser Al-Ašmaʿi gefunden: ابو عبيدة IV, 255; X, 41; XVII, 160 (als anwesend); ferner: قال الاصمعي وابو عبيدة وابو حازم المكي وابو جهينة IV, 82, vgl. XIV, 130; XXI, 103; XXX, 43; حازم المكي (so) allein XXXII, 42; جهينة XXV, 93; XIX, 33; ohne besondere Namenangabe المصنفين IV, 71; ja sogar Meinungsverschiedenheiten in der Angabe der verschiedenen Traditionen XXXII, 29. 36. 37; besonders aber figurirt als der hauptsächlichste Rāwī, der am häufigsten genannt wird, und zwar bald als Augenzeuge der erwähnten Begebenheiten, bald als ناقل, der in Ihrem Catalog p. 373 als Überlieferer von سيرة المجاهدين genannte هشام. Folgende Citate sind Beispiele der bei mir verzeichneten Stellen des 'Antarromanes, wo dieser Nağd als Überlieferer vorkommt: I 198, 212, 218. II 54, 82, 84,

85, 88, 90, 93, 97, 113. IV 67, 68, 72, 99, 100, 134, 149. VI 13, 21, 80. VII 53, 67, 171, 174, 176, 180. VIII 8. X 145, 146, 147, 151, 152, 154, 193. XIII 4, 5, 14, 32, 39, 42. XIV 83, 84, 88, 93, 97, 102, 119, 128. XV 66, 96. XVII 168. XXIV 103. XXIX 107 u. a. m. Dieser Nağd scheint auch in dem als Rāwi der Sira erwähnten **محمد بن هشام** XIV, 81 zu stecken“. (Mittheilung des Herrn Dr. I. Goldziher, vom 15. December 1883). — S. **365**: Eine französische Übersetzung von Hammer ist erschienen unter dem Titel: *Aventures d'Antar, roman arabe. Traduction française d'après le manuscrit complet de la Bibliothèque Impériale de Vienne, par M. de Hammer, publiée par M. Poujoulat. Feuilleton 1 à 4. Paris 1868/69. 8°.* Die Übersetzung von Marcel Devic ist Paris 1878 in zweiter Auflage erschienen. — Eine türkische Bearbeitung ist auch in Berlin vorhanden; s. Nr. 473/4 des türkischen Kataloges. — S. **366** Anm.: „Die Cairoer Ausgabe giebt sich auch auf den Titelblättern als **سيرة حجازية**. Es ist jedoch zu bemerken, daß im Romane einigemal zwei Riwāja's neben einander erwähnt sind, und zwar entweder ohne besondere Bezeichnung der Provenienz (z. B. XXVI, 109 **وفى رواية أخرى الخ**; in der entsprechenden Stelle der Bejrüter Ausgabe VIII, 180 fehlt diese zweite Version), oder so, daß die zweite Version direkt als 'irākische bezeichnet ist (z. B. IX, 141 **ففى الرواية العراقية يقول**), oder endlich so, daß die erste Riwāja als die 'irākische, die zweite als die hiğāzische figurirt (z. B. XXI, 122 **فهذه الرواية العراقية**; in der Bejrüter Ausgabe stehen beide Versionen nebeneinander, jedoch ohne diese unterscheidende Formel). Übrigens habe ich häufig Doppelversionen ohne besonderen Hinweis auf das Vorhandensein einer solchen gefunden. (Dr. Goldziher, wie oben). — S. **373** Z. 6: Das arabische Original, nach welchem Ph. Wolff übersetzt hat, steht in Kosegarten's Chrestomathie S. 68—83 und ist dort herausgegeben nach unserer Hs. Nr. 2497 fol. 9^b Z. 9 v. u. 1) bis Fol. 15^b Z. 3 v. u. — S. **380** Nr. 2569—2577: Die ganze **سيرة بنى هلال** ist in Bairūt 1880—1883 gedruckt erschienen (s. Brill, Catalogue périodique Nr. 158). vgl. auch Brill, Nr. 258, 261—265, 267, 270, 271 (s. S. 139 u. d. W. **سيرة بنى هلال**). — S. **394** Nr. 2630 Z. 3: **الزناتى** l. **الزنانى**. —

1) Das hier am Rande stehende Wort „Kosegarten“ ist von Friedrich Rückert's Hand geschrieben. Von demselben scheint auch die Folierung herzurühren.

Nach Brill, Catalogue périodique Nr. 264 u. S. 139 u. d. W. **سيرة بنى هلال** ist dies ein Theil des genannten Romans. — S. **398** Nr. 2640: Vgl. auch Dorn, Asiat. Museum S. 336,2. — S. **404** Nr. 2652: Vgl. Nöldeke im Lit. Centralblatt 1891 Nr. 5 S. 141. — S. **405** Al. 6: S. Theodor Nöldeke, Das arabische Märchen vom Doctor und Garkoch, in: Abhandlungen der Berliner Akademie vom J. 1891. — Das. Al. 9: Diese Erzählung vom König Sábûr und den drei Weisen, welche sich auch in der Leidener Handschrift Nr. 463 (I, S. 351 der ersten Ausgabe des Kataloges) findet, ist identisch mit der vom Zauberpferd, welche in unserer Hs. Nr. 2647 enthalten und auch in der Breslauer Ausgabe der 1001 Nacht III, 326 f. gedruckt ist. In dem Titelregister V S. 126 Z. 11 ist also zu 2647 hinzuzufügen 2652,9. — Das. Al. 10: Vgl. Bâsim le forgeron et Hârûn errachid, texte arabe en dialecte d'Égypte et de Syrie, publié d'après les mss. de Leide, de Gotha et du Caire . . . par le comte Carlo de Landberg. I (Leyde 1880. 8°) p. XI. — S. **407** Nr. 2653,4: Eine mit ausgezeichnet schöner maghribinischer Schrift von E. Ducret autographierte, mit Anmerkungen und Wörterbuch von L. Machuel versehene Ausgabe der Erzählung von Sindbäd und Hindbäd ist (in zweiter Auflage) im Jahre 1884 zu Algier erschienen (تا 119 SS. in-8°). — S. **408** Z. 3: Knös hat nicht nur den Text dieser Erzählungssammlung herausgegeben, sondern denselben auch (unter Beihülfe verschiedener seiner Schüler) in einer Reihe Upsaler Programme mit vielen für Anfänger im Arabischen berechneten Anmerkungen in das Lateinische übersetzt. Der Titel dieser (bei Zenker fehlenden) Übersetzung lautet: *Historia decem vezirorum et filii regis Azad Bacht ex Arabico in Latinum conversa. Sectio prior continens ipsam historiam cum tribus insertarum ibi narrationum notisque necessariis.* Upsaliae 1815. 4°. 140 pp. — *Sectio posterior continens octo reliquas narrationes libello Arabico insertas cum notis, additamentis et indice.* ib. eod. 24, 30, 16, 7, 18, 19, 68 pp. 1). — Das. Z. 11: 2764,3 l. 2764,4. — S. **412** Nr. 2663: Die deutschen Übersetzungen sind geflossen aus einer englischen von Russel und Beloe (s. Graf Landberg's Ausgabe p. XI). — Eine Hs. findet sich auch in Leiden als Nr. 463 (I, 351 der ersten Ausgabe des Kataloges). — Das. Nr. 2664: Vgl. Graf Landberg's

1) So in dem Exemplare der hiesigen Bibliothek. In einem der Großherzogl. Bibliothek zu Weimar gehörigen Exemplare sind nicht nur, ebenso wie in dem unsrigen, die 2te und 3te, sondern auch die 5te bis 8te Erzählung zusammengedruckt und dem entsprechend fortlaufend paginiert (also 112 statt 7, 18, 19, 68 pp.). — Der Index ist nicht erschienen.

Ausgabe p. X. — S. **413** Nr. 2666: Vgl. H. Zotenberg in Journ. Asiat. 1886, I, 97—123. Das. p. 97 Anm. werden auch Hss. aufgezählt. — S. **414** Nr. 2667 Z. 9: Çalîh l. Çalîh. — S. **421** Anm. 2: Vgl. auch den Nachtrag zu Nr. 1596. — S. **422** Z. 7: 1022 l. 1021. — Das. Nr. 2688: Eine türkische Übersetzung dieses Werkes findet sich in Berlin als Nr. 445 des türk. Kataloges. — Das. Anm.: Ebenso, aber ohne **المغربى**, wird der Verfasser in Nr. 1780 genannt. — S. **424**, zu Nr. 2688: Der Schreiber dieser Hs. hieß **عبد الخالق** und vollendete seine Arbeit zu Bahnasâ am 10. Ġum. II 639 (سبع). Am Rande des Kolophon steht: **الخزانة العبادية**. — S. **425** Nr. 2691 Z. 3: **المقفع** l. **مقفع**. — S. **426** Anm.: In der neuen Ausgabe von Puntoni (Directorium humanae vitae alias parabolae antiquorum sapientum edidit V. Puntoni. Accedunt prolegomena tria ad librum *Στεφανίτης και Ἰγνηλάτης*. Pisis 1884. 8°) steht diese Stelle auf p. 288 Z. 1. — S. **427**, Mitte: Dozy 369 l. Dozy 469. — „Vom Marzubännâme besitze ich eine häßliche lithographische Ausgabe mit wunderlichen Illustrationen (Kairo, Herausgeber: Aḥmad Efendi Al-Azhari, Verleger: ‘Abd al-Hâdî Al-Abjârî, 1278, 248 pp., kl.-4°).“ (Dr. Goldziher). — Vgl. auch die Berliner Handschrift Türkisch Nr. 444. — S. **433** Nr. 2700 Z. 5: **مصارع العشاق** ist gedruckt in Konstantinopel 1301; s. Brill, Catalogue périodique Nr. 461. — S. **438** Anm. Z. 2: **منية** **أبي الحُصيب** l. **أبي الحُصيب**. — S. **439** Z. 5: l. Die Herzogliche Bibliothek besaß aufser diesem und den beiden folgenden noch ein viertes Exemplar u. s. w. — S. **444** Z. 3/4: Vielleicht ist der Verfasser von Nr. 2716 eine Person mit dem **أحمد البشارى**, welchem eine Anzahl unserer Hss. früher gehörte; s. Register IV (Bd. V S. 401 Z. 4). Die Zeit stimmt (vgl. Nr. 1224, 2052, 2104 und 2314). — S. **449** Z. 10: **قراقوس** l. **قراقوش**. — S. **450** Nr. 2729: S. Weil, 1001 Nacht, Stuttgart 1872, 8°, IV S. 190. — Das. Nr. 2730: Vgl. die Berliner Hs. Persisch Nr. 57,6 (S. 117 des Kataloges). — S. **453** Nr. 2736: Diese Erzählung ist mehrfach auch hindustanisch gedruckt: Lucknow o. J. (Sprenger Nr. 1732) und 1869 (in **مجموعه قصص**, Trübner's Catalogue p. 88), sowie Cawnpore o. J. (Sprenger Nr. 1733). — S. **457** Nr. 2743: „Zu den Hss. des **زهر الكيام** nachzutragen: Leipzig Ref. Nachtrag Nr. 7. Dieselbe ist bearbeitet in einer Inauguraldissertation von Dr. Ed. Neumann. Budapest 1881.“ (Dr. Goldziher). — S. **463**

Z. 4 u. 3 v. u.: 4) 5) 6) 1. 5) 6) 7). — S. **464** Nr. 2756 Z. 13: Nr. 2743 u. 2744 l. Nr. 2743—2745. — S. **465** Nr. 2757 Z. 4 u. 5: Dieses Werk ist enthalten in Nr. 969. — S. **466** Nr. 2759,2: Verschieden von Nr. 41,1. — S. **468** Z. 9: noch l. nach. — S. **471**: Zwischen Nr. 2764,4 u. 5 findet sich noch eine Erzählungssammlung über die **مكائد النساء**; dieselbe beginnt auf Fol. 79^b. — Das Nr. 2765: 25 von den Fabeln des Luqmân stehen auch im ersten Bande der unter dem Titel **مجانى الادب، فى حدائق العرب** von Louis Cheikho in Bairût 1884f. herausgegebenen Chrestomathie, S. 31—40. — S. **476** Nr. 2771 Z. 1: des al-Sujûṭî l. des Sujûṭî. — S. **478** Aum., letzte Zeile: **السنجارية** l. **السنجارية**. — S. **479** Nr. 2775 Z. 6: Casiri Nr. 472,2 ist Autograph des Verfassers; s. Derenbourg Nr. 474,2. — S. **481**: Das Gedicht **فرائد السلوك، فى مصائد الملوك** steht auch in Nr. 2174 (Fol. 21^b). — S. **482** Nr. 2776,2: Eine ähnliche, aber ältere Schrift mit dem Titel **الزین، فى معانى العين** s. bei H. Ch. III, 570, 6977. Der Verfasser derselben hieß **تاج الدين على بن محمد المعروف بابن دريهم الموصلى الشافعى** und starb im Jahre 763. — S. **483** Nr. 2777 Z. 9: Die Worte „und 140, sowie“ sind zu streichen. — S. **486** Nr. 2781: „Nr. 150 Alger lit le titre au complet **قواعد المختصر على المعانى والبيان المنتشر**“ (Prof. E. Fagnan, Brief vom 10. Juni 1889). In unserer Hs. findet sich dieser Titel nicht. Eine Handschrift ist auch in Berlin vorhanden als Ms. orient. 4°. 305. — S. **488** Nr. 2785: „Nr. 259 Alger dit: **هذه حواش على المختصر للعلامة التفتازانى تتضمن ايضاح ما كتبه عليه حفيده المولى الخ**“ (Prof. E. Fagnan, wie soeben). — S. **494** Nr. 2791: „Le Nr. 2791 a pour auteur (¹) **الاخضرى** (‘Abd er Raḥmân b. Seyyid Çaghîr, vers 950 H.) cfr. Nr. 1198. Alger a ce commentaire sous le Nr. 72,1, et le texte sous le Nr. 736“ (derselbe). — S. **495** Z. 11: **الْخُلَعَةُ** l. **الْخُلَعَةُ**. — S. **498** Nr. 2795 Z. 3: **ابو** l. **بو**. — S. **505**: „Le Nr. 2804 a pour auteur **احمد الملوى** d’après Alger Nos 1776, 820, 830; cf. 1308 Sup. ar. de la

1) Brit. Mus. a. a. O. schreibt **الاخدرى**. Journ. Asiat. „el-Akhdhari“ („el-Akh-dhâri“ ist Druckfehler), d. i. **الاخضرى**.

Bibliothèque Nationale“ (Prof. E. Fagnan, Karte d. d. Paris, 15. October 1890); الملوي احمد † 1181. — Das. Nr. 2806: „2806 = Alg. 824, où on lit ce titre au f. 1 r.: رسالة السمرقندی في الاستعارات“ (Derselbe, Brief vom 10. Juni 1889). — An derselben Stelle steht in der Gothaer Handschrift: كتاب ايضاح المشكلات من متن الاستعارات حضر steht in der Unterschrift, in dem beigedruckten Siegel aber richtig خضر. — S. 513 Nr. 2820 Z. 5: ابو محمد بن عبد الله; das بن ist zu streichen. — S. 515 Nr. 2823: النواجي ist richtig; s. Nr. 2156, 2157 u. 2314. — S. 516 Z. 7f.: Zwischen den beiden Lehrgedichten über Schreibkunst steht noch ein Doppelbait gleichen Inhalts. — S. 518 Nr. 2826: W. v. Tiesenhansen, Goldene Horde Nr. XVII S. 331—350. — Die Angaben Casiri's sind falsch (s. Derenbourg Nr. 550), und also auch meine auf dieselben gebauten Schlufsfolgerungen. — S. 519 Z. 13: Von dem Werke الخ تعريف haben auch wir ein Fragment, nämlich Nr. 1657 (s. die Nachträge zu dieser Hs., oben S. 41). — S. 520 Z. 2: مكاتبات. — في مكاتبة التركمان والاكرد بالمالك الاسلامية. الاكرد والتركمان. — Das. Nr. 2828: „Vom Briefsteller des Mar'i giebt es auch einen gekürzten Druck, Mosul (Dominikanerpresse 1866). Titelblatt: ملخص كتاب بديع الانشاء والصفات في المكاتبات والمراسلات تاليف الشيخ مرعي الحنبلي المقدسي، قد ذيل بما تزيد فيه الفائدة، طبع في الموصل في دير الآباء الدومنيكيين 1849 pp. kl.-8°.“ (Dr. Goldziher.) — S. 522 Nr. 2830 Z. 3: Nach عبد الله ist einzufügen بن احمد. — Über Ibn Zaidûn vgl. auch Behrnauer in ZDMG. XIII, 477, und besonders: Ibn-Zaiduni vitam scripsit epistolamque ejus ad Ibn-Dschahwarum scriptam nunc primum edidit R. O. Besthorn. Hauniae 1889. 8°. — S. 525: Nach 2843 ist einzufügen:

2843*.

(Cod. chart. A. 101.)

Diese Handschrift enthält Actenstücke, welche sich auf die von Joh. Mich. Wansleben in den Jahren 1663—1665 im Auftrage des Herzogs Ernsts des Frommen nach Afrika unternommene Reise

beziehen. Unter diesen Actenstücken befinden sich auch als Fol. 90 (24 × 13 cm) und 91 (2 m 36 cm × 29,5 cm) zwei arabische Schreiben, welche Matthaeus, der koptische Patriarch von Alexandrien, und Johannes, Erzpriester ¹⁾ an der Kirche des heiligen Marcus daselbst, dem M. Wansleben mitgaben, um ihm zu bezeugen, dafs er bei dem besten Willen nicht imstande gewesen sei, die ihm vom Herzoge aufgetragene Reise nach Aethiopien auszuführen. Eine deutsche Übersetzung beider Briefe, von Wansleben's Hand, findet sich auf Fol. 56^a—58^a der vorliegenden Handschrift; eine lateinische, von Joh. Heinrich Callenberg, „L. L. O. Studiosus“, verfasste und von „Carolus Rali Dadichi, civis Antiochenus“ verbesserte Übersetzung derselben ist gedruckt in „Gottfr. Vockerodt, Joh. Mich. Wansleb abutens serenissimi Saxoniae ducis, B. Ernesti, gratia, et suppeditatis ad propagandam inter exteros veritatem evangelicam subsidiis“ etc. Gothae 1718. 4° (Michaelis-Programm des Gymnasium illustre zu Gotha).

Das Schreiben des Matthäus (متناووس) ist datiert von der mittleren Dekade العشر الاوسط des December طوبه 1381 der koptischen Aera = 1665; die Zahl 1381 ist mit koptischen Ziffern geschrieben (s. de Sacy, Grammaire Pl. VIII). Das Schreiben des Johannes trägt das Datum: كتبت بمدينه الاسكندريه بتاريخ سنه الف وتلتما (sic) واحد وثمانين (sic) للشهدا قبطيه (sic) الموافق للسنى المسيحيه سنة الف وستمايه خمس وستين في شهر طوبه بسم الله الرؤوف الرحيم يا الله الخلاص من الحقيير Anfänge: متناووس عبد يسوع المسيح المدعوا (sic) بنعمة الله القادم (sic) الان بمشيية الله في خدمة الكرسي المرقسى بالمدينه العظمى الاسكندريه

1) **قمص** „An Archpriest (\"Kummus\") is [among the Copts] elevated from the order of common priests. The archpriests are numerous“. Lane, Modern Egyptians. 5th Edition. London 1868, 8°, p. 534.

und:

بسم الله الرووف الرحم (sic)

Kreuz mit

koptisch-griechischen Beischriften in den vier

Winkeln ¹⁾

سلام سيدنا يسوع المسيح القدوس الدى (sic) يتوج الرووس
 ويعزى صغيرى القلوب من البووس وتجلي الاكدار من النفوس

Beide Briefe sind eingeschlagen, um sich dem Formate der
 ganzen Handschrift anzubequemen.

Das. Nr. 2844: Über السلطنة vgl. Nöldeke im Centralblatt 1884 S. 214. —
 Das. Z. 7: عظم 1. غظم. — S. 528 Anm. 2, letzte Zeile: war 1. waren. —
 S. 531, Absatz nach Nr. 2849: Die Psalmen in Nr. 27,16 u. 2889,2 sind
 syrisch, nicht arabisch. — S. 532 Nr. 2851. 2852: Zwei andere arabische
 Schriften des Britius sind enthalten in der Pariser Handschrift Nr. 315 (des
 neuen Kataloges = Nr. 110 des alten). — S. 534 Z. 1: سويرس, d. i.
 doch wohl Severus? — S. 537 Nr. 2859: Vgl. Brit. Mus. p. 364 und Paris
 Nr. 175 u. 176,1 des neuen Kataloges, wo ein كتاب المعونة على دفع
 الهم von Elias von Niçibin (vgl. oben Nr. 331) besprochen wird. — Das.
 Nr. 2859 Z. 3 v. u.: لابينا 1. لانبيا (Nöldeke im Centralblatt 1884
 S. 215). — S. 539 Z. 5: المكنى; in der Hs. steht المكنا. — S. 540
 Nr. 2864: „القربان ist wohl das heilige Mefsopter“ (Dr. H. Zotenberg,
 Karte vom 2 Nov. 1883). — S. 546 Z. 2: „Der 13. Tammúz 640 nach der
 Himmelfahrt ist doch wohl der 13. Juni 662?“ (Nöldeke im Centralblatt
 1884 S. 214; es ist dies aber offenbar Druckfehler für 13 Juli 672). —
 S. 547: Nach Nr. 2874 ist einzufügen:

2874*.

(arab. 1771.)

1. Eine Streitschrift, welche in fünf Capiteln رأس sich gegen
 die Behauptung der römischen Katholiken wendet, daß der Papst

1) nämlich IHC — ΠXC — VC — ΘC.

der oberste der christlichen Priester sei. Ein Verfasser wird nicht genannt; auch finde ich die Schrift sonst nicht erwähnt.

Anfang: بسم الاب والابن والروح القدس الآه واحدا انر عنى
قلبي يا ربى والآهى نبندى بعون الله وحسن توفيقه

نكتب شرح فى تقدم البابا على غيره من ريبسا (sic)
الكهنه وهذا شى ما رايناه فى ناموس ولا فى كتب اللّه
المقدسه

2. Fol. 25^a: eine Anzahl christlich-theologischer Erörterungen; die erste ist überschrieben فلنشرح الان بعظ (sic) فوايد (sic) الدى (sic) بين الشرقيه والغربيه فى انبثاق الروح القدس, die zweite من اجل الخبز الخمير والغير خمير القدس, die dritte وهذا للمستقيمين الرأى هلّ (sic) يوجد اقوام بشريه عقولهم ناقصه

Anfang: وهذا للمستقيمين الرأى هلّ (sic) يوجد اقوام بشريه
عقولهم ناقصه

34 beschriebene Blätter; 21 × 15,5 cm. Gutes, syrisches Naschi mit 20 Zeilen auf der Seite. Die Endschrift lautet: تم وكمل فى
عشرة فى اشباط سنه الف وسبع مائه وثالث عشر للتجسد الالهى
على زمان السيد البطريك كركرخريسنتوس (?) والوكيل اخوه بابا
ناوفيطس [d. i. Neophytos?] دام الله حياتهم زمان طويل الخ
Im November 1883 in einer Leipziger Auction gekauft.

Das. Nr. 2875,1: Dasselbe Werk in Paris, Nr. 186—189 des neuen Kataloges, und in Wien, Flügel Nr. 1670. Auch Herr Dr. M. Hartmann in Berlin besitzt zwei Handschriften dieses Werkes. — S. 548 Nr. 2875,2: Vgl. auch Paris Nr. 215,5 des neuen Kataloges. — Das. Nr. 2876: „Vgl. Cat. des Mss. Syriaques nr. 204,5“ (Dr. H. Zotenberg, Karte vom 2. November 1883). — S. 553 Nr. 2881,2: „Das sind wohl die von Cotelier edirten Apophthegmata patrum? oder Auszüge aus den Vitae patrum (s. Rosweyde u. s. w.), oder auch aus dem Pratum spirituale des Johannes Moschus?“ (Dr. H. Zotenberg, ebenda). — S. 558 Nr. 2884: „Das Buch des Kindi ist gedruckt London 1880, kl.-8°, 166 pp. Titelblatt:

رسالة عبد الله بن اسمعيل الهاشمي الى عبد المسيح بن
 اسحاق الكندي يدعوه بها الى الاسلام ورسالة عبد المسيح الى
 الهاشمي يرد بها عليه ويدعوه الى النصرانية Der Anfang ist fast
 identisch mit der Angabe Ihres Cataloges: ذكر بسم الله الواحد الصمد،
 انه كان في زمان عبد الله المامون رجل من ذبلاء الهاشميين
 واطنه من ولد العباس الخ، so dafs an der Identität nicht zu zweifeln
 ist. Der ungenannte Herausgeber ist Rev. Anton Tien in Gravesend
 (Kent)“. (Dr. Goldziher, Mittheilung vom 15. Dec. 1883.) — Vgl. jetzt
 auch: Wissenschaftlicher Jahresbericht für 1881 (Leipzig 1885, 8°) S. 128
 Anm. 96, und besonders Sir W. Muir in JRAS., New Series Vol. XIV
 (1882) p. 118. — Eine neue Ausgabe mit dem Titel „The Apology of El-
 Kindi. A work of the ninth century, written in defence of christianity by
 an Arab. London: Society for promoting Christian Knowledge [1885]“, 8°,
 272 Seiten, hat die Herzogl. Bibliothek vor kurzem erworben. Auf einem
 zweiten Titelblatte steht der oben mitgetheilte arabische Titel mit dem Bei-
 satze: طبع بنفقة الجمعية الانكليزية المعروفة بجمعية ترقية
 المعارف المسيحية، في لندن الكروسة سنة ١٨٨٥ مسيحية
 شيخ الروحاني — S. 561 Nr. 2887 Z. 1. 2: „Das scheint denn doch der
 zu sein (vgl. Cat. mss. Syr. n° 202 und Cat. arabe n°s 157, 10, 159, 160“. (Dr. H. Zotenberg, Karte vom 2 Nov. 1883). — Das. Nr. 2887,1: Über
 ميامر pl. ميامر vgl. Nicoll, Catal. Oxon. p. 38 nota a. Auch die in
 Nr. 2882,9 enthaltenen Predigten werden ميامر genannt. — Das. Nr. 2887,2:
 كنوبيون d. i. κοινοβιον? — S. 562: Die Datierung von Nr. 2887
 lautet vollständig: نهار السبت الخامس والعشرين من برمهات
 سنة الفو خمسة عشر للشهدآء الاطهار آخر النصف من
 الصوم المقدس. Die Punkte fehlen grofsentheils.

Register.

---

64 leere Seite

I.

Concordanz der alten und neuen Nummern.

Möller	Neue Nr.	Möller	Neue Nr.	Möller	Neue Nr.	Möller	Neue Nr.
1	427—464	30	476	60	470	84*	474
2	465	31	477	61	469	85	671
3	524	32	478	62	471	85*	780
4	525	33	479	63	568	86	674
5	526	34	480	64	563	86*	781
6	530	35	481	65	549	87	665
7	529	36	482	66	1313	87*	782
8	521	37	483	67	891	88	690
9	533	38	484	68	591	88*	512
10	534	39	485	69	593	89	677
11	545	40	486	70	590	89*	508
12	589	41	487	71	598	90,1	679
13	596	42	488	72	1780	2	583
14	605	43	489	73	602	3	729
15	597	44	490	74,1	617	90*	783
16	2760	45	491	2	1088	91,1	756
17	864	46	492	75	616	2	721
18	664	47	493	76	614	3	1821
19	960. 963	48	494	77	720	4	661
	975	49	495	78	722	5	1827
20	955	50	496	79	2657	6	1084
21	966	51	497		2761	91*	510
22	973	52	498	80	2742	92	747
23	969	53	499	81	2743	93	697
24	763	54	500	82	2667	94	fehlt
25	965	55	501	83,1	853	94*	595
26	1003	56	502	2	532	95	979
27	1795	57	503	3	1535	96	fehlt
28	592	58	504	83*	466	97	1249
29	fehlt	59	505	84	725	97*	472

Möller	Neue Nr.	Möller	Neue Nr.	Möller	Neue Nr.	Möller	Neue Nr.
98	2687	130	909	166	2883	210	1131
99	766	130*	507	167	2871	211,1	1019
100	2046	131	883	168	2863	2	1047
101	806	131*	786	169	Syrisch	212,1	924
102	1069	132,1	890	170	2864	2	1168
103	1067	2	708	171	925	3	824
104	957	132*	787	172	978	213	950
104*	515	133	908	173	1032	214	926
105	1070	134	906	174	982	215	992
106	771	135	910	175	927. 928	216	1010
106*	506	135*	778	176	964	217	1100
107	802	136	860	177	941	218	1101
108	fehlt	136*	788	178	1074	219,1	1186
108*	784	137	856	179	1013	2	739
109	fehlt	137*	789	180	1016	3	2766,1
110	fehlt	138	855	181	1020	4	2766,2
111,1	768	138*	790	182	940	220,1	1125
2	2071	139	866	183	935	2	1078
111*	673	139*	791	184,1	1106	221	1098
112,1	2008	140	857	2	1484	222	1109
2	603	141	600	185	947	223	999
112*	777	142	832	186	1075	224	1136
113	994	143	675	187	1150	225	1138
114	1022	144	1972	188	1066	226	1139
115	54	145	2851	189	1137	227	1142
116	755	146	2852	190	1144	228	1042
117	1068	147	2877	191	1009	229	1028
118	1025	148	46	192	930	230	1041
118*	514	149	2887	193	1017	231 ^a	1507
119	1012	150	2886	194	959	b	1506
120	1091	151	2875	195	1031	c	1508
120*	571	152	2872	196	1035	232	1513
121	769	153	2873	197	1043	233	1546
122	518	154	fehlt	198	1834	234	1526
122*	3	155	2849	199	1046	235	1578
123	800	156	2889	200	1058	236	1582
124	902	157	2888	201	1059	237	1562
125	748	158	2878	202	953	238	1553
125*	473	159	2861	203	1008	239	1556
126	1220	160	2884	204	1007	240	1559
126*	513	161	63	205	1018	241	1560
127	1224	162	2876	206	1014	242	1561
128	1065	163	2854	207	939	243	1564
129	884	164	2868	208	1024	244	1625
129*	785	165	2885	209	1038	245	1555

Möller	Neue Nr.	Möller	Neue Nr.	Möller	Neue Nr.	Möller	Neue Nr.
246	1616	290	1797	334	1583	379	1662
247	1654	291	719	335	1752	380	1660
248	1716	292		336	1600	381	1658
249	1570	293	1840	337	1602	382	1659
250	1571	294	1842	338	1781	383	2138
251	1572	295	1885	339	93	384, ¹	1666
252, ¹	1652	296	1657	340	1720	²	905
²	1563	297	1503	341	1775	385	57
253	1679	298	1515	342	1721	386	1671
254	1675	299	1517	343	1867	387	1673
255	1630	300	1516	344	fehlt	388	1670
256	1622	301	1514	345	1724	389	1637
257	1623	302	1518	346	1717	390	1686
258	47	303	1519	347	1715	391	1674
259	1129	304	1501	348	1718	392	713
260	1891	305	1542	349	1719	393	1638
261	1554	306	1545	350	1708	394	2256
262	1696	307	1543	351	1709	395	1533
263	1697	308	1544	352	1707	396	1532
264	1699	309	1547	353	1705	397	1530
265	1700	310	1549	354	1706	398	1687
266	2136	311	1550	355	1607	399	1663
267	1599	312	1521	356	1606	400	1531
268	1728	312 ^a	1522	357	1710	401	1649
269	1730	313	1524	358	30	402	1691
270	1771	314	1580	359	1713	403	1689
271	1757	315	1581	360	1620	404	1610
272	1734	316	1552	361	1683	405	1611
273	1627	317	1741	362	1618	406	1695
274	1763	318	1579	363	1617	407	1692
275	1762	319	1575	364	1629	408	1698
276	1772	320	1641	365	1619	408 ^{b,1}	1704
277	1756	321	1585	366	1892	²	1701
278	1735	322	1586	367	1633	³	1702
279	1798	323	1584	368	1635	409	1746
280	1799	324	2252	369	1636	410	1747
281	1784	325	1634	370	1639	411	1751
282	1788	326	1800	371	1640	412, ^a	1749
283	1789	327	1587	372	1685	^b	1750
284	1790	328	1592	373	1642	413	1748
285	1801	329	1653	374	1643	414	1725
286	1802	330	1569	375	1644	415	1726
287	1803	331	1574	376	1645	416	1727
288	1804	332	122	377	1631	417	1729
289	1796	333	1595	378	1632	418	1778

Möller	Neue Nr.	Möller	Neue Nr.	Möller	Neue Nr.	Möller	Neue Nr.
419	1767	457	fehlt	499	289	544	2330
420, ¹	1736	458	1534	500	298	545	42
²	865	459	1737	501	339	546	14
421	1739	460	1766	502	232	547	2191
422	1760	461	269	503	233	548	2127
423	1761	462	270	504	235	549	2248
424	1091	463	210	505	239	550	2130
425	2128	464	334	506	240	551	2272
426, ¹	1769	465	348	507	242	552	2303
²	1325	466, ¹	346	508	1033	553	2327
427	1765	²	2780	509	405	554	2328
428	1773	³	542	510	303	555	2239
429	1776	467	997	511	2295	556	2361
430	1775	468	554	512	2783	557	2307
431	179	469	222	513	410	558	2199
432	1779	470	299	514	196	559	1257
433	1089	471	1060	515	250	560	9
434	2717	472	283	516	385	561	2178
435	1846	473	378	517	393	562	2177
436	2707	473 ^a	384	518	392	563	2254
437	722	474	379	519	397		710
438	1744	475	380	520	191		1322
439	1753	476	381	521	285	564	2194
440	1830	477	382	522	339		2223
441	1805	478	383	523	209	565	2324
442	1786	479	389	524	205	566	2220
443	1787	480	390	525	256	567	2162
444	1813	481	391	526	323	568	2262
445, ¹	45	482	394	527	T. 271*	569	2156
²	704	483	395	528	2781	570	2168
³	1817	484	396	529	1073	571	1040
⁴	2374	485	418	530	358	572	2167
⁵	2356	486	1759	531	372	573	2253
446	1810	487	377	532	2126	573*	468
447	101	488	407	533	2231	574	921
448	1816	489	188	534	2260	575	2323
449	1820	490	253	535	1	576	2267
450	1838	491	254	536	2259	577	2314
451 = M. 910		492	264	537	fehlt	578	2229
452, ¹	1853	493	279	538	2292	579	2230
²	567	494	273	539	2796	580	2273
453	1843	495	275	540	1291	581	552
454	854	496	274	541	2350	582	2304
455	1841	497	412	542	920	583	2306
456	2708	498	288	543	2329	584	2365

Möller	Neue Nr.	Möller	Neue Nr.	Möller	Neue Nr.	Möller	Neue Nr.
585	2244	627	2771	728	2445	771	2507
586	2179	628	2153	729	2446	772	1)
587	668	629	2154	730	2447	773	2509
588	2344	630	2155	731	2448	774	2510
589	2341	631	2159	732	2449	775	2511
590	2335	632	2160	733	2450	776	2512
591	2364	633	2699	734	2451	777	2513
592	2345	634	2702	735	2452	778	2514
593	11	635	1511	736	2453	779	2515
594	2163	636	624	737	2454	780	2516
595	2187	637	626	738	2455	781	2517
596	2300	638	648	739	2456	782	2518
597	2301	639	1881	740	2457	783	2519
598	2309	640	2716	741	2458	784	2520
599, ¹	954	641	2703	742	2459	785	2521
²	221	642	2704	743	2460	786	2522
600	1026	643	2726	744	2461	787	2523
601	2343	644	117	745	2462	788	2524
602	2342	645	2705	746	2463	789	2525
603	651	646	2792	747	2464	790	2526
604	374	647	846	748	2465	791	} 2527
605	2129	648	2133	749	2466	792	
606	2238	649	2134	750	2467	793	2528
607	709	650	1049	751	2468	794	2529
608	2125	651	} fehlen; s. IV,	752	2469	795	fehlt
609	2789	bis		753	2470	796	2530
610	2823	711	366	754	2471	797	2531
611	39	712	2476	755	2472	798	2532
612	2250	713	} fehlen; s. IV,	756	2473	799	2533
613	2186	714		757	2474	800	2534
614	2241	715	366	758	2475	801	2535
615	2363	716	} 366	759	1)	802	2536
616	43	717		760	2477	803	2537
617	837	718	2435	761	2497	803 ^a	2559
618	868	719	2436	762	2498	804	fehlt
619	2397	720	2437	763	2499	805	2538
620	604	721	2438	764	2500	806	2539
621	635	722	2439	765	2501	807	fehlt
622	2696	723	2440	766	2502	808	2540
623	2697	724	2441	767	2503	809	2541
624	2691	725	2442	768	2504	810	} 2542
625	2767	726	2443	769	2505	811	
626	2768	727	2444	770	2506	812	2543

1) Diese Nummer beruht nur auf einer falschen Zählung Möller's.

Möller	Neue Nr.	Möller	Neue Nr.	Möller	Neue Nr.	Möller	Neue Nr.
813	2544	858	2605	902	2392	947	2734
814	2545	859	2606	903	2393	948	2161
815	2546	860	2607	904	2395	949	fehlt
816	2547	861	2608	905	2398	950	2399
817		862	2609	906	2728	951	95
818	2548	863	2611	907	2744	952	2594
819		864	2610	908	2666	953	2595
820	2549	865	2612	909	= M. 16	954	848
821	2550	866	2613	910	40	955	2578
822	2551	867	2616	911	2730	956	2700
823	2552	868	2617	912	2433	957	2658
824	2553	869	2618	913	2623	958	2770
825	2554	870	2626	914	1608	959	2628
826	2555	871	2619	915	2632	960	2638
827	fehlt	872	2620	916	2633	961	2756
828	?	873	fehlt	917	2634	962	2736
829	2585	874	2729	918	2635	963	2712
830	2586	875	2569	919	2637	964	2659
831	2587	876	2570	920	2653	965	2663
832	2588	877	2571	921	2654		
833	2589	878	2572	922	2565		
834	2590	879	2573	923	2566		
835	2591	880	2574	924	2567		
836	2401	881	2575	925	2764		
837	2402	882	2576	926	2655		
838	2403	883	2577	927	2656		
839	2404	884	fehlt	928	2720		
840	2405	885	2668	929	28		
841	2406	886	2669	930	619		
842	2407	887	2670	931	2684		
843	2408	888	2671	932	2711		
844	2409	889	2672	933	2692		
845	2410	890	2673	934	2725		
846	2411	891	2674	935	2755		
847	2412	891 ^a	2675	936	2660		
848	2413	892	2678	937	106		
849	2414	893	2686	938	41		
850	2419	894	1464	939	2713		
851	2415	895	2385	940	2718		
852	2416	896	2386	941	2706		
853	2600	897	2387	942	2774		
854	2601	898	2388	943	1232		
855	2602	899	2389	944	2685		
856	2603	900	2390	945	1837		
857	2604	901	2391	946	2640		

arab.		Neue Nr.	arab.	Neue Nr.	arab.	Neue Nr.	
		37	2045	81	167	126	517
		38	2040	82	1268	127, ¹	161
		39	1995	83	1267	2	765
		40	1966	84	2137	128 =	M. 960
arab.	Neue Nr.	41	2073	85 =	M. 466	129	341
1	2068	42	1920	86	165	130	1072
2	1157, ¹²	43	2028	87	2166	131	2776
	1505	44	1897	88	933	132	467
3	2087	45	1979	89	186	133	194
4	1925	46	1987	90	187		T. 102*
5	1934	47	1990	91 =	M. 463	134	2016
6	1935	48	1941	92 =	M. 184	135	2036
7	1157, ¹²	49	2026	93	2143	136	376
	1923	50	1998	94 =	M. 613	137	776
8	1996	51	1933	95	880	138	1099
9	1993	52	1940	96	1221	139 in	M. 761 f.
10	1951	53	1992	97	1222		827
11	1894	54	1945	98	1380	140	259
12	1895	55	1904	99	1874	141	50
13	2027	56	1903	100	998	142	1943
14	2023	57	1919	101	38	143	944
15	349	58	2086	102	1664	144	2698
16	1901	59	1983	103 =	M. 872	145	2039
17, ¹	1900	60	2051	104	2141	146	1927
2	1918	61	1978	105	551	147 =	M. 89
18	1916	62	1967	106	32	148	1957
19	1917	63	1937	107	745	149	1733
20	1955	64, ¹	1905	108	2	150	968
21	2004	2	1902	109	903	151	2180
22	1999	65	2015	110	1758	152	2305
23	2066	66	2076	111	1872	153	1680
24	2064	67	2083	112	2352	154	419
25	2070	68	1911	113 =	M. 192	155	2042
26	2081	69	2033	114	1768	156	2144
27	2077	70	2095	115	1143	157, ¹	1421
28	2116	71	2074	116	1023	2	1395
29	2110	72	1926	117	1345	3	1167
29 ^a	2112	73	1932	118	1164	158	T. 13
30	2106	74	1980	119	P. 38*	159	2091
31	2119	75	1965	120	1551	160	157
32	1936	76	2007	121	2821	161	988
33	2006	77	1997	122	2058	162	263
34	2005	78	1235	123 =	M. 448	163	2085
35	1964	79 =	M. 562	124 =	M. 358	164	2176
36	1958	80	2094	125	286	165	1265

arab.	Neue Nr.	arab.	Neue Nr.	arab.	Neue Nr.	arab.	Neue Nr.
166	1504	200,4	574	226	1626	261	1548
167,1	1346	201	2856	227	2105	262	2012
2	1949	202	287	228	1413	263	225
168	305	203	220	229	258	264	2024
169	1374	204	1354	230	894	265	114
170	1002	204 ^a	2778	231,1	717	266	2874
	1868	205	125	2	1252	267	297
171	1051	205,1	1865	232	1594	268	1520
172	711	2	1083	233	163	269	411
173	1259	3	656	234	612	270	2857
174	2814	4	942	235	1336	271	313
175	1389	5	1147	236	1342	272	2197
175 ^a	1378	6	728	237	2794	273	2360
176	2084	7	559	238	858	274	1151
177 = M. 848		8	78	239	2701	275	2217
178	1152	9	1246	240	1866	276	2111
179 = M. 871		10	1466	241 = M. 95		277	987
180	543	11	815	242 = M. 143		278,1	2818
181	2735	206	118	243 = M. 92		2	2817
182 = M. 870		207,1	639	244	882	279	216
183	2030	2	702	245	951	280	531
184	387	3	292	246,1	1127	281	1898
185	35	4	325	2	1163	282 = M. 492	
186	2047	5	990	247	565	283	92
187	88	6	945	248	1334	284	Syrisch
188	753	208	1048	249	1921	285	27
189	192	209	694	250	1906	286	2865
190	2218	210	2795	251	2758	287	Syrisch
191	328	211	938	252	363	288	} Aethio- pisch
192	809	212	2724	253	2859	288 ^a	
T. 173		213	842	254	2693	288 ^b	
	198	214	1057	255	907	289	267
	216	215	T. 23	256	1406	290	2784
193	214	216	T. 95	257	1913	291,1	1213
194	1931	217	946	258	1405	2	51
195,1	2824	218	1145	258 ^a	1382	3	59
2	1335	219	281	b	?	4	862
196	1970		1056	c	77	5	770
197,1	2312		1076	d	1182	6	1104
2	2221,1	220	2745	e	1124	292	1417
198	2164	221	1712	f	1476	293,1	1487
199	2860	222	1884	g	913	2	} 1456
200,1	628	223	1950	h	1485	3	
2	636	224	1243	259	2245	4	2804
3	632	225 = M. 954		260	1390	294	1899

arab.	Neue Nr.	arab.	Neue Nr.	arab.	Neue Nr.	arab.	Neue Nr.	
295	1096	330	1001	369	2201	403, ₁	1239	
296	2297	331	1684	370	1140	2	1173	
297 = M. 405		332	316	371	888	3	879, ₁	
298	2636	333 = M. 860		372	1055	404 } 132 405 } 654 406 } 879, ₂ ; ₃ ; ₄ 407 } 1811 1862		
299	169	334	1909	373	1218			
300	956	335	66	374	44			
301	1184	336 = M. 951		375	357			
302	804	337	2221, ₂		539			
303	2089	337, ₁	1004	375, ₁	335	407 ^a	311	
304	1672	2	1420	2	943	408 = M. 102		
305	4	3	1481	376	714	409	879, ₅ -- ₈	
306	1299	4	1495	377	129	409 ^a	2258	
307	74	5	T. 31*	378	351	b	805	
	126	338	986	379	130	c	1825	
	821	339	1262	379, ₁	520	d	1280	
	2219	340	2041	2	1053	e	2791	
308	127	341 = M. 127		3	1154	f	1523	
	759	342 = M. 112		380	2228	g	775	
	850	343	195	381	1036	h	1818	
	2185	344	1169	382	1110	i	1396	
309	2644	345	1414	383	1297	k	24	
310	2268	346	219	384, ₁	1171	l	1314	
311	128	347, ₁	1944	2	2811	m	2334	
	2593	2	1271	3	1177	410, ₁	311	
312, ₁	653	348 = M. 436		385	1388	2	701	
2	621	349 = M. 131		386	119	3	110	
3	2727	350 = M. 77		387	610	4	357	
4	1248	351	2050	388 = M. 921		411, ₁	570	
313	1196	352 = M. 114		389, ₁	1292	2	573	
314	1258	353	1034	2	2020	3	557	
315 = M. 193		354	2336	390	1230	4	879, ₉	
316	1195	355	897	391	712	5	304	
317	1628	356	2181	392	211		730	
318	1219	357	1202	393	2140	6	2294	
319	2212	358	2182	394	1348	7 }	1157,	
320	1994	359	2793	395	168	8 }	1; 2	
321	1317	360	1614	396	131	9	566	
322	1256	361	746	396, ₁	272	412	1328	
323	2485	362 = M. 125		2	302	413, ₁	1108	
324 = M. 498		363	1453	397	876	2	1479	
325	1852	364 = M. 87		398	1309	3	1107	
326 = M. 959		365	528	399	1512	4	1488	
327	159	366	10	400	2038	5 ^a	1385	
328 = M. 126		367	2271	401	1103	5 ^b	1496	
329 = M. 778/9		368	2371	402	T. 170	414	599	

arab.	Neue Nr.	arab.	Neue Nr.	arab.	Neue Nr.	arab.	Neue Nr.
415, ¹	1217	451	615	486	22	523	2346
2	1497	452, ¹	667	487	937	524	1430
416	1216	2	1118	488	989	525	2113
417	T. 56	3	818	489	2198	526	2348
418	934	4	1528	490	18	527	1959
419	981	5	879, ¹⁰	491	2152	528, ¹	2063
420	238	6	1849	492	7	2	2183
421	T. 264	7	1086	493	1981	529, ¹	58
422, ¹	1844	8	1087	494	246	2	735
2	874	453	360	495	2880	3	408
423	64		361	496	2233	530	1226
424	1887		1178	497	1207	531, ¹	402
425	105	454	2055	498	1952	2	404
426	642	455	2695	499	229	532	1452
427	134	456	1539	500	2741	533 = M.	401
427, ¹	828	457	2763	501	645	534	T. 82
2	2870	458	1337	502 = M.	956	535, ¹	538
428	2124	459	1648	503	82	2	618
429	996	460	164		P. 37	3	413
430	135	461	2146	504	72	4	2721
430, ¹	1832	462, ¹	1682	505	1082	536 = M.	499
2	560	2	1621	506	878	537	2175
3	21	463 = M.	845		879, ¹¹	538	801
4	2281	464	2032	506, ¹	2775	539	20
431	1755	465	1301	2	174	540	1061
432	833	466	2222	506 ^a	1205	541	1158
433	2690	467	2190	507	879, ¹²	542	1289
434	1021	468 = M.	886	508	1093	543	2641
435	886	469 = M.	961	509	2810	544	162
436	1424	470	2286	510	1826	545	2308
437	588	471 = M.	202	511	1229	546	976
438	136	472	1557	512	641	547	1655
	733	473 = M.	140	513	2202	548	2221, ³
439	1052	474	736		2339	549	Syrisch
440	1284	475	2142	514	1228	550	2786
441	266	476 = M.	134	515	337	551	227
442	2321	477	1037	516	1848	552	1192
443	265	478 = M.	141	517	2787	553	1386
444	251	479	1310	518, ¹	613	554	1381
445	137	480 = M.	97	2	104	555 = M.	152
446	1591	481 = M.	229	3	609	556	1410
447	2831	482 = M.	117	519 = M.	212	557	26
448	893	483	1754	520	647	558	2862
449	873	484	2172	521	1355	559	1882
450	1946	485	1155	522	1871	560	2011

arab.	Neue Nr.	arab.	Neue Nr.	arab.	Neue Nr.	arab.	Neue Nr.
561	1404	583	2080	623,2	1398	667	T. 182
562	914	584	1183	624	751	668	1344
563	2483	585	2102	625	2326	669,1	2171
564	1907	586	2621	626	T. 168	2	1153
565	2082	587	2622	627	475	670	904
566	99	588	P. 12	628	991	671	2148
567	1745	589	2652	629	1062	672	1350
568	1460	590	2056	630	1191	673	2420
569,1	548	591	2117	631	2688	674	2739
2	1175	592 =	M. 965	632	749	675	1975
3	578	593 =	M. 611	633	2813	676,1	86
4	352	594	2558	634	676	2	892
5	13	595	1782	635	696	3	2221,5
6	182	596	184	636,1	2689	4	415
7	1947	597	1250	2	1598	5	2359
8	838	598	1873	637	1436	6	1794
9	760	599	189	638	1437	7	2044
10	716	600	2031	639	974	8	879,13
11	649	601 =	M. 162	640	952	9	80
12	871	602	Druck	641	961	10	834
570	1875	603	desgl.	642	744	677,1	1688
571 =	M. 899	604	2879	643	1878	2	1777
572	1499	605 =	M. 163	644	1597	3	1723
573	T. 238	606 =	M. 815	645	845	4	2315
574	1462	607,1	8	646	980	5	1714
575	P. 15	2	1888	647	594	6	1836
576	2812	608	P. 54	648	1590	7	836
577	1489	609	67	649	644	678	185
578	2012	610	2677	650	1015	679	P. 31
579,1	1238	611	172	651	983	680	1864
2	1963	612	T. 246	652	970	681	885
3	1938	613	1434	653	Syrisch	682 =	M. 334
4	2067	614	1349	654	948	683	1432
580	1416	615	2285	655	949	684	1225
581,1	103	616	1379	656	995	685	1341
2	912	617	2211	657	2069	686	2597
3	901	618,1,I	2224	658	1429	687	1854
4	215	II	2249	659	827	688	1005
5	340	2	727	660	314	689	1558
6	1165	3	917	661	T. 261	690 =	M. 950
7	2221,4	619	843	662	29	691,1	331
8	1401	620	236	663	2205	2	1272
9	96	621	226	664	601	692	1807
10	808	622	2331	665	T. 172	693	1806
582	1930	623,1	1470	666	2261	694	2169

arab.	Neue Nr.	arab.	Neue Nr.	arab.	Neue Nr.	arab.	Neue Nr.
695	12	730	T. 86	764	2052	801	1161
696	173	731	T. 222	765	2021	802	2053
697	1808	732,1	1391	766	1475	803	2165
698	400	2	1425	767	1193	804	519
699	2122	733	1986	768	1961	805	1502
700	T. 69	734	2196	769	1236	806	193
	T. 239	735,1	108	770	1333	807	627
701	2025	2	1264	771	1186	808	180
702 =	M. 953	736	1986	772	1968	809,1	1650
702 ^a	2394	737	1656	773	646	2	1651
703	2075	738,1	1240	774	1869	810	1373
704	1377	2	1463	775	1596	811	1338
705	1954	3	181	776	1960	812	1275
706 =	M. 564	4	417	777 =	M. 604	813	370
707,1	1490	739	68	778 =	M. 93	814	2255
2	1450		P. 46	779	1889	815	330
3	1439		T. 22	780	984	816	1159
4	1443	740	1491	781	847	817	T. 96
5	1444	741	2881	782	T. 158	818	T. 117
6	1442	742	1912	783	1203	819	1242
7	1440	743	2366	784	1123	820	2424
8	1441	744	2003	785	2078	821	203
708	1461	745	1190	786	1351	822	684
709	1486	746	2118	787	344	823	1044
710	1260	747	257	788 =	M. 647	824	178
711	1102	748	1956	789	881	825	1283
712	1477	749	97	790	1577	826	T. 140
713	65	750,1	1332	791	1231	827 =	M. 74
714	1478	2	2057	792	840	828 =	M. 887
715	1407	751	1540	793	138	829	2378
716	2847	752	1117	794,1	582	830,1	1276
717	1492	753	317	2	2798	2	734
718	792	754	1605	795	332	831	852
719	1247	755	1910	796	322	832	758
720 =	M. 825	756	1402	797	1189	833	1977
721	71	757,1	829	798	124	834	2311
722	1273	2	1077	798,1	1212	835	2157
723	2651	3	916	2	900	836	T. 139
724	84	4	723	3	1081	837,1	2338
725 =	M. 116	758	170	4	1253	2	2598
726	T. 245	759	1847	5	686	3	2396
727	T. 271	760	158	6	2380	838	157
728,1	P. 74**	761	1589	7	546		1158
2	T. 243	762	244	799	2235	839	879,14
729	T. 104	763	1876	800	2333	840	T. 155

arab.	Neue Nr.	arab.	Neue Nr.	arab.	Neue Nr.	arab.	Neue Nr.
841	T. 41	868,4	774	887,2	1279	922,1	813
842	2017	5	91	888	2494	2	2808
843	1942	6	1693	889	141	3	553
844	139	7	1128	889,1	835	4	290
845,1	772	8	743	2	2037	5	1815
2	879,15	9	742	3	2221,9	6,I	1181
3	2221,6	10	622	890	T. 147	6,II	277
4	2368	869	69	891	87	7 ^a	1197
846	295	870	102	892	2490	7 ^b	1242
847	564	871	1285	893	300	8 ^a	1483
848,1	2358	872	15	894	773	8 ^b	1120
2	2277	873	2320	895	757	9	652
3	2313	874	576	896	190	10	663
849	19		2200	897	1327	11,1	2805
850,1	1323	875,1	879,	898	823	2	312
2	2010	2	364	899	309	12	324
851	1426	3	1312	900	2425	13	2800
852,1	689	4	T. 14	901	826	14	357
2	1857	5	357	902	2274	15	898
3	247		879,	903	T. 12	923	1568
4	918		2766,4	904	421	924	79
5	666	6	2816	905	1302		142
853	1922	7	879	906	1237		738
854	140	8	579	907	2757		2108
854,1	6	876	1157,3	908	T. 241	925	1156
2	608	876,1	2101		T. 253	926,1	2766,6
855	2803	2	16	909	T. 165	2	2263
856	426	877	1886	910	Malaiisch	3	2316
857	P. 18*	878	2423	911,1	T. 123	4	2107
858 =	M. 963	879	268	2	1731	5	1667
859	1274		879,23	912,1	1304	927 =	M. 489
860	347		2221,7; 8	2	1254	928	113
861	2149		2766,5	3	368	929,1	861
862	1204	880	1982	4	606	2	1573
862,1	353	881	625	913,1	2090	930	401
2	879,15 ^a	882	844	2	1576	931,1	579
863	899	883	2135	914	535	2	2227
864	870	884,1	816	915	2114	3	2369
	879,16—18	2	817	916	1711	4	2357
865	2788	3	634	917	2158	5	375
866	889	4	825	918	61	6	2642
867	2820	5	1839	919,1	1343	7	1991
868,1	1383	885 =	M. 355	2	1244	8	1498
2	2072	886	863	920	1722	9	2829
3	737	887,1	2680	921	1529	932	1300

arab.	Neue Nr.	arab.	Neue Nr.	arab.	Neue Nr.	arab.	Neue Nr.
933, ¹	2150	965	143	995, ⁶	2225	1025	1743
2	2151	966	733	7	2221, ¹¹	1026	2766, ⁷
934	1185	967 = M.	844	8	2710	1027	1187
935	423	968	1105	9	638	1028	2694
936	2184	969	985	996	1681	1029	931
937	T. 8	970	733	997	2676	1030	T. 1
938	T. 263	971	1157, ⁴	998, ¹	P. 16	1031	1318
939	2145	972	1157, ⁵	2	1119	1032, ¹	877
940	T. 176	973	218	3	2221, ¹²	2	1121
	T. 214	974	T. 42*		2234	1033	T. 18
941	911	975	1223	4	166	1034	144
	2722	976	1115	5 ^a	1896		233
	P. 22**	977	T. 167	5 ^b	2037		357
	P. 38**	978 = M.	818	6	T. 39		1054
	T. 81*	979	1282	7	1393		2766, ⁸
	T. 156*	980	681	999	1000	1035	1785
	T. 175	981	2035	1000	P. 71	1036	T. 12
942	1134	981, ¹	1976	1001	?	1037, ¹	732
943	1097	2	1160	1002	522	2	764
944	2819		2379	1003 = M.	421	3	1939
945	750	3	1278	1004	643	4	T. 36
946	350	4	2265	1005, ¹	1467	5	1863
	1480	5	1394	2	1468	6	345
947	1973	982	291	1006	100	7	1214
948, ¹	1122	983	1493	1007	1609	8	1431
2	740	984 = M.	823	1008	280	9	2376
949	1793	985	919	1009	2580	10	36
	2221, ¹⁰	986	T. 215	1010	1211	11	1270
	2557	987	424	1011	1465	12	33
950	1064	988	1415	1012	2484	13	1215
951	296		2418	1013	31	14	343
952	252		P. 38	1014	1157, ⁶	15	49
953	879, ²⁵	989	541		1494		607
954	2214	990	547		2203	16	672
955	111	991	2596	1015	T. 178*	17	692
956	2710	992	1347	1016	T. 166	1037 ^b , ¹	715
957	2289	993, ¹	T. 244	1017	?		2370
958 = M.	955	2	2732	1018	2480	2	700
959	1890	3	819		2665	3	724
960	2428	994	307	1019	2479	4	683
961	2424	995, ¹	1198	1020	2797	5	1113
962 = M.	911	2	1353	1021 = M.	847	1037 ^c , ¹	2019
963	Samarit.	3	2270	1022	T. 159	2	357, ⁶
964, ¹	1455	4	2298	1023	T. 55	3	294
2	1166	5	562	1024 = M.	595	4	1114

arab.	Neue Nr.	arab.	Neue Nr.	arab.	Neue Nr.	arab.	Neue Nr.
1037 ^{c,5}	754	1057	1914	1098	887	1138	= M. 812
6	1157,7	1058, ¹	2276	1099	2092	1139	= M. 267
7	2284	2	60	1100	145	1140	1339
8	767	1059	923		537	1141	386
9	2296	1060	373	1101	1352	1141 ^a	384
10	699	1061	2115	1102	= M. 408 ^b	1142	958
11	301	1062	1449	1103	1740	1143	= M. 793
12	731	1063	201	1104	1928	1144	2766,3
13	1157,8	1064	P. 49 ^a		P. 79	1145	= M. 784
14	2822	1065, ¹	585	1105	116	1146	1403
15	293	2	34	1106	= M. 1 ^c	1147	= M. 820
16	2282	1066	T. 135	1107, ¹	1174	1148	= M. 821
17	2375	1067	1811	2	198	1149	T. 51
18	1851	1068	1831	1108	= M. 651 ^f .	1150	= M. 875
19	308	1069	2373	1109	1566	1151	= M. 876
1038	P. 73	1070	T. 166	1110	= M. 821	1152	= M. 877
1039	2875	1071	1438	1111	= M. 822	1153	= M. 880
	T. 85	1072	830	1112	= M. 761	1154	= M. 775 ^f .
	T. 225*	1073	T. 158	1113	= M. 816	1155	= M. 813
1039, ¹	2337	1074	2882	1114	1295	1156	= M. 814
2	872	1075	Druck	1115	= M. 456	1157	= M. 782
1040	1601	1076	T. 240	1116	T. 114	1158	= M. 796
1041	230	1077	212	1117	2247	1159	= M. 776
1042	1953	1078	540	1118	T. 114	1160	= M. 789
1043	2867	1079	1263	1119	1039	1161	= M. 775 ^f .
1044	1668	1080	425	1120	228	1162	= M. 784
	1731	1081	1261	1121	= M. 874	1163	2121
	1811	1082	2001	1122, ¹	260	1164	= M. 781
1044, ¹	2000	1083	2002	2	255	1165	= M. 787
2	121	1084	2009	3	1241	1166	= M. 786
1045	1850	1085	70	1123	682	1167	= M. 785?
1046	2264	1086	1027	1124	2866	1168	= M. 688
1047, ¹	2139	1087	Samarit.	1125	= M. 423	1169	= M. 778
2	2302	1088	2845	1126	422	1170	= M. 801
1048	1647	1089	Samarit.	1127	1176	1171	= M. 777
1048 ^a	1868	1090	Syrisch	1128	685	1172	2422
^b	1646	1091	desgl.	1129	1883	1173	1340
1049	2830	1091 ^a	desgl.	1130	922	1174	1149
1050	962	1092	1764	1131	1384	1175	2709
1051	977	1093	176	1132	= M. 797	1176	2091
1052	2269	1094	115	1133	= M. 798	1177	2091
1053	T. 31	1095	1988	1134	2093	1178	1879
1054	107	1096, ¹	1482	1135	1669	1179	55
1055	2318	2	123	1136	= M. 500	1180	1536
1056	2561	1097	1538	1137	388	1181	1929

arab.	Neue Nr.	arab.	Neue Nr.	arab.	Neue Nr.	arab.	Neue Nr.
1182	2766,9	1225	511	1269	1085	1312	2427
1183	793	1226	705	1270	1201	1313	762
1184	822	1227	657		2773	1314	83
1185 = M.	783	1228	75	1271	2037	1315	851
1186	2487	1229	2221,13	1272	1227	1316	T. 207
1187	2579	1230	1859	1273	2123	1317	1307
1188 = M.	712	1231	814	1274	2662	1318	1277
1189	2482	1232	48	1275	1989	1319	1269
1190	2481	1233	2367	1276	1030	1320,1	2246
1191	2488	1234	1469	1277	T. 249	2	2131
1192 = M.	760	1235	1308	1278	1962	3	2132
1193 = M.	810	1236	2664	1279	416	4	1565
	811	1237	2195	1280	56	1321	2014
1194 = M.	809	1238	707	1281	1399	1322	640
1195 = M.	808	1239	T. 21	1282	1251	1323	1829
1196	2508	1240	670	1283	2266	1224	333
1197 = M.	806	1241	1823	1284	1880	1325 = M.	826
1198 = M.	805	1242	23	1285	630	1326	278
1199 = M.	803	1243	915	1286	1206	1327	799
1200 = M.	828	1244	932	1287	2354	1328,1	1411
1201 = M.	791/2	1245	2332	1288	2048	2	1306
1202 = M.	879	1246	213	1289	2174	1329	1412
1203 = M.	880	1247	1828	1290	2754	1330	1447
1204	1029	1248	678	1291	839	1331	2832
1205	2681	1249	2054	1293	1473,1	1332	2759
1206	2648	1250	262	1294	859	1333	2799
1207	1179	1251	2049	1295	1624	1334	2631
1208	936	1252	P. 16 ^a	1296	1974	1335	2283
1209	2188	1253	1194	1297	2639	1336,1	2317
1210	1908	1254	T. 52	1298	81	2	1298
1211	2815	1255	P. 16	1299	2221,14	1337	2377
1212	2683	1256,1	633		2279	1338	726
1213	637	2	811	1300	2766,10	1339	338
1214	2349	1257	796	1301	2731	1340	1500
1215,1	171	1258	555	1302	2170	1341	2221,15
2	1321	1259	2209	1303,1	112	1342	206
1216	1294	1260	2351	2	2216	1343	1969
1217	922	1261	1690	1304	1255	1344	1574
1218	1433	1262	1319	1305	208	1345	2208
1219	2213	1263	367	1306	2347	1346	2383
1220	1694	1264	2560	1307	T. 37	1347	P. 60
1221	2251	1265	2103	1308	2646	1348	146
1222	T. 212	1266	T. 20	1309	2147	1349	1359
1223	365	1267	2614	1310	807	1350	1287
1224	631	1268	T. 143	1311	2790	1351	1303

arab.	Neue Nr.	arab.	Neue Nr.	arab.	Neue Nr.	arab.	Neue Nr.
1352	2715	1387	798	1423	1454	1455	T. 195
1353	2650	1388	2891	1424	2109	1456	= pt. 286
1354	204	1389	355	1425	2097	1457	2846
1355	879,26	1390	2210	1426	2098	1458	1588
1356	810		T. 33	1427	} 527 2037	1459	2592
1357	T. 265	1391	197	1428		2100	1460
1358	869	1392	1855	1429	2426	1461	2679
1359	2751	1393	1459	1430	1320	1462	1288
1360	2752	1394,1	1157,10	1431	2193	1463	1392
1361	2221,16		2	1432	T. 128	1464	1293
1362,1	2750	1395	1132	1433	812	1465	1199
2	1286	1396	1324	1434	2723	1466	2215
1363	2766,11	1397	1170	1435	1472	1467	2221,24
1364	T. 70	1398	183	1436	282	1468	2891
1365	175	1399,1	561	1437	1774	1469	329
1366	1448		2	1438	1457	1470	803
1367	879,27		3	1439	2257	1471	2762
1368	T. 136	1400	896	1440	T. 273	1472	2381
1369,1	2275	1401	2429		274	1473	2753
2	2291	1402	1329	1441	2630	1474	1397
1370	1201	1403	2059	1442	2314	1475	1845
	2221,17	1404	849	1443	2221,20	1476	362
1371	1818	1405	52		2310	1477	2772
1372	1814	1406	1435		2319	1478	575
1373	2062	1407	659	1444	558	1479,1	53
1374	587	1408	879,28	1445	660	2	2766,13
	688	1408,1	2189		2207	1480	577
	2221,18		2		2243	1481	741
	2226	1409	1419	1446	2079	1482	1290
	2299	1410	2649	1447	Syrisch	1483	1428
	2372	1411,1	586	1448	1209	1484	2221,25
1375	2568		2		1330	1485	1112
1376	795	1412	2240		1364	1486	2827
1377	2644	1413	2236		1984	1487	2018
1378	2737	1414	1861		2221,21	1488	2043
1379,1	1423	1415	148	1449	1330	1489	149
2	147	1416	1045	1450	658	1490	150
3	1157,9	1417	318	1451	2096		2037
1380	2766,12	1418	2322	1452	2221,		P. 54*
1381	2221,19	1419	1738		22; 23	1491	2340
1382	879,24	1420	2777	1452,1	1493	1492	2362
1383	1473,2	1421	1130		2	1493,1	1305
1384	2382	1422,1	1858		3	2	1527
1385	655		2	1453	2400	1494	2766,14
1386	90		3	1454	2242	1495	2766,15

arab.	Neue Nr.	arab.	Neue Nr.	arab.	Neue Nr.	arab.	Neue Nr.
1496	151	1529	1326	1570	336	1613	1427
	2355	1530	1418	1571	2834	1614, ₁	2221,28
1497	177	1531	831	1572	T. 99	2	556
1498	2022	1532	879,29	1573	1791	3	2237
1499	356	1533	1451	1574	76	1615	2280
1500	1856	1534	284	1575	157	1615, ₁	154
1501	2748	1535	1870	1576	584	2	357
1502	2099	1536	1316	1577	2825	1616	1783
1503	409	1537	2034	1578	1146	1617	2766,18
1504	2353	1538	2766,17	1579	974	1618	2826
1505	2891	1539	2221,26	1580	1376	1619	1604
1506	1473,3	1540	2583	1581	406	1620	1770
1507	2029	1541	2647	1582	2746	1621	1375
1508	2584	1542	1603	1583	1677	1622	2204
1509	2615	1543	366	1584	1742	1623, ₁	703
1510, ₁	2682	1544, ₁	414	1585	1678	2	680
2	} 1613	2	89	1586	972	1624	1094
3		3	1703		974	1625	1006
4		2599	1545	1893		1676	1626
5	2766,16	1546	867	1587	1811	1627	2293
1511	752	1547	611	1588	1210	1628	1311
1512	2037	1548	T. 272	1589	1233	1629	581
1513	1593	1549 ^a	2581	1590	1833	1630	2325
1514	1326	^b	2582	1591	2624	1631	2221,30
1515, ₁	1361	1550	1474	1592	2785	1632	T. 57
2	1365	1551	1473,5	1593	326	1633	321
3	1366	1552	2221,27	1594	1473,6	1634	T. 75
4	1367	1553	2491	1595	1971	1635	1924
5	1368	1554	398	1596	879,30	1636	1095
6	1362	1555	1948	1597	2629	1637	620
7	1363	1556	87	1598	1315	1638	276
1516	2740	1557	1422	1599	650	1639	879,31
1517	2278	1558	T. 114	1600	1188	1640	2766,19
1518	207	1559	152	1601	2120	1641	1824
1519	1079	1560	2232	1602	967	1642	2562
1520	1126	1561	2492	1603	691	1643	569
1521	5	1562, ₁	109	1604	1661	1644	2833
1522	523	2	94	1605	1471	1645, ₁	1356
1523	2779	1563	357	1606	2749	2	662
1524	2478	1564	1092	1607	1811	1646	2432
1525	T. 119	1565	1812	1608	359	1647	1158
1526	623	1566	371	1609	2060	1648	1792
1527, ₁	1473,4	1567	1915	1610	536	1649	879,32
2	1357	1568	2493	1611	2828	1650	1157,11
1528	2037	1569	875. 1326	1612	153. 1792	1651	2714

arab.	Neue Nr.	arab.	Neue Nr.	arab.	Neue Nr.	arab.	Neue Nr.
1652	1281	1696	306	1720	2842	1755	1510
1653	199	1697	1162		2843	1756	2738
1654	1050	1698	2564	1721	1985	1757	85
1655	695	1699	2290	1722	160	1758	1732
1656	320	1700	2287	1723	2747	1759	1541
1657	879,33	1701	1111	1724	2061	1760	398 ^a
1658	1615	1702	2288	1725	T. 153	1761	755 ^a
1659	1811	1703	73	1726	T. 74	1762	1024 ^a
1660	37	1704	1080	1727	2643	1763	718 ^a
1661	1665	1705	342	1728	2088	1764	2227 ^a
1662	879,34	1706	879,37	1729	2563	1765	514*
1663	17	1707	25	1730	2807	1766	1545 ^a
1664	2661		120	1731	2806	1767	1545 ^b
1665	687		311	1732	1567	1768	1546*
1666	2625		327	dsagl., Rolle	1090	1769	1546**
1667	698		1172	1733	1877	1770	205*
1668	1248		1180	dsagl., Rolle	1371	1771	2874*
1669	2065		1331	1734	1148	1772	805**
1670	1809		1473,7	dsagl., Rolle	1208	1773	1719*
1671	544		1868	1735	820	1774	1483*
1672	580		2221,31	dsagl., Rolle	1135	1775	286*
1673	572		2766,22	1736	2071	1776	805*
1674	1827		2848	dsagl., Rolle	1128*	1777	519*
1675	1855		2850	1737	718	1778	2224*
1676	420		2869	dsagl., Rolle	1862 ^a		
1677	310		T. 40	1738	1338		
	1358		T. 43	dsagl., Rolle	T. 47		
1678	T. 7	1708	300	1739	2557		
1679	669	1709,1	1369	dsagl., Rolle	=		
1680	2801	2	1370		1777		
1681	1063	1710	2104	1740	2486		
1682	1266	1711,1	2431	1741	2496		
1683	2802	2	2434	1742	} 2417		
1684	2826	1712	155	1743			
1685	629		1234	1744	2507		
1686	T. 158		1537	1745	509		
1687	2766,20		2765	1746	2844		
1688	879,35	1713	2835	1747	Amharisch		
1689	2627	1714	2836	1748	2384		
1690	2489	1715	2837	1749	797		
1691	971	1716	2838	1750	516		
1692	879,36	1717	2839	1751	2769		
1693	?		2858	1752	1525		
1694	2766,21	1718	2840	1753	2192		
1695	357	1719	2841	1754	1509		

Chartaceus	
A. 101	2843*
969	426*
B. 573	468
1035	T. 102**

---

pt.	Neue Nr.	pt.	Neue Nr.	pt.	Neue Nr.
		39	T. 163	79	P. 72
		40	P. 8	80	T. 230
		41	P. 76	81	T. 228
		42	P. 55	82	P. 11
		43	P. 49	83	T. 224
		44	T. 110	84	T. 71
		45	T. 169	85	T. 27
		46	A. 249	86	A. 231
		47	P. 47	87	T. 76
		48	P. 30	88	P. 22
		49	P. 34	89	P. 52
		50	A. 245	90	T. 50
		51	T. 151	91	P. 44
		52	A. 261	92	A. 403
		53	A. 1141	93	T. 231
		54	T. 26	94	P. 80
		55	T. 259	95	P. 68
		56	T. 88	96	T. 72
		57	T. 179	97	P. 65
		58	T. 223	98	P. 3
		59	P. 12	99	P. 7
		60	T. 132	100	T. 111
		61	T. 152	101	T. 60
		62	T. 65	102	P. 70
		63	T. 161	103	A. 354
		64	T. 57	104	T. 108
		65	T. 193	105	T. 2
		66	T. 29	106	A. 243
		67	{ P. 16 ^b	107	A. 200
			{ T. 197	108	A. 234
		68	T. 250	109	{ T. 35
		69	T. 10		{ T. 42
			{ T. 242	110	A. 1011
			{ T. 254	111	T. 262
			{ T. 255	112	T. 89
			{ T. 256	113	T. 5
		71	T. 268	114	T. 210
		72	T. 190	115	P. 17
		73	T. 194	116	T. 202
		74	T. 122	117	P. 20
		75	{ T. 77	118	T. 126
			{ A. 841	118 ^a	T. 125
		76	T. 17	118 ^b	T. 129
		77	T. 3	119	T. 87
		78	T. 154	120	T. 248
				121	T. 177
				122	P. 43
				123	P. 26
				124	P. 57
				125	T. 229
				126	T. 200
				127	A. 369
				128	P. 75
				129	T. 266
				130	T. 54
				131	T. 4
				132	T. 234
				133	{ T. 83
					{ T. 251
				134	P. 5
				135	T. 64
				136	A. 98
				137	T. 84
				138	T. 226
				139	A. 241
				140	T. 204
				141	A. 248
				142	A. 202
				143	P. 4
				144	T. 116
				145	T. 63
				146	A. 237
				147	A. 224
				148	A. 217
				149	T. 191
				150	P. 19
				151	T. 62
				152	A. 1133
				153	T. 120
				154	T. 201
				155	T. 16
				156	P. 35
				157	T. 28
				158	A. 399
				159	T. 168
				160	T. 157
				161	T. 109
				162	P. 32
				163	P. 33
				164	P. 83

pt.	Neue Nr.	pt.	Neue Nr.	pt.	Neue Nr.	pt.	Neue Nr.
165	T. 15	209	T. 258	250	T. 142	293	P. 9**
166	T. 49	210	P. 48	251	P. 64	294	P. 74*
167	P. 78	211	P. 50	252	T. 178	295	T. 171
168	T. 79	211 ^a	T. 214	253	P. 84 ^u	296	P. 54***
169	T. 232	212	T. 102	254	T. 19	297	T. 193*
170	T. 236	213	P. 9	255	P. 69	298	T. 31**
171	T. 106	214	T. 46	256	P. 14	299	P. 47**
172	T. 94	215	T. 160	257	T. 61	300	P. 83*
173	T. 58	216	T. 146	258	P. 74	301	P. 85***
174	T. 78	217	T. 225	258 ^b	P. 1	302	P. 11*
175	T. 67	218	P. 6	259	T. 6	302*	P. 61*
176	T. 150	219	T. 188	260	T. 9	303	P. 9*
177	T. 107	220	T. 199	261	T. 68	304	P. 22****
178	T. 134	221	T. 247	262	P. 9 ^a	305	P. 86**
179	T. 113	222	T. 45	263	T. 73	306	P. 86*
180	T. 221	223	P. 82	264	A. 779	307	P. 85*
181	T. 252	224	P. 67	265	A. 794	308	P. 30*
182	P. 81	225	T. 205	266	T. 82	309	P. 83**
183	T. 93	226	T. 101	267	T. 238	310	P. 9***
184	T. 100	227	P. 2	268	P. 15	311	P. 22*
185	T. 209	228	T. 127	269	P. 12	312	P. 22***
186	T. 220	229	T. 260	270	T. 168	313	Hindustan.
187	P. 66	230	P. 51	271	T. 246	314	P. 38***
188	P. 56		P. 23	272	P. 54	315	P. 85**
189	P. 63	231	P. 61	273	P. 31	316	P. 64*
190	T. 133		T. 223	274	T. 243	317	P. 78*
191	P. 45	232	T. 138	275	T. 69	318	T. 209*
192	T. 211	233	T. 180		T. 239		
193	T. 131	234	T. 44	276	T. 245		
	A. 1296	235	T. 124	277	T. 271		
194	T. 118	236	T. 81	278	T. 104		
195	P. 58	237	A. 2173	279	T. 86		
196	T. 53	238	T. 30	280	T. 222		
197	P. 86	239	T. 36	281	T. 48		
198	T. 80	240	T. 181	282	P. 16 ^c		
199	P. 77	240 ^a	T. 24	283	T. 137		
200	T. 174	241	T. 11	284	T. 275		
201	P. 21	242	T. 217	285	P. 60		
202	A. 2809	243	T. 218	286	P. 41		
203	T. 206	244	T. 162	287	P. 42		
204	T. 192	245	P. 53	288	P. 23		
205	T. 25	246	T. 219	289	P. 61		
206	P. 59	247	P. 32 ^a	290	P. 23 ^a		
207	T. 38	248	T. 92	291	P. 86***		
208	A. 993	249	T. 141	292	T. 276*		

II.

Register der Titel und der titellosen
Schriften.

<p>آثار البلاد، واخبار العباد آداب — البحث</p>	<p>1526. s. auch ادب . 1. von احمد السجاعي, gereimt 1188. 2. von الايجي 2811, 2; mit Commentar des احمد الجندى 2818, des محمد التبريزي 2811, 2, 2813—2816; Glossen dazu von محمد مير ابو الفتح 2817, von الاردبيلي 2811,3, 2812,1; weitere Glossen zu den letzteren 2812,2. 3. von السمرقندى, mit Commentar des مسعود الشروانى 2809,1; Glossen dazu von يحيى الكاشى das. 2; Glossen zu diesen Glossen, von شاه حسين das. 3. 4. von طاشكبرى زاده 2819.</p>
<p>آداب الذكر في آداب المطالعة آداب المعلم والمتعلم الوضوء — آكام المرجان، في احكام المجان</p>	<p>773,1. 87,5. 88,5. 64,1; vgl. 75,1. 44,8. 747.</p>

الآيات البيّنات، في معراج سيّد اهل الارض والسموات	1796.
آية الكرسي	V, 23.
الآية المختارة عند الملل	2055.
كتاب الابانة والتفهيم، عن معنى بسم الله الرحمن الرحيم	727.
كتاب في ابدال الادوية المفردة والمركّبة	2012.
الابركسيس	2853.
ابطال القياس والرأى والاستكسان في التقليد والعليل	640.
الابنية في علم التصريف	193.
ابيات في القاب المدّ في القرآن	28,7.
— الامام الشافعي	706.
الابيات الثمانية [في علم البلاغة]	2788,5.
ابيات في الدخان	2097.
— — الزهور والرياحين	2217,2.
— — على كبرييل المشنوق	2217,7.
اتحاف الاخصا، بفضائل المسجد الاقصى	1715. 1718. 1719. 1719* (V, 42).
— اخوان الصفاء، بنبذ من اخبار الخلفاء	1587.
— المرید، بجوهرة التوحيد	697—699.
— المهرة	2,107.
اتعاط الحنفاء، باخبار الائمة الخلفاء	1652.
الاتقان والاحكام، في شرح تحفة الحكام	1058. 1059.
اتمام الدراية، شرح النقاية	167. 168. 169.
— الفنون، على شرح قصيدة ابن عبدون	2252.
رسالة في اثبات الجوهر المفارق المسمّى بالعقل الكلّي	698,31.

رسالة في اثبات كرامات الاولياء في حال حياتهم ومماتهم اجازات	723. 4, 4. 15, 7 u. 9. 89, 3. 914, 6. 1857— 1865.
رسالة في الاجتهاد الاجروميّة	918. s. المقدمة الاجروميّة.
الاجوبة الجليّة في الاصول التكوينيّة	313.
— للشيوخ على المنير	1148.
— الفاخرة، عن الاسئلة الفاجرة	858.
— المفيدة، على الاسئلة الفريدة العديدة	758.
الاحاديث الالهية	64, 2.
— البلدانية	613, 7.
— السداسيات	613, 6.
— في فضل سور القرآن	2789 <i>Anm.</i>
— القدسيّة لحبيبي الدين ابن العربي	3, 3. 3, 5. 64, 2. 899. 900.
— لبعضهم	3, 14.
— الموضوعة	70, 13.
— النبويّة، والحكايات الهزليّة	2755.
— احاسن الحاسن	1873.
— الاحاطة	26, I fol. 203 ^b .
— الاحتفال بالاطفال	94, 4.
رسالة في الاحتتيال لمعرفة مقدارى الذهب والفضة في جسم مركّب منها	1158, 11.
— كتاب الاجار	2118.
— رسالة الاحديّة	Pers. 5, I, 4.

احكام الاواني والظروف، وما فيها من المظروف	58,2.
الاحكام السلطانية للماوردى	2,49. 417 fol. 1 ^a .
في احكام الكواكب	1382,2.
احكام مواليد السنة بالبروج الاثنى عشر	85,6.
احكام الوقوف لخصاف	1127.
الاحمدية في العروض	375.
احوال الحشر والنشر	73,10.
— القيامة	755 ^a .
احيا علوم الدين	2,36. 417.
الاخبار الالهية	64,2.
اخبار الدول لجمال الدين الازدى	1555.
— — وآثار الاول	1,25 u. 29. 1579.
— الزمان للمسعودى	1554.
— المتلصصين	44,32.
اخبار الوزراء	1756.
— — للمهدانى	868.
الاختصار والتجريد، للمصنفين من التكرار والاسانيد	2,14.
الاختصاص، من الفوائد القرآنية والخواص	11,5.
اختلاج الاعضا	39,18. 265. 1324. 1325. 1472.
اختلاف الملل في اصول الدين	849,1.
— الناس	2096,3.
— — في امر النفس وامر العقل الخ	1158,28.
اخذ النار، من الطغاة الفجار، على يد المختار	1838,2.
اخلاص التفريد، في معنى كلمة التوحيد	916,3.
اخلاص الخالص	1216.

ادب	s. auch آداب.
في الادب	773,3.
ادب السلوك	883.
ادعية ليالى شهر رمضان	875.
الادعية المباركة للشيخ ناصر الدين الكلوتاتي	816.
الادغام الكبير	549 fol. 86 ^a .
الادوية القلبية لابن سينا	1994.
شرح الادوية المفردة	2018.
الادوية المفردة لابن وافد الحمصي	72,5.
اذكار النووي	806.
اربعون حديثا	von الاقسرائي
	3,3; von
	الترمذي
	613,1; von ابن
	3,1; كمال پاشا
	4; 6; von
	النووي 2, 87.
	V, 25. Comm.
	von ابن حجر
	2,86; الهيتمي
	von الدلجي
	614; von زكريا
	617. الانصاري
	618; von
	الشبستري
	616; von حمد
	البخاري 615;
	von ? 3, 2; 20;
	21. 619. 621.
اربعون حديثا في احوال القيامة	3,10.

اربعون حديثا في حوض المصطفى	3,8.
الشفاعة العظمى والوسيلة الكبرى	3,9.
ظلّ العرش يوم القيامة	3,7.
قواعد الاحكام الشرعية	167, Ende.
الاربعون المنيرة، في اسباب المغفرة	620.
ارتشاق الشهدة، في شرح تصيدة البردة	2292.
الارج في الفرج	622. 623.
ارجوزة ابي بكر بن يحيى الكاتب	1327.
الارجوزة البيانية	2788, 2. Comm. 2788, 3. 2789
ارجوزة في تشريح البدن لابن سينا	13.
تعبير الرؤيا	1311.
الارجوزة الرحبية	s. الرحبية.
ارجوزة في الرمل	1315.
الارجوزة الشعرية، نظم الشريف الهبارية	1514 fol. 137. 1515 fol. 243 b.
ارجوزة في الطب لابن سينا	2032, 3. 2034, 2. Comm. von ابن رشد 2027, 2.
علم احكام الفلك	1458.
ابن العماد	Comm. 1080.
على ما جاء من كلام العرب بالطاء	104, 1. 414.
والضاد	
كتاب الارشاد	711.
لاسماعيل المقرئ	951.
الارشاد، في الرد على اهل الاتحاد	866, 1.
ارشاد الساري، لشرح صحيح البخاري	2, 50 ff.
سالک السبيل، الى الفية ابن مالك وشرحها لابن عقيل	276.

ارشاد الفارض، الى كشف الغوامض	1109.
— القاصد، الى اسنى المقاصد	163.
الارشاد مختصر الحاوى	951.
— ، من المرشد الى ربّ العباد	988.
— لمصالح الانفس والاجساد	1934 bis 1936.
الارشادات السنّية، في الطريقة النقشبندية	15, 7.
في ازالة الطبوع من الثياب	1330.
ازهار الافكار، في جواهر الاحجار	2110 bis 2114.
— العروش، في اخبار الحبوش	1693.
اساس الاقتباس	2825.
الاسباب والعلامات في الطبّ	1954 bis 1957.
في استخراج كمّية الاجرام المختطلة	1158, 10.
رسالة الاسترضاء، باختلاج جميع الاعضاء	1324.
— في الاستعاذة والبسملة	8, 1.
الاستعاذة من النار	753, 2.
ارجوزة في الاستعارات	2808.
استغاثات	2221, 31.
استغائة	10, 2. 26 fol. 214 ^a u. 215 ^a . 868 fol. 134 ^b .
قصيدة الاستغائة	von al-Bûni 2087 fol. 83 ^a ; von al-Suhaili, mit 94, 7; خميس von ? 2248, 4.
الاستغائة الشبراوية	2339. 2340.
الاستغفارة	21. 2254. 2258.
اسرار الحروف للاخميمي	1258, 2.
الاسرار الحقيقية، الموصلة الى الحضرة العلية	1228.

كتاب الاسرا والمعراج لعلى الشيبينى	1826.
اسفار فى سفر نوح عم	Pers. 5, I, 2.
الاسماء الاربعون للمهروردى	Comm. 717.
اسماء اصحاب الكهف	777,8.
— الانبياء والمرسلين على ترتيب حروف الهجاء	68,3.
منظومة مشتملة على اسماء البدرين	10,2; vgl. 1835.
شرح اسماء الحسنى	8,5 (nach ihrem Zahlwerthe ge- ordnet). 56, 2 (Fragen u. Ant- worten von Gha- zâli). 77,3 (Ge- dicht). 79, 6. 86,2. 716—718. 718* (V, 22; Commentar). 805** (V, 24). 1252, 2 und 5. 2378 (Qaçide von al-Dimyâtî).
اسماء الشهور الرومىة	1450.
— الصحابة البدرين	1835; vgl. 10,2.
الاسماء العظيمة للطريقة الى الله تعالى	96,4.
اسماء المشائخ السبعة القراء	93,5.
— النجوم المتخيرة والابرار	115 fol. 4 ^a .
اسنى الوسائل، فيما حسن من المسائل	2161.
اسواق الاشواق، [من مصارع العشاق]	2710.
الاستئلة والاجوبة لابن حجر	757 bis 759.
— لنجم الدين الغيطى	756.
— العديدة، والاجوبة المفيدة	758.

كتاب الاشارات الى ما وقع في المنهاج من الاسماء والاماكن واللغات	966.
الاشارة في النحر	Comm. 314.
كتاب الاشباه والنظائر	1142.
اشراق التواريخ	1744.
اشعار الستة	2191,2.
— العارفين، من آداب العلماء الفاضلين	2199.
كتاب الاشكال	1462.
اشكال التأسيس في علم الهندسة	1496 bis 1499.
الاشنهية في الفرائض	1098.
اصطلاح اهل المنطق	300.
اصطلاحات الصوفية	70,2. Pers. 5, I, 8.
اصول تركيب الادوية	1999,1. 2000. 2030,2.
اصول الدين	63, 3 (christlich). 100,2 (Gedicht von al-Nasafi). 643 (von dem- selben?). 663 bis 665 (von al- Ṭahâwî).
اصول الدين البديعة	17,2.
كتاب الاصول والضوابط للبيوني	1268.
— — في شرح الفصول	1894 bis 1896.
اصول الفقه	100,1 (von al-Mâ- taridi.) 937.
اظهار الاسرار للبركوى	209,2.
— حكمة الله تعالى في خلق الانسان	2022.
— السر المودع (الموضوع)	1426,1.
— صدق المودة، في شرح البردة	2,95.
كتاب الاعتراف	2882,2. 2886,2.

كتاب الاعتراف والتوبة	63,2.
الاعتضان، في الظاء والضاد	414.
الاعتقاد في رد الاشعرية والمعتزلة	84,4.
اعتلال القلوب	627.
كتاب في اعجاز القرآن	547.
الاعذار والانذار الشافية لقلوب اهل الحق الخ [من كتب الدرر]	855. 856.
في الاعراب لمصطفى بن ابي بكر الكرخصارى	Türk. 2,3.
اعراب الاجرومية، في علم العربية	295 bis 297.
— القرآن للازهري	539.
— للسفاقي	533.
— للسمين	533.
الاعراب، عن قواعد الاعراب	209,3. 318. 319. 320 (Auszug). Comm. von Ibrahim al-Muqaddasi 321; von Çalîh Efendi 322; von ? 323; von al-Azharî 324 und 325; Glossen zu letzterem Commentare 326.
كتاب الاعضا الآلمة لمجالينوس	1901.
الاعلام، باحاديث الاحكام	2,99. Comm. das.
اعلام الازيب، بحدوث بدعة الحاريب	737. 738.
الاعلام باعلام، بيت الله الحرام	1708. 1709.
اعلام الاجهاد، باحوال الجماد	2064,3.
الاعلام والاهتمام، بجمع فتاوى شيخ الاسلام	1145.

- الاعلام، بحكم عيسى عليه السلام 725. 726.
 اعلام الناس، بما وقع للبرامكة مع بني عباس 120,1. 2708 bis
 2710.
 — النبیه، بما زاد على المنهاج من البهجة 977.
 والحاوی والتنبيه 1433.
 كتاب اعمال الليل والنهار ومعرفة الاوقات على
 الشهور القبطية 1756 (V, 43).
 كتاب الاعيان والامثال 1137.
 الاعمال، في معنى الابدال 2126. 2235,3.
 كتاب الاغانى الصغير 2019 (in Tabellen-
 form).
 اغذية 1999,4.
 كتاب الاغذية والاشربة وما يتصل بها — 1999,3.
 اغذية المرضى 743.
 افادة الخبر بنصه، في زيادة العمر ونقصه 248. 249.
 الافتتاح، شرح المصباح 630.
 الافصاح، في احاديث الفكاح — 261.
 على الكافية 1634.
 ذكر افلاطون الحكيم 14,32.
 رسالة في الافيون 1261 1.
 كتاب الاقاليم السبعة — — 2738.
 المطلسة 398* (V, 14).
 اقتطاف الازاهر، والتقاط الجواهر 1158,29. V, 28.
 رسالة في اقسام العلوم [العقلية لابن سينا] 943; Glossen: 944.
 الاقتناع، في حد الفاظ ابن شجاع 2217,14.
 اقوال الادباء 729.
 الاقوال الحررة، في الكلام على البسمة والحمدلة 2,10.
 اقيسة النبي

- كتاب الاكتفاء، بما تضمنه في مغازي رسول الله
 عمّ ومغازي الثلاثة الخلفاء 2,1.
 رسالة الاكسير، في البسط والتكسير 1254,1.
 الاكليل، فيما يكون للسّموات والارض من
 التبديل 540.
 اكمال الاكمال 2,61.
 الاكمال في المختلف والمؤتلف 1759.
 رسالة في تحقيق ال معرفة 305.
 قصيدة الالتزام، في مدح النبي عليه السلام 36,1.
 المجام العوام، عن الخواص في علم الكلام
 الغاز 99 fol. 28 a.
 10,2. 14, 25 ; 28 ;
 34 ; 38 ; 39. 26
 fol. 105 a. 94,14.
 كتاب الف با 188.
 الف ليلة وليلة 2632 bis 2639.
 الالفاظ الظريفة، في رحلة العرب وحرب الزناتى
 خليفة 2630.
 الفية بدیعة المعانى 2217,9.
 — البرماوى في الفقه 928, Ende.
 الالفية، في السيرة النبوية للعراقى 1159.
 الفية العراقى في اصول الحديث 579; Comm. von
 Zakarijā al-An-
 çārī 580.
 — ابن مالك s. الخلاصة في
 النحو
 الامام، لذوى النهى والاحلام 1813.
 امّ البراهين metrisch: 680.
 681; Comm. vom
 Verfasser 676.
 677; Glossen da-
 zu 678. 679.

- قصيدة الامالى
 كتاب الامالى
 ام القرى
 الامتاع، باحكام السماع
 امتاع الاسماع، فيما للنسبى صم من الحفدة
 والمتاع
 امثال العرب للميداني
 — لقمان الحكيم
 — يوسفوس
 الامثلة المختلفة
 امدان سامع الحقائق، شرح مورد الرائق، في
 الصلاة على اشرف الخلائق
 الامداد، بمعرفة علو الاسناد
 في الامراض المعارضة على الاكثر بالاغدية
 المألوفة الخ
 الامر [الحكم] المربوط، فيما يلزم اهل طريق
 الله من الشروط
 املاء نجم الدين محمود الاصبهاني
 الاندلسية لابن زيدون
 — في علم العروض
 الانس الجليل، بتأريخ القدس والخليل
- s. بدء الامالى
 609.
 s. الهـمـزيّة
 للبوصيري
 105,1.
 1830; vgl. 2,6.
 versificiert: 1250.
 2764,2. 2765.
 27,1.
 194,2,e. 195. 196.
 220,5. 2205. —
 Commentar von
 al-Surûri 190.
 220,2; von ?,
 المـصـرّح be-
 titelt, 191.
 732.
 178.
 1952,2.
 914,3; vgl. V, 25.
 864,12.
 2240.
 s. عـرـوض
 الاندلسي
 1716. 1717.

انس المنقطعين	26 II fol. 22 ^a . 612.
انسان العيون، في سيرة الامين المأمون	2,9. 1801 bis 1805.
الانسان الكامل، في معرفة الاواخر والاوائل	893 bis 895.
انشا	s. „Briefe“ und „Briefsteller“.
انشقاق القمر	41,2.
الانصافية، في بحث الدخانية	2097.
انفصال دولة الاوان، واتصال دولة بني عثمان	1669 (s. V, 41).
انموذج اللبيب	Comm. 2,91.
الانموذج في النحو للزهشري	Comm. 224 bis 226.
رسالة الانوار	Pers. 5, I, 5.
انوار التنزيل، واسرار التأويل	Glossen: 531.
— العقول، من اشعار (كلام) وصي الرسول	2227 ^a .
الانوار، لعمل الاجرار	87,6.
— على مذهب الامام الشافعي	989.
— والنصيحة للاخوان، في النهي عن شرب	2104.
الدخان	
— اللغات، في كلام على دلائل الخيرات	807.
انواع تسليمات نظماً	14,40.
انيس المجالس، وبغية المجالس	2726.
الانيس المطرب، بروض القرطاس، في اخبار ملوك	1696.
المغرب، وتأريخ مدينة فاس	
انيس المنقطعين	s. انس المنقطعين
في الاواني والظروف، وما فيها من المظروف	58,2.
في الاوائل	89,1.
رسالة لاستخراج اوائل الشهور في جميع السنين	88,1.

اوران	765,4.
— الحمدانى	68,5.
الاوران السبعة، للايام السبعة	801 bis 803.
اوران الصبح	70,1.
مقالة في الاوزان والمكائيد	1331.
اوضح المسالك، الى الفيّة ابن مالك	269 bis 272.
رسالة في علم الاوقات التسعة	1252,3.
— — اوقات الصلوة	767.
— — الايام المنقوطة	24,2.
الايساغوجى للابهرى	1171,1. 1172 bis 1174; Comm. von al - Kâti 1171, 2. 1175; Glossen dazu 1171, 3. 1176. 1177; Comm. von al - Fanâri 1178; von Za- karijâ al - An- çâri 1179. 1180; Gl. dazu 1181.
ايضاح الاسرار، الملتقط من محاسن الآثار	883.
الايضاح، في اسرار النكاح	2033,2. 2040 bis 2044. 2055.
ايضاح الرموز، اى افتتاح الكنوز، وحدّ الطلاس واللغوز	} 1288,1.
— — ، لافتتاح الكنوز	
الايضاح في علم المعانى والبيان والبديع (للقزوينى)	2786.
ايضاح المشكلات على رسالة السمرقندى في الاستعارات	} V, 56.
— — من متن الاستعارات	

باب الايمان عن ابي هريرة	863,2.
مقدمة في الايمان والاسلام	734.
آيها الولد	915,2. 1165; vgl. V, 25.

ب

الباز الاشهب لابن الجوزي	716.
بانة سعاد	1784 bis 1786. 2225. 2226 (V, 44; 51); ein Tach- mis darauf 1985. 2227.
كتاب الباء لبعضهم	2062. 2063.
— — لابراهيم بن محمد المغربي المالكي	35,6.
— — للمنملي	2055.
بائية حسن جلبى الحموي	14,26.
— زكرياء المراكشي	1295,3.
في البحث تمام المشترك	87,2. 88,2.
في بحث القدرة والارادة	87,3. 88,3.
بحث المطالب	V, 13.
بحر الانساب	1755. 1833.
البحر الرائق، شرح كنز الدقائق	1142.
— الكبير، في بحث التفسير	534.
بحر الكلام	100,3.
بدء الامالى	691; Comm. von Ibn Gamâ'ah 667. 668; von Îsâ al-Çûfi oder Radhi al-din al- Bakri 668. 669; von Ghars al- din Chalil al- Buchârî 668.

بدء الدنيا، وقصص الانبياء	1739.
بداية المبتدى	1000.
بداية النهاية للغزالي	2,37.
— — لابن كثير	1568. 1569.
— الهداية	882.
البدر المنير، في تبیین الاكسير	241,1.
كتاب البدليات	2024,2.
تصريف بدوح	90,3; vgl. V, 61.
البدور السافرة، في علوم [امور] الآخرة	2,31. 3,7.
بديع الانشا في المكاتبات والمراسلات	2828. 2829. V, 57.
— المعاني، في شرح عقيدة الشيباني	661.
البديعية لاسماعيل المقرئ	2200.
— لابن حجة	59,2; Comm. 2795. 2796.
— للحميدى	2321.
— للسيوطى	59,1; Comm. 2798.
— لصفى الدين الحلى	Comm. 2793.
— لعبد الوهاب ابن عربشاه	4,7.
— لحمد الدوركى	32,4.
— ، في كتابة الامور الشرعية	2200.
بذل الماعون، في فضل الطاعون	58,3.
— النصائح الشرعية، فيما على السلطان	1219.
— وولاة الامور وسائر الرعية	
كتاب بركان وحباب	2055.
البردة	s. الكواكب الدرية، في مدح خير البرية

البرق اليماني، في الفتح العثماني	1616.
بروء ساعة في الطبّ لبقرات	108,3.
— — — — للمرازي	1944. 2033.
البروق اللوامع، فيما اورن على جمع الجوامع	927.
كتاب البرهان	2872.
البرهان، في اسرار علم الميزان للجلدكي	1295, 6; 7; 10. 1769.
برهان الطريقة	841.
خواص البرهنتيّة الشريفة	1264.
كتاب في علم البزدرّة	2093.
بزوغ الهلال، في الحصال، الموجبة للاطلاع	628.
كتاب البزيرة	2091,2.
كتاب البستان	2,32.
بستان الحكماء، وروضة الندماء	} 92,1.
— — وقاعدة الحكمة والادب	
كتاب البستان، وروضة الندمان	2,32.
بستان السائرين	2,34.
— العارفين للنووي	2273.
— — في معرفة الدنيا والدين	1943.
— الواعظين، ونزهة الناظرين	37,1. 66,6.
البسط المبتوث، في خبر البرغوث	55,3. 727. 728. 731.
رسالة في البسمة	705.
— — — والحمدلة	349.
البسيط في الاعراب	s. قصيدة ابن
البشامة	عبدون
بشرى الكتيب (الكتيب)، بلقاء الحبيب	758.
— اللبيب، لذكرى الحبيب	2297.

كتاب البصراء	2092,1.
في بيان حكمة بعثة الرسل صم	867,2.
بغية الاريب، وغنية الاديب	172.
— الباحث، في علم المواريث والفرائض [عن جمل المواريث al.]	1111. 1112; Com- mentar 1113. 1114; Auszug mit Comm.1115.
— الجليس والمسامر، ونزهة الارواح والخواطر، في الاشعار والنوادر	2716.
— الراغب، في شرح مرشدة الطالب	1478.
— القارى والتفهم، لالفاظ صحيح الامام مسلم	2,63.
بلبل الروضة	1531.
بلغة الطبيب	2028,2.
البلغة المترجمة في اللغة	402.
بلغة المرید، لتناول المرید	901 Anm.
— — ، ومشتهى موقق السعيد	901.
بلوغ الآراب، في لطائف العتاب	2711.
— الامنية، فيما يتعلق بطولوع الشعرى اليمانية	1459.
— المراد، من الخيل الجياد	2076.
— المرام، شرح ديباجة شرح القطر لابن هشام	330.
— — ، من ادلة الاحكام	2,105.
كتاب البناء في التصريف	194, 2, d. 195, 5. 196,4.
بنية ذوى الاحلام، باخبار من فرج كربة بروية المصطفى في المنام	2714.
بهجة القواعد	327.
البهجة المرضية، شرح البهجة الوردية	952. 953.
بهجة الناظرين، وآيات المستدلين	746.

بهجة النفوس الاوانس، بختصر ديوان الحمد ابن مكنس وتحليتها البهجة الوردية	2309. 2,50 ff. 977; Comm. von al-'Iraqi 952. 953; von? 954.
بيان [اعتقاد اهل] السنة والجماعة	663; Comm. 664. 665.
— التخصيص، في معانى التخصيص	42,2.
بيتى الغزالي او هما لامام الحرمين مع تخميسهما	2243.
بينين في المقولات	1212.
كتاب البيطرة	1992. 2086.
— في وصف الدواب من الخيل وغيرها	2073.
فصل فيما يجوز البيع ولا يجوز الخ	5,3.
المنظومة البيقونية في مصطلح الحديث	585 bis 587.
بيوت اشعار في الفواكه	95 fol. 103 ^b .

ت

تاج التراجم لحبى الدين ابن العربى	888,2 (vgl. V, 35).
— في طبقات الحنفيّة	1764.
— المصادر	400.
— المفرق، بتحلية علماء المشرق	1540.
تأريخ آل ايوب	1653.
— ابن الاثير	1,33.
— الاسماحي	s. لطائف اخبار
	الاول الخ
— الاسكندر المكدونى	46,3. 2398. 2399.
— الاسلام للذهبي	1563 bis 1566. 1574.

تأريخ البرزالي		
		Auszug 1569; Fortstzg. 1758.
تيمور لنك لابن عربشاه	—	1840 bis 1842.
جامع دمشق الحروسة وهو الجامع الاموى	—	1722.
الحنبلى	—	413.
الخلفاء للسيوطى	—	51, s. 1584 bis 1587 (vgl. V, 39).
لبعضهم	—	1588. 1589.
الراشدين لاحمد بن اعثم الكوفى	—	1592.
فى دار محمد البهائى	—	2211 fol. 34 ^b .
دمشق	—	1721. 1723.
لابن عساكر	—	1775; Auszug von Ibn al-Mukar- ram 1776; von ? 1777; Fort- setzung von al- Birzàli 1569; Fortstzg. hier- zu, von al-Sa- lâmi 1758.
لابن كثير	—	1723.
السبكى	—	1, 18.
ابن الشماخ	—	1566. 2161.
الطبرى	—	1554.
العبيديين	—	98, 21.
ابن الفرغ	—	1, 18.
القيومى	—	1, 18.
ابن كثير	—	1568. 1569. 1723.
الكعبة والمسجد الحرام	—	1710.
كنيسة مار انطونيوس	—	115.
محادثة السلطان سليم مع السلطان	—	1673.
الغورى وما جرى بينهم (sic)	—	
الجللى	—	1669 bis 1673.

تأريخ المسعودى	93, 4. 1548.
— مصر لحسن بن حسين الطولونى	12, 2.
— لابن زولاق	1617. 1618.
— لبعضهم	57, 1. 1646. 1647. 2541, 1 u. 2.
— معاوية	2723.
— مكة للزرقي	1705.
— ابن المكرم	1776.
— الشيخ المكين	1557.
— الملك الاشرف قانصوه الغورى	1669 bis 1673.
تأسيس البنيان، وتيقظ الغفلان، في الرد على من حرم الدخان	2098. 2099.
كتاب التالد والطريف، في فن جناس التعحيف	2821.
تأليف الامثال، من تصنيف الامثال	2152.
تأهيل الغريب	2156.
تأويل رؤية سور القرآن	1311, 2.
تأنيّة التقى السبكي	Comm. 2, 101.
التأنيّة الكبرى لابن الفارض	Comm. 2267.
التبر المسبوك، في نصائح [نصيحة] الملوك	1874 bis 1877.
التبرى، من معرفة المعرى	2071.
التبصرة والتذكرة	580.
— في علم الهيئة	1384 (vgl. V, 32).
تبيين الحقائق، شرح كنز الدقائق	1020. 1021; Glos- sen 1022.
التثبيت عند التبييت	34, 1.
تثقيف التعريف، بالمصطلح الشريف	2826.
ذكر تجارة النبي عمّ لحديجة وزواجه بها	1820.
تجريد البيان، في تجويد القرآن	571, 1.
— ديوان الحيوان	94, 12.

تجريد فوائد الرقائق	1038.
كتاب التجليات لحبي الدين بن العربي في التجويد	886.
تحذير الاخوان، مما يورث الفقر والنسيان رسالة التحذير والتنبيه [من كتب الدرر] تحرير الاصول لابن همام	562 bis 572. Türk. 2, 1. 80, 1. 855. 856.
تنقيح اللباب	1142 (II, 352 Anm.); Comm. 1000.
القواعد المنطقية، في شرح الرسالة الشمسية النظام، في جمل الكلام التحصيل في اصول الفقه تحفة الاحباب، في علم الحساب ملحة الاعراب ونخبة الاعجاب الاخيار، في علم الغبار الادباء، وسلوة الغرباء الاذهان، في عجائب البلدان الاريب، في الرد على اهل الصليب الالباب، في نخبة الاعجاب الانام، في تأريخ الاسلام فضائل دمشق الشام اهل الحديث اولى الاباب، في العمل بالاسطرلاب الاولياء الاتقياء، في ذكر حال سبيل الانبياء الخ البارع، بما رواه قالون عن نافع	Comm. 984. 985; Gl. 986. 1186 bis 1188. 345. 934. Comm. 1486. 2174. 1501. 1492, 1. 1545. 1539. 860. 1501. 1502. 1570 bis 1572. 93, 1. 23, 2. 1415. 45, 1. 560.

التحفة البهية، في الفراسة الانسانية، والايمانية الكشفية	1236.
تحفة ابن حجر العسقلاني	23, 2.
— الحكام، في نكت العقود والاحكام	1058. 1059.
التحفة الذهبية الخ	s. الرحلة الذهبية الخ
تحفة الرب المعبود، على تعاريف النحو والحدود	308.
— الزمان، ونزهة الخلدان	400.
— السالك، لاشرف المسالك	865, 9.
— السائل، في الاجوبة والمسائل	1141.
— — بطرق المسائل	1139.
التحفة السعدية	1917.
تحفة الطلاب، بشرح تحرير تنقيح اللباب	984. 985; Glos- sen 986.
— — في علم الرماية والنشاب	1337, 1.
— — [في قواعد الاعراب]	327.
— الظرفاء، في تأريخ الخلفاء	1866, 2.
— العروس	2048.
— العقلاء	2171.
التحفة القدسية، في الاخبار الساحلية	889.
— — في الفرائض	1104; Commentar 1105. 1115.
تحفة الكائنات، لما حوى من الفلكيات والخصبات	1508 (s. Wüsten- feld).
— الكرام، بخبر الاهرام	1688.
التحفة [المباركة] في الطب	2021.
— المراماة، في سيرة اهل الكرامة	1228.
— المرضية، في الاراضي المصرية	1142.
تحفة الملوك في الفروع	1007. 1008.

تحفة الممدود لابن مالك	207, 2.
— المهتدى، ببسط البساط الاحمدى	86, 1.
— المهرة، باطراف العشرة	23, 2.
— النظار، في غرائب الامصار، وعجائب الاسفار	1541.
التحفة الوردية	315; Comm. 316.
تحفة الوزراء للثعالبي	1886.
تحقيق النصرة	1713.
تحلية العاطل، بمدح الاواخر والاولاد	2321.
تحية الاسرار، تأليف الاخيار الاذصار، في الرد	860.
على النصارى من فرق الكفار	
تخميسات الرشيدى	2357.
تخميس ابيات ابى نؤاس لابن الرومى	1435.
— بانث سعاد	2227.
— الخمرية لابن الفارض	39, 1.
— لعبد الفتاح الحنفى	748.
— فى علم الكيمياء	1257, 2 und 7. 1288, 2. 1289.
— لعلى بن ابى طالب	1645 fol. 67 ^b .
— لغنيم الشافعى	2376.
— لابى الفتح المالكى	44, 25.
— قصيدة السمورل اليهودى	76, 2.
— الشيخ محمد البكرى للشيخ	93, 9.
— محمد العلمى	
— ل محمد القادري	44, 22.
— النمردى	709.
— المضرية، فى مدح خير البرية	22, 13.
التدبير الالهى فى علم الحجر المكرم	1261, 6.

تدبير بطرش الاخيمى لولده سوريس	1261,3.
— الحبالى والاطفال	1975.
هرمس الهرامسة المثلث بالحكمة المتوج بالنعمة	1261,7.
تذكرة الاخوان، فى السرة على من قال بحد الدخان	2103.
— الانطاكى	108, 2. 1934
— اولى الالباب، والجامع للمعجب والمعجب	fol. 1. 2009. 2010 2026, 1, b. 2084. 2116.
التذكرة باحوال الموتى واحوال الآخرة	s. تذكرة القرطبي
تذكرة ابن حمدون	2137.
— المحاضر، وزاد المسافر	2024,1.
— السامع والمتكلم، وآداب العالم والمتعلم	162.
— السويدى	1944. Abkür- zungen: 44,30. 1958. 1959. 1960. 1970, 2. 2026,1.
— الصفدى	2140. 2141.
التذكرة الصلاحية	2140.
تذكرة القرطبي	2, 29. 749 bis 753,1.
— الكحالين	1992.
— النبیه	1728.
التذهيب مختصر تهذيب الكمال	1757.
— كتاب التراجم	888,2.
ترتيب السور، بتركيب الصور	865,2.
ترجمان الاسرار	2328.

ترجمان الاشواق	2268,1; Comment. 2269.
— القرآن	401.
ترجمة الشيخ احمد المقرئ	1,17.
— ابي الطيب المتنبي	2231 S. 1509.
— الحلى	1849.
— ابي نؤاس	2235,2.
الترغيب في سؤال الجنة	753,2.
تركيب الصور، وترتيب السور	865,2.
ترويح الارواح، ومفتاح السرور والافراح	2170.
تروية الظامى، في تبرئة الجامى	102,7.
ترزين الاسواق، بتفصيل اشواق العشاق	2700. 2701.
تسديد القوس، بترتيب مسند الفردوس	2,108.
انواع تسليمات نظماً	14,40.
تسلية اهل المصائب، في موت الاولاد والاقارب	1230.
تسهيل الفوائد، وتكميل المقاصد	283.
— المنافع في الطب	1944.
— النظر، وتعجيل الظفر	1872.
تشطير عمر افندى اللبقي	10,5.
تشنيق السمع، بتعديد السبع	66,1.
— المسامع، بجمع الجوامع	926.
التشويق الطبى	1908.
تعحيح المقالات، في نسب السادات البارزات، الخ	1768.
رسالة في تصديق النبوة لابن سينا	1158,5.
التصريح، بمضمون التوضيح	270. 271; Glos- sen 272.
تصريف دعوة السباب	826.
— الزنجانى	194, 2, b. 195, s. 196, 2. 197. 198;

	Comm. von ?: 199; von حاجى بن ابراهيم عكاشة الحبلى 200; von al-Taftà- zàni 102, 6. 200, 2. 201. 202; Glossen zu al- Luqqàni's Glos- sen zu diesem Comm. 203; Comm. von 'Alì al-Kilànì 204.
التصريف لمن عجز عن التأليف	1989.
تصريف الخمس الحالى الوسط	1252, 4.
تعبير الرؤيا	93, 13 u. 14. 842. 1311. Türk. 1, 21, e.
رسالة التعدية	59, 5.
التعريف، بالمصطلح الشريف	1657 (vgl. V, 41). 2826 (vgl. V, 57).
تعريفات النحو	183.
تعقيد الجوزهر، وتحليل النوبهر	1379, 1.
التعليقة الموافية، على الابيات الثمانية	2788, 5.
التعليم الى اولاد المسيحيين	2879, 1. 2883, 1.
تعليم المتعلم، في طريق التعلم	159, 2. 160. 161.
كتاب التفاحة في الهندسة	1500.
تفريد الصادح	2174.
التفريد، بضوابط قواعد التوحيد	} 916, 3.
— ، في كلمة التوحيد	
كتاب في تفريق الاديان	1257, 8.

تفسير الابركسيس	—	—	2853.
غريب القرآن	—	—	522. 523.
القرآن لاحمد بن محمد الجذامى	—	—	534.
للبعوى المشهور بالفراء	—	—	524 bis 526.
لابن الجوزى	—	—	530.
للرحشرى	—	—	528 (Glossen zum Supercommentar des Taftâ- zâni).
للمسبين	—	—	533.
لسهل بن عبد الله التسترى	—	—	529.
للقرطبى	—	—	35, 3.
لابن منذر	—	—	521.
لبعضهم	—	—	535 (persisch). 536. 537.
—	—	—	zu Sür. I: 557 (osttürkisch); XV, 29 = XXXVIII, 72 (von Ghazâlî): 1158, 33; LXVII: 541; CXII: 542; CXII, LXXXVII und XCV (von al- Râzî): 543; CXII, CXIII, CXIV: 543, 3 u. 4; 543, 1 (von Ibn Sinâ).
التفسير الكبير لفخر الدين الرازى	—	—	49, 1.
تفسير المنام	—	—	1313.
المنامات لابن سيرين	—	—	842. 2173 fol. 95 ^b .
تفصيل عقد الفوائد، بتكميل قيد الشرائد	—	—	1026.
التفضى، بحديث الموطأ	—	—	2, 73.
رسالة فى شرائط التفكير	—	—	

- تفليس ابليس، ليكشف للمناظر فيه تلبيس 748.
- ابليس، الخ
تقايد على شرح الشيخ عبد السلام اللقاني 700.
- على جوهرة التوحيد
تقدمة المعرفة لابقراط 2023,3: Comment.
von Ibn Nafis
1899; von ?
1900.
- — الكائنة من النبض 1904. 1905.
- التقديس دعاء السائقين الخ [من كتب الدروز]
تقريب الاسانيد، وترتيب المسانيد 855. 856.
- التقريب [في اسرار التركيب] 2,102; Comment.
2,103.
- — للجنان 1769.
- — في الفقه 2790.
- غاية الاختصار s.
- تقريرات على شرح منظومة الاستعارات 2808.
- تقريظات الحماسة البصريّة 2195.
- تقسيم العلوم
تقليد الرضى سفير القدرة } 855. 856.
المقتنى
- كيفية استخراج التقويم 1430.
- كتاب التقويم 1429. 1436. 1437.
- تقويم الادلة في اصول الحنفية 929.
- — الادوية المفردة 2011. 2012.
- تكسير الحروف 1254. 1307.
- تكلمة الاكمال في المؤتلف والمختلف ومشتبه 1759.
- النسبة
تكوين الخلق وعلل الاشياء 82,3.

تلبیس ابلیس	748.
تلخیص الآثار، وعجائب الملك القهار [في عجائب الاقطار. al.]	1525, 3.
التلخیص الاحراء، في تعليق الطلاق بالابرآء	19, 2.
تلخیص اعمال الحساب	Comm. 1477.
— العبارة، في شرح الاشارة	314.
التلخیص في علم الفرائض	71, 2.
تلخیص الحصد	644.
— المفتاح للمقروينى	2779. 2780; Com- mentar von al- Taftâzânî 2781. 2782; Glossen hierzu 2783 — 2785; Auszüge 2786. 2787.
تلطيف المزاج، من شعر ابن حجاج	2235, 1.
التلقيح، من غرائب علوم الحديث	544.
التلويح، شرح التوضيح	933.
التمتع بالإقران، بين تراجم الشيوخ والأقران	1779.
التمكين لعبد الحق بن سبع	1379, 2.
تمليح البديع، بمدح الشفيح	2321.
التمهيد، لما في الموطأ من المعاني والاسانيد	2, 73.
التنبيه في فروع الشافعية	977.
تنبيه الوسنان، الى اخبار المهدي آخر الزمان	853.
التنبيهات العلية، على وظائف الصلاة القلبية	771, 2.
رسالة التنزيه [من كتب الدرور]	855. 856.
تنقيح الاصول	70, 9; Comm. 933.
— الفصول، في اختصار الحصول	935.
— الباب	984 bis 986.

تنسيق الاسفار، ببعض ما جرى لنا في الاسفار	15, 7.
تنوير الابصار، وجامع البحار	7. 1034 bis 1036.
التنوير، في اسقاط التدبير	2, 33. 891.
تنوير البطاح، في معرفة كيفية النكاح	2059.
— البقاع [الوقاع]، في اسرار الجماع	2059 (vgl. V, 48).
— الحجا، باسرار الحجا	2822.
— الحوالك، على موطاء ابن مالك	2, 74.
التنوير، شرح سقط الزند	2238.
تنوير الغبش، في فضل السودان والحبش	1692.
التهاات لابن رشد	V, 28.
تهاات الفلاسفة لحواجة زاده	V, 28.
— — للغزالي	1164 (vgl. V, 28).
تهذيب الاخلاق	Pers. 10, Anm. 2.
التهذيب في اسماء الرجال	1757 (vgl. V, 43).
— لذهن اللبيب	1031.
— في الفتاوى على مذهب ابى حنيفة	1413.
— المنطق للتفتازانى	1193 (vgl. V, 29); Comment. 87, 1. 88, 1. 1194.
رسالة في التهليل	543, 5.
تهليل القرآن	778.
— مستخرج من القرآن العظيم	813.
التوبيخ، لمن ذم التوريح	1850.
— لليهود الملاعين	2882, 12.
التوجه	79, 5.
التوجهات والتوسلات	866, 3.
رسالة في علم التوحيد	von Ibn Rağab al- Halabi 702; Ge- dicht von Hasan al Kafrāwi 705.

رسالة في توريث ذوى الارحام توسّل قطب الرتب والزمان، سيّدى محمّد السمّان	1119; vgl. 1125. 798.
التوشيح، على الجامع الصحيح التوضيح شرح الالفية	2,50 ff. s.
— ، في حدّ غوامض التنقيح توضيح خليل	اوضح المسالك الى الفية ابن مالك
— فتح الرؤف الحبيب، في شرح انموذج اللبيب	933. 775,1. 2,91.
كتاب التوفيق، في النسب الوثيق، الخ التيسير (في التجويد)	1833. 571.
— ، بشرح الجامع الصغير في القراءات السبع	2,94. 550.
— ، في المداواة والتدبير لمريد التفسير	72,8. 538,1.
تيسير الوصول، الى جامع الاصول، من حديث الرسول	2,109.
ن	
رسالة في الثالوث	2883.
مقدّمات في الثقل والحفّة	1158,12.
ثمار الاوراق ثمرات الاوراق	} 2153 bis 2155.
الثمرات الشهية، من الفواكه الحموية	
رسالة في معرفة ثمن الثوب	77,4.

ج

جامع الادوية المركبة	2017.
— الاسرار، [وقرا كيب الانوار]	1298.
كتاب جامع في الاشربة والمجونات الخ	72,8.
الجامع للاشياء	82,3.
جامع الاصول، من حديث الرسول	2, 109.
— السنن والاعخبار، والاحاديث والآثار	2, 115.
الجامع الصحيح للبخارى	2, 100. 591 bis 594. 851, 2.
— — للترمذى	2, 67 ff.
— — الصغير للشيبانى	998. 1039.
— — لعمر البخارى	998.
— — ' من حديث البشير للسيوطى	2, 92 ff. 2, 111 und 112. 598. 849, 2.
جامع الفتاوى مع جامع المهمات	1066.
— الفصوليين	1142.
— الفنون، وسلوة الكزون	1513. 2116.
— اللذة	2055.
الجامع اللطيف، في فضائل مكة وبناء البيت الشريف	1707 (vgl. V, 42).
— في المفردات لابن البيطار	2001. 2002.
— جامع المهمات	1066.
— جداول	1400. 1409.
— لمعرفة الاوقات المتعلقة بمنازل الحج	1412.
الجداول الزهرية في ايضاح علم الرمل والزايحة	1317.
جداول الشمس والقمر	1380, 1.
تنمة جداول الفرغانى	1523.

كتاب الجدال للماتريدي	100, 1.
— — — والخطابة	1210.
جدول لمعرفة الاهلة بالاقاليم السبعة	1380, 2.
— يعرف منه حال الرجل والمرأة	83, 2.
جذب القلوب، الى طريق الحبوب	159, 1.
جراب الجربات [في علم الطب]	1964. 1965.
المقدمة الجزية في التجويد	555, 3. 562; Com- mentar vom Sohne des Ver- fassers 563. 564; von al-Az- harí 565. 566; von al-Sanhúri 567.
جزيل المواهب، في اختلاف المذاهب	66, 8.
الارجوزة الجعبرية في الفرائض	Comm. 1186.
رسالة في الجفر	1316.
جلاء الافهام، بشرح تحرير النظام	345.
الجلس الصالح، والانيس الناصح	1881.
— — الكافي، والانيس الناصح الشافي	864, 2.
جمان الترجمان	2328, 1.
كتاب الجمال، في مختصر [اخبار الزمان	1575. 1576.
جمع الامور، في الايام والشهور	2713.
الجمع بين التوحيد والتعظيم	70, 6.
— — — الصحاحين	2, 11 u. 12.
جمع التواريخ والعلوم	vgl. 970.
— الجوامع للسيوطي	2, 113. 1852.
— — — للسبكي	Comm. 926. 927.
— العدة، لفهم العمدة	2, 80.
— العلوم للزمخشري	vgl. 983.

جمع النهاية	2,50 ff.
كتاب الجمعة وفضلها	632.
جمل من الضرب والقسمة والنسبة	71,3.
الجمل الكبير والصغير	10. 73,1 u. 5. 83,3. 805** (V, 24). 1460. 2010.
— في النحو للمجراني	Comm. 211.
جملة الاعراب	346.
— الفرائض	1039. 1040.
جنك	10. 2217. 2218.
رسالة في الجنة	760.
جنة الاسماء	70,3.
الجنى الدانى، في حروف المعانى	317.
جهرة التوحيد	1111.
جهة الوحدة	701.
الجواب الاجل، عن كرب المصطفى عند حلول الاجل	865,4.
— الحفيد، عن المديح الحميد	865,3.
جوار الاخيار، في دار القرار	1153.
كتاب الجوارح	2092,2.
جوارش الافراح، وقوت الارواح	2342. 2343.
جوامع الكلم، في مشرب ارباب الهمم	718* (V, 22).
كتاب الجواهر لحمد غوث الله	41,5.
— — في فقه الحنفية	1027. 1028.
رسالة في بيان الجواهر والدرر	14,6.
كتاب الجواهر والدرر للشعراني	1767.
جواهر البحور، ووقائع الامور، وعجائب الدهور	1644. 1645.
الجواهر البهية	616.

الجواهر السنّية، في شرح مختصر الاجرومية	307.
— — — — — ، والكرامات الاحمدية	1845.
— الغوالى، في بيان الاسانيد العوالى	179.
جواهر الفنون والنصائح، في غريب العلوم	1347.
والبدائع	
— الحبيوك	709.
الجواهر المكتملة، بالاخبار المسلسلة	9, 2.
— النفيسة، في شرح الدرّة المنيفة	1037.
جواهر النيرات، في رسم البساط والمكرفات	1381, 5 (Auszug).
الجوهر الثمين، في نخب سيّد المرسلين	1809.
— السمين، في نخب سيّد الاولين	1809.
جوهر العين، شرح البيتين	1182.
— الفرائض	1122. 1133, 4.
الجوهر الفرد، في مناظرة النرجس والورد	1531.
— الحبيوك، بالحلى المسبوك، في طريقة	709. 710.
السلوك	
— المصون	867, 2.
— الممكنون، في الصدف (sic) الثلاثة فنون	2791.
— — — — — ، فضائل زيارة المغارة وجبل	
قاسيون	
— — — — — ، فضل دمشق الشام وجبل	
قاسيون [، وفي فضل التين	
والزيتون]	
جوهرة التوحيد	693; Comm. des Verf. 694. 695; Gl. dazu 696; Comm. von 'Abd al-salâm 697— 699; Gl. dazu 700.

الجوهرة الخالصة من الشوائب الخ	917,2.
جوهرة النظام، فيمن ولي مصر من الحكام	1532 fol. 245.
الجوهرة الوضیة، تخميس القصيدة الشريفة العلویة	4,2.
جیمیة لبعضهم	68,6.

ح

الحاتمیة	1,1. 29. 2234.
حاشية احمد بن محمد الدردير على شرح الهدهدى	878.
الحاشية الاسود [السودآء]	2809,2.
حاشية بهرام	1155.
رسالة في الحال	59,3.
حال آدم قبل السقطة	115.
الحاوى، في علم التداوى	1943.
— الصغير للمقزوينى	950. 951 bis 954. 977. 1169.
— ، للفتاوى	629.
حائبة الباخرزى	26 fol. 149 ^a .
في الحج	1088.
كتاب الحج عن الغير لعلى القارى	1084.
فصل في المجامة	72,10.
الحجة في الكلام	680. 681.
ارجوزة في حجر الذخيرة	35,8.
رسالة في الحجر الكريم	1295,9.
— — — المكرم	1288,3.
الحداثق البديعية، في الانواع الادبية	2792.

حدائق الحقائق	905.
الحدود في اللغة	1072.
حديث أرم ذات العباد وقصة هود	2667.
— اصحاب الكهف	2763,3.
— مدينة واق واق	26, II fol. 28 ^b .
— حذيفة بن اليمانى	95 fol. 56 ^b .
— السلسلة التي ببيت المقدس	95 fol. 62 ^a .
— عبد الله بن المباركة مع رابعة العدوية	2756,12.
— عن مالك بن دينار	2756,7.
الحجر النفيس	7.
حزر الامانى، ووجه التهانى	551—553. 555,1. 571; Comment. 554. 557,1.
في علم الحرف والوقف	1269.
في حركة الدرحة ونسبة بين المستوى والمنحنى	1158,18.
حروب اهل السنة	600.
— الحجارة	2126,410.
في معانى الحروف الجارة	416.
حزب لابن سليمان الجزولى	820.
— الامام الشافعى	821.
— البحر العظيم	22, 6. 95. 517. 779. 781. 820.
— عبد القادر الجيلانى	808,4. 822.
— الفلاح	820.
— يحيى النوروى	821. 864.
احدى عشرة حزورة	2189,7.
كتاب الحساب	2862.
في معرفة حساب اوسق نصاب زكاة النبات الخ	1078,2.
حساب الغالب والمغلوب	s. الغالب.
باب من الحساب الجاهل في الاموال المفردة	71,4.

فائدة في حساب المتحرفات	1381,3.
منظومة في حساب اليد	1495; vgl. V, 33.
حسن التسليك (التسييك) في حكم التشبيك	629,1.
— الصفاء والابتهاج، بذكر من ولي امارة الحاج	1089.
— الحاضرة، في اخبار مصر والقاهرة الحسناء	1630. 1852. 369.
صفة الحشائش المنسوبة للسبعة الكواكب	1261,11.
في الحشيش	2096, 1; 2.
الحصار في الحساب	1489.
حصن الحصين	661.
في حضانة الصغير	71,6.
حضرات شوامل، واندية كوامل	870,4.
الحضرة الانسية، في الرحلة القدسية	1547.
حط رحلك	87,7; vgl. V, 6.
في حقائق الشهاداتتين	99,9.
حقائق علم الشريعة، وحقائق علم الطبيعة	17,4.
كتاب في حقيقة خلافة الصديق وامارة ابن الخطاب	1593.
الحقيقة والجاز، في رحلة بلاد الشام ومصر والجاز	1547.
حكايات الصالحين	11,6.
— الطير	2725.
— غريبة للقلبيوبى	2703. 2704.
— مفيدة، ونوادير غريبة	2712.
حكاية في اسلام كعب الاحبار	2763,1.
— اصحاب الكهف	2763,3; vgl. 110*, 1 (V, 8).

حكاية في انشقاق القمر [لخبر البشر]	41, 2.	101, 2.
		2756, 5. 2759, 3.
بدر الحلد ونور الدرر	—	2685.
البهلول والقميص	—	2756, 9.
جهانكير	—	2718.
حسن البصرى وما جرى له في جزائر الواقواق	—	106, 3. 2681.
رجل خواجا وامراة عجوزة	—	2652, 11.
الصيرفى واليهودى	—	2763, 2.
الطيور بين يدى سليمان	—	106, 4. 2763.
فرس الابنوس	—	2647.
في كيد النساء	—	93, 7.
محمد الكردى	—	2718.
ابن هامان	—	2718.
حكاية	s. auch خبر u.	قصة.
الفرق بين الحكم بالصحة والحكم بالموجب	58, 1.	
الحكم العطائفة	890.	
اللدنية، والسرائر المعنوية	—	2739.
الحكمة العلية، المشتملة على القواعد القوية	1769.	
في ان الولد اذا خرج من بطن امه يبكى الخ	—	93, 5.
حلّ الاعداد، [في علم الحساب]	Comm. 1490.	
الرموز [في التجويد]	—	571.
ومفاتيح الكنوز	—	908.
الزايحة	—	1404 fol. 70.
الزهور والعقاير	—	72, 6.
الزيج	—	1404. 2178.

حلبة الكمييت	2157. 2158.
— المفاضلة، وحليه المناضلة، في المطارحة والمراسلة والمساجلة	2323.
حلّة الذهب الابريز، في رحلة بعلبك والبقاع العزيز	1547.
حلية الابراز، وشعار الاخيار	806.
— الاولياء، وطبقة الاصفياء	2,35. 2,42.
— حلبة المفاضلة الخ	s. حلبة المفاضلة الخ.
— الكرماء، وبهجة الندماء	1232.
— النبي	777,4.
الحماسة البصريّة	2195.
حماسة البياسي	13.
الحماسة لابي تمام	2193. 2194.
كتاب الحماسة يعنى روح القدس	2876.
حوادث الدهور، في مدّة الايام والشهور	1627.
الحواشي الازهرية، في حلّ الفاظ المقدّمة الجزرية	565. 566.
— المفهّمة، في شرح المقدّمة	563. 564.
الحوراء، شرح الزوراء	87,9.
كتاب الحيل	1349; vgl. V, 31.
حيلة البروء	1902. 1903. 1904,1.
كتاب الحيوان لابن الاشعث	1,91.
— — وما فيها من المنفعة	67,2.
حيوة الحيوان للدميمري	7. 108, 2. 714. 2068. 2069. 2070.
— القلوب	839.
— المعاني، في ادراك العالم الانساني	1265. 1266.

خ

خاتم (Talisman)	22,12.
خاتمة في قواعد علم النظم	87,4. 88,4.
خادم الرافعي والروضة	982. 983.
خافية	1253,1.
الخافية السامورية الهندية	1277.
خافية القمر	1253,2.
في الحال	2201.
خالصة الحقائق، لما فيه من اساليب الدقائق	1216.
خبايا الزوايا في الفروع	981.
— — فيما في الرجال من البقايا	2164.
الخبر الباقي، في جواز الوضوء من الفساق	1142.
خبر افريقيا مع الملك سليمان	2881,9.
— حقار [حيقار] الحكيم وزير سنكاريب	2652,5.
— الديك والثعلب	2652,1.
— صالح بن عبد القدوس مع راهب الصين	2881,6.
— — — — الواهب بن ابراهيم البصرى	2881,10.
— القديس جاورجيوس	25,2.
— مرتينيانوس الراهب	2882,1.
— الملك سابور والثلاثة حكماء	2652,9.
خبر	s. auch حكاية
	u. قصة.
خدمة القداس، اللازمة على الشمس	2865.
الخريدة البهية، في العقائد التوحيدية	692.
خريدة العجائب، وفريدة الغرائب	7. 1514 bis 1517.
خزانة الادب، [وغاية الارب]	2795. 2796.
— الفقه لابي الليث السمرقندي	991. 992. 993.

الخزرجية في العروض	362; Comm. von السيد الغرناطي 363; von زكرياء 364. الانصاري 365; Gl. dazu 366; Comment. von ? 367.
الخصائص النبوية	2,91.
— في النحو	186. 187.
خطب ودعاء يختم به القرآن العزيز	44,34.
— الشيخ عبد الرحمن	44,4.
— متفرقة	Türk. 23,6.
— ابن نباتة	827; vgl. V, 25.
خطبة	38,2 (obscon).
— بليغة	295.
— في تعظيم شهر رجب لابن نباتة	44,34.
— ابن سينا	1158,17.
— عيد الاضحى	} 44,34.
— العيد عيد الفطر	
— موسى	95 fol. 89 ^b .
— النكاح	14,4. 44,28.
الخطط	1617,2.
كتاب الخطط لابن الزيات	1532,1.
خلاصة الاثر، في اعيان القرن الحادى عشر	1,17.
— الاختصاص، في معرفة القوى والخواص	2119.
— الخالصة	1216.
— الخلاصة في النحو	282; vgl. V, 61.
— الدلائل، في تنقيح المسائل	996.

- خلاصة الغرر الرضيّة، البايحة بسرّ الاربعين
 النوويّة، وشرحه الجواهر البهيّة
 — الفكر، في شرح المختصر، في مصطلح اهل
 الاثر
 الخلاصة في النحو يعنى الالفية لابن مالك
- 616.
- 584.
- 263 bis 267; Be-
 arbeitung in
 Prosa 282;
 Comm. von Ibn
 Hischâm 269;
 Supercomm. da-
 zu von Al-Az-
 harî 102, 4.
 270. 271; Gl.
 dazu von Jasin
 al-Himçî 272;
 Comm. von Ibn
 'Aqil 273 bis
 275; Gl. dazu
 von Muḥam-
 mad ibn Mu-
 ḥammad al-
 Schâfi'i 276,
 von Aḥmad al-
 Saġâ'i 277;
 Comm. von al-
 Makûdi 279;
 Comm. von ?
 280. 281.
- في خلافة الصديق
 منظومة في الخلافات
 في الخلّة والحبة
 في عدّة خلجان مصر والقاهرة
 في خلق الاعمال
 خلق الدنيا وما فيها
 الخليفات
- vgl. 1593.
1150. 1151.
- 89,2.
- 1529.
901. 1158,32.
- 1739.
- 2261.

القصيدة الخمرية لابن الفارض	Comment. von al-Qaiçari 2266; ein خميس auf dieselbe 39,1.
خمسة اسرار الوردية المقدسة	2879,3.
الخميس، في احوال نفس نفيس	1798. 1799. 1800.
خواص البردة واسماء الله الحسنی	1089.
— — في براء الداء	81,2. 2291.
البرهنتية الشريفة	1264.
الحيوان والطائر	1284. 2003. 2066. 2067.
حياة الحيوان	29,3.
القرآن	771,3.
خواتم الانبياء وغيرهم	777, 6. 778, 2, y. 783. 785. 787. 790.
كتاب الخيل	2077. 2078.
د	
داعى الفلاح، في اذكار المساء والصبح	764.
دالية ابي فراس	26. I fol. 204 ^b .
الرسالة الدامغة للفاسق الرد على النصيري الخ	855. 856.
دامغة المبتدعين	1229.
دائرة رجال الغيب	780
في الدائرة الهندية	1417,4.
في شرب الدخان	14. 33. 2097 bis 2105. 2201 fol. 36 ^a . 2307. Türk. 80 fol. 121 ^a .
	9*

درّ التاج، في اعراب مشكل المنهاج	967.
الدرّ الثمين، على شرح العلامة مسكين	1022.
درّ الحبيب، في تأريخ [اعيان] حلب	1773; Register: 1774.
الدرّ العظيم للمنافعي	1262,3.
درّ الكنوز	768.
الدرّ المصون، في علوم الكتاب المكنون	533.
— المكنون	867.
— — في السبع فنون	2188.
— المنتخب، في تأريخ مملكة حلب	1724.
— — — تكملة تأريخ حلب	1772.
— المنصان، فيما يحدث في أيام دولة آل عثمان	2366.
— المنظم، في الاسم الاعظم	52,2. 94,2.
— — — السرّ	1258,1 1259,1.
— — — مدح الحبيب الاعظم	2321.
— المنظوم، في اخبار ملوك الروم	1580.
— — خلاصة السرّ المكتوم	1267.
درّ المهتدي، في نخر المقتدى	1039. 1040.
الدرّ النثير، في تلخيص نهاية ابن اثير	98,12.
— التنظيم، في تسهيل التقويم	1377,2.
— — — فضائل القرآن العظيم، والآيات	545; Auszug: 121.
والذكر الحكيم	
— النفيس، في شرح كلام قصيدة الحبر	1168.
الرئيس	
درّ الواعظين	69.
الدرّ اليتيم [في تجويد القرآن]	Türk. 2,1.
— — [في الهيئة]	1407.

الدراسة الروحانية، لاجل الاطفال في الصلوة العقلية	2869.
درب آلام المسيح الموتى الى الصليب	2854.
درّة الآفاق، في علم الحروف والافاق	1256,1.
— الاحلام، [وغاية المرام]	1311.
الدرّة الالفية	282.
— الناجية، على الاسئلة الناجية	94,3.
درّة التنزيل، وغرة التأويل	2,48.
— التوحيد	703.
الدرّة الثمينة، في اخبار المدينة	1713.
— الظاهرة، فيما يتعلق بمصر القاهرة	1686.
درّة العلوم، وجوهرة الفهوم	90,1.
— الغواص، في اوهام الخواص	185; vgl. V, 10.
— اسرار الخواص	—
— علم	—
— وكنز الاختصاص، في علم الخواص	—
— ولوح الخلاص	2860.
الدرّة الفاخرة [في تحقيق مذهب الصوفية]	87,7; vgl. V, 6.
— كشف علوم الآخرة	709. 755 ^a .
— المضية، في الاخلاق المرضية	2322.
— قراءات الائمة الثلاثة المرضية	558.
— المكلمة [المكلمة]، في فتح مكة المبجلة	1606. 1607,1.
— المنتخبة، في الادوية الجربة	2116.
— المنصاة، في وقائع الكنانة	1684.
— المنيفة، [في مذهب الامام ابي حنيفة]	1037 (Comm.).
درج المعالي، في شرح بدء الامالى	667.

2065. 2116.
2117,1.

- درر الاثمان، في اصل منبع آل عثمان 1614.
 الدرر الزاهدة، في بيان احوال الآخرة 754.
 — السنينة، للسير الزكية 1794.
 درر العقود الفريدة، في تراجم الاعيان المفيدة 2857.
 — الغرر s. الدرر القرر
 — القرر في انباء نجباء الابناء 1780.
 الدرر الكامنة [الكافية]، في اعيان المائة الثامنة 109.
 درر الكلمات، وغرر العبارات 277.
 الدرر المنثورة، في [بيان] زبد العلوم المشهورة 170. 171.
 كتب الدرور 855. 856.
 دستور لادوية المركبة 2031.
 دعاء 508. 517,2; 5; 6.
 549.
 كتاب الدعاء لابن ابي حاتم الرازي vgl. 635.
 دعاء آيت [قرآن] 778,2. 788.
 — آية الكرسي 777,7,r. 1258.
 — ابليس 780. 793.
 — ابن سينا 1158,13.
 — اخلاص 780. 791.
 — الاستخارة 21,2. 64,3. 95 fol.
 49 a. 1082.
 — اسم اعظم 778, 2, p; z. 785.
 786. 789. 790.
 791. 793. 796.
 — اسم الله 786.
 — اسماء الحسنی 777,7,i. 780. 787.
 790. Türk. 48,6.
 — اعظم 783.
 — افراج الهم 1906,2.

دعاء الافلاك	—	1255,2.
اكبر	—	778,2,r.
امام	—	792.
الامام الشافعى	—	22,7.
انعام	—	777.1.
اوسكف (اوسكوف)	—	778,2,n. 786. 791.
اول السنة	—	44,9. 94,8.
اون ايكى امام	—	778,2,u. 790.
ايمان	—	516. 777, 7, a. 778, 2,v. 780.
از غارة شيطان	—	779.
بادبند رسول	—	781.
بازبند (على)	—	778,2. 779. 790.
لبعض السادات الافاضل	—	44,2.
بورك	—	785. 792.
بيون	—	778, 2,t. 785. 787.
تاج	—	794.
تاجر	—	788.
تحيات	—	777, 7, d. Türk. 13,2.
تسبيح (عظيم)	—	95 fol. 95 ^b (vgl. V, 31). 783.
تشهد	—	786.
تلقين الميت فى القبر	—	68,1.
التكجد	—	96,3.
تهليل	—	780. 783.
توحيد	—	780. 782. 789.
ثنا	—	777, 7,c.
جبرائيل	—	786. 788.
جعفر صادق	—	783.

دعاء جميل (مبارك)	776. 781. 785. 786.
جن —	778, 2, o. 782. 786.
الجنّازة —	805; vgl. 95 fol. 52 ^a .
جهدنامه —	1906, 2.
جوشن —	825.
چهل نام —	778, 2, h.
حاجت مبارک —	786. 790.
حرامی —	788. 794.
حرز علی —	778 fol. 217 ^a .
حروف —	785. 788.
حزب البحر —	s. <u>حزب البحر</u>
النصر —	821.
حسن وحسين —	777, 7, l. 778, 2, s. 787. 789.
حضرت رسول —	777, 7, x. 778. 787. 793.
حکایت حجاج —	788.
ختم جهدنامه —	1906, 2.
ختم القرآن —	79, 3. 467. 473. 799.
الخضر (sic) —	44, 31.
خضر الیاس —	96, 5. 776. 778. 780. 793. 794.
خليفة —	805 ² (V, 23).
داود —	778, 2, x.
دفن الميّم على مذهب ابى حنيفة —	68, 1.
دولت —	778, 2, b. 782. 785. 790.
رجال الغيب —	777, 7, q; vgl. V, 23.

دعاء الرحمن اللطيف	—	776.
سرخ باه	—	778,2,g. 779. 785. 786. 793.
سلطان محمود غزنوی	—	778,2,q.
سیفی [سیف]	—	22,s. 517,4. 779. 782. 786. 805** (V, 24).
الشباب المسرف علی نفسه	—	11,4.
شریف	—	777,7,s. 782. 786. 788. 1153.
للشیخ تاج الدین	—	904.
علوان	—	44,1.
صلوات	—	778,2,c. 782. 785. 789. 792. 793.
النبی	—	786. 787.
صلوة	—	777,7,e.
طاعون	—	69,5. 792.
عاقل	—	777,7,g.
عبّاس	—	786.
عظیم	—	712. 783. 844.
عقد اللسان	—	782. 785.
عهدنامه	—	785. 789.
عیسی	—	107,4. 780.
الغزالی	—	44,9. 77,2.
فی اول السنة	—	44,9.
فاتحه	—	805** (V, 24).
فتح البصائر	—	808,1.
فرج	—	2201 fol. 29 ^b .
فرشته	—	789.
فضائل عظیم	—	783. 786.

دعاء قامت	—	786.
قبل الدرس	—	777, 7, h
قراءة القرآن وبعدها	—	467.
قدح	—	776. 777, 7, p. 778, 2, a. 794.
قرآن عظيم	—	786.
قنديل	—	777, 7, o.
قنوت	—	777, 7, f. 786. Türk. 1, 9 u. 13, 2.
كفن	—	776. 786. 805** (V, 24).
كنج العرش	—	785. 787.
مبارك	—	786. 788. 789. 790. 813. 1153.
حجرب واسم اعظم ومهر رسول	—	778, 2, z.
محمد	—	783.
حبي الدين بن العربي	—	1909, 2.
مرجان	—	785. 789.
مرغ	—	778, 2, m.
مستجاب	—	778, 2, f. 855. 856.
معراج	—	786. 794.
معظم	—	776.
مفتاح الجنة	—	786.
مفراح	—	Türk. 47.
مقبول	—	783. 805** (V, 24).
مهر رسول	—	778, 2, z.
محمد مصطفى	—	778, 2, bb.
نبوت	—	779.
مولاي	—	778, 2, l.

دعاء الميت	79,5 u. 7.
عند الجنّازة — —	95 fol. 52 ^a .
ناد على —	778. 2,w.
نور (شريف) —	549. 776. 777,7,n. 778, 2,d. 794.
السموات — —	787.
نيّة الصلوات —	786.
هدية —	785.
هزار يك نام —	779.
هيكل سبع —	778, 2,k. 785. 788.
يدى آيت —	786.
يس —	788. 791.
يكنامه —	785.
يوسف ييغمبر —	68, 7. 777, 1, m. 778, 2,cc.
يوم الاحزاب —	824.
عاشورا — —	41,5. 94,8.
عرفة (عرفات) — —	786. 2383.
دعاء	s. auch صلوة und „Gebete“.
دعائمه	508. 517. 549. 776 ff.
دعوة الاطباء	1909,1; vgl. das. 3.
السياسب —	40,2. 826.
دفع الشين، في جميع فيما في العين	2776,2.
الهّم —	2859.
دلائل الخيرات وشوازيق الانوار، في ذكر الصلوة على النبي المختار	772. 807.
دليل الحاير، في معرفة وضع فضل الدائر	1381,6.

دليل الفالحين، لطرق [الى طرق od.] رياض الصالحين	2,98.
— القاعد، لكشف اسرار صفات الواحد دمية القصر، وعصرة اهل العصر	706. 2128.
دوبينات سعود	2197,1; 2; 5.
دور	22,9. 2202. 2205. 2210.
الديباج الخسروانى، والسحر الحلال لاهل المعانى	2248,1.
— على صحيح الامام مسلم	2,62.
ديباجات مكاتيب تخص كل ذى مقام مقامه	2217,6.
ديباجة العربيّة، من الملحّة الحريريّة	2200,1.
ديوان ابراهيم بن سهل الاشبيلى	2196,7.
— — — صالح الهندى	162.
— اسامة بن منقذ	2196,2.
— الاشعار والقصائد	2209.
— امرئ القيس	2223.
— ابى بكر الحكاك	2303.
— الشيخ البكرى	2326 bis 2329; vgl. 2108. 2203.
— البهاء زهير	2271.
— تاج الدين الصرخدى	2196,8.
— تقى الدين التلى	2196,12.
— — — السروجى	2196,10.
— ابن تمرتاش	2196, 11 u. 14.
— جبرائيل بن فرحات	2341.
— الجعبرى	2590.
— جلال الدين الصقار	2196,3.

ديوان ابن حجاج [البحاج] al.	—	2235,1; vgl. 26, I fol. 46 ^b u. 2697 fol. 203 ^a .
حجة الحموى	—	2312.
الحكاك	—	2303.
الحكم، وميدان الكلم	—	vgl. 1,9.
ابن حلاوى الموصلى	—	2196,1.
الحميدى عبد الرحمن	—	2321.
الحيوان للسيوطى	—	94,12. 2071.
ابن حيتوس	—	2241.
خلكان	—	2196,5.
الخليلى ثم المدنى	—	2354.
الدلتجاوى	—	2352.
الرشيدى	—	2357.
ابن رفاعة	—	2268,2.
البهاء زهير	—	2271.
الزين كتناكت المصرى	—	2196,6.
ابن الساعاتى	—	2260.
ابن سودكين	—	2196,17.
السودى	—	2377.
الشبراوى	—	2338.
الشدور	—	s. شدور الذهب.
الشعراء الستة	—	2191,2.
شمس الدين بن خلكان	—	2196,5.
الصائغ الحنفى	—	2296.
الطيبى	—	2196,4.
محمد بن عفيف	—	2274.
الدين التلمسانى	—	

ديوان شهاب الدين بن تمرقاش	—	2196, 11 u. 14.
الصباية	—	2305 bis 2308.
الصرصرى	—	2272.
صفى الدين الحلى	—	2196, 15. 2300. 2301; vgl. 1653.
الظرائفى	—	vgl. 2360.
عبد الرحمن الحميدى	—	2321.
العيدروس	— — —	15, 1, 2 u. 6.
الموصلى الشيبانى	— — —	2333.
الرحيم البرعى	— — —	2239; vgl. 2188.
الله عمر البرهانى البخارى	— — —	2361.
ابن العربى	—	s. ترجمان الاشواق.
عروس	— — —	2362. 2363.
العفيف التلمسانى	— — —	2274.
علاء الدين الكندى الوداعى	— — —	2196, 13.
ابى العلاء المعرى	— — —	2238.
على بن سودون البشبغاوى	— — —	2315.
ابى طالب	— — —	22. 90; Comment. von al-Maibudî 2228; vgl. V, 51.
محمد بيك	— — —	2353.
المصرى	— — —	2348.
ابن النبىه	— — —	2261.
العناياتى	— — —	1660.
العيدروس	— — —	15, 1, 2 u. 6.
ابن الفارض	— — —	2217, 3. 2262 bis 2265. 2360.
فتح الله ابن النحاس	— — —	vgl. 2203.
كتاكت المصرى زين الدين	— — —	2196, 6.

ديوان مامية الرومي	—	2320; vgl. 44, 19. 1435.
المتنبى	—	2229. 2230; Com- mentar von al- Wahidi 2231; von ? 98, 11. 2232; Bedeu- tung einiger seiner Verse 26 II fol. 207 ^{ab} ; Entlehnungen aus Aristoteles 1, 1. 29 fol. 174 ^b . 2234.
الحجد ابن مكنس	—	2309.
محمد بن ابي بكر الجعبرى	—	2311.
البكرى الصديقى	—	2326 bis 2329; vgl. 2108. 2203.
بن على السورى	—	2377.
غرس الدين الخليلى ثم المدنى	—	2354.
مصطفى افندى بن عثمان البابى	—	2324.
ابن المعتز	—	2178.
معدان البالىسى	—	2254.
ابن مكنس	—	2309.
مليح الحموى	—	2162.
المهلبى	—	2271.
مهيار بن مرزويه الديلمى	—	2235, 2.
ابن نباتة	—	2196, 6. 2304; vgl. 1653.
النبية	—	2261.
النحاس	—	2325.
الخورى نقولا	—	} 2335. 2336. } 2337.
نيقولاوس صايغ	—	
يوسف الحفناوى	—	2344.

ذ

مسئلة الذبح	160. 1094.
ذخائر الاغلاق [الاعلاق] في ترجمان الاشواق	2269.
الذخائر الاشرفية في الغاز الحنفية	1031.
— والتحف في بئر الصنائع والحرف	903.
ذخائر العقبي في مناتب ذوى القربى	1834.
— القصر في تراجم نبلاء العصر	1779.
كتاب الذخيرة	1170.
ذخيرة الاعلام، بتواريح الخلفاء الاعلام الخ	} 1639. 1640.
— — تأريخ امراء مصر في الاسلام	
الذخيرة، لاهل البصيرة	1170.
ذخيرة العلوم، ونتيجة الفهوم	1578.
— الفقهاء	Türk. 88.
الذخيرة، في محاسن اهل الجزيرة	1,4 fol. 16 ^b . 2136.
كتاب الذخيرة، وكشف التوقيع لاهل البصيرة	1312.
ذكر سبب زوال ملك البرامكة	1598.
— معرفة الامام واسماء الحدود العلوية روحانيا	855. 856.
وجسمانيا [من كتب الدرور]	
رسالة في ذم البدع	99 fol. 89 ^a .
— — — اندنيا	915,4.
الذهب المسبوك، في سير الملوك	1515 Ann. 1.
كتاب الدهر [؟ الزهر]، وصيرفية الدهر	2253.
ذوات الامثال	2164.

ر

راح الجمام، في شجرة الانعام 1351.

راحة الصالحين، وصواعق المناقبين	769.
رأس الغول	s. اليمن
رافع النقاب، عن محيّا هداية الطلاب، لمعرفة	307.
الاعراب	
الرامزة الشافية، في علم العروض والقافية	s. الخرزجية
رائية ابي تمام حبيب بن اوس بن الحارث	26, I fol. 154 ^b .
الطائي	
الشاطبي —	s. عقيلة اتراب
	القصائد
ابن عبدون —	s. قصيدة ابن
	عبدون
علاء الدين بن صدقة الشامي	44,3.
النفسي —	100,2.
رسالة في ربع الدائرة الموضوع عليه المقنطرات	1421,1.
— — ربع الشمالي المقطوع	1428,1.
— — — الحبيب	1382, 1. 1417, 3. 1419, 2. 1421 bis 1426,2.
— — — المرسوم بالمقنطرات	1417, 1. 1418. 1419,1. 1420.
— — وضع الربع المقطوع	1427.
ربيع الابرار، ونصوص الاخيار	2133 bis 2135.
رجوع الشيخ الى صباه، في القوّة على الباه	2055. 2056.
الرحبية	1111 bis 1114; Auszug mit Com- mentar 1115; vgl. V, 27.
رحلة ابراهيم الخياري	1545.
— احمد بن محمد بن ناصر الدرعي	1546. 1546* u. ** (V, 37).
— ارسانيوس	1549. 1550.

رحلة ابن بطوطة	1541. 1542.
— البلوى	1540.
— من تريم الى سويس	15, 8.
الرحلة الذهبية، في الحجة المكية، والزورة الحمدية	1085.
رحلة ابي سالم عبد الله العياشى	1545* u. ** (V, 36).
— سعيد باشا	1548.
— الشتا والصيف	1543. 1544.
— عبد الغنى النابلسي	1547.
— محمد يگرمى سكر	1548.
الرحلة الناصرية	1546* u. ** (V, 37).
في الرزق	846 Ende.
الرسالة الاحدية	Pers. 5, I, 4.
رسالة الشيخ ارسلان	Pers. 5, I, 10.
— الازهار لضياء الدين ابن الاثير	1531.
— الاسكندر لارسطو وجواب ارسطو	85, 1 u. 2.
الرسالة التي ارسلت الى عبد الرحيم بن الياس	855. 856.
[من كتب الدرور]	
— — نزلت من السماء على يد مار	27, 18.
اتاناسيوس	
— — في ايام	27, 11.
قوسطنطينوس الملك	
رسالة الانصنا [من كتب الدرور]	855. 856.
— الانوار	Pers. 5, I, 5.
— في بيان الحاصل بالمصدر، الذي هو من	2803, Anhang 2.
مطارج الانظار	
— خمار بن جيش السليمانى العكاوى [من	855. 856.
كتب الدرور]	
الرسالة الذهبية، في معالجة الحمى الدقية	1984.

الرسالة الرياضيّة	1497.
رسالة ريشلموس العبرى فى الكيمياء	1257,8.
— ابن ابي زيد القيروانى	2, 19 bis 22. 1045 bis 1047.
— ابن زيدون	2830. 2831.
— فى السير والتقسيم الحاضر لجميع العلويّات والسفليّات	1160.
— الشمس الى الهلال	1257,1.
الرسالة الشهاديّة، فى الصناعة الطبيّة	72,7.
رسالة العباد	Pers. 5, I, 3.
— عجيبة فى الفرائض	1125.
— الغيبة [من كتب الدرور]	855. 856.
الرسالة القدسيّة للغزالي	2,38.
— اللدنيّة، فى احكام الشعرة اليمانيّة	III, S. 93 Ann.
رسالة محمّد الطالوى من بلاد الروم الى وطنه دمشق الشام	26, I fol. 81 ^b .
— يحيى الدين بن العربى الى الفخر الرازى	914,7.
الرسالة المشفية للامراض المشكّلة	1980. 1981.
رسالة فى معنى قول على بن ابي طالب من لانك اسافلّه صلبت اعاليه	865,5.
الرسالة المنفذة الى القاضى	855. 856.
[من كتب الدرور] { رسالة النساء الكبيرة	855. 856.
— تشتمل على بعض ما للاشراف من المناقب والمآثر	14,20.
رسائل اخوان الصفاء	157.
— ابي الحسن محمّد البكرى	865.
— طائفة الدرور	855. 856.
الرسائل الزينيّة، فى مذهب الحنفيّة	1142.
— فى الطبّ لعلى بن رضوان	2035.
	10*

رسائل يوحنا الدليائي	2887,2.
رشح عيون الذوق، في شرح فنون الشوق	90,2.
رشد اللبيب، الى معاشرة الحبيب	2038. 2039.
الرشد والهداية [من كتب الدرور]	855. 856.
رشف الزلال، من السحر الحلال	2049,2.
— المنهليين	2312.
— النصائح الايمانية، وكشف الفضائح	857.
اليونانية	
رصد مصره	2222.
الرضى والتسليم [من كتب الدرور]	855. 856.
رفع الالباس، عن وهم الوسواس	1153.
رقائق الحقائق، في حساب الدرج والدقائق	1390.
الرقوم الهندية، في البيوت الشطرنجية	1343,2.
في رسال الحمام	847.
في الرمل	35,1. 65,4 u. 5. 72, 4 und letztes Blatt. 73,4 u. 8. 1251, 3. 1314 bis 1317; vgl. V, 30.
روح الارواح	2,41.
— الحيوان	2064,1.
رسالة في الروحانية لاوتاسية ابنة بلوطس	85,4.
الروض الانيسى، على كبرى السنوسى	683.
— الانيق، في مدح ابى بكر الصديق	2358. 2381,1.
روض الرياحيين، في حكايات الصالحين	2712.
— الطالب مختصر روضة النووى	941.
الروض العاطر، في تلخيص زيغ ابن الشاطر	1403.
— — في نزهة الخواطر	2059; vgl. V, 48.
— الفائق، في المنهاج والدقائق	976.

الروض الفائق، في المواعظ والرقائق [والدقائق]	837. 838.
روض القرطاس	s. الانيس المطرب
الروض المأنوس، في دريات المشروديوطوس	2016.
روض المناظر الخ	s. روضة المناظر الخ
روضة الاخيار، شرح حديث مشارق الانوار	2803, Anh. 1.
الروضة البهيّة، تلخيص كتاب المواعظ والاعتبار المقريزيّة	1688.
— الحسنة لشرح اسماء الله الحسنى	920.
— الرّيا، فيمن دفن بدرايا	98,2.
— الزهية، في ولاة مصر والقاهرة المعزيّة	1638.
— الطيبة، في الفنون الادبيّة	2024.
روضة العارفين، ونزهة السامعين	836.
— العطر	2015.
— العلماء	69,4.
— القلوب، ونزهة الحبوب	29.
— المشتاق، وبهجة العشاق	2320.
— المفهوم، في نظم نقاية العلوم	169.
— المناظر، في علم الاوائل والاواخر	1573.
روية عن حظيرة القدس	41,1.
— فح الابواب في المنام، لاهل التقى في تفسير الاحلام	1313.
رياض الازهار، ونسيم الاسحار	2774.
— التنزيهات، في محاسن التشبيّهات	2353.
الرياض الخليفية في اصول الدين	651 (Comm.).
— الزاهرة، في وقائع مصر والقاهرة	1671.

رياض الصالحين للنووى	2,97; Comm. das. 98.
الرياض المزهرة، في احاديث اسباب المغفرة	864,10.
ريحانة الروح، في رسم الساعات على مستوى السطوح	<i>Türk.</i> 100.
ز	
زاد الفقير	1029 (Comm.).
— المتقين، في شرح الاربعة	615.
— المسافرين، وقوت المحاضر	2034.
— المساكين، الى منازل السالكين	913.
— المسير، في علم التفسير	530.
— — — علاج البواسير	1979.
— المعاد، في هدى خير العباد	2,5.
في علم الزايجة	1463.
— — الزايجة	1318 bis 1323, 1. 1404.
زايجة المحرور، في اظهار الامور الزبد في الفقه	1318. s. صفوة الزبد
زبد فهرسة كتب الاوقاف السلطانية الاشرفية برسباى	1689.
زبدة كشف الممالك، وبيان الطرق والمسالك زجل	1525,4. 1657. 2217,4.
— من كلام البهلول	2383.
— لزوم ما لا يلزم	10,4.
الزخارف الزرقانية، على المنظومة المنوفية	2351.

باب زكوة التجارة	44,13.
رسالة الزناد [من كتب الدرور]	855. 856.
كتاب زنبيل	910.
زهرة الآداب، وثمر الآداب	2129.
الزهرة الأزهر، والياقوت الأبهري، في الصلوة على النبي الأطهر الخ	74,8.
— الباسم، في سيرة أبي القاسم	2,4.
زهرة الحديقة، في الأطعمة الأنيقة	1344.
— الحريش، في تحريم الحشيش	2096, ¹ Ann.
— الربى، على الجتبي	2,70.
— الربيع، في شواهد البديع	2797.
— العريش، في أحكام الحشيش	2096,1.
— الغصون	987.
— الكمام، في قصة يوسف عليه السلام	868. 2743 bis 2745. 2756, 8; vgl. V, 56.
الزهرة المنشور، في المنتقى والختار من شرح الصدور، بشرح الموت والقبور	755.
زهرة الاختصاص، في جلباب سورة الاخلاص	542.
— الرياحين، في اخبار الصالحين	1735.
كتاب زواج خديجة برسول الله	1820.
زوال الترح، في شرح منظومة ابن فرج	575 bis 577. 681,2.
ذكر سبب زوال ملك البرامكة	1598.
زوال الهرج، في منظومة ابن فرج	vgl. 577.
زواهر الاختصاص، في حضرة سورة الاخلاص	542.
زوايد سنن البيهقي	2,122.
الزوراء	87,8; Comm. 9.
في زيارة النبي ص	95 fol. 66 ^a .

الزيج الايلخاني	1404.
— جمال الدين المقدسى	1402.
— الحاكمى	1401.
— لسبط الماردينى	1381,2.
— لعمد بن ابى الفتح الصوفى	1379,1.
— لابن يونس	1401,8.
الزین، فى العين	2776,2.
— — معانى العين	V, 56.
الزینبیه	s. القصيدة
	الزینبیه

س

فى عمل الساعات	1348,1.
كتاب يشتمل على ساعات الليل الخ	vgl. 120,2.
ساعات الايام واوقاتها الخ	1935, Anhang 2.
سامرة السموع الخ	I S. 119 Anm.
ساعات دمی القصر، فى مطارحات بنى العصر	vgl. 26, I fol. 81 b.
السبعين، فى مواظ البريات	829 bis 831. Türk. 3,1; vgl. V, 24.
القصيدة السبعينية فى الكيمياء	1257,3.
سبل الهدى والرشاد، فى سيرة خير العباد	2,8. 1796. 1797.
سحر البلاغة، وملح البراعة (وسر البراعة. al.)	1886.
سدره المنتهى	1162.
سر الاسرار لارسطوطالس	1869 bis 1871.
— — وحمية الابرار	1294.
— — فى الجواهر والاحجار	vgl. 1294.
— الخليقة، [وصنة الطبيعة]	82,3.
السر الربانى فى علم الميزان	1296,3.

السرّ الصفى، فى مناقب سىدى محمد الحنفى	1853. 1854.
سرّ الفصاحة	2820.
السرّ المكتوم، والدرّ المنظوم	2328, 5.
— — فى مخاطبة النجوم	1267.
كتاب السراج، فى الاحاديث المروية عن صاحب المعراج	599.
سراج السالكين	912.
— العقول، فى منهاج الاصول	844.
— القلوب	915, 3.
— الملوك والخلفاء، ومنهاج الولاة والامراء	48, 2. 1878. 1879.
السراجية فى الفرائض	1099. 1100, 1; Comm. von al- Gurgāni 1100, 2. 1101; Comment. vom Verf. ? 1102.
سرّ الخليقة	82, 3.
سرح العيون، فى شرح رسالة ابن زيدون	2830. 2831.
— — بشرح ما فى النبات من الفنون	2064, 2.
سرد النسب	vgl. 26, I fol. 193 ^b .
سطور الاعلام، فى بيان الايمان	653.
السفر المبجل، والامر المبجل	1295, 4.
سقط الملح	vgl. 2701.
سقط الزند	2238.
السقف المرفوع، فى المهامد الموضوع	2066, 2.
سكردان الملك السلطان	1658 bis 1666; vgl. 1655.
سلاح المؤمن [فى الدعاء والذكر]	763.
سلوك الفجاج، فى مصائب الفجاج	26 II, fol. 63 ^a .
السلّم المرونق، فى المنطق	1198 bis 1201; Comm. vom Verf.

	1202 bis 1204; von Sa'id ibn Ibrāhīm 1205; von المملوى 1206.
سَدَم المنارة، في مقومات السيارة	1405.
سلوان المطاع، في عدوان الاتباع	2688 bis 2690.
السلوك، لمعرفة دول الملوك	98,20. 1574. 1621.
السمات، في اسماء النبات	2003,1.
كتاب في علاج السموم	1986.
سنن ابي داود	600; Comm. 2.64 — 66; Auszug 600.
— البيهقي	2,122.
السنوسية	s. أم البراهين u. عقيدة اهل التوحيد
السوابغ، في شرح النوابغ	1247. 1248.
سواعى	2863. 2866. 2867.
في السواك	vgl. 1081,1.
سؤال رفع الى شمس الدين الرملى	101,3.
— — — محمد الشوبرى	723.
— — — لمولانا ابي السعود خواجا جلبى	32,1.
— — — للسيوطى في الطاعون والجواب له	34,2.
— — — متعلق باطيان الرزق	846.
كتاب السياسة [الانسانية]	1149.
— — — في تدبير الرياسة المعروف	1869 bis 1871.
بسر الاسرار	
— — — في معرفة الخيل	107,1. 2088. 2089.

كتاب السير والسلوك، الى ملك الملوك	26, II fol. 51 ^{bff.}
سيرة احمد البدوى	1844—1846.
السيرة الاحمدية، والطريقة الحمديّة	s. الطريقة الحمديّة
سيرة الاسد الهدار، الملك البدر نار	2585 bis 2593.
الاسكندر —	2385 bis 2399.
ابى الامصار وسابق النيل من ارض	s. سيرة سيف
الحبشة الخ	ذى اليزن
—	2631.
جهان شاه والملك طيموس	—
—	2668—2680.
جودر بن عمر الصياد	—
—	2599.
الحاكم بامر الله	—
السيرة الحلبية	s. انسان العيون
سيرة حمزة البهلوان	2420—2434.
— دلهمة	s. سيرة الجاهدين
—	2401—2419.
سيف ذى اليزن	—
— الشامى	s. سبل الهدى
السيرة الشامية	2610.
سيرة عنتر بن شداد	2435—2496; vgl. V, 52.
السيرة الفكيكية، والكواكب الملكية	2610. 2628.
سيرة الجاهدين	2497—2564. 2615. 2626; vgl. 120,4 u. V, 53.
— الملك الطاهر بيبرس	2600—2629.
— الملوك للثعالبي	1886.
— النبى لابي الحسن البكرى	1608. 1788 — 1793. 1811.
— لابن هشام	1781. 1782. 1783 (eine ميمية).

سيرة بنى هلال	2569—2584; vgl. V, 54.
— القديس مري يعقوب المقطع	63,8.
رسالة السيف لحمد افندى المسنوى	32,3.
سيف المملوك والحكام	1884.
السيوف البرقيّة، باعناق النصيريّة	862.
<h2>ش</h2>	
الشاطبيّة	s. حرز الامانى
	ووجه
	التهانى
الشافى العتيّ، على مسند الشافعى	2,72.
الشافية لابن الحاجب	194,1 (vgl. V, 10); Comm. des Gar- bardi 50,3.
شاهد بين حانا ومانا	2758,8.
الشباك والنهر الصغير فى علم الفرائض	1123.
الشجرة الشريف (sic)	1641.
— المباركة	1833.
الشحورور، فى اظهار الامور	1318.
شدّ الاثواب، فى سدّ الابواب	629,2.
شدور الذهب	85,12. V, 13. — 1288 bis 1291. 1295,8. 1296,2. 1298.
رسالة فى الشرّ	1158,19.
شراط الاقرار	705.
— التفكر	917,1.
شرائف الاخلاق	2180.
شرب رياض التعبيد، زلال مزن التوحيد	4,1.

شرح آية الكريمة	778 fol. 208 ^a .
حروف الدال	778.
دلباغى	805* (V, 23).
الصدور، بشرح [لشرح] al. حال الموتى والقبور	2, 30. 755.
صبيغة يا الله يا قيوم الخ	733.
كتاب الشرح والفرح	2705.
شرح مناجات	789.
الهدهدى	878.
وفق كلام الله	779.
شرط الامام صاحب الكشف [من كتب الدرور]	855. 856.
شرعة الاسلام	2, 18.
شروط الصلوة	765, 1; 3. 770 (Ge- dicht). 777, 5.
فقہ النصرانية الخ	2889.
شطرنج	10, 6. 1343; s. auch الارجوزة الشعرية.
شعر النفس [من كتب الدرور]	855. 856.
الشعرية، لابن الهبارية	s. الارجوزة الشعرية.
شعلة نار	742.
كتاب الشفاء للقاضى عياض	vgl. 1153.
شفاء الآلام، في طب اهل الاسلام	2008.
الاجسام	1944.
الاسقام، في وضع الساعات على الحيطان	1454.
والرخام	
— ، ودواء الآلام	1938.
الشفاء، بتعريف حقوق المصطفى	2, 47; 81 — 85. 719. 720. 1153.
— ، في بديع الاكتفاء	2823.

- شفاء العليل، فيما ورد من اخبار النيلى 1527.
 — الغرام، باخبار البلد الحرام 1706.
 — الكلیم، مدح النبى الكرىم 4,7.
 شقائق الاترنج، فى رقائى الغنمىج 52,5. 53,2.
 الشقائق النعمانىة، فى علماء الدولة العثمانىة 1765. 1766; vgl.
 V, 43.
 كتاب الشمائل للترمذى 2,88 — 90. 1828;
 Comm. 1829.
 شمس الشموس 1287, 1 (ein
 تلخیص).
 — المعارف، ولطائف العوارف 59,4. 1256,1. 1262.
 1263. 1268.
 الشمسىة Comm. von Quṭb
 aldin al-Rāzi
 1186 — 1188;
 Supercomm. von
 al-Ġurgānī 1189.
 1190 (vgl. V,
 28/29); Glossen
 von 'Imād ibn
 Jaḥjā 1191; von
 Qara Dāwud
 1192.
 رسالة الشمعة [من كتب الدورز] 855. 856.
 كتاب الشهادة 16,1.
 الشهد الروحانى 2868,2.
 كتاب الشهادة، فى شرح قصيدة البردة 2292.
 شواكل الحوز، شرح هياكل النور 87,10.

ص

- كتاب الصادح، والباغم المناصيح، والحازم الشفيق،
 والعازم الرفيقي 2174. 2244. 2245.

صادحة الازل	2328,4.
كتاب الصافي من الخمسمائة	1295,2.
صبابة العاشقين	2343.
صبح الاعشى، في [صناعة] الانشاء	1619 (ein مختصر).
الصبح المنبى، عن حيثية المنبى	2233.
الصبحة الكائنة [من كتب الدرور]	855. 856.
العصاح في الحديث	851,2.
— — اللغة	378 bis 393.
رسالة في صفة ما اجزه الجندى من المزارع وغيرها	1096.
صحیح البخاری	s. الجامع الصحیح للبخاری
— المسلم	2,58 ff. 851,2.
صدر الشريعة شرح وقاية الرواية	1024; Glossen 1025.
صرف تركى	355.
كتاب الصعلوك	2245.
صفات في الطب	2031,2.
صفة التدبير الالهي في علم الحجر المكرم	1261,6.
— التلقين	79,1.
— الجنة والنار	753,2.
— حضرة القدس	26, II fol. 10*.
— الصلوة	44,6.
— معجون للباءة مقتصر مفيد	1044.
— ملعوب الفرس في جميع ابيات الشطرنج	10,6.

صفوة الزبد	919; Comm. 920. 921.
— الصفوة	2,42.
صكوك	1132—1134.
رسالة في الصلوة لابن سينا	1158,7.
فيما يلزم فعله في الصلوة	775.
صلوة الاستخارة	64,3.
— الزيت المقدس	2884,2.
— محمد السمان المدني	23,1; 4.
صلوة	s. auch دعاء und „Gebet“.
في علم الصناعة والحجر المكرم	1292.
رسالة في الصناعتين لابن سينا	1158,30.
سهوة الزبد، شرح صفوة الزبد	921.
الصواعق الحارقة	861.
في علم الضرب بالصواجة	1336; vgl. 2091,1 u. V, 30.
صور الخط في الحماسة البصريّة	2195.
صورة احرف القبطى	63,1.
— المكتوب الذى ارسله الحجاج الى الشام الخ	26, II fol. 159 ^b .
صيانة العقائد	688. 866,2.
صيحة البوم، في حوانات الروم	1259,8.

ص

ضبط الفاظ الاربعين النووية	617. 618.
الضوء اللامع، في اعيان القرن التاسع	98,16.
— على المصباح	237—245.
ضوء المصباح، شرح نور الايضاح	1033.

ط

الطارى على السكردان	2138.
في الطالبين	868 fol. 113 ^a .
طالع الصعيد	1687.
في معنى الطب	14,10.
طب الانسان من نفسه	1266.
الطب الجديد الكيمىاوى الذى اخترعه	1941. 1942.
براكلسوس	
— الروحانى	1238; vgl. 1239.
طب العين	2034,4.
— الفقراء والمساكين لابن الجزار	2034,1.
طبقات الاطباء	vgl. 1,10.
— الحقاظ	1760. 1761.
— الشافعيين للسبكى	1762; vgl. V, 43.
— لابن شهبة	1763; vgl. 1867,3.
— الفقهاء لكمالپاشازاده	Türk. 26 fol. 85 ^b .
— للنورى	99 fol. 61 ^a .
الطبقات القحیة، فى اللعبة الشطرنجیة	1343,2.
كتاب الطبقات الكبير لابن سعد	1746—1751.
طبقات المناوى	1736.
فى تحقيق الطبيعة	1930,4.
الطراز المنقوش، فى محاسن الحبوش	1694.
فصل فى كتاب الطرب	20,4.
الطرثوث، فى فوائد البرغوث	37. 66,6.
طرديّة ابى الفتح المالكى	26, I fol. 79 ^a .
— ابن نباتة	2776,1.
الطرق الحكیة	1235.

رسالة الطرق والطرف	43,1.
طرق الواضحات، في عمل المناسحات	1124.
الطريقة الحمديّة	111 u. vgl. 246; Comm. 840. 841.
طريقة في معرفة ساعات الليل والنهار	1378,3.
في الطلاق	44,20.
طلبة سيدتنا مريم العذرا	2879,4.
طهارة العشر، في قراءات النشر	551 Ende.
— القلوب، والخضوع لعلم الغيوب	648. 649; vgl. V, 34.
طوالع الانوار [من مطالع الانظار] للبيضاوى	645; Comm. 646. 647.
— — بولد [بمولد 1.] النبي المختار	1814; vgl. V, 62.
طوالع السعيدة، في الحكم الفريدة الخ	897.
طوطى نامه	2725.
طوق الحمامة	s. قصيدة ابن عبدون
— — للسيوطى	66,5. 2071.
طيبّ النشر واللطائف، في فضل الحبر والطائف	1535.
طيبة النشر [العشر]، في القراءات العشر [قرات	551, Ende.
النشر]	
طيور الواجب	2776,1.

ظ

بيان الفرق بين الظاء والضاد	104,1. 414.
الظفر، بقلم الظفر	56,1.
في نوعي الظلم	93,25.
ظهور العطيّة، في شرح الوصيّة	658.

ع

العادليّات	2261.
في يوم عاشوراء	30, 5. 741. 755 ^a . 815. 834. 2328, 10. 2361.
العاطل الحالى، والمرخص الغالى	2220.
كتاب العباب، في شرح اللباب	1355.
رسالة العباد	Pers. 5, I, 3.
العبدونيّة	s. قصيدة ابن عبدون
العبر، في اخبار العبر للذهبي	1566.
العجاجة الزرنبيّة، في السلالة الزينبيّة	91, 1. 94, 1.
العجالة	44, 11.
عجالة في قول صدر الشريعة	654.
عجائب علوم القرآن	544.
العجائب والغرائب وما خلق الله من المخلوقات الخ	745.
عجائب المخلوقات، وغرائب الموجودات	93, 5. 864, 9. 1503 bis 1510. 2116.
— المقذور، في نوائب تيمور	4. 1840—1842.
العجوبة الثانية والخامسة والسادسة للشهيد مار تداروس	27, 12.
عدّة الداعي، في نجاح الساعي	771, 1.
كتاب العدة، في اصول المعدة	17, 3.
في العدى عن شرب الدخان	2307.
عرائس الانظار، في شرح عويصات الافكار	1169.
— المجالس في قصص الانبياء	99, 6. 1739 Anm.
	11*

العرس والعرائس	2055.
العرف الندى، من شعر الصارم الهندي	2330.
عروض الاسعاد، بعروض بانة سعاد	2321.
الاندلسي —	359. 360. 363,2; Comm. 361.
لبعضهم —	358. 372. 373.
الساوي —	Comm. 369.
العزى	s. تصريف الربجاني
العزىة	s. المقدممة العزىة
العشرات	182.
عطر العابد والناسك، بشذا اوطان المناسك	vgl. 1085.
عظة الالباب	3,16.
في العقائير	11,7.
عقائد الطحاوى	Comm. 664. 665.
النسفي —	50,2 (vgl. V, 5). 55,1. 251,2. 691; Comm. von al- Taftazāni 671. 672. 673,1; Gl. von al-Chajālī: 673,2. 674; Gl. hierzu von al- Sālikūti 675; metrische Bear- beitung von al- Tablāwi 688. 866,2.
العقائق، على تبيين الحقائق	1023.
كتاب العقد للجلدكى (?)	1769.
منظومة في عقد الانامل	1495.
عقد الباب، وذكر ما فيه من فصل الخطاب	2138.

عقد البيان يعنى بدعيّة محمد الدوركى الحموى	32,4.
— الجواهر، فى سلاسل الاكابر	1864.
— الدرر، فى اخبار الامام المنتظر	2055.
العقد الفريد لابن عبد ربّه	2121—2123.
— — ' للملك السعيد	1882. 1883.
عقد الآلى، لبدء الامالى	668. 669.
— اللسان	s. دعاء عقد اللسان
— المرجان، فيما يتعلّق بالجانّ	747.
العقد النفيس، ونزهة الجليس	1249. 2713.
عقود الجمان	2794.
العقود الدرّية، فى الملوك [الامراء] المصرّية	vgl. 1667 u. 1668.
العقود، فى نظم العنقود	s. العنقود، فى نظم العنقود
عقيدة لبعضهم	84,5.
— ابى اسحاق ابراهيم الشيرازى	661.
— اهل التوحيد للسنوسى	Comm. des Verf. 682; Gl. 683.
— فى الايمان وما يتعلّق به وفى اختلاف اهل السنّة والمعتزلة	84,4.
— ابى بكر تقى الدين القارى	689; Comm. 690.
العقيدة الدرّيشية، فى تحرير السبع فنون الادبية	376,1; vgl. V, 14.
— السعيدة لعمد بن الشحنة الحنفى	9,1.
عقيدة السنوسى	s. امّ البراهين und عقيدة اهل التوحيد
— الامام الشافعى	661.

عقيدة الشنوبى	686.
الشيبانى —	659. 660; Comm. 99, 13. 661. — Verschieden 670.
الطحاوى —	663; Comm. 664. 665.
الشيخ علوان —	79, 2. 102, 5.
الغزالى —	95 fol. 91 ^a . 661. 666.
عقيدة الفريدة، للمفرقة الناجية السعيدة	689; Comm. 690.
القدسيّة للغزالى —	95 fol. 91 ^a . 661. 666.
عقيدة كمال الدين بن الهمام الحنفى	652, 3.
محمد بن حنبل الغزالى —	s. عقيدة
	الغزالى
حبيى الدين بن العربى —	670. Pers. 5, I, 1.
منظومة لبعضهم —	687. 691.
عقيلة انراب القصائد، فى اسنى المقاصد	555. 556.
علامات مواليد السنة بالبروج الاثنى عشر	85, 5.
كتاب العدل [المعلولة]	82, 3.
رسالة فى العلم اللدنى	917.
والعلم الغيبى — — — —	1158, 2.
علوم الحقائق، وحكمة الدقائق — —	652, 2.
العلوم العقلية — —	1170.
عمدة الاحكام	2, 120.
اهل التوفيق والتسديد، فى شرح عقيدة	682.
اهل التوحيد	
الحرفاء، وقدوة الظرفاء —	2174. 2310.
السالك، على مذهب ابن مالك —	1049.
الصفوة، فى حلّ القهوة —	2106.

- العمدة في صناعة الجراحة 1990. 2029, 2.
 عمدة الطالب، في نسب آل ابي طالب 1753.
 العمدة في فروع الشافعية Comm. 2, 79; 80.
 عمدة الكتاب، وعدة ذوى الالباب 1354—1357.
 — النظار، في تصحيح غاية الاختصار 102, 2.
 فصل في معرفة عمل الاهلة 1381, 7.
 المقالة في عمل اليد للزهراوى 1989.
 العنقود، في نظم العقود Comm. 344.
 كتاب العنوان، في الاحتراز من النسوان 1233.
 عنوان الافادة، لاخوان الاستفادة 299.
 — الحلم 2236; vgl. V, 51.
 — الشرف الشافى (الوافى al.)، في الفقه والنحو 164. 165.
 والتأريخ والعروض والقوافى
 عوارف المعارف 2, 39.
 العوامل في النحو von ? 221; 209, 5
 (türkische Verse); von Birgeli
 209, 6. 338; von
 al-Gurgâni 209, 4.
 212 — 214; me-
 trisch 215; Com-
 mentar von Jaḥ-
 jā ibn Naḩūḩ
 216; von ? 217
 bis 220, 1; 3.
 العوامل الجديدة 209, 6. 338; Comm.
 Türk. 2, 3.
 عينية الجبلى 2316.
 — السهيلي 94, 7.
 العينية في النفس لابن سينا s. unter قصيدة
 عيون الاثر، في [فنون] المغازى [والآثار] والشمائى 2, 2. 1784 — 1787
 (vgl. V, 44 u. 51);
 والسير Comm. 2, 8.

عيون الاخبار	1225.
— الانبياء، في تأريخ الاطباء	1769.
— التواريخ لابن شاعر	1567.
— الحقائق، وايضاح الطرائق	1274. 2026,3.
— المسائل المهمة	1243.

ع

القصيدة الغارية	2328,8.
الغالب والمغلوب	85, 11. 107, 2. 1262, 4. 1432. 1515 fol. 242*. Türk. 1, 21, b; f.
غاية الاتقان، في تدبير بدن الانسان	1940. 1941.
غاية الاختصار في الفقه	942; ein Taçhih dazu 102,2; Com- mentar d. Schar- btini 943; Gl. da- zu 944; Comm. des Hiçni 946; Gl. zum Comm. des Ghazzi 945.
الغاية، في اختصار النهاية	949.
غاية الارشاد، الى معرفة احكام الحيوان والنبات والجماد	2064.
— البيان، لحد شرب ما لا يعيب العقل من الدخان	2100—2102.
— — لعظيم [لتعظيم] فضل الله المنان	23,2.
— التحقيق، ونهاية التدقيق	712.
الغاية، في شرح الرواية	582.

- غاية الفضل والمِنَّة، في مناقب العشرة المشهود
لهم الجنّة 722.
- المآرب، لكّد راغب وطالب، يحتوي على
بعض الحبايا والمطالب 1299 (vgl. V, 30).
- المرام، في تتمة لسان الحّكام 1030.
- — — — — 2778.
- المقصود، لمن يتعاطى العقود 1092.
- غرائب الفنون، وملح العيون 2066,2.
- الفوائد، وعجائب الفرائد 4,8.
- غرر الخصائص الواضحة، وعرر النقائص الفاضحة 1220—1224.
- غزل الشهاب الخفاجي 737.
- في وداع شهر رمضان 2201.
- يوسف الحسيني 119.
- منظومة في غزوة بدر 2212 fol. 68^b.
- ما خرج غنا (sic) في سنة الفرنساوي 2347; vgl. 2189.
- كتاب غنى ومنى 1951. 2030,1.
- غنية الباحث 1111—1115.
- ذوى الاحكام، في بغية درر[الحكام] الاحكام 2,15.
- الطالبين، ومنية الراغبين [في تجويد
القرآن] 572.
- اللبيب، حيث لا يوجد طبيب 2014.
- — — — — 2034,3.
- المتملى، في شرح منية المصلّى 766.
- على ميخايل ابن يوسف غزاله ومريم بنت
عبد الله مرعب 2190.
- غوامض النقول، ومباحث العقول 844.
- غوانى الاسواق، في معانى العشاق 1231.

الرسالة الغوثية	Pers. 5, I, 7.
غيث الادب الذي انجم، في شرح لامية العجم	2248, 1. 2249.

ف

الفاقة الى الفاقة	865,10.
فاكهة الخلفاء، ومفاكهة الظرفاء	4. 2696 - 2698.
— الصيف، وانيس الضيف	2699.
فال جعفر الصادق	73,6.
فالنامه	mit dem Qur'an 93, 12; nach Ländern 1304 — 1306; nach al-Qurtubi 35,3.
فال النبي دانيال	73,9.
فائدة ان جميع الامراض تنولد من ستة اشياء	724.
— جليلة، في الايام الهلالية	12,1.
— — — بيان رؤية اهله العربية	1466.
— — — مما يستمطر به الغيث	288.
— للخابط الخ	40,3.
— في عدد سور القرآن	762.
— لعسر البول	2161.
— للغزالي	93,15.
— بمعرفة العروق	847.
— في معرفة ليلة القدر	706.
— فتاح الجفر للمسطامى	93,8.
— فتاوى ابن تيمية	716.
— الفتاوى الزينية، في فقه الحنفية	1142.

فتاوى السبكي	1137.
شمس الدين الداودى —	1138.
قاضي خان —	999.
محمد بن محمد بن محمد بن داود —	1138.
المقدسى	
النورى —	1136.
فتح الاله، بعدة ما يندرج من العقائد في لا اله الا الله محمد رسول الله	120, 5.
— ' في شرح المشكاة	2, 78.
— الامور	779.
— البارى، في تحرير مسألة الجزء الاختيارى	912.
— الباقى، في شرح الفية العراقى	580.
الفتح والنداوى، في جميع الامراض والشكاوى	2011. 2012.
فتح الرحمن، بشرح زبد ابن رسلان	920.
الفتح في السبح	2776, 1.
فتح الصفاء، لشرح معانى الفاظ الشفاء	2, 47.
— العزيز، على كتاب الوجيز	940. 941. 982.
— العلام، لشرح الاعلام باحاديث الاحكام	2, 99.
— ' بما اختص من الكلام، على الايمان والاسلام الخ	1081, 2.
— الغفار، شرح المنار	1142 (II, 352 Anmerkung 2).
— الغفور، بشرح منظومة القبور	34, 1.
— ' — نظم البحور	370.
— القدير، بترتيب الجامع الصغير	598.
— لشرح —	2, 93 (vgl. V, 61).
الفتح القريب، في ما الحكمة في الاستغفار بعد شم الطيب	916, 1.

فتح القريب الحبيب، في شرح الفاظ التقريب	945.
الفتح القسسى، في الفتح القدسى	1654.
— المبين، بشرح منظومة احمد بن عماد الدين	1080.
— — لشرح الاربعين	2,86.
فتح الوصيد، لهداية المرید	696.
— الوهاب، بشرح منهاج الطلاب	973—975.
الرسالة الفتحيّة، في الاعمال الجيبية	1417,3. 1419,2. 1421, 2. 1422. 1423. 1426,2; Comm. 1424.
فتوح البهنسا	1607,2 — 1612.
— دياربكر للواقدي	1599.
— السبع حصون	2565—2568.
كتاب الفتوح، الشافى لكدّ قلب مجروح	99,5.
فتوح الشام	1599—1603; vgl. V, 40.
— العراق للواقدي	1599. 1604.
— مصر	1599. 1601; vgl. V, 40.
— — رواية عن ابن اسحاق	1605.
— مكة	1606. 1607,1.
— اليمن	2594—2597.
الفتوحات الالهية، في انشاء القيروان وفتح افريقية	1695.
— الغيبية، في تدبير الارواح الحكيمية	1295,1.
— المكية	2,45. 884. 885. 888,3. Pers. 5, I, 9; 5; III, 2.
فتوحات الواقدي	1599—1604.
الفتوحات الوهبية، شرح الرسالة الفتحيّة	1424.

- الفجر العلوى، في المولد النبوى
 كتاب الفراسة 1850.
 85,3 (von Polemon). 98,2 (von Aristoteles).
 2079. 2080.
 2174. 2776,1.
 2799; Comm. von al - Isfarâ'ini 2800 bis 2802; Gl. dazu 2803; Comm. von ? 2804. 2805; Comment. von al - Damanhûri 2806; Gl. zum Original 2807.
- فراسة الخيل لامرى القيس
 فرائد السلوك، في مصائد الملوك
 — عوائد [الفوائد] لتحقيق معانى
 الاستعارة 105,2.
- الفوائد، ومقاصد القواعد
 كتاب الفرائض 110*, 4 (V, 8).
 1039. 1040 (in Versen); 1104.
 1125 (Tabellen); 1107. 1108.
 1479,1 (von Ibn al-Hâ'im); 1110 (von Taschköprizâdah); 1118.
 Pers. 2,9 (von ?); 1119. 1125 (Verwandte von weiblicher Seite).
- الفرائض السراجية
 الفرائض السراجية في
 الفرائض 1133,s.
 1596. 2687.
- فرائض المنهاج
 الفرج بعد الشدة للتوخى
 — — — ليوسف التوزرى 1539 fol. 21^b.
 2328,9; s. auch القصيدة المنفرجة

فردوس الاخبار	} 595.
الفردوس البرين، في احاديث سيد المرسلين	
فردوس الحكمة	1910.
كتاب في الفرق	1850.
الفرق بين الحكم بالصحة والحكم بالموجب	58,1.
— — الحياة المستمرة والحياة المستقرّة الخ	19,5.
— — نفي مقيد لا نفيًا مقيدًا	102,2.
فرق القرامطة والباطنية الخ	98,5.
فرهنگ جهانگيرى	} 1495. V, 33.
— رشيدى	
كتاب الفروسية لسليمان بن داود	2090.
— — والعمل بالرمح والسيف والعمود	2091,1.
والصولجان والرمح بالنشاب	
— في فروع الدين لبعضهم	1065. 1068 bis 1072.
فريد الاعضاء	1988.
الفريدة، في شرح القصيدة	2255.
مقالة في الفصد	63,7. 2025,2.
رسالة في الفصل بين الروح والنفس	1158,23.
فصوص نصوص الاطباء في الاصول وبعض الفروع	1947.
فصول ابقراط	2023, 2. 2032, 2; Com.m. von Ibn al - Guff 1894 bis 1896; von Ibn Nafis 1897. 1898.
الفصول الإيلاقية في الطب	1931.
— في الطب لموسى بن ميمون	1937.
— — القوافي	358,2.
فصح اللغة	vgl. 423.

فضّ الحُتّام، عن التوربة والاستخدام	2824.
الفضائل الباهرة، في محاسن مصر والقاهرة	1628. 1629; vgl. 1586.
فضائل ابي بكر	868 fol. 143 ^b .
بيت المقدس —	44,5.
دمشق الشام الخ	93,3.
رمضان —	740.
الشام —	54,2.
الشهور والعيدين	1078.
عثمان بن عفّان —	868 fol. 151 ^b .
على بن ابي طالب —	„ „ 153 ^a .
عمر بن الخطاب —	„ „ 148 ^b .
النبي —	„ „ 126 ^a u. 137 ^b .
فضل آية الكرسي	99,12.
حرم مكة المشرفة —	23,3.
الحيل —	57,2. 2081.
صوم يوم عرفة —	868 fol. 142 ^b .
علم العربية وذمّ الحن	8,3.
الفاحة —	99,11.
الفضل الجموع، واللفظ المطبوع، في قلع الطبوع	1332.
فضل مكة المشرفة	30,1.
الفقه الاكبر	Comm. von Abû 'l-Muntahi 641; von 'Ali al-Qâri 642.
فقه كيداني لابن كمال پاشا	936.
كتاب الفلاحة	67,1.
الفلاحة النبطية	2119.
ابيات في الفلاسفة	2142, Ende.

الفلك المشكور	2166.
رسالة في فنون العلوم واصنافها	90,1.
فوات الوفيات	V, 42.
الفواكه الشهية، والزوائد المصرية	2312.
الفوائد الحسان، في الادغام للحروف السواكن والبيان	571,2.
— الخرشية، على الاجرومية	298.
فوائد الرقائق	Comm. 1038.
الفوائد الزينية، في فقه الحنفية	1142 (II, 352 Anmerkung 2).
— السنهورية، في شرح الجزرية	567.
— الشهابية الوفية، على الحاشية العصرية الشريفة	1048.
كتاب الفوائد، والصلوة والعبادة	1271.
الفوائد الضيائية شرح الكافية	259.
— الغيائية، في القواعد البيانية	2788,4.
— الفتحة	vgl. 2812,2.
— الفنارية شرح الايساغوجي	1178.
— المنتخبة	1329.
— الموضحاتي (sic)، لالفاظ الكتاب المسمى بالكافي	1176.
— الميقائية	1378.
— الوافية، في حلّ مشكلات الكافية	259.
فيض الرحمن، بتجويد القرآن	568.
— القدير، لشرح الجامع الصغير	2,93 (vgl. V, 61).

ق

قاعدة يعرف منها معرفة الحوادث في مستقبل الزمان	1275. 1276.
--	-------------

- القاموس الحكيط، والقابوس الوسيط 394 — 396; Glos-
sen 397.
- القانون في الطب لابن سينا 14, 14. 1911 —
1915; Comm.
von al - Râzi
1916; von Quṭb
al-din al-Schi-
râzi 1917; von
? 1918—1920.
- قانون الجمع القسطنطيني الاول 2866.
- القانونجہ في الطب 1928. 1929 (vgl.
V, 46); Com-
mentar 1930.
- قبس الاقتداء الى افق السعادة، ونجم الاهتداء 1252,2.
- الى شرف السيادة
— الانوار، وجامع الاسرار 1283.
- — في الرد على النصارى والكفار 859.
- القبس الحامى، لغرر ضوء السخاوى 98,16.
- رسالة في معرفة القبلة بغير آلة 1452. 1453.
- القدح القسى s. الفخ القسى
- الرسالة القدسيّة للمغزالي 2,38.
- في قراءات القرآن 549. 559. 571,2.
- القرآن Cufica 427—464;
mit Naschi 465
— 520; Com-
mentare 521 —
537; einzelne
Stellen: 19, 1.
22,8. 426* (V,
17). 514* (V,
18). 519* (V,
19). 538—543.
805* u. ** (V,
23 u. 24). Pers.
3,3. Türk. 49,1.
51,2. 51,6. Titel
12

	der Stüren 156*
	3 (V, 10).
قراءة الكتب المقدسة في يوم الاحد الخ	27,20.
قره حاشية	2809,2.
قرّة العين، برقة البديعين	94,11.
— — لشرح ورقات امام الحرمين	924.
— — (العينيين al.) في مساحة ظرف	1078. 1079; vgl. V, 27.
القلتين	
— العيون، في رياض السيلكون	2699.
— الناظر، ونزهة الخاطر	2159. 2160.
قرعة الانبياء	93,26.
— جعفر الصادق	24,3.
— الرمل	73,4.
— مباركة للمأمون	1310.
— الملوك	1304.
— — والفتحآ	1309.
قريان الطلبات	2856.
الرسالة القشيرية	2,43; Comm. 2,44.
قصائد الاكمل بن خلف	2212 fol. 54 ^b u. 56 ^b .
— عبد الرحيم البرعي	2188.
— الشيخ عبد القادر	2212 fol. 45 ^b ff.
القصائد المصرية، في مدح خير البرية	2348. 2349.
— — — — — الوترية،	2273.
قصّة	s. auch حديث , خبر u. حكاية
— آزادبخت	s. قصّة الوزراء
— أحد	العشرة 2126,403.

قصة احوال القيامة	—	2760,10.
الاخين	—	2758,17.
ادهم	—	2752.
ارم ذات العماد وقصة هود	—	2667.
اسكندر	—	46,3. 2400.
والخضر	—	2397.
اسلام سلمان الفارسي	—	2755,1.
اصحاب الكهف	—	93,15. 95 fol. 67 ^a . 97 fol. 44 ^a . 2759. 2882,11.
الاصمعي مع بعض بنات الملوك	—	41. 1231.
الاعرابي مع زوجته	—	2750.
الالواح	—	2758,12.
انس الوجود والورد في الاكمام	—	s. قصة الورد في الاكمام
انشقاق القمر [الخير البشر]	—	41, 2. 101, 2. 2756,5. 2759,3.
اويس القدني [القرني 1.] مع علي وعمر	—	2760,4.
باسم الحداد مع هارون الرشيد	—	2652, 10. 2663. 2664; vgl. V, 54.
بجيريا الراهب	—	2875,2.
بدوور وما جرى لها مع ابن الصباغ	—	22,10.
بشر وهند وما جرى بينهما الخ	—	2754.
بعض الملوك المتقدمة من اولاد شيث	—	28,3.
بلوقيا	—	2756,3.
التاجر وامراته	—	27,6.
ابن الترجمان	—	2758,2.
تزويج النبي فاطمة من علي	—	1822.
تمشاد	—	28,6.
تميم الدار	—	2212 fol. 72 ^b . 12*

قصة توبة السيد سليمان	—	28,5.
تودّد	—	93, 21. 2657 — 2659. 2760,2.
ثلاث اصحاب	—	27,5.
حجا	—	2747.
الحكمة مع سيدنا عيسى	—	95,1. 1740. 2212 (Gedicht). 2736. 2737. 2756, 2. 2757,2. 2760,3.
الجمل والغزاة	—	2565.
جميل وبثينة	—	2639.
ابى جهل	—	2756,5.
حارث بن نبهان (?)	—	28,3.
حايز بن سالوم الخ	—	95 fol. 97 ^b .
الحجاج وابن (sic) سيدنا الحسن والحسين	—	} 2740.
مع الغلام	—	
حسن باشا	—	2758,18.
البصرى	—	28,6. 106,3. 2681.
حظيرة القدس	—	41,1. 2759,2.
الحكيم والطباخ	—	2652,6.
الخوaja البخيل	—	2758,16.
الدابة التى تخرج والحبشة وارتفاع القرآن	—	2760,9.
الدجال وعيسى	—	2760,7.
ذى القرنين وما جرى له من الحديث	—	2400.
والعجيب والامر المطرب الغريب	—	
رأس الغول	—	s. فتوح اليمن
الراهب والرهبان، للفقير احمد سرحان	—	2735.
زاد بخت	—	s. قصة الوزراء العشرة
الزنبيل وما جرى للسلطان	—	22,11.

قصة الزهور	—	2189,3.
السعادة دينها املس (sic)	—	2758,13.
السفياني والمهدى والقحطاني	—	2760,6.
سليمان الحكيم	—	92. 2753,2.
مع الريح الاحمر	—	2751.
وعاد بن شداد	—	2652,4.
سندباد وهندباد	—	2650. 2651,1. 2652,3 (karschtü- nisch). 2653,4; vgl. V, 54.
سيف المملوك	—	2682.
الشاب وامة وابيه	—	2651,2. 2653,3. 2764,5.
شارب الخمر وبالع الحشيش	—	2189.
شجرة الدر وعلاء الدين	—	2683.
شيماس الحكيم	—	2652,7. 2666.
صالح وبنى ثمود	—	2667,2. 2756,1.
الصبي الذي اراد ابوه وامة يذبجه	—	27,7.
وامة وابيه	—	s. قصة الشاب الح
الصياد والعصفور	—	2197,3. 2652,2.
والمارن والسلطان	—	2637,2.
الصيرفي البغدادي	—	2653. 2683.
مع اليهودي	—	2763,2.
ابي طوق	—	2758,9.
الظاهر الدمشقي وابنه على	—	2729.
العالم	—	2758,14.
العايق	—	2758,4.
ابي العباس ومارية بنت الملك	—	2749.
عبد الرحمن بن شاقان البلخي	—	2756,6.

قصة عبد الوهاب الشعراني وشومدرس الراهب	—	2746.
العصفور والصياد	—	s. قصة الصياد والعصفور
علاء الدين مع بنت ملك الجان وبنت السلطان	—	2748.
عمر بن الخطاب والمجارية	—	26, II fol. 12 ^a .
عمر سعد سبع وعشرين ربيع الثاني الخ	—	2760, 14.
الفتح والعصفور	—	95 fol. 83 ^a .
قارون وما جرى له مع موسى	—	2753.
القاضي والسارق	—	2730—2733.
مع الغلام	—	2180.
واليهودي	—	2758, 15.
القطان والفتران	—	2797, 4.
قمر الزمان	—	28, 8. 2648.
القهرمانة والترجمانة	—	2651, 2. 2653, 3. 2764, 5.
الكاس	—	2856, 6.
كعب الاحبار	—	26, II fol. 44 ^a . 2763, 1.
كليب بن ربيعة مع الملك تبع	—	2734.
المتنبي وقابوس	—	26, II fol. 16 ^b .
مدينة النحاس	—	2649.
مريم المجارية	—	2762.
الصديقة ومولد عيسى	—	2761.
مسبحة الجوهر	—	2758, 3.
معاذ بن جبل ووفاة النبي	—	40, 1. 2722.
ملك الفقير صالح سعد الاسد بن مصطفى	—	2760, 13.
الماوردي الخ	—	
ممشاد	—	28, 6.

قصة من بعض وصف عظمة الله الخ	2760,11.
— موسى	2212 fol. 11 ^b .
— وسليمان	2717.
— الندم على ما فات	2758,7.
— ابي نؤاس	53,1. 2660.
من (sic) النول والصانع وما جرى بينهم (sic) من المعاتبة	2197,5.
— النيل وعجائبها	2756,4.
— هود	2667.
— الهيفا بنت المهرجان ويوسف بن سهل	2728.
— الورد في الاكمام مع انس الوجود	2640—2646.
— ملك الرياحين	28,1.
— الوزراء السبعة	2655. 2656.
— العشرة	2652, 8. 2653, 2. 2654. 2764, 4; vgl. V, 54.
— وفاة موسى	2760,12.
— ياجوج وماجوج	2760,8.
— اليهودية التي اسلمت على يديه صم	28,4.
— يوسف وزليخا	868 fol. 6 ^b —113 ^a . 2741—2744.
— المملوك	2758, 1; 5.
— قصص الانبياء	1739. 1740.
— ومواعظ وحكايات عن الصالحين وعن العلماء العاملين الخ	2720.
— قصيد يمدح به حنا قزاوزة الى قس يوسف الكاروز الماروني الخ	2217,10 (vgl. V, 49).
— قصيدة الاستغفار [الاستغفارة] [al. الاستغفارة]	s. الاستغفارة
— ابن ابي الاصبع	1257,6.

قصيدة الاعلى	—	2212 fol. 36 ^a .
الانزمام، في مدح النبي عليه السلام	—	36,1.
البراغيث	—	95 fol. 38 ^a .
البستي	—	2236. 2237; vgl. V, 51.
المعير	—	2212 fol. 18 ^a .
تكرية (sic)	—	2212 fol. 31 ^a .
على حروف المعجم، في مدح سيّد العرب	—	2328,7.
والمعجم	—	
ابى الحسن الشاذلى	—	891.
الحسن بن مسعود	—	62,3.
القصيدة الحسنى	—	369.
الخزرجية	—	s. الخزرجية
قصيدة الدمياطي في الاسماء الحسنى	—	2378.
ابن الدهان	—	2255.
القصيدة الذهبية	—	s. الرحلة الذهبية
قصيدة الربانى	—	670,3.
ابن زيدون	—	1,6. 1702. 2240.
القصيدة الزينية	—	1,23 (s. I S. XII).
السبعينية	—	1257,3.
السعدية للشيخ يوسف الرشيدى	—	2356.
قصيدة السمؤل	—	76,2 (mit تخميس).
الشبراوى	—	2339,40 (desgl.).
الشنفرى	—	s. لامية العرب
الشيستان	—	2212 fol. 63 ^b .
في صفة الجنة	—	31,1.
طلب علم الدين	—	75,2.

قصيدة في طلوع المنازل لجابر بن ابراهيم	—	1378,2.
سيّدى عبد الرحمن	—	2212 fol. 22 ^b .
السيّد عبد الله	—	2212 fol. 41 ^a .
ابن عبدون	—	Comm. von Ibn Ba- dûn 2252. 2253.
الشيخ علوان وجوابها لابي الحنبلى	—	44,10.
للشيخ على	—	10,1.
عنتر بن عمر بن شدان العيسى	—	8,7.
الغزالى	—	28,2.
في فتح بلغراد	—	2331.
القصيدة الخزّية، في الحاسن البكرية	—	94,10.
قصيدة ابي فراس	—	26, I fol. 204 ^b .
كعب بن زهير	—	s. بانت سعاد
ما نقط فيها	—	2321.
محمد بن زيد الحريرى	—	2373.
صبي الدين	—	2270.
القصيدة الخلعة	—	2792.
قصيدة تسمى مديح	—	2201.
ابى مدين	—	2198,2. 2207; vgl. الاستغفارة
مصطفى البكرى	—	2334.
في مصطلح الحديث	—	578.
القصيدة المضربة، في مدح خير البرية	—	mit Tachmis 22, 13. 2313.
قصيدة السيّد المقداد	—	2212 fol. 47 ^b .
في المقصور والممدود	—	I, S. 243 Anm.
القصيدة المهملة اللامية، في مدح خير البرية	—	2355.
قصيدة في المواعظ الناهية عن الركون على الدنيا الخ	—	31,2.

قصيدة موقق الدين ابن منير الطرابلسي	39,8.
شرح القصيدة الموعود بذكره لناظمها على التمام والكمال	1341.
قصيدة الموهودة	2212 fol. 46 ^a .
الميزان في الشمس —	1255,3.
في النفس لابن سينا —	1,3. 14,26. 1167. 1769 fol. 21 ^b ; Comment. 52,7. 1158,20. 1167. 1168; 1,12 (ein مستط).
في النقص على من عاب الحديث واهله —	613,2 (vgl. V, 62).
القصيدة الواعظة	31,2.
قصيدة ابن الوردي	auf — اط 871; eine Lämijah 26 fol. 76 ^a . 39, 3. 62, 5; Tachmis 2298. 2299.
تتضمن وصية ونصيحة —	2322,2.
الوعيطي —	1077.
وفاة فاطمة الزهراء —	2212 fol. 51 ^b .
قصيدتان لحسن جليبي الحموي	14,27.
لابي اليبين افندي —	14,29.
قطب الافراح، في القوة على النكاح	2058.
— السرور، في الانبذة والخمور	2124. 2125.
قطر السيل، في امر الخيل	57,2. 2081.
— الندى، وبل الصدى	Comm. des Verf. 328. 329; Super- commentar zur Dibâğah 330; Comm. von al- Fâkihi 331. Vgl. V, 61.

القطريّة	s. مثلثات
	قطرب
في قطع الثواب	Türk. 1, 21, c.
قطعة الشافعي	49, s.
— في المجنون والعاقل	2368.
— ابن الوردي في زيارة الشيخ صالح	44, 35.
قطف الازهار، في خصائص المعادن والاجار، وتنتائج المعارف والاسرار	} 2116.
— — — خواص المعادن والاجار	
قفو الاثر، في صفو علوم الاثر	102, s.
قلادة الدرّ المنثور، في ذكر البعث والنشور	1514 fol. 135 ^b . 1515; vgl. V, 34.
قلائد العقيان، في مورثات الفقر والنسيان	81, 1.
— — — وحاسن الاعيان	2130. 2131.
— النحور، من جواهر البحور	39, 11.
قلم حكماء اليونان	63, 1.
القلمية لحمد افندي البسنوي	32, 2.
قليل من قول [الآباء] القديسين	2881, 3; 5.
القمر الطالع، ونزهة المطالع	2172.
قمع النفوس [شرح كتاب الفقه الاكبر]	642.
— — — ورقية المأنوس	1590.
— — — من كلام ابي عروس	2362. 2363.
في القهوة	2105—2109.
قواعد الاشباه	1022.
القواعد الحسابية، والارصاد الفلكية، والعلم عند رب البرية	1448.
قواعد الزركشي	918. 978—980.

قواعد الشريعة	} 947.
لعبد العزيز السلمى	
القواعد الصغرى	} 2.28.
والفروق	
القواعد الكبرى لعبد العزيز السلمى	vgl. 948.
قواعد المختصر، على المعانى والبيان المنتثر	V, 56.
قوانين حكم الاشراف، الى كدل الصوفية بجميع الآفاق	907.
كتاب القوانين والدواوين	47,1. 1892.
القوانين الواجبة الى الذين يرومون الدخول	2861.
في الطريق الرحباني المقدس الخ	881.
قوت القلوب، في معاملة الحبوب الخ	964.
— المحتاج، [في شرح المنهاج]	2,69.
— المغتدى، على جامع الترمذى	2318; vgl. 2319.
— النديم، ونزهة المسافر والمقيم	1339.
في القوس العربية	1429.
القول على الاصول الكلية . . . في مدة السنة	
الشمسية	
قول بعض العشاق	74,4.
القول السديد، في اختيار الاماء والعبيد	1237.
— في صحة ما اجره الجندى من المزارع وغيرها	1096.
— المبدع، في شرح المقنع	1491,3.
— المختار، في شرح غاية الاختصار	945 (Glossen).
— المفيض، في بيان عوارض العروض	371.
— المنتخب بالفتحة والدليل، فيما يناسب	1270.
ام من اسماء الله الجليل	
— الموعب، في القضاء بالموجب	979.
— النقى، في الرد على المقرئ الشقى	1142.
في قوله العينان وكاء السمة فمن نام فليبتوضاً	637.
— ولو شئنا الخ (Qur. xxxii, 13)	870,6.

قيام الدولة العباسية، في الديار المصرية	98,17.
احوال القيامة	755 ^a .
كتاب القيان	2055.
قيد الشرائد، ونظم الفرائد	Comm. 1026.

ك

الكشف عن حقائق السنن	2,77.
رسالة في علم الكاف	1297.
الكافي في علم الحساب	1474.
العروض والقوافي — — —	Comm. 368. 372. 376, ² (vgl. V, 14).
الكافية لابن الحاجب	209,1. 250—252; Comm. von al- Astarâbâdi 253 bis 255; Super- commentar zur Dibâgah 256; Comm. von al- Chabizi 257; von 'Umar al- Hindi 258; von Ġâmî 259; Gl. dazu, von al- Isfarâ'ini 260; Commentar von ? (genannt الكافية) 261; Gl. zum Anfang 51,1; metrische Bearbeitg 262.
لابن الهائم —	vgl. 1107.
البديعية، في المدائح النبوية —	Comm. 2793.
كافية ذا اللب، في علم اصول الطب	1950.
المريد، لمعرفة ما يجب على العبيد —	707.

الكامل للمبرد	184; vgl. V, 10.
كامل النواريح لابن الاثير	1,33. 864,9.
كامل الصناعة	Türk. 22, I.
— الصناعةتين البيطرة والسزطقة المعروف بالناصرى	2082. 2083.
كتاب اشعار العارفين الخ	s. اشعار العارفين
— الاعيان والامائل	1756 (s. V, 43).
— الافعال لابن القطاع	405.
— — القوطية	405.
— الاقاليم للاصطخرى	1521. 1522.
— الباء للنملى	} 2055.
— بركان وحابب	
— البرهان	2872.
— البستان، وروضة الندمان	92,1.
— البصرآء	2092,1.
— جامع فى الاشربة والمجونات الخ	72,8.
— جمال الدين الاقسراى	2803 Anh. 7.
— الجوارح	2092,2.
— الحرير	1461.
— الحماسة وهى روح القدس	2876.
— الحيل	1349.
— الحيوان لابن الجاحظ	vgl. 864,9.
— الدهر، وصيرفية الدهر	2253.
— الرحمة، فى الطب والحكمة	1944. 2025.
— الروضتين، وانتقال الدولتين	2600 ff.
— الروم	2092,1.
— الشرف	39,4. 1741.

كتاب العزى	s. تصريف
	الزنجاني
— غنى ومنى	1951. 2030,1.
— فريد الاعضاء	1988.
— الفلاحين	2120.
— الفلك	1445. 1446.
— الفوائد، والصلوة والعبادة	1271.
— القيان	2055.
— فيه ما يلزم الملوك والولاة الخ	1880.
— المختار، في كشف الاسرار، وهتك الاستار	1374—1376.
— ابن مفلح	2193.
— المقصور والمدون لابن دريد	207,2 (s. V, 11).
— الملاحن	417.
— الكتاب الملوكي	1886.
— كتاب المنتخب والمختار، في النوادر والاشعار	2137.
— الوفيات لابن رافع	1758.
— يدل على الامراض على حروف الهجاء	1308.
— قصيدتان في اركان الكتابة	2823.
— كرامات احمد البدوي	1844.
— الاولياء	723. 724.
— كتاب الكراهية من الهداية	1000. 1001.
— الكشف في تفسير القرآن	Gl. zu Gl. 528.
— علم الانعام	1350,8. 1353,1.
— كشف الاسرار، عن حكم الطيور والازهار	2693 bis 2695. 2739.
— وهتك الاستار	1374—1376.
— الافهام، في الاحكام	747.
— الاقوال المبتذلة، في سبق قلم البيضاوي	532.
— لمذهب المعتزلة	

الكشف والبيان، في معرفة الانسان	1168.
كشف الحجاب، لروية عالي الحجاب	795.
الكشف في علم الحروف	1252, 1.
كشف الحقائق	856.
الكشف الحقيقي، في علم الموسيقى	39, 7.
كشف الرمز، عن خبايا الكنز	1022.
— السر الخافي، في حدّ الرموز الخوافي	vgl. 120, 3.
— الصلصلة، عن وصف الزلزلة	66, 9.
— الظنون، عن اسامي الكتب والفنون	vgl. 1289, Anh. 4.
— الغطاء، لاخوان الصفاء	914, 5.
— الغمة، عن جميع الامة	2, 124.
— الغوامض، في علم الفرائض	Comm. 1109.
— الفضائح اليونانية، ورشف النصائح الايبانية	857.
— الكروب، ذكر اولياء الله علام الغيوب	4, 5.
— اللثام، عن وجه التنورية والاستخدام	2156 (vgl. V, 49). 2824.
الكشف عن مجاوزة هذه الامة الالف	721.
كشف المعائب، من الرجل العالم الصائب	2884, 1.
رسالة في الكعبة	1711.
كفاية الاخيار، في حدّ غاية الاختصار	946.
— الحقاظ في الفرائض	1106.
— الطالب الرباني، لرسالة ابن ابي زيد القيرواني	1046. 1047.
— الطبيب، فيما صحّ لدى من التجاريب	1952.
— الفحول، في علم الاصول	643.
الكفاية في الفرائض	1098.
كفاية القنوع، في العمل بالربع المقطوع	1426, 1.
— المتحفّظ	422.

- كفاية المحتاج من الطلاب، الى معرفة المسائل
الفلكية بالحساب 1391.
- الكفاية في النحو Comm. 334.
- رسالة في علم الكلام لابن كمال الدين 652, 1.
- — كلام يحيى الدين ابن العربي Pers. 7, 2.
- كلام على بن ابي طالب 3, 22 — 25. 6, 1.
68, 2. 97 fol. 14^b
und 42^a. 1246.
Pers. 4 fol. 215^a.
- كلمات على حاشية التورية 3, 17.
- الحكمة 3, 23.
- في فضائل الفتوة Pers. 5, I, 6.
- في كلمة التوحيد 916, 3; 4.
- — الشهادة 670, 4; s. auch
لا اله الا الله.
- الكلمة المشرفة 730.
- كليلة ودمنة 2691.
- الكمال، في معرفة الرجال 1757.
- كتاب الكمال وهو الفروسية الخ 47, 2.
- كمامة الزهر، وصدفة الدرر، [وفريدة الدهر al.] 2252. 2253.
- الكناش في الطب 2036, 2.
- كنز الاسرار، ولاقح [لوامع od. لوائح H. Ch.] الافكار 744.
- الاصول في الطب 17, 1.
- الجواهر والدرر، المنتقى من كلام سيد 601.
- البشر الخ
- الدقائق 1013 bis 1019;
Comment. von
Mullâ Miskin
1020. 1021; Gl.
dazu 1022; Gl.
zum Comm. des
Zaila'i 1023.

- كنز العمال، في تبويب سنن الاقوال والافعال
— القحوف الخ 2,110.
هز القحوف s.
الخ
- الكنز المعظم، والدر المنظم vgl. 1468.
- كنز المعاني، في شرح حرز الاماني، ووجه
التنهاني 554.
- كنه ما لا بد للمريد منه 914,1.
- كنوز الحقائق، في حديث خير الخلائق 610.
- الكواكب الدرّية، في مدح خير البرية 93,24. 1112. 2275
bis 2281; Erweiterungen 80, 2.
2282 bis 2290;
Nachahmung
2198, 1; Comm.
von Ibn Marzûq
2,96. 1546 (vgl.
V, 37); von al-
Hârûni 2292;
von ? 2293. 2294;
Benutzung zu
sympathetischen
Curen u. dergl.
81,2. 2291.
- السائرة، في اخبار مصر والقاهرة — 1646.
- السيارة، في ترتيب [علوم] الزيارة — 56,5. 1532—1534.
- المضيّة، المختصرة من الترتيب
والسراجية — 1103.
- المنتشرة، في فضائل العشرة — 722.
- الكوثر الجاري، الى رياض احاديث البخاري 2,50 ff.
- الكوكب الدرّي 2350.
- كوكب الروضة 1530. 1531.
- الكوكب الساري، في حقيقة الجزء الاختياري 872.
- كوكب الملك، وموكب الترك 1885.

الكوكب المنير، بشرح الجامع الصغير	2,92.
رسالة في الكيمياء	85,14.
كيمياء السعادة، في ابطال كيمياء العادة	39,2.

ل

في القول لا اله الا الله	102, 1. 120, 5. 543, 5. 670, 4. 916, 3; 4.
لامية على الاسماء الحسنى	2378.
— الافعال لابن المالک	Comm. 207; vgl. V, 62.
ابن طهيرة	— 2803 Anh. 5.
العجم	— Comm. von al- Çafadi 2248. 2249; von al- Hadhrami 2250. 2251; ein Tach- mis 2247.
العرب	— 2224 (vgl. V, 49); Comm. 102, 3. 2224* (V, 50).
في علم الزائرة	— 1319.
عمر بن العاص	— 1,21.
ابن فرج الاشبيلى	— s. منظومة
في مدح خير البرية	— 10,2. 2355.
ابن الوردي	— s. قصيدة
لبّ الالباب، في علم الاعراب	— 284.
— اللباب، في تحرير الانساب	— 420; ein Zettel dazu 421.
اللباب، في تهذيب الانساب	— 418. 419.
— الفقهاء	— 984—986. 13*

اللباب في النحو	285.
رسالة في العلم اللدنى	917, 1.
الرسالة اللدنية، في احكام الشعرة اليمانية	1459 Anm.
في اللذات نفسانية وجسمانية	115.
لسان الحكماء، في معرفة الاحكام	1030.
— الميزان	1867, 4.
لطائف اخبار الاول، فيمن تصرف في مصر من	1633—1637.
[ارباب] الدول	
— ترقيات القدر، مقتبسة من حالات خير	870, 1.
البشر	
— التلطيف	2235.
— المعارف للثعالبي	158.
— المنن، في مناقب الشيخ ابي العباس	1848.
وشيخة ابي الحسن	
لطف المسائل، وتحف المسائل	2178.
كتاب اللغات للاصمعي	vgl. 423.
لغز	s. الغاز
لقط المرجان، في احكام الجان	747.
— المنافع	1238. 1944.
اللحمة العفيفة في الطب	1970, 1.
اللمع الافقية	914, 2.
— في الحساب لابن الهائم	Comm. 1483.
لمع القوانين المضية، في دواوين الديار المصرية	1891.
اللمع في النحو لابن جتى	Comm. 210.
لمع يسيرة من علم الحساب	Commentar 1483. 1483* (V, 32).
كتاب اللمعة [في الزيج]	1410.
اللمعة، في اجوبة الاسئلة السبعة	94, 5.

الدمعة، في حلّ السبعة	1379,3. 1389.
— ، — زيارة السبعة	1532.
— الشمسية، على التكلفة القدسيّة	1105. 1115.
— الماردينيّة، في شرح الياسمينيّة	1475.
— المضيّة، في علم العربيّة	mit Comm. 341; Gl. 342.
لوائح الانوار، في طبقات الاخيار	1767.
كتاب لوائح الانوار القدسيّة، المختصر من الفتوحات المكيّة	885.
لوامع الاسرار، شرح مطالع الانوار	Gl. 1184. 1185; vgl. V, 28.
— الافكار المضيّة	1257,1.
— الانوار [في علم الحديث]	588.
— الوسائل، في مطالع الرسائل	1414.
لوعة الشاكي، ودمعة الباكي	2046. 2047.
اللؤلؤ المنثور، في نصيحة ولاة الامور	1887.
— المنظوم، في معرفة حدود العلوم	175.
فائدة في معرفة ليلة القدر	706.

م

ما رواه الواعون، في اخبار الطاعون	52,1. 58,3. 1977.
— قيل من الاشعار، في الزهور والفواكه والرياض والانهار	11,2.
— لا يسع الطبيب جهله	2116.
ماء المسير، بزان الفقير، لفتح القدير	1029.
الماء الورقي والارض النجميّة	1257,1.
مأخذ الشرائع	vgl. 100,1.

- مادة الحياة، وحفظ النفس من الآفات 1987.
 المائة المختار (sic) 2055.
 في تحقيق المباحث الموجودة، والمقاصد الاصولية 1930,2.
 مبارق الازهار، في شرح مشارق الانوار 2,76.
 مباهج الاخوان، ومناهج الخلدان، في حوادث 1631. 1632.
 الدهور والازمان
 — الفكر، ومناهج العبر vgl. 98,3.
 مبحث الميعاد 52,3.
 المبدأ والمعاد 1158,9.
 المبسوط في الفروع الشافعية لابن المنذر 1149.
 — — — الفقه للمسرخسى 997.
 متحفه البارى، بشرح صحيح البخارى 2,50 ff.
 متعدد الازهان 1779.
 متن المنار في اصول الفقه 930. 931.
 مثال وقوف المالكى الكندومى السيفى قرقماس 1690.
 مثلثات لبعضهم 115.
 — قطرب metrisch 43,2. 61,
 1; 2. 408,1. 409.
 413; Comment.
 410. 411; er-
 weitert 408, 2;
 in Prosa 408,3.
 1551,2.
 — ابن المالك 412.
 مثير الغرام، الى زيارة القدس والشام 1715.
 مجادلة 2875,1.
 — عبد الواحد بن ابراهيم البصرى 2882,10.
 كتاب مجادلة يعقوب الكندى 2884,1.
 — الجالس (?) 833. 834.
 مجالسة الاخوان، ومصاحبة الخلدان، في مفاخرة 2777.
 القهوة والدخان

الحجّتي من سنن ابي داود	600.
حجّيات ابن التلميذ	1996,2.
حجري السوابق	1335.
الحجري في القراءات السبع	8,4.
مجلس في خلق آدم عليه السلام	75,9.
— — قوله تعالى والصابقات صفًا، فالزاجرات	835.
زجرًا	
— — — — في فضل بسم الله الرحمن	2756,11.
الرحيم	
مجمع امثال العرب	s. امثال العرب
— البحرين، وملنقى النيرين	1012.
— الزوائد، ومنبع الفوائد	2,106.
— الفوائد لابي الحسن على الهيثمي	2,104.
— — — — لحمد الغمري	864,3.
— — — — المنافع البدنية	1966—1968.
— — — — مجمل اللغة	377.
— — — — مجموع	95. 2175.
— — — — فيه ادبيات لطيفة الخ	2214.
— — — — السبوي	1944.
— — — — يشتمل على فوائد وحكايات الخ	117.
— — — — فيه من كل شيء احسنه	873.
— — — — لطيف، حاوي لكل معنى ظريف	2211.
— — — — ، ومؤلف ظريف	2167.
— — — — المجموع المبارك يعني تأريخ الشيخ المكين	1557.
— — — — مجموع مشتمل على حكايات الخ للقلوبى	2703. 2704.
— — — — ادعيا واقسام وابواب واوراد	809.
— — — — ودعوة الواقعة	
— — — — قصائد واشعار الخ	2181.

- مجموع مشتمل على قصائد وحكايات الخ 2182.
 مجموعة مشتملة على حديث وتوحيد ونكت الخ 99.
 حبيب النداء، الى شرح قطر الندى 331.
 محاسن الغرر، ومساوى العرر 1224.
 الحبوبية الهنيئة، من غاية السرور للقلوب 1291.
 الجليلة، والافكار الصوفية 644.
 محصل افكار المتقدمين والمتأخرين 934.
 الحصول في اصول الفقه 1323,2.
 محصلة اليد، بعد الجهد 1336.
 الحكم الدرّي في علم الضرب بالصوالة الخ 2126.
 مختار الاغانى، في الاخبار والتهانى 1932.
 المختار لحنين بن اسحاق — 1009—1011.
 لفتوى — vgl. 93,6.
 المختصر، في اخبار البشر 1931.
 مختصر الايلاقى في الطب 2200,2.
 — البديعية، في كتابة الامور الشرعية 1554.
 — تأريخ الطبرى 2821.
 — التالذ والطريف، في فنّ التصحيف
 المختصر في التصريف s. تصريف
 الزنجاني
 مختصر التفتازانى 2781. 2782; Gl.
 2783—2785.
 — ابن الحاجب 775,1.
 — الشيخ خليل بن اسحاق 2,23. 62,4. 1051
 bis 1055; Com-
 mentar 2,24 bis
 27. 62,4. 1056
 1057. 2108.

مختصر رفع الالباس، عن وهم الوسواس الخ	1153.
— ابي شجاع في الفقه	s. غاية الاختصار
— في صناعة الصرف	205* (V, 10).
— سهوة الزبد، شرح صفوة الزبد	921.
— في علم الحساب	1487. 1488.
— — النفس الانسانية	63, 4; 6.
— القدوري	994. 995. 1039. 1040; Comment. 996; vgl. V, 26.
— كاف للمطالب	III S. 106 Ann. 1.
— المزني	938.
— المختصر، في مصطلح اهل الاثر	Comm. 584.
— مختصر المنتهى	1048.
— في المنطق للسوسى	Comm. des Verf. 1196. 1197.
— الوسيلة	1492, 2.
— يشتمل على بعض ما للاشراف من المناقب والمآثر	14, 20.
الخزون	vgl. 1161.
القصيدۃ المختلعة	2792.
تصريف الخمس الخالى الوسط	1252, 4.
خمسة عجيبۃ، وتحفة غريبة	2174.
خمسات الظرائفى وقيل الرشيدى	2357. 2360.
مدارج السالكين، الى رسوم طريق العارفين	896.
مدائح	26, I. 116 (christlich).
— عماد الدين الدمشقى	44, 17; 18.
ذكر مدّة الدنيا من لدن آدم	1634.
في مدح الدينار لابن الحجاج	2697.

في مدح العيدروس	15, 3; 4; 5.
— — النبي لاعشى بن قيس	26, I fol. 193 ^b .
المدخل، الى تنمية [تنمة al.] الاعمال	2,46.
— في علم النجوم لابن ابي شاكر المغربي	65,1.
— — — — للقبصي	67,2.
— — فن البلاغة وتوابعه	2788,6; Glossen 2788,7.
مدرك النجاة، وصحّة الفوز بالحياة	2873.
المدهش للبي وعقلى ادهش وجواهره ونفائسه	} 842.
— في الحاضرات	
مديحة لسيدتنا مريم	2217,12.
— على وزن احباب الغوالي جفوني	2217,13.
في بيان المذاهب	98,7.
— — مذهب ارباب السلوك	70,4.
— المذهب الحق في قيام الارض في حيزها الخ	1158,24.
مرآة الارواح، وصورة الارجاء	70,6.
— الزمان، في تواريخ الاعيان	1556; vgi. 2241. 2302.
— الكائنات، شرح عجائب المخلوقات	1508 (s. Wüsten- feld).
— المعاني، في ادراك العالم الانساني	1265. 1266.
مراتب البيان، في خواص المعادن والنبات والحيوان	2116.
مراتع الغزلان، في اوصاف الحسان، من الغلمان	2314.
مراثي	26, I, fol. 195 ^b und passim.
— في الشيخ ابراهيم البرماوى الشافعي	2332.
مراح الارواح	194, 2, a. 195, 2. 196,1.

مراسلة من امام اليمن وكان يلقب بالبغل كتبها لشريف مكة	598.
— السلطان سليمان لشريف مكة وهو ابو نهي	598.
— على افندى الى احمد العطشى	2832.
مرافى الفلاح، بامداد الفتاح	1033.
رسالة في المرافية السوداوية والغير السوداوية	1980. 1981.
المرتجل، شرح الجمل	211.
مرثية في عبد المطلب	26, I fol. 195b.
— الملك الصالح	„ „ 48b.
— محمد زيتونة في وفاة محمد الشرايبي	1784 fol. 1 (vgl. V, 44).
مرج راهط	2126, 412.
— الزهور، في وقائع الدهور	1577.
مرزبان نامه	2692; vgl. V, 55.
مرشد الزوار، الى قبور الابراز	1091.
— الطالب، الى المذاهب والمطالب	988.
— المتأهل	} V, 47.
— المتأهلين	
— الناسك، لاداء المناسك	4, 6.
المرشدة في صناعة الغبار	1479, 2. 1480. 1481; Comm. 1482.
مرشدة الطالب، الى اسنى المطالب	Comm. 1478.
مروج الذهب	93, 23.
مركز الاحاطة، بادباء الاحاطة	I S. 59 Ann.
مزرع الحسنات، شرح دلائل الخبرات	807.
المسالك تلخيص تلخيص المفتاح	Comm. 2787.
كتاب المسالك والممالك لابن حوقل	1522, 3.

كتاب المسالك والممالك لابي عبيد البكري	1525,6.
مسامرة السموع، في ضوء الشموع	66,2.
كتاب المسائل [لابن قتيبة]	636.
— — [للامام مالك]	vgl. 1143.
مسائل واجوبتها	8,2.
— تتعلّق بعلم الحديث	574.
— عن دين النصرانية	2882,4.
— ذوى الارحام	1125.
— الراهب مع الرهبان	2735. 2755,2.
— في الطبّ للمتعلمين لحنين بن اسحاق	2023, 1. 2028, 1. 2036,3; Comm. von Ibn abî Qâ- diq 1932; von Ibn Nafis ? 1933.
— عبد الله بن سلام عن النبي	93,16. 1831. 1832.
المسائل العطرية	1328.
مسائل علماء بنى اسرائيل عن عمر بن الخطاب	863.
— في النكاح والطلاق	44,21.
— — الهيئة	1395.
كتاب المستجاد، من فعلات الاجوان	1596. 1597.
المستدرك على الصحّيحين	2,121.
المستصفي من علم الاصول	925.
المستطرف، من كلّ فنّ مستطرف	22,1. 2142—2151.
المسعد لذوى الالباب، في علم الحساب	71,1.
مسند ابي حنيفة	2,13.
— عبد بن حميد الكشي	590.
— الكوفيّين لاحمد بن حنبل	589.
مسئلة وجوابها	70, 7; 10.
المسئلة الخاصة، في وكالة العامة	1142.

مسئلة سئل عنها الشيخ عماد الدين الواسطى	892.
— في عوج بن عنق	91,3.
— — القهوة وجوابها	2109.
— المساكات، في الامور المهمة	44,16.
كتاب المشاجرات الواقعة فيما بين طائفة السريان وطريقتهم الحقيقية	2874.
— المشارع للرقى	1515 Anm. 2.
مشارك الانوار [النبوية] من صحاح الاخبار المصطفوية]	2, 75; 119. 2803 Anhang 1.
المشاهد [القدسية]	888,2.
مشتبه النسبة لابن نقطة	1759.
كتاب المشترك وضعها، والختلف صقعا	1525,1.
مشرق الفجرين، في تقويم القمرين	1380,1.
مشكاة الانوار	1166.
— المصابيح	2,118; Comment. 2,77 ff. 597.
مشكلات الانوار، في خواص الحروف والاسرار	1262,5.
مصابيح السنة للبعوى	597. 864,11.
المصابيح السنوية، في طب البرية	11,7. 1958 Ende. 1961. 1962.
— المزهرة، في علم البزدرية	2094.
كتاب المصادر للوزنى	399. 400.
مصادر اللغة	400.
مصارع العشاق	2700; vgl. V, 55.
مصارعة الفلاسفة	1163.
المصباح للمطرزى	214,2. 227. 228; Comm. zur Di- bāgh 214, 3. 229,1. 230 bis 233; Supercom- mentar hierzu

- 234 bis 236;
Comm. des Isfa-
râ'ini (الضوء)
237 bis 245;
Comm. zu den
شواهد des-
selben 246; zu
der خطبة
247; Comment.
des Hasan Pa-
scha al-Aswad
(الافتتاح)
248. 249.
- 2,71.
1285. 1769 fol.
43b.
406. 407.
- vgl. 407.
- 85,4.
- 191.
- 1838,2.
- 578.
- 2,116.
899. 900.
- vgl. 647.
- Comment. mit Gl.
1184. 1185.
- 807.
- 1425.
- 596.
- 1179.
- مصباح الزجاجاة، على سنن ابن ماجة
المصباح في علم المفتاح
- المنير، في غريب الشرح الكبير
— — — اللغة
- مصحف في الروحانية لاوتاسية ابنة بلوطس
المصرح شرح الامثلة المختلفة
المصرع والثار
- قصيدة في مصطلح الحديث
المطالب العالية، في مختصر [من رواية al.]
المسانيد الثمانية
- العلية، في الادعية الزهية، المختمة
بالاحاديث القدسية
- مطالع الانظار، شرح طواع الانوار
— الانوار في المنطق
- المسرات، بجلاء دلائل الخيرات
المطلب، في العمل بالربع الحبيب
المطلع، على ابواب المقنع
— شرح الايساغوجي

على مسائل المقنع	—	1456,2.
المطلوب، شرح المقصود		205,1.
معاتبه مع البين		2197,2.
الزهور	—	2189.
معادن الحكمة، ومظاهر النعمة		1287,2.
معادلة النفس		82,4.
معارضة بين ابن حجة الحموى وبدار الدين بن الصاحب		2312.
كتاب المعارف		93,4. 1552.
معالم التنزيل يعنى تفسير البغوى		524—527.
السنن	—	2,64 ff.
معانى الآثار		2,17.
في معانى الحروف الجارة		416.
المعانى الدقيقة، في ادراك الحقيقة		91,2.
المعجم الصغير		864,5.
صفة معجون نافع لتقوية الباءة		2154.
المعدلة، في شأن البسملة		66,3.
كتاب المعراج		70,1. 117 Anfang. 1823—1827.
في معرفة اى مدار شيت لجزء مفروض	—	1158,16.
كيف يرسمه الظل		
طول البلاد وعرضها	— — —	1467.
الوقف والابتداء ومتشابهات	— — —	544.
القرآن الخ		
معشرات		2202,2.
معلقات لبيد والحارث وعمرو		2191,1.
معلقة امرى القيس		26, I fol. 113 ^b .
الحارث	—	2191,1; Comment. 2192,2.

معلقة زهير بن ابي سلمى	26, I fol. 114 ^a .
— طرفة بن العبد	26, I fol. 112 ^b .
— <u>عنتر</u>	Comm. 2192, 1.
كتاب المعلم والتلميذ	2882, 2. 2886, 2.
معلم الطرفين، بما حوته ساداتنا العلماء من الشرفيين	845.
المعونة في الجدل	1183.
— على دفع الهم	V, 59.
معيد النعم، ومبيد النقم	848.
المغنى في تدبير الامراض، ومعرفة العلل والاعراض	} 1953.
— — الطب	
مغنى الطبيب، المنتخب من التجاريب	1969.
— اللبيب في الطب	2004. 2026, 2.
— — عن كتب الاعاريب	Comm. 333.
المغنى في المفردات	21. 49, 2. 99, 15.
مفاتيح الالباب، لصفائح الابواب	323.
مفاتيح الاسرار، ومصابيح الاكوار	1511. 1512.
— الصلوة، وينايع الحياة	1061.
— الكنوز	75. 909.
مفتاح الجفر الجامع، ومصباح النور اللامع	1259, 1.
— الحكمة	1295, 3.
— العلوم	2779.
— الكنوز، وحد اشكال الرموز	1257, 4; Comm. 1257, 5.
مفردات	85, 10 (Recepte).
كتاب المفردات للغافقي	1998 (abgekürzt von Greg. Bar- hebraeus).
المفصل في النحو للزمخشري	2803 Anhang 3; Comm. 222.

المفصل شرح الحاصل	644.
المفهم، شرح تلخيص مسلم	} 2,58.
— ، لما اشكل من تلخيص كتاب مسلم	
المفيد في الطب	1963.
— الجامع، لما تبدد من اسرار الطب والمنافع	1982.
مفيد العلوم، ومبيد الهموم	173.
مقاصد التفتازاني	Comm. 109.
المقاصد الحميدة، في معرفة العقيدة	685.
مقاصد الفلاسفة	V, 21.
مقال في صفة النجوم والافلاك	1398.
المقال المخصوص، والمقام المنصوص، في مدح مدينة قوص الخ	1687.
المقالات، في بيان اهل البدع والضلالات	852.
— السننية، في سير خير البرية	1806—1808.
مقالة في الاوزان والمكائيل	1331.
— عمل اليد للزهراوي	1989.
— من قول ابنا بطرس الخ	1261, 2.
مقامات الحريري	2767 bis 2769; Comment. 99,1. 1415 fol. 1 ^a . 2770.
المقامات الريانية	2684.
مقامات السيوطي	1,8. 58.3. 2049. 2771.
المقامات العلية، في الكرامات الجليلة	vgl. 2297.
مقامات القواس	2774.
المقامة التفاحية	2771,3. 2772.
للسيوطي } الدرية —	58,3 fol. 37 ^a .
— الزمرية	2771,4.

مقامة في الطاعون لابن الوردي	58,3 fol. 32 ^a .
المقامة الغورية، والتكفة المكيّة	2773.
للسيوطي { <ul style="list-style-type: none"> الفستقيّة — المسكيّة — مقامة منافع عشرة رياحين المقامة الروديّة اليافوتيّة — 	2771,5.
	2771,2.
	2771,1.
	2064 fol. 196. 2771,6.
مقبول المنقول، الجامع لاحاديث الرسول	2,114.
ذكر مقتل الحسين	1838,1.
مقدمات العراقي	Comm. 1159.
المقدمة الاجروميّة، في علم العربيّة	286. 286* (V, 12); Commentar von al - Azharî 287 bis 293. 1157 (II, 364 Anm. 1 und V, 13); Gl. dazu 294; Commentar von Nağmal-din 295 bis 297; von al - Charaschi 298; von Mu- ḥammad al-An- çârî 299; von ? 300--302. 305. 306. 308. 309. 311. 312; von Schaich Ġibril 303. 304 (vgl. V, 13); von al- Buğâî 310; ein Muchtaçar mit Comm. 307.
مقدمة في اخراج هـ حصص من فضل الداير الخ	78,4.
المقدمة الازهرية، في علم العربيّة	Comm. des Verf. 335. 336.

مقدمة اصول القواعد والاركان على مذهب الامام الشافعى	661.
— فى الايمان والاسلام	734.
المقدمة الجزرية	s. الجزرية
— فى الصلوة للسمرقندى	762.
— العزبية، لجماعة الازهرية	1049. 1050.
— العشرية	182.
مقدمة فى علم العربية، متممة لمسائل الجرومية	305.
— الغزنوى	1003—1006.
— فى فضل الصلوة	772.
— — — يوم عاشورا	30, 5. 741.
— — — الفقه على مذهب ابي حنيفة	12, 3.
المقدمة المنصورة فى القهوة	2107.
مقدمة فى النحو للتلوانى	343.
— — نيل مصر ومحاسنها وفضلها	34, 3.
المقصد الاسنى، فى شرح اسماء الحسنى	716.
المقصود فى التصريف	194, 2. c. 195, 4. 196, 3; Comm. 205, 1.
فى المقصور والممدود	207, 2 (vgl. V, 11).
المقنع فى علم الجبر والمقابلة	1484. 1485; Com- mentar 1491, 3.
— — — ابي مقرع	1456, 1; Comm. 1456, 2.
— — فروع الحنبلية	596.
شرح بيتى المقولات	1212.
مقولات الفيلسوف العشرة	1904, 2.
مقوم دستور اول رجب 1175 لختام سنة 1174	1447.
مكاتبة الى اهل الكدية البيضاء [من كتب الدرور]	855. 856.
مكائد النساء	2764 fol. 79 ^b (s. V, 56).
	14*

مكيدة الملوك، في تدبير السلوك	2248,1.
المكتسب، [في زراعة الذهب]	1289 Anhang 4 (vgl. H. Ch. VI, 98, 12828).
كتاب الملاحن	417; vgl. V, 16.
الملتقط من الدرر الكامنة	109.
ملتقى الاجر	1032; vgl. V, 26.
الملح الراشدية، في اصطلاحات الرزق الجيشية والاحباسية	1097.
الملحة في الاعراب لبحري	Comm. 229,2; vgl. 2200,1.
ملحة جعفر بن محمد الصادق	78,6.
— دانيال	1464.
— على بن ابي طالب	Türk. 1,21,a.
ملخص (ابن) المتقنة في الفرائض	1115.
الملخص في الهيئة	1385 — 1387; Comm. 1388.
صفة ملعوب الفرس	10,6.
مدمعات السعدى	Türk. 175,5.
الملل والنحل للشهرستاني	vgl. 918.
مناجاة	44,26. 2756,10.
المناجاة بالاستخارة	} 6,2.
— بالاستعاذة	
— بالسفر	
— بالشكر لله تعالى	
— بطلب التوبة	
— الحج	
— الرزق	
مناجاة على	49,2; Tachmis 4,2.
المناجاة بكشف الظلم	6,2.

مناجاة محمد الحميري	2374.
المناجاة مناجاة ولي الحق [من كتب الدرور]	855. 856.
مناجاة موسى	3, 15. 41, 3. 106, 1. 2760.
في ذكر المنازل	72, 3. 1471.
منظومة في المنازل	1381, s.
منازل الاحباب، ومنازه الالباب	vgl. 29, 2.
— السائرين	2, 32; 40.
مناسك الحج	54, 1. 61, 3. 1086 bis 1088. 1720.
مناظرة الرطب والعنب	2293.
— الزهور	2189, 3.
كتاب يحتوي على منافع وادوية مجموعة من كتب الاطباء الخ	76, 1.
منافع الامراض من نبات وحيوان وادوية للباه وغير ذلك	2031, 3.
— حياة الحيوان	vgl. 29, 3.
— الحيوانات	67, 2. 2003, 2. 2066. 2067.
— الطير وعلاجات دوائهم	2092, 2.
— القرآن	1256, 3.
مناقب الاولياء	1745.
— الامام على	1837.
— الشيخ ابي عمر والشيخ موفق الدين ووالدهما	1843.
المناحة والمفاتيح في اصناف الجماع	2055.
مناهل الصفاء [بتواريخ الاثمة الخلفاء]	vgl. 1584.
— — في مناقب آل الوفاء	1754.
في المناهل المعذبة، في اصلاح ماء وهي من الكعبة	16, 2.

منائح اللطاف، في مدائح الاشراف	2338.
المنائح، لطالب الصيد والذبائح	2095.
المنتخب والاختار الخ	s. كتاب
	المنتخب الخ
منتخب الميزان، في تراجم بعض الرجال	1867,4.
منتهى السؤال والامل، في علمى الاصول والمجدل	1048.
— العبارات، في بعض ما لشيخى من	1855.
المناقب والكرامات	
— المدارك، ومشتهى لب كل عارف وكامل	2267.
وسالك	
مخ الزهر	} 642.
— الروض الزهر	
— السميع، شرح تلميح البديع	2321.
— الغفار، شرح تنوير الابصار	7.
المخ الوفية، بشرح الرياض الخليفة	651.
منحة اللبيب، في سيرة الحبيب	1866,1.
المخول، من المنقول، في معرفة صفات الخيول	2085.
المقدمة المنصورة في القهوة	2107.
الكتاب المنصورى للراى	1976 (vgl. V, 46).
في المنطق	von al-Ğurgāni
	1195; von al-
	Sanūsī, Comm.
	1196. 1197; von
	? (in vier Båb)
	1210,2.
منطق الطير لابن الوردى	vgl. 316.
منظومة في استحباب الوضوء	Comm. 1077.
— اصول الفقه	2791.
— البيقونى	585—587.
— في سيرة الامير ايواز بيك	1856.

منظومة في علم التنجيم للسوسى	—	20,5.
— حساب اليد (عقد الانامل)	—	66,4.
ابن الخطيب في الطب	—	2032,1.
في زيادة الليل ونقصه	—	72,2.
— سلك النجوم	—	1396.
الطبلاوى	—	688. 866,2.
ابن عباس الزين	—	2367.
عبد الله الشبراوى في النحو	—	Comm. 340.
ابن عماد الدين	—	1153; Comm. das. u. 1080.
ابن فرح الاشبيلى	—	Comm. 575 bis 578 (vgl. V, 20). 631,2.
القبور	—	34,1.
في المنازل	—	1381,8.
المنظومة المنوفية	—	Comm. 2351.
منظومة ابن وهبان	—	Comm. 1026.
— لليافعى مجرّبة للفرج	—	2803 Anh. 6.
منع الموانع، عن جمع الجوامع	—	927.
القصيداة المنفرجة للنتوزرى	—	68,6. 74,1. 1539. 2213. 2257. 2258. 2328,9; Comment. 2789 Ann. V, S. 557.
— — للغزالى	—	2219. 2242.
منفعة الاعضاء لجالينوس	—	1906,1.
المنقح الظريف، على الموثخ الشريف	—	56,4.
منهاج الدكان [ودستور الاعيان]	—	2005—2007.
— السوى، في ترجمة الامام النورى	—	1847.
المنهاج، في شرح مسلم بن الحجاج	—	2,59.
منهاج الصادقين، ورضع المعترضين	—	870,5.

منهاج الطالب، لتعديل الكواكب
— الطالبين للنووي

III S. 106 Anm. 1.

955 — 957; Inhaltsverzeichnis 971; Comm. von al-Mahallī 102, 3. 958 — 962; von al-Subkī u. al-Adra'i 964; von al-Isnawī 965; von Ibn al-Mu-laqqin 966. 1153; von al-Sujūṭī 967; von al-Ram-ḷi 102, 3. 968; Gl. dazu 969 u. vgl. 2757, 1; Comment. von ? 963. 970 bis 972. — Abkürzungen siehe

منهاج
الطالب und
الروض
الفائق.

المنهاج وهو مأخوذ من تذكرة داود الانطاكي
منهاج الطالب

2010.

Comm. des Verf.
973 — 975; Gl.
847.

— المبين، في بيان ادلة مذاهب المجتهدين

2, 123.

— الوفاء، في شرح الفاظ الشفاء، في

720.

اخلاق المصطفى

منية الراغب، وبغية الطالب

339.

— الراغبين، في معرفة رب العالمين

84, 2.

— المصلى، وغنية المبتدى

Comm. 766.

— المفتى

1140.

— النفوس، في تلخيص كتاب شمس الشموس

1287, 1.

في المهدي	853. 854.
المهذب في الفروع	939.
— — اللغة	400.
مهر	s. خاتم
موارد ذوى الاختصاص، الى مقاصد سورة الاخلاص	5,2.
موازين الرجال القاصرين — القاصرين من الرجال	} 736,2.
كتاب المواعظ في الاحاديث القدسيّة	
المواعظ والاعتبار، في ذكر الخطط والآثار	3,13.
مواقع النجوم، ومطالع اهلة الاسرار والعلوم	1675—1683.
كتاب المواظف [في التصريف]	887.
— — [في علم الكلام]	880.
مواقيت المواظيت	Comm. 650.
مواليات	vgl. 1380,4.
	10,1. 38,1. 95 fol.
	50 s. 1960.
	2138. 2173 fol.
	48 s. 2189.
	2190. 2204.
	2205. 2217, 8;
	11. 2220. 2355.
المواهب اللدنيّة، بالمخ الحمدية	2,7. 1795.
موجز القانون في الطب	1921 — 1924.
	2027,1; Comm.
	1925—1927.
المورد الرائق، في الصلوة على اشرف الخلائق	Comm. 732.
مورد الظمان	561 (s. V, 20).
المورد الكافي، شرح الكافي في علمى العروض والقوافي	368.
مورد اللطافة، في ذكر من ولى السلطنة والخلافة	1624—1626.
موشح جمال الدين المعري	1653.
— ابن خطيب الاندلسي	26, I fol. 214 ^b .

المَوْشَّحُ شرح الكافية	257.
مَوْشَّحُ الصَّلاَحِ الصَّفْدِيِّ	26, I fol. 85 ^b .
المَوْشَّحُ الصَّنْعَوِيُّ لابْنِ رَافِعِ رَأْسِ	1288, 2.
مَوْشَّحَاتُ	95 fol. 28 ^b ff. 2375.
المَوْشَّحَاتُ النَّبَوِيَّةُ	2318.
مَوْصَلُ الطَّلَابِ، إِلَى قَوَاعِدِ الْأَعْرَابِ	324. 325; Gl. 326.
المَوْضُحُ فِي الْفَرَائِضِ	71, 1.
المَوْطَأُ	2, 16; 73; 74.
ثَلَاثُونَ مَوْعِظَةً الْمَوْاعِظُ	2760, 5.
مَوْكِدُ الْحَبَّةِ بَيْنَ الْحَبِّ وَمِنْ أَحَبَّةِ	2054.
الْقَوْلِ عَلَى مَوْلِدِ الْبُرُوجِ الْإِثْنَى عَشَرَ	78, 2.
مَوْلِدُ عَظِيمٍ يَشْتَمِلُ عَلَى مَوْشَّحَاتِ	1819.
— الْمِصْطَفَى	1815 (von Ibn Ḥaǧar al-Hai- tami). 2755, 6.
— النَّبِيِّ	93, 6. 101, 1. 716 (von al-Mâri- dâni). 1816 bis 1818. 2208 (Ge- dicht).
مَنْظُومَةٌ فِي الْمَوْثِقَاتِ السَّمَاعِيَّةِ	237.
الْمَوْئِسُّ لِلْجُرْجَانِيِّ	2165.
مِيَامِرُ	2882, 9. 2887, 1.
مِيثَاقُ النِّسَاءِ	} 856.
— وَلى الزَّمَانِ	
[مِنْ كُتُبِ الدَّرُوزِ]	
مِيزَانُ الْأَسْمَاءِ وَالْقِيَاسِ	vgl. I S. 460 Anm.
— الْإِعْتِدَالِ، فِي تَرَاجِمِ الرِّجَالِ	1867, 4.
قَصِيدَةُ الْمِيزَانِ فِي الشَّمْسِ	1255, 8.

الميزان في الصرف	192, 8.
— ' في علم الادوار والاوزان	85, 6.
ميزان القمر وميزان الشمس	1293.
مبيار جمعة الالم	2856, 2.
ميمية	2258 fol. 4 ^a .
— في الآداب للشيخ علوان	709. 710.
— سيرة النبي	1783.
— الكيمياء لابن اميل	1257, 4 ; Comment. 1257, 8.
— مدح النبي صم لسليمان بن علي	2198, 1.
القمرمانى	
— المرزوقى	2380.

ن

الكتاب الناصرى	8. كامل الصناعتين
الرسالة الناصرية	865, 7.
النافعة تأليف محمد البكرى	2328, 3.
النبذة الالفية، في الاصول الفقهية	928.
نبذة في الحروف الكجائية، وفي علم العربية	208.
النتائج الالهية	2793.
نتيجة الافكار، في اعمال اليلد والنهار	1399.
— الفكر، في امراض البصر	1993.
— المطلوبات، في معرفة الحميات	1983.
نثر الدر الثمين [السمين. a.]، على شرح الشيخ مسكين	1022.

نثر الدرّة الالفيّة	vgl. 282.
— اللآلي	3, 22; vgl. 23. 1246. Pers. 4,3.
النجاة في بيان الفاظ الكفر لقائلها	735.
النجم الزاهر، في علاج امراض الظاهر	11,8.
النجوم الزاهرة، في حوادث مصر والقاهرة	1457.
— — — — — ملوك	1627.
— — — — — الشارقات، في ذكر بعض الصنائع المحتاج اليها في علم الميقات	1413.
نخبة التفاحة، حاوية قواعد المساحة	1500.
— الدهر، وعجائب البر والبحر	1525,5. 2116.
— الفكر، في مصطلح اهل الاثر	Comm. 583; Gl. 102,10.
نديم الظرفاء	2707.
نزل السائرين، الى الله ربّ العالمين، من الفردوس البرين، في احاديث سيّد المرسلين	595.
نزهة الاخوان، في القهوة والدخان	2105.
— — — المتحابين في الله	909.
— — — الادباء، وسلوة الغرباء	2706.
— — — الازهان، في اصلاح الابدان	1939.
— — — الارواح، في مسائل صناعة الجراح	1991.
— — — الاحباب، في معاشرة الاحباب	2045.
— — — الافكار	875 fol. 29 ^b .
— — — الالباب، في بغية الاحباب	2702.
— — — الانفس، في روضة المجلس	2301.
النزهة الثمينة، في اخبار المدينة	1713.
نزهة الحساب في الغبار	1479,2—1482.
— — — الحكماء، وروضة الاطباء	1917.

الزهوة الزهية، في احكام الحمام الشرعية والطبية	—	1985.
— السنية، في ذكر الخلفاء والملوك المصرية	—	vgl. 12,2.
زهوة الظرفاء، وتحفة الخلفاء	—	1890.
— القلوب في تفسير غريب القرآن	—	522. 523.
— المتأمل، ومرشد المتأهل [في فضائل النكاح]	—	2052. 2053; vgl. V, 47.
— الحجالس	—	vgl. 93,5.
— في عيون المجالس	—	26, II fol. 221 ^b .
— ، ومنتخب النفائس	—	846. 847.
— المسامر، في ذكر بعض اخبار جنون بنى عامر	—	1836.
— المشتاق، في اختراق الآفاق	—	1524.
— ، ذكر الامصار والاقطار والبلدان والجزر والمدائن والآفاق	—	1524.
— المقسط، في اوضاع الخمس خالى الوسط	—	1260,2.
— الناظر [النظار. al.]، وتحفة المسامر	—	93,27,a.
— ، في تلخيص زيج ابن الشاطر	—	1389.
— الناظرين، وبهجة السامعين	—	1643.
— ، في تأريخ من ولى مصر من الخلفاء والسلاطين	—	1642.
— ، ومسالك السالكين	—	85,13.
— النديم	—	vgl. 2318.
— النظار، في قضاة الامصار	—	1532,2.
— النظر، في توضيح فحمة الفكر	—	583; Gl. 102,10.
— النفوس	—	99,2.
— ، ومغحك العبوس	—	2159.

نزهة النواظر، في روض المناظر	1724.
نسب فحول الخيل في الجاهلية والاسلام	2078.
نسبة الامام الشافعى	2755,s.
النسبة الشريفة	686.
نسخة سجل الجتبي [من كتب الدرورز]	855. 856.
نسك الحاج ابى يوسف	54,1.
نسيم الرياض، في شرح شفاء القاضى عياض	2,81—86.
— الصبا	2775.
نشر العلم، في شرح لامية الجم	2250. 2251.
النشر المنطوى	2200,1.
نشر الوردة، في طى البردة	80,2.
— اليراعة، في سؤون البراعة	32,2.
نشق الازهار، في عجائب الاقطار	1518. 1519.
نشيد خمس من ديوان الظرائفى	2360.
كتاب النصوص	888,1.
نصيحة	84,5.
— الصرمى	IV S. 493 Anm.
النصيحة العلوية، في بيان حسن طريقة السادة	902.
الاحمدية	
نصيحة الحب، في ذم التكسب بالطب	1907.
— حمد البكرى	2328,2.
— الملوك للغزالى	1874—1877.
النصرة، في احاديث الماء والرياض والخضرة	56,3.
النطق المفهوم، من اهل الصمت المعلوم	624—626.
في علم النظر	87,4.
النظر والتحقيق، في تقليب الرقيق	1237.
نظم البديع، في مدح الشفيح	59,1.

نظم الجمان لابن القطان	vgl. 1554.
— على حروف المعجم	1539, 2.
— السلوك لابن الفارض	Comm. 2267.
— على شهور الروم وما يستعمل من الغذاء الخ	8, 6.
— اللآلئ في الفرائض	Comm. 1186.
— في اركان الكتابة	2823.
النعم السوابخ، في شرح النوابخ	1247. 1248.
النعمة الكبرى على العالم، بمولد سيّد بنى آدم	1817.
في فنّ النغم	39, 7; 9.
نفائس العرائس	vgl. 1739.
نفث الآوان، من روح الاكفان	1259, 2.
نخ الطيب، من غصن الاندلس الرطيب	1, 20; 30. 1697 bis 1704.
النفحات الحفنيّة، في الرحلة الى الاقطار المصريّة	1855.
— الشاذليّة في شرح البردة	V, 51.
نفحات العنبر، في وصف نعل ذى العلاء والمنبر	631, 1.
النفحات العنبريّة، في نعل خير البريّة	631, 1.
نفحات من كلام محمّد البكري	865, 6.
النفحة العطريّة، في مدح اشرف البريّة	2321.
— المدنيّة، في الاذكار القلبيّة، والروحيّة	15, 7.
والسرّيّة، في الطريقة العيدروسية	
النفخ في الصور، واحوال الميت واهل القبور	73, 11.
رسالة في علم النفس لابن سينا	52, 6.
النقاية [في اربعة عشر علماً] للسيوطي	Comm. 167. 168.
نقل الكرام، في مدح المقام	2138.
النكت العصريّة، في اخبار [الوزراء] المصريّة	2256.
— والعلامات [والاشارات]، في شرح	99, 1. 2770.
المقامات	

النكت من قواعد الاعراب	320.
نكتة	2758, 11.
— الفنجان	2758, 10.
نهاية الاختصار في فروع الشافعية	949.
— الادراك، في دراية الافلاك	1158, 18.
— الارب، في اخبار [ملوك] الفرس والعرب	39, 4. 98, 15. 1741.
— البهجة	Comm. 262.
— الرتبة، في صناعة الحسبة	1888. 1889.
— الطلب [في شرح المكتسب]	1289, Anhang 4.
النهاية، في علم الرماية	1340.
— غريب الحديث	98, 12.
نوابغ الكلم للزمخشري	1247. 1248.
نوادير الاخبار، لذوى العقول والافكار	2715.
— حجي	2747.
نواضر الايك، في نوادر النيك	2050. 2051.
نور الابصار، في مولد النبي المختار	1814.
— الايضاح، ونجاة الارواح	Comm. 1033.
— الشقيق، في العقيق	66, 7.
— الطرف، ونور الظرف	2129.
— العيون، [في تلخيص سير الامين المأمون]	1784.
— — — — — [في الطب]	1994.
النور اللامع، والبرهان الساطع	664.
نور النبراس، على سيرة ابن سيد الناس	2, 3. 1784.
— اليقين، واشارة اهل التمكين	914, 4.
نونية لبعضهم	2381, 2.
— ابي العباس الاعمى	26, I fol. 23 a.
— في الكيمياء لابن ابي الاصبع	1257, 6.

نونية محمد بن الصالحى الدمشقى	44,27.
الكلام فى النية	44,7.
الرسالة النيروزية لابن سينا	1158,6.

8

الهارونية فى التصريف	192,2.
الهداية [شرح بداية المبتدى]	1000.
هداية الحكمة	1217,1; Comment. الحرزبانى 1217,2; von al- Maibudî 1218.
— الرب، لمن احب	916,2.
— السائل، فى العمل بالربع الكامل	1428.
الهداية، فى السبق والرماية	1333. 1334.
— ' — شرح الكفاية	334.
— من الضلالة، فى معرفة الوقت والقبلة	1452. 1453.
من غير آلة	
هداية الطلاب، لمعرفة الاعراب	307.
— العامل، فى الربع الكامل	1417,2.
— المتوهمين، فى كذب المنجمين	1455.
— المريب، وتحفة الثواب والمنيب	2104.
— المرید، لجواهر التوحيد	694. 695; Comm. 696.
— — ' — للسبيل الحميد	865,1.
هدية الصبيان	196,4 ² .
— الفقراء	70,8.
هز القحوف، بشرح قصيد ابن شادوف	2345. 2346.

في همزة الوصل وهمزة القطع همزية لبعضهم — البوصيري	Türk. 64. 2369. 2370. 22, 14. 2789; Comment. 2,96. 2295.
— الحميدى	2321.
رسالة في الهندبا غير مغسولة الهوادي شرح المسالك في علم البيان دياكل النور	1158,26. 1930,5. 2787. Comm. 87,10.
رسالة في الهيولى الهيئة السنية، في الهيئة السنية	1158,21. 52,4. 1383.

و

في الوارد الوافى بالوفيات	773,2. <i>III, 319 Anm. 2.</i> 1733.
الواوية، في شرح الكافية	253—255; Gl. zur Dibâgah 256.
الواقعات الحسامية، في مذهب الحنفية	1144.
الوتر القاهر	1320.
الوثائق الفاسيات	1131.
الوجه الناصر، فيما يقبضه الناظر	1128.
في وجوه القرآن	547.
الوجيز للمغزالي	Comm. 940.
في وداع شهر رمضان	2201.
الوديكي، في فضل الديك	66,4. 2072.
ورد الشيخ عبد القادر الكيلانى	295,2.

ورد العشاء	808,2.
— المغرب	808,3.
الوردية	s. القصيدة .
ورقات امام الحرمين	Comm. von Ibn al-Firkâh 922; von al-Mahalli 923; von Muhammad al-Hattâb 924.
الوسائل، الى معرفة الاوائل	1551 (vgl. V, 39).
الوسيلة الاحمدية، على الطريقة الحمديّة	840.
— في حال الكرب	74,2.
— الحساب	1492,2.
وسيلة الطالب، الى تسخير المطالب	1254,2.
الوسيلة العظمى	869.
— في فضل التخصين والاعمال القليلة	715.
وسيلة المبتدى، ودليل المهتدى	341.
الوشاح، في فوائد النكاح	vgl. 37, 2. 2048. 2049,1.
— المفصل، والفنون الموصل، في خلق الشباب الحاصل	2168.
وصايا	14,13.
وصف الشافي، في نصح الكافي	870,3.
وصية الامام ابى حنيفة	48,3. Comm. 657.
— على	655 (metrisch).
— لولده الحسين	26, II fol. 212 ^b . 55,4; 5. 95 fol. 72 ^a .
— لقمان الحكيم	Türk. 7,2.
— الامام مالك للامام الشافعى	55,6. 15*

وصية محمد الكبرى	865,8.
— — بن الحكّى الطبيب [وقيل ابن سينا]	14,22.
— كتيبها ابو المواهب الى البلاد المغربية	907 fol. 55 ^b .
— النبي لعلى ابن عمّه	93,17.
— ونصيحة	2322,2.
الوصية النعمانية، في علم العقائد الاسلاميّة	658.
وصية ابي هريرة	106,2.
— ابن الوردي	s. unter قصيدة
— ابي يوسف الامام الاعظم	70,14.
الرسالة الوضعيّة	Comm. 1213; Gl. 1214. 1215.
وظائف اليوم والليلة	774.
وفاة النبي	33,1. 40,1. 93,11. 2208 (Gedicht). 2212 fol. 14 ^b .
في علم الوفق	1251,3. 1269.
كتاب الوفيات	1758.
وفيات الاعيان، وانباء ابناء الزمان	1725—1732; vgl. 864,9.
وقاية الرواية، في مسائل الهداية	Commentar 1024. 1024 ^a ; Glossen 1025.
كتاب الوقائع	1133,1.
وقعة بدر	2126,405.
— دولاب	das. 408.
— ذى قار	das. 409.
— هرقلّة	das. 413.
وقف بعضهم	1128* (V, 27).
— شاهين بن عبد الله	1130.

وقف محمد باشا الوزير الاعظم	1129.
رسالة في الوقوف	573.
الرسالة الولائيّة	1095.
الوهّاب، من الحواشي على موصل الطلاب، الى قواعد الاعراب	326.
ى	
في ياجوج وماجوج	62,2.
الرسالة الياسمينيّة في الجبر والمقابلة	Commentar 1475. 1476. 1491,1.
يتيمة الدهر، في محاسن اهل العصر	1 fol. 15 ^a u. 21 ^a . 2127.
يسير من الالفاظ المستعملة في كتاب ايساغوجي يقول العبد	63,5. s. بدء الامالى
كتاب اليواقيت والجواهر، في بيان عقائد الاكابر — — في معرفة اليواقيت	898. 1935, Anhang 3.
القصيدة اليوسفيّة في النحو	Comm. 352.
يوم اواراة	2126,404.
— بغات	das. 406.
— الجونين	das. 407.
— الكلاب الاوّل	das. 411.

ABC-Buch: 189.

Aegypten, Ereignisse des Jahres 1018: 42,1.

Alchymie: 39,6. 1252,6. 1261,8; von Hermes Trismegistus 1261,7; von **بلال المغربي** 1261,10; ein Tachmis 1289, Anhang 1.

Alexander d. Gr., seine Geschichte aus dem Griechischen übersetzt: 46,3. 2398. 2399.

Allmacht Gottes, über dieselbe: 102,9.

Alphabete, geheime und fingierte: 26 fol. 225^a. 63,1. 1261,9. 1273. 1281. 1283. 1299. 1303. 1373 (dabei zwei Baum-Alphabete). 1728. 1941. 2010. 2507. 2758 u. V, 31 (Baum-Alphabet).

Anekdoten: von Abū Nuwās 2660; von Sokrates, Simonides u. a. Türk. 20,1.

Anthropologie: der Mensch im Parallelismus mit der Welt 48,1.

Arithmetik: 1489. 1491,2; eine Lāmijah 1491,3; die geometrische Progression der Schachbretfelder 1343.

Astrologie: 73, 2; s. 1262,2.

Astronomie: die **منازل** der Jahreszeiten 1262,7; versus memoriales über die Thierkreisbilder 1377, 1, a; Monatsanfänge 1377, 1 b und d; Tafeln 1411.

Ausgaben des Franciscaner-Klosters in Jerusalem: 1536—1538.

Barlaam und Josaphat: 27,5.

Beichte: Gespräch über dieselbe 2886,2.

Bibel: Jesus Sirach 2881,8; N. T. s. Theologie, christliche.

Bibliothekskatalog: 176.

Biographien: verschiedene 1,4. 26, II. 1319. 1737. 1738 (von 'Abd al-raḥmān al-Biṣṭāmī); des Fāṭimiden Al-Mu'izz lidini 'llāh 36,4; des Aḥmad al-Badawī 180; des Mālik ibn Anas 951; des Ibn Chalikān 1728; der vier ersten Chalifen und der Hülfsgegnossen 1752; des 'Alī 1837; des Abū Ḥanīfah 26, II fol. 60^a; des Sujūṭī 1852; Notiz über Plato 1634.

Bogenschießen: 1339; Gedicht mit Commentar 1341.

Brennspiegel: 1348,2.

Briefsteller und Briefe: 98,19. 1325 (Titulaturen). 2835—2843.

Brunnen und hydraulische Maschinen: 1348,2.

Buhlerei, verschieden bestraft je nach Stellung und Glauben des Mannes: 1118.

Calender auf 1175—76: 1447; koptischer 1435; abendländischer 24,1; die Anfangstage der Jahre und ihrer Monate zu bestimmen Türk.: 18,7.

Chronogramme: auf den Tod des Muḥji al-dīn ibn al-'Arabī 1857, Anhang; andere 2201.

Denksprüche, 170 an der Zahl: 25,1.

Disputation eines christlichen mit einem chinesischen Mönche: 2881,6.
2882,10. 2888,3.

Drüzen-Schriften: 855. 856.

Ehe: Abhandlung über dieselbe 19,3; s. auch Jurisprudenz.

Erzählungen: 27,17. 44,29. 93,10. 93,20. 158; von einem Chalifen und einem Mädchen 53,1; von einem Chalifen und Abû Nuwäs das.; von Schâpûr, seinem Wazir und dem Kaiser von Griechenland 93,19; von Nizâr 93,22; von Abû 'Abdallâh al-Andalusî und einem Mädchen 93,27,c; von Moses, Taube und Habicht 95 fol. 74^a; neunundzwanzig von Israeliten 2721.

Evangelium Johannis, karschtûnisch: 2878,3. 2889,3.

Fabeln: 2764,3; des Jûsifûs 27,1; des Luqmân 2764,2. 2765.

Falknerei: 2093.

Fasten: 1083.

Fâtîmah, ihre Verheirathung mit 'Alî: 1822.

Fingerrechnen s. حساب اليد.

Fingersprache: 114.

Flecken aus Kleidern zu bringen: 1330. 1906,3.

Frage und Antwort: 1158,8; von Ibn al-Ġauzi 60,2; von 'Ulwân 60,8;
von al-Sujûtî 94,6.

Frauen des Muḥammad: 1821.

Galenus über Aderlassen und Schröpfen: 2029,1.

Gebet: Gebräuche desselben 775,1; die fünf Zeiten desselben 1935, Anhang 1.

Gebete: Pers. 45,1; Türk. 1,15. 18,9; 19. 26, I, 1. 138; Arab. 22,5. 41,5. 161. 295. 1256,2. 1527; ein solches, vor und nach der Lectüre des Qur'ân zu beten 467; von Gabriel dem Propheten gelehrt 823; von 'Abd al-qâdir al-Ġilânî 823; ein und dasselbe Gebet oftmals wiederholt 1118; arabisch mit metrischer türkischer Paraphrase 110*,2 (V, 8); mit Qur. 39,47 beginnend 110*,3 (das.); tituli precationum Arabicarum 156*,2 (V, 9); verschiedene Gebete mit türkischen Titeln 805** (V, 24).

Gebete, christliche: 2868,2f. (für verschiedene Tage und Feste). 2884,2. 2886,1 (für einzelne Tage).

Gedichte: vom Imâm al-Schâfi'î 14,24. 2218; Lob- und Trauergedichte, verschiedene 26, I; auf Ereignisse des Jahres 1018 in Aegypten 42,1; Wettgedichte aus dem Jahre 970: 44,33; Qaçide auf ١٥, Anrufungen an Gott enthaltend 680; von und über Ibn al-Rûmî 1435 fol. 1^a; ein fächer-

förmig geschriebenes 1477; ein tadelndes Gedicht, nebst Antwort des Gedadelten 1497 fol. 1^a; gegen Kopfschmerz 1632; auf die Ankunft der Franzosen in Aegypten 2189,1. 2222. 2347; auf 'Utmân Beg 2372; von G. J. Kehr an Friedrich II v. Sachsen-Gotha 2384; في اركان الكتابة, mehrere, 2823 (vgl. V, 57); s. auch Poesie.

Geheimschrift s. Alphabet.

Geographie: Länge und Breite von 100 Städten 732 fol. 28^b. 1496; von 60 Städten 1391. 1467.

Geschichte: die 'utmânischen Sultâne bis Muḥammad I, resp. Sulaimân II: 1,28; desgl. bis Aḥmad I: 5,1; Varia 98; bis zum Jahre 923 (Eroberung Aegyptens durch Salim I) 122; Verzeichniß der 'abbâsidischen Chalifen, Salgûten, Chwârazmschâhe und Könige von Ṭabaristân 158 Ende; Geschichte der Jahre 63—164: 1553; von der Geburt des Propheten bis 741: 1562; vorislâmische Geschichte, bis zum Tode des Abû Ṭâlib 1582; Umajjaden in Spanien und Nordafrika 1583; Umajjaden 1595; türkisch-persischer Feldzug vom Jahre 987: 1615; Dynastien und Regententafeln 1641; Geschichte der Jahre 626—689, abgekürzt aus einem Werke des Ibn Wâqil 1655; vom Tode des Baibars bis 709 (Muḥammadaner und Christen) 1656; Aegypten 1191—1201: 1674; Sulaimân's I Bauten an den heiligen Orten 1712; Jahre 833—1015, besonders Syrien 1867,1.

Gifte und Gegengifte: 1986. 1987. 2027,3.

Grammatik: fünf Lehrgedichte über Wörter, welche den Plural auf **ات** bilden 206; Lehrgedicht über Wörter, welche sich nur durch **الف** bilden 206; Lehrgedicht über Wörter, welche sich nur durch **الف** bilden 206; Lehrgedicht über Wörter, welche sich nur durch **الف** bilden 206; Lehrgedicht über **ممدودة** und **مقصورة** am Ende unterscheiden 207,2; Lehrgedicht über Feminina ohne feminine Form, von Burhân al-din al-Fârâbi 237; türkische Grammatik für Araber 354—356.

Heilige, über deren Eigenschaften: 915,1.

Hymnen, christliche: 115.

Inschriften, griechische: 115.

Jurisprudenz: Ehe und Ehescheidung 44, 20. 21; Fragment, mit Ehescheidung beginnend 641; ḥanafitisches Rechtsbuch 1041; ḥanafitisch? 1043; Wallfahrt und Ehe 1073; ein Band Text und Commentar, mit der Ehe beginnend 1074; ein Band 1075; Fragment eines Lehrgedichtes mit Commentar 1076; über die Ehe 19,3. 1093; Ehebruch, verschieden bestraft 1118; Casuistik: Türk. 23,7.

Kaffee: 2101,2. 2107. 2108. 2109. 2777.

- Kampfspiele: 1337,2 (von **حاجي بن اقبغا بن عبد الله**).
- Kloster, das fränkische in Jerusalem: 1536—1538. Türk. 20,2.
- Kochbuch: 1346.
- Kosmographie, mit Benutzung europäischer Quellen: 1520.
- Krankheiten, sechs Ursachen derselben: 724 fol. 1^a.
- Kriegskunst: 47,3. 1893.
- Labyrinth, Zeichnung eines solchen: 1497 Ende.
- Landwirthschaft: 67,1.
- Legenden: von den sieben Schläfern 93,15; von den Propheten vor Muham-
mad 1742. 1743.
- Lexikon: Namen des Weines, des Kameels, des Schwertes 115; arabisch-
türkisch 246. 356. Türk. 23,10. 36—38. 225 fol. 58^b; nach den Endbuch-
staben geordnet 156*,4 (V, 10); ähnlich aussehende, aber verschiedene
Wörter 398* (V, 14), letztes Blatt; arabisch-persisch 399—404; arabisch-
französisch 426* (V, 16).
- Lobgedichte, verschiedene: 26, I. 44,17; 18.
- Logik: 1171f.; Stammbäume über **القضية**, **القياس**, **الدلالة** 1209.
1210.
- Magie: 39,10. 1261; den Zustand eines Kranken zu erkennen 78,1. 93,27,b;
über die Wirkung des Wortes **بدوح** 90,3 (vgl. V, 62); Regen bei-
ziehen 288; Talismane 776. 1141. 1262,6. 1273; sympathetische Curen
u. dgl. 864,9; Diagramme 1295,10; mit Hülfe verschiedener Alphabete
1303; Schutz auf Reisen 1323,3; Talisman gegen Harnbeschwerden 2161;
Berechnung, ob ein Kranker sterben wird: Türk. 1, 21, b u. d; Sprüche
zum Fälstechen: Türk. 138.
- Marterwerkzeuge Christi: 2858.
- Maschinen, hydraulische: 1348,2.
- Mathematik (im allgemeinen): vgl. V, 32.
- Medicin: Wörterbuch, französisch-arabisches 426; sechs Ursachen aller
Krankheiten 724; Galenus über Adern 847; aphrodisische Salbe 1044;
Salbe gegen blöde Augen 1330; sympathetisches Mittel gegen Kopfweh
1661; Abhandlung allgemein-medicinischen Inhalts, von Ibn Sinâ 1930,3;
Abhandlung (von Ibn Sinâ?) an Abû 'l farâğ al-Jamâni 1930,6; Hand-
buch 1946; über Krankheiten, welche infolge bestimmter Nahrungsmittel
auftreten 1952,2; Recept (Schwefel gegen Flechten) 1970; Chirurgie des
Abulcasis 1989; pharmakologische Werke von Ibn al-Talimid 1996 u. 1997;
einfache Heilmittel von al-Ghâfiqi, abgekürzt von Greg. Barhebraeus 1998;

- Recepte 2003,3. 2025,4. 2031,2; Materia medica 2018; Werk in 60 Capiteln 2025,3; verschiedene Krankheiten, z. B. Husten 2029,3; Augenheilkunde 2034,4; Recepte zu Theriakern u. dgl. 2034,5; Recept zu einem Aphrodisiacum 2154.
- Meteorologisches: 78,3.
- Metrik: Versus memoriales 85,7. 367; Lehrgedicht von ? 374; von Çafi al-din al-Ḥilli 1350,7.
- Metrologie: 110*,6 (V, 9). 1044. 1078. 1079. 1331.
- Mineralogie: über Edelsteine 2115; aus einer Schrift von al-Kindi 2117,2; über Katzenauge und Blutstein 2117,3; pseudo-aristotelische Schrift 2118. — S. auch Steine.
- Moschee des Ibn Ṭūlūn: Vermächtniss an dieselbe 111.
- Münzprägung, Anfang derselben: Bd. I S. 176 Anm. 3 und Nr. 98,13.
- Musik: Tabelle über Eintheilung derselben 14,36; Abhandlung von 'Abd al-qādir al-Qādirī 39,9; Tonarten und ihre medicinische Wirkung 85,8; Abhandlung über den Gesang 39,7. 85,9; gereimte Abhandlung von Ġamāl al-din al-Māridīnī 1350,1. 1352,2. 1353,2; über steigenden und fallenden Gesang 1350,2. 1353,3; über Gesang, von 'Abd al-qādir 1350,3; Tabelle in Kreisform 1350,4; versus memoriales über die Buchstaben, welche die verschiedenen Tonarten bezeichnen 1350,5; über den Ausfluß der Tonarten aus den vier Elementen 1350,6; anonyme Abhandlung 1352,1. Vgl. V, 31 u. 62.
- Mystik: Andachtsübungen des Çāfi 915,4.
- Namen Gottes: Spielereien mit denselben 805** (V, 24).
- Nativitätskunde: 1460.
- Nil, Der, und seine Wunder: 2756,4.
- Nutzen der Thiere: 2066. 2067.
- Paradies, Das, und seine Freuden 19,4; welchen Personen Muḥammad daselbe versprochen hat: Türk. 1,10.
- Pentateuch, Der samaritanisch-arabische: 2845.
- Pferde, Kennzeichen guter und schlechter: 107,3.
- Philosophie: 1207,2; Tabelle zur Psychologie 14,35; Streitschrift wider die Dualisten 82,5; pseudo-aristotelische Schrift 1161; Unterredung des Chalil ibn Aḥmad mit einem Mönche über drei Fragen 2096,4. — S. auch Logik.
- Poesie: ein paar Verse mit Commentar, von 'Abd al-ghanī 756; anthologisches Werk, defect, 2054; s. auch Gedichte.
- Predigten, Christliche: Leichenrede des heil. Chrysostomus 27,8; Sonntagspredigt desselben 27,19; zum Fest des Kreuzes 27,9; des Propheten Elisa

- 27,10; des Severus von Antiochien über den Aussätzigen, den Jesus heilte u. s. w. 27,32; für den Charfreitag 2856,2; verschiedene, für die Passionszeit 2857.
- Prodromus trium linguarum: Ebraicae, Syriacae, Arabicae, auct. J. E. Gerhardt 156*,1 (V, 9).
- Propheten, Sieben, in Parallele mit den sieben Planeten: 90,6.
- Psalmen: 2847. 2848. 2849 (karschünisch). 2866. 2880, II, 4.
- Qur'ân: Anweisung, die Süren von Makkah und von al-Madinah zu unterscheiden 4,3; wie oft jeder Buchstabe in demselben vorkommt 538,2. 544 fol. 11^b.
- Qur'ân-Leser, Die sieben: 93,6.
- Räthsel: 2189; s. auch الغاز.
- Recepte: 115. 1971. 1972; zur Herstellung von Färbemitteln und Dinten 1162. — Vgl. auch Medicin.
- Rechnungsbuch eines Kaufmannes: 1494.
- Rhetorik: 376,3. 2788,1.
- Rosenlatwerge: Recept zu einer solchen 1956.
- Rösselsprung: 10,6.
- Sagen vom Nil und seinen Wundern: 2756,4.
- Sammlung von Liedern, Gesprächen u. dgl., von Seetzen: 2189. 2190.
- Schachbrett: die bekannte Berechnung mit Getraidekörnern 1343.
- Schätze in Aegypten und Syrien: 1299—1301.
- Schläfer, Die sieben: 93,15. 97 fol. 44^a. 110*,1 (V, 8). 777,8. 2759,1. 2763,3. 2882,11.
- Schmutzflecken zu entfernen: 1330. 1906,3. Vgl. V, 30.
- Schreibekunst: zwei Lehrgedichte darüber 2823; die Exteriora derselben 1357.
- Schriftarten: zwölf 59,3; siebzehn 60,1.
- Schwarz und Weiß, weshalb verschieden: 1158,34.
- Secten: 850. 851,1.
- Seetzen: seine Sammlungen zur arabischen Sprache 424. 2189. 2190.
- Sentenzen: Türk. 138; der Weisen 1243; des Propheten 1244; s. auch Sprüche.
- Siegel des Idris, Mikâ'il u. s. w.: 805** (V, 23).
- Spiegel: ein magischer 1261.
- Sprüche: vgl. Bd. II, S. 435; s. auch Sentenzen.
- Steine: deren Gebrauch zu abergläubischen Zwecken 1286; s. auch Mineralogie.
- Stiftungen, Fromme, in Aegypten: 1691.

Syllabare: 188. 189.

Synonymik: 423.

Tabak: verschiedene Arten und deren Wirkung 14,33; Gedicht gegen denselben 2307; s. auch في شرب الدخان (oben S. 131).

Taktik: 47,3.

Talismane s. Magie.

Theologie, muḥammadanische: verschiedene Ansichten, den Aufenthaltsort Gottes betreffend 84,3; kurzes Glaubensbekenntniß über die Eigenschaften Gottes 666, Anhang und 708; Unterabtheilungen der كلمة الشهادة 670,4; Eigenschaften Gottes 708 und Türk. 51,3; Auseinandersetzung über einen theologischen Zweifel 713; verschiedene Fragmente 871; Fragen und Antworten 1722; die 62 Pflichten eines Gläubigen 2014, letztes Blatt; Abhandlung in 20 Maqâlâh: Türk. 18,1.

Theologie, christliche: Gebete um Gnade 27, 13. 14. 21. 24—31; Glaubensbekenntnis 27,15; Psalm 91 und 120, mit Paraphrase 27,16; Prooemium am Feste der Verkündigung 27,22; desgl. zur Offenbarung an Joseph 27,23; Leben des heil. Johann von Mauçil 46,1; desgl. der Heiligen des syrischen Kalenders 46,2; Paraenesen von Ephraem 2764,1; Fragment des N. T., arabisch und syrisch 2850; das Evangelium des Matthäus mit Einleitung und Commentar von Britius, arabisch und lateinisch 2851 u. 2852; Commentar des Jac. Tirinus zur Apostelgeschichte 2853; ein Katechismus 2855; die Marterwerkzeuge 2858; Liturgie beim Abendmahl 2864; das Vaterunser und andere Gebete 2866; Gebete 2871. 2883,4. 5; Lucas I und II, 1—2: 2871; Streitschrift gegen die Behauptung, daß der Papst der oberste christliche Priester sei 2874*,1 (V, 60); christlich-theologische Erörterungen das. 2; Disputation mit drei Muḥammadanern 2875,1; über den Erzengel Michael 2877; das Evangelium des Johannes, karschûnisch 2878,3; Lucas I, 26—38, nebst Predigt darüber 2881, 4 u. 5; Geschichte des Martinianus 2882,1; die zehn Gebote 2883,2; Psalm 50: 2883,3; Kirchenfeste 2883,6; zwei Werke von يوحنا الدلياني 2887; Heiligenlegenden 2888; Anfang einer theologischen Abhandlung: Türk. 18,1; Lob Gottes in seinen verschiedenen Eigenschaften: Türk. 51,3.

Titulaturen: 14,1. 2. 16. 17. 19. 21; 1325.

Tituli precationum Arabicarum: 156*,2 (V, 9).

Tod, Fragen und Antworten über den Zustand nach demselben: 756—759.

Traditionen: Aussprüche des Propheten 41,4; Traditionen über die Çahâbah und die Tâbi'ûn 602; alphabetisch geordnete Sammlungen 605. 611;

- Varia 613; über den Ausspruch des Propheten **العينان وكاء السخ**
العينان وكاء السخ 637; eine Tradition mit Commentar 639; zwanzig
 Traditionen, auf Befehl des Schäh Ruch gesammelt 864,4; aus einem
 Werke des Ibn Qaijim al-Gauzijah 864,8.
- Traditionswissenschaft: über Kunstausdrücke derselben 583 Ende.
- Trauergedichte, verschiedene: 26, I.
- Traumdeutung: s. **تعبير الرؤيا** und V, 30.
- Uhrmacherkunst: 1348,1.
- Volkslieder: 2190. 2222. 2257.
- Vorreden, einhundertvierundzwanzig: 2.
- Wagen und Wägekunst: 1331.
- Wahrsagerei s. Magie.
- Wallfahrt: Andenken an dieselbe 1090.
- Wörterbuch s. Lexikon.

III.

Die Namen der Verfasser und erwähnten Schriftsteller.

آدم بن عبد العزيز	2126,28.
آروى بنت عبد المطلب	s. آروى
ابان اللاحقى	2126,50.
ابراهيم الشيخ	2705.
بن ابراهيم السلمونى العادلى الحنفى	— 1103.
النوى	— 976.
الاجداني الطرابلسى ابو اسحاق	— 422.
بن احمد	— 404.
المجلونى الشافعى	— 1867,4.
الشهير بابن المآل	— 1048. 2323.

ابراهيم بن احمد بن الملا العباسي الشافعي الحلبى	}	1048. 2323.
محمد الشهير بابن الملا الحلبي		
الحلبى		
العباسي الاثرى الصوفي المشتهر بابن الملا		
الازهرى	—	43,2.
الاکرمى	—	2213.
الباعونى برهان الدين	—	2208.
البجورى	—	1829.
برهان الدين الحلبي	—	2,81.
بن بكس العراقى	—	2036,2.
— جلال الدين	—	1692.
جلبى المنوفى	—	2351.
الجوهرى	—	2201.
الحربى ابو الحسن	—	1262,5.
بن حسين بن عمر ابو الحسن الرباط الشهير بالبقاعى	—	2700.
الحلبى	—	V, 26.
الخالى العدوى برهان الدين	—	1030.
بن خفاجة ابو اسحاق	—	26, I fol. 83 ^b .
الرفاعى الوفائى الخلوئى	—	897.
بن رقاعة (sic)	—	773,2; vgl. 2268,2.
ابى سعيد المغربى العلالئى (العلوى (al.	—	2011.
سهل الاشبيلى	—	11,1. 2196,7.
بن السرى الزجاج ابو اسحاق	—	727.

ابراهيم بن سيابة	—	2126,22.
الشبراخيتي	—	62,4. 1083.
الشبستري النقشبندی	—	262.
الشيرازي ابو اسحاق	—	661.
بن صالح الهندي	—	2330.
العباس	—	2126,16.
عبد الرحمن بن ابي بكر الازرقى	—	1944.
الخيارى المصرى المدنى	— — —	1545.
برهان الدين ابو اسحاق بن ابي ابراهيم	—	} 54,2. 2095.
عبد الرحمن بن برهان الدين ابي اسحاق ابراهيم بن سباع بن ضيا الغزاري البدرى	—	
برهان الدين بن تاج الدين عبد الرحمن الغزاري	—	
بن عبد الله بن محمد بن عسكر الطائى المصرى القيراطى الشافعى ابو اسحاق برهان الدين	—	
بن عبد الله بن الحسن بن على	—	2126,36.
الوهاب بن عماد الدين بن ابراهيم الزنجاني ابو الفضائل عز الدين المعروف بالعزى	— — —	102,6. 194, 2, b. 195 f. 1190.
علم الدين	—	351.
بن على القيراطى برهان الدين	—	26, I fol. 131 ^b .
بن تميم ابو اسحاق المعروف بالحصري القيروانى	— — —	2129.
الفقيه الشيرازى الشافعى ابو اسحاق	— — —	1139. 1152.

ابراهيم بن على الشيرازى ابو اسحاق	— — —	1139. 1152.
ابن عثمان المغربى ابو الفتح	— — —	2211.
اصيل الدين ويعرف بابن الحضرى		
ابو اسحاق بن على بن يوسف الفيروزابادى المعروف بالشيرازى	—	1183.
بن سراج الدين ابى حفص عمر بن ابراهيم الجعفرى برهان الدين ابو محمد	—	554 f.
بن القاسم ابو اسحاق الكاتب القيروانى المعروف بالرقيق النديم	—	2124.
اللقانى المالكى	—	583. 693 f. 1111. 2102, s. 2103.
بن محمد بن ابراهيم الحلبى	—	766.
[بن عربشاه] الاسفرائنى عصام الدين	— — —	260. 2800 f.
برهان الدين الناجى الدمشقى الشافعى	— — —	80, 1. 81, 1.
بن بهادر بن احمد القرشى النوفلى الشافعى القادى الغزى المقرى الشهير بابن رفاعة (sic) الحلبى	— — —	2268, 2; vgl. 773, 2.
ابو الوليد الشهير بابن الشحنة	— — —	1032.
بن خليل برهان الدين الطرابلسى سبط ابن الجمى الحديث بن محمد بن خليل سبط ابن الجمى الحلبى برهان الدين الموفق	— — —	1030.
		} 2, s. 98, 1.

ابراهيم بن محمد بن دقماق صارم الدين	— — —	1570 f. III, 193 Anm. III, 239 Anm. V, 39.
السرهى (?) المالكى	— — —	598.
بن ابى شريف المقدسى	— — —	321.
برهان الدين		
الشيرازى ابو اسحاق	— — —	939.
المغربى المالكى	— — —	35,6.
ابى محمد اليزيدى	— — —	2126,38.
محمود بن احمد بن حسن	— — —	890.
الاقصرائى الحنفى الشاذلى المواهبى		
محمود بن حسن الاقصرائى الحنفى	— — —	916, 1; 3.
الشاذلى المواهبى		
المدبّر	— — —	2126,45.
المرحومى الازهرى	— — —	944.
بن مرعى بن عطية الشبراخيتى	— — —	1083; vgl. 62,4.
مصطفى	— — —	70,13.
المعمار	— — —	2200.
المغربى ابو سعيد	— — —	2011.
بن مفرّج الصورى	— — —	2385 f. 2397.
المهتدى	— — —	2126,17.
هرمة	— — —	2126,4.
الموصلى	— — —	2126,6.
الوجيه القليوبى	— — —	1907.
بن وصيفشاه	— — —	1644.
يحيى بن غتّام الحرّائى النميرى	— — —	1311,1.
الحنبلى العابر		

ابقراط	2023, 2; s. auch Hippokrates.
الأبييرد الرياحي	2126, 25.
الاببيوردي	s. محمد بن احمد
ابن الاثير	s. ضياء الدين
— — الجزري	s. مبارك بن ابي الكرم
اثير الدين الابهرى	s. مفضل بن عمر
ابن الاجروم	s. محمد بن محمد بن داوود
الاجهورى	2, 22 u. 25. 740.
احمد	2372.
قرهجه احمد	50, 1.
المولى احمد حفيد التفتازانى	V, 56.
احمد بن ابراهيم بن ابى خالد القيروانى ابو جعفر المتطبب المعروف بابن الجزار	2034, 1.
— — احمد الانسى صفى الدين	2336.
— — — السجاعي الشافعى الازهرى	277; vgl. 1188 und 1212.
— — — بن سلامة القليوبى الشافعى شهاب الدين	1826.
— — — بن عبد الرحمن شهاب الدين الشهير بابن العجمى الزائد الاحمدى	1631. 1632.

احمد بن احمد بن عبد اللطيف الشرجي	1271.
الزبيدي شهاب الدين	
بن عبد الحق السنباطي	169.
المصري شهاب الدين	
المجمي الوفائي الوفوي	421.
بن علي بن فليته ابو العباس	2038.
الكاتب	
ابي العنايات بن مكية	2322,1.
عوض المقدسي الحنبلي	683 (vgl. dazu V, 21).
محمد بن احمد بن	724.
ابراهيم الجمي الشافعي	
المغني ساوي	641.
ادريس المالكي [الصنهاجي] شهاب	858. 935.
الدين المعروف بالقرافي	
اسماعيل الكوراني	2,54. 1095,1.
الاطرش ابن نور الدين العزاري	44,33.
بن اعثم الكوفي	1592.
افندي بن محمد الكواكبي	102,10. 583.
النقيب	2211.
الله	1198.
باشا بك	2844.
الجيرمي	2243.
بن البرهان الطرابلسي	2211.
البرنوسي المعروف بزروق	2378.
البشاري الحفناوي شهاب الدين	2716.
بن ابي بكر بن اسماعيل بن سليم	2, 122 (I S. 21 Anm.)
البوصيري	

احمد البكرى	—	95 fol. 28 b. 102, 3. 2213. V, 7.
البلخى ابو زيد	—	1521.
البونى	—	59, 4.
البيلى	—	801.
بيلى بن موسى العدوى	—	2808.
التكرورى الشافعى	—	1508 (s. Wüstenfeld).
بن تيمية تقى الدين	—	71, 6. Vgl. 84, 3.
الجزار القيروانى ابو جعفر	—	1554.
الجندى	—	2818.
جلبى	—	14, 31.
الشاهينى	—	2213.
الحافى	—	2098. 2777.
بن حجر الشافعى العسقلانى شهاب الدين	—	754; s. auch احمد بن على ابن محمد
المكى الهيثمى شهاب الدين	— —	2, 78; 86; 89; 96; 106. 16, 2. 19, 2. 630. 861. 1587. 1815. 1829. 2295.
الحسن بن الاحنف	— —	2075.
حسن فخر الدين الجاربرى	— —	50, 3.
الحسين [الحسن] بن احمد الاصفهانى	— —	942.
ابو شجاع		
بن احمد بن ابى المعالى	— —	2255.
ابن منصور بن على ابو		
العباس شمس الدين المعروف		
بابن الحباز		
حسين ارسلان ويقال رسلان الرملى	— —	2, 65.

احمد بن الحسين بن الحسن المتنبي ابو الطيب	26, I fol. 101 ^a und II fol. 207 ^{ab} . 98, 11. 2196, 10. 2229 f. 2260.
حسين الدمهوجي الازهرى الشافعى	1481.
الرومى	543, 5.
الحسين الرملى القدسى الشافعى شهاب الدين	919. 968.
الحلاوى	11, 1.
حمدان بن شبيب الحرانى الحنبلى نجم الدين	1513.
حمزة بن على السلمى ابو الحسن تقى الدين	1839.
حميد	606.
الحنفى ابو المعروف البوح (sic)	1683.
بن الخزندار	2211.
الخطيب بالجامع المشهور بالعادلية بحلب الكروسة الحمية	2331.
الحفاجى [المصرى] شهاب الدين	2, 84. 2164.
بن خليل السبكى	2, 85.
دردير العدوى المالكى الحلوتى الاحمدى	678; s. auch احمد بن محمد بن احمد
الدرويش المالكى الاحمدى البرلسى	V, 14.
درير	333.
الدلنجاوى [الشاعر المالكى]	2215. 2332. 2352 (vgl. V, 52).

احمد الدمنهورى	—	703. 2805; s. auch احمد بن عبد المنعم und الدمنهورى
الدقان شهاب الدين	—	2420.
المشتهر بدولتى	—	2097.
الديربى الشافعى الغنيمى	—	1092.
بن [رجب] الحجدى [ابو العباس] شهاب الدين	—	1381, 3. 1407. 1418. 1420.
— رسلان ابو العباس	—	920.
الرشيدى	—	1089.
رضوان	—	95 fol. 30 ^a .
بن الرفاعى	—	2208.
الرملى ابو العباس	—	920.
ابو ززعة	—	2, 103. 1077.
بن زنبيل الحكى	—	1669 f.
— ابى زيد البجائى	—	1539, Anh. 1.
— زين العابدين البكرى	—	102, 3; s. auch احمد البكرى
السبئى ابو العباس	—	1318. 1319. 1323.
السبكى الشافعى شهاب الدين	—	720.
الحجاجى الشافعى الازهرى	—	277. 1188. 1212; vgl. 637.
(ولد) سرحان	—	2735.
بن سعد الدين العمري (الغمري al.)	—	1639. 1640.
العثمانى الشافعى [شهاب الدين]	—	
— سلامة القليوبى شهاب الدين	—	1958. 1961.
— سليمان المعرى التنوخى ابو العلاء	—	1, 2. 26, I fol. 149 ^a . 2238.

احمد السهروردى شهاب الدين	—	II S. 139 Anm. 2.
الشجاعى [الشجاعى] الشافعى	—	637; vgl. 277. 1188. 1212.
شهاب الدين	—	2362.
الخفاجى	— —	2,84.
القليوبى	— —	2703.
بن الشهاب العجمى	—	723. 724.
المدعوّ سرى الدين بن الصايغ الحنفى	—	2109.
بن صدقة الطنبورى	—	2126,46.
الصنهاجى القرافى المالكى شهاب الدين	— —	2,28.
الصوفى	—	215.
الطبرى	—	2036,2.
بن طغرل بك الهمام	—	626.
ظهيرة بن احمد بن عطية بن مرزوق بن ظهيرة القرشى الخزومى المكى	— —	1629.
عباس الاندلسى	— —	1295,3.
عبد الجبار بن ابي بكر بن محمد البلدى ابو نصر	— —	529.
الحليم بن عبد السلام بن تيمية ابو العباس الحرانى	— —	84,3. Vgl. 71,6.
ولى الدين بن ابي الفضل زين الدين عبد الرحيم بن احمد العراقى	—	952; vgl. 58,1.
بن ابي الفضل عبد الرحيم بن الحسين ابو زرعة العراقى الشافعى	—	58,1; vgl. 952.
عبد العزيز الشرقى المغربى الصفاقسى المالكى الازهرى	— —	2103.

احمد بن عبد الفتاح الحجيرى الملوى الشافعى	772.
الكريم بن سالم المعروف بابن الخلال الحمصى	1258, 2.
الله بن احمد بن اسحاق بن موسى ابو نعيم الاصفهانى	2, 35.
البكرى ابو الحسن	1790 f.
بن غالب بن زيدون ابو الوليد الاندلسى الخرزمى القرطبى	1, 4. 1, 6. 26, I fol. 19 ^b u. 102 ^a . 1702. 2240. 2830. 2831. V, 58.
جمال الدين بن احمد بن على الفاكهى شهاب الدين	331.
الانصارى الاندلسى ابو العباس	2191.
البردينى	1395.
البكرى ابو الحسن	V, 40.
الرومى (?) صفى الدين	2330.
(?) بن شعيب القنائى الشافعى شهاب الدين	368. V, 13.
الطبرى المكى الشافعى ابو جعفر محب الدين	1834.
بن عروس شهاب الدين	2362. 2363.

احمد بن عبد الله بن غالب بن زيدون الخزومي الاندلسي ابو الوليد	— — — —	s. den Nachtrag zu IV, 522 Nr. 2830 (V, 58).
الفلجى شهاب الدين	— — — —	376,2.
بن محمد البكري ابو الحسن	— — — —	101, 2. 1606. 1607, 1. 2204. 2565. 2594 f.
المنعم الذمهورى	— — — —	651; s. auch احمد الذمهورى und الذمهورى
عثمان بن التركمانى تاج الدين	— — — —	III, 8 Anm. 2.
الشنوبى شهاب الدين	— — — —	686.
بن هبة الله بن احمد بن عقيل المقدسى فتح الدين	— — — —	1993.
سيدي احمد الشهير بالجمي المصرى شهاب الملة والدين	— — — —	723.
احمد بن عطف بن علوان التلابى اليمنى زين الدين	— — — —	99,5.
ابو زرعة ولى الدين ابن العراقى الشافعى	— — — —	2,103. 1077.
بن عربشاه الانصارى ابو العباس شهاب الدين	— — — —	s. احمد بن محمد بن عبد الله
على بن ابراهيم بن ابى جمهورى الاحسائى	— — — —	1998.
ثعلب مظفر الدين المعروف بابن الساعاتى البغدادى	— — — —	1012.

أحمد بن علي بن حجر الشافعي العسقلاني شهاب الدين	757 f.; vgl. 754 und s. auch أحمد بن علي بن محمد
الحسين بن علي بن مهنا ابن عنبة الاصغر . . . . . ابن الحسن السبط بن علي ابن ابي طالب	1753 (vgl. V, 43).
سعيد [القاضي] المروزي ابو بكر	632.
السندوبي شهاب الدين	370.
بن عبد القادر بن محمد بن ابراهيم بن محمد بن تميم بن عبد الصمد بن ابي الحسن ابن تميم الشهير [والده] بابن المقريزي [الشافعي]	2, 6. 98, 20. 1532, 1. 1574. 1620. 1621. 1627. 1630. 1652. 1675 f. 1771. III, S. 353 Anm. 1.
الشهابي أحمد بن علي بن قرطاي سبط محمد ابن بكتمر الساقى الحنفى	1620.
أحمد بن علي القلقشندى ثم المصرى ابو العباس	1619.
نور الدين بن محمد . . . بن حجر العسقلاني المصرى القاهرى شهاب الدين ابو الفضل	2, 105; 108; 116. 23, 2. 58, 3. 102, 10. 109. 583. 735. 754. 757 f. 1622 (vgl. V, 40). 1867, 4. 2297.
بن محمد القرافى شهاب الدين مسعود	2211. 194, 2, a. 195. 196.
المقريزي تقي الدين	s. أحمد بن

على بن عبد
القادر

احمد بن على بن منصور الحميدى المعروف بالبجائى شهاب الدين — — — — يوسف القرشى البونى ابو العبّاس	310.	55, 3. 1252, 2. 1258, 3. 1262, 1. 1262, 5. 1263. 1268. 1279. 2087.
عماد [الدين] بن حمد الاقفهسى المصرى الشافعى شهاب الدين ابو العبّاس	— —	19, 5. 94, 12. 1080. 1153. 1783.
عمر بن ابراهيم بن عمر الانصارى القرطبى ابو العبّاس	— —	2, 58; vgl. 100.
اسماعيل الصوفى جمال الدين المعروف بالمقدسى	— — — —	1402.
بن حمد بن ابى بكر الصوفى	— — — —	1454.
جمال الدين ابو العبّاس الانصارى القرطبى	— — — —	2, 100; vgl. 58.
بن مهير الشيبانى ابو بكر الشهير بالخصاف	— — — —	1127.
العبودى ابو حمد	— —	2248, 2.
بن ابى العنايات المكى ثم النابلسى الدمشقى شهاب الدين الشهير بالعناياتى العناياتى	— — — —	} 1660. 2211. 2318. 2322, 1. V, 41.
العودى الرشيدى بن اسماعيل المداح	— —	
بن عوض بن حمد المغربى	— —	2116.
الغرازى	— —	2201.
الغزلانى الشافعى	— —	2332.

احمد بن غلام الله بن احمد الكوم البريسى (الكوفي الريشى oder الكوم الريشى al.) شهاب الدين	—	1389.
الفارابي ابو القاسم عماد الدين	—	1216.
بن فارس بن زكرياء بن محمد بن حبيب الرازي اللغوي ابو الحسين	—	377.
فخر الدين ابو بكر	— —	890.
فرح الاشبيلي شهاب الدين	— —	575 f. 631,2.
القاسم ابو اسحاق الكاتب القيرواني المعروف بالرتيق النديم	— —	2124.
بن خليفة الخزرجي ابو العباس موفق الدين المشهور بأبن ابي أصيبعة	— — —	1769.
قاسم العبادي الشافعي الازهرى	— —	2783.
القدسى	—	1320.
القلقشندى	—	1404. 1619. V, 40.
القليوبى شهاب الدين	—	1269. 1452. 2703.
الكتبى ابو العباس	—	1294.
الكواكبى	—	2201.
بن مبارك شاه شهاب الدين	—	1344.
مجدى [الشافعي ابو العباس] شهاب الدين	— —	1331, 3. 1407. 1418.
محمد الازرقى	— —	1705.
بن ابراهيم بن ابي بكر بن خلكان البرمكى شمس الدين ابو العباس	— — —	1,7. 864,9. 1725 f. 2196, 5. 2241. V, 42/43.
احمد الازهرى الميقاتى الشهير بالبحانقى (النحاصى, الخانقى)	— — —	1523.

احمد بن محمد بن احمد الدردير* المالكي	678.	692.	732.
العدوي شهاب	878;	vgl.	333.
الدين ابو الفضل			
الاندلسي الاشبيلى	2196,6.		
ابو العباس المعروف			
بزين الدين كتاكت			
المصري السواعظ			
المقري			
بن محمد السلفي	614,6.	632.	
الاصبهاني ابو طاهر			
اسماعيل ابو جعفر	2191.		
ابى بكر بن عبد الملك	970.		
.... القسطلاني المصري			
الشافعي			
الثعلبي ابو اسحاق	99,6.		
الجزولي ثم التتملى الملقب	308.		
باحري الشهير بالهشتوكي			
ابو جعفر المعروف بابن	1,31.		
الاشعث			
الطحاوي	2,17.		
ابى الحروف	vgl.	57,1.	
الحسن بن على بن محمد	1141.		
العباسي الحنفي			
الشهير بغير سعد الدين	87,1.	88,1.	
بن حنبل ابو عبد الله	589.		
الحنفي الحموي	1022.		
الخطيب القسطلاني	2,57.		

*) Über diesen Namen vgl. II, 33 Anm.

احمد بن محمد الحفاجى المصرى شهاب الدين	767.
الدردير — — —	s. احمد بن محمد بن احمد
الرومى — — —	2201.
بن السعيد الغزنوى — — —	1003.
الشرقى دمشقى صلاح الدين — — —	2287.
الشرىجى الكندى — — —	2, 115.
شهاب الدين المشهور بابن المغرب — — —	205, 1.
بن عباد بن على المعرى ثم المقدسى شهاب الدين الشهير والده بالهائم — — —	1104. 1106. 1107. 1108. 1478. 1479, 2. 1480 f. 1483. 1483* (V, 32). 1486. 1491, 1. 1491, s. 1492, 2.
ابو العباس شمس الدين البصرى المعروف بابن الامام القسطلانى — — —	93, 1.
ابو العباس شهاب الدين — — —	2, 7.
بن عبد الجليل السحرى — — —	109.
رتبة ابو عمر — — —	2121.
الرحمن بن ابراهيم العسجدى القاهرى — — —	2211.
الكريم بن عطا الله الجذامى الاسكندرى — — —	890. 891.
المالكى الشاذلى تاج العارفين فى الدين [تاج الدين ابو الفضل]	

أحمد بن محمد بن عبد الله بن إبراهيم بن شهاب الدين الشهير بابن عربشاه الدمشقي الحنفي	4.	94,13.	1573.	1840 f. 2696 f.
عبد الله بن علي بن محمد بن عربشاه الدمشقي الحنفي شهاب الدين	—	—	—	94,13.
عبد الملك الأشعري التبريزي أبو الخليل	—	—	—	915,3.
عبيد (?) الله القدسي	—	—	—	1714.
العراقي أبو القاسم	—	—	—	1274.
بن علوجة السجزي أبو العباس جراب الدولة	—	—	—	2170.
علي الحجازي الشافعي الانصاري الحزرجي	—	—	—	2161.
بن قليته (فلبته) (al.)	—	—	—	IV, 74 Anm. 1.
المرتفي المصري نجم الدين المشهور بابن الرفعة	—	—	—	1219.
المقري الفيومي	—	—	—	406. 407.
الغمري الواسطي شهاب الدين	—	—	—	2021.
بن قاسم بن دهيم الصنعاني	—	—	—	8,2.
القدوري البغدادي الحنفي أبو الحسين	—	—	—	994.
القسطلاني المصري أبو العباس شهاب الدين	—	—	—	1795.
بن كثير الفرغاني	—	—	—	1523.
الكوفي	—	—	—	2420 f.

احمد بن محمد بن محمد الجزرى ابو بكر	563. 564.
— — — — ابى محمد اليزيدى	2126, 39.
— — — — مشيد الغافقى ابو جعفر	1998.
— — — — المصرى (ابو احمد)	2826.
— — — — ابو المعالى الكوفى البهلوان	2420 f.
— — — — المقدسى الشافعى ابو محمود	1715.
شهاب الدين	
— — — — الشهير بالمقرى المغربى	1, 20. 26, I fol.
المالكى الاشعري	108 a. 631, 1.
	1697 f. 2213.
— — — — بن منصور ابن الفير المالكى	534.
الجدامى	
— — — — ناصر الدرعى [ابو العباس]	1546. 1546* u. **
	(V, 37).
— — — — ابى الوفاء شرف الدين ابو	2196, 1.
الطيب بن الحلاوى الربعى	
الشاعر الموصلى	
— — — — بن يحيى البلدى الطبيب	1975.
— — — — محمود النسفى الحنفى	930.
— — — — الهروى الحرزىانى مولانا زاده	1217, 2.
مسعود	2201.
— — — — مصطفى بن خليل المعروف	} i110. 1765. 28i9. V, 43.
بطاشكپرى زاده	
— — — — ابو الخير المعروف	
بطاشكپرى زاده	
— — — — المعتضد بالله	2126, 15.
— — — — المقدسى الحنبلى	1147.
— — — — المقرى	s. احمد بن
	محمد الشهير
	بالمقرى

احمد المقرئى تقى الدين	s.	احمد بن على بن عبد القادر
المكّي	—	2126, 80.
الملوى الشافعى [نزىل ابى عبد الله الحسين ابن بنت رسول الله]	—	15, 3. 683. 1206. 2804 (V, 57).
بن موسى الخيالى	—	673, 2 f.
الموقع الجمالى	—	1854.
الناحى	—	769.
النصيبى	—	2126, 8.
النوبى	—	532. 853. 1535. 2102, 2.
ابو النور	—	15, 5.
بن الهائم شهاب الدين	—	s. احمد بن محمد بن عباد
الولالى	—	1198.
بن يحيى بن ابى بكر بن عبد الواهب التلمسانى ابو العباس شهاب الدين المعروف بابن ابى جلة	—	1153. 1655. 1658 f. 2138. 2305.
بن فضل الله شهاب الدين	— — —	1657 (V, 41).
محمد بن سعد التفتازانى	— — —	87, 1. 88, 1.
يعقوب	— — —	1198.
شمس الدين بن ابى الكاسن يعقوب ابن ابراهيم بن ابى نصر الطيبى الاسدى بن يوسف التيفاشى ابو العباس شهاب الدين	— — —	2196, 4. 2110 f. V, 48.
الدمشقى ابو العباس	— — —	1, 25; 29. 1579.

أحمد بن يوسف الزعيفري	2152.
الكاتب — — —	2126,49.
بن مالك الرعيئي الاندلسي	398* (V, 14).
شهاب الدين ابو جعفر	
بن محمد بن مسعود بن	533.
ابراهيم النحوى الشافعى	
الحلبى شهاب الدين ابو	
العباس المعروف بالسمين	
يونس الحنفى شهاب الدين الشهير	1038. 1087.
بابن الشلبى	
أحيحة بن الجلاح	2126,27.
اختيار بن غياث الدين الحسينى	2825.
اخوان الصفاء]	157.]
اخى زاده محمود افندى	654.
الادرعى	V, 49.
الشريف الإدريسى	s. محمد بن
	محمد بن
	عبد الله
ابن ادهم	2218.
أريد بن قيس	2126,31.
الأرجانى	26, I fol. 109 ^b .
ارسانيوس شكرى الراهب الحلبى اللبناى	1549.
ارسطاطاليس	s. Aristoteles.
ارشמידس	s. Archimedes.
ارطاة بن سهية	2126,24.

ابن ارفع رأس	s. علي بن موسى
أروى بنت عبد المطلب	26, I fol. 195 ^b .
الازهرى	2788, 3.
اسامة بن مرشد بن علي بن نصر بن منقذ	} 2196, 2.
الكنانى الكلبى الشيزرى مؤيد الدولة	
عبد الدين	
— — منقذ	
الاستناد الحفنى	11, 3.
ابن اسحاق	1605.
اسحاق بن ابراهيم الموصلى	2126, 7.
ابو اسحاق التونسى	734.
اسحاق الخزاعى الفاسى ابو محمد	1705.
ابو اسحاق الصابى	26, I fol. 108 ^b u. 117 ^b .
— — الفارسى النحوى	1521.
— — بن مفرج الصورى	2394.
الاسحاقى	s. محمد بن عبد المعطى
اسد بن معين الدين التبريزى ثم الدمشقى	44, 23.
اسعد بن الخطير . . . بن ابى مليح ممتاى	47, 1 (vgl. V, 5).
(s. Ibn Challikân Nr. 90) المصرى ابو المكارم	1892 (vgl. die zweiten Nach- träge).
الاسفراينى	1829.
الاسكندر	} s. Alexander d. Gr.
اسكندر ذو القرنين المعدوى (المقدونى)	
اسماعيل بن احمد	1539 Anh. 1.
— — بشار النساء	2126, 5.
	17*

اسماعيل بن ابي بكر اليمنى شرف الدين المعروف بابن المقرئ الشافعى	— — — —	164. 941. 951.
المقرئ الشاورى الشغدري	— — — —	2794.
الشيخ تميم الجوهري	— — — —	330.
جامع	— — — —	2126, 9.
حماد الجوهري ابو نصر	— — — —	378 f. 2196, 10. V, 14.
حمزة الشهير بدحيدح	— — — —	1267.
سؤدكين بن عبد الله ابو الطاهر النورى	— — — —	2196, 17.
السيد الحميرى	— — — —	2126, 12.
صنيعة الملك ابو الطاهر	— — — —	1934.
ابو اسماعيل الطغرائى	— — — —	I S. 172 Anm.; s. auch الحسين ابن على
اسماعيل بن عباد ابو القاسم	— — — —	1521.
عبد الحق الحجازى	— — — —	2213.
الرحمن بن احمد الانصارى	— — — —	2256.
ابو طاهر نبيه الدين ابو العتاهية	— — — —	2126, 1.
بن عمار	— — — —	2126, 26.
عمر الدمشقى ابو الفداء عماد الدين المعروف بابن كثير	— — — —	1568. 1574. 1723.
الشيخ غنيم الجوهري	— — — —	345 (vgl. V, 13). 2785.
القرطيسى	— — — —	2126, 51.
بن محمد البعلى عماد الدين ابو الفداء	— — — —	422.

اسماعيل المعمرى	45,1.
— بن المقرى اليمنى	s. اسماعيل بن ابى بكر اليمنى
الهريذى	2126,10.
— بن يحيى بن عمرو بن اسحاق المزنى	938.
المصرى ابو ابراهيم	
الاسود النوفلى	2126,26.
— بن يعفر	2126,23.
اشجع السلمى	2126,35.
ابن الاشعث	s. احمد بن حمد
الاشمونى	280.
اشهب بن رميلة	2126,14.
ابن ابى الاصبع	s. عبد العزيز ابو تمام
الاصطخرى	1521.
الاصفهانى	s. محمود بن عبد الرحمن
الشيخ اصلان	2201.
الاصعق	39, 4; 11. 423. 2223. 2435 f. V, 52.
ابن ابى اصيبعة	s. احمد بن القاسم
الاضبط بن قريع	2126,34.
ابن اعثم الكوفى	1592.
اعشى بن قيس بن ثعلبة الخ	26, I fol. 193 ^b .

اعيان بن اعيان المصرى	2036,2.
الاغلب العجلي	2126.43.
افلح السندى ابو عطا	2126,33.
افلبيون	85,3.
ابن الأقفانى	s. محمد بن ابراهيم
الاكمل بن خلوف	2212.
اكمل الدين الحنفى البابرتى	s. محمد بن محمود
الغ بك السمرقندى	1409.
ابن الامام	s. احمد بن محمد العباس
امام الحرمين	s. ابو المعالى الجوينى
امامزاده الحنفى	s. محمد بن ابى بكر
امرؤ القيس	26, I fol. 113 ^b . 1309. 2079. 2126,13. 2191. 2201. 2223.
الامرى بن فضل الله	1667.
ابن الامشاطى	1970.
امير پادشاه	1000.
ابن اميل	1257, 1; 4; 5.
اميمة بنت عبد المطلب	26, I fol. 195 ^b .
امين الدولة ابن التلميذ	94.14.
اميّة بن الاشكر الليثى	2126.42.
— — ابى صلت	2126,2.

الاندلسى	s. على المالكى
القرطبي	1,11.
الانفاسى	1046.
انمشابذ القاضى بازّمور	s. حمّمد بن سعيد
اوتاسية ابنة بلوطس الملكة بمصر	85,4.
اوحد الدين (الاوحد) الحاتمي	1,1. 2234.
الانسفى	100,2.
اوس بن حجر	2126,18.
القرظى	2126,44.
ابن إياس	s. حمّمد بن احمد
ايمن بن خزيم الاسدى	2126,40.
ايوب بن القرية	1741.
ايدمير بن على الجلدكى عزّ الدين	1285. 1289 Anhang 4. 1291. 1295, 6; 10. 1296,1; 2. 1769. 2117.

ب

بابك الحضرمى اليمانى	910.
الباخرزى	26, I fol. 146 ^a .
البارزى	919.
مار باسيلىوس اسحق مفرىان المشرق	2873.
الباعونى	s. حمّمد بن شهاب الدين
مولانا باقى	2817.

البتنوني	s. على بن عمر
ابن بتوتا (sic)	1546.
البحتري	2246.
بحر بن رئيس الهاروني المالكي	2292.
بسخ المليح	2126, 54.
البخاري [صاحب الصحيح]	2, 50; 100. 181. 591 f. 596. 605. 610.
بختيشوع بن جبريل	2341.
البدر البوريني	26, II fol. 207 ^{ab} .
بدر الدين بن صاحب	2313.
— — ابو عبد الله سبط المارديني	1417, 2; 3. 1418. 1419, 2. 1421, 2. 1422 f. 1428.
— — محمد	207, 1.
— — المرادي	317.
ابن بدرون	s. عبد الملك ابن عبد الله
بدل بن ابي المعمر بدر الدين التبريزي الحافظ	45, 1.
البديع الجزري	1349.
ابن البديوي	2211.
بذل	2126, 55.
برّة بنت عبد المطلب	26, I fol. 195 ^b .
البردعي	224. 1171, 3.
بركات بن محمد بن رمضان بن الحاج ابي	987.
بكر الشغري	
البرزالي	1569. 1574. 1728.
البرعي اليمني	2167.
برگلي	s. محمد بن پير علي

البركوى	s.	محمد بن پير على
البرماوى	945.	
برهان الدين بن ارفع رأس الاندلسى الانصارى	s.	على بن موسى
الزرنوجى	— —	159,2. 160. 161.
بن شمس الدين بن صالح	— —	1144.
السمرقندى		
على	— —	747.
الفارابى	— —	237.
القيراطى	— —	11, 1. 98, 19. 2211. 2213. 2319.
البرهان ابن ابى ذر الغفارى	87, 5. 88, 5.	
برهان الشريعة	s.	محمود برهان الشريعة
بريجيتا ملكة ملك سويدا	2885, 5.	
بريسيوس	2851. 2852.	
ابن بسام	s.	على بن بسام
البسطامى	93, 8.	
بشار بن برد	2126, 5 2.	
بصبص	2126, 5 3.	
ابنا بطرس	1261, 2.	
بطرس بن بطرس التولانى الخورى	1207, 1.	
بطرش الاخميمى	1261, 3.	
ابن بطلان	s.	المختار بن الحسن
ابن بطوطة	s.	محمد بن محمد بن عبد الله

ابن ابى البغال	}	598.	
البغل امام اليمن			
البغوى			s. الحسين بن مسعود
ابو البقاء		2201.	
— — العكبى		827.	
البقرى الشيخ		799.	
ابن البكاء			s. عبد المعين ابن احمد
ابو بكر		638.	
— — الامام		2198,3.	
— — الابيض		2168.	
— — بن احمد بن شهبة الدمشقى الاسدى		1574.	1763.
الشافعى تقى الدين			1867,3.
— — بن البدر		2082.	
— — البزدوى		31,2.	
— — تقى الدين الشهير بالحصنى الحسينى الشافعى		1590; vgl. 946.	
— — بن حجة	}	59, 1; 2. 1335. 2153. 2213; 2795; s. auch	ابو بكر بن تقى und على الدين بن حجة
— — [ابو الجود] تقى الدين			
— — القادى الحموى الحنفى ابو الحسن تقى الدين			
— — الحاضر مى اليمانى			
— — الحكاك فخر الدين		2303.	
بكر بن خارجه		2126,58.	
ابو بكر الخوارزمى		26, I fol. 104b.	173.

ابو بكر بن ابي الدنيا	622.
— — — عبد الرحمن بن هاشم	93,21.
— — — العصفورى	2206. 2318.
— — —	{ 11, 1. 2211. 2235,1. 2312. 2318; s. auch ابو بكر بن حجة und تقى الدين بن حجة
— — — بن على بن حجة الحموى تقى الدين	
— — — عبد الله الحموى تقى	
الدين الشهير بابن حجة	
— — — موسى الهاملى سراج الدين	1039.
— — — العمري	26, I fol. 103 b. 2213.
— — — القارى تقى الدين	689. 690.
— — — بن محمد الحصنى تقى الدين	946; vgl. 1590.
— — — الخولانى زين الدين	773,1.
— — — [شمس الدين بن] محمد بن زكرياء الرازى	108, 3. 1976. 2033,1. 2036,2.
— — — بكر بن النطاح الحنفى	2126,56.
— — — ابو بكر بن وحشية	2119.
— — — شيخ يبنبوا (يكنبوا?) حفيد الشيخ الكامل محمد	2104.
— — — بن يحيى الكاتب	1327.
— — — يوسف بن ابي بكر بن خلف بن عبد الرحمن الكنانى المقرئ	1813.
البكرى	1546. 1603. 1816. 2203. 2234.
بلا مغوش المغربي	1261,10.

البلخي	1521.
البلقيني	s. عمر بن رسلان
البلوي	s. خالد بن عيسى
بليدنوس	82,3.
ابن البناء	1477.
بهآء الدين العاملي	s. حمّد بهآء الدين
البهآء زهير	s. زهير بن حمّد
بهرام	1155.
البهلول	2383.
بهوجر برهمين جوكي	1265.
البوني	s. احمد بن علي بن يوسف
البوصيري	2, 95; 96; 107; 122. 22,13; 14. 93, 24. 2275— 2295.
البياسي	13.
البيجوري	945. 2799.
بيدبا الفيلسوف الهندي	1738.
البيروني	s. حمّد بن احمد
البيضاء بنت عبد المطلب امّ حكيم	26, I fol. 195 ^b .
البيضاوي	s. عبد الله بن ابي القاسم علي

ابن البيطار	s. عبد الله ابن احمد
البيقوني	585 f.
بيهس	2126, 57.
البيهقي	2, 122; 123. 400.
ت	
الشيخ تاج الدين	904.
تاج الدين الصرخدى	2196, 8. 2200.
الكندى — —	827.
الخمى الاسكندرانى	314.
التبريزى	2191. 2193. 2238.
التناى	94, 8.
ابو تراب	1295, 9.
تركمان الصفدى	1336.
الترمذى	s. ابو عيسى, حمّد بن سورة und حمّد بن عيسى
ابن التعاويدى	26, I fol. 104 ^a .
التفتازانى	s. مسعود بن عمر
تقى الدين بن حجّة الحموى	2174. 2824; s. auch ابو بكر ابن حجّة und ابو بكر ابن على
السبكى — —	2, 101. 11, 1. 964.

تقى الدين السروجى	2196, 10.
[بن] معروف [الدمشقى]	2094. Türk. 100.
المقرىزى	1830; s. auch أحمد بن على بن عبد القادر
التلعفرى	2216.
ابو تمام [حبیب بن اوس الطائى]	26, I fol. 153 ^b u. 154 ^b . 2126, 101. 2193 f. 2211.
العراقى	1295, 7.
ابن تمرناش	2196, 11; 14.
تميم الدارى	26, II fol. 12 ^a .
بن المعز	26, I fol. 109 ^b .
توبة بن الحمير	2126, 59.
التوزرى	68, 6. 74, 1. 2242. 2257. 2258. V, 6; 35.
التيفاشى	s. أحمد بن يوسف
ابن تيمية	71, 6. 84, 3. 716.

ث

ثابت قُطنة	2126, 60.
تأبط شراً	2126, 61.
بن محمد الجرجانى ابو الفتح	2193.
الثعالبى	s. عبد الملك ابن محمد

ثعلب	} 423.
(sic) الثعلبي	
ثوبة الحمير صاحب ليلي الاخيلية	26, I fol. 120 ^a .

ج

جابر بن ابراهيم	1378,2.
ابن جابر الاندلسي	2359.
جابر بن حيان	1295, 2. IV, 94 Anm. 1.
المحافظ	864,9 (vgl. die zweiten Nach- träge). 2055,2.
جار الله	4, Ende.
جالينوس	s. Galenus.
الجامي	s. عبد الرحمن ابن احمد
جبرائيل	303.
جبرائيل (جبريل) بن فرحات الراهب اللبناني	1,12. 2341.
جبريل الشيخ	303. V, 13.
جبلدة بن الايهم الغساني	2126,72.
المجحف السلمي	2126,70.
جذيمة الابرش	2126,68.
المرجاني	s. عبد القاهر ابن عبد الرحمن
جرجس بن ابي الياس بن ابي المكارم بن ابي الطيب عرف بابن العمرا (ابن العميد, ابن العمد, ابن العمدا) الشيخ المكين	1557.

جردتا عبد الله بن جدعان	2126,67.
جرول الحطيئة	2126,62.
المفريان جريجوريوس المعروف بابن العبرى	2876.
جرير	2126,63.
ابن الجزار	s. احمد بن ابراهيم, جمال الدين ابو الحسين, جمال الدين und المصرى يحيى بن عبد العظيم
ابن الجزرى	s. حمد بن حمد بن حمد
الجزولى	s. حمد بن سليمان
الجعبرى	2201.
المجد العذرى	2126,69.
جعفر الادنوى	105. 1687.
— بن الاعلم ابو الفضل	2168.
— تغلب بن جعفر ابو الفضل الادنوى	105. 1687.
الشافعى كمال الدين	
ابو جعفر الجوزى	106,4.
— الطحاوى	663.
جعفر [بن حمد] الصادق	3,14. 24,3. 70,1. 73,6; 7. 78,6. 93,5; 12. 783. 1256,2. 1262,3. 1292. 1324.

جعفر بن عليّة الحارثي	2126,71.
ابو جعفر بن وضاح السرنى	2168.
جعيفران	2126,74.
جلال الدين البصرى	93,1.
بن خطيب داريا	11,1.
السيوطى	1,8. 2,30; 31; 53; 62; 66; 69; 70; 71; 72; 74; 91; 92; 93; 111; 112; 113. 3,7; 10. 34. 37,1; 2. 52 1—5. 53 2. 56, 1; 3; 4. 58,3. 59,1. 66. 91,1; 2. 94, 1—6; 12. 166. 167. 168. 169. 420. 421. 533. 598. 622. 623. 628. 629. 721. 725. 726. 737. 738. 742. 743. 747. 755. 758. 764. 774. 967. 1128. 1168. 1383, 1. 1530. 1531. 1539 Anh. 1. 1551,1. 1584 f. (vgl. V, 39) 1630. 1688. 1693 1694. 1718. 1744. 1760. 1847. 1852. 1977. 2025,1. 2048 bis 2054 2064. 2071. 2072. 2166. 2318. 2699. 2771 f. 2794. 2798. V, 39; 47.
جلال الدين الصقار الماردىنى	2196,3.
الدينيسى	
الحلى المصرى	923.
الشافعى ابو عبد الله	
الجلال السمنودى	2 101.
جليس بن محمد التفليسى	1464.
ابو الفضل	
الجلدكى	s. ايدمير بن على
ابن جماعة	s. محمد بن ابراهيم
جمال الدين الاسنوى	964. 965.
الاقسرائى	2803 Anh. 7.
بن الجرّار ابو الحسين	1667.

جمال الدين العصامي	305.
القرافي — —	182.
بن القمّاح — —	1377, 1, c.
المارديني — —	1350, 1. 1353, 2.
بن المجدى — —	1417, 1.
al. ابو الحسن الندورمى (الندورى)	1283.
الدورى - الاندرونى (الغرناطى)	
المصرى — —	V, 41.
بن مطروح — —	11, 1. 26, I fol. 47 a.
بن نباتة — —	26, I fol. 20 a, 85 a, 99 a, 169 a, 225 b. 2174. V, 49.
ابن جميع	s. هبة الله
جميل العذرى	ابن جميع
جميلة	2126, 64.
ابن جنى	2126, 65.
الجنيد البغدادى	s. عثمان بن جنى
ابن جهور	7, 1.
ابو جهينة بن غيلم الجهنى	V, 57.
جهينة اليمنى	{ V, 53.
الجوبرى	s. عبد الرحيم
ابن الجوزى	ابن عمر
الجوهرى	s. عبد الرحمن
	ابن على
	s. اسمعيل بن حمّاد

جويرية أم حكيم	2126,73 ; vgl. 29.
ابو الجيش الاندلسي	359 f. 363,2.
الجبلي	s. عبد الكريم
	ابن ابراهيم

ح

ابن ابي حاتم الرازي	s. محمد بن عبد الرحمن
ابو حاتم السجستاني	2223.
حاتم الطائي	2126,102.
ابن الحاجب	s. عثمان بن عمر بن ابي بكر
ابن حاجب النعمان	2055,3.
الحاجري	2213.
حاجز الازدي	2126,88.
حاجي بن ابراهيم عكاشة الحبلي	200,1.
— — — — —	1337,2.
— — — — —	1938.
— — — — —	1289 Anh. 3.
الحارث بن حلزة اليشكري	2192,2.
— — — — —	2126,78.
حارثة بن بدر	2126,84.
— — — — —	2126,100.
ابن حازم الباهلي	20, I fol. 46 ^b und 131 ^a .
ابو حازم المكي	V, 52.
حافظ الدين النسفي	2096,2.
	18*

الحاكم بامر الله	1299.
ابو حامد التلوانى	343.
— — بن ابي ربيع عبد الرحيم بن سليمان بن ربيع القيسى الاندلسى الغرناطى	1539.
حبّابة	2126,94.
سيّد الحبيب	vgl. 1755.
حبيب [بن اؤس بن الحارث] الطائى ابو تمام	s. ابو تمام
حبش بن حمّد التفليسى ابو الفضل	1464.
حبيش	1904, 3. 2028, 1. 2036, 3.
ابن حجّاج	26, 1 fol. 46 ^b ; ابن الحجّاج 2697. V, 51; s. auch الحسين بن الحجّاج
حجّاج بن خيثمة	2092 2.
ابن حجّة الحموى	s. ابو بكر بن على
ابن حجر	42,2.
حجر اكل المرائر	2126,99.
ابن حجر الشافعى	1497.
حجر بن عدى الكندى	2126,97.
ابن حجر العسقلانى	s. احمد بن على بن حمّد
— — الهيثمى	s. احمد بن حجر

ابن ابى حجلة	s. احمد بن يحيى
ابن حنّى شهاب الدين	1574.
حاجينج بن الوحيدى	2211.
ابن الحرب	1495.
الحرة	s. عبد الله بن على
الحرث بن طفيل الدّوسى	2126,89.
— — — — — وعلة الجرمى	das. 104.
حرثان ذو الاصبع	das. 77.
حرملة ابو زبيد الطائى	das. 86.
حريث الطائى	das. 93.
الحريرى	s. القاسم بن على
حريفيش	7,1.
ابن حزم	s. على بن احمد بن سعيد
حسام الدين الحاجرى	2211.
— — — — — السيوطى	175.
— — — — — الشهيد	II, S. 349 Anm. 2.
— — — — — الوعيطى	2217,5.
حسان بن تبع	2126,105.
— — — — — ثابت	das. 79.
— — — — — النابغة	das. 80.
ابو الحسن	1546.
الامام حسن	777, 7, 1. 778, 2, s. 787,

الحسن بن ابراهيم بن زولاق	1532,1. 1617.
— البصرى	23,3. 30,1.
ابو حسن (sic) البصرى	1295,9.
حسن البغدادي بدر الدين	11,1.
ابو الحسن البكري	s. احمد بن عبد الله
الحسن البوريني الدمشقي	26, I fol. 109 ^a . 44,23. 2213.
حسن پاشا بن علاء الدين الاسود	248. 249.
— چلبى الحموى	14,27.
— بن حبيب الحلبي	1728.
الحسن بن الحسن البصرى	106,1.
حسن بن حسين الطولونى	12,2.
الحسن بن زياد الرصافي	26, I fol. 87 ^b .
ابو الحسن الزبيادى القاضى	2714.
حسن الزبيارى	2803.
ابو الحسن السخاوى علم الدين	104,2.
— الشاذلى	2,20. 11,5. 40,2. 891.
حسن الشرنبلالى	s. حسن بن عماد
— الطولونى	V, 4.
— بن عبد الله بن عيسى بن احمد بن على بن احمد بن سليمان بن وفاء	23,2.
الوفائى الشافعى الطايفى	
الحسين بن عبد الملك بن محمد بن يوسف	609.
ابو محمد	
حسن العدوى الحمزاوى	807.
— العطار	335.

حسن بن على الاسترابادى ابو على	2193.
— — — بن خاطر	559 (vgl. I S. XIV).
— — — حمد الزغارى	2211.
— — — سالم البشار الرشيدى	2355.
— — — العوضى البدرى ابو الفضائل	1754.
المقرى ابن المقرى	
— — — عمان (عمّاد, عمّار al.) بن على ابو	16,1 (V, 4). 768. 1033.
اخلاص الشرنبلالى الوفاى الحنفى	
الحسن بن عمر بن الحسن بن حبيب الدمشقى	2775.
الحلبى بدر الدين	
حسن بن قاسم بن على المرادى المصرى	283. 317.
ابو على بدر الدين	
الحسن (الحسين al.) بن ابى القاسم على بن	1596. 2687.
محمد بن ابى الفهم التنوخى	
حسن الكاتى حسام الدين	1171,2. 1175.
— الكفراوى	705.
ابو الحسن المالكى	2,55.
— — [الحسين al.] الحاملى	984.
حسن بن محمد الاسترابادى الحسنى ركن الدين	253 f.
الحسن بن محمد بن الحسن الصاغانى	2,119. 2295.
[الصغانى al.]	
حسن بن محمد الشافعى الاشعري الكردى	1182.
— — — الطيبى	2,77.
الحسن بن مسعود	62,3.
ابو الحسن المكى	773,3.
الحسن بن منصور بن محمود الاوزجندى ابو	999.
الحاسن الشهير بقاضى خان	

الحسن بن موسى بن شاکر المنجم	1349.
— — — — — نوح القمري ابو منصور	1951. 2030,1 (V, 47).
— — — — — هانى	2126 96.
— — — — — وهب	das. 106.
الامام حسين	777, 7, 1. 778, 2, s. 787.
شاه حسين	2809,3.
الحسين بن احمد الزوزنى	2192, 1; 2; vgl. 285. 399. 400. 2191. 2224.
حسين اغا بن تركمان حسن	26, I fol. 224 ^b .
— — — — — بن التيوننى	III, S. 12 Anm.
ابو الحسين الجزار	11,1.
الحسين بن الحجاج البغدادي ابو عبد الله	2235,1; s. auch
	ابن حجاج
حسين الحسينى الخليلى	1417,4.
— — — — — بن سليمان بن ريان	2684.
الحسين بن الفخاكي	2126 83.
حسين الطحاوى الاحمدى السلامى	733.
— — — — — بن عبد الرحمن [بن مصطفى]	15,9.
العيدروس	
الحسين بن عبد الله	2126 95.
— — — — — على بن احمد الزوزنى ابو عبد الله	399. 400; vgl. 285. 2191. 2192, 1; 2. 2224.
— — — — — محمد بن عبد الصمد	I S. 172 Anm.; 1298. 2247 f.
الاصفهانى المنشى ابو اسماعيل مويّد الدين فخر الكتاب المعروف بالطغرائى	

حسين بن عمر العرجي	390.
— قادري بن كمال	2366.
الحسين بن ابي القاسم علي بن محمد بن	1596. 2687.
ابي الفهم بن داود بن ابراهيم بن	
تميم التنوخي	
حسين بن محمد بن الحسن الدياربكري	1798 f.
الحسين بن محمد بن خسرو البلخي	2, 13.
— المسدود	2126, 103.
— بن مسعود البغوي المعروف بالقرآء	2, 76; 117; 118.
ابو محمد	524 f. 832.
— مطير	2126, 98.
حسين بن معين الدين الميبيدي الترمذي	1218. 2227 a. 2228.
الحسيني قاضي مير	
— المنزلي	206.
الحسين بن موسى بن شاكر المنجم	1349.
حسين الواعظ الكاشفي	535.
— بن يحيى البخاري الزندوستي المبتغي	69, 4.
ابو علي	
— اليونيسي	III, S. 12 Anm.
— اليونيني	1340.
الحصار	s. محمد بن
	عبد الله
الحصني	s. ابو بكر تقى
	الدين
الامام الحصوني	658.
الحصين بن الحمام المري	2126, 90.

ابن الحضري	s. ابراهيم بن على
الحفنى	2209; vgl. 11,3 u. 1855.
الحكم بن عبدل	2126,76.
— — — قنبر المازنى	das. 91.
حكم الوادى	das. 82.
أم حكيم	2126,29; vgl. 73.
ابن الحلاوى الموصلى	2196,1.
الحلبى	866,1.
الحلى	2187.
حماد الراوية	2126,81.
— — — عجرد	das. 92.
ابن الحمارة	s. ابو عامر
حمد بن محمد الخطابى ابو سليمان	602.
— — — بن ابراهيم بن خطاب البستى ابو سليمان	2,64.
شيخ قضاة حمدانى (sic)	68,5.
ابن حمدون	2137.
— — — ابى حمزة	2,56.
— — — حمزة بن ابراهيم ولى الدين	1343,1.
حمزة الاصفهانى	1582.
— — — الحنفى	2126,95.
ابن حمزة الخراسانى	2753,2.
حمزة بن درغود (طورغود al.) نور الدين	2787.
حميدى	V, 26.
الشيخ الحميدى	2213.

حنا	2036,3.
— الشماس الطبيب	1550.
— قراوزه	2217,10.
الحنبلى	413.
ابن الحنبلى	s. عبد الرحمن
	und ابن نجم
	محمد بن
	ابراهيم
حنظلة بن الشرقى	2126,87.
ابو حنيفة	48,3. 641. 642.
	656. 2096,2.
حنين	2126,75.
— ابن اسحاق	1901 f. 1930, 4.
	1932,1 f. 2023,1.
	2028,1. 2036,3.
ابن حوقل	1522, 3; 6.
ابو حيان التوحيدى	1830.
ابن حيويه	1746 f.

خ

ابن خاقان	s. الفخر بن	
	عبيد الله	
خالد	1295,4.	
— الازهرى	} 102, 4. 270 f.	
— ابن عبد الله بن ابي بكر الازهرى		287 f. 324.
		335 f. 539.
	565. 566.	
	V, 13.	

خالد بن عيسى بن احمد بن ابي خالد البلوى ابو البقاء	1540. V, 35.
— القسرى	2126, 117.
— الكاتب	das. 114.
— بن يزيد [بن معاوية]	1295, 7. 2126, 112.
ابن الخباز	s. احمد بن الحسين
الخرشى	326. 1056; vgl. 298. 1859.
الخرزجى	s. عبد الله بن عباس
خزيمة بن نهد	2126, 109.
ملا خسرو	s. محمد بن فراسرز
ابن الخشاب	V, 19.
الخصاف	s. احمد بن عمر
خضر احمد بكار المالكى	1829.
— الياس	782. 785. 786. 787. 789. 793. 794.
— شاه	1095, 2.
الخطابى	s. حمد بن محمد
الخطائى	1404.
الخطفى جدّ جرير	26, I fol. 115 ^b .
ابن الخطيب	1, 24. 1335. 2032, 1.
ابن خطيب (sic) الازدلسى	26, I fol. 214 ^b .
— داريا	2201. 2213.

خطيب دمشق	s. حمد بن عبد الرحمن
ابن خطيب المنصورية	2211.
الناصرية — —	1724.
الخفاجي	26, I fol. 5 ^a .
خفاف بن ندبة	2126, 113.
ابو خلدة اليمشكري	2126, 19.
ابن خلدون	1170.
خلف بن عباس الزهراوي ابو القاسم	1989. 1994.
ابن خلّكان	s. احمد بن حمد بن ابراهيم
الخلوتي	2369.
ابن الخلوف التلمساني	2211.
خليدة المكيّة	2126, 111.
خليل	2208.
— بن اتبك الصفدي ابو الصفاء صلاح الدين	2140.
الخليل بن احمد	2096, 4.
خليل [بن اسحاق المالكي]	2, 23. 775, 1. 1051 f. 1865.
— — ايبيك بن عبد الله الصفدي	1733. 2140. 2211.
الشافعي ابو الصفاء صلاح الدين	2248, 1. 2249.
— — شاهين الظاهري	1525, 4. 1657.
— — شمس الدين الخصري الشافعي	616.
الرشيدي	
المعلم —	2126, 115.
— بن ولي بن جعفر الحنفي	368.
خنث [هي جارية ابي الخطاب النخاس]	2126, 118.

الخنساء	das. 110.
خوaja چلبى	s. السعود
خواجه زاده	V, 28.
خولة بنت منظور	2126,108.
خويلد ابو ذؤيب الهذلى	das. 107.
الهذلى ابو خراش —	das. 116.
الخيالى	s. احمد بن موسى
خير الدين مفتى السادة الحنفية	1,26.

د

داحس	2126,122.
دانيال	33,1. 1324.
الحطاب —	63,3.
النبى —	73,9. 78,3. 1464.
داؤود	778,2,x.
ابن داؤود	V, 20.
ابو داؤود	2,64; 65; 66. 596. 610.
قره داود	1192
داؤود الانطاكى	108,2. 1934. 1939. 2009. 2010. 2026, 1. 2084. 2700.
بن ابى البيان المتطبب الاسرائيلى	2031,1.
سلم — —	2126,119.
عيسى بن ابى بكر بن ايوب الملك الناصر	2195.

داؤود بن حمّد الشافعى الازهرى	859.
دَحِيدِح	s. اسماعيل بن حمزة
الدخوار	1900.
ابن الدرّاء	2216.
الدرديير	s. احمد بن حمّد بن احمد und احمد درديير
ابن دريد	207, 2 (V, 11). 417. 2224.
دريد بن الصمة	2126, 120.
ابن دريهم الموصلى	V, 56.
الدسوقى	678. 2201; vgl. 686.
دعبل الخزاعى	2126, 125.
دقاق المغنية	das. 121.
ابن دقماق	s. ابراهيم بن حمّد بن دقماق
الدلتجاوى	2215. 2352.
الدمامينى	283.
الدمراوى الحنفى	101, 3.
الدمنهورى	1198. V, 13; s. احمد بن عبد المنعم und احمد الدمنهورى

ابن الدمياطي	s. نور الدين
الشيخ الدمياوي	1809.
الدميري	7,1. 108. 2. 2068 f.
دنانير البرمكية	2126,124.
ابن الدهان	s. سعيد بن المبارك
ابو دهمان الغلابي	2126,47.
الدواني	s. حمد بن اسعد
الدياربكري	s. حسين بن حمد
ديسقورس	92,2.
ديك الجن	26, I fol. 87 ^b . 2126,220.
الشيخ الديلمي	2365 Anm.

ذ

حمد بن احمد | s. (ابن) الذهبي

ر

الرازي	s. ابو بكر شمس الدين بن حمد بن عمر, حمد حمد بن حمد الرازي
الراعي	IV, S. 219 Anm.
الرافعي	406. 982.
الرباب بنت امرئ القيس	2126,130.
الرباني (?)	670,3.

الربيع بن ابي الحقيق	2126,136.
— — زياد	das. 132.
ربيعة الرقى	das. 131.
— بن سفيان	26, I fol. 118 ^a .
— الخبيل السعدى	2126,128.
— بن مرقش الاصغر	das. 127.
— مسكين الدارمى	das. 133.
— بن مقوم الضبى	das. 135.
— — مكدم	das. 129.
رجب بن احمد	840.
ابن رجب الحنبلى	s. عبد الرحمن
	ابن رجب
ابن رشد	V, 28.
الرشيدى	2357. 2360.
ابن رضوان	1906. 1952,1.
رضوان افندى	1399.
رضوان بن محمد [بن على الخراسانى]	1348,1. 2218.
رضى الدين الخوارزمى	247.
الرضى الموسوى الشريف	26, I fol. 151 ^a .
ابن رفاعة	s. ابراهيم بن
	محمد und
	احمد بن
	محمد بن
	على
ابن الرقام المرسى	s. محمد بن
	ابراهيم
الرقيق النديم	s. ابراهيم بن
	القاسم oder

	أحمد بن القاسم
رکن الاشوانی	s. أحمد رکن الاشوانی
— الدين السمرقندی	1265.
رمّاح بن ميادة	2126, 126.
ابن الرملی	102, 3.
ابن ابی رندقة	s. أحمد بن الولید
رؤبة بن العجاج	2126, 134.
روح الله القزوينی	102, 7.
ابن الرومی [مامای, المتأخر]	26, I fol. 103 ^a . 1435 fol. 1 ^a . 2211. 2313.
الرياضی	2234.
ريشلموس (ش°) العبری	1257, 8.

ز

ابن زبلاق	11, 1.
الزبير بن دحمان	2126, 144.
— — العوام	das. 143.
ابو زرة العراقي	984.
الزركشى	918. 926. 978. 979.
زرّوق	s. أحمد البرنوسى
ابن زريق الجيزى	s. أحمد بن على

ابو زكار الاعمى	2126, 11.
زكرياء افندى	} 1025.
— بن بىرام المفتى	
— — محمد بن احمد بن زكرياء الانصارى	2, 44; 52; 99. 364 f.
الشافعى ابو يحيى زين الدين	580. 973. 984. 1145. 1179. 1539 Anh. 1. V, 20.
— — — — محمود القزوينى	1526.
— — محمود القزوينى	1503 f. 1525, 3. 1526.
— — يحيى الانصارى الشافعى	617. 618.
— — المراكشى	1295, 3.
الزخشري	s. محمود بن عمر جار الله
الزمزمى	2369.
الزنجانى	s. ابراهيم بن عبد الوهاب
زند بن الجون ابو دلامة	2126, 138.
ابن ابى زندقة	s. III, 428 Ann. 1.
ابن زهر	1994.
الزهرارى	s. خلف بن عباس
الزهري	604.
زهير بن حباب	2126, 145.
— السكب التميمى	das. 146.
— بن ابى سلمى	26, I fol. 114*. 1309. 2126, 139. 2191.

زهير بن محمد بن علي بن يحيى بن الحسن ابن جعفر بن منصور بن عاصم المهلبى الصالحى العاتكى المصرى الازدى الكاتب ابو الفضل بهاء الدين		11, 1. 26, I fol. 106 ^b . 2260. 2271.
الزوزنى	285. 2224; s. auch	الحسين بن احمد, الحسين بن محمد und علي ابن محمد ابن خليل
ابن زولاق	s.	الحسن بن ابراهيم
زويتينة	—	2260.
الزيات الوزير	—	26, I fol. 106 ^b .
زياد الاعجم	—	2126, 141.
النابعة الذبيانى	—	das. 140.
الزيبارى	—	2807.
ابن زيد	—	2373.
زيد الخيل	—	2126, 142.
ابو زيد الدبوسى	—	929.
زيد بن عمرو بن نفيل	—	2126, 137.
ابن ابى زيد القيروانى	—	2, 19.
ابن زيدون	—	s. احمد بن عبد الله
زين الدين المشتهر بعبد الرحمن الصالحى الدمشقى	—	1377, 2.
بن علي بن احمد الشامى العاملى	—	771, 2.

زين الدين المراغى	—	1713.
العابدين	—	2204.
بن ابراهيم بن نجيم	—	1142.
البكرى الصديقى	—	1578.
بن سرى الدين بن احمد بن	—	1483. 1483* (V,
حَبّ الدين الدُرّي المالكي	—	32).
زينى		2168.

س

سابور بن سهل		2013.
ابن الساعاتى		26, I fol. 104 ^a u. 117 ^b ; s. auch احمد بن على und ابن ثعلب على بن عمر
ابو سالم		1546; s. auch عبد الله بن محمد بن ابى بكر
سالم بن عبد الله بن سالم البصرى الشافعى		178.
سامور الهندى		1277.
ساويروس بطريرك انطاكية		27,32.
سائب خاثر		2126,153.
السائب الاعمى المكى ابو العباس		das. 160.
سبط ابن الجوزى		s. على بن und يوسف موسى سبط ابن الجوزى

سبط المارديني	s. حمد بن حمد بن احمد
السبكي	1,18. 14,26. 80,2.
السبوي	1944.
سجاح التميمية	2126,170.
السجستاني	2665.
سحيم عبد بني الحساس	2126,169.
السخاوي	1139. 1574. 1714. V, 7.
السديري (?)	1381,6.
سديد الدين الكاشغري	766.
السديد الكازروني	1925.
سديف	2126,159.
سراج الدين (الشيخ)	653.
— — الاوشي	667. II, 349 Anm. 2.
— — الخنزومي الحمصي الشافعي	988.
السراج الهاملي	72,2.
ابو سراعة	2126,48.
السروري	s. مصطفى بن شعبان
السري	1,5.
سري الدين بن الصايغ الحنفي	2109.
السعد	568.
سعد (الامام العالم الشيخ)	77,3.
ابن سعد	s. حمد بن سعد

سعد الدين	— —	224. 568.
التفتازانى	— —	s. مسعود بن عمر
بن سليمان	— —	V, 51.
العربى	— —	2211.
ابو سعد بن ابي سرور الساوى الاسرائيلى		1970,1.
ابو السعود الحنفى المشهور بخواجا جلبى		32,1.
سعيد بن ابراهيم التونسى الجزائرى		1205.
ابو سعيد بن احمد الزوارى		256.
سعيد پاشا		1548.
ابو سعيد بن ابي الحسين بن ابي سعيد		2845.
سعيد بن حميد		2126,162. 2214.
الدارمى	— —	2126,147.
بن العاص	— —	das. 172.
عبد الرحمن بن حسان بن ثابت	— —	das. 152.
الده الفرغانى ابو عثمان سعد	— — —	2267.
الدين		
المبارك بن على ابو عثمان وقيل ابو	— —	358,2. 589. 2255.
محمد فاصح [ناصح] al. الدين المعروف		V, 13 und 20 (zu I, 456).
بابن الدهان		
محمد السعدى نجم الدين	— —	369.
مستجح	— —	2126,148.
هبة الله	— —	1953.
الهدلى	— —	2126,149.
بن وهب	— —	das. 166.
ابو سعيد اليافعى		2328,8.
السفاقسى		533.

سفيان	vgl. 604.
ابن سلام	s. صالح بن نصر الله
سلامة الزرقا	2126,158.
— ابن عبد الباقي بن سلامة الانباري ابو	99,1. 2770.
الخير	
— القس	2126,154.
السجوكي (sic)	2117.
السلطى محيي الدين المعلوم	26, I fol. 176 ^a .
سلم الخاسر	2126,163.
سلمان الفارسي	903.
سلمة بن عياش	2126,165.
السليك بن السلطنة	das. 167.
ابو سليمان	s. حمد بن حمد
سليمان البجيرمي	944.
— الجمال	1829.
— الحموي	2201.
— بن خليل بن سليمان الرامي	1337,1.
— ابى الزوائد	2126,157.
— سلام الكوفي	das. 150.
— (السلطان)	598.
— الشامي	2168.
— بن عبد الحيد العجمي عون الدين	2195.
— — الناصر بن ابراهيم الاسيطي (?)	2211.
— — على القرمانى	2198,1.
— — القصاد	2126,156.
— المنصوري الحنفي علم الدين	846.

سليمان بن موسى الكلاعي ابو الربيع	2,1.
— النبي	92,2.
— بن وهب	2126,171.
سمان زاده	26, I fol. 198 ^b .
السمان المدني	23, 1; 4. Vgl. 798.
ابن السمساني	2055,4.
السمعاني	s. عبد الكريم ابن ابي بكر محمد
السمهري	2126,168.
السمهودي	2795. V, 42.
السموئل [بن غريض] بن عادياء الغساني [اليهودي]	76.2. 2126,151.
— بن يحيى بن علي المغربي الاسرائيلي	2045.
السميين	s. احمد بن يوسف بن محمد
ابن سنا الملك	2184. 2211.
سنارتوس الجرمانى	1941.
سنان افندى	1000.
ابن سنان الخفاجى	2820.
السنوسى	s. يوسف الحسنى
السهروردى	1198.
سهل بن بشر	1470.
— عبد الله التستري	30,4. 529. V, 19.
— نوبخت	III, S. 325 Anm. 1.

سهيل بن بشر	1470.
السهيلي	94,7. 2312.
سوان بن غزيرة الانصاري	26, I fol. 116 ^a .
ابن سؤدكين	2196,17.
سويد بن ابي كاهل	2126,155.
السويدي	1944. 1958. 1970,2. 2026,1.
ابن السويدي	44,30.
سويرس ابن المقفع	2854.
السيّد الشريف	s. علي بن محمّد الجرجاني
ابن سيّد الناس	s. محمّد بن محمّد بن احمد und محمّد بن ابي عمرو محمّد ابن ابي بكر
سيري زاده	70,9.
ابن سيرين	842. 2173.
سيف الدين بن قزل	11,1.
— — — اله . . . د	26, I fol. 109 ^b .
— بن ذي يزن	2126,161.
ابن سينا	1, 2; 3. 13. 14, 14; 26; 30. 35, 5; 8. 52, 6; 7. 543,1. 1158, 3—7; 9; 13; 14; 17; 20; 23; 26—29. 1160. 1167. 1168. 1911 f. 1930,3; 5; 6. 1934 Anhang 3. 1951. 1988. 1994. 1995. 2017. 2022. 2027, 2; 4. 2032,3. 2034,2. V, 28.
سينكا	s. Seneca.
السيوطي	s. جلال الدين

ش

الشاب الظريف	2216.
شابور بن سهل	2013.
شادية	2126,177.
الشاذلي	95 fol. 75 ^a .
الشاطبي	s. [ابو] القاسم بن فيرة
ابن الشاطر	1417,2.
الشاعر الفيومي	2282.
لامام الشافعي	2,72. 14,24. 22,7. 49,3. 661. 706. 821. 824. 1245. 1876. 2201. 2205. 2218.
ابن شاكر	s. محمد بن شاكر
ابن شاهنشاه	43,1.
الشبراوي	s. عبد الله بن محمد
الشبشيرى	616.
شبيب بن البرصا	2126,175.
ابو شجاع	s. احمد بن الحسين
ابن الشحنة	s. ابراهيم بن محمد عبد البر بن محمد محمد بن الشحنة محمد بن الحبيب und محمد بن محمد ابن محمود
شرف الدين الحسينى ابن زياد	2684.
الدمياطى — —	2081.
بن سليمان الحلبي الطائى — —	2684.
القواس — —	2208.

الشرف العَمْرِيّطى الازهرى الشافعى الانصارى	2107.
المُرْتَجى	
الشرقاوى	890.
شَرِيح بن محمّد بن شريح الرُعَيْنى ابو الحسن	640.
الشريف الاندلسى	363, 1.
— الجرجانى	s. على بن محمّد الجرجانى
شعبان بن محمّد القرشى العثمانى جار الله ابو سعيد	334.
شعبة بن العريض	2126, 173.
شعيب السيد	2218.
— الحريفيش	837. 838.
— بن محمّد بن ميمون المقرئ	2208.
شكرى	s. ارسانيوس
ابن الشلبى	s. احمد بن يونس
الشماخ	2126, 174.
ابن الشماع	s. عمر بن احمد und محمّد بن محمّد بن على
الشمردل	2126, 176.
شمس الدين الاسيوطى	1722; vgl. 1381, 5.
— — الانصارى الرملى الشافعى	101, 3.
شمس الدين البرماوى	s. محمّد بن عبد الدايم

شمس الدين البعلی	—	—	211.
الداودی	—	—	1138.
الرملى	—	—	2757,1.
السمرقندى	—	—	1496.
بن الصايغ الحنفى	—	—	2296.
الطیبى	—	—	2196,4.
الكردى	—	—	2096. 2.
بن كميل المنصورى	—	—	2211; s. auch ابن كميل المنصورى
الكوفى البواعظ	—	—	2196,9.
بن محمد الحموى	—	—	s. محمد بن محمد بن على
المغربى الغزى الحنفى	—	—	1023.
الموصلى	—	—	1495. V, 33.
الشمس الرملى	—	—	2757,1.
الشيخ شهاب الدين	—	—	914,5.
شهاب الدين الابشهى	—	—	2142.
احمد	—	—	2208.
الاذرعى	—	—	964.
افندى	—	—	2213.
الباعونى	—	—	2208.
التلعفرى	—	—	11,1.
بن تمرقاش	—	—	2196,11; 14.
حجى	—	—	III, S. 239 Anm. (vgl. Nachträge II).
جمال الاسلام (القاضى)	—	—	2057.

شهاب الدين المجازى			370. 373. 2184. 2221, 32 (vgl. V, 49).
بن حجر	—	—	26, I fol. 106 ^a ; vgl. III, S. 239 Anm.
الخفاجى	—	—	737.
بن رسلان المقدسى الشافعى	—	—	921.
الرملى	—	—	653. 920.
السهروردى الصوفى	—	—	2208.
بن الشلبى الحنفى	—	—	s. احمد بن يونس
العماد الشافعى ابو العباس	—	—	58,2.
شمس الدين عمر الدوالى	—	—	258.
الدولتآبادى ثم الهندى			
فضل الله العمري	—	—	2826.
قاضى اليمن	—	—	2208.
القليوبى	—	—	11,7. 1958. 1961.
محمود [الدمشقى]	—	—	2184. 2208.
الموازينى	—	—	2184.
بن الهاييم الفرضى	—	—	282.
الشهابى احمد بن على بن قرطاي الخ			s. احمد بن على بن قرطاي الخ
ابن شهبة			s. ابو بكر بن احمد und محمد بن ابى بكر
شهردار بن ابى شجاع بن شهردار بن شيرويه			595.
..... الديلمى ابو منصور			
الشهرستانى			918.

الشنفرى بن مالك الازدى	2224.
الشنوانى	335.
الشيبيانى	99,13. 670,2.
الشيخ الاكبر	s. محيى الدين ابن العربى
— الروحانى	Vgl. V, 61.
شيخوا الملكى الناصرى سيف الدين	Vgl. 665.
الشيرازى	s. ابراهيم ابو اسحاق بن على

ص

ابن صاحب تكريت	2211.
ابن ابى صادق	1932,1. 2023,1.
صاعد بن الحسن الطبيب	1908.
الصاغانى	s. الحسن بن محمد
الصالح الاديب	2208.
صالح افندى	322. 1940 f.
— بن تامر بن حامد بن على الجعبرى	1116.
الشافعى ابو محمد تاج الدين	
— — الرشيد ابو عيسى	2126,180.
— — عبد الحلیم الغرناطى ابو محمد	1696.
— — القدوس	1, 22. 26, I fol. 107 b.
الصالح بن عثمان	2167.
صالح بن محمد	354. 355.
— — نصر الله الحلبى المعروف بابن سلام	1940 f.
— — الهسكورى	1046.
— بن يزيد بن صالح	26, I fol. 203 b.

ابن الصايغ الحنفى	s. سرى الدين شمس الدين
خضر الجعدى الخضرى	2126, 182.
— بن حرب ابو سفيان	2126, 179.
صدر الدين الساوى [الساوى ?]	369.
— — بن عبد الرحمن بن الولى الصالح	1198 f.
سيّد الصغير بن محمّد الاخضرى	
— — بن الوكيل	2208.
ابن صدقة	s. علاء الدين
الصدىقى	2205; s. auch البكرى
صدر	26, I fol. 132 ^a .
الصرصرى	s. يحيى بن يوسف
صصة بن دامر [داهر, داهل, al. الهندى]	1738.
الصغانى	s. الحسن بن محمّد
الصفدى	s. خليل بن ايبك und صلاح الدين
الصفى	2200.
صفى الدين الحلى	s. عبد العزيز ابن سرايا
صفية بنت عبد المطلب	26, I fol. 195 ^b .
صلاح الدين	1567.
— — الصفدى	26, I fol. 85 ^b . 58, 3. 2046. 2152. 2184. 2205. 2221, 32 (vgl. V, 49); s. auch خليل ابن ايبك

صلاح الدين المقدسى	1843.
ابن ابي صلت المغربى	26, I fol. 109 ^b .
الصلت الوابصى	2126, 181.
الصمة بن عبد الله	das. 178.

ض

ضياء الدين بن الاثير	1, 33. 864, 9. 1531.
— —	1573. 1582. 2824.
بن العليج ابو عبد الله	349.

ط

طاشكبرى زاده	s. احمد بن مصطفى
ابو طالب بن عبد المطلب	26, I fol. 115 ^b .
— — المكى	881.
طاهر بن احمد القزوينى ابو محمد	844.
— — اسلام بن قاسم الانصارى الخوارزمى	1027.
— — الحسن بن عمر بن حبيب الحلبى	932.
— — محمد بن عبد الرحيم ابو الفرغ	827.
طبرانى	864, 5.
طبلادى	688.
الشيخ الطرطوشى المعروف بالمهورى	909.
طرفة بن العبد	26, I fol. 112 ^b . 1309. 2191.
الطرمّاح	2126, 185.
طريح	das. 184.
الطغرائى	s. الحسين بن على

ابن طهیر	1629.
ابن طولون	1779.
طويس	2126, 183.
ابو الطیب الغزّی	2213.
الطیبی	597.

ظ

ظافر الحدّاد	26, I fol. 100 ^a .
ظالم ابو الاسود الدوّلی	2126, 186.
الظرايفی	2360.
ابن ظفر	s. حمّمد بن ابی حمّمد
ابن ظهيرة	s. احمد بن ظهيرة

ع

عاتكة بنت عبد المطلب	26, I fol. 195 ^b .
ابن عاديا	1309.
العارف	2201.
[ابن] العاری	339. 679.
عامر الشعبي	1741.
— ابو طفيل	2126, 225.
— بن طفيل	das. 230.
ابو عامر المعروف بابن الحمارة	} 2168.
— بن ينق الشاطبي	
العامري	2208.
عايشة أمّ المؤمنین	2204.

عائشة بنت طلحة	2126, 210.
ابن عبّاد النفزى	890. V, 25.
عبّاس	s. على بن داود
ابن عبّاس	823.
ابو العبّاس الاعمى	26, I fol. 23 ^a .
— — السبتي	s. احمد السبتي
العبّاس بن على بن داود بن يوسف بن عمر	1890.
ابن على بن رسول الغساني	
— — المغربي	283.
عبد الباقي الاسحاقي	2206.
— — سمان زان	26, I fol. 198 ^b .
— — الشامي	2218.
— — قاضي العساكر	14, 29.
— — بن يوسف الزرقاني	1049.
عبد البرّ بن محمّد الشهير بابن الشحنة الحلبي	1026. 1031.
الحنفي	
عبد الجبار بن حمديس	26, I fol. 18 ^b ; 92 ^a .
عبد الجليل بن على الحنفي	262.
عبد الحقّ بن سبع	1379, 2; 3.
— — — عبد الرحمن الازدي الاشبيلي	2, 12. 640.
ابو محمّد	
عبد الحكيم بن شمس الدين الهندي السالكوتي	675.
(السيلكوتي, الساليكوتي (al.	
— — اللاهوري	259.
عبد بن حميد الكشي	590.
عبد الحّيّ الشرنبلالي	846.
عبد الخالق بن عبد الوهاب بن محمّد بن الحسين الصابوني ابو محمّد	636.

سیدی عبد الرحمن	—	—	—	2212.
الشیخ عبد الرحمن	—	—	—	44,4. 2213.
عبد الرحمن بن ابراهیم بن سباع ابو محمد تاج الدین الفزازی البدری المصری [ابن] الفکاح	—	—	—	922; vgl. 1137.
احمد ابن الاغشب	—	—	—	V, 20; vgl. Nach- träge II.
الایچی عضد الدین	—	—	—	650. 1048. 1213. 2788,4. 2811.
الجامی	—	—	—	87,7. 102,7. 259. 260. V, 6.
بن علی الحمیدی زین الدین	—	—	—	2321.
ارطاة	—	—	—	2126,190.
اعشى همدان	—	—	—	das. 202.
البسطامی	—	—	—	s. عبد الرحمن ابن محمد ابن علی
بن ابی بکر الصدیق	—	—	—	2126,236.
البکری	—	—	—	2213.
التاجوری [الناجوری, الباخوری al.] ابو زید	—	—	—	61,3.
چلبی نقیبزاده	—	—	—	26, I fol. 26 ^a .
الجیزی الطباطبی	—	—	—	2332.
بن حسن	—	—	—	2126,224.
الحکم	—	—	—	das. 219.
الحمیدی	—	—	—	2321.
بن الخطیب السهیلی ابو القاسم	—	—	—	2313.

عبد الرحمن بن خليل الادري	—	—	601.
دحمان	—	—	2126, 201.
بن رجب الحنبلى زين الدين ابو	—	—	639. 702.
الفرج	—	—	
سيّد صغير الاخضرى	—	—	s. عبد الرحمن
			ابن محمد
الصالحى الدمشقى زين الدين	—	—	1377, 2.
[بن محمد الجوهري]	—	—	1254, 1.
الشهير بابن العارى الازجوى	—	—	679; vgl. 339.
العباسى	—	—	2213.
بن عبد الرازق بن ابراهيم	—	—	2211; vgl. 2309.
ابن مكّان	—	—	
الرحمن الغربنى	—	—	874.
الرزاق بن ابراهيم	—	—	2309; vgl. 2211.
القبطى الحنفى فخر	—	—	
الدين ومجد الدين ابو	—	—	
الفرج ابن مكّان	—	—	
السلام الصفورى الشافعى	—	—	99, 2. 846.
الكريم بن يحيى ابن	—	—	72, 5.
وافد الخمي	—	—	
على بن احمد الحنفى	—	—	s. عبد الرحمن
البسطامى	—	—	ابن محمد بن
			على (V, 43).
ابو زيد المكودى الفاسى	—	—	279.
بن محمد بن على بن	—	—	2, 41; 42. 60, 2.
محمد ابن الجوزى	—	—	530. 544. 574.
البغدانى جمال الدين	—	—	624. 625. 626.
ابو الفرّج نجم الاسلام	—	—	716. 748. 842.
			1238. 1553. 1567.
			1692. 1880. 1944.

عبد الرحمن بن علي وجيه الدين الديبع الشيبباني الرسدى (?) الشافعي اليماني				2,109.
العليبي الحنبلي ابو اليمن حجير الدين	—	—		1716.
العمادي الحنفي	—	—		1, 19; 24. 93, 2. 2213.
[بن] ابي حفص عمر بن محمد الابهرى ابو سعيد	—	—		1414.
بن القاسم المالكي ابو عبد الله محمد بن سعد	—	—		1060. 2211.
سيدي محمد الصغير	—	—		1198 f.; vgl. 2791 und V, 57.
محمد الشهير بالعارى	—	—		339; vgl. 679.
بن علي بن احمد الحنفي البسطامي	—	—		90, 1; 2. 1256, 1. 1511. 1738 (V, 43).
الفاصي	—	—		807.
بن محمد الشهير بابن سيدي الصغير الاخدري البنطيوسى المغربى	—	—		2791; vgl. 1198 f. und V, 57.
مصطفى العيدروس	—	—		15, 1; 2; 6; 7.
مكي بن عبد الرحمن ابو القاسم سبط الحافظ الطاهر السلفى	—	—		613, 5.
الموصلى الشيبباني	—	—		2333.
بن نجم بن عبد الوهاب ناصح الدين ابو الفرغ عرف بابن الحنبلي	—	—		2, 10.
عبد الرحمن بن نصر بن عبد الله الشيرازى				29, 1. 2033, 2. 2040 f.

عبد الرحمن بن نصر بن عبد الله النبراوى	— — — — —	1888.
السيراجى	— — — — —	2041.
العجمى زين الدين		
عبد الرحيم نجم الدين بن شمس الدين ابى	— — — — —	827.
طاهر ابراهيم بن هبة الله البارزى		
الشافعى الحموى		
البرعى	— — — — —	2201. 2205. 2239.
بن الحسين بن عبد الرحيم بن	— — — — —	2, 68; 102; 103.
ابى بكر بن ابراهيم العراقى		580. 1077. 1159.
زين الدين ابو الفضل		
عمر الدمشقى زين الدين	— — — — —	1315. 1374 f.
المعروف بالجوبرى [الحربرى]		
[الخوراسى]		
فضل الكوفى	— — — — —	2126, 195.
محمد بن اسمعيل بن نباتة	— — — — —	827.
الحذاقى الفارقى ابو يحيى		
منلا ولى القادرى (الدرويش)	— — — — —	96, 2.
عبد الرزاق بن جمال الدين الكاشى جمال		70, 2.
الدين ابو الغنايم		
عبد الرشيد بن صالح بن نورى الياكوتى		1525, 3.
[الباكوى al.]		
عبد الروف المناوى		2, 90; 91; 93; 94. 610. 890. 899. 1736. 1829. 1985. 2064.
عبد السلام		693.
[بن ادريس] المراكشى	— — — — —	81, 2. 2291.
ديك الجن	— — — — —	2126, 220.
اللقانى	— — — — —	696—700. 1826. V, 21.

عبد السلام بن محمد بن غانم المقدسي	— — —	908.
الشافعي		
المراكشي	— — —	81,2. 2291.
عبد الصمد زين الدين الداعي بالمقام	— — —	1845.
الاحمدي [داعي الحضرة الاحمدية al.]		
بن عبد الله العلوي الدامغاني	— — —	917,2.
شمس الدين والدين		
المعدل	— — —	2126,218.
عبد العزيز بن احمد بن سعيد الدهري	— — —	648.
الديريني	— — —	408,3. 648. 1514
ضياء الدين		fol. 136 ^b (dazu V, 34). 1737.
البغدادى	— — —	93,27,a.
ابو تمام العراتي بن ابي الاصبع	— — —	1257,6.
بن سرايا السنبسي الحلي صفي	— — —	76,2. 370. 1350,7.
الدين		2169. 2187. IV, S. 237 Anm. 2196,15. 2211. 2213. 2300. 2793.
عبد السلام بن ابي القسم	— — —	947. 948. 949.
السلمي الشافعي الدمشقي عز		
الدين ابو محمد		
عثمان الفضلي الحنفي ابو محمد	— — —	643.
المعروف بالقاضي النسفي		
القبصي	— — —	65,2.
عز الدين ابو القاسم المعروف	— — —	93,27,a.
بالبابصري		
بن علي بن عبد العزيز الاشهي	— — —	1098.
ابو الفضل		
محمد بن يوسف الشاذلي	— — —	2788,5.

عبد العزيز المغربي	40,2.
عبد العظيم بن عبد القوى عبد الله المنذرى	600.
زكى الدين ابو محمد	
عبد الغفار بن عبد الكريم القزوينى الشافعى	950 f. V, 25.
نجم الدين	
عبد الغفور الدارى	259.
عبد الغنى بن احمد حسام الدين المشهور	2066,2.
بالعربانى المصرى	
اسماعيل بن عبد الغنى بن	26, I fol. 107 a.
اسماعيل بن احمد بن ابراهيم	103, 1; 2. 872.
بن جماعة الكنانى	1547. 1718.
المقدسى الشهير بابن النابلسى	1860. 2201.
الشامى الدمشقى الحنفى القادرى	2204. 2205.
النقشبندى	2209. 2316.
عبد الواحد [بن على] بن	V, 39.
سرور المقدسى تقى الدين ابو	
محمد	
الناپلسى	2,120.
عبد الغنى	s.
ابن اسماعيل	
عبد الفتاح الحنفى	748.
بن محمد الشبراوى المالكى	1232.
عبد القادر (الشيخ)	408, 2. 1350, 3.
الجيلانى	2212.
عبد القادر	s.
الكيلىانى	
بن على السخاوى الشافعى	1487.
بن شعبان الصوفى حىبى	1495.
الدين	

عبد القادر الكيلانى (الجيلانى) هبى الدين	96, 4; 5. 295. 808, 1; 4. 822. 823. 2316.
بن محمد	1343, 1.
بن احمد بن زين الفيومى	1482.
عبد القادر [بن] محمد الانصارى الجزيرى الحنبلى	2106.
محمد القادري	39, 1; 9.
عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجانى ابو بكر	11, 1. 84, 1. 195. 209, 4. 211 f. 212 f. 1388.
عبد الكريم بن ابراهيم الجبلى الصوفى	893. 2316.
عطاء الله الاسكندري رشيد الدين	1848.
كمال الدين بن حاجى الانصارى الخزرجى الشافعى	2172.
محمد القزوينى الراعى الشافعى ابو القاسم	940.
ابى بكر محمد بن ابى المظفر المنصور... المرورى السمعانى التميمى ابو سعد	418.
هوازن بن عبد الملك بن طلحة بن محمد النيسابورى القشبرى ابو القاسم	2, 43. 70, 11. 1295, 9.
يحيى بن عثمان المراكشى	1295, 1.
عبد اللطيف بن احمد بن محمد بن على الدمشقى	1490. 1500.
العشماوى	370.

عبد اللطيف بن عبد العزيز عزّ الدين المعروف	2,75.
بابن الملك *	
عبد الله (السيد)	2212.
— — بن ابراهيم الجبرى [الخبرى Hs.] ابو	71,2.
الحكم	
ابو عبد الله بن احمد بن ابراهيم الرازى	613,6.
عبد الله بن احمد [بن محمد] الاندلسى	99, 15. 2001 f.
المالقي العشاب ضياء	2026,2. V, 47.
الدين [ابو محمد]	
المعروف بابن البيطار	
بن تمام بن حسان النلى	— — — — 2196,12.
الحنبلى الصالحى تقى	
الدين	
— — — — سلامة المقدسى	2778.
الحنفى ابو محمد	
— — — — الخشاب البغدادى ابو محمد	211.
— — — — بن محمد القدامة	596.
المقدسى موقق	
الدين ابو محمد	
— — — — [محمود] ابو البركات	930. 1013.
المعروف بحافظ الدين	
النسفى	
— — — — الاخوس	2126,199.
— — — — الادكاوى	1455; vgl. 2309.
— — — — بن اسعد اليافعى اليمنى	8,6. 2712.
— — — — اسمعيل الهاشمى	V, 60.
— — — — الاعشى	2126,238.

*) So nennt sich der Verfasser im Texte selbst.

عبد الله بن بريدة	634.
— — البيضاوى	s. عبد الله بن
— — التميمى	ابى القاسم على
— — بن جعفر الطيار	2126, 247.
ابو عبد الله الحاكم النيسابورى	das. 213.
عبد الله بن حجاج الادرينى ابو محمد الشهير	2, 121.
بابن الياسمينى	1491, 1.
— — الحجاج [بن حص الخ]	2126, 217.
— — افندى بن حجازى زاده	2201.
— — بن جس	2126, 243.
— — [بن] الحسن بن على بن الحسن	2085.
— — — — — ابى	2126, 251.
طالب	
— — بن الحسين بن رواحه (?) الحموى	632.
— — ابو القاسم	
— — الحسينى	2788, 4.
— — بن الحشرج	2126, 212.
ابو عبد الله بن ابى الحصال	2168.
عبد الله بن الحيات	2126, 245.
— — الدمليجى الشافعى ابو محمد	342; vgl. 1814.
— — بن الدمينة	26, I fol. 116 ^b .
	2126, 233.
ابو عبد الله الدورى	1283.
عبد الله بن الزبير	2126, 223.
— — الزناتى	65, 4.
— — بن ابى زيد القيروانى ابو محمد	1045 f.
— — الزيراتى (الزيرانى ?) الحنبلى	71, 5.
— — بن سالم البصرى ابو محمد	1546.

عبد الله بن سلام	— — —	93,16. 1831. 1832.
سنان الخفاجي الحلبي ابو محمد	— — —	2820.
السويدي	— —	2224.
الشبراوي	— —	340.
ابو صخر الهذلي	— —	2126,266.
بن عباس [العباس .a]	— —	95 fol. 11 b. 868. 1243. 2126,244.
بن محمد الخزرجي ابو محمد [الشهير بالقرطبي]	— — —	283 (nach Casiri 65).
عبد الحكم المصري	— — —	1143.
الرحمن الاندلسي	— — —	2088.
العزیز القرطبي البكري ابو عبيد	— — —	1525,6.
الله الترجمان	— — —	860.
بن سلامة الادكاوي	— — —	2309; vgl. 1455.
الملك بن عبد الله المرجاني ابو محمد	— — —	1260,2.
عبدان ابو الفضل	— — —	705.
المجلان النهدي	— — —	2126,258.
الشهير بابن العجمي	— —	1632.
العشموني	— —	421.
بن علي سويد	— —	175.
سويدان الدمليجي الشافعي الاشعري الشاذلي	— — —	1814; vgl. 342.
ابن القاسم علي بن عمر [البيضاوي [ناصر الدين]	— — —	179. 531. 532. 645—647. V, 19.
علي بن محمد بن عبد الله ابن الوزير بن الحسن الحمزي عرف بالحرة	— — —	2342.

عبد الله بن علي بن منجد بن ماجد بن بركات السروجي تقي الدين	— — — —	2196,10.
الوزير فخر الدين	— — — —	2342.
ابو عبد الله المعروف بابن العمار الحنبلي	— — — —	906.
عبد الله بن عمر	— — — —	68,1.
البيضاوي	— — — —	645.
العرجي	— — — —	2126,188.
بن عيسى الدبوسي ابو زيد	— — — —	929.
القتال	— — — —	2126,268.
ابو عبد الله القزويني جمال الدين	— — — —	173.
عبد الله بن المبارك	— — — —	2762.
ابو محجن الثقفي	— — — —	2126,241.
بن محمد الانصاري الهــروزي ابو اسماعيل	— — — —	2,40.
بن ابي بكر الغياشي (?الغياشي) المغربي المالكي	— — — —	1545* u. ** (V, 36); s. auch
ابو سالم	— — — —	ابو سالم
بهاء الدين محمد بن [جمال الدين] عبد الله بن [نور الدين] علي الجمي الشنشوري [الشافعي]	— — — —	584. 1078,1.
محمد الحسيني جمال الدين المعروف بنقرة كار	— — — —	285; vgl. 284 Anm.
بن سنان الخفاجي الشاعر ابو محمد	— — — —	2820 (V, 56).
بن ابي شيبه العبسي ابو بكر	— — — —	604.

عبد الله بن محمد بن عامر الشبراوى الازهرى الشافعى	— — — — —	2338 f.
عبد الله بن الناصح بن شجاع بن عبد الصمد ابو احمد الفقيه المعروف بابن المفسر	— — — — —	632.
[بن ?] محمد بن على ابو المعالى	— — — — —	2211.
بن محمد العيادى	— — — — —	1946.
محمود بن مودود الموصلى ابو الفضل مجد الدين مسعود	— — — — —	1009. 608.
مسلم بن قتيبة بن مسلم الدينورى ابو محمد	— — — — —	93,4. 636. 1552.
المصرى	— — — — —	285.
بن مصعب	— — — — —	2126,271.
معاوية بن عبد الله بن جعفر الطيار	— — — — —	das. 214.
المعتز	— — — — —	das. 207; s. auch ابن المعتز
ابى معقل	— — — — —	das. 264.
المقفع	— — — — —	III, S. 325 An- merkung 1. 1741. 2691.
الميلق الشافعى الشاذلى ناصر الدين	— — — — —	5,2.
نقرهكار	— — — — —	I, S. 287 Anm. 1.
بن هلال الاهوازى	— — — — —	III, S. 325 Anm. 3.
وصاف افندى	— — — — —	166.
بن يحيى الكندى	— — — — —	2126,263.

عبد الله بن يوسف بن عبد الله الانصارى	102,4. 209,3. 269.
جمال	318 f. 328 f. 333.
الدين	
ابو محمد	
الشهير	
بابن	
هشام	
الحلبى — — — — —	1492,1.
الحنفى	
ابن ابي العبد المالكى	1232.
عبد الحجيد بن عبد الله بن عبدون الفهرى	2252.
ابو محمد	
السامولى — —	1397.
عبد الحسن القيصرى	361.
عبد المسيح بن اسحاق الكندى	V, 60.
عبد المعين بن احمد البكاء الحنفى	} 1231.
الشهير بابن البكاء	
البلخى الحنفى	
عبد الملك بن زهر ابو مروان	72,8.
عبد الله بن بدرود	2252.
الغريض — —	2126,191.
بن محمد بن اسماعيل الثعالبى	158. 423. 1886.
ابو منصور	2127. 2191.
	2211.
محمد الجوينى — — —	922.
ابو نصر . . . — — —	1873.
هشام — — —	1781 f. 1798.

عبد المنعم بن عمر بن عبد الله بن حسان الغسانی الاندلسی الجليانی ابو الفضل	1,9. 883. 1890. 2259.
— — — — — النبيتي الحسيني الحنفي	1412.
عبد المؤمن بن خلف الدمياطي شرف الدين	2081.
— — — — — عبد المنعم بن عمر الخ الغسانی الخ	883.
عبد الواحد (الشيخ)	1130.
— — — — — بن محمد بن دلاح المغربي المتطبّب	2016.
عبد الوهاب	1396. 2211.
— — — — — بن احمد بركات الشافعي الاحمدی	538.
— — — — — بن علي الشعراوي (الشعراي *) الانصاري	2, 123; 124. 170. 171. 736, 2. 833. 884. 885. 896. 897. 898. 1767. 1958.
— — — — — محمد بن عبد الله بن ابراهيم بن ابي نصر محمد بن عربشاه بن ابي بكر القرشي العثماني الانصاري السعدی الخزرجي الحنفي	4.
— — — — — وهبان الحارثي الهامي المزني الحنفي	1026.

*) Vgl. das Register der Ansâb.

عبد الوهّاب ابو التّكضيض بن وفا	—	—	2213.
الشويخ الجوهري	—	—	707.
بن الحسن بن بركات المهلبى	—	—	410.
سديد الدين ابو القاسم	—	—	
عبد الله بن محمد بن عبد	—	—	1078,2.
الله الخ	—	—	
العزى	—	—	2208.
بن ابى الحسن على بن زين	—	—	848. 926. 1762.
الدين ابى محمد عبد الكافى بن	—	—	
على بن تمام الخزرجى الانصارى	—	—	
السبكى الشافعى تاج الدين ابو	—	—	
نصر	—	—	
المالكي	—	—	935.
النقاش	—	—	2205.
الهمامى الحنفى تاج الدين	—	—	1029.
بن يوسف البنوانى	—	—	376,1; vgl. V, 14.
عبد يغوث	—	—	2126,232.
عبد بن الطيب	—	—	das. 249.
ابن الحاجّ عبدرى القيروانى المالكي	—	—	2,46.
ابن عبدون	—	—	2252.
العبرى	—	—	s. عبيد الله
	—	—	ابن محمد
عبيد بن الابرص	—	—	2126,254.
حماد الحلبي	—	—	vgl. 2086.
الراعى	—	—	2126,269.
بن سريج	—	—	das. 187.
الله بن جبريل بن بختيشوع	—	—	2024,1.

عبيد الله بن عبد الرحمن الشكري ابو محمد*)	— — —	636.
القاسم الابجر	— — —	2126,197.
قيس الرقيات	— — —	das. 200.
محمد العبيدلى الشريف الفرغانى	— — —	646.
برهان الدين المعروف بالعبرى	— — —	
مسعود بن تاج الشريعة	— — —	933.
[الحبوبي البخارى صدر الشريعة الثانى]		
الميكالى ابو الفضل (الامير)	— —	26, I fol. 102b.
ابو عبيدة		2223. V, 52.
عبيدة الطنبورية		2126,255.
العتبى		26, I fol. 108a.
عثمان		371.
(الشيخ)	—	2204.
بك	—	2286.
بن ابراهيم النابلسى	—	1891.
اغلبك [al. الحلبى الحنفى]	— —	932.
جنى ابو الفتح النحوى	— —	186. 210. 2193.
سالم الوردانى	— —	1442 — 1444. 1448.
سعيد بن عثمان الدانى ابو عمرو	— —	550.
عمر الخليلى الشافعى ابو عبد الله	— —	2,14.
بن ابى بكر المالكى جمال	— — —	50,3. 51,1. 194,1. 209, 1. 237.
الدين ابو عمرو المعروف بابن الحاجب		775, 1. 1048. 1250 f.

*) So muß es heißen statt **ابو محمد بن عبد الله الخ**, wie gedruckt ist (I, 490 Z. 5 v. u.).

ابن الجهمى	1631. 1632.
العجير السلولى	2126, 216.
العدوى	1046.
عدى بن الرقاع	2126, 204.
زيد — —	das. 189.
العديد بن الفرغ	das. 259.
ابن العديم	s. عمر بن احمد
العراقى	44, 15. 1491, 1; s. auch عبد الرحيم بن الحسين
ابن عربشاه	s. احمد بن محمد بن عبد الله
عربشاه بن سليمان بن عيسى البكرى الحنفى	735.
ابن العربى	s. محمد بن على ابن العربى
عروة بن اذينة	2126, 240.
حزام — —	das. 267.
الزبير — —	das. 235.
الورد — —	26, I fol. 115 ^a . 2126, 193.
ابن عروس	2362. 2363.
عريب بن سعد الكاتب القرطبى	1554.
عريب [الشاعرة المغنّية]	2126, 250.
عز الدين بن عبد السلام بن شهاب الدين	} 748. 2693 f.
ابن احمد [بن] غانم المقدسى	
غانم المقدسى — — —	

عزّ الدين الوفائى	1381,3.
عزّة الميلا	2126,234.
العزّى	s. ابراهيم بن عبد الوهّاب
ابن عساكر	s. على بن الحسن بن هبة الله
عسكر الحلبى الحنفى القادرى	1351.
عصمة ابو الشبل البرجمى	2126,222.
عضد الدين (الشيخ)	1744.
ابن عطاء الله الاسكندرى	2,33. 890. 891. 1848; s. auch احمد بن محمد بن عبد الكريم u. Nach- träge II zu V, 254.
ابن العطار	2,79. 1847. 2005. 2318; vgl. 1136.
عطره	2126,196.
ابن عطية	179.
عفيف الدين التلمسانى	2215. 2319.
عقبرة	2126,209.
ابن عقيل	s. محمد بن عبد الرحمن
— — الطيب	s. احمد بن عثمان
عقيل بن علفة	2126,215.

ابن عكاشة	194, 2, e (vgl. V, 10).
عكاشة العمى	2126, 194.
العكبرى	2224.
علاء الدين بن صدقة الشامي	44, 3.
العطار — —	1136. 1847.
الكندى الوداعى	} 26, I fol. 9b. 2196, 13.
بن المظفر الكندى	
العلاء السمنانى	1900.
ابو العلاء المعرى	s. احمد بن سليمان
ابن العليج	s. ضياء الدين
علس ذو جدن	2126, 198.
علقمة [بن علاثة]	2126, 231.
العجل —	das. 252. 2191.
علوان (الشيخ)	s. على بن عطية بن حسن
العلوى ابن طباطبا (الشريف)	26, I fol. 20 ^a .
علوية	2126, 211.
برهان الدين على	747.
الشيخ على	10, 1.
ابن سيدى على	I, S. 257 Anm.
على بيك	1296, 3.
بن ابراهيم ابو الحسن	2035, 11.
برهان الدين ابراهيم الحلبي الشافعى	2, 9.
ابراهيم بن داود الشافعى ابو الحسن	613, 3.
العطار علاء الدين	1136. 1847.

على الاجهورى المالكي	s.	على بن محمد الاجهورى
— بن احمد بن اقبرس القاهرى الشافعى	2,47.	
— — — بن الحسن ابو الحسن	917,1.	
— — — الخبيرنى ابو الفضل	771,1.	
— — — الخطيب نور الدين	2177.	
— — — بن سعيد بن حزم بن غالب	640.	
ابن صالح بن خلف بن معدان		
ابن سفيان بن يزيد الفارسى		
ابو محمد		
— — — المكى الرازى حسام الدين	996.	
— — — الواحدى ابو الحسن	2231.	
— الاصفهانى	2126.	
— بن امية بن ابى امية	2126,262.	
— الاندلسى	2214.	
— بن ايدمير الجلدكى	1257,1.	
— برهان الدين	747.	
— بن برهان الدين الحلبى الشافعى الاحمدى	902. 1801 f.	
— — — بسام ابو الحسن	1,4. 2136.	
— — — ابى بكر بن سليمان بن عمر بن	2,104.	
صالح الهيثمى نور الدين		
ابو الحسن		
— — — عبد الجليل الفرغانى	1000.	
المرغينانى الرشدانى		
برهان الدين		
— — — البواب	2823.	
— افندى ابن تاج الدين	2832.	

على بن الجهم	—	2126,206.
الجيلاني	—	2248,4.
بن جبلة.	—	2126,246.
ابى الحزم القرشى ابو الحسن علاء الدين المعروف بابن النفيس	— —	1897 f. 1921. 2023,1. 2027,1.
حسام الهندى	— —	2,110.
حسن السنهورى	— —	567.
الحسن بن على بن ابى الطيب الباخري ابو الحسن	— —	2128.
ابو الحسن الشهير بابن المغربى	—	1495.
بن الحسن بن هبة الله بن عبد الله الشافعى ابو القاسم المعروف بابن عساكر	—	1775 f.
بن الحسين بن على التنوخى ابو القاسم	—	1596.
محمد القرشى الاموى ابو الفرج الكاتب الاصفهانى	— — —	2126.
حمزة	— —	1739.
خطيب الناصرية علاء الدين ابو الحسن	— —	1772.
خليفة الحسينى المساكنى المالكى	— —	651.
الخليل	— —	2126,221.
داود الغيشى الشهير بعباس	— —	1228.
ربن الطبرى ابو الحسن	— —	1910.
رضوان [بن على بن جعفر المصرى ابو الحسن]	— —	1952,1. 2035.
الرفاعى الحسينى الشافعى الحجة	— —	1404.
رهبة الله بردر ابو الحسن	—	1909,3.
بن زريق البغدادى الكاتب	—	11,1.
زكرياء الانصارى كمال الدين	— —	180.
السبكى [تقى الدين ابو الحسن]	—	979. 1137.

على بن سلطان محمد القارى	583. 642. 712. 1084.
— — سليمان المصرى	2348.
— — سنان افندى	2109.
(al. البَسْبَغَاوى) سودون البشْبَغَاوى	2159. 2315.
— — سينا البخارى ابو الحسن	s. <u>سينا</u>
— — الشبراملسى نور الدين	969. 2757,1.
(sic) الشيبينى الشافعى الاشعزى	1826.
— — الصعيدى المالكى	683.
— — الصقار	s. <u>على بن يوسف</u>
— — بن ابى طالب	1,23 (s. I S. XII). 3,14. 3,22—25. 4,2. 6,1. 26, II fol. 212 ^b . 35,3. 45,2. 49,2. 55, 4; 5. 68,2. 70,1. 70,3. 90,5. 93, 18. 97 fol. 14 ^b und fol. 42 ^a . 608. 655. 1262, 7. 2201. 2205. 2227 ^a . V, 4; 51.
— — الطناحى	2107.
— — ابى المنصور ظافر بن الحسين بن غازى الحلبى الازدى جمال الدين ابو الحسن	1555.
— — عبد البر الشافعى الونائى الخلوئى	732.
— — ابو الحسن بن ابى سعيد عبد الرحمن ابن احمد بن يونس بن عبد الاعلاء الصدقى المنجم	1401.
— — بن عبد القادر البُلستى الحنفى	1424.

على بن عبد الكافي السبكي تقي الدين	1137.
— — عبد الله التركي	2152.
— — — — بن جعفر	2126, 256.
— — — — الدهراني	2191.
ابو الحسن بن ابي زرع الفاسي	1696.
عبد الجبار بن تميم	904.
.... بن علي بن	
ابي طالب ابو	
الحسن	
— — — — عبد القادر (?) الشمساني	727.
النحوي ابو الحسن	
— — — — النصيبيني ابو الحسن	1253, 2.
— — — — عبد الحسن بن عبد المنعم التنوخي	V, 40.
ابو الحسن	
— — — — عبد الواحد بن احمد بن العباس	636.
الدينوري ابو الحسن	
— — — — عبيد الله بن احمد المشتهر بزین	2, 76.
العرب	
— — — — الزاغوني	1553.
— — — — عثمان الاوشي الفرغاني سراج الدين	667 (vgl. V, 21). II, S. 349 An- merkung 2.
— — — — العدوي	693. 1829.
— — — — بن عطية بن حسن الحموي الشيخ علوان	44, 1. 60, 3 (s. V, 6). 79, 2, 102, 5. 684. 709.
— — — — الشافعي علاء الدين ابو الحسن وابو	
الوفاء	
— — — — ابو الحسن بن نور الدين علي البصير	969.
الشافعي المكنى بابي الضياء	

على بن على الحسينى الشهير باسكندر	846.
— — — بن محمد الششتى المالكى	685.
— — — عمر بن حسام الدين بن عثمان	1853.
ابن حسام الدين الكبير الشهير بابن البتنونى ثم الاصيرى الحنفى الشاذلى	
— — — رستم الدمشقى بهاء الدين	2260.
المعروف بابن الساعاتى	
— — — على عبید اهل الحق والنظر	1853 Anm.
الشهير بالبتنونى	
— — — القزوينى الحربى ابو الحسن	636.
— — — عمرو المعروف بابن المتبولى الابوصيرى	1233.
الشاذلى الحنفى	
— عياد	722.
— بن عيسى	IV, S. 28 Anm.
— — — بن على المتطبب	67,2.
— — — غانم المقدسى نور الدين	397.
ابو على الفارسى النحوى	1521.
على الفتا قنبر الخ (الشيخ)	107,1.
— بن ابى الفتح الكاتب المعروف بالمطوّق	1756 (vgl. aber V, 43).
— — — الفرج بن الحسن البصرى ابو الحسن	2195.
— ابو الفضائل المدعوّ بسيد شريف	1930,2; s. auch على بن محمد الجرجاني
— الفيومى (الشيخ)	1130.
— القارى	s. على بن سلطان محمد

على القوشجي	—	—	—	1213.
— الليثي السمرقندي ابو القاسم	—	—	—	1381, 5.
— المالكي الشهير بالاندلسي	—	—	—	1046.1049; s. auch
— [الشاذلي] ابو الحسن	—	—	—	ابو الحسن الشاذلي
— بن مخلوف المناوي	—	—	—	2208.
— محمد بن اثير الجزري عز الدين ابو الحسن	—	—	—	418.
— — — الاجهوري ابو الحسن	—	—	—	2, 22; 25. 30, 5. 741. 1826. 1858. 2100 bis 2102, 1. 2108.
— — — البري ابو الحسن	—	—	—	V, 20.
— — — البستي ابو الفتح	—	—	—	s. ابو الفتح البستي
— — — البغدادي علاء الدين	—	—	—	2, 114.
— — — بك [كان]	—	—	—	2353.
— — — بن ابي بكر بن الشرف المارديدي (sic) ابو الحسن	—	—	—	1531.
— — — تاج الدين المعروف بابن دريهم الموصلي	—	—	—	V, 36.
— — — الجرجاني السيّد الشريف	—	—	—	1048. 1101. 1102. 1184. 1189. 1195. (1930, 2.) V, 28.
— — — بن حبيب الماوردي الشافعي ابو الحسن	—	—	—	2, 49. 1872.
— — — بن الحسن بن يوسف المصري كمال الدين ابو الحسن ابن نبيه	—	—	—	11, 1. 2211. 2216. 2260. 2261. 2348.
— — — الملقب بزين العابدين بن شيخ الطائفة المالكية عبد الرحمن الاجهوري	—	—	—	1858; s. auch ابن محمد الاجهوري

على بن محمد المدعو زين بن عبد الرحمن (عبد الله al. الاجهوري المالكي	— — —	2100. 2101. 2102, 1; s. auch على ابن محمد الاجهوري
بن شجاع الربيعي المالكي ابو الحسن	— — —	54,2.
الشرنقاشي الشافعي الازهري الخطيب	— — —	729.
بن علي القرشي القلصادي	— — —	1477.
العنسي جمال الاسلام	— — —	2330.
الفارسي ابو القاسم	— — —	632.
سلطان محمد القاري	— — —	s. S. 329 Z. 1.
محمد بن قرايغا الر... ي	— — —	2169.
محمد الدمشقي	— — —	2211.
محمود بن محمد الرائض البدخشاني	— — —	1216.
المرتضى	—	22,2.
المصري	—	2348.
بن مصطفى التونسي	—	2369.
المظفر بن ابراهيم بن عمر بن زيد الكندي المعروف بالوداعي كاتب ابن وداعة	— — —	2196,13.
المنيير	—	1094. 1148.
المنييري الشافعي	—	1147.
بن موسى بن جعفر بن محمد بن طاووس الحسيني	— — —	1838.
الاندلسي الانصاري برهان الدين ابو الحسين المعروف بابن ارفع رأس الرضا	— — —	86, 12. 1288, 2. 1289. 1295, 3. 1298.
	— — —	83,1.

على المؤمنى المالكى	1863.
— بن ناصر المجازى	2773.
ابو على نجل ابى الحسن الصوفى	1398.
على نور الدين بن شهاب الدين ابو لحسن	204.
الكيلانى الشافعى	
— بن هلال بن المقلى البصرائى النسطورى	60,1.
نور الدولة	
— الوداعى	2196,13.
— وفا	2198,3.
— بن ابى الوفا المصرى	2348.
— اليزدى شرف الدين	1495. V, 33.
— بن يوسف البصرى	1539 Anh. 1.
— — — بن شيبان الماردىنى جلال	2196,3.
الدين المعروف بالصقار	
— علاء الدين بن جمال الدين يوسف بن	1658. 1881. 2241.
قز اغلى تفسيره باللسان العربى سبط ابن	
الجوزى الحنفى	
— بن يونس الحاكمى المصرى	1459.
علية بنت المهدي	2126,205.
ابن العماد	s. احمد بن العماد
عماد بن جابر الموقت	1380,2.
— الدين (الشيخ)	2201. 2213.
— — بن ابى بكر المقرئ اليمىنى	165.
— — — محمد الدمشقى	44, 17; 18.
— — الواسطى	892.
العماد الكاتب	26, I fol. 136 ^b .
عماد بن يحيى بن على الفارسى	1191.

ابن العمار الحنبلى	906.
عمار ذو كثار	2126,270.
ابن عمار الكوفي	26, I fol. 4 ^b .
عمارة بن ابي الحسن الحكيمى ثم اليمنى ابو محمد	26, I fol. 48 ^b . 2256.
— — — عقيل	2126,272.
عمر (الشيخ)	1735.
— بن ابراهيم الانصارى الاوسى	2743 f.
— — — الخيامى ابو الفتح	1158,11.
— — — بن عبد الغنى ابو حفص	344.
— — — احمد بن العديم الحلبى الحنفى	1724.
— — — كمال الدين ابو القاسم	
— — — على بن محمود الحلبى	98,16. 1566.
— — — الشافعى الصوفى الاثرى	
— — — زين الدين ابو حفص	
— — — الشهير بالشمام	
— الاسقاطى الحنفى	1147.
— افندى اللبى	10,3.
— ابو حفص الشطرنجى	2126,253.
— الحلبى	2706.
— بن الخطاب [ابو حفص]	97. 608.
— الخطائى	1317.
— خيام	1158,11.
— بن رسلان بن نصر البلعيني الشافعى	2081.
— سراج الدين	
— السهروردى شهاب الدين	857.
— بن عبد العزيز البخارى الحنفى حسام الدين	998. 1144.

عمر بن عبد العزيز [بن مروان بن الحكم]	— — —	2126,203.
عثمان المستنى (?) القوصى سراج	— — —	80,2.
الدين ابو حفص الشهير بالعنابى المغربى المالكى	— — —	
العرضى	— — —	44,33.
بن على بن سالم الخمى الاسكندرى ابو حفص الشهير بابن الفاكهانى	— — —	} 314; vergl. Nachträge II zu I S. 303.
الفاكهانى تاج الدين	— — —	
القزوينى نجم الدين المعروف بالكاتبى	— — —	1186.
ابى الحسن على بن المرشد بن على الحموى المصرى ابو حفص وابو القاسم المعروف بابن الفارض	— — —	39,1. 95 fol. 41 ^a . 2205. 2262 f. 2360.
عمر الزهرى الازهرى	— — —	1037.
عيسى الهرمى شرف الدين ابو حفص الفاض	— — —	8,2.
	— — —	s. عمر بن ابى الحسن على
محمد بن احمد النسفى نجم الدين ابو حفص	— — —	50, 1; 2 (s. V, 5). 55, 1. 251, 2. 671 f.
عباس العنابى القفصى	— — —	80,2.
عبد الله بن عموية الصوفى شهاب الدين ابو عبد الله ابن اخى الشيخ التجيب السهروردى	— — —	2,39.
النفزاوى ابو عبد الله	— — —	IV, 88 Anm. 1; vgl. V, 48.
المطوعى	— — —	26, I fol. 102 ^b u. 108 ^a .

عمر بن مسعود بن احمد بن عبد العزيز البرهاني البخاري ابو عبد الله	2361.
مظفر الوردى الشافعى المعرى زين الدين ابو حفص	315
بن عمر بن محمد ابو الفوارس المعرى ثم الحلبي ابو حفص المعروف بابن الوردى	952
الملقن سراج الدين [الشهير بابن النحوى]	966. 1153. 1532, 2.
المنصورى	2332.
النسفى ابو حفص	s. عمر بن محمد بن احمد
ابن الهروى نجم الدين	192, 2.
الوردى ابو حفص زين الدين	vgl. Bd. I S. 304 Anm. 3. 26, I fol. 76 ^a . 39, 3. 44, 35. 62, 5. 93, 6. 315. 871. 952. 2174. 2214. 2298. 2794.
سراج الدين	7. 1514 f.; vgl. Bd I S. 304 Anm. 3.
عمران بن حطان الدوسى	2126, 237.
عمرو بن بانه	das. 227.
العاص	1, 21.
عبيد الحزين	2126, 228.
قميئة	das. 239.
ذو الكلب	das. 260.
بن ابي الكنات	das. 248.
معدى كرب الزبيدى	das. 226.

علاق الملك	2126,208.
عمير القطامي	das. 265.
عميرة البرلسي	958.
العنابي	80,2.
عنان الناطفانية	2126,261.
العنبايات	s. احمد بن ابي العنبايات
عنتر بن عمر بن شداد العبسي	8,7; s. عنتر ابن عمرو
عنتر ابن شداد	} 8.7. 2126,229. 2191. 2192,1.
— بن عمرو بن معاوية بن شداد العبسي ويكنى ابا المعاش	
عويف القواقي	2126,242.
عياض (القاضي)	} 2,81—85. 719. 1153.
— بن موسى بن عياض اليحزبي السبتي ابو الفضل	
ابن ابي العيد المالكي	II, S. 423 Anm.
العيدروس	s. حسين بن عبد الرحمن عبد الرحمن ابن مصطفى und مصطفى ابن عمر
عيسى بن اسحاق بن زرة	1906.
— البراوي	847. 2105; vgl. Nachträge II zu II, 131.
ابو عيسى الترمذي	596. 605. 610. 613,1.
عيسى الصوفي	668.

عيسى طويس	2126,192.
— بن على	1992.
— — — بن احمد الخمي الاندلسي	1225.
الاشبيلي ابو محمد	
— — محمد بن قراجا بن سليمان بن	845 (vgl. V, 25).
بركة بن باروق السهرودي المصري	
السلجوكي	
— — ميना ابو موسى المعروف بقالون	560. 561.
— النبي	107,4.
— بن يحيى ابو سهل	1988.
العيني الحنفي	1496. 1644.
ابو عيينة	2126,37.
عيينة بن مرداس	das. 257.

غ

غالب ابو الهندي	2126,276.
الغامدي	2248,3.
غانم بن ابي العلاء الاصفهاني	1,11.
الغبراء	2126,123.
الغرناطي	s. محمد بن
	عبد المازني
— المغربي (السيّد)	363,1.
غريغوريوس مفران بطريق الشرق	1998.
الغزالي	s. محمد بن
	محمد بن
	محمد
ابن غلبون المقرئ	8,1.
	22*

غليلد بن العلاء البخارى غرس الدين	668.
غنيم الشافعى	2376.
غياث الاخطل	2126, 273.
غيلان الثقفى	das. 274.
— بن عقبه	das. 275.

ف

ابن الفارض	s. عمر بن ابى الحسن على
الفاضل	s. محمد تاج الدين بن محمد
[ابن] الفاكهانى	s. عمر بن على ابن سالم
فائد الايبارى	V, 20.
ابو سعيد مولى فائد	2126, 3.
مير ابو الفتح	s. محمد مير ابو الفتح
فتح الله الحلبى	} 1, 13; 14; 15. 2203. 2205. 2325.
— — [الحلبى] ثم المدنى الشهير با[بن النحاس	
ابو الفتح البستى	26, I fol. 102 ^b u. 104 ^b . 2201. 2236.
الفتح ابن خاقان	s. الفتح بن عبيد الله
فتح الدين بن الشهيد	2211.
ابن ابى الفتح الصوفى	V, 32.

الفتح بن عبيد الله بن خاتان القيسي		2130. 2170.
الاشبيلي ابو النصر		
ابو الفتح [بن عبد السلام] المالكي		26, I fol. 79 ^a . 44,25.
درويش فتحي		1,16.
الفتوح بن عيسى بن احمد الصنهاجي ابو القاسم		367.
ابن الفخار الجذامي		1046.
فخر الدين الرازي		s. حميد بن عمر
الزيلعي	— —	1023.
بن مكنس	— —	2174.
ابو الفدا		93,6. 1582.
الفرآء		s. الحسين بن مسعود
فرات بن حيان العجلي		2126,286.
ابو فراس		26, I fol. 204 ^b .
ابو الفرغ		s. Barhebraeus (Greg.).
ابن الجوزي جمال الدين	— —	s. عبد الرحمن ابن علي
الدمشقي	— —	11,1.
الصورى	— —	2395.
الكاتب الشهير بابن الريشة	— —	1668.
بن يعقوب [بن اسحاق] المعروف بابن القف المتطبب المسيحي الملكي	— —	1894. 1895. (V, 46.) 1990.
ابن فرح (ابن الفرغ al. الاشبيلي)		s. احمد بن فرح

جرمانوس فرحات	V, 13.
فرزدق	14, 26.
الفرغانى	s. احمد بن حمّد
ابن الفرکاح	922.
فريدة	2126, 277; 278.
الفزاري	1137.
الفشنى	V, 25.
فضالة بن شريك	2126, 281.
ابو الفضل	1133, 3.
فضل الله بن الراوندى	2193.
— — المالكى	2295.
ابو الفضل الخوارزمى	2238.
الفضل الرقاشى	2126, 283.
فضل الشاعر	das. 287.
الفضل بن العباس	das. 282.
ابو الفضل العراقى زين الدين	1794.
الفضل ابو النجم	2126, 280.
ابو الفضل الهندى	605.
— — بن وفاء (سىدى)	11, 1.
فليح ابن العوراء	2126, 279.
فم الذهب	27, 8; 19.
فند ابو زيد	2126, 284.
ابن الفير	s. احمد بن حمّد بن منصور
الفيروزابادى	s. حمّد بن يعقوب

فیشاغورث

107,2; s. auch
Pythagoras.

فیضی مصطفی افندی

1980.

الفیومی

1,18.

ق

القاری

597.

ملا قاری

1829.

ابن القاسم

1143.

ابن ام قاسم

273 (V, 12).

قاسم البکرجی

2198,3.

ابو القاسم [بن احمد بن محمد] العزرائی

1261,1. 1274. V,
29.

— — البلخی المعروف بالكعبی

643.

— — الثواب

2293.

— — بن الحسين البکری رضی الیدین

668.

قاسم الخافی

26, II fol. 51 b.

القاسم ابو دلف العجلی

2126,291.

ابو القاسم العزرائی

s. ابو القاسم
ابن احمد

القاسم بن علی بن عثمان الحریری البصری

185. 229,2. 2028,2.

الحرامی ابو محمد

2187. 2196,10.

2200, 1. 2208.

2211. 2767 f.

[ابو] القاسم بن فیرة بن خلف بن احمد

551 f.

الرعینی ثم الشاطبی

ابو القاسم القشیری اوحده الیدین

s. عبد الکریم

ابن هوازن

قاسم بن قطلوبغا الحنفی ابو الفصیل زین

747. 932. 1764.

الملة والیدین

ابو القاسم الكعبي	s. ابو القاسم البلخي
— — الليثي السمرقندي	1213. 2803.
القاسم بن محمد البرزالي ابو محمد	1758.
— — — بن المناظر الواسطي الضرير ابو نصر	210.
ابو القاسم المغربي	1781.
قاضي خان	s. الحسن بن منصور
قاضي زاده	1095, 2.
— الرومي	s. موسى بن محمد
ابن قاضي عجلون (شيخ الاسلام)	977; s. auch نجم الدين
قاضي مير	s. حسين بن معين الدين
قالون	s. عيسى بن ميناء
قانصوه الغوري ابو النصر	56, 4.
ابن قتيبة	s. عبد الله بن مسلم
الامام القتيبي	1311, 1.
القدوري	181.
قرطاي العزي الخزنداري	1655.
القرطبي	s. محمد بن احمد بن ابي بكر محمد بن

	حمّد بن ابى بكر	
ابن قرقماس	s. حمّد بن عبد الله	
القزوينى	s. Register VI.	
— الشافعى	173.	
قسّ بن ساعدة [الايادى]	1840. 2126,296.	
قسطا بن لوقا البعلبكى	1255,1. 2096,3.	
القشبرى	s. عبد الكريم ابن هوازن	
ابن قصير	s. حمّد بن ابراهيم	
ابن القطّاع	405.	
ابن القطان	1554.	
قطب الدين (الشيخ)	2213.	
الحنفى — —	26, I fol. 88 ^a .	
الشيرازى — —	1917.	
المكّى — —	1616.	}
الحنفى نزيل مكّة المشرفة	26, I fol. 46 ^a .	
النهروانى المكّى الحنفى	1708.	
قطبة بن اوس الحادرة	2126,290.	
قطرب	s. حمّد بن مستنير	
ابن قطلوبغا	s. قاسم بن قطلوبغا	
ابن القفّ	s. ابو الفرج ابن يعقوب und يعقوب ابن اسحاق	

ابن قلاقس	26, I fol. 47 ^a . 94,8. 2211. V, 7.
القلشاني	1046.
القلصادي	s. علي بن محمد
القلقشندي	s. احمد القلقشندي
قلم الصالحية	2126,293.
القليوبى	s. احمد بن احمد بن سلامة
قنبر	vgl. 107,1.
القواس	s. محمد الحلبي
قوام الدين بن محمد	2208.
القوصونى	s. محمد بن محمد
ابن القوطية	405.
العلامة القونوى	5,2.
القيراطى	s. ابراهيم بن عبد الله
ابو قيس بن الاسلت	2126,32.
قيس بن الحدادية	das. 295.
— — الحطيم	das. 289.
— — دريج [ذريج صاحب لبنى]	26, I fol. 119 ^b . 2126,292.
— — عاصم المنقرى	das. 294.
— — الجنون	das. 288.
— — بن هجنون صاحب ليلى	26, I fol. 120 ^a .

قيسونى زاده	1979.
ابن قَيِّمِ الشَّبَلِيَّةِ	s. حمّـد بن عبد الله
— — — الجوزية	s. حمّـد بن ابى بكر بن ايّوب
القيّم خلف الغيارى	2752.

ك

كبركس	1432.
الكبريت	s. حمّـد بن عبد الله
كتاكت المصرى زين الدين	2196,6.
ابن كثير	s. اسمعيل بن عمر
كثير عزة	2126,297.
ابن كثير الفرغانى	s. احمد بن حمّـد
الكرمانى	s. حمّـد بن يوسف
كشاجم	s. حمّـود بن الحسين
كعب الاحبار	26, II fol 28 ^b . 95 fol. 1 ^b . 106,1. 300. 2400.
— بن زهير بن ابى سلمى المزنى العكايبى	1786. 1985. 2126, 302. 2225 f. V, 44; 51.

كعب بن مالك	2126,300.
— — معدان الاشقرى	das. 299.
— — منخل	2126,303.
كلثوم العتّابى	das. 298.
كليب بن ربيعة	das. 304.
الكليونى	2025,1.
قرة كمال	50,1.
ابن كمال باشا	s. حمّد بن كمال باشا
ابن كمال الدين	652, 1; 2.
كمال الدين الشريشى	104,2.
— — بن ابى شريف المقدسى	44,12.
— — النبیه	s. على بن حمّد بن الحسن
النيسابورى	1930,2.
— — بن الهمام الحنفى	652,3. Bd. II S. 273 Anm. 1.
الكميت بن زيد	2126,301.
ابن كميل المنصورى	166. 2208. 2211.
الكندى	1555. 2117.
الكيدانى	936.
ابن كيسان	s. حمّد بن احمد

ل

لاى	V, 3.
ابن اللبانه	26, I fol. 8a.

لبيد بن ربيعة العامري	26, I fol. 115 ^a . 1309. 2126,306.
ابو اللطف الحصكفي المقدسي	1492,2. 2208.
اللقاني	s. ناصر الدين
لقمان	92,2. 2764,2. 2765.
لقيط بن يعمر	2126,307.
لوط احمد بن محمد بن اعثم الكوفي	1592.
— بن يحيى الازدي ابو حنيفة (حنيفة al.)	1838.
الليث السمرقندي ابو القاسم	} 991. 2799 f. } V, 57.
ابو الليث السمرقندي	
ليس بن زين الدين العلمي الحمصي	vgl. 272.
ليلي الاخيلية	2126,305.

م

ابن ماجة القزويني	2,71. 596.
المارداني	716.
المارديني الشاعر	2201.
— الطبيب	72,7. 1944.
ابن ماکولا	1759.
ابن مالك	s. محمد بن عبد الله بن عبد الله und محمد بن محمد بن عبد الله
مالك بن اسما	2126,346.

مالك بن اذس	2, 16; 73; 74. 55, 6. 588. 605. 1143.					
الريب — —	2126, 359.					
نويرة — —	das. 337.					
ابى اليسمخ — —	das. 313.					
ماماى	s. محمد بن احمد بن عبد الله					
ابن المأمون	1258, 3.					
المأمونى	259.					
مامية بن احمد الرومى — الدمشقى	<table border="0"> <tr> <td rowspan="4" style="font-size: 3em; vertical-align: middle;">}</td> <td>s. محمد</td> </tr> <tr> <td>بن احمد</td> </tr> <tr> <td>ابن</td> </tr> <tr> <td>عبد الله</td> </tr> </table>	}	s. محمد	بن احمد	ابن	عبد الله
}	s. محمد					
	بن احمد					
	ابن					
	عبد الله					
مانى الموسوى	2126, 364.					
الماوردى	s. على بن محمد					
مبارك بن ابى الكرم محمد ابو السعادات المعروف بابن الاثير الجزرى — كوپاموى (قاضى)	2, 109. 98, 12. 1198.					
المبرد	s. محمد بن يزيد					
ابن المتبولى	s. على بن عمرو					
متناوس	2843* (V, 58).					
ابن المتقنة	s. محمد بن على بن الحسين					

متّم بن نويرة المتنبّي	2126,338. s. احمد بن الحسين
المتوكّل الليثي متيم الهاشميّة	2126,327. das. 315.
ابن الجدى	s. احمد بن رجب und جمال الدين
الجوسى	2036,2.
عجير الدين الحنبلى	1716.
حبّ الله الالهبادى	1198.
— الدين بن تقى الدين الحنفى العلوانى	2789.
الحوى	
حبوبة الشاعرة	2126,357.
الحسن بن ابى القاسم على الخ	s. الحسين الخ
حفوظ المسيحي ابو العلاء الطبيب البيلى	1909,3.
حمّد	783.
... —	542.
(حافظ سلطان)	— 259.
(الشيخ)	— 799.
افندى بن ابراهيم	— 14,2.
بن ابراهيم الاوسى ابو عبد الله المعروف	— 2119.
بابن الرقام المرسى	
ابو الجوز المعروف بابن	— — — 2034,3; vgl. 163. 1237.
الاكفانى المصرى السنجارى	
الحمصى الشافعى شمس الدين	— — — 690.
المعروف بابن قصير	
لحنبعى	— — — 1048.

محمد بن ابراهيم الخازنى ابو عبد الله	— — —	1244.
بن خليل التتاي ابو عبد الله	— — —	2, 21; 25; 26; vgl. 94, 8.
ساعد الانصارى المعروف بابن الأكفانى	— — —	163. 1237; vgl. 2034, 3.
برهان الدين ابى اسحاق ابراهيم ابن سعد الله الكنانى الشافعى بدر الدين ابو عبد الله الشهير بابن جماعة	— — —	162. 1491, 1.
ابراهيم بن محمد الدمشقى	— — —	2211.
المعروف بملا مسكين	— — —	1020.
بن المنذر النيسابورى ابو بكر	— — —	521. 1149.
هشام	— — —	1325.
يحيى بن على الانصارى المصرى الكتبى الوزاق جمال الدين [شمس a]. [الدين]	— — —	98, 3. 1220. 1222; vgl. 1224.
يوسف بن عبد الرحمن ابن الحسن الحلبى الربعى التادفى الحنفى القادرى رضى الدين المشهور بابن الحنبلى	— — —	102, 7; 8. 1492, 2. 1773.
الابهرى [ابو] عبد الله	— — —	1414.
الابوصيرى	— — —	2291.
الابى	— — —	s. محمد بن خلفه
بن احمد	— — —	912.
بن ابراهيم الاندلسى القرشى [ابو عبد الله]	— — —	2213. V, 35.

حمّد بن احمد بن ابراهيم بن حسن طيب	—	—	—	841.
إيلاس الحنفى الجركسى	—	—	—	1518. 1577. 1628. 1778.
الباعونى الخ	—	—	—	s. حمّد بن شهاب الدين
بن ابى بشر الحرّقى	—	—	—	II, S. 45 Anm. 2.
بكر الاندلسى	—	—	—	2, 29. 35 3. 749 f. (vgl. die Anm. 2 auf II, S. 68).
القرطبى	—	—	—	2, 79.
ابو بكر الشاشى	—	—	—	1525, 2.
الببيرونى ابو الريحان	—	—	—	2211.
التكرورى	—	—	—	2191.
ابو الحسن المعروف بابن كيسان	—	—	—	968. 969.
بن الحسين الرملى شمس الدين	—	—	—	IV, S. 170 Anm.
الخطيب الابشيهى	—	—	—	2332.
من ذرّية العارف اللبان	—	—	—	747. 1563 f. 1574. 1757. 1760.
[ابن] الذهبى شمس الدين	—	—	—	2320.
الرومى	—	—	—	1261, 1.
السيماوى العراقى ابو القاسم	—	—	—	1080.
شمس الدين بن ابى العباس احمد شهاب الدين الرملى	—	—	—	986.
الملة والدين بن احمد الشوبرى	—	—	—	26, I fol. 103 ^a . 44, 19. 1435. 2211. 2213. 2247. 2313. 2320.
بن احمد بن عبد الله الرومى مامى [مامية] ويقال ايضا ابن الرومى المتأخر	—	—	—	173.
ابو عبد الله القزوينى جمال الدين	—	—	—	2365.
بن عبد المغيث بن حمّد	—	—	—	
ابن ابراهيم بن حمّد التميمى الدارمى الكاتب	—	—	—	

محمد بن احمد بن عبيد الله سهيل الجوزي	— — — —	121. 545. V, 19.
ابو عبد الله المعروف بابن الحشّاب اليميني	— — — —	2,121. 1867,4.
عثمان ابن الذهبي	— — — —	2208.
الدمشقي ابو عبد الله شمس الدين	— — — —	2025.
علي بن جابر الاندلسي	— — — —	1706.
الغربي شمس الدين	— — — —	II, S. 68 Anm. 2.
الشامي المتطبّب جمال الدين	— — — —	1426,1.
الفاصي ابو الطيّب تقي الدين	— — — —	907.
بن فرح الانصاري الاندلسي شمس الدين	— — — —	2246.
المارديني	— — — —	102,3. 958 f. 2295.
بن محمد التونسي الشاذلي	— — — —	2.83.
الوفائي المالكي	— — — —	1058.
المدعوّ بابن المواهب	— — — —	2711.
القرشى الاموي	— — — —	26, I fol. 105 ^b .
الابيوردي ابو المظفر	— — — —	938.
الحكّي الانصاري	— — — —	
الشافعي جلال الدين ابو عبد الله	— — — —	
بن مـرزوق	— — — —	
التلمساني الشافعي ابو عبد الله	— — — —	
ميارة ابو عبد الله	— — — —	
المقري	— — — —	
ادريس الشافعي	— — — —	

محمد الازرقى ابو الوليد	—	1705.
بن اسامة	—	803.
اسحاق	—	1781.
القونوى صدر الدين	—	888,1.
الاسدى الغزى شمس الدين	—	927.
بن اسعد الدوانى جلال الدين	—	87,8; 9; 10. 103,3. 650. 1158, 32. 1194. V, 6 (Nachtr. zu S. 157 Al. 10).
اسماعيل البخارى ابو عبد الله	—	613,4.
افضل الدين بن بدر الدين بن	—	1687.
محمد القدسى (القرشى ?) الخزومى	—	
القوصى الشافعى	—	
افندى البركلى	—	711.
البسنوى	—	32, 2; 3.
العجمى	—	262.
العرضى	—	2211.
كواكبى زاده	—	2201.
بن اميل بن محمد التميمى ابو عبد الله	—	1257, 1; 4; 5. 1288,3. 1293.
امين بن صدر الدين القاضى بدار	—	701. 1129.
العدل حلب	—	
افندى الشهير نسبة الكريم بصدر	—	1129.
الدين زاده	—	
بن امية	—	2126,326.
الباجى المسعودى ابو عبد الله	—	1354.
الباجى (النواجى al.) شمس الدين	—	2823; s. محمد ابن حسن
الباقر	—	2817. 23*

حمّـد البديري الدميالحى (الدمياطى 1.) الشافعى	179.
— ابو البركات الفرضى	s. حمّـد
	الدجونى
— بن بركات بن هلال النحوى السعيدى	727.
— ابو عبد الله	
— افندى البركلى	711.
— ابو حمّـد البستى	26, I fol. 101 b.
— حمّـد افندى البسنوى	32, 2; 3.
— بن بشير الخارجى	2126, 340.
— — — الرياشى	das. 333.
— ابو حمّـد البطلبيوسى	2238.
— حمّـد بن ابى بكر الاسدى الدمشقى الشافعى	1763.
المعروف بابن شهبة	
— — — بن ايوب بن سعد بن	2, 5. 864, 8. 1235.
جزير الزرعى الحنبلى شمس	
الدين المعروف بابن قيّم	
الجوزية	
— — — البغدادى حبيى (al. هجد)	2273.
الدين	
— — — الجعبرى	2311.
— — — الرازى ابو عبد الله	1007.
— — — ركن الاسلام المعروف	2, 18.
بامامزانه الحنفى	
— — — بن عبد القادر الرازى	905.
— — — تاج الدين الملقب بالصدر	
— — — ابن على بن رشيد البغدادى	1085.
— — — الشافعى جمال الدين ابو	
عبد الله	

حمّـد بن ابى بكر بن عمر الخزومى الدمامينى المالكى	— — — —	2,51. V, 3.	
الفارسى جمال الدين	— — — —	1987.	
بن حمّـد الخبيصى شمس الدين	— — — —	257.	
البكرى [الصدىقى الشافعى الاشعرى ابو الحسن]	—	26, I fol. 20 ^a . 93, 9. 95 fol. 38 ^b und 45 ^a . 307. 865. 866, 3. 2108. 2201. 2213; vgl. 307. 2326 f. V, 7.	
بن بلال	—	1240.	
البلبانى الخزرجى الحنبلى	—	77, 1.	
البلىنى شمس الدين	—	94, 10; 11.	
الشهير بهاء الدين العاملى	—	531.	
بن بهادر الزركشى الشافعى بدر الدين	—	982.	
تاج العارفين ابو الحسن البكرى سبط آل الحسن التيمى الشافعى الاشعرى	—	307.	} s. auch حمّـد البكرى
بن ابى الحسن المفسّر البكرى الصدىقى الشافعى الاشعرى	— — — —	2326 f.	
بن جابر ابو عبد الله	—	26, I fol. 185 ^a .	
جار الله بن امين بن ظهيرة القرشى المكّى الحنفى جمال الدنيا والدين	—	1707.	
بن جانيبك السيفى اقبابى	—	1224.	
الجزرى شمس الدين	—	1829.	
بن جعفر البغدادى ابو بكر السراج	—	2700.	
الخرائطى السامرى ابو بكر	— — — —	627.	

محمد بن جماعة الكنانى الشافعى عز الدين	575f. 631,2. 667.
ابو عبد الله	
الجمالى —	2218. 2821.
الجندى —	2332.
الجوهري الشافعى —	206.
بن الحارث —	2126,324.
— حازم الباهلى —	das. 334.
ابو حامد القدسى ثم المصرى الشافعى —	1628.
بن حامد بن محمد الكيلانى —	86,13.
الحسن — —	2180.
بن اسماعيل الاخمى ابو	1258,3.
عبد الله	
الشيبانى (الامام) — — —	2,16. 659. 998.
حسن بن على النواجى الشافعى	11,1. 2156. 2157.
شمس الدين	2314. 2823.
الحسن بن المظفر الحانفى ابو على	V, 3.
الحسين الحسنى السمرقندى — —	1587.
الحنفى ابو جعفر — — —	929.
[الحسن al.] الكرخى ابو بكر — — —	1474.
الحسينى شمس الدين —	1566.
المدنى الجمازى المالكى — —	680. 681.
ابو حشيشة —	2126,362.
بن ابى حفص البخارى ابو عبد الله —	615.
الحفناوى الشافعى —	1214.
الحلبى شمس الدين الشهير بالقواس —	2774.
بن حمزة الفنارى شمس الدين —	1169. 1178.
الحميرى —	2374.
بن حنبل الغزالى —	95 fol. 91 ^a .
الحنفى التبريزى —	2811,1.

محمد بن حيدر بن مسعود بن ابي دلف	1288,1.
الدنبدار ابو جعفر	
— — خاص بك الاشرفي	2365.
ابو محمد الخالدي	26, I fol. 103 ^a .
محمد الخرشى	1859.
ابو محمد الخرقى بهاء الدين	1384.
محمد الخزاعى الفاسى ابو الحسن	1705.
— — بن خلدون ابو على	II, S. 274 Anm.
— — خليفة بن عمر المالكي التونسى	2,61.
عرف بالابى	
— — سيد خليل	1066.
— — خوارزم شاه	93,13.
— — ابي الخير الحسنى	1413.
— — دانيال بن يوسف بن عبد الله	1532,2.
الخزاعى الموصلى الطبيب شمس الدين	
ابو عبد الله	
— — داوود البازلى	102,1.
— — الداوودى المالكى شمس الدين ابو	1852.
عبد الله	
— — بن دقيق العيد كاتم السرّ بالديوان العالى	2628.
— — دلال الاسيوطى شمس الدنيا والدين	1381,5 ; vgl. 1722.
— — الدلجونى الوفائى المالكى الفرضى ابو البركات	1123.
— — دياب الاتليدى (الاتليدمى al.)	2708 f.
— — بن ديان (sic) الاتليدمى	I, S. 200 Anm. 2.
— — رافع بن ابي محمد . . . . . لدى السلامى	1758.
المغربى الدمشقى تقى الدين ابو	
المعالى	
— — رجب بن عبد العال الزبيرى	920.

حمد المدعو بركن الاشواني	247.
الزرعي	709.
الزرقاني	585.
بن زكرياء الرازي	1976. 2013.
الزيات	1532, 1.
زيتونة	1784.
بن زيد الحريري	2373.
سالم بن واصل جمال الدين	1655.
سبط الرجيجي	70, 8.
الشرنبلاي (؟ الشرنبلالي 1.)	2243; vgl. V, 51.
شناوي بن الشيخ مذکور الكردى	2707.
الهاردينى [الموقت الشافعى]	1381, 2. 1382, 1. 1390. 1417, 3. 1425. 1475. 1476. 1491, 1.
السخاوى الشافعى شمس الدين ابو الخير	582.
بن ابى السرور الصديقى المصرى الباقرى شمس الدين	1614. 1638. 1646.
سعد بن منيع الزهرى البصرى ابو عبد الله كاتب الواقدى	1746 f.
ابو السعود الحسنى الحنفى	1033.
بن ابى سعيد الحسينى الكاليوى	718* (V, 22).
سعيد السوسى ابو عبد الله	20, 5. 1456.
بن عمر بن سعيد الصنهاجى ابو عبد الله المعروف بانمشابذ القاضى بازموّر	744.
بن يحيى بن احمد السوسى المرغيشى (المرغيشى المرغنى)	20, 5. 1456.
سكيزر خطيب العادلية	44, 24.

محمد بن سلطان بن حيتوس ابو الفتيان	— — —	2241.
— — — سليمان بن ابي بكر الجزولي السملالي	— — —	772. 807. 820.
الشريف الحسنى ابو عبد الله	— — —	1884.
الحوي الرومي الحنفي ويعرف بالكافية جي	— — —	23,1; 4. Vgl. 798.
الشهير بالسمان المدني	— — —	2809 f.
السمرقندي شمس الدين	— — —	717.
السهروردي شهاب الدين	— — —	997.
بن ابي سهل السرخسي شمس لائمه ابو بكر	— — —	1828. 1829.
— سورة الترمذي ابو عيسى	— — —	70,9.
الشهير بسيرى زاده	— — —	842. 2173.
بن سيرين	— — —	1575.
الشاطبي المغربي	— — —	2282.
الشهير بالشاعر الفيومي	— — —	1567. 1722.
بن شاکر الکتبي فخر الدين	— — —	1258,3.
الشبرامدسي	— — —	2788,2. 2789.
ابن الشحنة الحلبي ابو الوليد	— — —	9,1.
الحنفي	— — —	943. 944.
الشربيني الخطيب	— — —	1195. 2788,4.
بن شريف الحسيني الجرجاني	— — —	1421,1.
شمس الدين بن تقي الدين الحلبي	— — —	1478.
التيزيني شمس الدين	— — —	1667. 1866.
شنشوري بهاء الدين	— — —	
شهاب الدين ابي العباس احمد	— — —	
الباعوني الشافعي شمس الدين ابو عبد الله	— — —	

محمد الشوبرى شمس الدين	723.
ابو الشيبص	— 2126,344.
الصادق الحسينى	— 14, 20 ; 32.
بن صالح	— 2126,343.
— الصالحى الدمشقى	— 44,27.
— ابى طالب الانصارى الصوفى الدمشقى	— 1525,5.
شمس الدين ابو عبد الله	
الطالوى الدرويش	— 26, I fol. 81 ^b .
بن طاهر القزوينى	— 844.
— الطحان الشافعى شمس الدين	— 921.
— طغريل الحنفى ناصر الدين ابو العباس	— 626.
— طلحة الشافعى شمس الدين ابو عبد الله	— V, 45.
— بن محمد بن محمد بن الحسن	— 1258,1. 1882.
القرشى العدوى الشافعى كمال الدين ابو سالم	
— عابد بن الحسين بن محمد بن الحسين	— 2196,8.
الحسين بن جعفر التميمى الصرخدى الحنفى تاج الدين	
— عاصم ابو بكر	— 1058.
ابن عايشة	— 2126,310.
بن العباس ابو بكر	— 26, I fol. 6 ^b .
— بن محمد بن زكرياء بن حيوية الخزاز ابو عمر	— 636.
— عبد الباقى البخارى المكى (المالكي al.)	— 1694.
علاء الدين ابو المعالى	
— عبد الجبار بن الحسن النفزى	— 880.

محمد بن عبد الدايم البرماوى شمس الدين	— — — —	2,80. 928.
— — عبد الرحمن البكرى ابو الحسن	— — — —	V, 40.
— — — — بين ابى حاتم الرازى	— — — —	635.
ابو عبد الله		
— — — — البخاوى شمس الدين	— — — —	98,16.
— — — — الشافعى القزوينى جلال	— — — —	2779 f.
الدين المعروف بخطيب		
دمشق		
— — — — ابو عبد الله الشهير	— — — —	273 f.
بابن عقيل		
— — — — الهمدانى ابو نصر	— — — —	829,1.
— — — — عبد الرحيم بن سليمان بن ربيع	— — — —	1539; vgl. 1501.
القيسى بن غيلان بن		
الباسر بن رض اى تراب		
— — — — المازنى القيسى الغرناطى	— — — —	1501 (s. V, 33); vgl. 1539.
ابو عبد الله وقيل ابو		
حامد		
— — — — ابن نباتة ابو طاهر	— — — —	827.
— — — — عبد السلام المالكى ابو الفتوح	— — — —	2213.
— — — — عبد العزيز الشافعى الحلبى المتطبب	— — — —	2066,1.
— — — — ابو الخير وابو الفارس المدعو عبد العزيز	— — — —	1857.
ابن عمر بن محمد بن فهد الهاشمى		
المكى الشافعى		
— — — — بن عبد العزيز الوراق ابن فقيه مجد	— — — —	2273.
الدين ابى محمد بن عبد الملك بن		
شعبان اللخمي		
— — — — عبد الغنى الاردبيلى جمال الدين	— — — —	224.

محمد بن عبد الغنى بن ابي بكر بن نقطة البغدادي	— — — —	1759.
عبد الفتاح الحامدي	— — — —	874.
عبد القادر ابو عبد الله الحنبلي	— — — —	44,28.
عبد الكريم الشهرستاني	— — — —	1163.
عبد الله الانصاري ابو القاسم	— — — —	86,12.
تقي الدين ابي محمد	— — — —	747.
الدمشقي الشبلي بدر الدين ابو عبد الله الشهير بابن قيم الشبلية الحنفي	— — — —	359.
ابو عبد الله المعروف بابي الحسن الانصاري الاندلسي	— — — —	1543.
بن عبد الله الحسيني الموسوي المنبوزي بلقب كبريت	— — — —	298.
الحرشى المالكي	— — — —	2,118. 597.
الخطيب التبريزي الشافعي	— — — —	661.
ولي الدين ابو عبد الله الزرعي الشافعي	— — — —	926. 978. 981. 2096,1.
الزركشي الشافعي بدر الدين ابو عبد الله	— — — —	2,56.
بن سعد بن ابي حمزة الازدي المقرئ المالكي	— — — —	1486.
الشنشوري بهاء الدين	— — — —	1034.
بن شهاب الدين احمد ابن تمر تاش الغزي الحنفي شمس الدين	— — — —	2803, Anh. 5.
طهيرة القرشي المكي جمال الدين ابو حامد	— — — —	

حمّـد بن عبد الله بن عيشـا بن زكريّـاء المشهور بالحصّار	— — — —	1489.
ابو عبد الله الخطيب	— — — —	2,48.
بن عبد الله الطائي	— — — —	102,4. 207,1. 263 f.
الجيّاني جمال الدين ابو		283. (412.) 414.
عبد الله المعروف بابن مالك		422.
بن قرقماس ناصر الدين ابو الفضل	— — — —	2211. 2797.
الموصلى الحنبلى شمس الدين ابو عبد الله	— — — —	344.
عبد المعطى بن ابي الفتح بن احمد بن عبد الغنى بن على الاسحاقى المنوفى الشافعى	— — — —	1633 f.
عبد الملك الديلمى شمس الدين ابو ثابت	— — — —	70,6.
الزيّات	— — — —	2126,361.
الهمداني	— — — —	869.
عبد الهادى المقدسى شمس الدين ابو عبد الله	— — — —	V, 20.
عبد الواحد كمال الدين المعروف بابن الهمام	— — — —	II, S. 273 Anm. 1.
ابو العبر	— — — —	2126,365.
العجمى شمس الدين	— — — —	1287,1.
افندى العجمى	— — — —	262.
بن عرب بن حاجى بن عرب	— — — —	200,2.
العشماوى الشافعى	— — — —	683.
افندى العرضى	— — — —	2211.
العطوى	— — — —	2126,363.

محمد عظيم ملا نوى (ملوى ?)	—	1198.
شمس الدين بن عفيف [الدين]	—	11,1. 26, I fol. 109 ^a . 2184. 2274.
التلمسانى	—	
بن العلقمى الشافعى شمس الدين	—	2,92.
العلمى [المقرى]	—	93,9. 736,1.
بن الشيخ علوان	—	44,10.
العلوى	—	87,10 (s. aber den Nachtrag dazu, V, 6).
بن على [بن ابراهيم] الشهير بابن زريق	—	869,1. 1403.
[الجيزى]	—	
بن احمد الداودى المالكى	— — —	421.
پير على المعروف ببرگلى [بالبركوى]	— — —	110. 194, 2, e. 209, 2; 6. 338. 711. 840.
على ابو بكر المعروف بابن وحشية	— — —	1162; vgl. 2119.
النبطى	— — —	
بن تومرت المغربى الاندلسى	— — —	17.
المالكى ابو عبد الله	— — —	
الحسين الرحبى موفق	— — —	1111 f.; vgl. V, 27.
الدين ابو عبد الله المعروف	— — —	
بابن المتقنة	— — —	
السودى	— — —	2377.
العراقى	— — —	1250. V, 29.
ابن العربى الطائى محبى الدين	— — —	1. 27. 2, 45. 3, 3; 5; 13; 16. 11, 1. 26, II fol. 135 ^b . 54, 3. 64, 2. 612. 640. 666. 670, 1. 706. 803. 884. 886—888. 914, 1; 2; 3; 7. 1258, 3. 1262, 5. 1266.
ابو عبد الله	— — —	

		1278.	1658.
		1909, 2.	2046.
		2201.	2204.
		2218.	2268, 1 f.
محمد بن علي بن عطية الحارثي المكي ابو طالب	881.		
الغربي المغربي المالكي الطائي الحاتمي الاندلسي	— — —	s.	محمد بن علي ابن العربي
بن محمد	— — —	1038.	
الرحبي موفق الدين ابو عبد الله	— — —	V, 27.	
ابن العربي الطائي الحاتمي الاندلسي ابو عبد الله يحيى الدين	— — —	s.	محمد بن علي ابن العربي
المنفي الشانلي المالكي ابو الحسن	— — —	1046.	
النيسابوري ثم الاسفرايني فريد الدين	— — —	1931.	
العماني	—	2126, 349.	
بن عمر الاحدب	—	2702.	
بن احمد العزيزي السجستاني ابو بكر	— — —	522. 523.	
البغوي ابو عبد الله	— — —	607.	
البكري الفوانسي [القوانسي al.]	— — —	1399.	
الچلبى (sic)	— — —	200, 2.	
بن حسين الرازي فخر الدين ابو عبد الله	— — —	2, 48. 49, 1. 179. 543, 2. 644. 914, 7. 934. 935. 980. 996. 1258, 3. 1755. 1916. 1944.	

حمّد بن عمر الغمرى الواسطى	— — —	864, 3; 10. 1081, 1.
الفزلى (الفزلىوى ?) ابو عبد الله	— — —	2059.
بن مبارك بن عبد الله بن	— — —	2250.
على جمال الدين ابو عبد الله		
المعروف بابى احرق الحضرمى		
اليمنى الشحرى الحضرمى	— — —	1950.
عيّاد الطنطاوى	—	2078.
بن عيسى الترمذى ابو عيسى	—	2, 67; 68; 69; 88; 89; 90.
بن كنان	— — —	1539, Anh. 1.
غرس الدين الخليلى ثم المدنى	—	2354.
بن الغزّى ابو عبد الله	—	81, 1; vgl. 945.
الغمرى	—	864, 3; 10. 1081, 1.
بن ابى الغيث الكرمانى (الكرمانى al.)	—	1944.
جمال الدين		
الغيطى نجم الدين	—	91, 3.
الفاسى	—	807.
الفاضل	—	284. 285.
فاضل دهلوى	—	807.
بن فتح الله بن محمود البيلونى	—	1541. 1542.
ابى الفتح الصوفى	— — —	1379, 1.
بن ابى الفضل البعلى	— — —	596.
النحوى الحنبلى شمس		
الدين		
فراىرز الشهير بملا خسرو	— — —	1095, 1.
... القادرى	— — —	44, 22.
بن قاسم البقرى الشافعى	—	572.
القاسم الجزرى بدر الدين	— — —	} 2028, 2.
الحريرى	— — —	

حمّد ابو القاسم بن الشيخ الامام الطوسى	—	1296,1.
بن ابى القاسم ابو عبد الله	—	1252,4.
قاسم الغزى شمس الدين ابو عبد الله	—	945; vgl. 81,1.
ابى القاسم بن حمّد بن تيمية الحرانى	—	71,1.
الحنبلى فخر الدين ابو عبد الله	—	
قاسم بن يعقوب	—	2134.
قرقماس	—	s. حمّد بن عبد الله ابن قرقماس
القشاش ابو الغيث	—	860.
بن قطب الدين الارنيقى	—	V, 47.
القحارى	—	2105.
القواس	—	s. حمّد الحلبي
بن القوصونى بدر الدين	—	s. حمّد بن حمّد القوصونى
ابن قيم الجوزية شمس الدين ابو عبد الله	—	s. حمّد بن ابى بكر بن ايوب
الكافيه جى	—	s. حمّد بن سليمان
الكراديسى شمس الدين	—	1391.
الكسائى ابو الحسن	—	1739.
بن كمال باشا شمس الدين	—	3, 1; 4; 6. 54, 3. 765,1. 852. 936. 1096. 2055.
كمال الدين بن الشيخ همام الدين	—	II, S. 273 Anm. 1.
عبد الواحد السيواسى المصرى المعروف بابن الهمام	—	
بن كناسنة	—	2126,332.

حمّٰد افندى كواكبى زاده	—	—	—	—	2201.
الحّٰم المّٰغربى التونسى شمس الدين	—	—	—	—	1348,3.
بن لُكّٰم الحنفى	—	—	—	—	42,3.
المتور	—	—	—	—	حمّٰد المّٰغربى s.
بن الحّبّ الحّبّ ابو الفضل الشهير	—	—	—	—	2211; vgl. 1724.
بابن الشحنة	—	—	—	—	
الحلّى الطيب	—	—	—	—	14,22.
حمّٰد بن احمد الاسفراينى تاج	—	—	—	—	237 f. 284. 285.
الدين [الشهير	—	—	—	—	
بالفاضل]	—	—	—	—	
بن جرّى الكلبي	—	—	—	—	1541.
المغربى	—	—	—	—	
الرومى	—	—	—	—	1270.
الشافعى	—	—	—	—	276.
بن عبد الله بن	—	—	—	—	1784 f.; s. auch
سيّد الناس	—	—	—	—	حمّٰد بن ابى
اليعمرى ابو	—	—	—	—	عمرو حمّٰد
الفتح	—	—	—	—	بن ابى بكر
	—	—	—	—	حمّٰد الخ
حمّٰد بن احمد	—	—	—	—	1105. 1109. 1113.
الغزالى دمشقى	—	—	—	—	1116. 1425.
المصرى الشهير	—	—	—	—	1483. 1491,3.
بسبط (بابن) al.	—	—	—	—	
بنت) الماردىنى	—	—	—	—	
بدر الدين	—	—	—	—	
الاصفهانى عماد الدين	—	—	—	—	1654.
افلاطون الهرمسى العباسى	—	—	—	—	1347.
المدنى المصرى البسطامى	—	—	—	—	

محمد بن محمد الامير	—	—	—	693. 700.
البنونى الازهرى	—	—	—	2255.
البردينى الحسنى الحنفى	—	—	—	1023.
بن ابى بكر فرج الانصارى	—	—	—	749 f.
الخزرجى الازدلسى ثم القرطبى	—	—	—	
التيزينى	—	—	—	1517.
المججيم	—	—	—	1969.
الجزرى الشافعى	—	—	—	s. محمد بن محمد
				محمد بن محمد
				بن على
بن الحسن الطوسى نصير الملة والدين	—	—	—	644 (vgl. Nach- träge II). 1158, 31. 1377, 1, d. 1404.
المطّاب المالكى ابو عبد الله	—	—	—	2,24. 924.
بن حمدان الحنبلى	—	—	—	77,1.
خليل الزوزنى ابو جعفر	—	—	—	401.
داوود ابو عبد الله	—	—	—	286 f.
الصنهاجى المعروف بابن الاجروم	—	—	—	
الدجى العثمانى الشافعى شمس الدين	—	—	—	2,82. 614.
الرازى التختانى قطب الدين	—	—	—	1184. V, 28.
الملقب بزین العابدين الغمرى	—	—	—	39,2.
سبط العارف بالله تعالى على ابن خليل المرصيفى (?)	—	—	—	
السلمونى	—	—	—	1865.
بن سليمان المغربى الرودانى	—	—	—	1415.
الشافعى الموصلى البلدى	—	—	—	588.

حمّـد بن حمّـد ابن الثّـمّـنة محبّ الدين	1724; vgl. 2211 fol. 33 ^b .
الطبيب المصرى	1930,1.
بن عاصم القيسي الاندلسى	} 1058. V, 27.
الغرناطى ابو يحيى قاضى الجماعة	
المالكي القيسى ابو بكر	
عبد الرشيد السجاوندى	1099 f.
سراج الدين عبد الله بن إدريس ابو عبد الله	1524.
شمس الدين بن ناصر الدين حمّـد بن جمال الدين عبد الله بن ابى جعفر عمر	1532,1.
بن حمّـد بن عبد الله اللواتى الطنجى ابو عبد الله المعروف بابن بطوطة	1541. 1542. V, 35.
بن مالك الجيانى	412.
بن عرفة الفرضى	1124.
على الانصارى	2211.
شمس الدين الشهير بابن الشماع الحموى الحلبى	1322. 1324.
..... بن على بن ابى طالب	1755.
بن على بن همام الشافعى تقى الدين	763.
الغلانى الكشناوى الاشعرى المالكي	1267.

حمّـد بن حمّـد القوصونى	1958.	1979.
	2026,1.	
اللاذقى — — —	1399.	
الماترىدى ابو منصور — — —	100,1.	
ابى عمرو حمّـد بن ابى بكر حمّـد [ابن احمد] فتح الدين ابو الفتح	2,2. 2,67. 26, I	
الربعى اليعمرى الاندلسى الاشبىلى	fol. 6 ^b . 1784 f.	
المصرى المعروف بابن سيّد الناس	2297.	
حمّـد بن حمّـد الانصارى — — —	299.	
ابى السرور حمّـد بن حمّـد البكرى	1614. 1646.	
الصدىقى شمس الدين		
حمّـد بن حمّـد بن داود المقدسى	1138.	
الشافعى شمس		
الملة والدين		
السابق — — — — —	2153 f.	
الشافعى شمس		
الدين		
ابى حمّـد بن حمّـد بن ظفر	1780. 2688 f.	
الصقلى جمال الاسلام ابو عبد الله		
(حجّة الدين ابو هاشم)		
حمّـد بن حمّـد الطوسى الغزالى حجّة	2,36; 37; 38. 3,13.	
الاسلام ابو حامد	28,2. 44,9. 56,2.	
	70, 4; 10. 77,2.	
	93, 15. 103, 4.	
	406. 417 fol. 1 ^a .	
	661. 665. 716.	
	755 ^a . 882. 915,2.	
	940. 1158, 33.	
	1164 — 1166.	
	1258,3. 1539 An-	
	hang 1. 1874.	
	2025, 1. 2242.	
	2243. V, 25; 28.	

محمد بن محمد بن محمد بن علي بن يوسف العمرى دمشقى ثم الشيرازى الشافعى شمس الدين ابو الخير عرف بابن الجزرى المنبجى — — — — —	551. 555,3. 558. 562 f. 582. 1829.
ثلاثاً بن خلف الشاذلى — — —	1230.
بن نصر الهرورى — — —	2,55. 404.
ابى محمد اليزيدى — — —	2126,355.
محمد بن محمود ابو الوليد المشهور بابن الشحنة — — —	1573. 1724.
المصرى — — —	2104.
المعزّ — — —	1607,2.
ابن نباتة المصرى جمال الدين — — —	2196,16. 2235,1.
يحيى المكى الباجى — — —	735.
محمود بن احمد الشهير باكمل الدين الحنفى البابرتى — — —	657.
البغدادى محبّ الدين النجار — — —	1713. 1757.
بن جمال الملة والدين الاقسرائى — — —	3,3.
ابى الفضل محمود بن الحسن بن هبة الله محبّ الدين ابو عبد الله عرف بابن النجار البغدادى — — —	1713. 1757.
محمود بن حاجى الشيروانى — — —	2015.
الحلبى محبّ الدين ابو الوليد — — —	2211.
مرتضى الحسينى الحنفى النقشبندى — — —	1862.

محمد بن المستنير بن احمد ابو على المعروف بقطرب	—	36,2. 43,2. 61,1; 2. 408 f. 1551,2.
المصرى النيازى	—	2289.
بن مصطفى الدوركى الحموى شمس الدين	—	32,4.
المدعو بمصلح الدين اللارى الانصارى	—	s. مصلح الدين
ابو محمد المطرانى	—	26, I fol. 104 ^a .
محمد بن مظفر بن يحيى بن مظفر الزرزوى المالكى	—	36,1.
المعتز بالله	—	2126,319.
بن معروف تقى الدين	—	1377,2.
المغربى المشهور بالمتور المالكى	—	683.
مفتى زاده ارزجانى	—	2799.
المقرى ابو عبد الله	—	1607,2. 2176.
بن المكرم بن ابى الحسن الانصارى الكاتب جمال الدين	—	1776. 2126. 2003, 1.
الملازم عن خدمة اخى زاده محمود افندى	—	654.
بن منادر	—	2126,348.
المنتصر بالله	—	das. 318.
بن موسى بن شاكر المنجم	—	1349.
المولى	—	2126,311.
موسى ابو الفرج الدر . . . ابو بكر	—	599.
الموقوفاتى	—	V, 26.
مير ابو الفتح المدعو بتاج السعيدى الاردبيلى	—	2811,3 f.
بن ناصر الزرعى	—	V, 37 Anm. 3.
النبي	—	93,17. 97 fol. 32 ^b u. 36 ^b . 427 f.

حمّد بن ابى نصر الحميدى ابو عبد الله	—	2,11. 613,2.
القمر (sic) زين الدين	—	2024,2.
النفراوى المالكى	—	1147.
النمرودى	—	709.
النميرى	—	2126,314.
النواجى شمس الدين	—	حمّد بن
		حسن بن على
بن سيدى نوروزى	—	1336.
بن هشام	—	V, 53.
هلال بن شيخ الوقت الاستاذ الاعظم	—	1862 ^a .
الشيخ ابى بكر		
الهمامى كمال الدين ابو عبد الله	—	1029.
الهمدانى ابو عبد الله	—	829,1.
بن الوفاء جمال الدين	—	2286.
الوليد الفارقى [الفهرى al.] الطرطوشى	—	1878.
المالكى ابو بكر المعروف بابن ابى		
رندقة		
وهيب	—	2126,352.
يحيى الكتبى جمال الدين	—	1224.
يزيد ابو العباس المعروف بالمبرد	—	184.
يعقوب الفيروزابادى الشيرازى	—	394f.
الدين		
بن حمّد ابو الطاهر	—	2211.
المقدسى ابو عبد الله	—	2171.
يگرمى سكر	—	1548.
بن يوسف الايلاقى شرف الدين ابو	—	1931.
عبد الله		
الاندلسى اثير الدين ابو حيان	—	283.

حمّـد بن يوسف الدمشقى الصالحى	1796.
— بدر الدين بن يوسف جمال الدين بن	2776.
عبد العزيز الأقفهسى المنهاجى الشافعى	
— بن يوسف بن على بن حمّـد بن سعيد	592. 593. 594.
الكرمانى شمس	2211.
الدين	
— — — — — يوسف الشافعى	2,8.
الدمشقى	
الصالحى شمس	
الدين	
— — — السنوسى الحسنى ابو عبد الله	1159. V, 29.
ابو حمّـد بن يوسف السنوسى	1196; vgl. Nach- träge II.
حمّـود بن احمد الاوفى	1430.
— — — بن فرح الانصارى الاندلسى	II, S. 68 Anm. 2.
شمس الدين	
— — — موسى العينتابى الامام	2,50.
قاضى القضاة بدر الدين	
العينى	
— الاصبهانى نجم الدين	864,12.
— الامشاطى الحنفى مظفر الدين ابو الثناء	1237.
— بن الحسين الرملى ابو الفتح المعروف	2091. 2092, 1.
بكشاجم	2208. 2214.
— برهان الشريعة والحقّ والدين بن صدر	1024.
الشريعة	
— بن ابى بكر الارموى سراج الدين ابو	934. 1184.
الثناء	
— خليفة باب جليان بن سليمان بن	1440.
عبد الرحمن بن مصطفى	

محمد بن سلمان بن فهد الحلبي الحنبلي	— — — —	29, 2.
شهاب الدين	— — — —	
ضياء (صائن al.) الدين الياس	— — — —	1943.
الشيرازي نجم الدين	— — — —	
عبد الرحمن الاصفهاني	— — — —	646. 647.
عمر جار الله [الحوارزمي] الزمخشري	— — — —	179. 222 f. 283.
ابو القاسم	— — — —	528. 1247. 2133.
	— — — —	2224. 2803, Anhang 3. 2224*
	— — — —	(V, 50). V, 19.
الجغميني	— — — —	1928; vgl. 1385.
بن محمد بن ابراهيم الشيباني	— — — —	2178.
سديد الدين ابو الثناء	— — — —	
العيني سراج الدين	— — — —	1627.
الغزنوي	— — — —	778 2, q. 836.
بن ابي القاسم بن ندمان الحنبلي	— — — —	2096, 2.
قطب الحنلي	— — — —	1381, 3.
بن محمد الرازي قطب الدين	— — — —	1186 f.
بن عبد الله القيصري	— — — —	2266.
العجمي جمال الدين ابو الثناء	— — — —	
عمر الجغميني	— — — —	1385; vgl. 1928.
محمد بن ابي طالب	— — — —	595.
الدركزيني الطالب القريشي	— — — —	
مسعود الشيرازي	— — — —	1158, 18.
حبي الدين ابن العربي	— — — —	s. محمد بن علي ابن العربي
... الفاكهي المكي	— — — —	715.

حبي الدين قرباس النحوي	2211.
الكافي — —	1884.
خازق	2126, 350.
الخنتار بن حسن بن عبدول	1909, 1.
الحسن بن عبدون [بن سعدون]	1909, 1; 3. 1952, 2.
ابن بطلان ابو الحسن	
ابن مدرک المعزى	2211.
ابو مدين	21, 1 (vgl. V, 4). 2198, 3. 2207. 2254, 2. 2258.
مذكور بن سليمان بن شافعي الكردى	1176.
المرار	2126, 322.
ابن مرداس	2211.
مرزبان بن شروين (sic)	2692.
ابن مرزوق	2, 95. 1546. V, 37.
المرزوقى	2193. 2380.
مرشد بن يحيى بن القاسم المدينى ابو صادق	632.
مرعى بن يوسف الحنبلى المقدسى	746. 1642. 2102, 4. 2828 (vgl. V, 57).
المرغينانى	1039.
المرقش (sic) واسمه ربيعة بن سفيان وهو عم	26, I fol. 118 ^a .
طرفة بن العبد	
مرة بن مھكان	2126, 360.
ابى حفصة — —	das. 320.
الاصغر — — —	das. 321.
المزنى	s. اسماعيل بن يحيى
المزى	747.

مسافر بن ابى عمرو	2126,316.
مساور الوراق	das. 347.
مسرور الخادم	2665.
مسعدة بن البخترى	2126,330.
مسعود الشروانى الرومى كمال الدين	2809,1.
— بن عمر التفتازانى سعد الدين	50,1. 87,1. 88,1. 102,6.109.200,2. 201. 202. 224. 528. 671 f. 1193. 1247. 2781 f. V, 29; 56.
المسعودى	93, 4; 23. 1554.
مسكين	s. معين الدين
— (ملا)	s. حمد بن ابراهيم
— ابو صدقة	2126,354.
مسلم	2, 59 — 63. 62, 1. 588. 596. 605. 610.
— بن محرز	2126,309.
— الوليد	das. 351.
مصطفى بن احمد	912.
السلطان مصطفى بن احمد خان	1457.
مصطفى افندى [بن عثمان الحلبى] البابى	2204. 2324.
— الشهير بين الناس بالمعيد	1169.
البكرى	2209. 2334.
— رمضان بن مصطفى رمضان بن احمد	1329.
زين العابدين	
— بن شعبان المعروف بالسرورى	190. 220,2.
— العزيزى الشافعى	1861.

مصطفى بن عمر العيدروس	15,10.
— — — — — كمال الدين بن علي بن كمال الدين الصديقي الحسيني الحنفي الخلوتي الجلوتي يحيى الدين ابو محمد	901.
مصعب بن الزبير	2126,353.
مصلح الدين اللاري الانصاري	87,2. 88,2. 1218.
مضايف بن عمرو الجرهمي	26, I fol. 14b. 2126,336.
المطرزي	227 f.
المطوق	s. علي بن ابي الفتح
مطيع بن اياس	2126,331.
مظفر بن الحسين بن المظفر الموسيقي الحصني	1350,8. 1353,1.
المعافا بن زكرياء بن يحيى بن حميد بن حماد ابن داود ابو الفرج المعروف بابن طرارا الجريري النهرواني	864,2.
المعافي بن اسماعيل بن الحسن بن الحسين ابن ابي الفتح ابو السنان الموصلي	612.
ابو المعالي	2401 f. 2420 f. 2738.
— — — — — الجويني النيشابوري	2243.
معبد [بن وهب]	2126,308.
— — — — — اليقطيني	das. 335.
ابن المعتز	26, I fol. 20 ^b ; 47 ^{ab} ; 106 ^b ; 131 ^a . 2126, 207. 2178. 2211. 2214. 2794. V, 51.
المعتز بالله محمد	2126,319.

المعتصم ابن صمادح	65,6.
المعتضد بالله احمد	2126,15.
المعتد بن عبّاد ملك الاندلس	26, I fol. 4 ^b ; 5 ^a ; 8 ^a ; 23 ^b ; 93 ^b .
معدان بن كثير بن الحسن البالسي ابو محمد	2254,1.
معروف الكرخي	2732,2.
المعزّ بن باديس	1354—1356.
ابن معط	282.
معقل بن عيسى	2126,342.
معن بن اوس المزني	26, I fol. 118 ^a . 2126,325.
المعيد	s. مصطفى افندي
معين الدين الهروي المعروف بمسكين	1020.
ابن المغربي	s. علي ابو الحسن
المغربي القمري	1162.
ابن المغرط	s. احمد بن محمد
مغلطاي بن قليج بن عبد الله علاء الدين الحنفي	2,4. 1757.
المغيرة الاقيشر	2126,323.
— بن حنبا	das. 328.
— — شعبة	das. 339.
مفضل بن عمر الابهري اثير الدين	1171,1 f. 1217,1.
ابن مفلح	2193.
المقداد (السيّد)	2212.
المقدسي	s. احمد بن عمر

المقري	s. احمد بن محمد الشهير بالمقري
ابن المقري	22,13. 2314.
مقري الوحشي (?)	2201.
المقريزي	s. احمد بن علي بن عبد القادر
ابن مقلّة	60,1.
المقنع الكندي	2126,345.
ابن مكانس	s. عبد الرحمن ابن عبد الرازق und عبد الرحمن ابن عبد الرزاق
مكرديج الكسيح	2860.
ابن المكرم	s. محمد بن المكرم
مكي بن ابي طالب ابو محمد	548.
الشيخ المكين	s. جرجس بن ابي الياس
ابن الملا	s. ابراهيم بن احمد
ابن الملقن	s. عمر بن الملقن
ابن الملك	s. عبد اللطيف

الملك الامجد	26, I fol. 109 ^b .
— الناصر	2213.
ابن ملكون	2193.
ابن مليح	s. هبة الله
	ابن نصر
ابن مليك الحموي	2162.
ممتى	s. اسعد بن
	الخطير
ابو المنا بن نصر بن حقاظ المعروف بابن	2005; s. auch
العطار الاسرائيلي الهاروني	ابن العطار
المناوي	s. عبد الرؤف
المنتصر بالله محمد	2126, 318.
ابو المنتهي	641.
منجك (الامير)	2213.
— پاشا	26, I fol. 171 ^b f. 2216.
المنخل اليشكري	2126, 356.
ابن المنذر	s. محمد بن
	ابراهيم
منصور بن احمد القنديلجي	2827.
ابو منصور الثعالبي	s. عبد الملك
	ابن محمد
منصور الحسيني غياث الدين	87, 10.
— الشاذلي ابو علي	1046.
— الطبلاوي سبط ناصر الدين	866, 2.
— بن عبد الرحمن الشافعي زين الدين	2046.
— النمرى	2126, 329.
ابو منصور النيريني	1158, 10.

- منكوبرس s. نجم الملة
والدين
593.
- منور بن عبد الملك بن عبد الهادي بن
عبد الرحيم شمس الدين
ابو المنى s. ابو المنى
ابن منير s. موفق الدين.
2126,341.
1944. 2025,1.
- المهاجر بن خالد بن الوليد
مهدي بن علي بن ابراهيم الصبّري اليمنى
المهجمي المقرئ
المهروى 909.
26, I fol. 78a; 82b;
85b; 91a; 145b.
2235,2.
- مهيار بن مرزويه الديلمي ابو الحسن
ابن المواهب s. حمّد بن
احمد بن
حمّد
94,9. V, 7.
95 fol. 89b.
99,8 (vgl. 13); 14;
16; 17.
- ابو المواهب البكري الصديقي
موسى (سيدنا)
— بن اسماعيل بن حمّد عرف بابن
قاضي ك...
— سبط ابن الجوزي ابو المظفر شمس الدين
بنو موسى بن شاكر المنجم
موسى شهوات 1556.
1349. V, 30.
2126,312.
- بن عبد الله (عبيد الله 1.) الاسرائيلي
القرطبي ابو عمران
— ابو عبد الله ولد المقرئ المرحوم السيفي
ارغون نائب السلطنة المعظمة
— بن عبيد الله القرطبي الاسرائيلي ابو
عمران s. موسى بن
عبيد الله
2713.
1937. 1986.

موسى بن محمد الشهير بقاضى زاده الرومى	1498.
— — — بن موسى بن يوسف	1275.
القليبي (sic) المالكي الغمري الغوشى	
موفق الدين ابن منير الطرابلسى	39,8.
الموفق بن المنجم الجرجانى ابو المعالى	2165.
المومل بن اميل	2126,358.
الميبذى	s. حسين بن معين الدين
ميخايل بجعى (?)	2217,12.
— الشمس ابن الخورى سليمان	115 fol. 22 ^b .
مير پادشاه البخارى	2803 Anh. 2.
ميمون الاعشى الاكبر	317.
— بن عبد الله الكاتب	1910.
— — محمد النسفى ابو المعين	100,3.

ن

النابعة	2191; s. auch زياد
ابن النابلسى	s. عبد الغنى ابن اسماعيل
ابن ناجى	1046.
ناصر بن الحسن بن اسمعيل بن زيد الحسنى	727.
الزيدى ابو الفتح	
— — عبد السيّد بن على ابو الفتح	214,2.
البطرزى برهان الدين	
— الدين بن عبد الصمد	2282.

ناصر الدين الكلوتاتي	816.
— — اللقاني المالكي	200,2. 203. 1829.
نافع بن عبد الرحمن بن ابي نعيم الليثي	560.
النافعي	1262,3.
ناقد الدلال	2126,367.
ناهض بن تومة	das. 370.
نائلة بنت الفرافصة	das. 373.
ابن نباتة	11,1. 1335. 2152. 2186. 2211. 2215. 2216. 2304. 2830. V, 24; s. auch
جمال الدين	جمال الدين
ابن نباتة	ابن نباتة
عبد الرحيم	عبد الرحيم
und ابن محمد	und ابن محمد
محمد بن	محمد بن
محمد ابن	محمد ابن
نباتة	نباتة
نباتة ابو الاسد	2126,371.
نبيه	das. 368.
ابن نبيه	s. على بن محمد
ابن النجار البغدادي	ابن الحسن
	s. محمد بن ابي
	الفضل محمود
ابو النجاة (الشيخ معوض الهوى الشعار)	2739.
نجد بن هشام	2497 f. V, 53.
نجم الدين	2201.
— — (الشيخ)	295. 296. 297.
— — بكبرس التركي	664.
	25*

نجم الدين بن قاضي عجلون	99,13 (vgl. Nach- träge II). 102,2. 661; vgl. 977.
— — الغيطي	91,3. 756.
نجم الملة والدين منكوبرس الامامى الناصرى	664.
نجيب الدين السمرقندى	1954. 1999. 2000. 2030,2. V, 47.
ابن النحاس	2191. 2203. 2205. 2325.
ابن النحوى	s. عمر بن الملقن
ابو نخيلة الحمانى	2126,41.
ندائى	1979.
النسائى	2,70. 596. 610.
النسفى	s. عبد العزيز , ابن عثمان عبد الله ابن احمد und عمر بن محمد
نصر الله بن عَيْنِ ابو الحاسن شرف الدين الدمشقى	26, I fol. 95 ^a u. 111 ^a .
ابو نصر التبريزى	45,1.
نصر بن عبد العزيز الشيرازى ابو الحسن	727.
ابو نصر الفارابى	1161.
نصر بن محمد [بن ابراهيم السمرقندى الحنفى] ابو الليث	2, 32. 762; vgl. und الليث ابو الليث
ابو نصر الواسطى	210.
نصيب الاصغر	2126,375.

- نصيب [بن رياح] 2126,366.
 نصير الدين الطوسي s. حمد بن
 الحسن
 نظام الدين بن ابي يعلى حمد بن حمد 2244; s. auch
 ابن صالح بن حمزة بن عيسى . . . . . ابن الهبتارية
 ابن العباس الهاشمي القرشي المعروف بابن الهبتارية
 النعمان اعشى ابن تغلب 2126,369.
 — بشير das. 372.
 ابو نعيم s. احمد بن
 عبد الله
 النفراوى 1046.
 ابن النفيس s. على بن ابي
 الحزم
 نفيس بن عوض 1955.
 نقره كار s. عبد الله بن
 حمد
 ابن نقطة s. حمد بن
 عبد الغنى
 نقولا الخورى الرئيس العام 2335.
 نقولاوس القانونى 115 fol. 11 b.
 نقيب زاده s. عبد الرحمن
 چلبى
 ابن النقيب الكنانى الغزوى 2208.
 النمر بن تولب 2126,374.
 النملى 2055,1.
 ابو نمى شريف مكة vgl. 598.

النواجي	2214; s. auch
حمّد بن	حسن بن علي
ابو نوّاس	42,2. 1435. 2126, 96. 2174. 2187. 2214. 2235,3.
فوح	2856,1.
نور الدين واصيل الدين بن الدمياطي	2378.
— — السخاوي	1714.
— — القرافي	540.
النووي	s. يحيى النووي
النويري	98,15.
نيقولانوس صايغ	2336.
٨	
هارون بن حمّد المعتصم	2213.
— الواثق	2126,377.
هاشم بن زهراء الحلبي	26, I fol. 142 ^a .
ابن هاني	vgl. 1,7 (V, 3).
ابن الهائم	s. احمد بن
	حمّد بن عباد
ابن الهبارية	1514 Ende. 1515. 2174. 2244.
هبة الله بن جميع الاسرائيلي ابو المكارم	1934.
— — الحسين ابو القاسم	589.
— — ابي البيان سلمان الكوجلي	1934f.
(! الكوكشي u. الكوجكي al.) ابو	
الفخر	

هبة الله بن صاعد ابو الحسن المعروف بابن التلميذ	1996.
— — — محمد بن عبد الواحد بن احمد	609.
ابن الحصين الشيباني ابو القاسم	
— — — نصر بن يوحنا بن جرجس	1982.
الابوانى المعروف بابن مليم	
هدبة بن خشرم	2126,381.
الهدهدى	878.
ابو هتر بن زعمان	2035,2.
هرمس المثلث	82,4.
ابو هريرة	717. 776. 863,2.
ابن هشام	s. عبد الله u. ابن يوسف عبد الملك ابن هشام
هشام بن محمد بن سايب الكلبى ابو المنذر	2078.
الهشتوكى	s. احمد بن محمد الجزولى
هلال الصابى	1756 (V, 43).
— المازنى	2126,376.
— بن الحسن العيانتى [الصابى] ابو الحسين	1756 (V, 43).
ابن الهمام	763. 1000. II, S. 273 Anm. 1. V, 26.
همام الفرزدق	2126,378.
هند بنت اسماء	das. 380.
الهمدانى	868.
الهيثم ابو حية النمرى	2126,379.

و

ابن واصل	1655.
ابن واقد [ابن واقد 1.]	72,5.
الواقدي	1599 f. 1607, 2. V, 40.
والبة بن الحباب	2126,387.
الوحدى	179.
ابن وحشية النبطي	1162. 2119.
الوحيدى	1253,1.
الوداعى كاتب ابن وداعة	s. على بن المظفر
ابن الوراق	s. محمد بن عبد العزيز
ابن الوردى	s. عمر ابن الوردى
ورقاء بن زهير	2126,386.
ورقة بن نوفل	das. 382.
الوعيطى	829,2.
وفاء (الشيخ)	2201.
ابو الوفاء العرضى الشافعى	987.
الشيخ ولى الدين [الشبشيرى]	616.
ولى الدين بن حمزة بن ابراهيم	1343,1.
الوليد بن عبادة البكتري	2126,388.
— — عقبه	das. 383.
— — يزيد	das. 384.
ابن وهب	1143.
وهب ابو دهب الجحى	2126,386.

وهب بن منبّه ابى محمد بن ابى العباس اليمانى ابن وهبان	95 fol. 62 ^a . 863,1. 2741. s. عبد الوهب ابن احمد
---	---

ى

الياسمينى	s. عبد الله ابن حجاج
اليافعى	121. 545. 914,4. 2208. 2712. 2803 Anhang 6.
ياقوت	1525,1.
يحيى (الشيخ)	95 fol. 38 ^a .
— بن احمد الكاشى عماد الدين	2809,2.
— الملقب بامام بن ابراهيم بن عبد السلام	199.
الزنجانى	
— بن ابى الرجا ابو ازكرى	1994.
— الرضا	987.
— بن زياد	2193.
— سرابيون	2036,2.
— السهروردى	87,10.
— ابو يحيى بن صادق	2168.
— يحيى بن طالب	2126,402.
— عبد العظيم بن يحيى بن محمد بن	1668.
— على المصرى جمال الدين ابو الحسن المعروف بالجزار	
— على ابن الخطيب التبريزى ابو زكرياء	376,2.
— الغسانى	2224.
— بن ماسويه	2036,3.

يحيى بن محمد بن ابي شكر يحيى الممّلة	65,1.
والدين المغربي الاندلسي	
عبد الحق السنباطى المقرئ	2,63.
ابو يحيى بن محمد بن محمد غالب المناوى	2211; vgl. Nachtr. II zu IV, 231 u. zu V, 339.
يحيى النكوى الاسكندرانى	1906.
بن نصوح بن اسرائيل	216.
ابو نفيس	2126,396.
النورى يحيى الدين ابو زكرياء	2, 34; 59; 60; 86; 87; 97; 98. 99,7. 105, 2. 615 f. 639. 806*). 821. 864,1. 941. 955 f. 982. 1136. 1153.
البيزيدى ابو محمد	2126,400.
بن يوسف بن يحيى الصرصرى جمال	1377, 1, b. 2272. IV, S. 493 Anm.
الدين ابو زكرياء	
ابو يزيد البسطامى	913.
يزيد جبهها	2126,398.
بن الحكم	das. 395.
حوراء	das. 389.
بن ضبة	das. 390.
الطثرية	das. 391.
عبد المدان	das. 392.
مزيد	das. 393.
معاوية	das. 397.
مفرغ الحميرى	das. 399.
وجرة	das. 394.
يس [يسن] بن زين الدين العلمى الحمصى	272.

*) Hier wird sein Name ganz vollständig mitgeteilt.

يعقوب بن احمد الكردى ابو يوسف	402.
قرة يعقوب بن ادريس القرماني	1744.
يعقوب بن اسحاق السكركى امين الدين ابو الفرج المعروف بابن القف	2029,2; vgl. aber Nachtr. II zu IV, S. 63 Z. 2/3 und
	ابو الفرّج بن يعقوب
— — سيد على	234 f.
— الكندى	2884,1. V, 60.
ابن يعيش النكوى	} 222.
يعيش بن على موفق الدين ابو البقاء المعروف بابن يعيش النكوى	
ابو اليمن افندى	14,29.
يهودا بن سعادة	2035,1.
يوحنا ابن البطريق	1869.
ابن يوحنا بن خالت	20,3 (vgl. Nachtr. II zu I, 50).
يوحنا الدليائى	} 2887.
— اخو القديس جسدانى	
— القسّ الدمشقى	1207,2. 2882,5.
— نجل المرحوم المقدسى المنصور المكنى بالحمصى	2862.
ابن يوسف	376,3 (V, 14).
ابو يوسف	376,3 (falsch; s. V, 14). 2208.
يوسف بن ابراهيم الاردبيلى جمال الدين	87,6.
سيد يوسف بن اسماعيل	2435 f.
ابو يوسف الامام الاعظم	70,14.
يوسف المشهور بالبديعى	2233. 2792.

ابو بكر يوسف بن ابي بكر بن خلف بن عبد الرحمن الكتاني المقرئ يوسف بيغمبر	—	1813. 777,7,m; s. auch يوسف النبي
بن تغرى بردى ابو الحاسن	—	1624 f.
جرجى بن ابوديه الطيب الحلبى المارونى	—	1984.
جلبى	—	1097.
جمال الدين الخطيب بالجامع الصالحى ببابل	—	2046.
بن بدر الدين ابنى محمد حسن بن عبد الهادى المقدسى الحنبلى جمال الدين ابو الحاسن	—	1836.
الحسن بن محمد بن محمود الزندى الافصارى [؟ الانصارى 1.] عز الدين ابو المظفر	—	619.
الحسنى السنوسى ابو اسحاق	—	676 f.
الحسينى	—	119 fol. 5 ^b .
الحفناوى	—	s. يوسف بن سالم
بن خليل بن عبد الله الدمشقى ابو المجاج	—	636.
الرشيدى	—	2356.
بن الزكى المرزى جمال الدين	—	1757; vgl. 747.
[بن سالم] الحفناوى	—	345. 2344.
بن ابنى سعيد [بن] احمد السجاوندى	—	1140.
السكاكى ابو يعقوب	—	2779.
الصفتى	—	2347.
الصيقل	—	2126,401.

يوسف بن عبد البرّ بن حمّد بن عبد البرّ	— — —	2,73.
أبو عمر		
عبد الرحمن المرّى جمال الدين	— —	747; vgl. 1757.
أبو الحجّاج		
عبد اللطيف بن عبد الرحمن	— —	1111.
الشافعى الحموى صلاح الدين		
عبد الله الارمىونى الحسنى الشافعى	— —	94,12.
على الكازرونى المغربى ابو الحجّاج	— —	1283.
العمرانى الحلبى	—	2211.
بادرى يوسف الكرمليتانى		2885,5.
يوسف بن حمّد		1539, Anhang 1.
جمال الدين الشهير بالنحوى	— — —	341. 352.
المطوبسى (الطوسى al.)		
المصرى [الرشيدى]		
بن عبد الجوان بن خضر	— — —	2345.
الشربينى		
مسعود بن حمّد السرمّرى	— — —	2008.
جمال الدين ابو المظفر		
منصور المالكى المسرى	— — —	1427.
أبو حمّد		
يوسف التوزرى النحوى	— — —	1539, Anhang 1.
أبو الفضل		2213. 2328,9.
المصور	—	1580.
المغربى	—	172.
النبىّ	—	68,7; s. auch
يوسف پيغمبر		
الندورمى (الندورى al.) جمال الدين ابو	—	1283.
الحاسن		

يوسف بن يحيى بن علي السلمى الشافعى	854.
اليهودى —	2872.
يوسيفوس	27,1. V, 4.
ابن يونس	1401.
ابو يونس	376,3 (falsch; s. V, 14).
يونس بن يونس بن عبد القادر بن احمد الرشيدى الشافعى	1417,1.

- Abulcasis: 1989.
Aelianus: 47,2 (s. Nachtr.).
Alexander d. Gr.: 85,2. 107,2. 1324.
1348,2. 2217,14.
Archimedes: 1158,12.
Aristoteles: 82,4. 85,1. 97. 98,2.
1161. 1262,4. 1869. 1930,4. 2118.
2217,14. 2234.
Armengardus Blasius de Montepesulano: 2032,3.
Athanasius: 2868,10.
Averroes: 2032,3.
Bar-Hebraeus, Gregorius: 1, 18.
1998. 2859. 2876.
Bar-Sinaeus, Elias: 1331.
Britius: 2851. 2852.
„Bulus ibn Eliás“: 2222.
Buzurgmih: 97 fol. 14^b.
Sta. Brigitta, Königin von Schweden:
2885,5.
Callenberg, Joh. Heinrich: 2843*
(V, 57).
St. Chrysostomus: 27, 8; 19.
Crollius: 1941.
Mr. Diego: 424.
Diogenes: 92,2.
Dioscurus: 92,2.
Dorotheos, Erzbischof von Napoli
di Malvasia: 1580.
„Schemass Elias“: 424.
Elias von Nisibis: 1331.
Elisa, der Prophet: 27,10.
Ephraem: 2764,1. 2868,5; 11. 2882,9.
Euklides: 1496.
Galenus: 97 fol. 14^b. 847. 1161.
1900. 1901f. 1930,4. 1945. 2013.
2029,1. 2035,6.
Gerhardt, Jo. Ern.: 156* (V, 9).
„Hhmûd, Hufschmidt bey den Arabern
Hhtêm“: 2222.
Hippokrates: 92,2. 97. 108,3. 1161.
1894f. 2023, 2; 3. 2032,2. 2033,1.
V, 47.
Jesus Sirach: 2881,8.
Johannes, Erzpriester an der Kirche
des heil. Marcus zu Alexandrien:
2843* (V, 57).

Pater Joseph der Carmeliter: 2885,5.	Magister Philippus: 1869.
Joseph der Maler (?): 1580.	Plato: 82,4. 92,2. 97. 1161. 1251,1.
Pseudo-Kallisthenes: 2398. 2400.	Polemon: 85,3.
Kehr, Georgius Jacobus: 2384.	Pythagoras: 92,2. 107,2.
Maimonides s. موسى بن عبيد الله	de Sacy, Silvestre: 1732.
Makarios, Sohn des Paulos: 1580.	Seetzen, U. J.: 424. 2189. 2190.
Matthaeus, Patriarch von Alexan- drien: 2843* (V, 57).	Seneca: 2217,14.
Möller, Joh. Heinrich: 1509. 1510. 1522.	Sennert, Dan.: 1941.
„Nâszir ibn Chury Aid“: 2222.	Severus von Antiochien: 27,32; von الاشمونيين: 2854.
Paracelsus: 1941.	Tirinus, Jacobus: 2853.
	Wansleben, Joh. Mich.: 2843* (V, 57).
	Willmet: 1732.

IV.

Schreiber und frühere Besitzer.

(Ein Stern bezeichnet den betreffenden Mann als früheren Besitzer; zwei Sterne bedeuten, daß Schreiber und Verfasser, drei, daß Schreiber und früherer Besitzer eine Person sind.)

ا			
ابراهيم بن ابراهيم بن عبد الرحمن العزّي	—	—	238.
الشافعي	—	—	
النورى	—	—	** 976.
(sic) احمد بن عبد الملك القرسي	—	—	2119.
المالكي	—	—	
غانم	—	—	1629.
بن محمد الحموي	—	—	962.

** ابراهيم بن احمد بن الملا محمد العباسي الشافعي الاثرى الصوفي الحلبي المشتهر بابن الملا	1048. 2323.
* الحاج ابراهيم باشا	57.
ابراهيم بن درويش البخاري	1184.
— ابن الشيخ رجب بن نصح بيك	2326.
— رضوان عطية الجندی البوشي الشافعي	524.
— بن سليمان بن محمد بن عبد العزيز الجيني	1545.
— يوسف البلبسي	676.
الانصاري الشافعي الازهري	
— ابو الصفا بن الشيخ مصطفى	1496.
— الشهير نسبة بالعارى	2792.
— بن عبد الله يشبك النوروزي	1337, 1.
— بن سيد على بن سيد ابراهيم	1027.
— على بن ابى بكر بن محمد الخ	1220.
— المدعى عويضة بن الفقير المرحوم ولى ابن عبد الله تابع محمود كاشف	2690.
*** ابراهيم بن محمد الحسينى (?) الشامى	2795.
** — — — بن دقماق صارم الدين	1570—1572.
ابراهيم بن محمود	1458.
— مصطفى	1385.
احمد بن ابراهيم بن احمد الصفنى المالكى	1617.
— — — القادري النقشبندى الموصلى	808.
الرشيدى القرشى	
— بن محمد بن خليل سبط ابى	981.
العجمى الشافعي ابو در...	

احمد بن احمد الشهير بابن محرم التوبيجي المالكي	845.
— بدير بن المرحوم بدير الطوخي (?)	1121.
* احمد البشاري [الشافعي الازهرى]	630. 1224. 1407. 2052. 2097. 2104. 2314.
احمد الحراوسى (?)	1109.
* احمد بن الشيخ حسن الامليطي الوفائي	1474.
الحاج احمد بن حسن الشامي العسكري	2784.
احمد بن حسن بن عبد الله ...	2283.
— الحياكي (الجباكي (Hs.	2685.
— الزوائى الشافعي	741.
— بن شكر بن سيف بن هلال المصري الشافعي	1757.
* شهاب الدين ابو العباس احمد بن الصلاح الاموي المصري ثم المقدسي الشافعي	1715.
احمد بن صيامي	224.
— — عبد الخالق بن مصطفى الزفاري	643.
— — عبد الرحمن ... المرحومي	1863.
— — عبد الله	2787.
— — — جاويز	30,2.
— — — بن عبد اللطيف بن الامام السلمي الشافعي	2095.
* احمد بن علي الاقشهرى شهاب الدنيا والدين	8.
احمد بن علي بن ابي بكر السراوي المديجي الكناني	1878.
* احمد بن الحاج علي الحلبي الصيداوي الشافعي	1340.
** احمد بن علي بن عبد القادر ... المقريني	1652. 1771.
حاجي احمد بن حاجي محمد	936.

* احمد محمد احمد على الدجوى	1474.
احمد بن محمد الامام بجامع الشيخ عدوان	2070.
— ابن المرحوم محمد ابن المرحوم حجازى	325.
— بن محمد بن ابى الحروف	57.
السيد احمد بن الحاج محمد الحلبي	684.
* الحاج احمد بن الحاج محمد بن الحاج حيدر النحاس	842.
احمد بن محمد الخالدى	1964.
— — — الشهير بالزيات السرماني	417 (V, 16).
— — — بن على بن سعيد بن سالم الانصارى الشهير بابن امام المشهد	1762.
— — — النجاحى	1753.
— — — منصور ابن مازن الفيومى الازهرى المالكى	407.
اسحق بن اسمعيل بن ابراهيم السليمانشهرى	1013.
— — مصطفى حاجى باقرزاده	217. 230.
شيخ اسماعيل	811.
اسماعيل الشبراوى بن الشيخ احمد الغزالى الشافعى	1355.
— بن على النجيبى	329.
— — الشيخ النفراوى المالكى الرفاعى	682.
* الحاج اسماعيل وهبه بولاقي	1230.
* الياس بن [ولد] حنا شكرى طبيب [المارونى]	1548. 2324 (V, 52).
* الشمساس انطون ابن الشمساس حنا طبيب مارونى	313. 386. 392. 1207. 1724. 1949 (s. Nachtr. II). 2857. 2873. 2874.

ب

بدر الدين بن مرعي البلتوني	2106.
ابو بكر بن احمد بن حاجي بن يوسف بن على العراقي الطالب	1949.
تقى الدين ابو بكر بن محمد بن احمد الصهيواني الدمشقي	1403.
ابو بكر بن محمد بن حج علادين (sic)	1165.
محمد العصفوري	2254.
نعمه	1043.

پ

پولاد بن حيدر بن بايزيد	1100.
-------------------------	-------

ت

تاج الدين معتوق ابن سعد الاسعدي الشميساطي	vgl. 1728.
---	------------

ج

* جبرائيل بن يعقوب المعروف بالمنير	1998.
جعفر بن عمر المغربي	1036.
الجولقي الشافعي العصفوري	586.

ح

حاجي بك بن عبد الله الشهير بالفقيه	1337.
الفقيه حجازي	1575.
حجازي بن محمد العشماوي	1634.
حسام الدين بن محمد بن قطيب التميمي الاسيوطي	2082.
حسن الاحمدي	748.
	26*

* حسن البدرشيني	1619.
* — بن حسام	1728.
حسن الطردى الشافعى	659.
— الدبيهي	1047.
— بن سفر	991.
— الشافعى الاحمدى	849.
— بن عبد اللطيف الهومى (?)	646.
— — عبد الله بن عيسى بن احمد بن	1543.
على الملقب بصغير بن احمد . . .	
الوفائى	
الحاج حسن عشاقى	1061.
حسن العقدى	2340.
— بن على الخليقى	1754.
— — — السُّحَيْتَى (السُّحْتَنَى?)	1106.
— — — بن عبادة	2130.
— — — محمد بن على بن محمد	2565.
الفقى (?) المنصورى الشافعى	
الاحمدى	
** حسن بن محمد الطيار المرحومى	944.
حسن بن محمد بن مصطفى السراج	1885.
— — مصطفى بن على بن محمد بن امر	338.
الله الشهير بالفم (sic)	
— — يحيى بن منصور بن اسحق الحسينى	332.
* حسن بن يوسف العوان	1968.
حسين بن احمد بن محمد الشهير بخصالى	3.
— — — المهنوى الشافعى	14.
— الشرايبي	2663.
** حسين بن عبد الرحمن العيدروس	15,9.

حسين بن عمر العرجي	— —	390.
محمد بن حسين الهندي	— —	675.
المعروف بابن قضا السلفيني	— —	959.
الشافعي		
مصطفى [القسطموني]	— —	50,1; 3.
النابلسي	— *	1547.
**ابن حمزة بن ابراهيم ولي الدين		1343,1.
*حمودة بن ابراهيم بن عبد السلام		1558.
حنا اخو الاب ارسانيوس		1549.
*حنا الطيب [ابن شكري الماروني الحلبي]		1207. 1909. 2873.
* — بن شكر الله الطيب		2111.
*شماس حنا شكري طيب ماروني		386. 392. 1548. 1966.2002.2874. 2875.
* — — ابن شكري الطيب [ماروني]		1724. 1894. 1895. 1941.
* — — الطيب الماروني ولد شكري		2066.
اروتين الطيب		
*حنا وارسى		1483* (V, 33).

خ

خصالي		حسين بن احمد
***خضر احمد بكار المالكي		1829.
*** — — الصعيدي		2808 (V, 57).
*ابن خلّكان		1521 (V, 34).
*خليل		1977.

* خليل بن ابراهيم البحرى الرفاعى الشافعى	919.
** خليل بن ابيك بن عبد الله الصفدى الشافعى	1731. 1733.

د

داود بن محمد	1418.
** داود بن محمد الشافعى الازهرى	859.
درويش بن محمد الشهير بابن المهيبى الحنفى الدمشقى	2126.
* مولى (?) الدسونسى	1483.

ر

راشد بن ابراهيم الشهير بشامان	263.
ابو الرحا بن ابى الحسن بن يوسف بن ابى الرحا بن سعيد الاسرائيلى	1728.
رضوان بن عبد الله	1515.
** ركن الدين بن تاج الدين بن محمد بن زهرة (?) الحسينى	1526.
رمضان بن محمد	1194.
* رمضان بن موسى العطيفى الحنفى	vgl. 747.

س

سالم بن سليمان بن محمد بن محمد بن على ابن موسى المغربى القرشى الهاشمى	1790.
** السلطى محبى الدين المعلوم	26, I fol. 176 ^a .
سليمان الابوصيرى الازهرى الشافعى	1582.

*** سليمان الازهرى	—	1381,6; vgl. 2435 f.
* سليمان افندى الواعظ بجامع كبير در قلعة بدون	—	3.
بن جعفر الدمياطي	—	2435 — 75; vgl. 1381,6.
— خضر (?) بن كوفج بن كوكمن البال كرى (sic)	—	404.
— داوود الوفائى	—	1037.
— الشنشورى	—	1784.
— محمد (sic) ابو الوفا الكنانى	—	2049,1.

ش

شرف الدين بن احمد بن شرف الدين	—	2172.
شعبان بن حسن القسطمونى	—	1110.
— الفيومى	—	2262.
* شكر ولد حنا طبيب	—	1966.
* — الله الطبيب ابن اروتين المارونى	—	1901. 1951.
* — [شكرى] ابن [ولد] حنا طبيب [مارونى]	—	1894/5. 1951. 1979.
* شكرى	—	(verschiedene Glieder dieser Fa- milie) 1925.
* (المعلم) شكرى ولد [بن] حنا طبيب	—	1910. 1913. 1921. 1941. 1966.
* شلينتز	—	2224* (V, 50).

ص

صالح بن ابراهيم الشجرى الطبرى	—	835.
— جعفر خليفة	—	765.

* ابونا صعيد من جزيرة مالطا	205* (V, 11).
صواب بن مغاف بن عبد الله	31.

ط

درويش طالب شيرازى	68,1.
طوافى طورخانى	235.

ع

* عبد الباقي اليازجى المدرّس بالجامع الشريف الاموى	1926.
* زين الدين عبد الحميد بن ابي عبد الله شمس الدين محمد العجمى الخ عبد الخالق	966. 2688 (V, 55).
عبد الدايم بن الشيخ عبد اللطيف الشعرانى المصرى	671.
عبد الرحمن بن ابراهيم الحسينى الحنبلى القادري [الاثري]	} 77,1. 77,3. 1182.
— — — السيد ابراهيم الحنبلى الحسينى الخلوتى	
التتاي العامرى . . . الشافعى	285.
الحسن الحنبلى	913.
بن ابي (?) سعيد بن ابراهيم	245.
— — — محمد الصوفى	1291.
— — — الشهير بالعارى	** 339.
— — — محمود التبريزى الصوفى	593.
— — — مصطفى العيدروس	** 15,7.
المكنى بابى هادى بن محمد الخ	1872.

عبد الرحمن بن يحيى بن محمد الملاح	2195.
* عبد الرحيم القادري	96.
عبد العالى البطينى الشافعى	1609.
عبد العزيز الجنانى	903.
** عبد الغنى النابلسى	1860.
عبد الفتاح بن محمود	239.
عبد القادر بن ابراهيم بن اتاسى	1028.
— — — احمد البدر اوى	1031.
— — — الطيب بن الشريف	1159.
عبد الكريم بن احمد بن ادريس الشماع	2342.
— — — داود بن ناصر المقرئ	401.
— — — على القاضى	400.
— — — محمد بن على م. . . الفاسى	631,1.
— — — ابى الفتح الصفيدي السوهائى	567.
عبد اللطيف الشهير بالقلجى (?)	583.
عبد الله بن احمد الكمينى (?) (المتحنى)	*1106. **1484.
— — — تاج العارفين الوفائى الشنوانى الشافعى	2099.
— — — الجمزورى الكاتب	1616.
— — — الزيرانى (الزيرانى?)	71,5.
* تلميذ سمعان الطيب بجلب الشهباء	1897.
— — — الشبراوى	1193.
— — — بن ابى عبد الله الصفدى الشافعى	80,1.
— — — السيد على عبد الله التونسى	2274. 2397.
[ابو تراب الثعالبى]	
* جمال الدين عبد الله بن نور الدين على الشهير بالطويل الحانكى الشافعى	973.

عبد الحفيد بن محمد بن عمر بن عمر بن	730.
على بن محمد . . . . الملوى (?) الشافعى	
عبد المعطى بن سالم بن عمر بن عمر الشبلى	2694.
السملاوى	
** عبد الوهّاب بن احمد . . . ابن عربشاه . . .	4.
ابن عبد الوهّاب افندى القماقمى	1960.
عبد الوهّاب بن على الحسينى	647.
عبيد الله بن . . .	346.
عثمان بن ابراهيم بن احمد اغا	1483* (V, 33).
— — احمد بن على البين	1768.
*** عثمان تابع الحاج [حسن] فخر الدين	2381.
عثمان بن عبد الله بن الياس الحلبي	939.
— — مصطفى البلغرادى	1430.
* اخ ملا عثمان بن ملا محمد	68,1.
. . . العلوانى المجازى العسكرى . . .	1909.
على بن . . .	210.
— — بن عبد الله البهائى	2023.
— — . . . . . القدسى	747.
ابو الضياء على بن ابراهيم بن احمد بن	889.
ابراهيم الشافعى الغمرى الخ	
على بن ابراهيم بن احمد الاحمدى الشافعى	1077.
* — الاجهورى شيخ مشائخ الاسلام	832.
* — بن الشيخ احمد الانصارى الشافعى	1474.
العرضى الحاسب	
— — احمد بن عربشاه الانصارى	1947.
— — احمد ابن القصيف الشافعى	2312.

على بن احمد بن محمد الاشبيلى	590.
— الازهرى الشافعى البدر اوى	2757.
— بن الاسطى حسن	2573.
— الاكرادى	2659.
— بحيرى بن الحاج بحيرى	2742; vgl. 2153.
— البدوى الشافعى البولاقى	1798.
— بن الحسن بن ملكشاه المتطبب	2002.
— الزيت الشافعى الاحمدى الخ	896.
** على بن سودون البشباغوى	2315.
على بن سيامى الخ	1024.
* على عاشور	2332.
على بن عثمان	1041.
— — السيد على البانى	102.
— — عمر بن محمد النظر اوى الشافعى	978.
— — فرحات الشافعى الاحمدى	1231.
— قطقاط ابن الحاج احمد لنبابى الطبنارى	922.
* على الكنانى الشافعى الشاذلى الاحمدى العفيعى	2103.
الجوهرى	
على بن محمد البحيرى الازهرى	2153; vgl. 2742.
— — الشيخ محمد شلوك (?) ابن الشيخ	273.
على الامليطى المالكى ابن المرحوم	
الشيخ على	
* علاء الدين على بن شمس الدين محمد بن	vgl. 1728.
غانم	
على [بن] مرزا	1007.
— بن موسى الخلفاوى الازهرى الشاذلى	1607.

** على المؤمنى المالكى	1863.
على بن ناصر الدين بن احمد الطرابلسى ثم الدمشقى الحنفى	1377.
— — نصر المنجم	2076.
— الواطى المالكى	924.
— بن يونس	1720.
عمر بن احمد ابن الازرق الشاذلى	904.
— — الشافعى الخزانى الاقليمى	968.
— — بن عمر بن احمد بن ناصر ...	966.
— — الماماً	701.
— — المغارى	2697.
* عمر افندى القاضى بمدينةنة بنى سويف	1960.
عمر البصرى المالكى	901.
— بن سراج الشبلى	1511.
— — عثمان ...	921.
— — عمر بن على البدر اوى الازهرى الشافعى	1115.
— — الاحمدى الوفائى الاشعرى الخلوتمى	
— — محمد تاج الدين بن ابراهيم السنبلاونى	955.
* عوض الباز بن عوض بن عبد العزيز بن عبد العزيز ... بن موسى القاطن بطلمخا ...	1768.

ف

ابو الفتح العاملى	1257.
فتح الله بن الكبسى (?الكبيسى)	2358.
* فرج خورى	2879.
فضائل بن ابى الحسن الناسخ الشافعى	1163.

ق

قاسم بن علي بن سلامة بن احمد بن محمد	1625.
الغزلاني المالكي	
قطب الدين الخيصرى	105.

(ك) ك

كمش (كُمَش d. i.) بنت عبد الله الرومية	1149. V, 28.
--	--------------

م

**متناوش	2843* (V, 57).
محبّ الدين ابن المرحوم صلاح الدين الغرياني	774.
الحاجّ ابن محمد	1965.
محمد بن الحاجّ ابراهيم الحدواني الحصني	2689.
الشافعي	
— — ابراهيم الرشيدى الشافعي	2081.
— — بن محمد الشهير بابن	1860.
الدكدلجى (? الدكدلجى 1.)	
الحنفى الدمشقى	
ولد محمد احسن	718* (V, 22).
محمد بن احمد الحبرى الازهرى	952. 1830.
— — بن الحسن الوكيل البغدادى	2125.
— — على الشهير بابن العطار	563.
الشافعي	
— — السيد الشيخ احمد الكيالى الشافعي	316.
الرفاعي	

محمد بن احمد بن محمد	1841.
سكيكر الدمشقي — — — —	1225.
الشافعي الانصارى — — — —	2509—55.
المعيسى (?) الشبراخيتى	1961.
المالكي الازهرى البرهاني	
بن يونس الحنفى — — —	1086.
سبط الشيخ الاحمدى —	832.
بن ادريس المالكي —	919.
حاج اسمعيل زريق — —	1213.
اسماعيل بن عبد الخالق — —	986.
الاشبويى —	394—5.
باشه بن البيطار الحكواشى (?)	2385—93.
بدوى المشتولى الشافعى ابن على	815.
المشتولى الخ	
البكهدى (?) الحنفى البولاقى —	2183.
بن ابى بكر بن عثمان الشهير بابن	868.
ابى جلة النشاى المالكي	
نقى الدين الحسينى الحرابى الرياضى — —	1910.
الشيخ محمد الجريتى (?) الشافعى	2829.
* محمد جريجى (?) دفتر دار	2116.
بن جلال — —	35,2.
جميل — —	vgl. 1930,1.
الحاج محمد جواد ابن المرحوم الحاج على	286* (V, 12).
البغدادى	
محمد الجوهرى العزيزى الشافعى	1501.
* چلبى بيكزاده — —	2049,2.
[بن] حسن [ال]تريكى — —	2743.

* ابو عبد الله شمس الدين محمد بن بدر الدين حسن المجلوني	892.
محمد بن حسين الدرناوى	2032.
— — — الشيخ حسين الشهير بالمفرجل	265.
— — — الشهير بابى البقاء بن حميد (sic) الحنفى	1930, 1.
** محمد الخرشى	1859.
محمد خضر الانصارى سبط البتروى (?)	543.
* حاجى محمد خليفه	1898.
محمد بن الحاج خليل	866, 1.
— — — سيد خليل	1066.
— — — رمضان بن محمد المدعو بشعرانى	1169.
— — — الزنتاوى بن مصطفى الزنتاوى	2485.
— — — بن زين العابدين الحنفى	1395.
— — — السالم بن الشيخ محمد حكيمزاده	2701.
** محمد سبط الشرنابلى	2243 (vgl. V, 51).
شمس الدين محمد السلمونى	1697.
محمد بن سليمان الصياد الحامدى الزبيرى الخ	874.
— — — بن عبد الحافظ المقدسى	229.
الشافعى	
* محمد بن سيف الدين بدولى (?)	247.
** محمد ابن الشحنة الحنفى	9, 1.
محمد شريف ابن ملا جلال محمد	225.
— — — بن الشيخ صالح المواهبى	1491, 2.
— — — صدقة	548.
— — — الصغير بن الشيخ يحيى	689.
— — — صفى الدين الحكرى الحنفى	66, 1.

* محمد الطيناري	922.
محمد بن عبد الله	1589.
بن علي بن عبد الله بن	1187.
محمد الهيتي (?)	
محمد الكمشلي (?)	610.
المالكي	
عثمان بن خضر	1150.
عجلان (sic) المؤذن	2626 (vgl. 2597).
العزيزي الشافعي	2595.
العشري الموسوي	1530.
بن علي	995.
... بن	162.
السيد علي البكري الحموي	2806.
علي بن الحسن	186. 187.
سودون الابراهيمي الحنفي	1620.
محمد بن عمر الانصاري	957.
الشافعي	
** محمد بن علي بن محمد ابن المؤلف المرحوم	1038 (s. V, 26).
الشيخ شهاب الدين احمد الخ	
محمد بن عمر بن محمد بن احمد ابن عزم	2794.
التميمي الدارمي	
** محمد ابو الخير وابو الفارس المدعو عبد	1857.
العزيز بن عمر بن محمد بن فهد	
الهاشمي المكي الشافعي	
محمد الغمري	1784.
* محمد الغمري الشافعي الفرضي	1474.
محمد بن فارس الطاهري	1622.
الفقي (?) الفقيه (1.) الشافعي	12.

محمد قاسم ابو شجر الشافعى الاحمدى الازهرى الاشعري	277.
— بن قاسم بن العرادل (sic) العزى الشافعى	980.
* محمد بن قدورة الجعلى المالكى	1944.
محمد القراقرى الملقب بمجلون القراقرى الشافعى	2597 (vgl. 2626).
— القشاشى الحمد (sic) الخلوتى	906.
— بن الحاج محمد بن ابراهيم الصعيدى	680.
العامولى (sic) المالكى	
— محمد بن احمد السنهورى الشافعى الازهرى	1532.
— — — البتنونى الازهرى	2255.
— — — بن طريف الحنبلى	2744.
— — — القزاز	1958.
— — — بن محمد	806.
— — — البرنوى (?)	1900.
— — — بن ابى بكر بن عثمان بن حامد المقرى	1590.
— — — جازى	1283.
— — — الزيادى	1638.
*** محمد بن محمد بن محمود الجوجرى الشافعى	163.
محمد بن محمد سبط الشيخ موسى المغربى المنوفى	854.
*** محمد بن محمد بن موسى بن ابراهيم ...	1235.
الشهير بابن الحبال الانصارى	
محمد بن محمد بن النحاس الشافعى	964.
— — — الواطى الازهرى	476—505.

حمّد بن محمود الجهمي المشهدي	1947.
(sic) العويبي — — —	64,1.
*** حمّد مرتضى الحسيني (?)	640 (V, 21).
** حمّد مرتضى الحسيني الحنفي النقشبندی	1862; vgl. V, 21.
حمّد ابن الحاج مصطفى	411.
— بن مصطفى الشهاوي الشافعي البهائي	910.
— مطر بن حمّد	2137.
— بن المظفر بن عمر القزويني	377.
— الشهير بالمكتبي ابن الشيخ احمد	385.
** حمّد بن المكرم بن ابي الحسن الانصاري	1776.
حمّد بن منصور بن علي الدجوني المالكي	681.
— المواهبي	1425.
— بن موسى بن علي النكلاوي الابياري	844.
الاسود المالكي الازهري	
— الموهوب بن احمد	8.
— بن نصر الله بن حسن	1882.
** حمّد هلال بن ابي بكر	1862 ^a .
حمّد هيكل الدروري	405.
— المشهور بوفاء العراقي (?)	1452.
— بن يوسف	1774.
— ابو حامد بن يوسف . . . . . البلبيسي	1715.
الرملي ثم المقدسي الشافعي	
— ابن المرحوم الشيخ يونس الشجاعى (?)	809.
الشافعي	
محمود [بن احمد] ابن الزرندي [السرمني]	} 886. 888,1; 2.
— بن احمد الزرندي العلواني الاشعري	
— جعفر بن ابراهيم الخ . . . . . بن	223.
— علي بن ابي طالب	

محمد بن عبد الله	2079.
— ابو المواهب الحنفى	2821.
* محمد بن مولانا ناصر الطبيب	1926.
محمد بن يخنو بن ارسلان شاه بن كجى بن يحيى بن يونس	996.
— — يوسف الحاج	299.
حى الدين بن الشيخ البحر (?) الحلبى الشافعى	1874.
— — القرافى الشافعى	1959.
مراد اسمعيل الحنفى	101,1.
مروان بن حسان بن جندى بن حوله بن جندى القشبرى	1143.
مصطفى بن احمد بن هندام	1238. 1938. 1963.
* ابن المرحوم الحاج مصطفى الاسيرى الحنفى	976.
مصطفى البسنوى	2703.
— بن حسين البلغرادى	70,9.
— الشبراوى	1131. 1551.
— الشريف بن الشريف منصور	1846
— بن السيد صالح	808.
— صالح السعدى	912.
* عبد الخالق عبد الجواد المقدادى الفياتى (?)	2168.
— بن على السيروزى القاضى	194.
— — بن محمد الاندلسى	2236. 2240.
— القارى الدمياطى	2564.
— بن محمد بن حسن بن محمد بن عثمان	1426,1.

* المقدسى . . . السريانى الكاتوليكي	2364.
المقدسى سلامة جشى (?) المتطبب	1920.
* المقدسى الشربانى	192.
المقريزى	s. احمد بن على بن عبد القادر
منصور بن شمس الدين بن محمد السندوى	1069.
* منصور ابن المرحوم عبد الرحمن ابن المرحوم محمد السديمى	2255.
* — الغمرى الشافعى المعرى	307.
منصور بن محمد الازهرى الحنفى الشهير بالابار	1127.
موسى بن محمد بن ابراهيم الاطرابلسى	636.
— — — العلم (?) المقدسى الحنفى	1718.
— — — محمود	398* (V, 15).
— الوكيل ابو صابر الشبليخى الدارداشى الشافعى الشاذلى	V, 14.
— بن محمد بن يحيى بن عطيف	1274.
يوحنا هنريخ مولر	III, S. 149 Anm. 1.
ميرك بن عليشاه التبريزى	1217.
ابن ميخاييل اخو المطران كير فيلوثاوس الخ	1524.

ن

ناصر الدين بن نور الدين بن ناصر الدين	551.
ابن عبد الكريم بن محمد الرشيدى	
نصر الله بن على المتطبب الحسنى	1928.
شماس نعمة الله بن فتح الله	2173.

نواس بن سـودون الـابوبـكرى الفقيه الحنفى	1531.
نور الدين بن محمد بن عبد الله المنوفى المالـكى	2015.

٨

هاشم الحلبى ابن الشيخ عبدو	7.
هبة الله بن . . . المتطبب البصرى التكريتى	392.
— — — محمد بن على بن الحسن القرشى الكاتب	2128.
ابو هريرة بن محمد بن احمد بن عثمان الذهبى	613.

و

ابو الوفاء بن عمر العرضى	14.
ولى بن على بن جمال	2810.
** ولى الدين بن حمزة بن ابراهيم	1343,1.
ولى الدين بن سراج الدين بن عبد المؤمن الداودى الشافعى	182.
— — — محمد بن احمد البكرى سبط الزيتونى	974.

ى

يحيى بن محمد بن عبد الله بن محمد بن احمد الشهير بعبد الله البنّاء القراجومى	1943.
* يعقوب بن اسحق الماردىنى	2868.

حاجي ابو اليمىن ابن الشيخ جمال الدين الحلبى الشافعى المذهبى	2142.
* الفقير يوسف	1837.
** يوسف بن ابراهيم بن الجاموس الفرضى الشافعى	1138.
السيد يوسف ابن المرحوم الحاج اسماعيل	354.
يوسف الاشعري الخ	303.
* يوسف معتوق تاج الدين البعلبكى	2823.
* — چلبى رضوان	1097.
يوسف بن الحاج حسين [..... الشهير بابن] حمودة	264. 1478 (Halb- Autograph).
** يوسف الحسينى (?)	119.
يوسف بن خليل بن عبيد الحموى	2600/09.
* يوسف بن سليمان النجاشى الحبشى	1508 (s. Wüsten- feld).
* — — عبد الله الطيب	2023; vgl. 1937 (V, 46).
يوسف بن شمس الدين محمد بن زين الدين حجازى بن سراج الدين عمر بن نور الدين على بن سليمان ربيع	858.
— — محمد بن عبد الجواد بن خضر الشربينى	1804.
— — الملكى دمشقى	2222.
— — بن يحيى بن منصور بن المعمر بن عبد السلم الزيرانى	1554.

... الدين ابن الشيخ قاسم الدميسي الشافعي الازهرى	1465.
... ر بن احمد الحليبي	1985.

* Aveman, A.: 474.

Michael Bâsim, Pfarrer خورى zu
Halab: 1580.

* Beck, Aug.: 509.

* Blumberg, Chr. G.: 466.

Çabbâgh, Michael: 2192.

* Clodius, J. C.: 790.

Cyriacus, ein Mönch in Halab:
27.

* Dastugue: 1545* u. **. 1546* u.
** (V, 37. 38).

* Ernst II, Herzog von S.-Coburg -
Gotha: 797.

* P. Fortunato di Malta: V, 11.

* Gabriel der Maronite: 1998.

* Gerhard, Joh. Ernst: 512 (Jo-
hann). 595. 780 (V, 23). 783. 991.
II, S. 299 Anm. 1.

* Grüzmann, Daniel: 50. 473.

* C. G. L. H.: 789.

** Johannes, Erzpriester in Alexan-
drien: 2843* (V, 57).

* Krone, Gottfried: 473.

* Krüger, Jo. Christianus: 70. 790.

** Matthaeus, Patriarch von Ale-
xandrien: 2843* (V, 57).

Laïda, Michael: 2112.

* Meyer, Ludwig: 467.

Möller, Joh. Heinr.: ***516. **1509.
**1510. ***1522. ***1525. *2192.

** de Sacy, Silvestre: 1732.

Schlienz, C. F.: 2224* (V, 50).

* Schwenter: 780 (V, 23); vgl. 512.

** Seetzen, U. J.: 424. 2189. 2190.

* Spittler, C. F.: 2224* (V, 50).

* Swenter: 512; vgl. 780 (V, 23).

* Trayer, Capt. H.: 205* (V, 11).

** Willmet, Joh.: 1732.

* Wittniardy de Musay: 595. 1062.

* Zorn, W. O.: 777.

V.

Geographische Namen.

آق سراى	1900.	إفريقيّة	1695. 1696.
آيدين	1101.	الافلاخ	1580.
أجنادين	1600.	اق سراى	s. آق سراى
أجهور	III, S. 301 Anm. 1.	اماسيه	2134.
أدفوا	1687.	أملس	II, S. 234 Anm. 1.
أذربيجان	1098 Anm.	أملط	III, S. 103 Anm. 2.
أردبيل	1539.	اناطولى	654.
أرزن الروم	1885.	الأندلس	1697. 2240; s. auch Spanien.
أريجا	679. 2792.	أنطاكية	613,7.
أزمور	744.		
أزمورة	II, S. 64 Anm. 2.	ب	
الاسكندرية	632 (ثغر). 1432 (desgl.). 1539. 1540. 1543. 1617, 1. 2843* (V, 59).	باب الابواب	1525,3. 1539.
أسنا	1687.	باب زويلة	1647.
اشترجان	1943.	باجة	1540.
الاشمونين	2854.	بانياس	1,33.
أشنه	1098 Anm.	بجاية	1540.
أصفهان	801. 2246. 2352.	بحر الخزر	1539. 1561.
		بحر الصين	1509 (هو بحر) 1561. (الهركند).
		البحر الحيط	1509. 1510.
		البحرين	1306.

بُخَارَا	1144.
بَدْر	1540.
بَدْرَشِين	1619.
بُدُون	3; s. auch Buda u. Ofen.
الْبَرْبَر	807.
بِرطانية	2851/2.
الْبِرْقُوتِيَّة	1712.
بِروسا	1217 (بِروسا?). 1765.
الْبَصْرَة	613, 7. 675.
بُصْرَى	1525, 4.
بَعْلَبِك	1547.
بَغْدَاد	7. 613, 7. 1588. 1617, 2. 1618. III, S. 335 Anm. 1931. 2078. 2246. 2660. 2725.
الْبِقَاع	1547.
بَكَّة	23, 3.
بلاد الغربية	1580.
بَلْبِيس	III, S. 386 Anm. 1.
بَلْخ	529. 1144.
الْبَلْدُ الْحَرَامُ	1784.
بلد العُتَاب	1540.
بَلْغَرَان	2331.
الْبَلْقَاء	s. Belka.

البندقية	1580.
البَهْنَسَا	1607, 2. 1608 f.
الْبَوْلَايِيَّة	1712.
البهنساوية	
بورسا	s. بروسا
بُونَة	1540.
بَيْتُ الْمَقْدِسِ	33. 44, 5.
بَطْر الناقَة	1540.
الْبِيْرَة	1525, 4.
بِيْرُوت	1549.
بَيْسَان	1525, 4.
الْبِيْل	III, S. 455 Anm. 2.

ت

التاتار	1259, 8.
تَبُوك	1540.
تربة المصيني	1533.
التُرْك	1304. 2011.
تُرْكْمَان	1305.
تَرِيم	15, 8.
تَكْرِيْت	1558.
تَل	2660.
اليهود [ببغداد]	
تِلْمَسَان	s. Tlemcen.

تَوَزَّر III, S. 164 Anm.
 تَوْفُس 1540. 2059.
 التَّيْه (die Wüste): 1543.

ج

الجامع الازهر I, S. 280 Anm. 846.
 969.
 الجامع 889.
 الاسماعيلي
 الجامع الاموي 1722. 1723.
 جامع الحزرة 709.
 النمرودي
 الجامع الشريف 1926.
 الاموي
 جامع الشيخ 2070.
 علوان
 جامع الطواشي 563.
 الجامع العتيق 446.
 جامع الكواكبي 565.
 جامع المسلوت 1225.
 جبل خوريب }
 جبل الستة } 2398.
 كاترينا
 جبل قاسيون 1720.
 جزولة 807 Anm.
 جزيرة صقلية 1517 (s. V, 34).
 جزيرة القصر 1517.
 جماعيل 1843.

جيجل 426* (V, 16).
 الجيزة 1846.

ح

حاج ترخان 4,4.
 ارض الحبشة 1692. 2401—6.
 حبيب 1685.
 الحجاز 1306. 1514. 1547.
 المملكة (الجزيرة) 1885.
 المجازية 2292.
 2435/75.
 حديبية 1811.
 الحرم 1857.
 الحرمين V, 38.
 الشريفين
 حصن كيفا III, S. 119 Anm. 1.
 حضرموت 15,8.
 حفنا II, S. 407 Anm.
 حلب 27. 346. 563.
 613,7. 636. 679.
 987. 1129. 1227.
 1543. 1549. 1550.
 1580. 1660. 1724.
 1772f. 1897.
 1901. 1951. 1998.
 2111. 2331. 205*
 (V, 11).

الحمات (ein Hafen in der Nähe von Tûnis): 2779. 2882, 8; 1540. vgl. auch الشام.

حَمَاة 1543. 2689 (ثغر). دِمْبَاط 1381, 6. IV, S. 475 Anm.

حِمَص 60, 3. 1524. 1602. دنوسر III, S. 321 Anm.

دوبان s. Dúbbin.

دِيَارُ بَكْرٍ 1599.

دير ماري 2336.

يوحنا الشوير

دير s. auch كنوبيون und كوش

الدَيْلَم 2011.

خ

خَتْن 253.

خُرَاسَان 106, 3. 2691.

خَرَق III, S. 45 Anm. 2.

الخليل 1716.

خوريب s. unter جبل.

د

قرية دارة عزة 1043.
(sic)

دَارِيَا 11, 1. 93, 2.

دَرِينَد 1539.

دَرَعَة 1546. 2101, 1.

دَلِيَّجَان 2352.

دَمَشَق 1, 19; 24. 26, I; II.
63, 2. 93, 1; 2; 3.
94, 3. 632. 834.
854. 1539. 1543.
1545. 1547. 1660.
1714. 1720 f.
1728. 1775 f.
1860. 2222. 2320.

ر

الرَّمْلَة (in Palästina): 1540. 1545. 1715.

الرَّوْضَة 1530.

الرُّوم 26, I (auch بلاد

ديار und الروم

الرومية). 29

(بلاد الروم).

1259, 8. 1304.

1324. 1472. 2090

(البلاد)

(الرومية). 2164.

2240.

ز

- زاوية سيدي 1768.
شاور
الزبيريات 874.
بولاية المنوفية
زره (der See): III, S.
144 Anm.

س

- سبنة s. Ceuta.
سجستان III, S. 144 Anm.
سجلماسة 98, 21. III, S. 175
Anm. 1.
سرخس III, S. 455 Anm. 2.
سر من رأى 2008 (IV, 42 An-
merkung).
طائفة السريان 2874. ملّة
السريان 2889.
سكة ساسان 529.
سلمون 1865.
السليمية 1860.
سمالة 807 Anm.
سمرقند 1144.
السند 1306.
السوس الاقصى 807.

- بندر السويس 15, 8.
سيوط 2689.

ش

- الشام 26, I; II. 63, 2
(الحروسية).
162. 1547. 1715.
1768. 1860. 2090
البلاد
(الشامية). 2152
(الحروس).
V, 11; vgl. auch
دمشق und
Syrien.
شبري 969.
ششير I, S. 479 Anm.
الشجرتين 1617, 1.
شقبنار 1695.
شيبين III, S. 386 Anm. 1.

ص

- صاحبة دمشق 1860.
الشام
الصعيد 1617, 1. IV, S. 438
Anm. (الادنى).
صقلية s. unter جزيرة
الصلت 2222.
صنعاء 1304.

الصَّوْرُ	1599.
صُور	613,7.
صَيْدَ نَايَا	2882,8.
الصِّين	2881, 6. 2882, 10. 2888,3.

ط

ناحية ط... القليوبية	986.
الطائف	532. 1535.
طَرَابُلُس	747 (الشام). 947 (desgl.). 1540 (in Afrika). 1561.1647.2023.
طَلْحَاءُ الغربية	1768.
طَنْجَة	s. Tanger.
طُورُ سِينَاء	2398.

ع

العادلية	632. 1841.
عجروود	1543.
عَجَلُون	99,13. 102,2. 661. 977. 2222.
العجم	1304. 1305. 2011.
العراق	1588. 1599. 1604. 2435—75. V, 53.
العرب	2011.
عزقلان	1539. 1540.
عقبة	1540. 1543.

عَكَا	2872.
العلا	1540.
علا...	50,3.

غ

غَرْنَاطَة	889. 1539.
غَرَّة	1540. 1768.

ف

فَارِس	1604.
الفَارَسْكَر	} IV, S. 475 Anm.
الفَارَسْكَور	
فاس	1696.
فتورية	III, S. 166 Anm. 3.
بلد فرنسا	1548.
فُسْطَاط	446. 727.
فُوَّة	1540.
قلعة فوجة	2787.
جديد	
الفَيُّوم	2282. 1)

ق

قاسيون	s. unter جبل.
قَاطِيَة	1540.
القاهرة	446. 889. 890.

1130. 1259, 8.
1304. 1339. 1529.
1530. 1532. 1539.
1540. 1543. 1617,
2. 1618 f. 1654.
1675 f. 1759. III,
S. 386 Anm. 1.
2005. 2189. V,
38.
- قبة الحرم 1090.
قبيجات 4,4.
قتورية III, S. 166 Anm. 3.
القدس 26, II (حضرة).
1715 f.; s. auch
Jerusalem.
- قراجوم 1943.
القرافة 1532, 1. 1533.
قرمان 563.
[القُسطنطينية] 1561 (ohne Ar-
tikel). 2855; s.
auch Constan-
tinopel.
- قفط 1687.
قليوب 1907.
قنتورية III, S. 166 Anm. 3.
قوص 1687.
قونية 2810.
قوهستان 2691.
القبروان 1695.
- ك
كُرج 1613.
- الكرک s. مدينة الكرك
كُرمان I, S. 439 Anm. 2.
الكعبة 1513. 1514.
كليس (كلس) 1101.
دير كنوبيون 2887, 2 (s. auch
die Nachträge).
دير كوش 1165.
الكوفة 613, 7.
- ل
لارندة 563. 2810.
ليبصكه (Leipzig): 2384.
- م
جزيرة مالطا 205* (V, 11).
حراب عثمان 1090.
المدرسية 1024. 2810.
الخاتونية
المدرسية
السليمية
(المدرسية)
الصاحية } 1860.
المدرسية II, S. 352 Anm. 2.
الصرغتمشية
المدرسية 946.
الصلاحية

المدرسة 632. 1841.
 العادلةية
 مدرسة قايد 936.
 بيك
 مدرسة محمود 642.
 پاشا
 المدرسة 1931.
 المعيشية
 مَدِين 1546.
 المدينة 569 (النبوية).
 1085.1304.1540.
 1543.1546.1603.
 1712f. 1805.
 1810. 1814.
 مدينة بنى 1960.
 سويف
 مدينة الخليل 1540. 1716.
 مدينة السلام 1158,28.
 مدينة الكرك 1540.
 مَرَاكُش 1322. 1477. 1541.
 مَرَعِش 1024.
 مَرُو III, S. 45 Anm. 2.
 المَرِيَّة (Almeria): 1540.
 المسجد الاقصى 9,1. 1715. 1718.
 المسجد الجامع 636.
 بجلب
 المسجد الحرام 23,2. 1090. 1857.
 مسجد عبد 1090.
 الله بن العباس
 المشهد 1762.

مِصْر 162. 613,7. 632. 651. 727.
 969. II, S. 407 Anm. 1306.
 1404 (الحروسية). 1409.
 1547. 1599. 1617, 1; 2.
 1768. III, S. 314 Anm.
 (الديار المصرية).
 1733. III, S. 386 Anm. 1.
 1885 (الملكة u. الديار
 المصرية). 2075 (ارض).
 2090 (البلاد المصرية).
 2109 (الحروسية).
 2381,1 (desgl.). 2682; s.
 auch „Aegypten“.

المَغْرِب 1131. 1554. 1652.
 2164.

مقابر الشويرى 2660.

ببغداد

مَكَّة 16,2. 23,3. 26, I.
 39,2. 64, 2. 562.
 598. 613,7. 846.
 936. 1084. 1085f.
 1304. 1535. 1540.
 1543. 1546. 1552.
 1587. 1593. 1606.
 1607, 1. 1660.
 1705f. 1720.
 1805. 1811. 1814.
 1824. 1845. 1850.
 2164. 2269. 2832.
 V, 38.

مَنِيح II, S. 421 Anm. 1.

مَنُوف s. Memphis; vgl.
 auch 874.

المنية الخصبية 2708.

مُنِيَّةُ أَبِي الْحَصِيبِ	2708 (vgl. Nach- träge II).
مَنِيْف	1617, 1.
المَوْصِل	613, 7.
مُونُفَاسِيَه	1580.
مُوَيْلِح	1543.

ن

نَابُلُس	1660. 1843.
النَّاصِرِيَّة	1772.
نَسَف	1150.
نَصِيْبِيْن	1331.
نِيكْدَه	1024.
نَوَى	806.
النَّيْل	1527. 1528. 1529.

نَيْل (نيل) 1638. 2157
مصر). 2401—6.
IV, S. 438 Anm.

ذ

الْهَدِيَّة	1540.
هَمْدَان	2126, 202.
هَنِيْن	1540.

و

واق واق	26, II (مدينة).
	106, 3 (جزائر).
	2681 (desgl.).

ي

يَرْمُوك	1603.
يَمَن	70, 7. V, 45.
يَنْبُوع	1540.

Abessinien s. اَرْض الْحَبَشَة.

Aegypten: 797. 1299. 1301. 1540.
1543. 1599. 1601. 1614. 1617, 2.
1620f. 2164. 2189. 2222. 2854; s.
auch مصر.

Aethiopien: 1813.

Afrika: 1541. 1554.

Aleppo s. حَلَب.

Alexandrien: 2843* (V, 58).

Algier: 1540.

Almanzora (Flufs): 1540.

Almeria s. الْمَرِيَّة.

Apamea (Osrhoenae): II, S. 421 An-
merkung 1.

Arbela: 36, 3.

Asien: 1541.

Askalon s. عَزْقَلَان.

Astrachan s. حَاج تَرخَان.

Bairût s. بَيْرُوت.

- Belgrad s. بلغراد.
- Belka: 2222.
- Bona s. بونة.
- Bougie s. بجاية.
- Bretagne: 2851/2.
- Buda: 3; s. auch بدون u. Ofen.
- Caesarea: 1602.
- Cairo s. القاهرة.
- Cantoria: 1540.
- Ceuta: 1539.
- Constantine: 272. 1540.
- Constantinopel: 258. 642. 933. 1543.
1550. 2398; s. auch القسطنطينية.
- Cypern: 1549.
- Damascus s. دمشق und الشام.
- Damiette s. دمياط.
- „Djema'a Zeitounah“ in Tunis:
V, 35.
- Dschidschelli s. جيجل.
- Dúbbin (d. i. دوبان, Marâçid I,
٤١٣?): 2222.
- Edschlûn (Gebirge): 2222; s. auch
عجلون.
- Frankreich: 1549.
- Granada s. غرناطة.
- Hamamet: III, S. 168 Anm.
- Hebron s. مدينة الخليل.
- Jericho s. اريحا.
- Jerusalem: 9, 1. 30, 2. 44, 5. 946.
1536 f. 1540. 1547. 1715 f. V, 42;
s. auch القدس.
- Italien: 1549.
- Konstantinopel s. Constanti-
nopol.
- Lakonien: 1580.
- Lâleli-Moschee: 933.
- Larenda s. لارنده.
- Leipzig: 2384.
- Malta: 1540. 1549.
- Marocco s. مراکش.
- Memphis: 1619; vgl. auch منوف
und منيف.
- Mesopotamien: 1599.
- Minoa: 1580.
- Monemvasia: 1580.
- Napoli di Malvasia: 1580.
- Nil s. النيل.
- Ofen: 789; s. auch Buda und بدون.
- „Ouadi-Darâ“: V, 37 Anm. 3.
- Palaestina: 1545.
- Persien: 1604.
- Portugal: 1549.
- „Saide“: 2852.
- Spanien: 1539. 1549. 1554. 1697 f.;
s. auch الاندلس.
- Suez s. بندر السويس.
- Syrien: 1301. 1540. 1599 f. 1720 f.
2164. 2222; s. auch الشام.
- „es Szalt“: 2222.
- Tanger: 1539. 1541.
- Terra Santa (Franciscaner-Kloster):
1536 f.
- Tiberias-See: III, S. 144 Anm.
- Tlemcen: 1540.
- Venedig: 1580.
- Walachei s. الافلاخ.
- Wien: 777.

VI.

A n s â b.

ا		اتليدى	2708.
أبجى	} 419.	أثرى	77, 3. 1048. 1566.
أبرى		أجدابى	422. V, 16.
أبى	s. ابى	أجرومى	286 f.; s. auch
أجرومى	421; s. auch	أجرومى	أجرومى.
أصى	421.	أجهورى	2, 22; 27. 30, 5.
أبح	420.		740. 741. 832.
أبراهيمى	15, 7. 1620.		1707. 1826. 1858.
أبشهى	2142.		2100. 2101, 2.
أبشهى	IV, S. 170 Anm.		2102, 1. 2108.
أبهرى	1143. 1171, 1 f.	أحرى (?)	308.
	1217. 1414.	أحساتى	1998.
أبرانى	1982.	أحضرى	1198.
(sic) أبوحى	162.	أحمدى	15, 7 (الطريقة)
أبوبكرى	1531.		(الاحمدية).
أبوصيرى	1233. 1582.		86, 1. 277. 538.
أبى	(?) 2, 61.		678. 733. 745.
أبيارى	844. V, 20.		748. 832. 849.
أبيوردى	2246.		896. 902. 1077.
أتابكى	III, S. 241 Anm.		1115. 1231. 1631.
اتليدمى	I, S. 200 Anm. 2.		2103. 2565. V, 14.
	2709.	أخدرى	2791. V, 56 Anm.
		أخشيدى	26, I fol. 109 ^a .
			94, 15, c.
		أحضرى	V, 56.
		أخيبى	1258, 3.
		أخيلى	26, I fol. 120 ^a .
			2126, 305.

ادرعى ^{-٥٤}	601. 2221,32 (V, 49); vgl. اذرعى	1465. 1481. 1532. 1582. 1607. 1830. 1859. 1961. 2103. 2104. 2107. 2153. 2255. 2314. 2338. 2757. 2783. 2788, 3. V, 13.
انريسي ^٥	1524.	
انفوى ^{٥٥}	105. 1687.	
انكارى	1455. 2309.	
ادرعى ^{-٥٤}	964; vgl. اذرعى	
اربعى	2196,5.	
ارجانى ^{٥٤}	26, I fol. 109 ^b .	
اردبيلى ^{-٥٤}	87,6. 224. 2811,3.	
اردصيلى	966. V, 26.	
ارزنجانى ^{٥٥}	2799.	
ارموى ^{-٥٤}	934. 1184.	
ارمبونى	94,12.	
ارچاوى ^٤	679.	
ازدى ^{٥٤}	2, 12; 56. 26, II fol. 127 ^a . 640. 1477. 1523. 1555. 1838. 2126, 88. 2224. 2271.	
ازرقى ^{-٥٤}	1705. 1944.	
ازنيقى	V, 47.	
ازهرى ^{-٥٤}	43, 2. 102, 4. 270. 277. 287 f. 324. 335. 407. 476 bis 505. 539. 565. 676. 729. 844. 859. 896. (?) 944. 952. 1037. 1112. 1115. 1127. II, S. 364 Anm. 1. 1212. 1381, 6.	
		1481. 1532. 1582. 1607. 1830. 1859. 1961. 2103. 2104. 2107. 2153. 2255. 2314. 2338. 2757. 2783. 2788, 3. V, 13.
		896.
	ازهى (sic! l. ?) ازهرى	
	استرابادى ^{-٥٤}	103,3. 253. 1158, 32. 2193.
	اشقاقى ^{٥٤}	1633. 2206.
	اسدى ^{-٤}	927. 1710. 1763. 2078. 2126, 40. 2196,4.
	اسرائيلى ^٤	1728. 1934. 1937. 1970, 1. 1986. 2005. 2031, 1. 2045.
	اسطى (?)	2569—77.
	اسعردى ^٤	1728.
	اسفراينى ^٤	237. 259. 260. 284. 285. 1829. 1931. 2800.
	اسقاطى	1147.
	اسكندرانى ^٤	314. 1906.
	اسكندرى ^٤	2,33. 314. 890. 891. 1848.
	اسناى ^{٥٤}	} 964 (II, S. 229 Anm.). 965.
	اسناوى ^{٥٤}	
	اسنوى ^{-٥٤}	
	اسيرى	976. 28*

أسيوطي	1381, 5. 1722. 2082.	اقسرائي	3, 3. 2803; vgl. 890.
اشبوبي	394/5.	اقشهري	8.
أشبيلي	2, 2; 12. 11, 1. 575. 578. 590. 631, 2. 640. 1225. 2130. 2196, 7.	اقصرائي	890; vgl. 3, 3. 2803.
اشتھي	II, S. 321 Anm. 1.	اقفھسي	1046. 1080. 1153. 1783. 2776.
أشرفي	2365.	اقلبي	968.
أشعري	277. 303. 307. 662. 865. 915, 3. 1115. 1182. 1267. 1697. 1814. 1842. 2326; vgl. 1826.	اكرادي	2659.
اشعزي	1826.	اكرمي	2213.
اشقري	2126, 299.	اكفاني	1237. 2034, 3.
أشموني	280. 1735.	اكفونجداري	III, S. 113 Anm.
أشنهي	1098.	الدهابادي	1198.
اشرواني	247.	امامي	664.
أصبهاني	613, 6. 632.	امري	1667. III, S. 428 Anm. 2.
أصفهاني	1, 11. 2, 35; 42. 646 647. 942. 1298. III, S. 135 Anm. 1654 2126. 2247.	امشاطي	1237. 1970.
اصطخري	1521. 1522.	امليطي	273. 1474.
اصعبي	1231. 1741. 2223. 2435 f. V, 52; 53.	اموري	571, 3.
اصيري	1853.	اموي	1715. 1733. 1878. 2126. 2246.
أطرابلسي	636.	اميري	643.
افصاري	619.	انباري	29. 99, 1. 2770.
اقباي	1224.	اندروني	1283.
		اندلسي	1, 11. 2, 2; 29. 17. 26, I fol. 19 ^b und 102 ^a ; fol. 214 ^b . 54, 3 (اندلوسي!). 64, 2. 65, 1. 85, 2. 283. 359. 362. 363. 398* (V, 14). 749. 883. 884.

1058. 1225. 1289.
 1295, 3. 1381, 5.
 1477. 1539. 2001.
 2088. 2191 (IV, S.
 212). 2208. 2213.
 2214. 2236. 2240.
 2259. 2268, 1.
 2359. 2830.
- انسى 2330.
 انصارى 2, 40; 44; 52; 58;
 99; 100. 4. 4, 4.
 26, I fol. 116^a.
 85, 12. 87, 2. 98, 3.
 101, 3. 163. 180.
 269. 299. 328.
 359. 363. 364.
 543. 580. 617.
 I, S. 480 Anm.
 663. 676. 749.
 815. 889. 896.
 957. 958 f. 973.
 984. 1027. 1105.
 1179. 1218. 1220.
 1235. 1289. 1474.
 1525, 5. 1533.
 1539, Anhang 1.
 1762. 1767. 1776.
 1790. 1840. 1848.
 1849. 1947. 2003.
 2106. 2107. 2126
 (IV, S. 143). 2161.
 2172. 2191 (IV, S.
 212). 2211. 2256.
 2509 - 2555. 2689.
 2743. 2760, 13.
 IV, S. 493 Anm.
 V, 20.
- انطاكى 108, 2. 2009 f.
 2026, 1. 2084.
 2700. 2774
- (المقامة)
 (الأنطاكية).
- انفاسى 1046.
 انكروى 1134.
 اهوآزى III, S. 325 Anm. 3.
 اوزجندى 999.
 اوسى 2119. 2743.
 اوشى 667. II, S. 349
 Anm. 2. V, S. 21,
 Nachtr. zu Nr. 667.
- اوفى 1430.
 ايبادى 2126, 100; 296.
 ايجى 650. 1048. 1158,
 22. 1213. 2788, 4.
 2811, 1 f.
- ايلاتى 1931.
-
- انسىطى 2211 (V, 49).
- ب
- بابرتى 657. 658.
 بابصرى (?) 93, 27.
 بابلسى 28, 2.
 بابلى 85, 14.
 بابى 1351. 2204. 2324.
 باجورى 945.
 باجى 735. 1354.
 باخرزى 26, I fol. 146^a.
 2128.
 باخورى I S. 112 Anm.
 باداجى 2823.

بارزی	827. 919.		2. 668. 851, 2.
بازلی	102, 1.		933. 998. 1144.
بازی	1768.		1184. 1694. 2211.
باعلوی	I, S. 43 Anm. 2.	بختری	s. بختری
باعونی	1667. 1866. 2208.	بداوی	s. براوی
باقری	1638.	بدخشانى	1216.
باکوی	1525, 3.	بدرآوی	1031. 1115. 2757.
بالسی	2254, 1.	بدرشینی	1619.
(sic) بال کری	404.	بدری	I, S. 43, Anm. 3.
باهلی	26, I fol. 46 ^b u. 131 ^a . 2126, 334.		922. 1754. 2095.
ببائی	552.	بدولی (?)	247.
(?) بتروی	543.	بدوی	86, 1. 815. 902.
بتنونی	1853. 2255.		1798. 1844f. 2209.
بجائی	310. 1539 Anh. 1.	بدیری	179.
(?) بجعی	2217.	بدیعی	2233. 2792.
بجوری	1829.	بدیری	2211.
(?) بجیرمی	2243.	براوی	847 (vgl. Nachtr. II zu II, S. 131).
بحانقی	1523.		2105.
بختری	1, 4. 26, II fol. 156 ^a . 1741. 2126, 330 (Hs. بختری); 388. 2246.	برجمی	2126, 222.
بحری	919.	بردعی	224. 1171, 3.
بحیری	2043. 2153. 2742.	بردینی	1023. 1395.
بخاری	2, 50 — 57; 100. 69, 4. 178. 181. 591 f. 596. 601. 605. 610. 613, 4. 614. 615. 629, 1;	برزالی	1569. 1574. 1728. 1758.
		برعی	2167. 2201. 2205. 2239.
		برقی	1647.
		برگلی	111. 246. 194, 2, e. 209, 2; 6. 711.
		برکوی	209, 2. 711.

بَرَسِي	958. V, 14.	106,1; 3. 178. 185.
بَرَمَاوِي	2,80. 928. 945. 2332.	392. 901. 1295,9. 1546. 1737. 1746 bis 1751. 2195. 2681. 2767. 2882,10.
بَرَمَكِي	1725—27. 1729. 2126,124.	
بَرَنُوسِي	2378.	بَصِيرِي 81,2.
بَرَنُوي (?)	1900.	بَطَائِحِي 1768. 1878.
بَرَهَانِي	1961. 2361.	بَطَلِيُوسِي 2238.
بَرِي	V, 20.	بَطِينِي 1609.
بَزْدُوي	31,2.	بَعْلَبَكِي 2823.
بَسْبَغَاوِي	IV, S. 182 Anm. 2.	بَعْلِي 211. 422. 596.
بَسْتَانِي	56,4. IV, S. 107 Anm. 2. IV, S. 113 Anm. 2.	بَعْدَادِي 2,114. 7. 11,1 (bis). 26, II fol. 139 ^a . 44, 14. 93, 27. 96,2. 104,1. 211. 358. 574. 994. 1012.1085.1692. 1713.1757.1759. 2125. 2235, 1. 2273.2700. V,12.
بَسْتِي	2, 64. 26, I fol. 101 ^b f. 1474. 2201. 2236.	بَغْرِي 2, 76; 117; 118. 524. 607. 832.
بِسْطَامِي (*)	90,1. 93,8. 913. 1256, 1. 1347. 1511. 1738.	بِقَاعِي 2700.
بِسْنُوي	32,2. 1862. 2703.	بِقْرِي 569. 572. 799.
بِشَارِي	630. 1224. 1407. 2052.2097.2104. 2314. 2716.	بِكْحَدِي (?) 2183.
بِشْبَغَاوِي	2159. 2315.	بِكْرَجِي 2198,3.
بِشْتَرَزِي	272 u. passim.	بِكْرِي 26, I fol. 20 ^a u. 142 ^a . 93,9. 94, 9; 10. 95. 101,2. 102,8. 307. 668. 735. 737. 865. 866,3. 912. 974.
بِصْرَاوِي	93,1.	
بِصْرَائِي	60,1.	
بِصْرُوي	93,1. 1539 Anh. 1.	
بِصْرِي	23,3. 28,6. 30,1.	

*) vgl. Nr. 1511 und die Anm. 2 dazu.

1399. 1525, 6.
1546. 1578. 1603.
1606. 1607, 1.
1646. 1790 f. 1816.
1853. 2108. 2201.
2203. 2204. 2209.
2213. 2234. 2326.
2333. 2565. 2594.
2806. V, 40.
- بلبانی 77, 1.
بلبسی 676.
بلبسیسی I, S. 25 Anm. 1715.
بلتاجی 1737.
بلتوننی 2106.
بَلْحَى 2, 13. 529. 643.
1231. 1521. 1839.
2128. 2756.
بَلْدَى 529. 588. 1975.
بَلْسْتَى 1424.
بلغرادى 70, 9. 1430.
بلقسى 651. V, 21.
بَلْقَيْنَى 1847. 2081.
بَلْنَوْبَى IV, S. 127 Anm. 2.
بَلْوَى 1540. V, 35.
بلینى 94, 10; 11. 966.
بندقدارى 94, 15.
بنطیوسى 2791.
بنوانى 376, 1 (s. V, 14).
بَهَائَى 910. 2023. 2211.
بهرى 421.
بورینى 26, I fol. 109^a;
II fol. 207^{ab}. 44,
23. 2213. 2262.
- بُوشَى 524.
بُوصِیرَى 2, 96; 107; 122.
22, 13; 14. 81, 2
(بصیرى). 93,
24. 2275 f. 2369.
IV, S. 493 Anm.
بُولاتى 1230. 1798. 2183.
بُونَى 55, 3. 59, 4. 1252, 2.
1258, 3. 1262, 1;
5. 1268. 2087.
بُوجَى 889.
بُیَّاسَى 13.
بُیجورى 945. 2799.
بُیرونى 1525, 2. 1660.
V, 34.
بُیضَاوى 531. 532. 645.
968. V, 19.
بُیقونى 585.
بُیلونى 1541.
بُیلى 801. 1909, 3. 2808.
بُیهقى 2, 122; 123.
- ن
تاجورى 61, 3.
تاجى I, S. 143 Anm.
تَادَفَى 102, 7. 1404 (V,
32; Hs. مَادَقَى).
1773.
تَبْرِیزَى 2, 118. 44, 23. 45, 1.
376, 2. 593. 597.
915, 3. 1217. 2194.
2238. 2811, 1 f.

تَتَائِي	2, 21; 25; 26. 94, 8. 285.
تَحْتَانِي	1184.
تُرْكُمَانِي	III, S. 8 Anm. 2. 1730.
تُرْكِي	I, S. 355 Anm. 1. 664. 2152.
تُرْمُدِي	2, 67 — 69; 88 f. 596. 601. 605. 610. 613, 1. 629, 2. 1828. 1829. 2228.
تُرِيكِي	2743.
تُسْتَرِي	30, 4. 529. V, 19.
تَعَاوِيذِي	26, I fol. 104 ^a .
تَفَنَّازَانِي	50, 1. 87, 1. 102, 1. 200, 2. 224. 528. 671. 933. 1193. 1247. 2781 f. V, 29; 56.
تَفْلَيْسِي	1464.
تَكْرُورِي	1508 (s. Wüsten- feld). 1768. 2211.
تَكْرِيْتِي	392.
تَلَابِي	99, 5.
تَلَعْفَرِي	11, 1. 2216.
تَلْمَسَانِي	2, 83. 26, I fol. 109 ^a . 1228. 1658. 2138. 2211. 2215. 2274. 2319.
تَلْوَانِي	343.
تَلِّي	2196, 12.
تَمَلِي	308.

تَمِيمِي	1, 16. 418. 1257, 1. 1288, 3. 2082. 2126, 146; 170; 247. 2196, 8. 2365. 2794.
تَنُوخِي	1596. 2238. 2687. V, 40.
تَوْبِيحِي	845.
تَوْحِيدِي	1830.
تَوَزْرِي	1539, Anhang 1. 2213. 2242. 2257. 2328, 9. V, 6; 35.
تَوْلَانِي	1207, 1.
تَوْنُسِي	2, 61. 734. 890. 1205. 1348, 3. 2274. 2369. 2397.
(!) تِيَاشِي	2111.
تِيَزِينِي	1421, 1. 1517.
تِيَفَاشِي	2110 f. V, 48.
تِيَمِي	307. 1737. 1853.
تِيُونَسِي	III, S. 12 Anm.

ث

ثَعَالِبِي	1, 4. 158. 423. 1728. 1886. 2127. 2191 (IV, S. 212). 2211. 2274.
ثَعَلْبِي	26, I fol. 132 ^a . 99, 6. 423.
ثَقْفِي	2126, 241; 274.
ثَوْرِي	1143.

ج			
جابی	2280.	(?) جریجی	2116.
جاربردی	50,3.	جریری	864,2.
جارکسی	1651.	جزائری	1205. 1851.
جاشی	1838.	جززی	2,109. 98,12. 418. 551. 555,3. 558. 562 f. 582. 1349. 1829. 2028,2.
جاکی	1737.	جزولی	308. 772. 807. 820.
جامی	70,9. 102,7. 259. 260. 1361. V, 6.	جزیری	2106.
جای (?)	III, S. 412 Anm. 2.	جشی (?)	1920.
جبری	I, S. 131 Anm. 849 u. 850 (الْحَبْرِيَّة, Secte). 952. V, 25.	جعبری	1116. 1737. 2201. 2311.
جدامی	534. 890. II, S. 287 Anm. 2.	جعدی	2126,80 ; 182.
جرجانی	11,1. 84,1. 195,1. 209,4. 211. 214,2. 215—219. 220, 3. 1048. 1101. 1102. 1184. 1189. 1195. 1388. 1930, 2. 2165. 2193. 2233. 2783. V, 28.	جعفری	554.
		جعلی	1944.
		جعیننی	1385. 1928 f.
		جلدکی	1257, 1. 1285. 1289. 1291. 1295, 6 ; 10. 1296,1 ; 2. 1769. 2117,1.
جردی	651.	جلوتی	901.
جرگسی	1518. 1577.	جلیانی	1,9. 883. 1890. 2259.
جرمانی	1941.	جمازی	680.
جرمقانی	46,1.	جماعیلی	1843.
جرمی	2090. 2126,104.	جمالی	1854. 2218. 2821.
جرهسی	26, I fol. 14 ^b . 2126,336.	جحی	2126,385.
جرومی	305.	جمزوری	1616.
جریتی (?)	2829.		

جَمْهُورِي	1998.
جُنَابِي	1579.
جَنَانِي	903.
جَنْدِي	524. 2332.
جَنْتِي	186. 210.
جَهْمِي	(الْجَهْمِيَّة, Secte) 849.
جَهْنِي	V, 53.
جُوَالِقِي	1906 (V, 46).
جُوَالِيقِي	210.
جُوْبَرِي	1315. 1374 (Hs. حَرْسِي und (حُورَانِي).
جُوْجَرِي	163.
جُوْزِي	2, 41; 42. 60, 2. 106, 4. 530. 544. 545. 574. 624 f. 716. 748. 842. 864, 8. 1235. 1238. III, S. 136 Anm. 1553. 1556. 1567. 1658. 1692. 1880. 1881. 1944. 2241. V, 45.
جُوْلِقِي	586.
جُوْهْرِي	206. 330. 345. 378. 694. 707. 1254, 1. 1501. 2078. 2103. 2201. 2785. V, 14.
جُوَيْنِي	192, 2. 922. 2243.

جِيَانِي	263. 412. 422.
جِيَزِي	1403. 2332.
جِيَعَانِي	(oder جِيَعَانِي?) 1872.
جِيَلَانِي	808. 822. 823. 1863. 2248, 4.
جِيَلِي	893. 2316.
جِيْنِيْنِي	1545.

ح

حَاتِمِي	1, 1. 54, 3 (Hs. خَاتِمِي). 64, 2. 884. 914, 2; 3. 1737. 2234. 2268, 1. V, 3.
حَاچَرِي	348. 2162. 2211. 2213.
حَاثِي	881. 1026. 2126, 71.
حَافِي	2097. 2777.
حَاكِي	1459.
حَامِدِي	874.
حَبْرِي	1830. V, 44.
حَبْرِي	V, 25.
حَبْشِي	1508 (s. Wüsten- feld).
(sic) حَبْلِي	200, 1.
(?) حَجَارِي	2011.
حَجَارِي	39, 11. 325. 370. 373. 858. 1283.

	1575. 1634. 1909. 2161. 2184. 2201. 2213. 2773. V, 49; 53.		1862. 1863. 1910. 2684. 2788, 4. 2824. V, 22.
حَجِّي	1574.	حصرونی	(Hesronita) 1524.
حُدَاتِي	827.	حَضْرِي	2129. 2202.
(?) حِرَابِي	1910.	حَصَكْفِي	1492, 2. 2208.
حِرَامِي	2767.	حِصْنِي	946. 1350, 8. 1353, 1. 1590. 2208. 2689.
حِرَانِي	71, 1. 84, 3. 1311, 1. 1513. 1910.	حصونِي	657.
(?) حِرَاوَسِي	1109.	حَضْرَمِي	910. 1950. 2250. 2253.
حِرَائِرِي	2130.	حَضْرِي	2211.
حِرْبِي	636. 1262, 5.	حَطَابِي	s. خطَابِي
حِرْمِي	419.	حَفْنَارِي	345. 1214. 2344. 2716.
حِرِيرِي	185. 229. 2028, 2. 2200, 1. 2208. 2211. 2373. 2767 f.	حَفْنِي	11, 3. 1855. 2209.
حِرَامِي	806.	حَكْرِي	66, 1.
(?) حِسْبِي	640 (V, 21). 2795.	(?) حَكْوَاشِي	2385—93.
حَسْنِي	94, 12. 253. 727. 807. 1023. 1159. 1413. 1587. 1863. 1928. 2128.	حَكِيْبِي	2256.
(*) حَسِينِي	14, 20; 32. I, S. 43 Anm. 2. 77, 1. 87, 10. 98, 9. 149 (?). 285. 332. 647. 651. 677. 680. 846. 901. 1182. 1195. 1218. 1404. 1412. 1417, 4. 1526. 1543. 1566. 1590. 1838.	حَلَارِي	11, 1. 2196, 1.
		حَلْبِي	1, 13. 2, 9; 81. 7. 9, 2. 26, I fol. 142 ^a . 29, 2. 87, 1. 98, 1; 16. 102, 7. 533. 684. 766. 866, 1. 902. 932. 939. 952. 1026. 1032. 1048. 1322. 1340. 1421, 1. 1477. 1492, 1. 1549. 1555. 1566. 1653.

*) auch حَسِينِي ; s. Sujûti-Veth p. 80.

	1724. 1728. 1773.	1335. 2126 (IV
	1801. 1857. 1874.	S. 144). 2153.
	1909. 1984. 2066,	2156. 2162. 2174.
	1. 2086. 2142.	2201. 2235, 1.
	2162. 2204. 2211	2262. 2312. 2318.
	fol. 28 ^a u. 32 ^a .	2600 — 2609.
	2323. 2325. 2336.	2789. 2795. 2806.
	2684. 2774 (auch	
	المقامة	حميدى (oder حميدى)
	(الخلبية). 2775	2,11. 310. 613,2.
	2788, 2. 2789.	2213. 2321.
	2820. V, 26.	
حَدَوَانِي	2689.	حميرى
حَدِي	76,2. 370. 1350,7.	1728. 2126, 12;
	2169. 2196, 15.	399. 2374. 2401
	2211. 2213. IV,	bis 2406.
	S. 237 Anm. 2300.	
	2793.	حنبى
		حنبلى
حَلِيمِي	1985.	1048.
حَمَانِي	2126,41.	2,5; 10. 26, II fol.
حَمَائِي	2774 (المقامة	139 ^a . 29,2. 44,10;
	الحمائية)	28. 71, 1; 5. 77,1.
حَمْدَانِي	68,5.	102,7; 8. 344. 596.
حَمْدُونِي	1886.	639. 651. 683. 702.
حَمْدِي	906 (? Hs. الحمد).	746. 906. 913.
حَمْرِي	8,4.	1130. 1147. 1182.
حَمَزَاوِي	807.	1311, 1. 1513.
حَمْرِي	2342.	1566. 1642. 1716.
حَمَصِي	272. 690. 988.	1773. 1836. 1863.
	1258,2. 2862.	2096, 2. 2102, 4.
حَمْرِي	11,1. 14,27. 32,40.	2106. 2196, 12.
	632. 684. 709.	2744. 2828. V, 57.
	827. 962. 1022.	
	1111. 1322. 1324.	حَنَفِي
		1,29; 26. 2,4; 18.
		4. 9,1. 12,3. 26,
		I fol. 88 ^a . 32, 1.
		42,3. 66,1. 90,1.
		93,2. 94,13. 101,3.
		102, 7; 8. 262.
		348. 368. 421. 562.
		626. 651. 657. 735.
		745. 747 bis 748.
		755. 762. 768. 846.
		890. 901. 929. 930.
		932. 976. 991 f.
		1086. 1087. 1103.
		1127. 1130. 1141.
		1144. 1147. 1231.

1233. 1237. 1348.
 1395. 1412. 1424.
 1492, 1. 1497.
 1511. 1518. 1531.
 1547. 1577. 1620.
 1644. 1683. 1706.
 1707. 1718. 1724.
 1738. 1773. 1838.
 1853. 1854. 1860.
 1862. 1881. 1883.
 1930, 1. 2049, 1.
 2109. 2126 (IV
 S. 145 und Nr.
 56 und 95 dieser
 Hs.). 2153. 2183.
 2196, 8. 2296.
 2353. 2692. 2696.
 2732, 2. 2778.
 2789. 2795. 2821.
- حورانی III, S. 29 Anm. u.
 S. 35 Anm. (Hs.)
 (حورانی)
 حوشالی (?) 1267.
- خ
- خاتمی vgl. 54,3.
 خارجى 849 (الفرق).
 1652. 2126,340.
 خازنى 1244.
 خالدى 26, I fol. 103^a.
 1964. 2162.
 خالى 1030.
 خانقى III, S. 146 Anm. 1.
 خانكى 973.
 خبرى 71,2.
- خبرينى (?) 771,1.
 خبيصى 257.
 ختعى 2594.
 خراسانى 1348.
 خرائطى 627.
 خريزى 1217,2.
 خرشى 298. 326. 1056.
 1859.
 خرقى 1384.
 خزاعى 1532, 2. 1705.
 1838. 2126, 124.
 خزر جى 4. 77,1. 283. 362.
 749. 1762. 1769.
 2161. 2172. 2698.
 خزندارى 1655.
 خصالى 3.
 خصرى (oder خُصرى)
 616. 2126, 182.
 خطابى 2,64 (s. Nachtr.
 V, 3). 602.
 خطائى 1317. 1404.
 خطفى 26, I fol. 115^b.
 خفاجى 2,84. 26, I fol. 5^a.
 737. 767. 2164.
 2820.
 خخالى 1417,4.
 خلغوى 1607.
 خلوتى 678. 732. 897. 901.
 906. 1115. 1182.
 2369.

خليفة	651.
خليفة	1754.
خليفة	2, 14. 2354.
خناعي	418.
خناعي	968.
خوارزمي	26, I fol. 104 ^b . 173. 247. 1027. 2224* (V, 50). 2238.
خولاني	773.
خياري	1545.
خيالي	673 f.
خيامي	1158, 11.
خيصري	105.

د

دابوسي	II, S. 203 Anm. 1.
دارداسي	V, 14.
دارقطني	601.
دارمي	2126, 133 u. 147. 2365. 2794.
داري	26, II fol. 12 ^a . 1737.
دامغاني	917, 2.
داني	550. 551.
داودي	182. 421. 1138. 1852.
دابوسي	929.
ديهي	1047.

دجوي	1474.
دزعي	1546. V, 37.
دركزيني	595.
درناوي	2032.
دروي	405.
دري	1483. 1483* (V, 32).
دسوقي	678. 686. 2201.
دسونسي	1483.
دكدجي	} 1860 (vgl. III, S. 413, Anm. und Ahlwardt nr. 859).
دكدجي	
دلاصي	2275. 2280.
دلجموي	1289.
دلجوني	681. 1112 (V, 27). 1123.
دلجي	(oder دلجي) 2, 82. 614.
دلجاوي	2215. 2332. 2352. V, 52.
دليائي	2887, 1.
دليخاوي	} 2352; vgl. den Nachtrag dazu auf V, 52.
دليجاني	
دماميني	2, 51. 283. 1737.
دمراوي	101, 3.
دمسيبي	1465.
دمشقي	2, 8. 11, 1. 26, I fol. 95 ^a u. 111 ^a . 44, 17; 19; 23; 27. 80, 1. 94, 13. 582.

636. 747. 947.
1207, 2. 1374.
1377, 2. 1403.
1490. 1491, 3.
1500. 1525, 5.
1547. 1568. 1579.
1660. 1758. 1763.
1777. 1796. 1841.
1843. 1860. 1867,
4. 2126 (IV, S.
145). 2208. 2211.
2245. 2260. 2287.
2692. 2696. 2729.
2774 (المقامة
الدمشقية).
2775. 2882, 5.
342. 1814.
651 (Handschrift
(ذمنهوري).
703. 969. 1198.
2806. V, 13.
1481.
I, S. 219 Anm.
2081. 2378. 2435
—75. 2564. 2774
(المقامة
الدمياطية).
179.
1809.
7. 108, 2. 2068 f.
V, 34.
421.
1850.
2196, 3.
2191 (IV, S. 212).
- دَهْرِي 648. V, 34.
دَهْلَوِي 807.
دَوَالِي 258.
دَوَانِي 87, 8; 10. 103, 3.
650. 1158, 32.
1194. 2803. V, 6.
دَوْرَكِي 32, 4.
دُورِي I S. 164 Anm.
96, 2. 1283.
دَوَسِي 2126, 89 und 237.
1801.
دَوْلَتِي 2097.
دُولِي 2126, 186.
دِيَارَبَكْرِي 1798.
دِيرَبِي 1092.
دِيرَعَاتُولِي 420.
دِيرِينِي 408, 3. 648. 1514.
1737. V, 33.
دِيلَمِي 26, I fol. 78^af.
70, 6. 595. 2235, 2.
IV, S. 341 Anm.
دِينَوْرِي 636.
- ذ
ذُبْيَانِي 2126, 140.
ذَرَعِي V, 37 Anm. 3.
ذَمْنَهْوَرِي 651; s. ذَمْنَهْوَرِي
ذَهَبِي 2, 121. 613. 747.
917, 3. 1563 f.
1757. 1760. 1867,
4. V, 43; 45.

- رازی 2,48. 49,1. 377.
 543,2. 635. 644.
 905. 914,7. 934.
 980. 996. 1007.
 1184. 1186 f.
 1258, 3. 1267.
 1663. 1755. 1910.
 1916. 1918. 1931.
 1976. 2033,1. V,
 28; 46.
 راشدی 1097.
 راعی 1547. 2126, 269.
 IV, S. 219 Anm.
 رافضی 849 (الفرق).
 رافعی 406. 940. 982. 983.
 راوندی 2193.
 ربعی 2, 2. 54, 2. 102, 7.
 1773. 2196,1.
 رجیحی 70,8.
 رحبی (auch رَحْبِي und
 رَحْبِي) 1104.
 1111 f. 1115. V,
 27.
 رسدی (?) 2,109.
 رشدانی 1000.
 رشیدی 352. 551. 616. 694.
 808. 1089. 1417,1.
 2081. 2355 f.
 رصافی 26, I fol. 87^b.
- رَضَوِي 966.
 رَعِينِي 398* (V, 14). 551.
 640.
 رِفَاعِي 316. 374. 682. 897.
 919. 1404. 2208.
 رِقَاشِي 2126, 283.
 رَقِي 2126, 131.
 رَمَلِي 2, 65. 101, 3. 102, 3.
 517. 653. 919. 920.
 968. 969. 1080.
 1715. 2091, 2.
 2757, 1.
 رَهَاوِي 562.
 رُودَانِي 1415.
 رُومِي 26, I fol. 103^a u.
 224^b. 70, 15. 96, 2.
 1149 (الرُومِيَّة).
 1270. 1884. 2201.
 2211. 2213. 2247.
 2313. 2320. 2330.
 2809, 1.
 رِيَاحِي 2126, 25.
 رِيَاشِي 2126, 333.
 رِيَاضِي 1910. 2234.
 رِيَجَاوِي III, S. 113 Anm.
 رِي... 2169.
- ز
 زَاغُونِي 1553.
 زَاوَرِي 1851.
 29

زَبِيدِي (oder زَبِيدِي) 1271. 2126, 226.
 زَبِيرِي 874. 920.
 زَجَّاجِي I, S. 247 Anm.
 زَرَزَاوِي 36, 1.
 زَرَعِي 2, 5. 661. 709. V, 37 Anm. 3.
 زَرَقَانِي 1049.
 زَرَكَشِي 918. 926. 978. 981. 982. 2096, 1.
 زَرَنَدِي 886. 888, 1. 1842.
 زَرَنُوجِي 159, 2.
 زَرِيرَانِي 1554.
 زَعِيفَرِينِي 2152.
 زَغَارِي 2211.
 زَفَاوِي 643.
 زَفْتَاوِي 2485.
 زَمَخْشَرِي 69, 4. 109. 222 f. III, S. 24 Anm. 1. 1477. 2133. 2224. 2224* (V, 50). V, 19.
 زَمَزَمِي 2369.
 زَنَاتِي 65, 4. 72, Ende. 2630 (V, 54).
 زَنْجَانِي 194, 2, b. 195. 199. 204. 1190.
 زَنْدُوسْتِي 69, 4.
 زَنْدِي 619.

زَهْرَاوِي 1989. 1994.
 زَهْرِي 604. 1037. 1746 bis 1751.
 زَوَارِي 256.
 زَوَاوِي 2059.
 زَوَائِي 741.
 زَوَزْنِي 285. 399. 401. 2191 (IV, S. 212) 2192. 2224.
 زِيَادِي 745. 1638. 2714.
 زِيْبَارِي 2803. 2807.
 زَيْتُونِي 974.
 زَيْدِي 727.
 زِيْرَاتِي 71, 5.
 (زِيرَانِي?)
 زَيْلَعِي 1023.
 زَيْنِي 2168.

س

سَاحِلِي 889.
 سَارِي 369.
 سَاسِي 1839.
 سَاعَاتِي 26, I fol. 104^a u. 117^b. 1012. 2260.
 سَاعِي 1559.
 سَاتِي (?) 1620.

سالکوتی* (س)	675.	سرّای	1878.
سالیکوتی* (س)	II, S. 24 Anm. 1.	سرّخسی	997. 1916.
سامری	627.	سرمانی	417.
سامولی	1397.	سرّمری	2008.
ساوی	369. 1970, 1.	سرّمینى	888, 1.
سبتى	719. 1318. 1319. 1322. 1323.	سرّنى (?)	2168.
سبجى	2055.	سرّهانى (?)	598.
سبكى	1, 18. 2, 85; 101. 11, 1. 14, 26. 34, 1. 80, 2. 720. 848. 926. 964. 979. 1137. 1762. 2174. 2304. V, 43.	سرّوجى	2196, 10.
سبوى	1944.	سرّورى	190. 220, 2. 355.
سحسى	(سَحْتَنِى?) (سَحَيْتِى?)	سرّى	1, 4; 5. 727.
	1106. 1484. V, 33.	سرّيانى	2364. 2764, 1.
سجامى	277. 1188. 1212.	سعدى	4. 369. 912. 1220.
سجّاوندى	1099 f.	سعودى	1533.
سجّزى	529. 2170.	سعیدى	I, S. 335 Anm. 2. 727. 2126, 128. 2811, 3.
سجّستانى	522. 1140. 2665.	سفاقسى	533; vergl. auch صفاقسى und صفاقصى
سختنى	} s. oben سحسى	سفیانى	2760, 6.
سحینى		سگاکى	1211. 2779.
سجّاوى	582. 1139. 1487. 1574. 1714. V, 7.	سکندرى	1737.
سدبرى (**)(sic)	1381, 6.	سکنى	1839.
سدیبى	2255.	سلامى	733. 1730. 1758.
		سلجوكى	845 (s. V, 25). 2117, 1.

*) 1. سیالکوتى? Vgl. den Berliner pers. Katalog S. 1244.

**) d. i. سدبرى? Vgl. Jâqût II, 61.

سَلَطِي	26, I fol. 176 ^a .	سَنِيسِي	2300. 2793.
سَلْفِي	613, 5; 6. 632.	سَنْجَارِي	IV, S. 70 Anm.
سَلْفِينِي	959.	سَنْجَرِي	IV, S. 478 Anm. (V, 56.)
سَلْمُونِي	1103. 1697. 1865.	سَنْدُونِي	370.
سَلْمِي	(oder سَلْمِي oder سَلْمِي) 854. 947. 1839. 2095. 2126, 35; 70; 139.	سَنْدُونِي	1069.
سَلْمُولِي	2126, 216.	سَنْدِي	2126, 33.
سَلِيمَانْشَهْرِي	1013.	سَنْهَوْرِي	567. 1532. 1737.
سَمَرْقَنْدِي	762. 991. 1144. 1213. 1265. 1409. 1496. 1587. 1954. 1999. 2000. 2030, 2. 2799 f. 2809 f. V, 47; 56.	سَنْوَسِي	676 f. 680 f. 1159. 1196. V, 29.
سَمْسَانِي	2055.	سَهْرُورْدِي	1, 4. 2, 39. 717. 845. 857. 1198. 2208.
سَمْعَانِي	418. III, S. 45 Anm. 2; S. 132 Anm. 2; S. 135 Anm. 2875.	سَهْلِي	1158, 24.
سَمَلَالِي	807.	سَهِيلِي	94, 7. 1810. 2312.
سَمَلَاوِي	2694.	سُودَانِي	1267.
سَمْنَانِي	1900.	سُودِي	2377.
سَمْنُونِي	2, 101.	سُوسِي	20, 5. 1456, 1.
سَمَهْرِي	2126, 168.	سُوهَاذِي	567.
سَمَهْرُونِي	2795. V, 42.	سُويْدِي	44, 30. 1944. 1958 f. 1970, 2. 2026, 1. 2224.
سَنْبَاطِي	2, 63. 169.	سُويْقِي	(oder سُويْقِي) 2307.
سَنْبَلَاوْنِي (*)	955.	سِيَامِي	1024.
		سِيرَاجِي	2041.
		السِّيْرُوزِي	194.
		سَيْفِي	643. 1224. 1690.
		سَيْلَكُوتِي (**)	II, S. 24 Anm. 1.

*) 1. سَنْبَلَانِي? Vgl. Jâqût III, 156.

**) 1. سَيْالَكُوتِي? Vgl. Anm. *) auf der vorigen Seite.

سیمای 1261,1.
 سینوبی 839.
 سیواسی II, S. 273 Anm. 1.
 سیوطی 1,8. 2, 30; 31; 53;
 62; 66; 69; 70 bis
 72; 74; 91; 111;
 112; 113. 3,7; 10.
 34. 37, 1; 2. 52.
 53, 2. 56. 58, 3.
 59,1. 66. 91. 94.
 109. 166 — 169.
 175. 180. 420. 598.
 622. 628. 629. 721.
 725. 737. 738. 742.
 743. 747. 755. 758.
 764. 774. 967. II,
 S. 297 Anm. 1.
 1128. 1168. 1383.
 III, S. 132 Anm.
 2. 1530. 1531.
 1539 Anh. 1. 1551.
 1584 f. 1630. 1688.
 1693. 1718. 1744.
 1795. 1826. 1847.
 1852. 1858. III,
 S. 412 Anm. 2.
 1884. 1977. 2025,
 1. 2048 f. 2064, 3.
 2071. 2072. 2166.
 2314. 2318. 2699.
 2771. 2772. V,
 39; 47.

ش

شانلی 2,20; 55. 5,2. 11,5.
 95 fol. 75^a. 755.
 874. 890. 904.
 907. 916,1; 3. 966.
 1046. 1049. 1233.
 1607. 1737. 1738.
 1814. 1848. 1853.

2103. 2788, 5. V,
 14.
 شاشی 2,79.
 شاطبی 551. 1575. 2168.
 شافعی 2,8; 9; 14; 49; 72;
 82; 83; 92; 109;
 118. 5,2. 9,2. 12.
 14,24. 22,7. 23,2.
 26, I fol. 105^b.
 49,3. 55,6. 58,1; 2.
 80,1. 87, 1; 6. 94,
 12. 101,3. 105.
 162. 163. 173. 178.
 179. 182. 204. 206.
 229. 238. 276. 277.
 285. 307. 315. 316.
 342. 368. 524. 533.
 538. 563. 572. 575.
 580. 582. 586. 588.
 613,3. 614. 616.
 617. 631, 2. 637.
 651. 659. 661. 667.
 676. 683. 684. 690.
 706. 709. 713. 720.
 724. 729. 730. 732.
 741. 754. 757. 763.
 772. 806. 809. 815.
 824. 827. 846. 848.
 849. 854. 859. 865.
 889. 896. 902.
 908. 910. 919.
 921. 923. 938
 bis 990. 1077 bis
 1079. 1085. 1092.
 1111. 1115. 1116.
 1130. 1138. 1147.
 1152. 1153. 1163.
 1176. 1179. 1182.
 1206. 1212. 1214.
 1224. 1231. 1340.
 1355. 1390. 1404.
 1407. 1417, 1.
 1465. 1474. 1477.
 1481. 1487. 1497.

1498. 1501. 1508
(s. Wüstenfeld).
1532. 1541. 1566.
1582. 1590. 1609.
1628. 1633. 1639.
1640. 1652. 1687.
1715. 1731. 1733.
1757. 1763. 1775.
1798. 1801. 1814.
1826. 1834. 1849.
1857. 1861. 1866.
1867, 4. 1872.
1874. 1876. 1882.
1959. 2028, 1.
2046. 2052. 2066,
1. 2081. 2095.
2099. 2103. 2104.
2107. 2142. 2153.
2161. 2168, 2172.
2196, 5. 2201.
2205. 2218. 2243.
2268, 2. 2297.
2312. 2314. 2323.
2326. 2332. 2338.
2376. 2381. 2509
bis 2555. 2565.
2595. 2597. 2689.
2755. 2757. 2776.
2779. 2783. 2788,
3. 2829. V, 14;
20; 45.
- شافی vgl. 2597.
- شامی 44,3. 771,2. 1547.
1796. 1797. 2025,
1; 2. 2168. 2218.
2784. 2795.
- شاهینى 1,14. 2213.
- شاوری 2794.
- شاولی 11,5.
- شبراختنى 62,4. 1083. 1961.
V, 46.
- شَبْرَامَلْسَى 968. 969. 1258,3.
2757,1.
- شَبْرَاوَى 340. 1131. 1193.
1232. 1355. 1551.
2338 f. V, 39.
- شَبِستَرَى 262.
- شَبَشِیرَى 616.
- شَبَلَى 747. II, S. 350
Ann. 1511. 2694.
V, 14.
- شَبَلِیخَى V, 14.
- شَجَاعَى 637. 809. II, S.
391 Ann. (s. aber
oben سَجَاعَى).
- شَجَرَى 834.
- شَحْرَى 1950.
- شَرائِبَى 2663 und wohl
auch 1784 (Hs.
شَرادِسَى; vgl.
V, 44).
- شَرَبانَى 192.
- شَرَبینَى 943. 1804. 2345.
- شَرَجَى 1271.
- شَرَقاوى 890.
- شَرَفَى 2287.
- شَرَقى 2103. 2126,87.
- شَرَنبَابَى 2243. V, 51.
- شَرَنبِلالى 16,1. 768. 846.
1033. Vgl. V, 4
u. 51.
- شَرَنقاشى 729.

شروانی	2809,1.
شریچی	2,115.
شریشی	104,2.
ششتی	685.
شطرنجی	2126,253.
شطیبی	III, S. 205 Anm.
(*) شعرانی	2, 123; 124. 170. 671. 833. 896 bis 898. 1169. IV, S. 7 Anm. 2746.
(*) شعراوی	736,2. 1736. 1767. 1958.
(sic) شعرنی	833.
شغدري	2794.
شغری	987.
شکری	386. 392. 1548. 1549. 1894 — 5. 1901. 1909. 1910. 1913. 1921. 1925. 2324. 2874.
شلبی	1038. 1087.
شمسانی	727.
(**) شمیساطی	1728.
شنآوی	2707.
شنشوری	584. 1078. 1478. 1486. 1784.
شنوانی	335. 2099.

شنوبی	686.
شهاوی	910.
شهرستانی	918. 1163.
شوایطی	941.
شوبری	723. 986.
شویزی	2660.
شیبانی	2, 16; 109. 589. 609. 659 f. 663. 670,2. 998. 1127. 2078. 2333.
شیبینی	1826.
شیرازی	29,1. 68,1. 394 u. 395. 582. 661. 727. 939. 1139. 1152. 1158, 18. 1183. 1917. 1943. 2033, 2. 2040.
شیروانی	2015.
شیزری	2196,2.
شیعی	1652.

ص

صابونی	636.
صابی	26, I fol. 108 ^b u. 117 ^b . V, 43.
صادقی	1638 (vielmehr صدیقی, s. Nachträge II).

*) Vgl. K. Vollers in ZDMG. XLIV, 390.

**) sic! vgl. شمیساطی bei Jâqût III, 151,

صَاغَانِي	(al. صَغَانِي) 2,119. 2295.	صَفَاقْسِي	651. 2103. Vgl. صَفَاقْسِي
صَالِحِي	2,8. 44,27. 94,15. 1254, 1. 1377, 2. 1796. 1797. 1843. 2126, 293. 2196, 12. 2271.	صَفَاقْصِي	
صَبْنَرِي	III, S. 483 Anm. 5. 2025,1.	صَفْتِي	1617. 2347.
صَحَابِي	2225.	صَفْدِي	26, I, fol. 85 ^b u 105 ^b . 58, 3. 80,1. 1153. 1336. 1731. 1733. 2046. 2140. 2141. 2152. 2184. 2205. 2211. 2248, 1. 2774 (المقامة) الصفديّة). 2824.
صَحَارِي	1698.		V, 49.
صَدْفِي	1401.	صَفُورِي	99,2. 846.
صَدِيقِي	(d. i. صَدِيقِي oder صَدِيقِي) 26, I fol. 142 ^a . 54. 94,9. 865. 866, 3. 901. 1158,31. 1194. 1578. 1614. 1638 (s. Nachtr. II). 1646. 2108. IV, S. 227 Anm. 2326. 2381,1.	صَفُورِي	2783.
		صَفُورِي	567.
		صَفِيدِي	2688.
		(صَقْلِي *)	III, S. 483Anm.5
		صَنَرِي	8,2.
		صَنَعَانِي	2,28. 286. 367. 744. 935.
		صَنَهَاجِي	1403.
		صَهِيوَانِي	(Sionita) 1524.
		صَهِيوِنِي	2304. 2385—93 f.
		صُورِي	2, 39; 65. 15, 7. 70, 2; 6; 8. 81,2. 87,7. 215. 286. 421. 593. 668. 880—917. 1048. 1291. 1379. 1398. 1402. 1495. 1525, 5. 1566. 2208. 2316. V, 32.
		صُوفِي	
صَرَّخْدِي	2196,8. 2200 (V, 49).		
صَرَّصَرِي	1377, 1, b. 2272. IV, S. 493 Anm.		
صَعْلُوكِي	905.		
صَعِيدِي	680. 683. 1865. 2808.		
صَغَانِي	(al. صَاغَانِي) 2,119. 2295.		
صَغْدِي	III, S. 8 Anm. 3.		

*) So nach Jâqût III, 406; nach al-Sujûti vielmehr صَقْلِي.

صُولِي 1756.
صِيَامِي 224.
صَيِّدَاوِي 1340.
صَيِّنِي 1358.

ض

ضَبِّي 2126, 135.
ضَمْرِي 1790.
ضِيَاثِي 259.

ط

طَالِبِي 595.
الطَالَوِي 26, I fol. 81^b.
طَاهِرِي 1622.
طَائِفِي 23, 2. 529.
طَائِي 26, I fol. 153^b.
54, 3. 64, 2. 263.
884. 914, 1 — 3.
1737. 2126, 86;
93; 101. 2168.
2193. 2684. 2793.
طَبَاطِبِي 2332.
طَبْرَانِي 601. 864, 5. 1967.
طَبْرِي 834. 1554. 1834.
1910.
طَبْلَاوِي 688. 866, 2.
طَبْنَارِي 922.
طَحَاوِي 2, 17. 663. 733.

طَرَابُلُسِي 2, 3. 39, 8. 422.
1377. 2211. 2774
(المقامة
الطرابلسية).

طَرْدِي 659.
طَرَطُوشِي 909. 1877.
طَغْرَاثِي I, S. 172 Anm.
1298. 2247 f.
طِنَاحِي 2107 (vgl. Jâqût
I, 282 Z. 4 v. u.).

طَنْبُورِي 2126, 46; 255.

طَنْجِي 1541.

طَنْطَاوِي 2078.

طَوَاشِي 563.

طَوَافِي 235.

طَوَخِي (?) 1121.

طَوْرَخَانِي 235.

طُوسِي 1, 18. 26, I fol.
153^b. I, S. 319
Anm. 915, 2. 1158,
31. 1296, 1. 1408.

طُولُونِي 12, 2. V, 4.

طَيَّبِي 2, 77. 597. 1391.
2196, 4.

ظ

ظَاهِرِي 1525, 4. 1626.
1647. 1657. IV,
S. 483 Anm.

ظَرَايِفِي 2360.

ع

عاتكى	2271.
عادى	44,24. 1103. 1477 (s. Nachtrag).
عارى	339. 679. 2792.
عالمى	643. 966.
عامرى	26, I fol. 115 ^a . 285. 2208.
عاملى	531. 643. 771,2. 966. II, S. 282 Anm. 1257.
(sic) عامولى	680.
عبادى	(auch عَبَّادى und عِبَادى) 1220. 2783.
عباسى	98,17. 1048. 1141. 1347. 1533. 2213. 2323.
عبدرى	2,46. 1737.
عبرى	646. 2876.
عبسى	8, 7. I, S. 470 Anm. 2126,132. 2192,1.
عبيدى	646.
عبيدى	98,21.
عتابى	2126,298.
عتبى	26, I fol. 108 ^a .
عثمانى	2,82. 4. 334. 614. 1616. 1639. 1640. 1651.

عجلونى	892. 1867,4.
عجلى	2126, 43; 286; 291.
عجمى	2, 3. 24, 1. 98, 1. 262. 421. 584. 723. 724. 966. 981. 1078. 1287, 1. 1631. 1632. 1947. 2041. 2195. 2266. V, 38.
عدنى	2774 (المقامة العدنية).
عدوى	678. 693. 732. 807. 1030. 1046. 1829. 1865. 1882. 2808.
عدارى	1554; auch Nach- trag zu Nr. 44,33 (V, 5).
عدرى	2126, 64; 69. 2665.
عراقى	2,68; 102. 44,15. 58,1. 579f. 952. 984. 1077. 1159. 1250. 1261, 1. 1274. 1295, 7. 1358. 1452. 1491, 1. 1794. 1949. 2036,2. V, 29; 53.
عربانى	IV, S. 95 Anm.
عربى	1,27. 2,45. 3,3; 5; 13; 16. 11,1. 14, 22. 26, II fol. 135 ^b . 44,15. 54,3. 64,2. 286. 612. 640. 666. 670. 706. 803. 884f. 914, 1—3; 7. 1258,3. 1262, 5. 1266. 1278. 1909,2.

عَرَجِي 390. 2126, 188.
 عَرْدَبُولُوِي (?) 1024.
 عَرَضِي 14. 44, 33. 987.
 1474. 2211.
 عَزَارِي 44, 33 (vgl. jedoch
 den Nachtrag
 auf V, 5).
 عَزَارِي 2201 (V, 49); vgl.
 V, 5.
 عَزِي 102, 6. 194, 2, b.
 195—197. 205, 2.
 238. 314. 980.
 1655. 2208.
 عَزِيْزِي 522. 849. 1501.
 1861. 2595.
 عَجَّجِي 2211.
 عَسْقَلَانِي 2, 105; 108; 116.
 23, 2. 58, 3. 102, 10.
 109. 583. 735. 754.
 757. 1622. 1867, 4.
 2297. V, 40.
 عَسْكَرِي 1909. 2784.
 عَشَاقِي 1061.
 عَشْرِي 1530.
 عَشْمَاوِي 370. 683. 1634.
 عَشْمُونِي 421.
 عَصَامِي 305.
 عَصْفُورِي 586. 2206. 2254.
 2162. 2318.
 عَضْدِي 1997.
 عَطَائِي 1765.
 عَطَشِي 2832.
 عَطْرِي 2126, 363.

عَطِيفِي 747.
 عَفِيْفِي 874 (bis). 2103.
 عَقْدِي (عُقْدِي,
 عُقْدِي) 2340.
 عَكْبَرِي 827. 2224.
 عَلَائِي 2011.
 عَلَمِي 2, 92.
 عَلَمِي 93, 9. 272. 736, 1.
 عَلَوَانِي 1842. 1909. 2789.
 عَلَوِي (عَلُوِي). 87, 10.
 917, 2. V, 6.
 عَلِيْبِي 1716.
 عِمَادِي 1, 19; 24. 93, 2.
 1857. 2213. V, 55.
 عِمَانِي (عِمَانِي).
 2126, 349.
 عَمْرِي (عَمْرِي) 26, I
 fol. 103^b. 582.
 1639. 2213. 2826.
 V, 41.
 عَمْرِيْطِي 2107.
 عَمْرُوِي 2248, 2.
 عَنَابِي 80, 2.
 عَنَايَاتِي 1660. 2211. 2318.
 2322, 1. V, 41.
 عَنَسِي 2330.
 عَوْضِي 1754.
 عِيَاتِي V, 43.
 عِيَادِي 1946.

عیاشی	V, 36 Anm. 1.
عیانی	V, 43 Anm.
عیدروسی	15, 1 (Anm.); 7.
عینتابی	2, 50.
عینی	2, 50. 1497. 1627. 1644.

غ

غافقی	1998.
غربنی (?)	874.
غربی	2208.
غَرْنَاطی	363. 398* (V, 14). 1058. 1283. 1501. 1539. 1696.
غَرِّیانی	774.
غَزالی *	2, 36—38. 3, 13. 28, 2. 44, 9. 56, 2. 70, 4; 10. 77, 2. 93, 15. 95 fol. 91 a. 103, 4. 406. 417. 661. 716. 755 a. 882. 915, 2. 925. 1158, 33. 1164 f. 1258, 3. 1355. 1491, 3. 1539, An- hang 1. 1670. 1874 f. 2025, 1. 2242. 2243. V, 25; 28; 35.
غزانی	III, S. 27 Anm.
غزلانی	1625. 2059. 2332.

غَزَنوی	836. 1003. 1005.
غَزی	81, 1. 200, 2. 927. 945. 1023. 1034. 2208. 2213. 2268, 2. 2297.
غَسَّانی	76, 2. 883. 1890. 2126, 72; 151. 2224. 2259.

غِفاری	87, 5.
غَلابی	2126, 47.
غَلانی	1267.
غَمَری	39, 2. 307. 864, 3; 10. 889. 1081. 1275. 1474. 1640. 1660. 1784. 2021.

غَنِیبی	1092.
غُوری	56, 4. 1626. 1669 f. 2773.

غوشی	1275.
غوطانی	(von Gotha) 2384.

غیاری	2752.
غیاشی	1545* u. ** (V, 36).
غیشی	1050. 1228.
غیطی	91, 3. 756.

ف

فارابی	1, 10. 237. 1216.
فارسکوری	2768.

*) Vgl. IV, S. 258 Anm. 1.

فارسی	I, S. 355 Anm. 632. 640. 1191. 1358. 1521. 1737. 1987. 2755.
فارضی	2217. 2360.
فارقی	827. 1877.
فاسی	279. 631,1. 807. 1696. 1705. 1706.
فاطمی	I, S. 43 Anm. 2.
فاکھانی	314. 1046.
فاکھی	206. 331. 715.
الفتحی	1,16.
فراهیدی	26, II fol. 127 ^a .
فرجانی	III, S. 11 Anm.
فرحاتی	1339.
فرضی	(فرضی) 1123. 1124. 1138. 1474.
فرغانی	646. 667. 1000. 1523. 2267.
فراری	54,2. 922. 1137. 1838. 2095.
فرانی	III, S. 27 Anm.
فرلوی	2059.
فشنی	V, 25.
فقی (?)	2565.
فلجی	376,2.
فلصادی	IV, S. 105 Anm. u. S. 166 Anm. 3.
فناری	1169. 1178. 2783.
فہری	III, S. 427 Anm. 2252.

فوانسی	1399.
فوی	2340.
فیاتی (?)	2168.
فیروزآبادی	394—5. 1183.
فیضی	1980.
فیومی	1,18. 406. 407. 1130. 1482. 2262. 2282.

ق

قادی	I, S. 43 Anm. 3. 15,7. 39,1; 9. 44, 22. 77, 1. 96, 2. 102,7. 808. 1351. 1547. 1773. 1862 ^a . 2268, 2. 2365. 2795.
قاری	597. 642. 689. 712. 1084. 1829. 2693.
قاسمی	421.
قانونی	115
قاہری	2,47. 1622. 1850. 2211. 2774
(المقامة) القاهرة	
قبابی	421. 1768.
قبطی	63,1.
قبیصی	65,2.
قتیبی	1311,1.
قحطانی	2760,6.

- قَدْرِي** (الفـرق) (القدرية) 849.
قُدْسِي 661. 747. 899. 919.
 1104 — 5. 1320.
 1687. 1714. 1862.
 2297.
قُدُورِي 181. 994 f. 1012.
 1039.
قَرَاتِيْسِي 2126, 51.
قَرَاتِي 2, 28. 182. 540.
 858. 935. 1959.
 2211.
قَرَاتِرِي 2597.
قَرْسِي (sic) (d. i. قَرْسِي?) 2119.
قَرَشِي 4. 334. 595. 808.
 1252, 2. 1262, 1.
 1477. 1629. III,
 S. 285 Anm. 1706.
 1737. 1790. 1882.
 1897 f. 1921.
 2027, 1. 2119 (?).
 2126. 2128. 2213.
 2244. 2246. 2268,
 1. 2803.
قَرَطَاي (?) 1620. 1655.
قَرَطْبِي 1, 11. 2, 29; 58;
 100. 26, I fol.
 19^b u. 102^a. 35, 3.
 749. 752. 753.
 II, S. 75 Anm.
 1525, 6. 1554.
 1937. 1986. 2240.
قَرَطْبِي 2126, 44.
قَرْمَانِي 50, 1. 1744. 2198, 1.
قَرْنِي 1737.
- قَزْوِينِي** 102, 7. 173. 377.
 596. 636. 844.
 940. 950. 952.
 1167. 1169. 1186.
 1503 f. 1526.
 2779 f.
قَسْرِي 2126, 117.
قَسْطَلَانِي 2, 7; 57. 970. 1795.
قَسْطَمُونِي 1110; vgl. 50, 3.
قَشَاشِي 906.
قَشِيَارِي 1756.
قَشِيرِي 2, 43. 70, 11. 1143.
 1295, 9.
قَصْطَمُونِي 50, 3; vgl. 1110.
قَطَامِي 2126, 265.
قَطْرُبِي 61, 2. 408, 3.
قَطِيعِي 589.
قُفْصِي 80, 2.
قَفْطِي III, S. 146 Anm. 2.
قَلْشَانِي 1046.
قَلْصَادِي 1477.
القَلْجِي [583.]
قَلْقَشَنْدِي 1404. 1619. V, 40.
قَلْوَلْسِي 421.
قَلْبِيْبِي 1275. 1737. 2108.
قَلْيُوبِي 11, 7. 986. 1269.
 1452. 1826. 1907.
 1958. 1961. 2703.
قَلْيُونِي s. كَلْيُونِي
قَمَاقِمِي 1960.

قحاوی	2105.
قَمَری	oder قَمَری 1162. 1951. 2030,1.
قُنَّاثی	368. V, 14.
[القنديلجی]	2827.]
قوانی	2126, 242.
قوانسی	III, S. 54 Anm. 2.
[القوشجی]	1213.]
قوصونی	1958. 1979. 2026,1.
قوصی	80,2. 1687. 1737.
قونوی	888,1.
قیراطی	11,1. 26, I fol. 131 ^b . 98,19. 2168. 2200 (V, 49). 2211. 2213. 2319.
قیروانی	2, 19; 46. 1045 f. 1554. 2034, 1. 2124. 2129.
قیسی	1058. 1220. 1501. 1539. 2130.
قیصری	361. 2266.
قیطوشی	1303.

دودی 64,1.

ک

کاتبی	1186.
کاتی	1171, 2; 3. 1175 f.
کاتولیکی	(katholisch) 2364.

کارزونی	1283. 1925.
کاشغری	766.
کاشی	70,2. 2809,2.
[کافیجی]	(d. i. کافیه جی, hier mit arab. Artikel) 1884.]
کالیوی	718* (V, 22).
کبسی	2358.
کبوشی	(Capuziner) 2851/2.
کبیری	643.
(?) کبیسسی	2358.
کتانی	1813.
کتبی	98,3. 1220. 1222. 1224. 1294. 1567 1722.
کرادیسی	1391.
کرخی	1474. 2732,2.
کردی	110. 402. 1176. 1182. 1737. 2707. 2718.
کرگی	(کرگی) 2029,2.
کرمانی	592 f. 1944.
کرملیتانی	(Carmeliter) 2885,6.
کسانی	I, S. 164 Anm. 1739.
کشناوی	1267.
کشی	590.
کعبی	643.
کفراری	705. 1212.

کَلاعی	2,1.
کَلْبی	1541. 1838. 2078. 2196,2.
کلوتانی	816.
کلیونی	2025,1 (s. V, 47).
کمرانی	III, S. 483 Anm. 4.
(?) کمشلشی	610.
کِنانی	162. 575. 631,2. 667. 1547. 1878. 2049, 1. 2103. 2196,3.
کناری	1267.
کندالی	201.
کُندی	2,115. 26, I fol. 9 ^b . 827. 1555. 2117,2. 2126, 97; 263; 345. 2196,13. 2833. 2884, 1. V, 60.
کهفی	643.
کُواکِبی	102,10. 565. 583. 2201.
کوجلی	1934.
کوجکی	1935.
کُورانی	2,54. 1095,1.
کُوفی	26, I fol. 4 ^b . 663. 1358. III, S. 48 Anm. 1. 1592. 2126, 150; 195. 2196, 9. 2420 — 2428.
کوخکی	1936.
کوم البریسی	} III, S. 48 Anm. 1.
کوم الریشی	

کیالی	(vgl. کَیَال bei al-Sujûti) 316.
کیدانی	936.
کیلانی	85, 13. 96, 4; 5. 204. 295. 2788,3.

گ

گوپاموی	(Berlin, Pers. 603, I, 67) 1198.
گیلانی	s. جیلانی und کیلانی

ل

لاحقی	2126,50.
لادقی	(vgl. لَادَقی bei al-Sujûti) 1399.
لاری	87,2. 259. 1218.
لاهوری	259.
لَبَقی	10,3.
لُبْنانی	1549. 2262. 2341.
لُبودی	1933.
لُحَمی	72,5. 314. 1225. 2273.
لَطِیفی	3,20.
لُغوی	377. 2770.
لُقانی	200,2. 203. 583. 693 f. 1111. 1826. 1829. 2102, 3. 2103. 2783.
لقبی	10,3.

لنباہی 922.
لواتی 1541.
لیٹی 560. 1213. 1618.
2126,42; 327.

م

الماتریدی 100,1.
(sic) ماردانی 716.
(sic) مارانی 1222.
ماردیدنی 1531.
ماردیننی 9,2. 72,7. 1105.
1109. 1113. 1116.
1350, 1. 1353, 2.
1381, 2. 1382.
1390. 1417, 2; 3.
1419. 1422. 1424.
1425. 1426. 1428.
1475. 1483. 1486.
1491, 3. 2196, 3.
2201. 2868.

مارونی 313. 386. 392.
1894/5. 1901.
1909. 1951. 1966.
1984. 2002. 2066.
2217. 2324. 2873.
2874.

مازنی 2126,91; 376.
ماکدونی III, S. 19 Anm. (l.
مکدونی; vgl.
Nachträge).

مالقی 299. 2001. 2004.
V, 47.

مالکی 2, 23; 24; 28; 46;
51; 55; 56; 58; 61.
4,4. 17. 26, I fol.
79^a. 30,5. 35,6.
36,1. 44,25. 54,2;
3. 80,2. 194,1.
203. 273. 298. 362.
374. 407. 421. 534.
598. 610. 651. 678.
680. 681. 682. 683.
685. 693. 732. 741.
844. 845. 858. 868.
890. 901. 907. 919.
924. 935. 1026.
1045 bis 1060.
1112. 1123. 1130.
1147. 1232. 1267.
1275. 1381, 5.
1427. 1483* (V,
32). 1545* u. **
(V, 36). 1617.
1625. 1690. III,
S. 292 Anm. 1.
1697. 1829. 1852.
1858. 1859. 1863.
1877. 1944. 1961.
2015. 2100. 2101,
2. 2102,1. 2103.
2119. 2213. 2291.
2295. 2332. V, 14.

مأمونی

259.

ماوردی

2,49. 1872. 2760,
13.

متبشری

I, S. 274 Anm.

متبولی

1233.

مجدی

1381, 3. 1407.
1417, 1. 1418.
1420.

مجزومی

V, 3.

مجیری (?)

772.

30

مَحَامِلِي	984.	مَرَجَانِي	1260, 2.
مَحْبُوبِي	933. 1024.	مَرَجِي	849. 850 (الفرق (المرجئة)
مَحْبِي	26, I fol. 173 ^b .	مَرْحُومِي	944. 1863.
مَحْدُومِي	V, 3.	مَرْدَانِي	1007.
مَحْزُومِي	2, 51. 26, I fol. 19 ^b u. 102 ^a . Vgl.	مَرَزُوقِي	2379.
مَحَلِّي	مَحْزُومِي 14, 22. 923. 958 f. 1381, 3. 1669 f. 1849. 2295.	مَرْسِي	1848 (مُرْسِي, das. Anm.) 2119.
مَحْمَدِي	111. 246. 1085. 1884.	مَرشَدِي	941.
مَحْدُومِي	1690.	المَرصِيفِي	39, 2.
مَحْزُومِي	(2, 51. 26, I fol. 19 ^b u. 102 ^a .) 988. 1629. 1687. 2240. 2830. V, 3.	مَرْعِي (?)	1642.
مَدِيحِي	1878.	مَرغَتِي	} III, S. 90 Anm.
مُدْجِي	686.	مَرغِيشِي	
مَدَنِي	23, 1; 4. 680. 1347. 1545. 2325.	مَرغِيبِي	1456, 1.
مَدِينِي (oder مَدِينِي)	632.	مَرغِينَانِي	1000. 1039.
مُدْهَبِي	2142. V, 48.	مَرُوزِي	418. 632.
مَرَادِي	283.	مَرِّي (oder مَرِّي)	1778. 2126, 90.
مَرَاغِي	1350, 3. 1713.	مَرزَنِي	26, I fol. 118 ^a . 938. 1026. 2225.
مَرَاكِشِي	81, 2. 1295, 1; 3. 2291.	مَرزِي	747. 1757.
مَرْتَجِي	2107.	مَسَاكِنِي	651.
مَرْتَفِي	1219.	مَسْتَنِي (?)	80, 2.
		مَسْرِي	1427.
		مَسْعُودِي	93, 4. 1354. 1554.
		مَسِيحِي	1894/5. III, S. 456 Anm. 1920. 1988. 1990. 2055.

مشتوی	815.
مشهدی	1947.
مصری	2, 2. 98, 3; 17. 169. 283. 285. 341. 421. 671. 767. 845. 896. 922. 923. 938. 970. II, S. 273 Anm. 1. 1080. 1143. 1219. 1222 (s. Nachtr. II zu II, 413). 1347. 1348. 1459. 1491, 3. 1545. 1614. 1619. 1622. 1628. 1668. 1715. 1757. 1795. 1859. 1930, 1. 1952, 1. 2034, 3. 2036, 2. 2066, 2. 2104. 2164. 2168. 2196, 6; 16. 2261. 2271. 2289. 2304. 2348. 2668/9. 2826. V, 41.
مصینی	1533.
مطرائی	26, I fol. 104 ^a .
مطرزی	214, 2. 227.
مطوبسی	341.
مطوعی	26, I fol. 102 ^b u. 108 ^a .
معافری	1728.
معتزلی	532.
معدونی	} s. مقدونی
معدوی	
معری	1, 2. 26, I fol. 149 ^a . 307. 315. 952. 1478. 1653. 2238.

معزی	2211.
معیری	(oder معیری) 45, 1.
معیدی	I, S. 335 Anm. 2.
(?) معیصری	1961.
مغاری	2696.
مغربی	17. 26, I fol. 109 ^b . 35, 6. 40, 2. 54, 3. 65, 1. 80, 2. 172. 283. 363. 683. 854. 1023. 1036. 1162. 1261, 10. 1283. 1348, 3. 1415. 1477. 1495. 1541. 1545* u. ** (V, 36). 1575. 1697. 1758. 1790. 2011. 2016. 2045. 2103. 2116. 2211. 2679. IV, S. 422 Anm. 2791.
مغنیساوی	641.
مفیدی	966.
مقدادی	2168.
مقدسی	(oder مقدسی) 2, 120. 44, 12. 192. 229. 321 (مقدسی). 397. 596 (مقدسی). 683. 746. 748 (مقدسی). 908 (desgl.). 921. 1138. 1147. 1402. 1478. 1492, 2. 1547. 1715 (bis). 1718. 30*

	1836. 1843. 1920.	مکنبى	385.
	1993. 2102, 4.	مکدونی	2398; vgl. III, S. 19 Anm. (s. Nachträge).
	2171. 2364. 2693		
	(مقدسى und مقدسى). 2778.	مکودی	279.
	2828. 2862. V, 57.	مكى	2, 78. 19, 2. 548. 613, 5. 715. 735. 773, 3. 881. 996. 1085. 1587. 1616. 1629. 1660. 1694. 1706. 1707. 1834. 1857. 2126, 30; 111; 160. 2773. 2774 (المقامة) (المکيَّة). 2803. V, 52; 53.
مقدونى	III, S. 19 Anm.	ملاذى	643.
مقرى (*)	1, 17; 20; 24; 30 (مقرى). 2, 56; 63. 8, 1. 22, 13. 26, I fol. 108 ^a (مقرى) und II, fol. 140 ^a (مقرى, sic!). 165. 401. 406. 631, 1 (مقرى). 736, 1. 941. 951. 1153. 1590. 1607, 2. 1697 f. (مقرى). 1754. 1813. 1944 und das. Anm. 5. 2025, 1. 2136. 2175. 2196, 6. 2201. 2208. 2213. 2268, 2. 2313. 2711. 2794.	ملكى	665. 1768. 1894/5. 1990. 2055.
		ملوى	15, 3. 683. 730. 772. II, S. 399 Anm. 1206. 2804 (Nachtrag).
		مليجى	1737.
		ممتانى	1892.
		مناولى	2, 90; 91; 93; 94 (I, S. 17 Anm. 1). 610. 890. 899. 1736. 1829. 1985. 2064. 2208. 2211.
مقرىزى	2, 6. 98, 20. 1574. 1620. 1621. 1652. 1675 f. 1771. 1830.	منبجى	1230.
مقلى	60, 1.		

*) Bei der gewöhnlichen Schreibung **المقري** ist es oft unsicher, ob **المقري** oder **المقري** gemeint ist.

مَنْدَرِي	600.
الْمَنْزَلِي	206.
مَنْصُورِي	846. 1768. 1976. 2208. 2211. 2565.
مَنْفِي	1046.
مَنْقَرِي	(oder مَنقَرِي) 2126, 294.
مَنْهَاجِي	2776.
مَنْوُفِي	854. 874. 1633. 2015. 2351.
مَنْوِي	III, S. 322 Anm.
مَنْزِيرِي	1147.
مَنْبِقِي	2610.
مَنْجَبِي	III, S. 483 Anm. 5. 2025, 1.
مَنْهَلَبِي	410. 411. 2271.
مَنْهَزِي	14.
مَوَازِينِي	2184.
مَوَاهِبِي	890. 916, 1. 1425. 1491, 2.
مَوْسَوِي	26, I fol. 151 ^a . 1163. 1530. 1543. 2126, 364.
مَوْسِيقِي	1350, 8. 1353, 1.
مَوْصَلِي	46, 1. 344. 588. 612. 808. 1009. 1495. 1532, 2. 2126, 6; 7. 2196, 1. 2333. 2689. V, 33; 56.
مَوْتَوْفَاتِي	V, 26.
مَوْلَوِي	643.

مَوْمُونِي	1863.
مَيْبَدِي	1218. 2227 ^a . 2228.
مَيْدَانِي	1250.
مَيْقَاتِي	1523.
مَيْكَالِي	(? vgl. Nachtr. II) 26, I fol. 102 ^b .

ن

نَابُلْسِي	26, I fol. 107 ^a . 103, 1. 756. 872. 1547. 1660. 1718. 1860. 1891. 2105. 2201. 2205. 2209. 2262. 2316. V, 39.
نَاجُورِي	I, S. 112 Anm.
نَاجِي	80, 1. 81, 1. 94, 3.
(sic) نَاسَرِي	2858.
نَاصِحِي	769.
نَاصِرِي	664. 665. 865, 7. 1772 (الناصرية). 2082.
نَاطِفَانِي	2126, 26 1.
نَافِعِي	1262, 3.
نَافِقِي	1267.
(?) نَبَابِي	922.
نَبْتِيَتِي	1412.
نَبْرَاوِي	1888.
نَبَطِي	1162.
نَثَلِي	II, S. 350 Anm.

نثای [نثائی]	868.
نَجَاحِی	1753.
نَجَّارِی	850 (مذهب النَّجَّارِیَّة).
نَجَّاشِی	421 (vgl. Nach- trag II). 1508 (s. Wüstenfeld). 1692. 1813.
نَجْمِی	94, 15.
نَجْمِیِّی	329.
نَجَاعِی	III, S. 146 Anm. 1.
نَخْوِی	186. 222. 341. 352. 358. 533. 596. 727. 966. 1521. 1539, Anhang 1. 1600. 1851. 1906. 2211. 2328, 9. 2770.
نَحْمِی	1737.
نَدَائِی	1979.
نَدَوْرْمِی	} 1283.
نَدَوْرِی	
نَسَائِی	2, 70. 596. 601. 610.
نَسْطَوْرِی	60, 1.
نَسْفِی	50, 1. 55, 1. 100, 2; 3. 643. 671. 930. 1012—1014. 1150.
نَشِیْلِی	II, S. 350 Anm.
نَصَارِی	2028, 1.
نَصِیْرِی	643. 855.

نَصِیْبِی	44, 18. 2126, 8.
نَصِیْبِیْنِی	1253, 2.
نَطَّاعِی	3, 6.
نَظْرَاوِی	978.
نَغْزِی	II, S. 160 Anm. 1.
نَفْرَاوِی	374. 682. 1046. 1147. 1859. V, 14.
نَفْرِی	II, S. 160 Anm. 1.
نَفْرَاوِی	I, S. 339 Anm. (vgl. aber V, 14). IV, S. 88 Anm. 1. V, 48.
نَفْزِی	890. V, 25.
نَفِیْسِی	2034, 1.
نَقْشَبَنْدِی	15, 7 (الطریقة) النقشبندیّة). 96, 2. 262. 571, 3. 808. 1547. 1862.
نَكَلَاوِی	844.
نَمْرَوْدِی	709.
نَمْرِی	2126, 329; 379.
نَمْلِی	2055.
نَمِیْرِی	1311, 1. 2126, 314.
نَهْدِی	2126, 258.
نَهْرَوَانِی	864, 2. 1708.
نَوَاجِی	11, 1. 2156. 2157. 2214. 2314. 2823 (V, 57).

نوبی	582. 853. 1535. 2102,2.
نوروزی	1936. 1937,1.
نوری	966. 1525, 3. 2196,17.
نوفلی	2126,26. 2268,2.
نووی	2, 34; 59; 60; 86; 87; 97; 99. 99,7. 105,2. 614 f. 639. 806. 820. 864,1. 955 f. 976. 989. 1065. 1136. 1153. 1829. 1847. 1849.
نوی	1198. 1525,3.
نیازی	2289.
نیریزی	1158,10.
نیسابوری	2, 43; 121. 521 1149. 1930, 2. 1931. 2127. 2243.
۸	
هارونی	192,2. 2005. 2291.
هاشمی	I, S. 43 Anm. 2. 1790. 1857. 2126, 315. 2244. V, 60.
هاملی	1039.
هدیابی	1222.
هدهدی	878.
هدلی	2126, 107; 149; 266.
هربندی	2126,10.
هرطوقی	2874.

هرمسی	1347.
هرمی	8,2.
هرروی	2,40. 192,2. 404. 1217,2.
هسکوری	1046.
هشتوکی	308.
همامی	1026. 1029.
همدانی	30,1. 829,1. 868.
هندی	2,110. 65,3. 605. 675. III, S. 14 Anm. 1. 1358. 1738. 2002. 2126, 276. 2330.
هورانی	1358.
هومای (?)	646.
هیبتی	1187.
هیثمی	2, 78; 86; 89; 96; 104; 106. 16, 2. 19,2. 630. 861. 1587. 1815. 2295. V, 44.

و

وابصی	2126,181.
واحدی	2231.
وارسی	1483* (V, 33).
واسطی	210. 892. 1081. 1737. 2021.
واطی	476—505. 924.
واقدی	1591. 1599 f. 1607, 2. 1746—51. V,40.

وَحْشَى	2201.
وَحِيدَى	1253, 1. 2211.
وَدَاعَى	2196, 13.
وَرْدَانَى	1442—1444. 1448.
وَرْدَى	39, 3. 44, 35. 315. 871. 952 f. 1477. 1514 f. 2174. 2214. 2794.
وَسِيْبَى	1026. 2034, 1.
وَعِيْظَى	829, 2.
وَفَائَى	16, 1. 23, 2. 421. 732. 897. 907. 1037. 1115. 1123. 1381, 3. 1474. 1543. 1872. 2099.
وَفْوَى	421.
وَلَالَى	1198.
وَنَائَى	732.
وَهْبَى	958.

ي

[اليازجى]	1926.
يَاسَمِيْنَى	1475 f. 1491, 1.
يَافِعَى	8, 6. 121. 545. 914, 4. 2208. 2328, 8. IV, S. 340 Anm. 2712.
يَاكُوْتَى	1525, 3.
يَامَنِى	93, 21.
يَتَوَانَى	376, 1 (ist falsch; s. V, 14).

يَخْصَبَى	719.
يَزْدَى	1495. V, 33.
يَزِيْدَى	2126, 38; 39; 355; 400.
يَشْكُرَى	2126, 19; 356. 2192, 2.
يَعْمَرَى	2, 2. 2297.
يَقْطِيْنَى	2126, 335.
يَلْبَغَاوَى	1651.
يَمَانَى	2, 109. 95 fol. 62 ^a . 910. 1616. 1824. 1930, 6.
يَمِيْنَى	26, I fol. 48 ^b . 99, 5. 545. 941. 951. III, S. 483 Anm. 5. 1950. 2025, 1. 2167. 2256. 2712. V, 53.
يَمِيْنَى (?)	165.
يَهُودَى	28, 4. 76, 2. 2758. 2872.
يُوسُفَى	352 (القصيدة) (اليوسفية)
يُونَانَى	1373. 1521.
يُونِيْسَى	1340 (III, S. 12 Anm.).
يُونِيْنَى	
„Darâi“	V, 37 Anm. 3.
Hesronita	s. حَصْرُونَى
Sionita	s. صَهِيْرُونَى

VII.

Chronologisches Verzeichnis der datierten Handschriften.

Nach der Flucht.

503: 1149.	723: 1906. 1999.	849: 1763.
548: 1781.	724: 613.	850: 1840.
569: 1521.	728: 957.	852: 1217. 1497.
vor 570: 158.	729: 1757.	855: 966.
571: 2770.	733: 595. 643.	856: 1882.
572: 2076.	737: 1943.	858: 1041.
590: 1163.	741: 1731.	859: 2256.
600: 186. 377.	742: 1012. 1183.	vor 860: 1655.
6...: 1143.	745: 2023. 2259.	861: 649.
601: 186.	747: 2125.	862: 9,1.
604: 401.	760: 1762.	865: 346.
607: 1349 (V, 31).	767: 314.	866: 647.
611: 185.	778: 636.	867 (?): 1337.
617: 392.	779: 398* (V, 15).	868: 1187. 2055.
619: 2013.	781: 1878.	vor 869: 2315.
624: 590.	782: 947. 1570.	869: 1337,1.
626: 1654 (V, 41).	789: 1562.	871: 976. (1552.) 2038.
627: 382. 1554.	vor 797: 1759.	2095.
639: 2688 (V, 55).	800: 1881.	872: 1625. (1947.) 2371.
668: 349.	vor 803: 192.	873: 563. 978.
676: 1932.	807: 1658.	874: 1589.
683: 1931.	810: 285. 299. 834.	877: 1484. 2139.
688: 939.	813: 832.	879: 980. 1333.
691: 1776.	818: 964.	881: 1003. 1830.
693: 1728. 1900.	824: 402. 404. 526.	883: 1947.
699: 1953.	825: 529.	885: 1395.
(700: 1897.)	827: 593.	886: 554. 1283.
704: 1013.	828: 1992.	888: 1167. 2305.
708: 996.	833: 646.	890: 2794.
709: 1934.	836: 1493.	vor 891: 1569.
711: 904.	838: 2312.	vor 891 (899?): 1489.
717: 1874.	846: 105. 868.	891: 955.

892: 1620.	979: 1718.	1019: 2252.
9...: 64,2.	980: 599.	vor 1021: 1474.
900: 80,1. 548. 2810.	981: 348. 771. 1841. 2729.	1021: 310. 853. 1825.
900 oder 901: 4.	983: 245. 1515.	2556.
902: 403. 2001 (?).	vor 984: 1377.	1022: 1964. 2774.
903: 64,1.	984: 2798.	1024: 859. 1498. 1616.
905: 238.	985: 66,1. 169.	1025: 562.
906: 1622.	986: 2134.	1027: 50,1. 532. 1535.
909: 1531.	987: 1066.	1028: 202. 1886. 1959.
911: 1526.	989: 1403.	1030: 2183.
913: 2820.	990: 1274. 2830.	1031: 1784.
914: 854.	993: 994. 2106.	1032: 61,1 u. 2. 2803.
915: 1857.	994: 1025. 1485.	1033: 70,6; 10. 1195.
918: 1140.	996: 765.	1466.
920 (?): 1689 (?). 1928.	997: 558. 991.	1037: 1786.
921: 1532.	998: 1838.	1038: 253. 1631.
925: 363.	999: 1611. 1615. 1965.	1039: 70,8. 1091.
928: 1158.	2379.	104?: 631,1.
vor 931: 1926.	1000: 774. 1162.	1040: 70,9. 1638.
934: 1086.	1001: 204.	1043: 551. 745.
938: 806.	1002: 258.	1045: 1430. 1634.
941: 1077.	1004: 2689.	vor 1049: 1916.
947: 1225.	vor 1005: 390.	1050: 735. 2326.
949: 1590. 1930.	1005: 1100.	1051: 1287.
951: 1184.	1006: 567.	1052: 3. 1028. 1800.
954: 219.	1007: 1712.	1872. 2795.
956: 974.	1008: 1910.	1053: 3.
957: 973. 1240.	1010: 886. 888,1; 2.	1055: 2107. 2236. 2240.
961: 1874.	1011: 1127. 1736.	(10)56: 578.
964: 2004.	1012: 2153.	1056: 995.
966: 744. 1624.	vor 1014: 1597.	1057: 1219. 2214.
968: 2082.	1014: 1048. 1109. 1552.	1058: 228. 244. 259.
969: 2159.	2031,1. 2303.	1060: 730. 2026.
970: 2092.	1015: 1220. 1773.	1061: 701. 1238. 1938.
971: 235.	1016: 182. 720. 2142.	1062: 318. 902. 921.
972: 223. 1137. 2700.	2195.	2626. 2690.
973: 2015.	1017: 1876.	(10)63: 2808.
977: 400. 959.	1018: 2072.	1063: (42). 1582. 2784.

- 1064: 858. 906. 962.
 1697. 1858.
 1066: 466. 924. 1062.
 1717. 2884.
 1067: 681. 1024.
 1070: 249 (?). 325. 769.
 1072: 1257.
 1073: 1101. 1173.
 1074: 715. 844. 1169.
 2590.
 1075: 240. 845. 1037.
 1076: 1182.
 1077: 297.
 1078: 341. 594. 1176.
 1079: 77, 1; s. 194.
 249 (?). 1690. 2233.
 1080: 298. 2701.
 vor 1081: 747.
 vor 1082: 925.
 1082: 208. 986.
 1084: 2699. 2793.
 1085: 225.
 1086: 1846. 1945.
 vor 1088: 1558.
 1088: 508. 919. 2033.
 2263.
 1089: 1097. 1922.
 1090: 224. 687 (?). 1069.
 1465.
 1092: 239. 329. 1231.
 2119.
 1093: 969. 2694.
 1094: 263. 1584.
 1095: 1795. 1859. 2488.
 vor 1097: 767.
 1097: 1227. 1476. 1485.
 1098: 1026. 1458. 1619.
 2135. 2759.
 1099: 913. 2097. 2777.
 2787.
 vor 1100: 54.
 1100: 1079.
 1101: 936. 1985.
 1102: 30,2. 172. 339.
 2829.
 1103: 1034. 1426,1 (?).
 1104: 1511. 1545. 2070.
 1105: 173. 394/5. 708.
 903. 1609. 2697.
 1106: 553. 642. 1111.
 1235 (?). 2244. 2706.
 1107: 1115.
 1108: 524 (? vgl. 525).
 1753. 2098.
 1109: 1670.
 1110: 328. 1165. 1502.
 1111: 1804. 2137. 2693.
 vor 1112: 434
 1112: 665.
 1113: 323.
 1114: 866,1. 1639. 1744.
 1798.
 1115: 849. 2081.
 1117: 922. 1477. 1707.
 2597. 2703.
 1118: 2381,2 (?). 2764.
 2771. 2831.
 1119: 1941.
 1120: 746. 1177.
 1121: 768. 1995.
 vor 1122: 2118.
 1123: 712.
 1124: 102. 2628.
 1125: 748. 1007. 1961.
 1126: 1036. 1951.
 1127: 287. 303. 1491,2.
 1128: 968.
 1129: 7. 264. 569. 1478.
 1860.
 1130: 1925. 2792.
 1131: 552. 2191.
 1132: 1909.
 1134: 2812,1.
 1135: 893. 2812,2.
 1136: 1720. 1864.
 1137: 1385. 1425.
 1138: 310. 1490. 1500.
 2660.
 1139: 1774. 2497—2507.
 1140: 2121.
 1141: 573. 2075. Vgl.
 2859.
 1142: 1575. 1594. 1607.
 1698. 2813.
 vor 1143: 1988.
 vor 1145: 1683.
 1145: 630. 1189. 1644.
 1146: 1309.
 1147: 338. 2012.
 1148: 1541.
 1150: 217. 1381,6. 2684.
 1152: 855. 1551. 2666.
 vor 1153: 2168.
 1153: 230. 932. 1047.
 1422. 2016. 2742.
 1154: 405. 1418. 2819.
 1155: 15,9. 684. 1131.
 2732.
 1156: 912. 2658.
 1157: 1487. 2381,1. 2743.
 1158: 583. Vgl. 2381 2.
 1159: 1779. 2378.
 1160: 273. 316. 984.
 1161: 901. 1475. 2079.

- [1]162: 2255.
 1162: 1543. 2357.
 1163: 476—505. 1904, 1.
 vor 1164: 1694.
 1164: 61, 3. 1083.
 1165: 808. 1637.
 1166: 816. 1877. 2757.
 1167: 292. 385. 1355.
 2314.
 1168: 1061. 1417. 2049,
 2. 2054. 2358.
 1169: 809. 2704.
 1170: 682. 2172. 2262.
 2569—77.
 vor 1171: 756.
 1171: 811. 1686 (?). 1768.
 1172: 811. 1834. 2089.
 2638. 2814.
 1173: 1068. 1540.
 1174: 2806.
 1175: 191.
 1177: 1419. 1958. 2509
 bis 2555.
 1178 u. 1179: 2600 bis
 2609.
 vor 1179: 2362.
 1180: 524 (vgl. 525).
 2173.
 1181: 525. 1960.
 1182: 1213. 1844. 2316.
 2734.
 vor 1183: 2245.
 1183: 1330. 1845.
 1184: 2227.
 vor 1185: 1311.
 1185: 160. 2720.
 1186: 215. 1043. 2274.
 2692.
 1187: 2032. 2397, 2565.
 vor 1188: 1224.
 1188: 171. 575. 1058.
 1166. 1501. 2052. 2487.
 2496.
 vor 1189: 1968. 2286.
 1189: 1059. 1504. 2685.
 1190: 265. 1121. 1194.
 1191 (?): 1159.
 vor 1192: 2103.
 1192: 1236.
 1193: 1629. 2385—93.
 vor 1194: 2231.
 vor 1195: 1735.
 (1)196: 2760.
 1196: 174. 411. 1202.
 1617. 1784. 2385—93.
 1197: 741. 923.
 1198: 1983. 2725.
 vor 1199: 1020. 1508 (?
 s. Wüstenfeld).
 1199: 277. 2050.
 1200: 57. 1862. 2029.
 vor 1201: 2224* (V, 50).
 1201: 518. 1725—27.
 1203: 1426, 1. 2253.
 1206: 2659.
 vor 1208: 1483* (V, 32).
 2691.
 vor 1213: 2237.
 1213: 354.
 1214: 2130. 2485.
 vor 1215: 1679.
 1215: 2569—77. 2677.
 1216: 376. 1210.
 1217: 2014.
 1218: 2275.
 1219: 1799.
 1220: 101, 1.
 1221: 2569—77.
 1223: 1282.
 1289: 1546* (V, 38).
 1290: 1545* (V, 37).
 1546** (V, 38).

 Nach
 Christi Geburt.
 1141: vgl. 2859.
 1172: 1521.
 1299: 2887.
 1610: }
 1612: } 27
 1617: 63, 2; 4.
 vor 1621: 779.
 vor 1641: 512. 780 (V,
 23). 783.
 1642 = 7150 nach Adam:
 1524.
 1655: 1520.
 1660: 2852.
 vor 1664: 595.
 1665: 2843* (V, 57).
 1669: 2868.
 vor 1683: 777.
 vor 1686: 468. 473. 517.
 1694: 1998.
 vor 1697: 789.
 1705: 1580.
 1713: 205* (V, 11). 2874*
 (V, 59).
 vor 1716: 474.
 vor 1731: 1207.
 vor 1745: 790.
 1750: 1904, 1.
 1758: 1920.
 1764: 1549.
 1767: 2854.

vor 1777: 313.	vor 1798: 475.	1821: 1525,2.
1792: 2856.	vor 1799: 778. 787.	vor 1856: 509.
vor 1794: 571.	1803: 2866.	vor 1862: 797.
vor 1796: 1027.	vor 1807: 1538.	1873: 1546* u. **.

Aera nach Erschaffung der Welt (nach Adam).

7093: 2859. | 7150 = 1642 n. Chr.: 1524.

Diocletianische Aera

(oder Aera der Märtyrer oder koptische Aera).

1015: 2887 (vgl. V, 61). | 1025: 1934. | 1381: 2843* (V, 57).

Seleucidische (oder syro-macedonische) Aera.

1484 = 1172 n. Chr. =	1923 = 1612 n. Chr.:	1967: 2884.
569 d. Fl.: 1521.	27.	1980: 2868.
1921 = 1610 n. Chr.:	1929 = 1617 n. Chr.:	2024: 2862.
27.	63, 2; 4.	2079: 2854.

Nach einer **التأريخ الجفري** genannten Aera, welche zehn Jahre nach der Flucht beginnt, wird in der Handschrift Nr. 1686 gerechnet; nach der Himmelfahrt Christi in Nr. 2872 (vgl. V, 59).

5.478 leer

Nachträge und Verbesserungen

zu

den Katalogen der persischen und der tür-
kischen Handschriften.

S. 480 leer

I.

Die persischen Handschriften.

S. 1 Nr. 1,2: Es sind nicht eigentlich Ghazelen, sondern die Gedichte bestehen aus lauter Maṭlaʿ, d. h. jedes einzelne Miṣrâʿ hat den Reim. — Sprenger in ZDMG. XVI, 312 fragt in Beziehung auf das vorliegende Werk: Ist es ein **بياض** oder ein **سراپا**? Antwort: Es ist ein **بياض**. — Vgl. Rehatsek p. 140 Nr. 51. Ein ganz anderes Werk mit gleichem Titel ist in der Berliner Hs. Nr. 1040 enthalten. — S. 3 Al. 6 Z. 3: einem l. einen. — S. 4 Nr. 2,8: Es ist der **مختصر در اصول خط** von **عبد الله الصيرفي** **التبريزي**, welcher auch in der Berliner Hs. Nr. 318 enthalten ist. Der Anfang des vorliegenden Fragmentes fällt dort auf die letzte Zeile von Fol. 5^a. — Das. Nr. 2,9, Anfang Z. 2: **يخفى** l. **يخفر**. — S. 5 Nr. 3,2: Das Büchlein (**نصاب الصبيان**) ist mehrfach gedruckt; so Lakhnau o. J. (Sprenger Nr. 1000), Calcutta 1819 (Zenker Nr. 43), in Persien 1268 (Dorn in Bull. de l'Acad. de St.-Pét. I [1860] p. 535 Nr. VI) und in Tīhrān 1275 (Gosche im Jahresbericht für 1859–61 S. 247 Anm. 39^b). — das. Z. 9: Auch Upsala Nr. XV, 2 enthält eine Abschrift dieses Werkchens, und von Berliner Hss. gehören hierher Nr. 14,22; 24,1; 83,1; 154; 155, sowie die Commentare Nr. 156 u. 157,1. — S. 6 Z. 7: **زينت** l. **زينت**. — das. Al. 2: Eine andere persische Abhandlung gleichen Titels ist in der Berliner Hs. Nr. 14,44,a (S. 44 des Kataloges) enthalten. Man vgl. dort. — S. 7 Z. 8: **مي** l. **مي** **كن**. — Z. 11: **Dsû-lhigga** l. **Dû 'lhigga**. — Das. Nr. 5, I, 1: Dasselbe Werkchen ist auch in unserer arabischen Hs. Nr. 670,1 enthalten. — Über den Verfasser vgl. die zu der arabischen Hs. Nr. 2268 (IV, 276) beigebrachten Nachweisungen. — das. ist Anm. 2 zu streichen; bekanntlich kommen beide Geschlechtsnamen, **الطائي** und **الحائمي**, dem Muhji al-dīn zu. — S. 8 Z. 3:

صلى 1. صل: — Al. 3 Z. 3: الشيخ 1. شيخ. — Al. 4: Über den Begriff von الاحدية vgl. Sprenger in ZDMG. XVI, 312 Anm. — Al. 6 Z. 1: الفتوة 1. فتوة. — Al. 7: Dieselbe Abhandlung befindet sich in Wien Nr. 1993,33 (III, 498), Berlin Pet. 688,1, im Escorial (Derenbourg Nr. 417,2) und im Trinity College p. 75 Nr. 9; vgl. auch Brit. Mus. Nr. 754,5 u. Paris, Flügel Nr. 149. — Unter الغوث (الاعظم) ist 'Abd al-qâdir Gilânî zu verstehen; s. Sprenger in ZDMG. XVI, 312, den Oxforder Katalog p. 377^a Al. 8, und die Berliner Hs. Pers. Nr. 14 fol. 314^b, wo es heisst: حضرت قطب الاقطاب غوث العالم سلطان الاعظم حضرت مير محيى الدين ابو محمد عبد القادر جيلانى الخ. — das. letzte Zeile: والصلوة 1. صلوة. — S. 9 Nr. 5,8: Auch diese Abhandlung ist von Muḥji aldin ibn al 'Arabi; sie ist von Flügel als Anhang zu Dschordschanii definitiones (p. ۲۸۳ f.) herausgegeben. — das. Al. 9 Z. 1: والخمسون 1. وخمسون. — Über حكيم ترمذى und seine Werke vgl. Lafuente y Alcantara zu Tetuan Nr. 84 (p. 47). — das. Al. 10: Vgl. den Katalog der arabischen Hss. II, 196 Anm. 2. — das. Al. 11: Vgl. Berlin Pers. 230,2 und Türk. 143. — S. 10 Nr. 5, II, 15: Vgl. Berlin Pers. Nr. 253—257. — das. Anm.: Das andere Werk gleichen Titels (زاد المسافرين) ist von Nâçir-i Chusrau; s. Schefer, Safarnâmeh p. LV, E. Renan in Journal des Savants 1882 p. 638, Rieu, Catalogue I, 380^a Ende. — S. 11 Nr. 5, III, 1 Z. 3: Ibrahim 1. Ibrâhîm. — das. ist Anm. 2 zu streichen; s. die Anmerkung auf S. 117. — S. 12 Z. 4: مر 1. هر. — das. Nr. 6,1: Von dieser Schrift des Maḥmûd Schabistari, welche z. B. auch im Brit. Museum handschriftlich vorhanden ist (Rieu II p. 828^b), verschieden ist ein anderes, umfangreiches Werk mit dem Titel حق اليقين, welches Muḥammad Bâqir Mağlisî verfafste; s. den Berliner persischen Katalog S. 60 Anm. 2. — Über حق اليقين heisst es bei Ġurgânî ed. Flügel p. ۲۸۹: حق اليقين ما حصل من العلم بما اريد له ذلك المشهود. — das. Nr. 2: Eine vollständige Abschrift des گلشن راز steht auch am Rande unserer türkischen Hs. Nr. 152. — S. 13 Nr. 6,5 ist herausgegeben von H. Ethé in Sitz.-Ber. d. Münchener Akademie, Phil.-hist. Cl. 1873, V, S. 640. — das. 6: Über Nâçir aldin Chusrau und seine Werke vgl. das zu Berlin Nr. 710 Gesagte. — Eine Handschrift des

روشنائی نامه ist auch bei Rehatsek p. 128 verzeichnet. — Das. Anm., letzte Zeile, letztes Wort, l. **مظهر**. — S. **15** Al. 11: Vgl. hierzu das zu den Berliner Hss. Pers. 237*,6 (S. 1053 des Kataloges) und Türk. 144,1 Gesagte. — Eine Hs. der persischen Redaction befindet sich auch in Wolfenbüttel Nr. 71. — S. **16** Nr. 7,1: Eine Hs. befindet sich auch in Leiden (V, 11 Nr. 2241); vgl. auch H. Ch. VI, 546, 14577. — S. **17** Nr. 6,3: Andere Hss. bei Chanykov Nr. 154,d und Rehatsek p. 122 Nr. 16. — das. Z. 8 **و تع** (d. i. **وتعالی**). — S. **18** Z. 1: **وذهن** l. **وذنمن**. — das. Nr. 8,2: Vgl. über diese Tradition ZDMG. VI, 416. — S. **19** Z. 8: **جزئیات** l. **جزئیات**. — das. Anm. Z. 2: Arabisch 339; jetzt Nr. 1262. — S. **20** Nr. 8,7 Anfang: **حمدا لجاعل** l. **حمد الجاعل**. — S. **21** Z. 2: Zu dem Spruche **من عرف نفسه الخ** vgl. Fleischer zu 'Ali's sechstem Spruche, S. 93 der Ausgabe. Über denselben Spruch handelt auch ein persisches Schriftchen im Brit. Museum, Rieu II p. 876^a, V (vgl. auch Paris 462, Wien 2003,77, Leiden 2290). — das. Al. 2: In den Anfangsworten sind von **بار** und **بايد** die Punkte des **ب** ausgesprungen. — das. Al. 4: Über **قناعت** (eine der **قاعده** des Çûfismus; s. den gleich folgenden Nachtrag zu S. 22 Nr. 9,7) vgl. Tholuck, Ssufismus p. 327. — S. **22** Nr. 9,7: Die in der Dresdener Hs. Nr. 198,20 enthaltene Abhandlung des Schaich 'Ali Hamadâni ist von der vorliegenden verschieden (vgl. Berlin Nr. 235,2); sie beginnt mit den Worten: **حمد وثنای نامنتهی پروردکاری را که استحکام قواعد** **را الخ** — **توجه** — **ذکر** — **عزالت** — **قناعت** — **توکل** — **زهد** — **توبه** — **رضا** — **مراقبه** **أست** **ومراقبه چشم داشتن** — **صبر**. — das. Nr. 9,8 Anfang: **ای طالب** (d. i. **ای طالب**). — das. Nr. 9,9 Z. 6: **مکانی** l. **مکانی**. — S. **23** Z. 2 v. u.: Spr. 558 l. 568. — S. **24** Nr. 9,12: Die Prosa-Werke des Tughrâ sind in der Handschrift Add. 16,852 des Brit. Museums (Rieu II, 742^a) enthalten; seine beiden Werke **مرتفعات** und **جلوسیه** nehmen daselbst die 5te und 24ste Stelle ein. Ebenda handelt Rieu über die Lebensumstände des Verfassers, welcher „some years after the accession of Aurangzib“ (1068 = 1658) starb. Rieu berichtet auch von einer Ausgabe (Cawnpore 1871), und zählt andere Hss. auf; den letzteren kann ich noch hinzufügen: Elliot Nr. 195, Clarke Nr. 176 u. Rehatsek p. 153

Nr. 96. — Clarke a. a. O. und Beale, Biographical Dictionary p. 274^a verwechseln den Verfasser mit zwei anderen Personen des Namens طغرائی, welche in den Jahren 513 u. 724 d. Fl. starben. — das. Al. 13: Das Gedicht über تقدیر ist von کلیم; s. Berlin Nr. 57,7. — S. 25 Z. 6: Mir 'Ali Schér nannte sich in seinen persischen Gedichten فانی; s. Safina p. ۴۴۵ und Berlin Nr. 663, ف, 61. — das. Al. 14: Vgl. das zu Berlin Nr. 35,4 und 674,49 Beigebrachte. — Eine Hs. im Besitze Ch. Schefer's wird im Bull. hist.-phil. VI, 256 erwähnt. — das. Al. 15, letzte Zeile: حضرت l. حضرت. — S. 26 Al. 16: Dieselbe Munâgât s. in der Berliner Hs. Pers. 2,4. — das. Al. 18: Statt روز عرش, wie allerdings in der Hs. steht, ist offenbar روز عرض „Tag des jüngsten Gerichts“ zu lesen. — das. Al. 19: Vgl. Gotha Arab. 2730 und Berlin Pers. 57,6. — S. 27 Al. 20, Anfang: برداشتم l. پردازاشتم. — das. Al. 24: Cat. Spr. Nr. 1403 ist nicht eine Handschrift, sondern eine Lithographie von Lakhnau 1261 (denn só ist statt 1761 zu lesen; s. Oudh p. 411). — S. 29: Nach Nr. 9 folgt zunächst Nr. 9^a (s. S. 116); dann sind einzufügen:

9*.

(pt. 303.)

1. Das پندنامه, welches gewöhnlich dem Sa'dî zugeschrieben wird und auch von Harington in seine Ausgabe der Werke Sa'dî's aufgenommen ist (I fol. 200^a). Über die auf dieses Gedicht bezügliche Litteratur vgl. man die zur Berliner Handschrift Nr. 781,24 (S. 803 des Kataloges) beigebrachten Nachweise.

Anfang: کریما بخشای بر حال ما که هستم اسیری کمند هوا
Aus dem Kolophon auf fol. 10^b ergibt sich, dafs die Abschrift in

(*) تلتیا in dem Bataillonscantonnement ^ط پلسن در چهاونی پلسن auf Befehl eines Europäers صاحب ماستر مالکراف** geschrieben wurde.

2. Fol. ^b: eine Sammlung von persischen Gesprächen, verschieden von allen, welche ich kenne.

*) „Titaliya, in the British district of Dinajpoor, lieut.-gov. of Bengal ... Lat. 26° 27', long. 88° 20'“. Thornton's Gazetteer of India (London 1857, 8°), p. 979a.

***) oder مالکراف d. i. پالکراف, پالکراف, Palgrave?

Anfang: السلام عليكم عليكم السلام
 خیر وعافیت است بلی صاحب از فضل الهی خیر
 است اسم شما چیست اسم نخیف بنده محمد علی
 است خانه شما کجا است خانه فدوی در ضلع بردوان
 است اکنون کجا میروی بخانه میروم

In der Endschrift werden diese Gespräche سوال و جواب genannt.

3. Fol. 18^b (letzte Seite): ein kurzes Billet.

18 beschriebene Blätter; 22,5 × 14 cm. Flüchtliges Shikastahâmiz mit 12—13, in Nr. 1 gespaltene Zeilen auf der Seite. — Mit vielen anderen orientalischen Büchern zusammen in einer Leipziger Auction gekauft.

9**.

(pt. 293.)

1. طوطی نامه, das Papageienbuch, und zwar die Bearbeitung des Muḥammad Qâdiri, welche durch mehrfache Ausgaben und Übersetzungen sehr bekannt ist; vgl. ZDMG. XXI, 506. Der Verfasser lebte jedenfalls nach 1085 = 1674/5; s. unten die Anmerkung zu Nr. 85***. Die vorliegende Hs. dürfte aus der Ausgabe von Calcutta-London 1801 (Zenker Nr. 706—707) abgeschrieben sein; scheinbare Varianten, wie z. B. fol. 26^b Z. 5 das sinnlose کوچ کونج کردن für کوچ کردن der Ausgabe (S. 109 Z. 3), sind wohl durchweg nur Schreibfehler des unwissenden oder flüchtigen Copisten.

Anfang: بعد از جنس جنس ثنا و صفت پیدا کننده اسمان
 وزمین کیفیت و حقیقت این است که

2. Fol. 43^b: جامع القوانین (fol. 45^a Z. 6), Briefmuster, im Jahre 1085 = 1674/75 zusammengestellt von Chalifah Schâh Muḥammad und deshalb gewöhnlich انشای خلیفه genannt; vgl. Berlin Nr. 1058,2 (S. 1008 des Kataloges), wo dieses Werk genauer besprochen wird. Die قانون am Ende sind hier alle sieben vorhanden.

Anfang: ستایش و نیایش مر احدیرا که کاتب فصاحت بیان
خرد دانشوران

Der Kolophon am Ende (auf fol. 83^b) lautet folgendermaßen: نسخهٔ
جامع القوانین من تصنف (sic) خلیفه شاه محمد طالب العلم
بتاریخ چهارم ماه جمادی الاول ۱۲۵۷ هجری مقدسه مطابق
بیست و دوم ماه جون ۱۸۴۱ عیسوی در مقام بلهاری* روز
چهارشنبه حسب خواهش کپتن مونزی صاحب بهادر دام اقباله
از دست کمترین غلام محی (sic) الدین یعنی منشی علاقه دار**
سرکار فیض مدار باتمام رسید اگر کسی دعوی کند باطل است
هر که خواند دعا طمع دارم زانکه من بندهٔ گناه گارم***
نوشته بماند سیاه*** بر سفید نویسنده را نیست فردا امید
تمت تمام شد کار من نظام شد

3. Fol. 84^b: گلشن سعادت, Sammlung von Briefen des Sa-
'adat-allâh Chân, welche in den Jahren 1122 — 35 = 1710 — 22
Nauwâb des Karnatic war (s. Th. W. Beale, Biographical Dictio-
nary p. 227^b), und des Fadhl-allâh Chân, im Jahre 1130 (= 1717/
18) zusammengestellt von einem gewissen Muhammad Amîn; s. fol.
86^b und 87^a Z. 5 v. u. Der Inhalt ist in folgende vier Façl ein-
getheilt: 1) fol. 87^b: صحایف نواب سعادت انتساب به بزرگان
رقایم رائی عالم آرای باحبّا: 2) fol. 90^a: — وعزیزان عالی جناب
مفاوضات خان سراپا فضل واحسان: 3) fol. 103^a: — واصدقا
4) fol. 122^b: — فضل الله خان باعزّه دربار وبزرگان روزگار
رقعات از طرف خود بخدمت بزرگان قدردان ودوستان مهربان
Das erste Schreiben in diesem vierten Façl ist an den Dichter Bêdil
(† 1133 = 1720/21) gerichtet. — Eine andere Handschrift des-

*) „Belhari, in the British district of Sangor and Nerbudda .... on the route from Allahabad to Jubbulpoor .... Lat. 23° 44', long. 80° 22'“. E. Thornton's Gazetteer of India, p. 87^a.

**) s. Wilson, Glossary p. 217^a Ende.

***) sic! Das Metrum (Chafif u. Mutaqârib) verlangt سیاه und گناه گارم.

selben Werkes ist in der Bibliothek der Asiatic Society (oder des Fort William) zu Calcutta vorhanden, p. 139 Nr. 1080.

Der Kolophon lautet (fol. 166^b): تمت تمام شد نسخهٔ
 هذا (sic) از دست کاتب الحروف غلام محی (sic) الدین در مقام
 بلهاری بتاریخ بیستم ماه جمادی الثانی روز دوشنبه ۱۲۵۷
 هجری مطابق هشتم ماه اگشت ۱۸۴۱ عیسوی حسب فرمایش
 کپتن مونسی صاحب بهادر دام اقباله باتمام رسید
 شکر شکوریکه عطای توفیق شکرش شایان شکر دیگر
 میگرد

4. Fol. 167^a: Eine von نور الله ابن قاضی سید علی محمد (*
 in sehr blumigem Stil abgefasste Geschichte des 'Alī
 'Ādilschāh II von Bigāpūr; dieselbe beginnt mit der Geburt des
 Fürsten und erstreckt sich bis zum Mahrattenkriege des Jahres
 1076 (= 1665/6); vgl. J. Grant Duff, History of the Mahrattas,
 3^d Edition, Bombay and London 1873, 8^o, p. 95. Man vgl. über
 das Werk Rieu, Catalogue I, 318^a, wo (ebenso wie III, 968^b) ein
 Exemplar desselben beschrieben wird.

Anfang: ستایش خدای جان وتن آفرین وپادشاه ملک آسمان
 وزمین

Kolophon (Fol. 276^b): بعونه تمت تمام شد کتاب تاریخ علی
 عادلشاه بتاریخ بیست وپنجم ماه جمادی الثانی بوقت فجر
 ۱۲۵۷ یکهزار و دوصد و پنجاه و هفت هجری نبوی صلعم (**)
 در مقام بلهاری

276 beschriebene und eine Anzahl leerer Blätter; 39 × 24,5 cm.
 Schönes, großes Nasta'liq mit 17 Zeilen auf der Seite; fol. 167 —
 fol. 198^b Z. 6 v. u. von anderer, weniger guter Hand geschrieben,
 als der Rest der Handschrift. — Von B. Quaritch in London für
 12 Shilling gekauft.

*) Fol. 173^a Z. 6.

**) = 14 August 1841.

g***.

(pt. 310.)

1. Eine Aufzählung der acht Paradiese بهشت und der sechs ¹⁾ Höllen دوزخ, nebst Angabe, für wen jedes Paradies und jede Hölle bestimmt ist.

Anfang (nach der Basmalah): در بیان بهشت نام هشت بهشت (sic) است، اول بهشت جنت الفردوس جای پیغمبران داخل میشود

2. Fol. 2^a: در بیان روزه الف یعنی روزه هزاره این است: 2^a Fol. eine kurze Auseinandersetzung über eine Art des Fastens, welche روزة الف oder روزة هزاره genannt wird, resp. über die Tage, an welchen man dasselbe einhalten soll. Ich habe diese Art des Fastens sonst nirgends erwähnt gefunden.

Anfang: هفت روزه در تمام سال دارد هر که یکی باشد چون روزه هزاره

3. Fol. 2^b: verschiedene Notizen; zuerst ein Gespräch zwischen dem Propheten Muhammad und Gabriel. Der erstere fragt, wie oft Gabriel noch nach ihm herabkommen werde; worauf Gabriel antwortet: zehnmal, und diese zehn male aufzählt.

Anfang: حضرت محمد مصطفی

از جبرئیل پرسیدن حضرت سخن چند بار فرود خواهی آمد بعد من جبرئیل گفت که ای ختم پیغمبران ده بار از آسمان فرود آیم

4. Fol. 3^b: eine anonyme Abhandlung über das Gebet نماز, welche auseinandersetzt, was bei demselben auf der einen Seite فرض, welche auf der anderen حرام und مکروه ist. Eine vorhandene Eintheilung in (acht) Bâb ist confus.

Anfang: الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين والصلاة (sic)

1) Der Überschrift zufolge sollen es sieben sein, in der That werden aber nur sechs aufgezählt.

والسلام على رسوله محمد واله اصحابه (sic) اجمعين اما
بدانکه بندرا* فرض است انکه اطاعت کند خدا تعالى
را تا او ثواب يابد

5. Fol. 8^b: Verschiedene kurze Notizen; den Anfang macht eine arabische Tradition vom Propheten (الصَّلوة عماد الدين), (غمين [sic] اقامها فقد اقام الدين ومن تركها فقد هدم الدين), welcher eine persische Interlinearübersetzung beigegeben ist.

6. Fol. 10^b: رقععات امان الله حسيني, eine am Ende defecte Abschrift der Briefmuster des Amân-allâh Husainî, welche gleichfalls unvollständig auch in der Berliner Handschrift Nr. 62,14 (S. 129 des Kataloges) enthalten sind. Gedruckt in Calcutta o. J. (Bibl. Sprenger. Nr. 1594) und in Lakhnau 1269.

Anfang: حمد وافر خدايِرا که ياقوت قوت ناطقه بي بها در
اول سر عقد انشاي کبريای او بي بها است
Ende: از رخنه ماجوج تغافل نگاهدارند بهتر خواهد بود
در اظهار شوق

7. Fol. 42^b: Eine Sammlung von Recepten, zumeist aphrodisischer Natur. Die angerathenen Mittel sind theils medicinischer, theils talismatischer Art.

Anfang: بيارد پنج بيضه مرغ ويک تانک اسبند سوختنی
اول سر بيضه بشکنند

56 beschriebene Blätter; 26 × 19,5 cm. Flüchtliges Nasta'liq mit 13 Zeilen auf der Seite. Auf der letzten Seite stehen ein paar persische Verse und darunter der Name „Sam. Coulthard, Lieutenant“.

S. 30: الحَرَّرُ ist wohl vielmehr aufzufassen als الحَرَّرُ „der Schreiber oder Verfasser“. — Farâmarz starb nicht im J. 433, sondern kam in diesem Jahre zur Regierung (s. Abulfeda edd. Reiske et Adler III, 114 und Ibn al-Atîr ed. Tornberg IX, 338); meinen Irrthum hat der nicht ganz klare Ausdruck

1) d. i. بندۀ را = بَنَدْرَا.

Weil's verschuldet. — Eine andere Hs. dieses Werkes befand sich unter den Hss. Sir W. Ouseley's (Nr. 708), und ist also jetzt in Oxford; s. H. Ethé's Katalog p. 906 Nr. 1480; ein Stück daraus ist auch in Wien, s. Flügel's Katalog II, 517, letzte Zeile. — S. 33 Z. 4: **برنج** l. **برنج**. — S. 36 Z. 4: 162^a l. 162^b. — S. 38: Nach Nr. 11 ist einzufügen:

11*.

(pt. 302.)

فرهنگ جهانگیری, das von Husain Angû im Jahre 1017 (1608/9) vollendete Wörterbuch der persischen Sprache. Man vgl. über dasselbe das zu der Berliner Handschrift Nr. 123 (S. 192 des Kataloges) Beigebrachte.

Die sämtlichen fünf Abschnitte der Châtimah sind in der vorliegenden Handschrift vorhanden; dieselben werden nicht, wie in Berlin Nr. 123 und Kopenhagen Nr. LXVI, (**وجه**¹), auch nicht, wie in Berlin Nr. 128, **دفتر**, sondern — ebenso wie ihre ersten Unterabtheilungen — **در** „Pforte“ genannt. Es sind die folgenden: I (fol. 360^a) **مشمتمل بر کنایات واصطلاحات واستعارات** — II (fol. 397^a) **مشمتمل بر لغات مرکبه از پارسی و عربی** — III (fol. 410^b) **مشمتمل بر لغاتی که یکی از حروف هشتنگانه** — IV (fol. 411^a) **مشمتمل بر زند** — **دران یافتہ شدہ است** — V (fol. 414^a): **مشمتمل بر لغات غریبه**²). Die zweiten Unterabtheilungen der fünf „Pforten“ werden hier nicht, wie in der Berliner Handschrift Nr. 123, **خلوه**, sondern **جلوه** genannt.

Anfang:

بسم الله الرحمن الرحيم
بنام ایزد بخشاینده بخشایشگر
انکہ بر لوح زبانها حرف اول نام اوست، آن همی
کوید اله این ایزد وان تنکری،

1) **وجع** im Berliner Kataloge S. 194 Anm. ist ein Druckfehler, den ich zu verbessern bitte.

2) Hs. **عربیہ**.

418 beschriebene Blätter mit Originalfoliierung in Devanâgarî-Zahlen ¹⁾; 30,5 × 18 cm. Deutliches Nasta'liq mit 23 Zeilen auf der Seite; die Überschriften der Abschnitte, sowie die zu erklärenden Wörter sind roth geschrieben. Die Abschrift des eigentlichen Wörterbuches wurde, wie ein Kolophon auf Fol. 359^a besagt, an einem Freitage im Ragâb 1215 (= 18 Nov. – 17 Dec. 1800) vollendet, die der Châtimah am 3. Gumâdâ I 1215 = 22 Sept. 1800; die Châtimah wurde also vor dem Wörterbuche selbst geschrieben. Auf einigen vorgehefteten Blättern stehen allerhand werthlose Beischriften; auf Fol. 1^a auch der Name eines früheren Besitzers (John Staples Harriot?). — Aus J. Mohl's Bibliothek (Catalogue Nr. 1772) für 72 Fres. gekauft.

Das. Nr. 13 Z. 1: کتاب ا. کتات. — Vgl. Berlin Nr. 139,3 u. 149–151. — S. 39 Nr. 14 Z. 2: († 1021 = 1612/3) l. († 957 = 1550); s. Berlin S. 208 Anm. 3. — S. 41: Nach Nr. 16 folgen zunächst die auf S. 118 u. 119 beschriebenen Hss. Nr. 16^a u. 16^b; nach diesen sind einzufügen:

16c.

(pt. 282; Stz. Haleb Nr. 79.)

Nochmals dasselbe Schriftchen (تحفة شاهدى), am Anfang und am Ende defect. Das Vorhandene beginnt mit ركيك اوكراده الخ (Nr. 16 fol. 2^b letzte Zeile) und schließt mit رشك كوني الخ (das. fol. 17^a, letzte Zeile).

17 beschriebene Blätter; 14,5 × 9 cm. Gutes, vocalloses, auch mit Zahlen nicht versehenes, dem Naschî sehr nahe stehendes Nasta'liq mit 16 Zeilen auf der Seite.

16d.

(arab. 1252; Stz. Kah. Nr. 1072.)

Dasselbe Schriftchen, am Anfange defect. Das Vorhandene be-

1) In derselben ist 3000 statt 300 geschrieben.

Der Anfang ¹⁾ lautet: بعد از حمد و سپاس ستایش ملک علام
 و درود نامعدود به سید انام علیه الصلوة والسلام
 70 Blätter; 19,5 × 13 cm. Altes, deutliches, nur unvollständig
 punctiertes Nasta'liq mit 23 Zeilen auf der Seite; als Schreiber
 nennt sich am Ende ولی محمد بن درویش محمد; Randnoten häufig;
 die beiden ersten Blätter haben durch Insectenfraß gelitten. — Auf
 der letzten Seite steht noch ein am Ende defectes فالنامه, welches
 mit Hülfe folgender Zahlentafel operiert:

چهار	یکی	شش	نه	هشت
سه	دو	پنج	ده	هفت

Das Büchlein, welches in der Überschrift فالنامه عشره مبشره
 genannt wird, beginnt mit den
 Worten: هر وقت که بکاری و بمهمی رفتی فال نیک گرفتی و مبارک
 داشتی و مؤمنانرا به سنت محمد رسول الله باید رفت

S. 43 Z. 9: تحت 1. تخت. — In den Anfangsworten l. قریبه st. قریبه. —
 S. 44 Nr. 22: Es ist in der That die Schrift des Gâmi شواهد النبوة;
 s. den Berliner Katalog S. 530 Z. 11. — S. 45: Nach Nr. 22 sind einzufügen:

22*.

(pt. 311.)

Ein mehrfach zusammengefaltetes Blatt von 64 × 31 cm. Das-
 selbe enthält einen Auszug انتخاب aus einem mir unbekanntem hi-
 storischen Werke mit dem Titel حدائق احمدی vom Shaich احمد
 سورتی (s. die Überschrift). Der Auszug handelt über muhammeda-
 nische Secten, hauptsächlich über die zwölf Unterabtheilungen فرقه,
 in welche die اسمعیلیّه zerfallen. Gegen das Ende wird die be-

1) Zum Theil durch Insectenfraß zerstört, aber leicht zu ergänzen.

kannte, *مرات احمدی* betitelte Geschichte von Gudscherat citiert, deren Verfasser *علی محمد خان* war; s. Morley, *Descriptive Catalogue* Nr. LXXf.

Anfang: باید دانست که روافض اسمعیلیه دوازده فریق اند
 که بعد از امام جعفر صادق رضی الله عنه اسمعیل
 کلانترین فرزند انجناب را امام دانند و این مذهب
 در سنه ۱۰۰ هجری آغاز شد

Im ganzen 44 Zeilen aufser der Überschrift; gutes Shikastah, geschrieben (تحریر) im Jahre 1264 = 1847/8.

22**.

(aus arab. 941 = Stz. Hal. 612.)

Ein Blatt, welches einen kurzen, anonymen persischen Aufsatz über metaphorische Ausdrücke der Çûfi *اصطلاحات الصوفیّه* enthält.

Anfang: بدانکه تصوّف تصفیّه قلبست از کدورات قالب و دنیا
 عبارتست از آنچه بنده را از حضرت خداوند باز دارد
 20 × 12,5 cm; hübsches Nasta'liq. — Am Ende, nach einigen arabischen Zeilen, noch türkisch ein Ghazel des Nâbî Efendi *گفته*
 افندی († 1124 = 1712/3; s. Berlin, Türkisch Nr. 424);

Anfang (Hazag' _ _ _ | _ _ _ | _ _ _ | _ _ _):

ایتدی دلی سرکشته فلکدنده زیاده
 دوندردی بنی کندویه اخر دهده زاده

s. die Münchener Handschrift Nr. 167 fol. 70^b.

22***.

(pt. 312.)

Eine am Anfang und am Ende defecte Handschrift der *اخلاق* ناصرى des Naçir-aldîn Tûsî († 672 = 1273/4); s. Berlin Nr. 268f. Der Anfang des vorliegenden Fragmentes (*کودکان و تهذیب جوانان*)

fällt in der Ausgabe von Bombay 1267 (Sprenger Nr. 920) auf S. 54 Z. 4, das Ende (معلوم باید کرد که بخل در علوم) das. auf S. 209 Z. 6 v. u. Die zweite Maqâlah beginnt auf fol. 54^a, die dritte auf fol. 76^a.

122 beschriebene Blätter von 19,5 × 11 cm. Hübsches, 15-zeiliges Ta'liq; die Seiten sind mit einer goldenen Leiste und drei schwarzen Linien umzogen, die beiden ersten Blätter vielfach durchgerieben. — Im November 1883 auf einer Leipziger Auction gekauft.

22****.

(pt. 304.)

1. Eine Anweisung zum Traumdeuten — تعبیر خواب, wie eine fremde Hand in der Überschrift bemerkt hat — in zwölf Capiteln فصل. Die kurze Einleitung lautet, nach der Doxologie, folgendermaßen: این رسالۀ ایست در معرفت احوال خوابها و کیفیت احکام رؤیا و این علم شریف است چنانکه یوسف ء او را ثانی ملک نهاد و چنانچه حق تعالی ازو حکایت فرمود فی قوله تعالی (Qur. XII, 102) ربّ قد آتیتنی من الملک و علمتنی من تأویل الاحادیث و شرح آن چنانکه باید درین کتاب میسر نشود اما آنچه ازو مهمتر باشد در دوازده فصل است بدان اشارت کرده شون انشاء (sic) اللّٰه تعالی. Die zwölf Façl beginnen dann auf fol. 2^a, 6^b, 9^b, 18^a, 24^a, 29^a, 32^b, 37^b, 40^b, 43^a, 47^a und 48^a. Der Anfang dieser Façl wird am Rande mit ganz kleiner Schrift bezeichnet, während für roth einzuschreibende Capitelüberschriften kleine Räume leer gelassen sind. Ein Verfasser wird nicht genannt.

Anfang: الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على خير خلقه محمد وآله اجمعين
این رسالۀ ایست الخ

2. Nachdem das Traumdeutebuch auf fol. 49^b Z. 5 mit einem geendet hat, beginnt daselbst, ohne jedes äußere Kenn-

zeichen (auch ohne Doxologie), ein in zwei Capitel باب eingetheiltes Schriftchen über Physiognomik علم فراست. Die Anfangsworte lauten: در بیان علم فراست که آن عبارتست از معرفت اخلاق درونی و صفات باطن انسانی از اعضای ظاهره و اشکال محسوسه تا چون شخصی را ببینند بدانند که خوی نیک دارد یا بد و چه کار مناسب اوست. Die beiden Bâb, welche ebenso wie die Faql in Nr. 1 bezeichnet sind, beginnen auf fol. 51^b und 58^a.

3. Auf der letzten Seite steht eine Angabe darüber, ob die Träume صحیح یا باطل oder بر عکس sind — d. h. ob sie das Geschaute oder gar nichts oder das Gegentheil des Geschauten bedeuten — je nachdem sie in einer der 29 Nächte des Monats geträumt werden.

Anfang (nach der Basmalah): کیفیت خوابهای که در کدام شب صحیح و کدام شب باطل و بر عکس است

Über Traumdeutbücher im allgemeinen vgl. man N. Bland im Journal R. As. Soc. XVI, 118 f., wo auch ein خوابنامهٔ یوسف in zehn Capiteln und einem Anhang erwähnt wird.

60 beschriebene Blätter; 21 × 13 cm. Nr. 1 u. 2 mit sehr schönem, zwölfzeiligem Ta'liq geschrieben; die Abschrift von Nr. 2 am 15 (?) Schauwâl 1233 (= 18. August 1818) vollendet. Nr. 3 ist mit geringerem, doch immer noch gutem Ta'liq geschrieben. —

S. 47: Vgl. Berlin Nr. 363. — S. 49, Endnote von Nr. 26: 1. کرومی. — S. 51 Nr. 28: Zum تاریخ جهانکشائی des Ġuwainî vgl. Elliot's History of India as told by its own Historians II, 384—402, De-frémery im Journ. Asiat. 1852, II, 370—406, Schefer, Chrestomathie Persane II, 105 und 134, Rieu, Catalogue I, 160. Andere Handschriften: drei in Paris (s. De-frémery a. a. O. p. 371), drei in St. Petersburg (Bulletin I [1860] p. 358 Nr. 7 und p. 530 Nr. 5, sowie Erdmann, Temerdschin p. XI Anm.), je eine in Leiden Nr. 916 (III, 7), Kopenhagen Nr. 63, München Nr. 232. — S. 54: Nach Nr. 30 ist einzufügen:

30*.

(pt. 308.)

Eine kurze Geschichte Bengalens und besonders der Herrscher von Ġahāngīrnagar d. i. Dacca (Elliot-Dowson, *The History of India as told by its own Historians* VI, 330); von Saiyid 'Alī al-Husainī al-Qazwīnī (Fol. 2^b Z. 1), welcher Fol. 2^a Z. 6 von seiner Schrift sagt: این مختصری است مشتمل بر (sic) بیان برخی احوال فرما روایان ملک بنگالا سیما (سیما Hs.) نوئینانیکه بدار السرور جهانگیرنگر صانه الله تعالى عن الفتن والخطر قدم بر چاربالش ریاست گذاشته. Die Erzählung beginnt (Fol. 2^b Z. 6) mit der Eroberung Bengalens durch Akbar, und endigt mit dem J. 1200 d. Fl. (beg. 4. Nov. 1785), in welchem der Verfasser selbst von der Compagnie zum صوبه دار von Dacca ernannt wurde; er sagt Fol. 23^a Z. 6: و جناب برادر نیز مدت هفت سال بصوبه داری اینجا پرداخته ازین دار فنا بعالم بقا رحلت فرمود، من بعد آن صاحبان عالیشان بدستور نظر بر سوابق خیراندیشهای این خاندان نسبت بسرکار دولت مدار کمپنی عالیشان این عاصی را در سنه یک هزار و دو صد هجری بمسند صوبه داری این جا نشانیدند چنانچه این اضعف من عباد الله بافضال الهی وابدال نوازشات تام سرکار ممدوح بر آن استقامت و بوظائف دولت خواهی بر قرار معهود استدامت دارن. Auf die politische Geschichte Bengalens folgt noch ein Capitel über hervorragende Gebäude in Ġahāngīrnagar, شرح احوال عمارات و ابنیه عظیمه شهر جهانگیرنگر, und mit diesem schließt das Schriftchen.

Anfang: زیب دیباجه سخی حمد کبریای است جل شانہ کہ بہ نیروی قدرت کاملہ اش نفوس کائنات را

24 beschriebene Blätter; 21,5 × 13 cm. Gutes, gleichmäßiges Shikastah mit 13 Zeilen auf der Seite.

Das. Nr. 31: Aufser dem Anfang fehlt auch ein Blatt nach Fol. 61 und vermuthlich mehrere nach Fol. 75. — Die Hs. ist benutzt von Herrn Professor M. Th. Houtsma in Leiden. — Das. Nr. 32: Vgl. Berlin Nr. 440 und Bull. de St.-Pét. I (1860) p. 361 Nr. 45 und XIV, 138, 22. Dieselbe Fortsetzung ist in Wien vorhanden; s. Flügel's Katalog II S. 219. — S. 55 Nr. 33: „Je viens de rencontrer le سفر السعادة de Medjd ed-Din Firoûzâbâdi, que vous signalez dans votre catalogue persan de Gotha. L'original est bien persan, comme vous l'avez cru, s'il faut ajouter foi à une note du recto du f. 1. Elle est de la même main que le titre et est ajoutée sur la gauche du feuillet et un peu obliquement; elle continue ce titre de la sorte: کتاب سفر السعادة تالیف الشیخ الامام العالم العلامة مجد الدین الفیروزبانی تغیده الله . . . . الا انه وضعه بالفارسیة حسب ما التمس منه ثم نقله الى العربیة اقل تلامیذه محمد بن محمود المکنی بابی الجود الخزومی النسب الحنفی المذهب المصری المولد النهاوندی الحکل (?) نزید الحرم الشریف النبوی وكان ذلك فی سنة اربع وثمانمئة بدار الملك فیروزبان عظمی مدن بنجاله جعلها الله تعالی دار الاسلام الى یوم الدین. L'écriture est orientale, datée de 867 et presque entièrement dépourvue de points diacritiques“. (Brief des Herrn E. Fagnan, datiert Alger 26 juin 87). — S. 58 Nr. 35: Ein Stück aus diesem Werke, entsprechend fol. 109^bf. unserer Hs., wird auch mitgetheilt von Hammer, Origines russes p. 96f. Weitere Handschriften: in Berlin Nr. 344 u. 344* (S. 1058 des Kataloges), in St. Petersburg (V. Rosen, Les MSS. persans de l'Institut des langues orientales p. 144 Nr. 24) und früher im Privatbesitze Bland's (s. Journal of the Roy. As. Soc. XVI, 163). — أحمد طوسی wird der Verfasser von Hammer genannt; H. Ch. aber nennt ihn محمد بن محمود بن أحمد الطوسی السلمانی (vgl. den Berliner Katalog S. 1204 Anm.) — S. 60 Z. 5 u. 14: (Hs. آید اند 1. آید. — S. 61 Nr. 36: Vgl. A. Sprenger in ZDMG. XVI, 310. — S. 64 Nr. 38: Bei Dorn ist auch als Nr. CXXX, 8 ein Exemplar verzeichnet; Commentare s. bei Rehatsek p. 6 Nr. 7 und im Bull. hist.-phil. XIV, 104. Vgl. auch Berlin Nr. 22,1. — Das.: Nach Nr. 38 sind einzufügen:

38*.

(arab. 119; Stz. Nr. 69.)

Fragment einer Sammlung astronomischer und astrologischer Tafeln, wie dergleichen **زیج** genannt zu werden pflegen. Auf dem ersten der beiden Vorsetzblätter (und ebenso auf dem unteren Schnitt) steht **زیج من طرف المطالع**, und auf der Innenseite des Vorderdeckels von Seetzen's Hand „Ulugh Beg Tafeln III P.“ Diese Angabe ist indessen nicht richtig, wie eine Vergleichung mit Nr. 337 u. 338 des Berliner persischen Kataloges zeigt. Auch den **زیج ایلخانی** genannten Tafeln des Naçır aldın Tûsî (Berlin Nr. 336) ist das Fragment nicht entnommen.

Auf der zweiten Seite steht eine Tabelle zur Traumdeutung, **تعبیر**, nebst vorausgeschickter Gebrauchsanweisung, welche mit den Worten **این تعبیر خوابست که حکماء هند وضع کرده اند** und **ونزدیک انوشروان عادل فرستاده تا هر خوابی که دیدی تعبیر** beginnt; auf den drei letzten Blättern steht ein Verzeichniss der Längen- und Breitenlage (**الطول** und **العرض**) einer grossen Anzahl von Städten, welches mit den in den erwähnten Werken von Naçır aldın Tûsî und Ulugh Beg enthaltenen zwar grösstenteils, aber doch mit keinem von beiden durchaus übereinstimmt.

31 beschriebene Blätter mit Originalfoliierung; 25 × 17 cm; die Textstellen mit flüchtigem Nasta'liq geschrieben; nicht neu. — Auf Fol. 1* sind zwei Siegel abgedruckt; in dem oberen, kleineren, verkehrt abgedruckten steht mit kufischer Schrift: **ما شا الله لا** **من مملکات الفقیر**; in dem unteren, gröfseren: **قوه الا بالله** **الحاج مصطفى صدقی غفر له**. — In der linken oberen Ecke des ersten Vorsetzblattes stehen ein paar Worte, welche wahrscheinlich den Titel der Handschrift enthalten; ich kann von denselben aber nur **زیج** lesen.

38**.

(aus arab. 941 = Stz. Hal. 612.)

Der Hauptinhalt dieses Fragmentes von drei Blättern (19 × 12 cm) ist das Ende einer in persischer Sprache abgefassten Schrift über Astrologie (Anfang: بی نام خدای تعالی نباید بود نام); darauf folgt noch ein Talisman in türkischer Sprache, von welchem es im Anfange heisst: قیچن قیچمش کمنسنک باشین چورمک ایچون غایتله مجربدر; und darauf noch ein arabisches, دعاء قبور genanntes Gebet mit türkischer Einleitung.

Verschiedene Hände; die astrologische Schrift mit feinem, hübschem, sehr deutlichem Naschî, die Seite zu 22 Zeilen, geschrieben.

38***.

(pt. 314.)

Ein astronomisch-astrologischer, in Indien unter der Regierung Akbar's II (ابو النصر معین الدین محمد اکبر پادشاه غازی), fol. 5^a, Z. 6) verfasster Kalender auf das Sonnenjahr 2120 der seleucidischen (اسکندرانی) = 1178 der persischen (یزدجردی) = 1078 der galälischen (جلالی) = 1809 der christlichen (عیسوی) = 1866 der Samwat- (سنت*) = 1731 der Çaka- (ساکهء سالباهن) Aera. Die angewandten Monatsnamen sind die persischen (خوردان, اردبهشت, فروردین) Meist Tafeln.

Anfang:

بقیه احکام سال عالم

بادهای مغربی و ابر رعد و برق و باران و بردت در بهار
و شدت کرما در تابستان

16 beschriebene Blätter; 29,5 × 22,5 cm. Nasta'liq verschiedener Gröfse, in den Tabellen recht klein.

1) Hs. سب.

S. 66: Nach Nr. 39 ist einzufügen:

39* u. **.

(pt. 319 u. 320.)

وتذكرة اولى النهي، مخزن الادوية، ein Wörterbuch der *Materia medica* von ابن سيد السند محمد هادى العقيلي* العلوى محمد حسين. Der Stoff ist in zwei *Maqâlah* eingetheilt, von welchen die erste die einfachen, die zweite die zusammengesetzten Heilmittel behandelt; zwischen beiden steht, als *Châtimah* zur ersten *Maqâlah*, ein Wörterbuch von Synonymen in der *Materia medica* vorkommender Ausdrücke, welche dem Arabischen, Griechischen, Syrischen, Persischen, Türkischen, Indischen „u. s. w.“ (وغيرها) entnommen sind. Der Inhalt aller drei Abtheilungen ist nach der gewöhnlichen Reihenfolge des arabischen Alphabetes angeordnet. Die zweite *Maqâlah* ist, wie in den einleitenden Worten ausdrücklich angegeben wird, die abgekürzte Bearbeitung منتخب eines anderen, von demselben Verfasser im Jahre 1185 (= 1771/2) geschriebenen Werkes über die قراباذين, welches den Titel جمع التراكيب والجوامع ونخيرة التراكيب trägt und in dem Calcuttaer Drucke Sprenger 1904 enthalten ist.

Das vorliegende Werk muß im Orient, besonders in Indien, sehr geschätzt sein, da es trotz seines bedeutenden Umfanges häufig gedruckt worden ist. Ich weiß von folgenden Ausgaben: 1) Calcutta 1239 = 1824 (Zenker I nr. 1300); 2) daselbst 1832

1) So steht hier; die Ausgabe Sprenger 1907 liest — wohl allein richtig — العقيلي. Im Kolophon eben dieser Ausgabe wird der Verfasser مير محمد حسين ابن سيد السند محمد هادى العقيلي (sic) العلوى genannt, in seinem gleich zu erwähnenden älteren Werke, welches in dem Drucke Sprenger 1904 enthalten ist, ابن السيد (sic) السند الاستاذ المرحوم محمد هادى العقيلي العلوى الخراسانى ثم الشيرازى genannt. الشيرازى الشهير بحكيم محمد هاديخان محمد حسين

(Zenker II nr. 952); 3) daselbst 1260 = 1844 (Sprenger nr. 1907; enthält nur die erste Maqâlah nebst Châtimah); 4) Tih-rân 1277 = 1860 (Trübner, Catalogue p. 101); 5) Bombay 1283 = 1866 (das. p. 64 und Record nr. 92/93 p. 127); endlich enthält wahrscheinlich 6) auch der von Zenker II nr. 933 angeführte Druck (مخزن الادويه. Calcutta 1842. Fol.) das vorliegende Werk, obgleich es von Zenker unter die „ouvrages arabes“ eingereiht ist.

In der Einleitung (I fol. 2^b, Anfang) zählt der Verfasser die von ihm benutzten Quellen auf; es sind der Qânûn des Avicenna, الادوية القلبية desselben Verfassers (Gotha nr. 1995), das Werk des Ibn al-Baitâr, das Werk ما لا يسع الطبيب جهله (vgl. Gotha nr. 2116), die تذكرة des Dâwud al-Anṭâkî (Gotha nr. 2009) u. a. m.

Die vorliegende Handschrift ist so gebunden, daß der erste Band die erste Maqâlah, der zweite die zu dieser gehörige Châtimah und (von fol. 107^b an) die zweite Maqâlah enthält.

Anfang der ersten Maqâlah: الحمد لله الذى اظهر اثار قدرته; بايجاد الموجودات در بيان تعداد ادويه مذكوره; der Châtimah: باسامى ولغات مختلفه الحمد لله الذى عرفنا (sic) بنفسه وهدينا بحمده.

1065 und 841 beschriebene Blätter¹⁾; 31 × 21 cm. Schönes Nasta'liq mit 18 Zeilen auf der Seite; Rubricationen wie gewöhnlich. Am Ende steht die mir nicht ganz verständliche Bemerkung: تمام شد بعون الله تعالى وبحسن توفيقها جناب²⁾ منشى غلام اكبر كاتب الحروف احقر العموم غلام مخدوم. — In einer Leipziger Auction für 12 Mk. gekauft.

1) Zwischen fol. 164 u. 165 des zweiten Bandes ist ein Blatt vom Schreiber leer gelassen, ohne daß etwas fehlte.

2) Ohne Punkte geschrieben.

S. **67** Nr. 40,1 Anfang: *که هست ۱ که است*. — Das. Al. 2: „Wie sich ergab, ist Ihre handschrift an auszügen aus dem Gerschaspnamè sehr arm und in einem sehr verworrenen zustande. Fol. 12, obgleich in epischem versmaße, gehört nicht zum Gersch. n. (zwischen diesem blatte und dem vorhergehenden fehlen wahrscheinlich einige blätter); Fol. 13—24, ebenfalls nicht; Fol. 24 v°—32 ist Nizâmî. Fol. 33—42 enthalten wieder auszüge aus Gerschaspnamè, aber mit andern gemengt. Das erste stück, über den wein, findet sich in unserer hs. fol. 19. Auf fol. 34—36 sind einzelne verse aus zwei verschiedenen capiteln des Gersch. n. genommen. Fol. 37 ist vielleicht nicht der ursprüngliche anschluss an fol. 36. Aber das ganze capitel von fol. 37 bis 39 v° gehört dem Gersch. n. an und steht in unserer hs. auf fol. 221—224. Was darauf folgt habe ich in letzterer nicht gefunden. Trotzdem ist Ihre hs. doch von großem werthe; denn sie ist wohl kaum jünger als das 7te jahrhundert H. und gehört also zu den ältesten abschriften persischer dichtungen. Auch hat sie mir einige wichtige varianten gegeben, da meine hs. sehr nachlässig im 16ten jahrh., in Indien, geschrieben ist.“ (Brief des Herrn Dr. H. Zotenberg, datiert Paris, d. 6. März 1882). — Über das *گرشاسپنامه* spricht Mohl I, p. LV; vgl. auch Lumsden p. VI u. ۲۷۷ Z. 7 v. u. und Macan Vol. I p. XLI. Eine Hs. dieses Gedichtes wird beschrieben bei Rehatsek p. 164 Nr. 129. — In den Anfangsworten schreibt unsere Hs. *سپاس*, nicht *سپاس*, wie gedruckt ist. — Das. Al. 3: Über *نظامی* vgl. den Berliner Katalog S. 751. — S. **68** Al. 6: Zu *فردوسی* vgl. S. 730 des Berliner Kataloges. — S. **69** Nr. 41: Vollständige Abschriften des *گلشن* *راز* s. in Pers. 6,2 und Türk. 152 (am Rande). — S. **70** Al. b: Zu *سنائی* vgl. Berlin S. 717. — S. **72** Nr. 42,2: Zu *عطار* vgl. Berlin S. 774. — Das. Nr. 43: Das Inhaltsverzeichnifs auf fol. 1^a ist von Friedrich Rückert's Hand geschrieben. — S. **73** Z. 5: *زهی ۱ زمی*. — Das. Al. 5: Zu *حسن* *دهلوی* vgl. auch Berlin Nr. 836. — S. **74** Nr. 44,1 u. 2: Zu *جامی* vgl. auch Berlin S. 867; zu *حافظ* das. S. 845. — S. **75** Al. 2 Z. 1: *حافظ ۱ حافظ*. — S. **76** Nr. 45,1: Wie bereits zu Berlin Nr. 673*,4 bemerkt ist, scheint dies vielmehr das *دوباب* genannte Gedicht des *کاتبی* zu sein; es ergibt sich dies aus den Anfangsworten dieses Gedichtes, wie dieselben von Rieu im Kataloge des Brit. Museums II, 638^a, iv mitgetheilt werden. — S. **77** Al. 3: Zu *خاقانی* vgl. Berlin S. 768. — S. **78** Al. 7: Vgl. zu dieser

Erzählung unsere arabische Hs. Nr. 2736 und den Nachtrag dazu. — Das. Z. 9: **دُر می چکانی** ¹. **ور می چکانی**. — S. 80 Nr. 47,1: Auch ein Dichter mit dem Tachalluḡ **حیط اعظم** hat ein **حیط اعظم** genanntes Gedicht verfaßt (s. Sprenger, Oudh p. 171); doch zeigen Anfangsworte und Abfassungsjahr, daß wir es hier mit dem Gedichte des Bêdil zu thun haben. — Das. Al. 2 u. 3: Der Diwân des Nâçir 'Alî ist nach Rieu II, 700* bereits im Jahre 1844, und nach Trübner's Catalogue p. 38 dann wieder 1281 = 1864/5 in Lakhnau gedruckt worden. Das in Al. 2 beschriebene Gedicht ist dasselbe, welches in der von Rieu II, 699^b besprochenen Hs. des Brit. Museums den Diwân beginnt. — S. 81: Nach Nr. 47 sind einzufügen:

47*.

Zwei einzelne Blätter von 21 × 15 cm, verschiedenen Handschriften entnommen. Das erste enthält hauptsächlich eine Anzahl Rubâ'î (weder von 'Umar Chaijâm, noch von Sa'dî oder Hâfiz), das andere eine Qaçide im Metrum Ramal $\_ \cup \_ \_ \_ | \_ \cup \_ \_ \_ | \_ \cup \_ \_ \_$ mit dem Anfange:

یک معبّا خونده ام از بر کان ¹
نیست چیزی در جهان بهتر از ان

Außerdem steht noch auf dem ersten Blatte ein traditionell überlieferter Ausspruch des Propheten über das, was jeder der vier Râshidûn (Abû Bakr, 'Umar, 'Utmân, 'Alî) als der erste that (Anfang: الامام امیر المومنین ابی (sic) بکر صدیق (sic) قال فی حقّه رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم اول من آمن بی ابی (sic) بکر (sic) (واول من صدقنی ابی (sic) بکر واول من زوجنی ابی (sic) بکر الخ), auf dem zweiten türkisch ein Recept zu einer Salbe **ملغمه**.

47**.

(pt. 299.)

Der erste Band einer Handschrift des **شاهنامه** von Firdausî. Den Anfang macht die Vorrede des Bâj-sunqur (Préface I

1) d. i. **که آن**, wie es auch zu lesen ist.

bei Mohl); s. Berlin S. 734 Nr. 703f. In dieser Vorrede ist (fol. 9^a—10^b) die Satire gegen Schâh Mahmûd eingefügt, aber in einer von der gewöhnlichen stark abweichenden Gestalt; gleich der Anfang lautet folgendermaßen:

الاهى خردمند صاحب هنر   بگفتارِ کردارِ من در نگر
میانجی میانہ من وشاہ باش   بحق خدا کز حق آگاہ باش

Auf diese Vorrede folgt das Gedicht bis Macan II S. ۷۵۳; dem Schlußverse

کنون رزم بیزن (sic) بگویم کہ چیست
کز ان رزم یکسر بیاید گریست

folgt hier noch die Doxologie:

هزاران درود هزاران سلام   ز ما بر محمد¹ علیه السلام
و بر آل یاران او اجمعین   هزار آفرین بر جهان آفرین

Am Ende steht der Kolophon: تمت دفتر اول سنہ ۳۱ در عہد; اورنگ زیب عالم گیر پادشاہ; das 31ste Jahr der Regierung des Aurangzêb ist 1099 d. Fl. = 1687/8 n. Chr.

Anfang der Vorrede: به کہ کند اہل کمال، بہ
ثنائی (sic) ملک الملک خدائی متعال،

des Gedichtes (fol. 16^b):

بنام خداوند جان و خرد   کزین برتر اندیشہ در نگذرد

196 beschriebene Blätter von 32,5 × 19 cm. Gewöhnliches, deutliches Nasta'liq mit 25 vierspaltigen Zeilen auf der Seite. Die Seiten sind mit blauen und rothen Streifen umzogen, die Spalten durch doppelte rothe Linien getrennt, die Überschriften der Abschnitte roth geschrieben und in zwei blaue Linien eingefasst. Das erste Blatt, auf dessen fol. rect. Kabîkağ, der Insectenvertilger, zweimal angerufen wird, ist an seinem inneren Rande ein wenig beschädigt. Am Anfang und am Ende ist ein Stempel abgedrückt, in

1) Zum Theil zerstört.

dessen Innerem ein Löwenkopf auf einer Lilie zu sehen ist, während auf dem umfassenden Bande „William H. Morley, Middle Temple“ steht. Aus der Bibliothek dieses trefflichen Gelehrten stammt also die Handschrift (ebenso wie die Berliner Handschriften Nr. 509 und 510). — Von B. Quaritch in London im Januar 1868 für 15 Shilling gekauft.

Das. Nr. 48 ist = pt. 210, Stz. Nr. 152. — Über Auszüge aus dem Schâh-nâmah überhaupt vgl. Mohl I p. LXXVIII f. und die Berliner Hss. Nr. 707—709. — S. 85 Nr. 51: Eine Erzählung wird nach dieser Hs. (Fol. 121^a Z. 1 bis 122^b Z. 5 v. u.) von Friedrich Rückert in ZDMG. XIV, 280 in Text und Übersetzung mitgetheilt. — S. 86 Nr. 52 Z. 3: بالماس ١. بالماش. — S. 87 Nr. 53: Eine schöne Hs. des مثنوی besitzt die Großherzogl. Bibliothek zu Weimar. — Vgl. übrigens zum Maṭnawî die Berliner Hs. Nr. 763. — S. 88: Nach Nr. 54 sind einzufügen:

54*.

(aus arab. 1490.)

Zwei Blätter von 17,5 × 11 cm aus einer Handschrift des Maṭnawî von Ġalâl-aldîn Rûmî. Das erste Blatt beginnt mit گوهر تا همی گفت الخ S. 179 Z. 9 v. u. und endigt mit معقول الخ S. 180 Z. 8 v. u. der Ausgabe von Lakhnau 1282 (1865); das zweite umfaßt پاشکسته الخ das. S. 213 Z. 4 v. u. bis شکل کرباسی الخ das. S. 214 Z. 5 v. u.

Gewöhnliches, ziemlich neues Nasta'liq; der Text greift von dem Inneren der Seite auf den Rand über.

54**.

Persische Maṭnawî-Verse. Den Anfang machen die sechzehn ersten Bait des مثنوی von جلال الدین رومی; dann (fol. 1^b Z. 3) folgen die Verse ای دریغا الخ desselben Gedichtes, welche in der Lithographie von Lakhnau 1282 = 1865 auf S. 61 Z. 13

stehen. Wie Inhalt und Versmafs vermuthen lassen, dürften auch die übrigen Auszüge demselben Gedichte entnommen sein.

Anfang (nach der Basmalah):

بشنو از نی چون حکایت میکند از جدایها شکایت میکند

5 beschriebene Blätter; 18,5 × 13 cm. Ziemlich neues Nasta'liq mit 14—17 meist gespaltenen Zeilen auf der Seite.

54***.

(pt. 296.)

کلیات سعدی, die Werke des Sa'di, aber mit Ausnahme des گلستان, des (dem Sa'di häufig abgesprochenen) پندنامه, der مقطعات und der مخمکات, welche fehlen. Der genaue Inhalt der Handschrift ist folgender:

1. die Vorrede des 'Alī ibn Ahmad Bêsutûn; Harington, Vorrede fol. 5^b.

Anfang: شکر و سپاس معبودی را جلت قدرته که آفرینندهٔ مخلوقات عالمست

2. fol. 3^b: sieben رساله genannte Abschnitte, welche auf fol. 3^b, 8^b, 30^a, 32^b, 35^a, 45^b und 47^a beginnen. Die ersten sechs entsprechen den Abschnitten 1—6,1 in der Berliner Handschrift Nr. 781 (S. 800 des Kataloges), die siebente ist überschrieben رسالهٔ هفتم هزلیات und ist identisch mit dem dritten Maglis der هزلیات (Harington II, 479^a), als welcher sie auf fol. 508^b Z. 2 v. u. in der vorliegenden Handschrift zum zweitenmale vorhanden ist¹).

Anfang: سپاس بی غایت و ستایش بی نهایت آفریدگاری [را] جل جلاله و عم نواله که از کمال موجودات

1) Harington, Vorrede fol. 6^b Z. 11: وبعضی بهفت رساله نوشته بودند . . . . . سبب آنکه رسالهٔ مجلس هزل در اول رسالات اضافه کرده بودند بنده این رساله را از اول کتاب بآخر برد و داخل خبیثات و مطائبات کرد که در اول خوش نمی نمود

3. fol. 50^b: der بوستان. Die zehn Bâb beginnen auf fol. 56^a, 88^a, 104^b, 115^b, 132^a, 139^b, 145^b, 159^b, 167^b und 178^a. In dem Inhaltsverzeichnisse der Kullijât, welches Bêsutûn seiner Vorrede eingefügt hat, wird der بوستان in der vorliegenden Handschrift unter dem Titel سعدى نامه angeführt; bei Harington (fol. 6^b Z. 4 v. u.) steht بوستان.

Anfang:

بنام خداوند جان آفرين حكيمى (sic) سخن بر زبان آفرين

4. fol. 182^b: قصايد عربى, die arabischen Qaçiden; Harington fol. 205.

Anfang (sic): جفت بحفنى المدامع لا تجرى
فيما طغى الماء استطال على الشكرى

5. fol. 193^a: قصايد فارسى, die persischen Qaçiden; Harington fol. 214^a. Ein Verzeichniss der Anfangs-Miçrâ' der Qaçiden ist vorausgeschickt.

Anfang der ersten Qaçile:

شكر و سپاس و نعمت و منت خدايى را پروردگار خلق و خداوند كبرىا

6. fol. 230^b: مرثى, die Epicedien; Harington fol. 245^a.

Anfang: دل شكسته كه مرهم نهد دگر بارش
يتيم خسته كه از باى بر كند خارش

7. fol. 236^b: ملامعات, Gedichte, welche aus in verschiedener Ordnung unter einander gemischten persischen und arabischen Versen bestehen; Harington fol. 250^a.

Anfang: تو خون خلق بر ريزى و زوى در تابى
ندا نمت چه مكافات اين كنه يابى

8. fol. 242^a: مثلثات, Gedichte, welche aus Strophen von je drei Bait, und zwar einem arabischen, gefolgt von zwei persischen, zusammengesetzt sind. In Harington's Ausgabe sind diese مثلثات noch zu den ملامعات gerechnet (fol. 255^a); in den Ausgaben von Kân-pûr 1280 und Bombay 1272 bilden sie dagegen, wie in der Hs., einen besonderen Abschnitt (Kân-pûr fol. 157^a, Bombay S. 45).

Anfang (sic):

حلیل الهدی انجم واصلح
ولیکن ما هداه الله افلح

9. fol. 243^b: لغزیات, Räthsel, ein Abschnitt, welcher sowohl in der Ausgabe Harington's, als auch in denjenigen von Kämpür 1280 und Bombay 1272 und ebenso in den meisten Handschriften fehlt, aber in der Berliner Nr. 782 (als Al. 22) gleichfalls vorhanden ist.

Anfang: دیدم دو جوانرا که همی عربده کردند
هر روزیکی اهل نه هم شکل ونه همتا

10. fol. 248^a: ترجیعات, Refraingedichte; Harington fol. 357^a.

Anfang: ای زلف تو هر خمی کمندی چشمت بکر شمه چشم بندی

11. fol. 256^a: طیبات, die erste der Ghazelensammlungen; Harington fol. 264^a. Die Ghazelen selbst beginnen auf fol. 263^a; voraus geht ein Register über die in den einzelnen Buchstaben enthaltenen Gedichte.

Anfang des ersten Ghazels:

اول دفتر بنام ایزد دانا
صانع پروردگار حی توانا

12. fol. 405^b: بدایع, die zweite Ghazelensammlung; Harington fol. 367^a. Auch hier geht ein Register voraus, so daß die Gedichte selbst erst auf fol. 408^b beginnen. Der Anfang des ersten (ganz arabischen) Gedichtes lautet:

الحمد لله رب العالمین علی
ما در من نعمه عز اسمه وعلی

13 u. 14: Von der nun folgenden dritten, خواتیم genannten Ghazelensammlung (Harington fol. 415^a) ist auf fol. 461^b nur der Anfang des Inhaltsverzeichnisses, von der vierten, غزلیات قدیم genannten (Harington fol. 430^a) nur die letzte Seite (fol. 462^a) vorhanden, da zwischen fol. 461 u. 462 sich eine große Lücke findet.

Der Anfang des Registers zu den خواتیم lautet: سپاس وحمد
را غزلیات قدیم; der erste Vers des von den غزلیات Vorhandenen (Harington fol. 437^b Z. 8 v. u.):

با طبع ملولت چکند دل که نسازد
شرطه همه وقتی نبود لایق کشتی

15. fol. 462^b: (کتاب صاحبیه¹) das Buch für den Çâhib (s. Berlin Nr. 781,18); Harington fol. 438^a. Der hier gegebene Text stimmt mit dem Harington's überein, nicht mit dem in unserer persischen Hs. Nr. 70 vorliegenden; doch ist der Text in der Handschrift umfangreicher als im Druck, da das Ende des letzteren in der ersteren schon auf fol. 491^b Z. 3 v. u. fällt.

Anfang (sic): الحمد لله على نعمايه وايدة المریدین من کرمه
واشهد ان لا اله الا الله الموصوف بقدمه

16. fol. 494^b: خبیثات, die Schmutzgedichte; Harington fol. 467^a. Es sind kleine Gedichte der verschiedensten Formen. Die vorausgeschickte Einleitung in arabischer Prosa, welche mit den Worten قال السعدی الزمى بعض ابناء الملوك ان اصنف لهم قال السعدی الزمى بعض ابناء الملوك ان اصنف لهم beginnt, ist übersetzt von Bacher in ZDMG. XXX, 93.

17. fol. 504^b: هزلیات, Schwänke, in drei prosaischen, mit Versen untermischten Maglis, deren zweiter auf fol. 507^b, der dritte auf fol. 508^b beginnt; Harington fol. 475^a.

Anfang: اللعين الشيطان والشتيم الحيطان لعنا لا يشبعه الزمان

18. fol. 510^b: رباعیات, Vierzeilen; Harington fol. 482^a.

Anfang: هر دم² اندرون بجوشد خون را
واکاهی نیست مردم بیرون را

19. fol. 523^a: مفردات, Monostiche; Harington fol. 493^b.

Anfang (sic): رب غلام صایب نطب حلا
ومیر انه من سوء فعله امتلا

Über die Werke des Sa'di im allgemeinen und die auf dieselben sich beziehende Litteratur vgl. man die zur Berliner Handschrift Nr. 781 beigebrachten Nachweisungen.

1) Hs. صاحبه.

2) sic! gegen das Metrum; l: ساعت (mit den Ausgaben).

525 beschriebene Blätter; 20 × 11 cm. Sehr schönes, aber nur unvollständig punctiertes und in den arabischen Partien sehr incorrectes Ta'liq mit 17, meist gespaltenen Zeilen auf der Seite. Abschrift von (sic) **حمدكيش خانحمد بن عبد الغنى قریش** im Muharram 1009 (= 13 Juli – 11 Aug. 1600) vollendet; am Ende des Bôstân (fol. 181^b) steht das Datum 1008. Am Anfange steht ein schöner 'Unwân, und kleinere dergleichen finden sich über den Anfängen der meisten einzelnen Abschnitte; die Seiten sind mit grünen, goldenen, schwarzen und blauen Leisten und Linien umzogen, die Spalten und Gedichte durch doppelte goldene, schwarz eingefasste Leisten getrennt. Auf einem sonst leeren Vorsetzblatte steht „The Poetical Works of Sadee“, auf einem ebensolchen Blatt am Ende „Edwd Scott Waring“¹⁾, auf fol. 1^a, wie es scheint von der Hand desjenigen, welcher den ganzen Codex schrieb: **کلیات افصح** المتکلمین شیخ سعدی. Darüber ist ein Siegel abgedruckt, in welchem **ترنر صاحب ۱۲۱۵** zu lesen ist; der nur unvollständig abgedruckte Vorname dieses Mr. Turner ist für mich unleserlich²⁾. — Die Hs. wurde im Novbr. 1865 von B. Quaritch in London für £ 1. —. —. gekauft.

Das.: Über Sa'di vgl. noch den Berliner Katalog S. 800. — S. 92: Nach Nr. 61 ist einzufügen:

61*.

(pt. 302.)

Ein persischer Commentar zu Sa'di's Gulistân. Der Verfasser wird nicht genannt, und ich habe denselben auch sonst nicht ausfinden können; aus manchen seiner Erklärungen — z. B. gleich der des ersten Wortes — ergibt sich nur, dafs er ein Inder war, oder

1) Verfasser der Beschreibung einer Reise durch Persien und einer Geschichte der Mahratten; s. Brunet, Manuel du libraire. 5me éd. T. V (Paris 1864. 8°), p. 1864.

2) Auch auf dem ersten Vorsetzblatte steht der Name dieses Mannes und zwar mit lateinischer Schrift, aber gleichfalls mit undeutlichem Anfangsbuchstaben des Vornamens. Beigefügt ist das Datum „Feby. 15th 1801“.

wenigstens für Inder schrieb. Eine Einleitung ist nicht vorhanden; nach der Basmalah beginnt vielmehr sofort die Erklärung des Textes, welcher vollständig, Wort für Wort oder Phrase für Phrase, mitgetheilt und erläutert wird. Der Text pflegt mit einem rothen م (متن), der Commentar mit einem ebensolchen ش (شرح) eingeführt zu werden. Die Bücher beginnen: I fol. 26^a, II fol. 59^b, III fol. 85^b, IV fol. 103^b, V fol. 107^a, VI fol. 123^b, VII fol. 128^a, VIII fol. 141^b, Châtimah fol. 159^a. — Ähnlich scheint der von Sprenger, Oudh p. 551 Nr. 483 beschriebene Commentar des Riyâdh 'Alî ibn Qanbar 'Alî zu sein.

Anfang: منت ش بکسر بار نعمت بر دیکری نهادن منع علیہ
 را مرهون احسان خویش داشتن ومعنی منت از پسکه
 معروف است ودر پارسی نیز منت کویند واهل هند
 نهوره خوانند

160 beschriebene Blätter dünnen europäischen Papiere; 22 × 17 cm. Flüchtiges, doch deutliches Nasta'liq mit 15 Zeilen auf der Seite. Die Abschrift wurde, dem Kolophon zufolge, von محمد سلیمان in dem öden Orte . . .¹⁾ an einem Dienstage, dem Neumonde des Ramadhân 1265 (?) = 21 Juli 1849²⁾ vollendet. — Am Ende hat der Schreiber erst den bekannten Schreibervers angebracht:

Metrum Chafif = 0 0 0 0 | 0 0 0 0 | 0 0 0 0

هر که خواند دعا طبع دارم زانکه من بنده گنه کارم
 und dann den anderen:

Metrum Ramal = 0 0 0 0 | 0 0 0 0 | 0 0 0 0

قاریا بر من مزن دست عتاب گر خطائی رفته باشد در کتاب
 آن خطای رفته را تصحیح کن از کرم واللہ عالم بالصواب

1) . . . . در قصبه نامسکون. Der Name des Ortes ist überklebt; wenn man das Blatt gegen das Licht hält, ist noch etwas wie دوکائب zu lesen.

2) (sic) ۹۰۱۲ هجری بتاریخ غرة شهر رمضان المبارک روز سه شنبه ۹۰۱۲ هجری

Das. (S. 92) Nr. 62: Nach H. Ch. III, 272 letzte Zeile starb Husain aus Kaffa „nach 980“, nach den im Kataloge angeführten Stellen u. H. Ch. Tab. chronolog. p. 149 im Jahre 1000, nach Sprenger, Oudh p. 550 Nr. 478 zwei Jahre später. — Das von ihm verfasste Fa'l-Buch wird erwähnt von H. Ch. III, 272 letzte Zeile u. 340, 5847 1), wo wir zugleich erfahren, dafs dasselbe den Titel **رازنامه** trägt. Vorhanden ist es in Wien Nr. 1505 u. 1506, wo also (II, 584 Z. 3) **رازنامه** statt **زارنامه** zu lesen ist. — S. 94: Nach Nr. 64 ist einzufügen:

64*.

(pt. 316.)

Surûri's († 969 = 1561/2) arabisch geschriebener und am letzten Tage des Rabi' II 957 (= 17 Mai 1550) zu Amasia vollendeter 2) Commentar zu Sa'dî's Gulistân; s. Berlin Nr. 798—801. Die Capitel beginnen: I fol. 25^b, II fol. 84^b, III fol. 127^b, IV fol. 153^a, V fol. 159^b, VI fol. 184^b, VII fol. 191^a, VIII fol. 219^a, Châtimah fol. 243^b.

Anfang: الحمد لله الذى جعلنى من علماء البيان والمعانى

244 beschriebene Blätter, deren erstes von mir nach der Berliner Handschrift Nr. 801 (= Sprenger 1502) ergänzt ist; 20,5 × 12,5 cm. Deutliches Nasta'liq mit 19 Zeilen auf der Seite; der persische Text roth überstrichen; Rubricationen wie gewöhnlich. Abschrift von Muhammad ibn Muçtafâ vollendet in der letzten Dekade **في اواخر** des Ramadhân 1018 = 18–27 December 1609. Hübscher, aussen mit eingeprefsten Arabesken, innen mit Lederfiligran verzierter Originalband. — Aus Fleischer's Nachlass für 40 Mk. gekauft. Auf einem vorgehefteten Blatte steht: „Im September 1876 von Herrn Dr. Hartmann in Constantinopel geschenkt erhalten. Fleischer.“

1) nicht aber auch IV, 346, 8691, wie im Kataloge irrtümlich angegeben ist.

2) Am Ende steht die in den meisten Handschriften fehlende Bemerkung: **تم شرح گلستان في آخر ربيع الآخر لسنة سبع وخمسين وتسعمائة في بلدة اماسية حميت عن البلية**

Das. Nr. 65: Es ist, wie eine Vergleichung mit den Berliner Hss. Nr. 802—804 beweist, der Commentar des Lâmi'î († 938 = 1531/2 oder 940 = 1533/4; vgl. unsere Hs. Türk. Nr. 247). Der Anfang der vorliegenden Hs. fällt in Berlin 803, welche Hs. im ganzen 79 Blätter hat, auf fol. 19^b Z. 6. — Die Châtimah, in welcher das Jahr der Abfassung angegeben wird, fehlt in unserer Hs. — Andere Hss., aufser den Berlinern: im Brit. Mus. (Rieu, Persian Catalogue II, 605^b), in Wien Nr. 557, in Würzburg und bei de Jong Nr. 203,1. — S. 95 Z. 7: جمله ل. جلسنه (d. i. جمله سنه). — Z. 11: mit ihr l. mit demselben. — Über الامثلة المختلفة vgl. unsere arabische Hs. Nr. 194,2,e. — In den Anfangsworten der امثلة ل. الصرفيين statt الصرفيتين. — Das. Nr. 66 Z. 5: وشرف ل. وسرف. — S. 96 Nr. 68 Z. 9: des dritten Buches l. des zweiten Buches. — S. 97 Nr. 69 Z. 7: 13 und 49 l. 14 und 53. — Das. Nr. 70: Vgl. Bacher in ZDMG. XXX, 93. — Das. letzte Zeile: فاعده ل. فائده. — S. 98 Nr. 71: der Verfasser, Sultân Walad, starb nach Gâmi, Nafahât ed. Lees p. ٥٤٤ (übersetzt von Behrnauer in ZDMG. XXIII, 206) im Jahre 712 = 1312/3. — Über die alttürkischen (in unserem Exemplare leider nicht mehr enthaltenen 1)) Verse, welche dem رباب نامه eingefügt sind, s. Hammer in Wien. Jahrb. Bd. 48 Anz.-Blatt S. 103, Wickerhauser in ZDMG. XX, 574, Behrnauer-Fleischer das. XXIII, 201 u. 208, W. Radloff in Mél. asiat. X, 17—77 (= Bulletin XXXIII, 291—351) und C. Salemann das. S. 173—245 (= Bulletin XXXIV, 293—365). — S. 99 Z. 8/9: Die Worte „und läßt ihn sein vorliegendes Gedicht im J. 690 = 1291 geschrieben haben“ sind zu streichen, da Sprenger a. a. O. nicht von unserem رباب نامه, sondern von dem ولدنامه desselben Verfassers spricht; vgl. Behrnauer a. a. O. S. 202 Anm. 2. — S. 100: Nach Nr. 74 sind einzufügen:

74*.

(pt. 294.)

Noch ein Diwân des Hâfitz. Anfang wie gewöhnlich. — Die Ghazelen erstrecken sich bis fol. 146^a; dann folgen die مثنویات einschliesslich des ساقی نامه und des مغنی نامه, sämtlich gegen-

1) Dieselben finden sich in Abschnitt 100 (nach Hammer), während unsere Hs. mit 98 abbricht.

über der Ausgabe von Rosenzweig (III, 454) sehr erheblich verkürzt; dann fol. 148^b die مقطعات, endlich fol. 153^b die رباعیات.

156 Blätter von 20 × 11 cm. Schönes Ta'liq mit 16, mit Ausnahme des Schlufsbait gespaltene Zeilen auf der Seite. Die Seiten sind mit einer blauen und zwei rothen Linien umzogen. Das erste Blatt ist mit Ergänzung der Schrift ausgebessert; auf der letzten Seite ist die Schrift mehrfach verklebt. Nicht datiert, aber verhältnismäßig alt. — Für 16 Shill. gekauft.

74**.

(arab. 728,1; Stz. Kah. 1660.)

Der Diwân des Hâfiz mit dem türkischen Commentare des Surûrî († 969 = 1561/2), welcher z. B. auch in den Handschriften Berlin Pers. Nr. 851, München Pers. Nr. 81 und 82, Leipzig Nr. 310, Dresden Nr. 171, DMG S. 31 Nr. 18, Brit. Museum Add. 7765 (Rieu II, p. 631^a) enthalten ist. Die vorliegende Hs. ist sehr unvollständig; sie beginnt mit den Worten پوشیدن ایچون
 بو لباسی کیدردی (DMG. fol. 7^b Z. 4), welche die Erläuterung des vorletzten Miçrâ' in Ghazel Alif Nr. 6 (Rosenzweig I, 18) beschließen. An das erste schließt das zweite Blatt an, welches mit den Worten بر سیل تشبیه ترک اطلاق (DMG. fol. 9^a Z. 1) in der Erklärung von Ghazel Alif Nr. 8,1 (Rosenzweig I, 24) endigt. Zwischen fol. 2 u. 3 findet sich nun eine grössere Lücke, indem fol. 3 mit den Worten تشدید رایله یر (sic) کوک جوهر در (DMG. fol. 15^b Z. 11) aus dem Commentare zu Ghazel Bâ Nr. 2,4^a (Rosenzweig I, 42) beginnt. Nun geht die Handschrift ununterbrochen fort bis zu den Worten ایضاً کنون [که] می دمد از
 بوستان نسیم بهشت شدی که اسبر¹) بوستاندن (DMG. fol.

1) sic! 1. اسبر (von اسپک, wehen).

54^a Z. 11; Anfang von Ghazel Tâ Nr. 41, Rosenzweig I, 152), mit welchen der Schreiber seine Arbeit abgebrochen hat.

51 Blätter von 20 × 15 cm; deutliches Nasta'liq, die Seite zu 19 Zeilen; hie und da Randbemerkungen. Der Text, welcher gewöhnlich nicht Bait-, sondern Miçrâ'-weise erklärt wird, ist schwarz geschrieben und roth überstrichen. Das Metrum wird nur auf fol. 1^a zu dem ersten der vorhandenen Gedichte (und zwar falsch) angegeben.

S. **101** Z. 3: 847 l. 837. — Über Qâsimi vgl. auch Berlin Nr. 859. — Das Nr. 75: Die Abhandlung o. T., welche auf fol. 232^bf. steht, ist die رسالة الامانة; s. Brit. Mus., Rieu II, 637^a. — S. **102** Nr. 76: Vgl. über diese Hs. Baron Rosen's Katalog der persischen Hss. u. s. w. S. 254; über die verschiedenen Diwâne des Ġâmi das. S. 252 f.; auch Berlin S. 867 u. 1067. — Der Vers, mit welchem unsere Hs. beginnt, steht in der Berliner Hs. Nr. 872 auf fol. 7^b Z. 9, und ist einer Qaçide entnommen, welche die Überschrift معجزات (Rosen a. a. O. S. 232 Z. 4 v. u.) trägt und mit den Worten رحيل از قافله الخ beginnt. — S. **104**: Nach Nr. 78 ist einzufügen:

78*.

(pt. 317.)

Noch eine Handschrift von Ġâmi's يوسف وزليخا; vgl. Berlin Nr. 876,4 (S. 874 des Kataloges), wozu noch zu bemerken ist, daß die Herzogl. Bibliothek vor kurzem eine Lithographie des Gedichtes von Tabriz 1284 erworben hat.

Anfang:

آهی غنچه امید بکشای کلی از روضه جاوید بنمای

148 Blätter; 23 × 15,5 cm. Ausgezeichnet schönes Ta'liq mit 14 gespaltenen Zeilen auf der vollen Seite. Bilder, welche aber nicht gut gehalten sind, auf fol. 44^b, 90^a, 123^a und 127^b. Die beiden ersten Seiten (fol. 3^b und 4^a) sehr reich und schön in Gold und verschiedenen Farben, hauptsächlich Blau und Roth, verziert; die Seiten und Spalten mit goldenen und farbigen resp. bloß goldenen

Leisten umzogen; die Überschriften der Abschnitte theils blau, theils mit Gold geschrieben; jedem Bilde gegenüber befinden sich Arabeskenverzierungen um ein oder zwei schiefgeschriebene Bait; Papier gelb, lila oder blau. — Die beiden ersten und die beiden letzten Blätter gehören nicht zum Werke des Gâmi, sondern enthalten je ein Bild: die Bilder auf den beiden ersten Blättern (deren zweites zu einem Gedichte von Lailâ und Magnûn zu gehören scheint) sind ohne Text gelassen; den beiden letzten aber sind elf Matnawî-Bait im Metrum Hazag der Form $\_ \_ \cup | \cup \_ \_ \_ | \cup \_ \_$ beigegeben. — Hübscher lackierter Einband, welcher aufsen figürliche Darstellungen (auf der Klappe eine Jagdscene), im Innern geschmackvolle Verzierungen von Lederfiligran auf verschiedenfarbigem Grunde zeigt. — In Tabriz für 9 Toman = 63 Mk. gekauft.

Das. Nr. 79: Über Ausgaben des *سبحة الابرار* vgl. Berlin 876,3. — Eine sehr schöne und vollständige Handschrift dieses Gedichtes befindet sich auch in der Großherzogl. Bibliothek zu Weimar. — S. 107 Nr. 82: Vgl. dazu Berlin, Pers. Nr. 897. — Das.: Zu Hâtifi vgl. Berlin S. 888. — Das. Nr. 83: Über Ausgaben des Gedichtes *ليلى ومجنون* von Hâtifi vgl. Berlin Nr. 903. — Eine Hs. findet sich auch in Tübingen, als Cod. 1856 (s. Ewald's Katalog S. 16). — S. 108: Nach Nr. 83 sind einzufügen:

83*.

(pt. 300.)

Der Dîwân eines Dichters, welcher in der Überschrift der Ghazelen *انقا شاپور* genannt wird und sich des Tachalluç *شاپور* bedient. Es ist derselbe Dichter, von welchem bei Sprenger, Oudh p. 564 nr. 508, Rieu II, 674^b (auch 818^a) und in der Berliner Handschrift 663 fol. 271^a nr. 170 die Rede ist; auch H. Ch. III, 286, 5478 erwähnt seinen Dîwân. Er bediente sich ursprünglich des Dichternamens Firîbî, statt dessen er erst später den anderen Schâpûr annahm, und war im Jahre 996¹⁾ (= 1587/8) mit Abfassung

1) 966 bei Rieu ist nur ein Druckfehler.

seines Diwāns, mit welchem er ein Seitenstück zu dem des Fighānī zu liefern strebt, beschäftigt. Der Artikel der citierten Berliner Handschrift über ihn lautet folgendermaßen: **ملا شاپور فریبی** تخلص رازی برادرزادهٔ خواجه شریف هجری واز خویشان امیدى رازيست پسندیده اطوار و معاصر تقى كاشى مؤلف خلاصه الاشعار بوده بسال نهصد و نود و شش هجری جواب دیوان فغانى گفته vgl. Sprenger, Oudh p. 42 nr. 576¹).

Der Inhalt des Diwāns ist folgender: 1. Qačiden; Anfang:

ای حریم درکھت دیباجهٔ خلد برین
 خشب²) فرش آستانت دیدهٔ مردم نشین

2. fol. 10^b Ghazelen, in der gewöhnlichen Weise geordnet; Anfang:

زخط زایل نکردد جان فزای لعل جانان را
 زخاصیت نیندازد غباری آب حیوان را

3. fol. 117^a مقطعات und مثنویات; 4. fol. 121^b رباعیات, und 5. fol. 131^b ein langes ترجیع بند.

137 beschriebene Blätter; 17,5 × 9,5 cm. Schönes Ta'liq mit 14, mit Ausnahme der Endbait gespaltene Zeilen auf der Seite. Am Anfange befindet sich ein hübscher 'Unwān, und die beiden ersten Seiten sind mit goldenen Flecken zwischen den Zeilen verziert; ein schönerer 'Unwān verziert den Anfang der Ghazelen; auch die hier ebenfalls auf den beiden ersten Seiten vorhandenen Verzierungen zwischen den Zeilen sind ausgeführter und schöner, und außerdem sind hier noch geschmackvolle Gold-Arabesken auf den Rändern vorhanden; durch die ganze Handschrift sind die Seiten mit goldenen, schwarzen und blauen Leisten und Linien umzogen und die Spalten durch goldene Leisten getrennt; am Ende eines jeden Gedichtes sind

1) wo **فریبی** statt **قریبی** steht. Auch Rieu sagt p. 674b: „He first used the Takhallus of Farībī or Karībī“.

2) Hs. **خشب**.

die zu beiden Seiten der Endbait frei gebliebenen Stellen mit Blumenverzierungen in Gold und Roth ausgefüllt, und der beschriebene Theil der Seiten ist durchaus mit goldenen Puncten bestreut. Auch der Einband war ursprünglich schön und elegant, ist aber schlecht gehalten. Auf dem vorletzten Blatte ist ein Siegelstempel mit der Inschrift **عبدہ محمد ۱۲۱۵** abgedruckt. — Von Stargardt in Berlin für 24 Mk. gekauft.

83**.

(pt. 309.)

Ein persisches, im Metrum Mutaqârib $\cup \_ \_ \cup \_ \_ \cup \_ \_ \cup \_ \_$ geschriebenes Lobgedicht **جناب دیود اسمت (اسمٹ) مدح نامہ** auf **صاحب بہادر جم ضلع ہوگلی** d. i. doch wohl David Smith, Richter (**جم judge**) des Districtes Hûglî, verfasst von dem in Hûglî wohnenden 'Abd-alwâhid Chân mit dem Dichternamen 'Âgiz und zu Papier gebracht am 2. Muharram 1248 = 1. Juni 1832. Am Ende von fol. 4^b heisst es:

منم عبد الواحد مخاطب بخان تخلص بعاجز بهوگلی مکان
چو بر یکہزار ودوصد چهل وهشت قلم بر سر سال ہجرت بگشت
ز ماہ محرم بروز دوم نمودم من این مدح نامہ رقم

Auf dem Titelblatte nennt sich der Verfasser **خاکسار گنہگار** کمترین بندگان عاجز عبد الواحد خان وکیل سر رشتہ **عدالتضلع ہوگلی**; ebenda giebt er an, dafs er zugleich Verfasser und Schreiber des vorliegenden **مدح نامہ** sei, **مصنفہ وکاتبہ**.

Anfang:

بنام خدا میکنم ابتدا کہ ہم ابتدا او وہم انتہا
ازل زابتدایش یکی بیخبر ابد زانتہایش یکی بی بصر
جهان جسم آمد وجان ذکر او حیات ابد هست در فکر او

23 beschriebene Blätter; 27 × 18,5 cm. Sehr schönes, großes Nasta'liq mit 10 gespaltenen Zeilen auf der Seite; jedes Miçrâ ist

besonders roth überstrichen. Das erste Blatt enthält nichts, als auf fol. rect. die Angabe von Titel und Verfasser.

S. 109 Nr. 84 Z. 7 u. 6 v. u.: دفتر و فخر l. دفتر و فخر. — S. 110 Z. 5 v. u.: Râtaq l. Raunaq. — S. 111 Nr. 85: Eine alte Hs. auch in Berlin, Nr. 999. — Die Übersetzung „Les conseils et les maximes de Pilpay, philosophe indien, sur les divers états de la vie. A Paris 1709. 12° (u. öfters wiederholt) soll, einer Angabe in der Vorrede zufolge, aus dieser persischen Bearbeitung geflossen sein. — S. 112 Z. 2: والسكفاه l. والسكفاه. — Z. 5: عرس l. عرس. — S. 113: Nach Nr. 85 sind einzufügen:

85*.

(pt. 307.)

قصه سيف الملوك, die Geschichte von Saif-almulûk, welche bereits aus der 1001 Nacht bekannt ist; man vgl. was zu der Berliner Handschrift Nr. 1044 (S. 996 des Kataloges), welche eine andere Redaction derselben Erzählung enthält, beigebracht ist. Auch die Handschriften in Wien (Flügel 790,2) und im Brit. Museum (Rieu II, 764 und 765) scheinen andere Redactionen als die vorliegende zu enthalten. Die letztere beginnt mit den Worten: شکر وستایش بیقیاس مر صانع را که قلم صنع خود این همه صورتهاء عجیب و لفظهای غریب بر لوح وجود ممکنات هویدا نمود اما بعد چنین روایت گویند که در ایام سلطان محمود (Z. 8): غزنی (sic! l. غزنوی) رحمة الله علیه روزی شاعری قصه آورد از حال پیشینهای حضرت سلطان باستماع آن مشرف شد و آرنده قصه را هزار دینار داد و فرمود حکیم عنصری را که این قصه بعبارات بگجت انگیزد و لطافت آمیز آرایش دهند (sic). Als Verfasser wird im Kolophon ein Maulânâ 'Abd-allâh genannt.

68 beschriebene Blätter; 23,5 × 13,5 cm. Gutes Nasta'liq mit 13 Zeilen auf der Seite. Als Datum der Vollendung der Abschrift wird im Kolophon angegeben der 26. Pûs 1192 der bengalischen

Aera = 6 Rabî I des 27. Jahres nach der Thronbesteigung (des Schâh-âlam, d. i. 1200 d. Fl.) = 8 Januar 1786 n. Chr. Als Eigenthümer des Buches wird ebenda **مستر جارج کرتندن صاحب** genannt, d. i. doch wohl Mr. George Crittenden.

85**.

(pt. 315.)

سنگھاسن بتیسی, die bekannte Erzählungssammlung von Bhôga, Vikramâditya und zweiunddreißig Bildsäulen, welche auf Sanskrit Vikrama-caritram oder Simhâsana-tvâtrimçatikâ genannt wird. Die vorliegende persische Bearbeitung ist dieselbe, welche in der Berliner Handschrift Nr. 1087 enthalten ist; man vgl. das dort Gesagte. Der Name des Verfassers ist hier (fol. 3^b Z. 2) **بهارامل** [ارجمل?] geschrieben.

Anfang: **حمد وثنای بیشمار به آن آفریدگار کبار که از اطاعات و عبادات عابدان بی نیاز است**

109 beschriebene Blätter; 17,5 × 10,5 cm. Schikastah mit 12 Zeilen auf der Seite, datiert vom Jahre 1185 d. Fl.

Auf der letzten Seite stehen noch neun Monostiche **فرد**; das erste ist überschrieben **فرد نور جهان بیکم**, das zweite **دیگر**, das dritte **سوال جواب جهانگیر و نور جهان بیکم**, jedes der übrigen **فرد**. Nûr-gahân war bekanntlich die Lieblingsgemahlin des Gahângir, welcher an ihr besonders die Leichtigkeit schätzte, mit welcher sie Verse zu extemporieren verstand.

Auf fol. 1^a ist ein viereckiger Siegelstempel mit der Inschrift **سید یوسف ۱۲۰۹** abgedrückt.

85***.

(pt. 301.)

Eine, wie es scheint, bis jetzt ganz unbekannt¹⁾ Bearbeitung

1) Auch die in der Hs. des Brit. Museums Add. 10589 (Rien II, 753b) enthaltene

des Papageienbuches طوطی نامه, welche, wie die Anfangsworte der einzelnen Nächte ausdrücklich sagen ¹⁾, auf den Redactionen von Nachschabî und Muḥammad Qâdirî beruht; und zwar folgt der unbekannte Verfasser, was Bestand und Anordnung des Erzählungsstoffes betrifft, dem Nachschabî, während häufig einzelne Züge, ja sogar der Wortlaut nicht weniger Stellen, freilich in mehr oder weniger paraphrastischer Weise, dem Werke des Muḥammad Qâdirî entnommen sind. In welcher Art dies geschehen ist, dürfte am besten die Nebeneinanderstellung eines gleichen Abschnittes aus allen drei Bearbeitungen zeigen. Der Anfang der vorliegenden Handschrift fehlt; das Vorhandene beginnt in der ersten Erzählung, wo gesagt wird, daß der Vater des Maimûn (hier, wie bei Qâdirî, ein König, nicht, wie bei Nachschabî, ein reicher Kaufmann) sich lange vergebens nach einem Sohne gesehnt habe; es heisst:

1) bei Nachschabî (fol. 5^a Z. 3 v. u. meiner Handschrift): او

را فرزندی نبود، در تمنا ولد رَبِّ لَا تَذَرْنِي فَرْدًا (Qur. 21, 89)

شعار خود ساخته و در هوس فرزند رَبِّ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ
وَلِيًّا (Qur. 19, 5) دثار خود پرداخته بود، ناگاه از افق اجابت

صبح سعادت او بدمید و بشارت اَنَا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ (Qur. 15, 33)

(u. 19, 7) بگوش وقت او رسید در خانه او پسری متولد شد
چگونه پسری

Bearbeitung des Abû 'lfadhî († 1011 = 1602) kann es nicht sein, da bereits Muhammad Qâdirî, der Vorgänger unseres Verfassers, in der ersten Erzählung unter den vom Prinzen Maimûn studierten Schriften die erst im J. 1085 = 1674/5 verfaßte Briefsammlung

جامع القوانین (Rieu I, 414b) nennt.

از تصنیف حضرت فخری رحمة الله
علیه که آنرا محمد خدا بنده قادری اصلح الله احواله در عبارت
سلیس و مربوط مرقوم ساخته. Ganz ähnlich beginnt jede Nacht.

(Hazaġ _ _ _ | _ _ _ | _ _ _)

بیت گوئی بزمین ستاره آمد یوسف بجهان دو باره آمد
 مبارک آن پسر میمون نام نهاد، چون سبزه عذار او بدمید
 وسال عمر او بهزده رسید پدر از برای او زنی خواست خسته
 نام و میان میمون و خسته اختلاطی و انبساطی ظاهر شد و الفتی
 وزلفتی باهر گشت که هرگز میان هیچ معشوق و عاشق و عذرا
 و وامق¹⁾ نبود، مدتی برین حال در کنف خورمی بودند
 و عهدی هم برین²⁾ منوال در مهد بیغمی می غنودند، روزی
 میمون جانب بازار میگشت طوطی دید گویا بشرط سخندان
 و ترتیل قرآن خوانی می فروختند، پرسید قیمت چیست، گفت
 هزار دینار، الخ

2) bei Muhammad Qâdirî (Ausgabe von London 1801, p. 10):

لیکن پسر و فرزند و اولاد نداشت و همیشه در خدمت خداپرستان
 میرفت و روز و شب و صبح و شام برای پسر دعا میخواست، پس از
 چند روز آفریننده آسمان و زمین شاه مذکور را یک پسر
 خوب صورت آفتاب چهره ماه جبین دان، احمد سلطان ازین
 مسرت و نشاط مثل گل شگفته دل گردیده چندان هزار روپیه
 و هون بدرویشان و فقیران عطا کرد و تا سه ماه امیران و وزیران
 و دانایان و فاضلان و استادان شهر را ضیافت کرد و خلعتهای
 گران بها دان، وقتی که پسر مرقوم بسن هفت سال رسید در
 خدمت اوستان همه دان کامل گذاشت و در چند روز الف بی³⁾
 و آمدنامه⁴⁾ و انشاء هر کزن و گلستان و جامع القوانین⁵⁾ و انشاء

1) Hs. و عذرا وامق.

2) Hs. همبرین.

3) sic! 1. الف با; vgl. unsere arabische Handschrift Nr. 188 (I, 226).

4) Vgl. Brit. Museum Add. 16,756 (Rieu II, 521a).

5) vgl. oben Nr. 9**₂ (S. 485).

ابو الفضل ویوسفی¹) ورقعات جامی خواند و اکنساب علوم عربی و پارسی تمام کرد و قاعده نشست و برخاست مجلس شاهی و قانون گفتار و رفتار بزم شهنشاهی آموخت و در نظر پادشاه و جمیع خاصان بارگاه پسند آمد، پدرش نام او میمون نهاد و با یک زن ماه بدن خورشیدرخسار شادی کرده داد، نام آن زن خسته بود، در میان خسته و میمون الفت و مودت و محبت زیاده شد چنانچه هر روز در عشی و الاشراق یک جا می بودند و یک جا می خفتند و یک جا می نشستند، میمون یک روز بالای پالکی سوار شده برای تماشای بازار رفت و دید که شخصی در بازار قفص طوطی در دست گرفته استاده بود، میمون طوطی فروش را گفت که قیمت این چه قدر است بگو، طوطی فروش جواب داد که قیمت این مبلغ یک هزار هون است، الخ

3) in der vorliegenden Handschrift (Anfang): لیکن پسر و فرزند که قائم مقام سلطنت باشد نداشت همیشه نزدیک خداپرستان میرفت و صبح و شام برای پسر از ایشان دعا و همت میخواست، پس از چند روز خداوند آسمان و زمین پادشاه مذکور را یک پسر خوبصورت آفتابچهره داد، پادشاه مذکور ازین شادی بسا بسا شادمان و بسیار بسیار فرحان شد و هفتاد لک روپیه و چهل لک هون به مسکینان و غریبان و فقیران و درویشان و محتاجان و ملهوفان و مظلومان داد و تا سه ماه همه امیران و وزیران و منصبداران و جاگیرداران و سلحداران و جمعداران²) و سپاهیان و سوداگران و متاجران و مغلان و افغان (sic) و مشایخان و مسافران و مستحضران ضیافت و مهمانی کرد، چون فرزند مذکور بعمر نه ساله رسید آنوقت نزد استاد همه دان که قابل و فاضل

1) d. i. الانشا بدایع; s. Berlin No. 69,1 und 1065.

2) Hs. جماعداران.

بود گذاشت چنانچه شهزاده مذکور شب وروز در خواندن و نوشتن و زور کشیدن و کشتی کردن مشغول بود، و نام او میمون بود، روز یکشنبه میمون کتاب الف بی (sic) شروع کرد در عرصهٔ یک هفته تمام کرد و بعد زان کتاب گلستان و بوستان و انشاء هرگز و انشاء برهنه¹ و انشاء جامع القوانین و انشاء ابو الفضل را در عرصهٔ چند ماه با تمام رسانید و بعد زان جمیع منشآت دوانین (sic) و جمیع کتب نظم و نثر را طی ساخت و گفتگوی فارسی و سخنهاي دری بفصاحت و بلاغت تمام از ممکن قوهٔ بعرصهٔ فعل آورد و همهٔ آداب رفتار و گفتار مجلس پادشاهی آموزید و نشست و برخاست بزم شاهی آموخت و چنان مستعد و تیار گشت که درخور و پسند سلطان آمد، و سلطان استاد او را چندان مال و متاع داد که تا زیست استاد محتاج دیگر اهل دول نباشد، و میمون را یک زن ماه بدن شادی کرده داد و نام زن خجسته بود فیما بین میمون و خجسته الفت و محبت بکثرت تمام استحکام² یافت و زن و شوهر شب و روز یک جا میباشند، یکروز میمون خلعت بیش قیمت پوشیده بر³ پالکی سوار گردید و برای سیر و تماشا به بازار رفت و دید که در راستهٔ بازار یک آدم خوش شکل یک جانور خوش رنگ میفروشد، میمون پرسید قیمت و ثمن او چیست، فروشنده گفت هزار دینار یعنی هزار اشرفی الخ

Die vorliegende Handschrift umfasst nur die zehn ersten Nächte, welche, in derselben Reihenfolge wie bei Nachschabi, auf fol. 8^a (II), 12^a (III), 18^a (IV), 26^b (V), 32^a (VI), 36^b (VII), 40^b (VIII), 62^b (IX) und 66^b (X) beginnen. Am Ende steht کتاب طوطی نامه تمام شد; ob aber in der That der Verfasser, und nicht nur der Schreiber seine Arbeit hier abgebrochen hat, muß ich dahingestellt sein las-

1) Brit. Museum Add. 16,845 (Rieu I, 397b).

2) Hs. استحکام.

3) Hs. و بر.

sen. — Was den Verfasser betrifft, so hatte sich derselbe vielleicht in der hier leider fehlenden Vorrede genannt. Dafs zur Zeit, als er schrieb, Muhammad Qâdiri noch lebte, dürfte sich aus dem Beisatze **اصح الله احواله**, welcher dem Namen des letzteren stets folgt (vgl. S. 522 Anmrkg.), ergeben; auferdem ist sicher, dafs er ein Indier war, oder wenigstens in Indien lebte: dies beweisen die vielen indischen Ausdrücke, deren er sich bedient, wie in dem oben mitgetheilten Stücke **لک**, **روپيه**, **هون**, **اشرفي**, von denen nur **روپيه** und **هون** schon bei Muhammad Qâdiri gebraucht sind.

Anfang s. oben.

70 beschriebene Blätter; 22,5 × 17 cm. Gutes Schikastah mit 13 Zeilen auf der Seite. Zwischen fol. 46 und 47 ist ein Blatt ausgerissen. Zwischen den Zeilen und am Rande steht nicht selten, mit Bleistift geschrieben, die Bedeutung einzelner Wörter in englischer Sprache. Die Ränder von fol. 1^a, 2^a, 41^b und 70^b 1) sind mit Rechnungen eines Europäers vollgeschrieben; 40^a ist am Rande beschmutzt. Auf die Innenseite des Vorderdeckels ist ein Blatt europäischen Papieres aufgeklebt, auf welchem steht: „Persan. No. 16. Neksheby. **طوطی نامه** Version persane du touti-nâmè, incomplet (sic) au commencement, et sans date; les marges des premières pages sont remplis de chiffres européens. — L'écriture est assez bonne“. — Von Maisonneuve in Paris für 4 Frcs. gekauft.

Das. Nr. 86: Vielleicht ist die Ausgabe der **رقعات جامی** von Calcutta 1811 identisch mit Vol. VI, erste Hälfte, der Persian Selections von Lumsden, welcher Band Calcutta 1811 erschienen ist. Wiederholt ist diese Ausgabe in Vol. II der Classic Selections (s. Zenker Nr. 388 und 393). — Hss. dieses Werkes sollen, nach einer Bemerkung in Oriental Collections I p. 371 Nr. 21, selten sein, und in der That ist weder in der Berliner Sammlung noch in der des Brit. Museums eine solche vorhanden. — Der Anfang unserer Hs. fällt in der Ausgabe der Classic Selections auf S. 3 Z. 4 v. u. — S. 114: Nach Nr. 86 sind einzufügen:

1) und ebenso zwei nachgeheftete Blätter.

86*.

(pt. 306.)

نگارنامه منشی (fol. 2^a Z. 5), eine in zwei Daftar (fol. 1^b Z. 5 v. u.) und verschiedene Çahîfah eingetheilte Sammlung von Schreiben und Briefen, welche Malikzâdah Munschî (fol. 1^b Z. 4) zusammenstellte. Er vollendete seine Arbeit am 27. Scha'bân 1095 = 9. August 1684 (fol. 7^b). Näheres s. bei Rieu III, 985, wo eine andere Handschrift des vorliegenden Werkes beschrieben wird. Der erste Daftar beginnt auf fol. 7^b; etwas Näheres über die im Werke selbst eingehaltene Eintheilung zu sagen, ist schwer, da in der Hs. alle für Rubricationen bestimmten Stellen leer gelassen sind. Am Ende defect.

Anfang: منشی حکمت کامله ایزدی چون بارادت ازلی بانشاء
صیغه شریفه کاینات پرداخت

Ende: او را در امور مضافه اینخدمت قوی شناخته و دیگری
بهم (?) و شریک

88 beschriebene Blätter; 21,5 × 13,5 cm. Verhältnismäßig gutes Schikastah, dem aber häufig diakritische Punkte fehlen; 14 Zeilen auf der Seite. Über dem Anfange steht „Fanny Birch 1796“. — Im November 1883 auf einer Leipziger Auction gekauft.

86**.

(pt. 305.)

Eine Sammlung von Briefen und Schreiben, welche eigentlich den Titel انشای جامع القوانین trägt, gewöhnlich aber nach dem Verfasser Chalifah Schâh Muḥammad خلیفه انشای genannt wird. Das Nähere ist zu der Berliner Hs. Nr. 1058,2 beigebracht; man s. dort. — Die vier Façl beginnen auf fol. 3^b, 23^a, 39^a und 42^a.

Anfang: ستایش و نیایش مر احدیرا که کایت قضاخت¹⁾ بیان
خرد دانشوران

1) sic! l. کاتب فصاحت.

49 beschriebene Blätter; 21 × 11 cm. Theils Nasta'liq, theils Schikastah mit 14 Zeilen auf der Seite. Die Abschrift zu Lucknow لکنو am 20. Scha'bân 1210 = 1 März 1796, einem Dienstage, vollendet, und zwar von einem Manne Namens Bahrâm (?), welcher sich einen (کشمیر جنت نظیر¹) nennt. — Über dem Anfange steht „Fanny Birch“ (vgl. die vorige Handschrift).

86***.

(pt. 291.)

In einer aus weißem Atlas gefertigten und in reichster Weise mit Goldstickerei verzierten Umhüllung²⁾ steckt ein Papiercouvert mit folgender Aufschrift: بفروغ مطالعه مباحجه کرامی ذات مظهر صفات علیا ومصدر حسنات کبرا درة التاج سلطنت واقبال کوهر اکلیل خلافت واجلال مورد تجلیات الهی واقف اسرار نصفت کماهی المستعین عن التوصیف والمستعلی من التعریف روح افزای تالفات جانی روح پیرای موانسات روحانی ملکه مقدسه مطهره بادشاه انجم سپاه کیوان بارگاه انکلستان سلامت منور باد. Dieses Couvert enthält ein Verzeichniß von Geschenken (Ziورات سی رقم) (Anfang: تفصیل تحایف حدیقه آرای بساتین کاینات وکلشن پیرای: ریاض کل موجودات بکمال افضال بیهمالش) und ein Begleitschreiben mit dem Anfang: حدیقه آرای بساتین کاینات وکلشن پیرای: ریاض کل موجودات بکمال افضال بیهمالش. Dafs Geschenke und Briefe an I. M. die Königin von England gerichtet sind, ergibt sich aus der oben mitgetheilten Adresse; dagegen finde ich denjenigen, von welchem beides ausgieng, nicht genannt, aufser vielleicht auf einem, der Rückseite des Couvertes undeutlich aufgedrückten Stempel mit Nâgrî-Schrift. Einem beiliegenden Zettel zufolge war es Sehâr Singh, Mahârâgah von Lâhôr, reg. 1841–43 (s. Beale, The oriental biographical Dictionary, Calcutta 1881, 4°, p. 258^a). In dieser Zeit muß also die Sendung gemacht und der Brief geschrieben sein.

1) Vgl. die Endschrift von Pers. 9 (S. 29 des Kataloges).

2) Von den vier Quasten, welche die vier Ecken dieser Umhüllung zierten, ist eine verloren gegangen.

Das Geschenkverzeichnifs ($43,5 \times 24,5$ cm) ist auf goldbestreutes Papier geschrieben; das Papier, auf welches das Begleitschreiben geschrieben ist, ist ganz und gar in der reichsten Weise mit goldenen Punkten, Sternen, Leisten und sonstigen Verzierungen bedeckt. Die Gröfse des Begleitschreibens beträgt 60×30 , die des gestickten Couverts 35×20 cm.

S. **116**: Über روز عرش s. oben den Nachtrag zu S. 26 Nr. 9,18. — das. Nr. 9^a: Vgl. Berlin Nr. 898. — S. **119** Nr. 23^a: Der Vertrag ist u. a. deutsch und französisch gedruckt in der Gesetzsammlung des Herzogthums Gotha X, 381—393. — S. **121** Nr. 32^a: Vgl. Berlin Nr. 600. —

Persisches findet sich auch in den folgenden arabischen Handschriften: Nr. 399—404 (arabisch-persische Wörter); 1596 (eine Stelle aus 'Attâr's منطق الطير); 1928 (Recepte u. dgl.); 2803, Anhang 4 (Chronogramm auf das Todesjahr des جلال الدين محمد الدواني). — Die türkischen Handschriften, welche auch Persisches enthalten, sind am Ende des türkischen Kataloges (S. 239) zusammengestellt; hinzuzufügen ist noch, dafs sich in Nr. 175,5 Mulamma'-Gedichte von Sa'di finden, und dafs von den in Nr. 270 enthaltenen Qaciden des Salmân eine als کربلانامه bezeichnet ist.

II.

Die türkischen Handschriften.

S. **2** Z. 3: فی ل نی. — S. **3** Nr. 1,13: Vgl. auch Leipzig Nr. 218,3, Wien Flügel Nr. 1694,10 und Krafft Nr. 172, Upsala Nr. 127 und Brit. Mus. p. 232^a, III. — S. **6** Nr. 1,21,b u. f.: Vgl. den arabischen Katalog III, 137 (zu Nr. 1515 fol. 242^a). — Das. e: Ein ähnliches Schriftchen in arabischer Sprache steht in der arabischen Handschrift Nr. 93,13; vgl. auch unten Nr. 26, I, k. — S. **7** Z. 7 v. u.: p. 118 l. p. 198. — S. **8**: Nr. 2,3 ist ein Commentar zu der العوامل الجديدة genannten Schrift des برگلی; s. Nr. 209,6 des arabischen Kataloges. — S. **9** Nr. 3,1: Das arabische Original dieses Werkes ist in unseren Handschriften Nr. 829—831 enthalten. — Das. Al. 2: Vgl. den Berliner Katalog der türkischen Handschriften zu Nr. 28*,1 (S. 58) und den Nachtrag dazu (S. 580). — S. **10** Nr. 3,5: Über بهاء الدین آملی vgl. besonders Dorn, Cat. des mss. et xylographes p. 240. — Zu dem Gedichte vgl. die Berliner persische Hs. Nr. 674,18. — S. **11** Nr. 4,2: Vgl. Berlin, türkisch Nr. 502. — S. **13** Z. 2: 29, I, 1 l. 26, I, 1. — S. **14** Nr. 7,2: Hierzu habe ich mir notiert, ohne meine Citate jetzt verificieren zu können: Steinschneider, Pseud. Lit. S. 46,91 und desselben Hebr. Bibliographie IX, 51, XIII, 33 und XIX, 115 Anm. — S. **15** Nr. 8,2: Vgl. Berlin Nr. 178,1. — Das. Z. 3: p. 127 H. l. p. 127 ff.; Z. 7: p. 158 l. p. 128. — S. **17** Nr. 10,5: Ein Exemplar auch in Leipzig, Fleischer Nr. 91,2. — S. **19** Nr. 11 Z. 3 v. u.: Nr. 2 l. Nr. 2. — S. **20** Z. 11: Nach ذاتی ist einzufügen ذهني 34^a, und dafür زهنى 34^a in der folgenden Zeile zu streichen. — S. **22** Nr. 13, Überschrift: Seetzen; l. Seetzen:. — S. **23** Nr. 14,1 Z. 4: Qanâlizâda; besser Qînâlizâda. — S. **24** Nr. 15,2 Z. 3: ihm l. ihn. — S. **26** Z. 2: Sultânes l. Sultânes; Z. 7: Nasta'liq l. Nasta'liq. — das. Nr. 17,1 Z. 2: 1734 l. 1634. — S. **29** Nr. 18,16: Vgl. Serapeum Bd. 28 (1867) S. 177 und A. van der Linde, Geschichte des Schachspiels Bd. I (Berlin 1874. Gr.-8°) S. 129. — S. **30** Nr. 19,1: Vgl. über dieses Gedicht jetzt auch Berlin Nr. 358, und besonders M. Th. Houtsma in ZDMG. XLIII, 69—98. — S. **34** Z. 2: Über Bezauberung und Entzauberung vgl. Fleischer's Leipziger Katalog S. 410^a. — S. **37** Nr. 26, I, k: vgl. Nr. 1,21,e und Arab. Nr. 93,13. — das., Alinea Persisch: Aus dem Werke des Sâm Mirzâ; füge hinzu: welches den Titel تحفة سامی trägt. — S. **38** Z. 5:

مسدس 1. مسدس. — das. letzte Zeile: 21^{ab} l. 24^{ab}. — S. 39, letzte Zeile: Das توبه نامه des Waisi steht auf fol. 26^b. — S. 42 Z. 5: Nach Nr. 31 sind einzufügen:

31*.

(arab. 337,5; Stz. Nr. 99,6.)

Ein Sammelsurium von Recepten, Gebeten, Talismanen u. dgl. Genau ist der Inhalt der folgende. Fol. 1^a: ein Recept zu einer Wundsalbe — fol. 1^b: Angaben über Lebensdauer und Zeitalter der Propheten vor Muhammad; dann über die Todesjahre einer Anzahl berühmter Männer und verschiedene geschichtliche Ereignisse; — fol. 2^b (letzte Zeile): unter der Überschrift تواریخ آل عثمان وفتح نامه zuerst über Geburtsjahr, Antritt und Dauer der Regierung und Todesjahr der Sultane, sowie merkwürdige Ereignisse aus ihrer Regierung, von 'Uṭmān I bis zu der im Jahre 1013 erfolgten Ermordung Ibrāhīm Pascha's, des Statthalters von Ägypten; — fol. 6^a Z. 4 v. u.: unter der Überschrift فصل (sic!) eine Auseinandersetzung darüber, welche Gestirne einen guten, welche einen schlimmen Einfluß haben sollen (Anfang: بلمک کرک بو یلدزلرک کمی); andere Abschnitte astrologischen und talismanischen Inhalts folgen; — fol. 10^b: unter der Überschrift طریق Spielereien mit den Namen Gottes, welche zu den einzelnen Buchstaben des arabischen Alphabetes in Beziehung gesetzt werden; darauf noch einige andere Abschnitte, in welchen gleichfalls die Namen Gottes die Hauptrolle spielen; zuletzt (fol. 14^a) wird gelehrt, mit welchen seiner Namen man Gott anrufen müsse, um bestimmte Güter (ایمان, فضل u. s. w.) zu erwerben; den Beschluß macht دعاء طلب الرزق; — fol. 15^a: eine Anweisung, wie man durch 12,000 maliges Lesen der vier Namen یا قوی یا ملی یا ولی یا غنی die Befriedigung eines jeden Wunsches هر حاجت erreichen kann; — fol. 15^b: ein Gebet بکلمه خوفندن وغیرلردن قورقدوغی نسنهلردن اولمق ایچسون (Hs. آمین), mit Gebrauchsanweisung; —

fol. 16^a im Innern: eine Vorschrift **هنگ دعوت ایچچون**, und ein auf Abû 'Alî Sinâ zurückgeführtes Verfahren, um einer Person die Liebe einer anderen zu gewinnen (Anfang: **ابو علی سینا بیورمشدر**); — (که بر کشی کشی کندوگه محب اتمک مراد ایلمک اولسه); — das. am Rande: ein auf einen Ahmad Paşa zurückgeführtes Recept, um jemanden den Genuß von Opiaten abzugewöhnen (Anfang: **احمد پاشادان نقل اولنور برش وافیون کسمک ایچچون**); Ahmad Paşa sagt, er habe 35 Jahre lang Opiate genossen, und dann in 20 Tagen sich den Genuß derselben abgewöhnt; — fol. 16^b: ein Verfahren, um die Zunge der Feinde zu binden **بر کشنک اعداسی اولسه**; — **اندروڭکی لسان بغلق ایچچون**; — fol. 16^b: verschiedene Recepte, hauptsächlich zu Opiaten **برش**; — fol. 17^b: welche Stunde an jedem Wochentage die günstigste ist, **فی بیان اشرف الساعات**; — das.: unter der Überschrift **مدح محمد صلی اللہ فی کل یوم** ein Ghazel mit dem Anfang:

**اکر رومڭ روانده کوررسم بن دلارائی
رواننه روا ایدم سمرقند و بخارائی**

und also wohl eine Natzirah auf das bekannte Ghazel von Hâfiz (**اکر آن ترک شیرازی الخ**, Rosenzweig I, 24). Das vorletzte Miçrâ' lautet **مرادی سن سن ای دلبر که سن سن عالمه رهبر**, und das Gedicht dürfte also von Murâdî d. h. dem Sultan Murâd III (s. Hammer, Osman. Dichtkunst III, 6) verfaßt sein; — fol. 18^a am Rande: ein Mittel (ein Talisman) gegen Kopfschmerz **باش آغرسیچون**; — fol. 18^b: ein Gebet, welches, einer Überlieferung von 'Alî zufolge, dem Propheten von Gabriel mitgetheilt sein soll; — fol. 20^b: ein Gebet, um einen Zauber unwirksam zu machen, **دعاء سحر باطل**; — fol. 21^a: ein arabisches Gebet, welches einem kranken Kinde als Talisman um den Hals gehängt werden soll; Überschrift: **اوغلان سیرولغنه یازوب بویننه آسئر**; am Rande ein Talisman zur Erwirkung der Liebe **حبت ایچچوندر**; — fol. 21^b: eine

türkische Abhandlung über ein angeblich zwischen Muḥammad und einem jüdischen Gelehrten *یهودی دانشمند لردن بری* stattgehabtes Gespräch über allerhand Buchstaben-Spielereien und Geheimnisse. In den einleitenden Worten heisst es von der Abhandlung: *بو الحمد لله*; der Anfang lautet: *تفسیر ایجاد تمام اعتبار وارد* (sic) *الذی الخالق الوجود العارفین* — fol. 22^a am Rande: ein Recept gegen Schmerzen im Munde, *آغز آغرسیچون*; — fol. 22^b am Rande: *دعاء الف بو در*; für jeden Buchstaben des arabischen Alphabetes wird ein mit demselben beginnender Name Gottes angegeben; für *لا* steht die Formel *لا اله الا الله* da; — fol. 23^a am Rande: unter der Überschrift *مناجات* ein Gedicht, in welchem jedes *Miçrâ'* auf *ایچون* als *ردیف* endigt; Anfang: *آلهی عز ذاتک حرمتیچون داخی بیگ بر صفاتک حرمتیچون* — fol. 24^b am Rande: ein arabisches Gebet mit der Überschrift *بر وجه اجمال*; — fol. 25^a: unter der Überschrift *توازیح انبیاء عظام علیهم السلام* Angaben über das relative Zeitalter des Propheten; so sollen von der Vertreibung des Adam aus dem Paradiese bis zur Flucht des Muḥammad (nach Ibn 'Abbâs) 5750 Jahre vergangen sein, zwischen Jesus und Muḥammad 600 Jahre u. s. w.; — endlich (nach einigen unbedeutenden Schreibereien auf fol. 26^a) auf fol. 26^b zwei Gebete gegen die Kolik (*سنجور* = *صانجی, سنجی*). — 26 Blätter von 19,5 × 13,5 cm; verschiedene Hände.

31**.

32 Blätter verschiedenen Formates, Abfälle aus verschiedenen Handschriften, bei denen sie lagen, ohne dahin zu gehören. Den Anfang macht ein Erlafs des Sultans Sulaimân I an Semendreli Ghâzi Bâli Beg (vgl. Hammer, Osman. Reich II, 135), überschrieben: *مرحوم ومغفور له سلطان سلیمان علیہ الرحمة والرضوان حضرتلرینک سمندرهلی غازی بالی بیگه ارسال ایلدوکی فرمان*

(sic) امير الأمراء الكرام كبير الكبراء: صورة تيدر، und beginnend: الغمام ذوى القدر والاحترام ملك الغزات والجاهدين قاتل الكفرت والمشركين. Der Inhalt der übrigen Blätter sind Briefe, Gedichte, Fragmente von Erzählungen u. dgl. m. Natürlich ganz verschiedene Hände.

das. Nr. 35, Anfang: كلنا 1. كلنا. — Diese Hs. ist angebunden an Nr. 42. — S. 44 Z. 4: Das Comma nach فرشته ist zu tilgen. — das.: für seinen Sohn; vielmehr für seinen Enkel (s. Berlin Nr. 73, S. 108 Anm. 3 des Kataloges). — S. 47 Nr. 42: Verfasser dieses Wörterbüchleins ist Lâmi'i († 938); s. Berlin Nr. 10,1 (S. 34 des Kataloges). — S. 48: Nach Nr. 42 ist einzufügen:

42*.

(arab. 974; Stz. Kah. 584.)

قاموس الاروام، في نظام الكلام، ein Wörterbuch der türkischen Sprache, in welchem alle erläuternden Beigaben (Einleitung, Erklärung der Wörter u. s. w.) in arabischer Sprache geschrieben sind. Als Verfasser nennt sich fol. 1^b Z. 2 v. u. ein gewisser Çâlih, und berichtet in der Vorrede, dafs er sein vorliegendes Werk auf Wunsch eines gewissen Muḥammad al-Ġammâzi und als Seitenstück نظير zu einer von „dem verstorbenen Munshî“ المنشى المرحوم verfaßten und „das Amulet“ genannten Schrift verfaßt habe. Auf Veranlassung desselben Mannes hatte er, wie er mittheilt, bereits früher drei andere Werke verfaßt; nämlich: 1) في لغة الترجمان; 2) في لغة الروم; 3) مثلثات, „nach Art der arabischen مثلثات des Quṭrub und der persischen des verstorbenen Munshî“ نظير مثلثات قطرب العربيّة ومثلثات المرحوم المنشى الفارسيات.

1) Fol. 2a Z. 5 v. u. wird diese Schrift التركية مثلثاتى (sic) genannt.

Die Wörter sind angeordnet in Bâb nach den Endbuchstaben, und innerhalb derselben in Façl nach den Anfangsbuchstaben; die Façl zerfallen wieder in drei nicht benannte Abtheilungen, je nachdem die in ihnen enthaltenen Wörter in der ersten Sylbe ein Fath, ein Kasr oder ein Dhamm haben. Außerdem ist jedes Capitel باب in zwei große Abschnitte getheilt, von welchen jeder in der oben angegebenen Weise weiter getheilt ist: in dem ersten stehen diejenigen Wörter, welche ohne nachfolgenden Vocal auf den betreffenden Consonanten selbst endigen, in dem zweiten diejenigen, in welchen auf den letzten Consonanten noch ein Vocal folgt, d. h. also, nach türkischer Orthographie, in welchen auf den für die Anordnung maßgebenden Consonanten noch ein ا, و, ی oder ۛ folgt. Eine Ausnahme von dieser Anordnung macht nur der Buchstabe ق, in welchem die Façl nicht nach dem Anfangsbuchstaben der Wörter, sondern nach demjenigen Buchstaben gebildet werden, welcher dem Final-ق unmittelbar vorhergeht¹⁾. Von den Zeitwörtern wird nicht der Infinitiv (آل, سو), sondern der Stamm ohne Endung (آل, سومك) angeführt.

Anfang: فحمد الله على الاية (sic) المتواترة ونشكره على
نعمائه المتواترة

82 beschriebene Blätter; 20 × 14 cm. Gutes, aber nicht sehr correctes Naschî mit 23 Zeilen auf der Seite. Abschrift vollendet an einem Mittwoch, 4 Dû 'lhiççah 1100 = 19 September 1689. Zwischen fol. 50 und 51 eine Lücke, in welche das Ende von

1) Fol. 2b Z. 9: وجعلتُ الباب في الكَلِّ للحروف الاخير والفصل
لحروف الاول من الكلمات ماعدا بابي القاف والكاف فان
الفصل فيهما لما قبل الآخر. In Beziehung auf die mit ك endigenden Wörter ist dies nicht richtig; diese sind vielmehr (fol. 51af.) in derselben Weise wie die auf die übrigen Buchstaben endigenden Wörter angeordnet. Als Ursache der abweichenden Anordnung der mit ق (und angeblich auch der mit ك) schließenden Wörter ist wohl der Umstand zu betrachten, daß (nach fol. 2b Z. 2) diese Buchstaben von dem Verfasser zuerst bearbeitet wurden.

ق und der Anfang von ك fällt. Dafs die Handschrift auch sonst den gröfseren Theil ihres ursprünglichen Inhaltes verloren hat, ergibt sich aus folgender Inhaltsangabe auf fol. 1^a: 1) لغة تركي; 2) شرح قصيدة همزية; 3) رسالة في الفرائض; 4) قصيدة; 5) شرح اللمعة المنفرجة.

Das. Nr. 43: Hierzu ist jetzt zu vergleichen: Bosnisch-türkische Sprachdenkmäler, gesammelt, gesichtet und herausgegeben von Dr. Otto Blau. Leipzig 1868. 8° (= Abhandlungen für die Kunde des Morgenlandes V, 2). — Über den Titel unseres Büchleins wird dort auf S. 53 gehandelt. — S. 40 Z. 1: Vor „drei“ ist ein Comma ausgefallen; ebenso das. Z. 3 vor „Fol.“ eine Parenthese. — S. 50 Nr. 45,1: Vgl. Berlin Nr. 5,26. — S. 52: Nach Nr. 48 ist einzufügen:

48*.

?

Ein Papierstreif von 1 m 36,5 cm Länge und 6 cm Breite, auf welchem, in 23 Kreise vertheilt, ein türkisches Gebet steht. Diesem Gebete wird in der Überschrift (قل جهان بو در) der Titel قل جهان gegeben. Dieser Titel ist den Anfangsworten des Gebetes entnommen, ähnlich wie ein in Leipzig (CXVII, 2, b) vorhandenes Gebet aus demselben Grunde دعوت قل اوحى genannt wird.

Anfang: قل بسم الله الرحمن الرحيم قل جهان باشی قل قل
جهان اورتاسی قل قل جهان ازاقی

Gutes, vocalloses Naschî. — Auf dem Papier, in welches der zusammengefaltete Streif eingewickelt ist, steht, von alter Hand geschrieben: „Arabische oder Syrische Schrift“.

Das. Nr. 49,2: Vgl. Berlin Nr. 99. — S. 53 Al. 3: Fetwâ l. Fatwâ. — S. 57 Nr. 53,3 Z. 2: Nach „Propheten“ mufs kein Semikolon stehen, sondern ein Komma. — das. Anfang, Z. 2: عَاقِلُ 1. غَاقِلُ. — S. 59 Z. 7: Nasta'liq l. Nasta'liq. — S. 62 Nr. 61: Vgl. Berlin Nr. 100 und den Nachtrag dazu auf S. 581. — S. 65 Z. 4 v. u.: Cod. 64 l. Cod. 63. — S. 69

Nr. 71: Ein Exemplar auch in Leiden, s. *Orientalia* I, 316 und *Catalogus* IV, 179 Nr. 1919. — das. Z. 3 v. u.: derselben l. der Handschrift. — das. Nr. 72 Z. 4: Das Komma nach „*praestantiae*“ ist zu tilgen. — S. 70 Nr. 73: Dasselbe Werk im Brit. Museum p. 14^b; man vgl. dort. — S. 71 Nr. 75: Von einem ähnlichen Büchlein, welches gleichfalls eine Reiseroute enthält, ist die Rede im *Journ. Asiat.* 1843, II, 43. Nr. 96. — S. 72 Nr. 77: Die türkische Übersetzung ist gedruckt in Konstantinopel 1280 (1863) (s. *ZDMG.* XX, 449); eine Hs. findet sich auch in der Stadtbibliothek zu Lübeck. — S. 73 Nr. 78: Vgl. Berlin Nr. 35,3. — das. Z. 3: Nach *قيغوسيز* ist ein Komma ausgefallen; Z. 8: نادان l. نادان. — S. 74 Nr. 79: Ein Stück aus dem *تضرع نامه* ist abgedruckt in der *نمونه* des (*ابو الضيا توفيق*¹) p. 7. — S. 75: Nach Nr. 80 ist einzufügen:

80*.

(pt. 321.)

تجلیات محمود افندی, „die Visionen des Maḥmūd Efendi“²), d. i. die Erzählung einer Anzahl von Visionen (Erscheinungen des Propheten, durch diesen oder Allāh selbst ertheilte Rathschläge u. dgl.), welche der Verfasser in der Zeit vom 10. Muḥarram 1010 bis zum 5. Rabī' I 1033 gehabt haben will. Die Visionen werden (meist in der ersten Person des Singulars) erst arabisch, dann türkisch erzählt, und zwar ist die letztere Erzählung meist ausführlicher, als die erstere. Über den Verfasser, welcher sich als Dichter des

نمونه ادبیات عثمانیه سکزنجی عصر هجریدن زمانمزه قدر 1) *اک مشهور ادبامزک آثارینی جامع وهر بری حقنده ملاحظات ادبیهیی شاملدر، مصنفی ابو الضیا توفیق، . . . . . قسطنطینییه، مطبعه ابو الضیا، 504 S. Kl.-8°.* ۱۳۰۲

2) Über dem Anfange des Textes steht, roth und von derselben Hand wie der ganze Codex geschrieben: *تجلیات محمود افندی واقعه نامه الشیخ (sic) الشیوخ حضرت پیر اسکداری محمود افندی قدس سره العزیز الشهیر تجلیات (sic) اوسکداری هدایی*: auf fol. 1a von fremder Hand: *بهدائی عزیز محمود افندی قدس سره العزیز*.

Tachalluç هُدائى bediente, vgl. Hammer, Dichtkunst III, 192; Osman. Reich V, 100; Rieu, Catalogue of Turkish MSS. p. 234^b. Er stand seines frommen Wandels wegen in hoher Achtung, lebte in Skutari und starb daselbst im Jahre 1038 = 1628/9. Eine andere Hs. dieses Schriftchens kann ich nicht nachweisen; doch scheint dasselbe eines gewissen Ansehens genossen zu haben, da es von dem bekannten Schaich عبد الغنى النابلسى (+ 1148 = 1735/6) unter dem Titel لمعات البرق النجدى commentiert worden ist; s. ZDMG. XVI, 665 no. 12.

Eine ähnliche, den dort gemachten Angaben zufolge aber doch verschiedene Schrift unseres Verfassers wird von Hammer, Osman. Dichtkunst III, 200 (Anfang) erwähnt.

Anfang: بسم الله الرحمن الرحيم في سنة عشر والف من
 (يوم¹) ((الثلاثا في (عشر¹)) محرم الحرام رايت النبي صلى
 الله عليه وسلم تلك الليلة في مبشر لي على اللطف
 ثم شرب الماء . . . . . تاريخ مزبوره عاشورا
 كيجه سي حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم
 حضرتلرني كوردم غايت لطفله نظر ايليوب صو ايجديلر

Am Ende noch ein arabischer Spruch, welcher aufgeschrieben und als Talisman auf den Kopf gelegt die Kopfschmerzen vertreiben soll. Anfang: باش اغريسى دفعيجون يازب باشنده كتوره غايت
 حجر بدر بسم الله الرحمن الرحيم ولا تخلعوا رؤسكم حتى يبلغ
 الهدى

10 beschriebene Blätter; 22,8 × 14 cm. Schönes, ziemlich kleines, türkisches Naschi mit 21 Zeilen auf der Seite. Das Datum jeder Vision zu Anfang des arabischen Textes ist roth geschrieben; ebenso stets am Anfange des türkischen Textes das Wort تاريخ.

1) Mit schwarzer Dinte eincorrigiert.

S. 76: Nach Nr. 81 ist einzufügen:

81*.

(aus arab. 941 = Hal. 612.)

الحكم الالهية، في الكلمات الانسانية¹⁾ eine Sammlung von Fragen theologischen Inhalts, ohne Antworten. Fast jede Frage beginnt mit den Worten ذه حكمتدر كه daher der Titel. Der Verfasser wird hier nicht genannt; aus H. Ch. III, 81, 4576 = Bûlâq I, ۳۳۹, wo trotz der Variante کمالات statt کلمات offenbar von der vorliegenden Schrift die Rede ist, erfahren wir, daß derselbe محمد مصطفی الاماسی hiefs. Die vorliegende Handschrift ist am Ende defect; eine andere ist mir nicht bekannt.

Anfang: الحمد لله الذى فضل الانسان على ساير الموجودات، واعطاء مفاتيح خزائن الارض والسموات،

حق تعالى حضرتى انسانه خاصة بكا راجع اولورز
ديو ويرر

4 beschriebene Blätter; 20 × 12,5 cm. Kleines, gutes Diwâni mit 23–24 Zeilen auf der Seite; arabische Stellen sind roth überstrichen.

S. 77 Nr. 83 Z. 6: Dû 'lhiğga l. Dû-'lhiğga. — S. 81: Am Anfang und am Ende von Z. 5 ist je eine Parenthese weggelassen. — Ein türkisches Schriftchen über تجويد steht auch in unserer arab. Hs. Nr. 517, s. — das.: Name des Verfassers und Zeit der Abfassung von Nr. 87 werden auf fol. 3^a Z. 1 u. 2 genannt. — das.: Der Verf. von Nr. 88 heisst دولت اوغلى يونس, welcher aus بالى كسرى (s. Mostras, Dictionnaire géographique de l'empire Ottoman. St.-Pétersbourg 1873. 8°, p. 45) gebürtig war und seine vorliegende Arbeit in den Jahren 820—829 machte, oder 827—829, je nachdem man mit unserer Hs. ايدى oder mit der des Brit. Museums يدى liest. Die Hs. des Brit. Museums Or. 1166 nämlich (Rieu p. 9^b) enthält dasselbe Gedicht, aber,

1) Hs. حکم und کلمات, ohne Artikel.

wie schon die abweichenden Anfangsworte vermuthen lassen, in abweichender Recension, als deren Verfasser (دولت اوغلی یوسف¹) und als deren Abfassungszeit 827—828 genannt wird. Die betreffenden Verse, welche von Rieu p. 10^a mitgetheilt werden, lauten in unserer Hs. folgendermaßen (fol. 4^b Z. 9f.):

کرچه بونجه غدزیله سرمایہ یوق
دولت اوغلی یونس اول نفضانی چوق
بالی کسریدر انک هم مولدی
کم سکز یوز داخی یکر می ایدی
هجرت تاریخ اکا ایرمیشکن
هم یکر می طقوزہ کر می شکن
بونی نظم ایتدی او یلدرده همان
اوله کم اول لطفی چوق شاه جهان

Also entschieden eine andere Recension! Auch unsere Nr. 87 aber stimmt mit Nr. 88 vielfach so wörtlich überein, daß die Ähnlichkeit nicht nur auf die Benutzung einer gemeinschaftl. Vorlage (der وقایة, s. H. Ch. a. a. O.) zurückgeführt werden kann, vielmehr ein innerer Zusammenhang zwischen beiden angenommen werden muß. Nr. 87, als das jüngere Werk, muß also wohl als eine Überarbeitung von Nr. 88, dem älteren, betrachtet werden. — S. 83 Z. 1: Nasta'liq l. Nasta'liq. — S. 86 Z. 6: Nach „Fol. 40^b“ muß statt des Kommas eine Parenthese stehen. — S. 87: Über علم الرمد vgl. man die zu der arabischen Hs. Nr. 1314 und im Nachtrage dazu beigebrachten Nachweisungen. — das. Z. 4 v. u.: Glieder l. Glieder-. — S. 89 Nr. 102: S. Berlin Nr. 174. — das. Z. 2: Sultân l. Sultân; Z. 4: kaiserlichem l. kaiserlichen; Z. 11: 1143 l. 1143/4. — Nach Nr. 102 sind einzufügen:

102^a.

(aus arab. 133.)

Ein غرةنامه d. h. eine Tabelle, aus welcher, wenn man den Anfangstag eines Monates kennt, zu ersehen ist, mit welchen Wochentagen die sämtlichen übrigen Monate desselben Jahres beginnen.

1) Bei H. Ch. VI, 465 = Bülâq II, ۴۳۳ heißt er يوسف بن دولت اوغلی البالیکسری.

Der Tabelle, welche *هذه غرة نامه شهر عربيه شرعيه* überschrieben ist, ist eine kurze Erläuterung in türkischer Sprache beigegeben, deren Anfangsworte lauten: *هر آيك جدولنده يازلان كوندر اول آيك غرلريد*. Da in dieser Erläuterung als Beispiel das Jahr 1045 angeführt wird, so ist wahrscheinlich, dafs die Tabelle in diesem Jahre aufgestellt worden ist. — Ähnliche Schriftchen finden sich: in der hiesigen Sammlung Nr. 1,20, in Berlin Nr. 5*,65, Wien Nr. 1776,1 (III, 197), 2002, 8 u. 12 (III, 519 u. 520), 2006,17 (III, 536), Leipzig Nr. 178,4 und 328, Dresden Nr. 287, und Groeningen Nr. 2721 (V, 284 des Leidener Kataloges).

1 Blatt von 20 × 11 cm; hübsches Nasta'liq; neu.

102**.

(Chart. B. 1035.)

Ein *روزنامه*, welches von dem ungenannten Verfasser (*بو مفتقر*) zum Unterschiede von älteren derartigen Schriften (*الي الله*) *روزنامه جديد* genannt wird, aber von dem ebenso genannten Buche, welches sich in den Berliner türkischen Handschriften Nr. 173 u. 173^a,s findet, verschieden ist. Das Buch besteht aus Tafeln, welchen eine Einleitung vorausgeschickt ist; die letztere umfaßt vier Capitel *باب*, welche handeln: 1) *في معرفة مفتاح روزنامه*; 2) *في معرفة عام عربيه*; 3) *ميل وارتفاع الشمس وعرض*; und 4) *في معرفة سنين الشمسيه*. Als Quellen werden in der Vorrede die bezüglichen Schriften von *سلطان سمرقندی*, *علي افندی*, *شيخ وفا* und *ابو مقراع افريقي*, *شيخ علي زاده مغربي*, (*الع بيبك* d. i. *ابن البنار*¹) genannt.

1) sic! Es ist vermuthlich *ابن البتاء* zu lesen; vgl. den Katalog der arabischen Handschriften III, S. 106.

Anfang: (sic) الحمد لله الذى من علينا بيسارة، علم اوقات اليل والتهار، وانعم بفضلہ وممنه باقتطاف ازهار، روضة الاعتبار،

38 beschriebene Blätter; 21 × 14,5 cm. Gutes, vocalloses Nashi; auf der Textseite stehen 23 Zeilen. Die Seiten sind roth umzogen und das Gerippe der Tabellen besteht aus rothen Linien. Auf dem ersten von zwei sonst leeren Blättern am Ende der Handschrift steht „Le Rouzname ou Ephemerides Arabes“.

S. **90** Nr. 104: Dieselbe Schrift findet sich in Berlin als Nr. 182. — S. **92**, letzte Zeile: زحمتنه l. زحمتنه. — S. **93** Nr. 106,1 Z. 3/4: welches l. welcher; den medicinischen Gedichten l. dem medicinischen Gedichte. — 1, a ist allerdings der Schluss des medicinischen Gedichtes von Nidâ'i, welches in den Berliner Hss. Nr. 38,3 und 41,1 enthalten ist; der Anfang des vorliegenden Fragmentes fällt in letzterer Hs. auf fol. 18^b Z. 3. — S. **94** Nr. 106,1,b: Dasselbe Schriftchen findet sich in Berlin Nr. 41,10 (wo man s.) und in Bamberg (HS. V, 15 fol. 157^b). — das. Nr. 106,2: Dieselbe Schrift in Berlin Nr. 281; über den Verfasser vgl. das zu Berlin Nr. 38,3 Gesagte. — S. **95** Z. 7 v. u.: Nasta'liq l. Nasta'liq. — das. Nr. 108: Eine Hs. dieses Werkes findet sich auch in der Bibliothek der DMG.; s. II, 37, Ende. — S. **97** Nr. 110 Z. 4: Über حاجى پاشا des الشفاء vgl. die arabische Hs. Nr. 1938. — Zu Wien Nr. 1466 (Flügel II, 536) wird der Inhalt der drei بخش angegeben. — S. **99**, Columnentitel: Medicin l. Medicin. — das. Nr. 113, Überschrift: pt. 178 l. pt. 179. — S. **105** Nr. 124: Dasselbe Werk in Berlin Nr. 286, wo man vgl. — S. **110** Nr. 132: Über ein anderes türkisches Buch mit ähnlichem Titel vgl. Journ. As. IV, 213. — S. **111** Nr. 133,1 = Berlin 264 (wo man s.) und 265; 133,2 = Berlin 264,2 (wo man s.). — S. **113** Nr. 135 = Berlin Nr. 266; der Anfang muß lauten: مت[اوقاتك حلول اولان برى. — das. Nr. 136: Eine freilich sehr freie und in der Anordnung der einzelnen Capitel abweichende Übersetzung dieses قانون نامه findet sich in „Nouveaux contes turcs et arabes, traduits de l'arabe et du turc, par M. Diegeon. Paris 1781.“ 8°. T. II p. 189—278. — S. **114** Nr. 138 Z. 1: Das Komma nach „Verfasser“ ist zu tilgen. — S. **116** Nr. 145: Zu تاريخ طبي vgl. Berlin Nr. 191 und Rieu, Brit. Mus. p. 22^a. — S. **119** Z. 6: Zum Briefe Murâd's I an Ewrenos Beg vgl. Berlin Nr. 260,3. — das.

147, Überschrift: Seetzen? I. Seetzen Kah. 1373. — Zu den chronologischen Tafeln des Hâggi Chalifah vgl. Berlin Nr. 195 und den Nachtrag dazu. — S. **120** Nr. 148,1: Eine arabische Redaction dieses Gesandtschaftsberichtes ist in unserer Hs. Nr. 1548 enthalten, wo man sehe. Nach H. Derenbourg in *Revue critique* 1882, I p. 211 Note 3 soll die türkische Redaction auch von Jaubert herausgegeben sein; hiermit scheint Zenker Nr. 1041 gemeint zu sein, worauf bei II, 867 aber nur irrthümlicherweise verwiesen ist. Nur das letztere Buch enthält wirklich eine Übersetzung der Reise des Achtundzwanigers, während Nr. 1041 den Text der Reisebeschreibung eines anderen Muḥammad (Saijid Wahid Efendi) enthält. Die Reise des letzteren fällt in das Jahr 1221 = 1806 und geht durch Ungarn und Deutschland nach Paris an den Hof Napoleon's I; vgl. تاریخ جودت VIII, 143. — S. **121** Nr. 149: Dasselbe Werk findet sich auch in Wien (Flügel II, 208 Nr. 985) und in Utrecht (s. den Leidener Katalog V, 267 Nr. 2683). — S. **122** Nr. 150: Es ist das Geschichtswerk des Gamâli; s. Berlin Nr. 207. — S. **123** Nr. 151: Vgl. das zu Berlin Nr. 208 Gesagte. — S. **126**: Vgl. den arabischen Katalog III, 226 Z. 7 und den Nachtrag dazu. — S. **128**: Nach 156 ist einzuschalten:

156*.

(aus arab. 941 = Stz. Hal. 612.)

1. Ein فتح نامه auf die im Jahre 986 (= 1578/9) erfolgte Eroberung von Cildir (s. Hammer, Osman. Reich IV, 63), verfasst von 'Alâî Celebi, dem Schatzmeister des درویش پاشا. Die roth geschriebene Überschrift lautet: مرحوم ومغفور له درویش پاشانک چلدیر قلعهسی اوکنده اقدوکی جنکک حقنده کندو خزینه داری اولان علائسی چلبی نکه فتح نامه سیدر الحمد لله الذی اعزّ جنده، وهزم الاخراب وحده.

2. fol. 5^b: Eine auf انی — reimende und im Metrum Hazâğ der Form $\cup \text{---} | \cup \text{---} | \cup \text{---} | \cup \text{---}$ abgefasste Kaside auf dasselbe Ereignis, gedichtet von Muḥafâ Celebi, dem Schatzsecretär des درویش پاشا. Überschrift (roth geschrieben): وبو جنکک ظفر آهنگ ایچون کاتب خزینه درویش پاشا مصطفی چلبی نکه نظم چکوب عسکر دیار شرقه طغرو; Anfang: اقدوکی قصیده در آصف ثانی.

3. fol. 6^a: Ein Erlaß (برأت oder فرمان) Murâd's III (reg. 982–1003 = 1574–1595), um die Mittel für die von Taqî-aldin zu erbauende Sternwarte (s. Hammer, Osman. Reich IV, 43) aufzubringen. Überschrift (roth): مرحوم ومغفور له سلطان مراد خان عليه الرحمة والغفران حضرتلرينك رصد پيدا ايدن تقى الدين نشان شريف عاليشانی: Anfang: حضرتلرينك براتی صورتيدر ومكان طغرای غرای جهانستان خاقانی.

4. fol. 6^b: Ein Bericht über den Feldzug nach Ungarn, welcher im Jahre 1003 = 1594 zu der Eroberung von Raab يانق durch die Türken führte; s. Hammer, Osman. Reich IV, 223 f, und vgl. Berlin Nr. 38,9,e. Ohne Überschrift; am Ende defect.

Anfang: ارباب وفا، واصحاب صفايه، بشارت ايچون تحرير اولان
بو در که

Ende: مسلمانلر جايجا بلنقلری بنا ايدوب

9 beschriebene Blätter; 12 × 12 cm. Gutes, kleines Dîwânî mit 25 Zeilen auf der Seite; die häufig eingestreuten arabischen Stellen sind roth überstrichen.

S. **130** Nr. 158: Vgl. den arabischen Katalog III, 301 Nr. 1708, nebst Nachtrag. — S. **137** Anm. 1 Z. 1: Rabi' l. Rabi'. — S. **138** Nr. 167 Z. 15: Sultâns l. Sultâns. — S. **139** Nr. 168: Dr. Franz Teufel bemerkt in ZDMG. XXXVI, 93 (Ende) mit Recht, daß die Tadkirah des Çâdiqî nicht bloß Zeitgenossen des Verfassers, sondern auch ältere Dichter behandelt; er hätte hinzusetzen können, daß auch nicht bloß persische, sondern auch türkische Dichter besprochen werden, wie sich schon daraus ergibt, daß fol. 43^b ein Artikel über Bâqî steht, welchen Hammer in seiner Verdeutschung dieses Dichters S. xxvii übersetzt hat. Welcher Handschrift er sich hierzu bediente, sagt Hammer nicht. — S. **142**^b Z. 6 v. u.: سجابی l. سجابی; s. den Berliner Katalog der persischen Hss. S. 926 Anm. — S. **156** Nr. 172 Z. 10: ذهنی l. ذهنی. — S. **160**: Nach Nr. 176 ist einzufügen:

176*.

(?)

Eine Sammelhandschrift, welche Gedichte — fast ausschließ-

lich Ghazelen — der verschiedensten Verfasser enthält. Vertreten sind die folgenden Dichter:

باقی fol. 11^a (eine نظیره¹ auf ein Ghazel von نفعی);
 fol. 37^a (Verse), 39^a (? nicht in der Lithographie von 1276 ent-
 halten und لحرّره überschrieben; das vorletzte Miçrâ' beginnt aber:
 الخ (باقيا زار ونياز ايت الخ 42^a–43^b); جمعی fol. 30^a; جوری fol.
 27^b; حالتی fol. 7^a, 15^b (wo er in der Überschrift عزمی زاده ge-
 nannt wird; s. Hammer, Dichtkunst III, 214) bis 17^a; حقیقی
 fol. 38^b (ein تخمیس auf ein Ghazel von فوری); رضائی s. یحیی,
 den zweiten des Namens, fol. 8^b; ریاضی fol. 18^a–19^b; سبحانی
 fol. 39^b (persisch); شرقی fol. 32^a; شیخ الاسلام d. i. یحیی, der
 zweite des Namens, wo man sehe; شیخی fol. 31^a (in der Überschrift
 علامه المرحوم genannt); صبری fol. 38^a (eine نظیره auf ein
 Ghazel von نوعی); صفائی fol. 1^a; طبعی fol. 29^b (نظیره)
 zu einem Ghazel von یحیی, 30^a; حالتی d. i. عزمی زاده, wo man
 sehe; عصمتی fol. 9^a und 26^a (zwei نظیره zu Ghazelen von یحیی);
 عطائی (auch نوعی زاده genannt, s. Hammer, Dichtkunst III, 244)
 fol. 6^b (نظیره zu einem Ghazel von نادری), 9^b; علامه المرحوم
 d. i. فضولی; عونی vgl. عمنّ fol. 30^b; عنقا fol. 30^b; شیخی, wo man sehe;
 fol. 23^b (mit نظیره von ویسی); فوری fol. 38^b (ein تخمیس des
 حقیقی auf ein Ghazel von ihm); قاف زاده fol. 13^b; عمنّ, der
 zweite Sultân dieses Namens, welcher sich als Dichter sonst عونی
 zu nennen pflegt (Hammer, Dichtkunst I, 137), fol. 2^b (dasjenige
 Ghazel, welches bei Gibb, Ottoman Poems p. 14 übersetzt ist);
 منطقی fol. 30^b; موجی fol. 32^b; نادری fol. 3^a–6^b (das letzte
 Ghazel mit نظیره von نوعی زاده d. i. عطائی); نفعی fol. 11^a (mit
 نظیره von آلی), 11^b, 20^a (نظیره zu einem Ghazel von یحیی), 25^b,

1) Vgl. S. 37 Anm. 2 im Kataloge der türkischen Handschriften.

26^a, 28^a (نظيره zu einem Ghazel von یحیی, und Ghazel mit نظيره [auf fol. 28^b] von جوری), 29^a (نظيره zu einem Ghazel von یحیی und selbständiges Ghazel); صبری نوعی fol. 12^a (mit نظيره von صبری); نوعی زاده d. i. عطائی, wo man sehe; وجدی fol. 41^a (mit der Überschrift الحرة); ویسی fol. 20^b–23^a, 23^b (نظيره zu einem Ghazel von فضولی), 24^a–25^a; یحیی, der erste des Namens, lebte noch um 990 = 1582 (Hammer, Dichtkunst III, 32), fol. 44^a (neunzehn Bait aus seinem Gedichte راز گنجینه = Cod. 222 fol. 94^a Z. 3 bis fol. 94^b Z. 6); یحیی, der zweite des Namens, auch als شیخ الاسلام bezeichnet (Hammer, Dichtkunst III, 378; † 1055 = 1645/6), fol. 8^a (mit نظيره von نوعی زاده d. i. عطائی), 8^b (desgl., von رضائی, dem Schwestersonne des یحیی [Hammer, Dichtkunst III, 206], hier همشیره زادهش genannt), 9^b, 12^b, 13^a, 14^a, 15^a, 20^a (mit نظيره von نفعی), 26^a (desgl. von عصمتی), 27^a, 27^b (mit نظيره von نفعی auf fol. 28^a), 28^b (desgl., auf fol. 29^a); ein paar Verse eines Ungenannten در فضل نهاوند auf fol. 31^b.

44 beschriebene Blätter von 18,5 × 13 cm. Verschiedene Hände, doch meist hübsches, schief geschriebenes Ta'liq mit acht Bait auf der Seite.

S. 161 Nr. 177,2: Auch in Berlin Nr. 377. — S. 162: Nach Nr. 178 ist einzufügen:

178*.

(aus arab. 1015 = Stz. Hal. 152.)

Drei Blätter von 19,5 × 14,5 cm. Auf fol. 1^a stehen zwei Ghazelen von einem Dichter des Tachalluq روحی, mit den Anfängen نکته دان سن نوجوان سن خوب سن مرغوب سن und ایسه شب جمع اولسه خاطر جانب اعیار دن; die übrigen fünf Seiten nimmt eine aus 58 auf افی — reimenden Bait des Metrums شیخ bestehende Qağde des (---|---|---|---) هزج

اوغلی (= جمالی زاده; s. Berlin Nr. 365) ein. Dieselbe beginnt:

بنام عالم وحی قدیم فرد یزدانی¹

کنور توحید ایله هر دم زبانه ذکر سبحانی

und schließt mit dem Miçrâ': فراموش ایتمه شیخ اوغلی اوغو هر دمده قرانی.

Die Gedichte des Rûhî mit hübschem Ta'liq (und zwar verkehrt und schief), das des Schaich-oghli mit deutlichem Nasta'liq, zweispaltig und gleichfalls schief geschrieben.

S. **166** Nr. 187: Als Verfasser dieser Übersetzung wird in der Wiener Hs. Flügel Nr. 1967 (III, 459) der Schaich *داستازی* genannt; nach dem gleichen Jahre der Abfassung zu urtheilen, scheinen auch die Dresdener Handschriften diese Übersetzung zu enthalten. — Eine Hs. der Übersetzung von „Schirâzi“ ist von B. Quaritch (Cat. 257, January 1870, p. 898 no. 2383) für 15 Sh. zum Kaufe ausgetreten worden. — das. Z. 5 v. u.: Hammer II l. Hammer I. — S. **168** Nr. 189: Vgl. H. Ethé im zweiten Bande S. 73—80 der Travaux de la 6me session du Congrès international des orientalistes à Leide („On some hitherto unknown Turkish Versions of Kalilah and Dimnah“). — S. **170** Nr. 193,1: Was in dem vorliegenden Exemplare zwischen die Zeilen geschrieben ist, ist nicht eine „interlineare Erläuterung“, sondern vielmehr die Erweiterung jedes Baites des Originalen zu einem Tetrastich, dessen drei erste Zeilen (von welchen die zwei ersten dem ursprünglichen Gedichte angehören) gleichen Reim haben, während die vierte reimlos ist. — das.: Nach Nr. 193 ist einzufügen:

193*.

(pt. 297.)

Noch eine, am Anfange defecte Hs. derselben *حلیه شریف* des *خاقانی*, welche vollständig auch in Nr. 6,2 u. 193,1 enthalten ist. Die vorliegende Handschrift beginnt mit dem Verse:

آتمه بویله عمل سنت ایمش بو هر یریله انس بویله دیمش

1) d. i. بنام عالم وحی و قدیم فرد یزدانی.

fol. 150^b Z. 2 v. u. in Nr. 6. Es dürften somit die neun ersten Blätter verloren gegangen sein.

Am Rande stehen, von anderer Hand geschrieben, verschiedene Excerpte in arabischer Sprache. Aus denselben ist eine lange Qaṣīde des شیخ عبد الحی طرز الريحان (fol. 4^a) hervorzuheben, welche في الرد على الرافضة قاتلهم الله geschrieben ist, mit dem Verse

محاسن لنشرها اشتم في طيها طود العلى الاشتم

beginnt und, zwei am Ende mitgetheilten Ta'rich ¹⁾ zufolge, im Jahre 1086 (= 1675/6) verfasst wurde.

17 Blätter; 20,5 × 14,5 cm. Die حليہ mit gutem, 15zeiligem, vocallosem Nasta'liq, die arabischen Auszüge auf den Rändern mit derbem, theilweise vocalisiertem Naschī geschrieben.

S. **175** Nr. 199 Z. 3: 107 l. 104. — S. **176** Nr. 203 Z. 6: 1659 l. 1654. — Dieses Gedicht ist auch in den Berliner Hss. 360 (wo man s.) bis 362 enthalten. — S. **178** Nr. 206, Überschrift: arab. l. pt. — Vgl. zu diesem Gedichte Berlin Nr. 359 nebst Nachtrag. — S. **179** Anm. 1: Eine ganz ähnliche Orthographie hat die Berliner Hs. Nr. 256. — S. **180** Nr. 209: Derselbe Diwān findet sich in Berlin Türk. Nr. 404 (wo m. s.) und 405, sowie Pers. Nr. 18, II, 4, a (S. 63 des Kataloges). — S. **181**: Nach Nr. 209 ist einzufügen:

209*.

(pt. 318.)

الهي ليلي, erzählendes Gedicht von فضولى († 970 = 1562/3).

S. das zu der Berliner Handschrift Nr. 406,2 (S. 405 des Kataloges), welche dasselbe Gedicht enthält, Beigebrachte.

Anfang der Prosa-Einleitung: الهي ليلي سر حقيقت سراپردۀ
وحدتدن اقتضای ظهور ايدوب
der Verse: الحمد لو اهب المكارم والشكر لصاحب المطاعم

1) Das eine ist der wiederholte Anfangsvers محاسن لنشرها اشتم, das andere der Schlufsvers محامد لحسنه تتم. Beide geben richtig 1086.

61 beschriebene Blätter; $23 \times 14,5$ cm. Sehr schönes Nasta'liq; auf der vollen Seite stehen 14 zweispaltig geschriebene Bait, und außerdem am Rande, als Fortsetzung des in der Mitte der Seite stehenden Textes, 12 weitere Bait. Die Überschriften der Abschnitte sind roth geschrieben, die Seiten und Spalten u. s. w. mit goldenen Leisten umzogen. Am Anfang ein schlecht gehaltener 'Unwân; ebensolche Bilder auf fol. 12^b, 16^a, 31^a und 52^a. Mit Verletzung des Textes sind beschädigt fol. 35, 51, 52 u. 54, und viele Blätter sind ziemlich ungeschickt ausgebessert. — Blatt 47 der ursprünglichen Handschrift ist verloren gegangen und von flüchtiger, schlechter Hand nur theilweise ersetzt: von den 52 Bait, welche verloren gegangen sind, stehen auf dem ergänzten Blatte nur 15, die übrigen 37 (Lithographie von 1267, S. 103 innen Z. 3 bis S. 104 innen Z. 2 v. u.) fehlen. — In Tabrîz gekauft. —

das. Nr. 210: Dasselbe Gedicht in Berlin Nr. 401. — S. 183 Nr. 213 Z. 3: Vor „das andere“ fehlt ein Komma. — das. Z. 7 und 10: Âli's l. 'Âli's. — S. 185 Nr. 216: S. Berlin Nr. 367. — das. Anm.: Dasselbe Gedicht steht auch in unseren Hss. Nr. 22 fol. 6^b, Nr. 170 fol. 17^a und Nr. 173 fol. 23^b. — Nach Nr. 216 ist einzufügen:

216*.

Zwei Blätter aus verschiedenen Handschriften, deren jede irgendeinen der vier Dîwâne des میر علی شیر نوائی d. i. (+ 906 = 1501; s. Berlin, Türkisch Nr. 384) enthielt. Die beiden vorliegenden Blätter enthalten osttürkische Ghazelen aus den Buchstaben ف, ق und ک. Auf dem ersten Blatte sind auch die Ränder beschrieben. Das erste Blatt ($21 \times 14,5$ cm, gutes, vocalloses Nasta'liq) enthält 64, das zweite ($23,5 \times 17$ cm, schönes, gleichfalls vocalloses Ta'liq; verzierte Randeinfassung und Spaltentrennung) 30 Bait.

Anfang: یاشورون غمزنک قلیچی کیم قیلور باغریم شکاف

Ende: بولمادی خورشید پرله ذره تینک

S. **186** Nr. 217: Der erste Vers dieser Hs. steht in der Kasaner Ausgabe auf S. 39 Z. 3. Die vorhandenen Lücken haben folgenden Umfang: 1) nach fol. 1 = Ausgabe 40,10 bis 49,6; 2) nach fol. 13 = Ausg. 20,13 bis 70,13 v. u.; 3) nach fol. 94 Ausg. 166,11 bis 176,11; 4) nach fol. 96 Ausg. 178,4 v. u. bis 188,2 v. u.; 5) nach fol. 188 Ausg. 298,16 v. u. bis 299,11 v. u. — Der erste Vers von Nr. 218 steht in der Ausgabe S. 12 Z. 3, und die Lücke zwischen fol. 1 u. 2 erstreckt sich daselbst von 13,9 bis 22,12. Der erste Vers von Nr. 219 endlich entspricht S. 2 Z. 8 v. u. der Ausgabe, und die Lücken vor und nach fol. 6 (wie statt fol. 5 zu lesen ist) sind = Ausgabe 9,9 v. u. bis 10,5 v. u. und 12,3 bis 13,7. — Handschriften dieses Werkes finden sich auch in Berlin Nr. 271—273, sowie in Florenz, Med.-Laur. Nr. 445 und 446. — S. **188** Nr. 220,1: Auch in Berlin Nr. 408,1, wo man s.; 220,2 das. Nr. 410 (wo man s.) und 411. — S. **190** Nr. 224 Z. 3 u. 5: CCIX l. CCXIX. — S. **191**: Nach Nr. 225 ist einzufügen:

225*.

(aus arab. 1039; Stz. Haléb 130.)

Zwei Blätter aus einer Handschrift desselben, **شاه وگدا** betitelten Gedichtes von **یحیی**, welches auch in den Hss. Nr. 224 und 225 enthalten ist. Das erste Blatt beginnt mit dem Verse fol. 20^b Z. 5 und schließt mit fol. 21^a Z. 8 v. u. in Cod. 224; der erste Vers des zweiten Blattes steht in Cod. 224 auf fol. 22^b Z. 8, während der letzte, welcher

بو کون او مردم عالی نظر دن ایرلدم
کوزم یاشی کبی نور بصر دن ایرلدم

lautet, dort auf fol. 23^a Z. 6 v. u. stehen sollte, aber sowohl in Nr. 224, als auch in Nr. 225 (fol. 28^a, Anfang) fehlt.

Die Blätter haben eine Gröfse von 22 × 16,5 cm; die Schrift ist gewöhnliches, deutliches, vocalisiertes Nasta'liq; die Überschriften der Abschnitte, welche roth eingeschrieben werden sollten, fehlen; die Ränder sind sehr breit.

S. **192** Nr. 227: Die Breslauer Hs. trägt in dem Kataloge von Gryphius die Nummer Trc. 6. — S. **194** Nr. 230: Auch in Berlin Nr. 454 (wo man s.) bis 456. — S. **195** Nr. 232: Gleichfalls in Berlin Nr. 451 (wo man s.)

bis 453*. — S. **196** Nr. 234: S. Berlin Nr. 458. In den Anfangsworten ist das Fragezeichen nach **لَوَاحِه** zu tilgen; vgl. Krafft 170,4. — das. Nr. 235: Diese Hs. umfaßt die Erzählungen 1, 6—9, 12, 13, 16 u. 17 der in Nr. 234 enthaltenen Sammlung; s. S. 448 Anm. 1 des Berliner Kataloges. — S. **197**: Am Ende von Nr. 235 (auf fol. 55^b u. 56^a) steht noch ein großherrlicher Erlaß vom **Ḍū 'lqa'dah** 1097 = 19 Sept.—18 Oct. 1686. — das. Anm. 2 ist zu tilgen, da **مكتوم** natürlich ganz richtig ist. — S. **199** Nr. 240: Auch in Paris findet sich eine Handschrift (Wiener Jahrb. Bd. 92 Anz.-Bl. S. 59 Nr. 14 des Fonds du Courroy.). — S. **200** Nr. 243, Überschrift: arab. 728,2 = pt. 274,2. — S. **201** Nr. 244: Auch in Berlin Nr. 466 (wo man s.) und 467. — das. Nr. 245, Überschrift: arab. 726 = pt. 276. — S. **202** Nr. 247: S. Berlin Nr. 397—399; eine Analyse des Inhalts von Diez wird das. S. 387 bis 400 mitgeteilt. Vgl. auch: Husn u dil von Fattâhî, hrsg. von R. Dvořák. Wien 1889. 8°. S. 43—74 (auch enthalten im 118ten Bande der Sitz. Ber. der Wiener Akad., Phil.-histor. Classe). — S. **203** Nr. 250: Auch in Berlin Nr. 486 (wo man s.) und 487. — „Zotenberg schreibt mir soeben, in der Bibliothek der École des langues orientales befänden sich zwei Exemplare des Romans [von Abû 'Ali Sinâ], eines osttürkisch aus Kasan, eines osmanisch Bulaq 1840“ (Th. Nöldeke, Karte vom 22. Febr. 1891). — Vgl. jetzt besonders: Th. Nöldeke, Das arabische Märchen vom Doctor u. Garkoch, in: Abhandlungen der Berliner Akademie vom Jahre 1891 (S. 50f. des Separatdruckes). — S. **204** Nr. 252: Vgl. 1001 Nacht, übers. von Hammer-Zinserling I, 301. — das. Anm.: Vgl. O. Blau in ZDMG. XXIII, 281. — S. **205** Nr. 254: Vgl. Berlin Nr. 476 und Med.-Laur. p. 152 Nr. CIV. — S. **209** Nr. 263, Überschrift: 138 l. 938. — S. **213** Nr. 270 Z. 13: S. auch Berlin, Persische Hss. S. 843 Anfang. — S. **214**: Nach Nr. 271 ist einzufügen:

271*.

(Möller 527; Stz. Kah. 428.)

انشا, eine Sammlung von Briefmustern unter der Überschrift **هذا كتاب انشا در بيان اسلوب مكتوب وسيات عربي ورقم** (¹هندی; eine Einleitung oder Vorrede fehlt gänzlich. Das erste Schreiben ist überschrieben **در صورت تسليخنامه**, das zweite

1) Das Wort **هندی** ist mit schwarzer Dinte eincorrigiert, während die Überschrift sonst roth geschrieben ist.

لالا پاشایه شفاعت نامه در پاشالره شفقت نامه در سلطانندن وزیر اعظم حضرتلرینه و برای چاوشلق در عرض حال پادشاه حضرتلرینه برای شفقت نامه در وظیفه u. s. w. Die in der Überschrift verheißene Belehrung über die Siyâqah-Schrift füllt die vier letzten Blätter.

Anfang des ersten Briefes: مؤید صدق و صفا، واستیلاء و فور و ت
وولادن منبعث اولور

200 beschriebene Blätter von 21×13 cm; gutes *Dîwânî* mit 17 Zeilen auf der Seite; Abschrift von dem ungenannten Schreiber in der letzten Dekade *اواخر* des *Ġumâdâ II* 1054 (= 24 Aug. bis 2 Sept. 1644) vollendet. — Am Anfang und am Ende noch je zwei, nicht zum *Inschâ* gehörige Blätter mit allerhand Schreibereien; auf den vorgehefteten Blättern ein paar Briefe und ein Ghazel von *Nasîmî*¹⁾ mit der Überschrift *غزل نسیمی عاشق صادق* und dem Anfange:

چونکی بلدیك مؤمنك قلنده سبّ الله وار
نچون تعظیم اتمزسك اول اوده کی الله وار

S. 215 Nr. 275 Z. 1: 146 l. 149. — das. ist nach Nr. 276 einzufügen:

276*.

(pt. 292.)

Zwei Briefe des Sultâns 'Abd al-maġîd Chân an S. Kgl. Hoheit den Prinzgemahl Albert von England. Beide sind von dem Sultân eigenhändig datiert (der eine vom 16 (?) Sha'bân 1256, der andere vom 5. Muharram 1258) und neben dem Tughrastempel unterzeichnet. Die Unterschrift lautet: *المستمد بعناية الملك المستعان | السلطان | عبد الحجد پادشاه | دولت ال عثمان | رقتلو اصلتلو منزلتلو محب ولاشعارم*

1) † 820 = 1417/18; s. Nr. 216. Sein *Dîwân* ist im Jahre 1260 = 1844 in Konstantinopel gedruckt worden; s. *Journ. asiat.* 1846, II, 264 nr. 229b.

جنابلری، بتقدیره تعالی دوست اخصمز حشمتلو قرالیپچه جنابلریله وقوعبولان ازدواجلری قضیة متیمنهسندن حاصل اولان ممنونیتمزک طرف دوستانه لرینه افادهسی بو کره میسر (اولمسی) gratuliert der Sultan dem Prinzen zu seiner Vermählung, in dem zweiten (Anfang: ولاکارمز دوست و لاکارمز) رتبتلو اصلتلو مودتلو دوست و لاکارمز جنابی حشمتلو قرالیپچه جنابلرینک کیچه (?) شهر تشرین (ثانینک طقوزنجی کونی بر اوغلی دنیاپه کلمش اولدیغی) zu der am 9. November 1841 erfolgten Geburt des Prinzen von Wales. Die Adresse auf einem beiliegenden Couvert lautet: بمنه (?) المولی حشمتلو انکلتره قرالیپچهسی جنابلرینک زوج محترم لری رتبتلو اصلتلو منزلتلو محب و لاشعارم پرنس البر جنابلرینک جانب و داد جالبلرینه

Die beiden Briefe haben eine Größe von $55 \times 19,5$ und $56,5 \times 19,5$ cm. Gutes *Diwānī-naschī*; jeder Brief hat 9 Zeilen. Beide Briefe stecken in einer Tasche (32×14 cm) von weißem Atlas mit prächtvoller Goldstickerei und goldener Quaste.

S. **219**^b: Die sämtlichen mit رساله beginnenden Artikel gehören an den Anfang des Buchstaben ر. — S. **220**^a Z. 10: 163. 164. 165 l. 162. 163. 164. — S. **221**^a: Nach فتوت نامه ist einzufügen: فتوح الشام تا واقدی 154. 155. — S. **221**^b, letzte Zeile (کعب الاحبار) ist zu streichen. — S. **229**^a Z. 3 l. ذهنی 12,1. 169. 172. — das. Z. 7: 266 l. 264. — S. **229**^b Z. 8: ذهنی ist zu streichen. — S. **233**^b: Nach کریمی 26, II ist einzufügen: کعب الاحبار vgl. 1,14. — S. **239**: Unter „Persisches“ ist noch hinzuzufügen: 175,5 (مطلع - Gedichte von Sa'di). —

Auf diejenigen türkischen Abschnitte, welche im Kataloge der persischen Hss. gelegentlich erwähnt werden, ist im türkischen Kataloge an den betreffenden Stellen bereits verwiesen; von den arabischen Handschriften ent-

halten die folgenden auch Türkisches: Nr. 1,32 (zwei Ghazelen von **منطقى**) — 3,4; 11; 12; 20; 21 (Traditionen, arabisch mit türkischer Paraphrase) — 3,6 (Traditionssammlung des Ibn Kamâlpascha, türkisch bearbeitet) — 3,18 (arabisches Ghazel mit türkischer Übersetzung; s. den Nachtrag hierzu) — 3,19 (Maṭnawî-Gedicht; s. dazu den Nachtrag) — 3,22 u. 25 (Aussprüche des 'Alî mit türkischer Paraphrase) — 14,7 (zwei Ghazelen von **باقى**) — 14,8 u. 15 (einige desgl. von **فخرى**) — 14,18 u. 23 (Briefe) — 14,41 (Gedichte u. Briefe) — 26, III (Gedichte, Ta'rich, Briefe) — 54,4 (Fragen und Antworten über religiöse Gegenstände; von Ibn Kamâlpascha?) — 68 fol. 1^a — 70,8 (Verse von **سلطان سليمان خان**, **كمالپاشازاده** u. a.) — 115 fol. 3^b (Hinrichtung des Muçtafâ Bâhir i. J. 1178) — 190 — 195 — 196 (**امثلة مختلفة**, türkisch erklärt) — 354 u. 355 (Lehrbuch der türkischen Sprache für Araber) — 356 (Arabisch-türkisches Wörterbuch) — 360 (Ghazel von **لولوى**) — 557 (osttürkischer Comm. zu Stellen aus **حز الامانى** und zur ersten Sûrah) — 571,3 (Schrift über **التجويد**, von **محمد النقشبندى**, **الامورى**) — 765,2 (siebzehn Stellen des Qur'an ohne **وقف**) — 776 f. (Gebete mit türkischen Einleitungen) — 776 (Überlieferung des **ابو هريرة**, auch talismatische Formeln) — 788 (zwei Fa'l-Bücher) — 1133,2 (gerichtliche Urkunden) — 1156 (Fragmente theologischen und juristischen Inhalts, z. Th. mit türkischen Erläuterungen) — 1260,3 (Wahrsagespiel) — 1345 (Randnoten) — 1466 (Erklärung von **منتصب** und **منقلب** als Bezeichnung von Monaten) — 1738, Ende (Anekdote von **ابو الحسن شانلى**) — 1764 (Notizen) — 1943 (Notizen medicinischen Inhalts) — 2803, Anhang 4 (Chronogramm auf das Todesjahr des **كمالپاشازاده**, nämlich 945).

Noch weitere Verbesserungen und Nachträge.

Band I.

S. 7 Al. 16 und S. 14 Al. 73 u. 74: الموطأ l. الموطأ. —
 S. 16 Z. 5 v. u.: بشرح; auch hier schreibt die Handschrift, wie bei ähnlichen Titeln fast überall, لشرح. — S. 33 Nr. 7 Z. 6: der Damiri l. des Damiri. — S. 50 Z. 2 v. u.: خالته l. خالت. — S. 51 Nr. 20,5: Dasselbe Lehrgedicht ist in Nr. 1456,1 enthalten; V S. 211 ist also zu dem Titel مقرع ابن علم في علم المقنع, 20,5 hinzuzufügen. — S. 56 Nr. 26 Z. 8: مضاض l. المضااض. — S. 57 Z. 3: المشرفة l. الشريفة. — das. Z. 4 v. u.: (?) الميكالي; in der Handschrift steht الميكالي. — S. 96 Z. 7 v. u.: ضو l. ضو (چارپردى oder الجاربردى l. الجرپردى). — S. 119 Nr. 66,2: ضوء. — S. 151 Nr. 85,3: افليمون steht in der Leidener Hs. Nr. 1206; in der unserigen lautet der Name افيلامون (aber mit Rasur). — S. 160 Nr. 90,3: Über das Wort بدوح vgl. Journ. asiat. 1830, I, 72 und 1848, II, 521, de Sacy, Chrestomathie III², 364 (115) und besonders G. Hoffmann, Auszüge aus syrischen Akten persischer Märtyrer (= Abhandlungen f. d. Kunde des Morgenlandes VII, 3), Leipzig 1880, 8°, S. 128. In dem Citat aus der Wiener numismat. Zeitschrift, welches in diesem Excursus beigebracht wird, muß es 1879 heißen statt 1880. Dasselbst sind noch weitere Nachweisungen zu finden. — S. 162 Z. 8: البستان l. البسنان. — S. 174 Z. 8: التسبيح l. التنسيح. — S. 180 Z. 5: الضوء l. الضؤ. — S. 182 Al. 13: ابن قاضى عجلون l. قاضى عجلون. — S. 242 Nr. 207,1 und S. 274 Nr. 263: Die Lâmiyah und die Alfijah des Ibn Mâlik sind zusammen mit Übersetzung und Wörterbuch herausgegeben worden von A. Goguyer (Beyrouth 1888. 8°); s. Le Muséon IX, 622. — S. 249 Al. 3: Fol. 46 l. Fol. 48^b. — das.: Ein Exemplar mit Einleitung findet sich (in einem Bande mit einer Abschrift des Miçbâh) auch in der Stadtbibliothek zu Lübeck. — S. 274 Nr. 263: S. oben Nachtrag II zu S. 242. — S. 283 Nr. 280 Z. 5 u. 8: Aschmûni l. Uschmûni. — S. 301 Nr. 328: قطر الندى الخ ist übersetzt von A. Goguyer (Leyde 1887. 8°); s. Le Muséon VII, 367. —

S. **303** Z. 8/9: **بن علي بن سالم** l. **بن علي سالم**, nach Bûlâq I, 411. — das. Nr. 315 u. 316: Dieses grammatische Lehrgedicht (**التكفة الوردية**) ist soeben, unter Benutzung unserer Hss., von Rud. Abicht als Breslauer Doctordissertation herausgegeben worden. — In Nr. 316 hat das Gedicht 153, nicht, wie gedruckt ist, 155 Bait; s. Abicht S. 23, wo überhaupt von unseren Hss. die Rede ist. — S. **366** Nr. 418 Z. 2: **ابن الاثير** l. **ابن اثير**. — S. **368** Nr. 421 Z. 2: **التجاسي** l. **السوهايي**, **السوهايي**; wohl vielmehr **السوهائي**; von **سوهاى قرية من قرى اخميم بمصر** (Marâcid II, 70). In der Handschrift steht **السوهاي**. — S. **476** Nr. 613,2 Z. 3: **الحديث** l. **الحديث واهله**. — S. **490** Z. 5 v. u.: Vgl. V, S. 323 Anm.

Band II.

S. **4** Z. 4 v. u.: **Nâçir** l. **Naçir**. — S. **5** Z. 8: 1572 l. 1512. — Auch die Handschrift Paris 404 enthält den **المفصل** genannten Commentar des Qazwinî. — S. **21** Z. 10: (l. **قصيدة الربانى**?) ist zu streichen. — S. **26** Nr. 679: Über das Zeitalter des Verfassers vgl. Nr. 339. Die Familie 'Âri scheint in Jericho zu Hause gewesen zu sein; vgl. auch Nr. 2792. — S. **48** Nr. 719 Z. 4: **اليخصبي** l. **اليخصبي**. — S. **131** Nr. 847 Z. 6: **البراوى** l. **البراوى**, wie sowohl hier, als in Nr. 2105 deutlich steht. — S. **138** Z. 4 v. u.: 85,4 l. 84,4. — S. **146** Al. 9 Z. 5: **Ibn Gâhitz** l. **al-Gâhitz**. — S. **176** Nr. 899 Z. 1: **الزهيّة** l. **الزهيّة**. — S. **205** Z. 14: **Taftazânî** l. **Taftâzânî**. — S. **268** Nr. 1024: Auch in der Stadtbibliothek zu Lübeck findet sich, als Nr. 1562, eine Handschrift dieses Werkes (**وقاية**) **الرواية** ' **في مسائل الهداية**. — S. **330** Nr. 1111f.: Zur Litteratur der **رحبية** vgl. jetzt auch J. D. Luciani, *Traité des successions musulmanes* (ab intestat). Extrait du commentaire de la Rahbia par Chenchouri, de la glose d'El Badjouri et d'autres auteurs arabes. Paris 1891. 8° (s. *Revue critique* 1891 No. 29 p. 37 no. 355). — S. **372** Z. 3: Die Unterscheidung l. den Unterschied. — S. **382**, Anfang: **الإيساغوجي** l. **الإيساغوجي**, ohne Artikel; ebenso V, S. 100. — S. **388** Nr. 1183 Z. 2: **H. Ch. II, 545** l. **H. Ch. II, 585**. — S. **397** Nr. 1196 Z. 1: **ابو محمد**; so steht in der Hs., es soll aber jedenfalls **ابو عبد الله محمد** heißen; vgl. Nr. 1159. — S. **413**

Nr. 1222 Z. 7: . . . الم d. i. المصرى; s. Nr. 98,3. — S. 468 Z. 2 v. u.:
Zu نهاية الطلب ist hinzuzufügen في شرح المكتسب (H. Ch. VI, 99).

Band III.

S. 80 Z. 15: المامى l. المامى, ohne Artikel. — S. 90 Nr. 1456,1:
Dasselbe Lehrgedicht steht in Nr. 20,5. — S. 105 Nr. 1477 Z. 2/3:
ابو العباس احمد بن محمد l. ابو العباس بن محمد — das.
Z. 2 v. u.: الولى l. الولى. — S. 125 Nr. 1501: Auch Brit. Mus. Nr. 386
(p. 185) enthält die عجائب الخلقات des Abû Hâmid; s. Pascual de
Gayangos, Mohammedan Dynasties of Spain, I p. XXV. — Entgegen der
Ansicht H. Derenbourg's von der Identität des Abû Hâmid und des Ghar-
nâtî (s. oben S. 33, Ende) ist G. Jacob der Meinung, dafs beide auseinander
zu halten seien; s. dessen soeben erschienene Schrift „Studien in arabischen
Geographen. Heft III“ (Berlin 1892. 8°). — S. 126 Nr. 1503 Z. 3: القزوينى
l. القزوينى. — S. 165: Der Commentar des Zakarijâ al-Ançari zur Munfarigah
(Titel: الاضواء البهجة، في ابراز دقائق المنفرجة) ist im Jahre 1288
in Alexandrien lithographiert erschienen; 47 Seiten, 8°. (Liegt mir vor). —
S. 177: „Unser Verfasser hat bekanntlich drei Reisebeschreibungen verfaßt“;
vielmehr vier (s. Gildemeister in ZDMG. XXXVI, 385). — S. 211 letzte
Zeile: V, 56 l. V, 57. — S. 235, im Columnentitel: 1574 l. 1617. — S. 236
Nr. 1619: Auszüge aus diesem Werke, welche sich auf arabische Metrologie
beziehen, sind auch von H. Sauvaire übersetzt. Ich verdanke der Güte des
Herrn Übersetzers einen Separatabdruck, welcher den Schriften der Marseiller
Akademie entnommen zu sein scheint. — S. 239 Anm.: Nach شهاب
الدين ist einzufügen und statt الحجر zu lesen جر. — S. 252 Z. 4
v. u.: الصديقى l. الصادقى. — S. 285 Nr. 1687 Z. 6: Asnâ; so nach
al-Sujûtî; nach Jâqût und den Marâçid vielmehr Isnâ. — Über das genaue
Datum des Todes des جعفر الادفرى vgl. I S. 189 Anm. — S. 287 Nr.
1690: اسم l. باسم. — S. 299 Nr. 1705: ابو وليد l. ابو وليد. —
S. 302 Z. 6 v. u.: 18 l. 17. — S. 307 Nr. 1715 Z. 2 v. u.: Çalâhijah l.
Çalâhijah. — S. 350 Nr. 1769: Das Werk des Ibn abî Uçaiбі'ah ist be-
kanntlich von Aug. Müller herausgegeben worden (Königsberg i. Pr. 1884,
2 Bände, gr.-8°). Von unserer Handschrift ist dort I, Vorwort S. XXIV, b
die Rede. — S. 356 Nr. 1774, Überschrift: 437 l. 1437. — S. 376 Nr.

1804 Z. 5: الجوار l. الجوان. — S. 381 Z. 9: بولد sic! l. بمولد. — S. 405 Z. 3: Es ist zu lesen تاج الدين ابو الفضل احمد بن فخر الدين بن رشيد الدين الخ . — S. 413 Anm.: Zu محمد بن ابراهيم الدكدجى vgl. Ahlwardt nr. 859. — S. 421 Nr. 1869f.: Derjenige Brief des Aristoteles an Alexander, welcher in der Dissertation „De epistula pseudo-aristotelica *περι βουσιλειας* commentatio. Halis Sax. et Berolini 1891.“ 8° von Julius Lippert nach der vaticanischen Handschrift Nr. 408 arabisch und lateinisch herausgegeben worden ist, ist von dem in unseren Hss. 1869—71 enthaltenen verschieden. Wieder von beiden verschieden ist der (über Alchemie handelnde) Brief Nr. 85,2 unserer Sammlung. — S. 427 u. 428, Columnentitel: Geschichte und Biographie l. Politik. — S. 441, letzte Zeile: بن الخطير l. بن الخير بن المماتي . . . (s. Ibn Challikân Nr. 90). — S. 450 Z. 6 v. u.: Jahjà l. Jahjà. — S. 460 Nr. 1916 Z. 5: p. 494 l. p. 497. — S. 480 Nr. 1940: Eine türkische Bearbeitung dieses Werkes ist in Berlin vorhanden; s. S. 298 Nr. 283 meines Kataloges. — S. 483 Z. 5/4 v. u.: „einer Abhandlung von al-Mâridîni“; vgl. dazu Nr. 72,7 (I, 134).

Band IV.

S. 38 Z. 7: Ḥanà ibn Schukrî l. Ḥanà Schukrî und seines Sohnes. — S. 60 Anm. 1: Bd. II l. Bd. III. — S. 63 Z. 2/3: ابو الفرج يعقوب الخ; so steht allerdings bei Wüstenfeld, es muß aber heißen ابو الفرج بن يعقوب الخ; vgl. Nr. 1894/5 und 1990, sowie Ibn abi Uçaibîfah hrsg. von Aug. Müller II, 273. — S. 133 Z. 15: Nr. 2008 l. Nr. 2009. — S. 145 Z. 5: موطننا l. موطننا.

Band V.

S. 6, Nachtr. zu I, 163 Nr. 93,1: Auch die Handschrift Brit. Mus. 1256 enthält dasselbe Werk (Ztschr. des Palaest.-Vereins XIV, 84). — S. 20 Z. 7: الاغمش l. الاغمش. — S. 31: Die Herzogl. Bibliothek besitzt jetzt als Nr. 1349* eine von Herrn Philipp Murani (فيليبوس موراني) angefertigte Copie der römischen Handschrift des كتاب الحيل. — das.: Zur arabischen Musik vgl. auch noch Kosegarten in ZKdM. V, 137; La musique arabe, ses rapports avec la musique grecque et le chant Grégorien, par F^{co} Salvador Daniel. Alger 1863. 8°, und Carra de Vaux im Journ. asiat. 1891, II,

279. — S. **33** (zu III, 121): Der Aufsatz von A. Marre liegt mir jetzt in einem Separatabdrucke vor, welcher den folgenden Titel führt: *Manière de compter des anciens avec les doigts des mains, d'après un petit poëme inédit arabe de Chems-eddin el Mossouli et le Tratado de mathematicas de Juan Perez de Moya imprimé à Alcalá de Henares, en 1573. Par M. Aristide Marre* —. Extrait du *Bullettino di Bibliografia e di Storia delle Scienze matematiche e fisiche*, Tome I. — Octobre 1868. Rome 1868. 4°.

— S. **43** Z. 15: الحسن l. محسن. — S. **48**, letzte Zeile: المذهبي

l. المذهبي. — S. **55**: Auch das ganze Werk *Στεφανίτης και Ἰχνηλάτης* ist jetzt, als zweiter Band der „*Publicazioni della Società Asiatica Italiana*“, von Puntoni herausgegeben. — S. **80**, erste Spalte, Z. 8 v. u.: 922 l. 929. — S. **83** ist hinzuzufügen: Chart. B. 462 = Nr. 156* (V, 9). — S. **90** Z. 7: 1994 l. 1995. — S. **93** Z. 4 v. u.: 2710 l. 2700. — S. **94** ist einzufügen: | *الاضواء البهجة* في ابراز دقائق المنفرجة V, S. 557. — S. **99** Z. 7 (انشقاق القمر) ist hinzuzufügen: Vgl. auch unter *حكاية* (S. 126 Z. 1) und unter *قصة* (S. 179). — S. **100**: | *الإيساغوجي*; s. S. 556 Z. 6 v. u. — S. **103** Z. 7 v. u.: Zu 731 ist hinzuzufügen 2756,11. — S. **105**: Zu *تاج التراجم في طبقات الحنفية* vgl. auch 747. — das. Z. 6 v. u.: Zu 1,33 ist hinzuzufügen 864,9. — S. **111** ist einzufügen: | *الترتيب في الفرائض* 1103. — S. **112** Z. 10 u. 9 v. u.: *تشنيف* l. *تشنيق*. — S. **118**: Das in Nr. 571,3 erwähnte *تيسير في القراءات* und das in Nr. 550 enthaltene *تيسير في التجويد* sind doch wohl identisch. — S. **122** ist ausgelassen: *الجواهر الحنطة البرية*; ebenso S. 127: | *المضيئة* 1343,1; ebenso S. 127: *الحنطة البرية*; das. — S. **129** Z. 6 v. u.: *الزيات* l. *الزيات*. — S. **145** Z. 15: 1428,1 l. 1426,1. — S. **148** ist einzufügen: | *رفع الحجاب* III, S. 119 Anm. 3. — S. **150** ist (als Anfang des Buchstaben ز) einzufügen: | *زان الفقر* لفتح زان الفقراء 1029. — S. **153**: Zu *السراجية* ist hinzuzufügen 1103. — S. **163** ist einzufügen: | *عجائب الخلوقات لابي* 1501. — S. **165** Z. 3: 2055 l. 854. — S. **167** ist einzufügen: | *صورة عهد عاهده عمر بن الخطاب للنصارى* 97; desgl.:

1169 (Com.) | عويصات الافكار، في اختبار (اختيار al.) اولى الابصار — S. **189**, Buchstabe ك Z. 4: — — — 1. علمى — — — S. **193** ist einzufügen: منار | 2027,3. — S. **213** ist einzufügen: الممارح | vgl. 2259. — S. **223**, zwischen Z. 4 u. 3 v. u. ist ausgelassen: 2770. — S. **242**: كتاب النكت والاشارات، في شرح المقامات على بن محمد s. auch محمد und ابن الاثير الجزرى l. ابن اثير الجزرى محمد s. ابو احرق الحضرمى: (S. 332). — das. ist einzufügen: ابن الاثير احمد البجيرمى: (S. 368). — S. **243** ist zu streichen; vgl. den Nachtrag zu IV, S. 257 Nr. 2243 Z. 9. — S. **250**: In den Zahlen zu احمد ابن علي بن عبد القادر . . . المقريزى und 1830 hinzuzufügen. — S. **254** Z. 5 v. u.: Zu 890. 891 ist 2,33 und 1848 (s. Nachtr. II zu III S. 405) hinzuzufügen. — S. **255**: Zwischen Z. 10 u. 11 ist einzufügen احمد بن محمد بن عثمان الازدى ابو العباس المعروف بابن البناء: (S. 105). — S. **257**: احمد النجيرمى ist einzufügen; vgl. den Nachtrag zu IV S. 257 Nr. 2243 Z. 9. — S. **262**: افيلامون resp. افليمون; vgl. die zweiten Nachträge zu I S. 151 Nr. 83,5. — S. **263**: ايدمير الخ müfste zwei Zeilen weiter oben stehen. — S. **264** Z. 1: ابن البتنونى l. البتنونى. — das. ist einzufügen: محمود بن احمد بن موسى s. بدر الدين العينى: (S. 387, Ende). — S. **266** ist einzufügen: نجم الدين s. بكبرس التركى: (S. 387, Ende). — S. **269** ist einzufügen: محمد مير ابو s. تاج السعيدى الاردبيلى: (S. 375 Z. 4 v. u.). — S. **270** ist einzufügen: ابن التلميذ s. محمد بن محمد بن هبة الله بن صاعد; vgl. auch بن محمد بن هانى: (S. 369 Z. 4). — S. **280**: ابو الحسن بن هانى d. i. ابو خليل بن ايبك الصفدى wo man sehe. — S. **285** ist zu hinzuzufügen: s. auch صلاح الدين الصفدى. — das. ist einzufügen: خليل ابن ايوب الحصنى عز الدين (السلطان الاجل) ابو الفرغ الكاتب s. ابن الريشة: — S. **291** ist zu

hinzuzufügen: محمد بن محمود القزويني — S. **293**
 ist einzufügen: محمد بن محمد s. زين العابدين العمري (S. 371 Z. 6
 v. u.). — S. **298** Z. 13 rechts: ابن ابي بكر محمد l. ابن ابي بكر —
 S. **304** ist einzufügen: محمد امين افندى s. صدر الدين زاده (S.
 355 Z. 6 v. u.). — S. **305** ist einzufügen: ابن طرارا الجريري النهروانى
 s. البعافا بن زكرياء — S. **318**, vor Z. 4 v. u. ist einzufügen: عبد
 الله بن محمد الخزرجى الاندلسى المالكى ضياء الدين ابو
 محمد | 1031. — S. **324** ist einzufügen: ابن العزّ —
 S. **331** ist zu 636, der sechsten Zahl der rechten Spalte, hinzuzufügen:
 644. — S. **332** Z. 6 (links): ابن الاثير l. بن الاثير — S. **339** ist als
 erster Name in غالب بن محمد بن محمد المناوى ابو غ einzufügen:
 ابو الفرج بن يعقوب الخ | 2211. — S. **341** ist zu
 einzufügen: 2029,2; vgl. die zweiten Nachträge zu IV, S. 63. — S. **344**
 ist einzufügen: موسى بن اسماعيل s. ابن قاضى ك... —
 S. **349**: Zu نصر بن محمد und ابو الليث und الليث vgl. auch محمد بن محمد — S.
354 ist einzufügen: محمد بن احمد القزوينى جمال الدين ابو
 محمد | 173. — S. **357** ist zu محمد البكرى الخ hinzuzufügen: 1614
 u. 1646. — S. **358** ist zu محمد بن حسن بن على النواجى
 hinzuzufügen: 2214 und V, 57. — S. **359** ist ein-
 zufügen: محمد الخزرجى ضياء الدين | 362. — S. **362** ist einzufügen:
 محمد | 1296,1. — S. **368** ist zu محمد
 hinzuzufügen: 756. — S. **401** ist als zweiter Name
 einzufügen: احمد بن احمد المهتار (sic) الحنفى المصرى —
 S. **403** ist einzufügen: ابو بكر بن يحيى الدين *** | 2697. — S.
408: Zu عبد الخالق ist zu lesen (V, 56) statt (V, 55). — S. **413** ist
 einzufügen: الحاج محمد ابن الحاج ابراهيم الراعى | 1547. — S. **425**^b:
 Zu مدينة ist hinzuzufügen: 2688 (V, 56). — S. **431**, Spalte 1: Zu

الكرك ist 2028,1 hinzuzufügen. — S. 436^a: أَشْمُونِي; so nach Veth, Suppl. p. 17, resp. Abû 'lfidâ ed. Schier p. ۸۸; Donat Vernier im soeben erschienenen ersten Bande seiner arabischen Grammatik (Beyrouth 1891. 8°) p. II vocalisiert vielmehr إِشْمُونِي. Vermuthlich ist dies die jetzige Aussprache. — S. 438 Sp. 1 بِجِيرْمِي: Vgl. den Nachtrag zu IV S. 257 Nr. 2243 Z. 9. — S. 439 Sp. 1: بَسْتِي ist in Nr. 2, 1474 und 2236 vocalisiert; in Nr. 2201 aber بَسْتِي. Vgl. Sujûti-Veth p. ۳۷ unter البسبي. — S. 447 Sp. 2: دَوْمَنَكِي ist in Nr. 2201 vocalisiert. — S. 448^b ist einzufügen: دَوْمَنَكِي (Dominicaner) V, 58. — S. 470: S. den Nachtrag zu V, 438. — S. 472^b Z. 1: يَخْصَبِي ۱. يَخْصَبِي. — S. 473: Zum Jahre 639 ۱. (V, 56) statt (V, 55). — S. 484 Z. 2 v. u.: 2. Fol. ^b 1. 2. Fol. 10^b. — S. 516 ist (nach Pers. 74**) einzufügen:

74***.

(pt. 322.)

Soeben hat die Herzogl. Bibliothek eine von J. Th. Zenker gefertigte, saubere Abschrift der Dresdener Handschrift Fleischer Nr. 171 erworben. Dieselbe enthält die erste, bis ط einschliesslich (Rosenzweig II, 146) reichende Hälfte desselben, von Surûri († 969 = 1561/2) verfassten türkischen Commentares zum Dîwân des Hâfiz, von welchem in unserer Handschrift Pers. 74** (s. S. 515 dieses Bandes) ein grösseres Fragment enthalten ist. Von den in dem ersten Theile der Dresdener Hs. sehr reichlich vorhandenen Randbemerkungen hat Zenker nur wenige abgeschrieben; ebenso hat er die dem Werke des Daulatschâh entnommenen Biographien des Firdausi, 'Attâr und Sa'dî, welche sich am Ende der Dresdener Hs. finden, weggelassen.

Anfang: الحمد لله الذي حفظ الذكر عن تحريف ريب المنون
482 beschriebene Blätter; 22 × 1,75 cm. — Von M. Spirgatis in Leipzig für №. 12. 50 gekauft (April 1892). —

